STEPHEN KING

KRISTINA

AUTORIAUS PASTABA

Šioje knygoje cituojama lyrika yra priskiriama dainininkui (ar dainininkams, arba grupei), dažniausiai su ja susijusiam (-iems). Šitai gali užgauti puritoną, manantį, kad dainuojamoji lyrika labiau priklauso ją parašiusiajam negu atlikėjui. Puristas galėtų ginčyti, kad tai, ką jūs padarėte - tas pat, kaip priskirti Marko Tveno žodžius Helui Holbrukui. Aš nesutinku. Populiarių dainų pasaulyje, kaip sako "Rolling Stones", svarbiausia dainininkas, o ne daina. Tiems, kurie nori sužinoti autorių vardus, juos čia ras. Ir aš dėkoju visiems, o ypač Čakui Beriui, Briusui Springstinui, Brajanui Vilsonui... Ir Dženui Beriui, iš "Jan and Dean". Jis juk sugrįžo iš "Giltinės posūkio".

Gauti reikalingą teisėtą sutikimą pasinaudoti lyrika - sunkus darbas, ir aš norėčiau padėkoti kai kuriems žmonėms, man padėjusiems prisiminti dainas, o paskiau pasirūpinusiems, kad būtų galima jomis pasinaudoti. Tarp tokių yra: Deivas Maršas, roko kritikas ir roko istorikas; Džeimsas Feris, taip pat žinomas kaip "Galingasis Džonas Maršalas", purtantis mano miestuką WACZ banga; jo brolis Petas Feris, leidžiantis senąją strikalionę jaunimėliui Portlende; Debė Geler; Patricija Daning ir Pitas Batčelderis. Dėkui jums visiems, mielieji, ir tegul jūsų senieji "Coasters" įrašai niekad tiek neišdyla, kad negalėtumėte jų groti.

- S. K.

Stephen King

KRISTINA

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JONAS ČEPONIS

eridanas
Kaunas
1998

Stephen King. Rinktiniai raštai, 16 tomas

CHRISTINE
New York, Signet Books, 1983

ISBN 9986-97-004-0

PROLOGAS

Spėju, jūs pasakytumėte, kad ši istorija apie meilės trikampį - Arnį Kaningemą, Li Kebot ir, žinoma, Kristiną. Bet aš noriu, jog suprastumėte - Kristina atsirado pirmiau. Ji buvo Arnio pirmoji meilė, ir nors aš nedrįsčiau tikrai tvirtinti (vis dėlto ne, atsižvelgiant į tas išminties aukštumas, kurias pasiekiau savo dvidešimt antraisiais metais), manau, kad ji buvo jo vienintelė tikroji meilė. Tad aš vadinu tai, kas atsitiko, tragedija.

Arnis ir aš užaugome tame pačiame kvartale. Kartu lankėme Ouveno Endriuso pradinę ir Derbio žemesniąją, paskiau - Libertivilio pilnąją vidurinąją mokyklas. Manau, kad tik mano dėka Arnis vidurinėje nebuvo sudorotas. Tenai aš buvau svarbus asmuo, - taip, žinau, jog tai nieko nereiškia: praėjus penkeriems metams po to, kai baigei mokyklą, netgi nebegali susilaukti, kad tau pastatytų alaus, nors buvai futbolo ir beisbolo komandų kapitonas bei geriausias mokyklų lygos plaukikas, - bet kadangi aš toksai buvau, Arnis išliko nenugalabytas. Jį gerokai engė, bet vis dėlto nesudorojo.

Suprantate, jis buvo nevykėlis. Kiekviena vidurinė mokykla privalo turėti tokių bent porą; tai tarsi nacionalinis dėsnis. Vieną vyriškos, vieną moteriškos lyties. Iškrovos lauką visiems. Turėjai blogą dieną? Susikirtai per kontrolinį? Susiginčijai su senoliais ir kiaurą savaitgalį gavai tupėti namie? Jokia problema. Tik susirask vieną iš tų vargšų nelaimėlių, it nusikaltėliai sprunkančių koridoriais, vos tik nuskambėjus po pamokų skambučiui, ir atsigviešk ant jo. Ir kartais iš tiesų jie tampa nugaluojami visokeriopa įmanoma prasme, išskyrus fizinę; kai kada jie suranda į ką įsitverti ir išlieka. Arnis turėjo mane. O paskiau ir Kristiną. Li atsirado vėliau.

Paprasčiausiai aš norėjau, kad jūs tą suprastumėte.

Arnis iš prigimties nepritapdavo. Nepritapdavo prie sportininkų, nes buvo išgeibėlis - penkių pėdų ir dešimties colių ūgio, svėrė apie šimtą keturiasdešimt svarų su visais savo permirkusiais prakaitu drabužiais ir sunkiais turisto batais. Nepritapo prie vidurinės mokyklos intelektualų (tokiame mieste kaip Libertivilis gana ir savų "nepritapėlių"), nes nepasižymėjo jokiomis ypatingesnėmis savybėmis. Arnis buvo nuovokus, bet jo smegenys natūraliai nekrypo į nieką... Jeigu tik tai nebuvo automobilių mechanika. Šiame dalyke jis buvo nepralenkiamas. Kai reikalas liesdavo mašinas, vaikinas pasirodydavo tartum iš prigimties pakvaišęs. Bet Arnio gimdytojai, kurie abu dėstė Horlikso universitete, negalėjo įsivaizduoti savo sūnaus, sugebėjusio atsidurti tarp penkių procentų geriausiųjų pagal Stanfordo - Binė testą*, besimokančio automechanikų kursuose. Jam pasisekė, kad tėvai leido jam baigti profesinių kursų I, II ir III klases. Per didžiulį vargą šitą Arnis išsikovojo. Jis nepritapdavo prie įnikusiųjų į narkotikus, nes jų nevartojo. Taip pat nepritapdavo ir prie vyrus vaizduojančių aptemptadžinsių rūkalių, nes nevartojo kaušalo ir stipriau suduotas verkdavo.

---

* Psichologinis testas intelektualinio išsivystymo lygiui nustatyti (čia ir toliau - paaiškinimai vertėjo).

Ak taip, jis nepritapdavo ir prie merginų. Jo liaukų sąranga buvo suvis padūkus. Suprantate, Arnis buvo vientisa spuogynė. Nors prausdavo savo veidą gal penkiskart per dieną, nors bene po porą dešimčių kartų per savaitę lįsdavo po dušu ir išbandė kiekvieną šiuolaikiniam mokslui žinomą kremą bei patentuotus gydalus, niekas nepadėjo. Arnio veidas atrodė it priedais apkrauta pica, ir jis jau rengėsi amžinai likti su duobėta, rauplėta fizionomija.

Bet vis tiek aš jį mėgau. Pasižymėjo žaismingu humoro jausmu ir protu, linkusiu nuolatos uždavinėti klausimus, pokštauti ir krėsti nedrąsias išdaigėles. Kaip tik Arnis išmokė mane, kai turėjau septynerius metus, įrengti skruzdėlių fermą, ir mudu mažne visą vasarą praleidome stebėdami tuos vabaliūkščius, pakerėti jų išradingumo ir mirtino rimtumo. Kaip tik Arniui pasiūlius, kai mudviems buvo po dešimtį, vieną naktį išsmukome laukan ir padėjome krūvą sausų arklio obuolių iš arklidžių po didžiuliu plastikiniu žirgu vejoje šalia 17-ojo kelio priešais "Libertivilio motelį", esantį kaip tik prie ribos su Monroviliu. Arnis pirmasis sužinojo apie šachmatus. Taip pat ir apie pokerį. Parodė man, kaip pagerinti savo rezultatą žaidžiant "Scrabble"*. Galimas daiktas, tai vienas iš būdų, kurių dėka atpažįsti iš tiesų vienišus žmones... Jie visados geba sugalvoti ką padoriau nuveikus lietingą dieną. Jūs visados galite juos pasišaukti. Jie visados namie. Po šimts, visados.

Savo ruožtu, aš išmokiau jį plaukti. Vargau su juo ir priverčiau valgyti žalias daržoves, kad nors kiek sustiprintų tą savo prakaulų kūną. Prieš paskutiniuosius mūsų metus Libertivilio viduriniojoje suradau jam darbą kelių brigadoje - ir dėl to teko mums nusiplūkti su jo gimdytojais, kurie dėjosi esą dideli fermų samdinių Kalifornijoje ir plieno pramonės darbininkų Burge draugai, tačiau pasibaisėjo nuo minties, kad jų talentingas sūnus (prisiminkite, penkių procentų geriausiųjų pagal Stanfordo - Binė testą) išsipurvins rankas ir raudonai įdegs sprandą.

Paskiau, į tų vasaros atostogų pabaigą, Arnis pirmąsyk išvydo Kristiną ir įsimylėjo ją. Buvau su juo tądien, - grįžinėjome namo po darbo, - ir aš savo žodžius galiu patvirtinti prieš visagalio Dievo sostą, jeigu to manęs paprašytų. Brolyti, jis įklimpo, ir įklimpo labai stipriai. Būtų buvę juokinga, jeigu nebūtų buvę taip liūdna ir jeigu taip greitai nebūtų pasidarę baugu, kaip tatai atsitiko. Būtų buvę juokinga, jeigu nebūtų buvę taip bloga.

Kaip bloga tatai buvo?

Bloga buvo nuo pat pradžios. Ir sparčiai darėsi vis blogiau.

---

* Firm. pavadinimas žaidimo su anagramų ir kryžiažodžių elementais, kuriame dalyvauja du ar keturi lošėjai.

Denis - Paauglių dainos apie automobilius

1 / Pirmas žvilgsnis

Ei, žiū, matai!
Per gatvę, ten!
Kaip tik man ta mašina,
Ją turėt būt puikuma...
Tai bent daiktas, žmogau,
Kitoks, tikrai.
- Edis Kochranas

- O, Dievuliau! - staiga sušuko mano draugelis Arnis Kaningemas.

- Kas yra? - paklausiau. Sprogindamas akis už akinių su plieniniais rėmeliais stiklų, jis prisidėjo delną prie burnos, ir pamanytum, kad turėjo sprande įtaisytus šarnyrus - taip buvo pasukęs galvą per petį atgal.

- Sustabdyk mašiną, Deni! Grįžk atgal.

- Ką tu...

- Grįžk atgal, noriu darsyk pažvelgti į ją.

Staiga supratau.

- O, žmogau, nereikia, - pasakiau. - Jeigu turi galvoje tą... daiktą, kurį ką tik pravažiavome.

- Grįžk atgal! - Jis mažne rėkė.

Sugrįžau, pamanęs, kad galbūt tai vienas iš subtilių Arnio papokštavimų. Bet anaiptol. Jis įklimpo iki ausų. Arnis įsimylėjo.

Jinai buvo nevykęs pokštas, ir ką tądien Arnis joje įžvelgė, aš niekad nesužinosiu. Kairioji priekinio stiklo pusė buvo išraižyta voratinkliškų įtrūkių. Dešinysis užpakalinis sparnas įlenktas, ir įduboje, ten, kur nugremžti dažai, įsimetęs bjaurus rūdžių lizdas. Užpakalinis buferis perkreiptas, bagažinė plačiai atdara, o iš vidaus, tiek priekinės, tiek užpakalinės sėdynės apmušaluose žiojėjo keli ilgi rėžiai, tartum kažkas būtų pasidarbavęs per jas peiliu. Viena padanga subliuškusi, o kitos tiek plikos, jog prasišvietė kordiniai siūlai. O užvis blogiausia, kad po variklio bloku juodavo tepalo bala.

Arnis įsimylėjo 1958-ųjų laidos “Plimutą Furiją” - vieną iš tų ilgųjų su iškiliais antsparniais. Ant dešiniosios - nesutrūkinėjusios - priekinio stiklo pusės geltonavo sena išblukusi kortelė su užrašu PARDUODAMA.

- Tik pažvelk į jos linijas, Deni! - sukuždėjo Arnis. Jis bėgiojo apie mašiną nelyginant apsėstasis išsidraikiusiais, besiplaikstančiais prakaituotais plaukais. Pabandė truktelti užpakalines keleivio pusės dureles, ir tos žvygdamos prasivėrė.

- Arni, tu mane muilini, ar ką? - tariau. - Tau trenkė saulė, tiesa? Pasakyk man, juk tai saulės smūgis. Parvešiu tave namo ir paguldysiu po suknis-

tu kondicionieriumi, ir mudu viską pamiršime, gerai? - Bet aš pasakiau tai ne itin vildamasis, kad paklausys. Jis mokėjo juokauti, bet tąsyk jo veide nemačiau jokių juokų. Atvirkščiai, jame atsispindėjo kažkoks kvėšos paklaikimas, kuris man nelabai patiko.

Netgi nepasivargino man atsakyti. Pro atdaras dureles plūstelėjo sudvisusio, persigėrusio senumu, alyva ir toli pažengusiu irimu oro banga. Regis, Arnis ir to nepastebėjo. Įlindo vidun ir atsisėdo ant suraižytos, išblukusios užpakalinės sėdynės. Kadais, prieš dvidešimtį metų, ji buvo raudona. Dabar liko tik išblukęs nuo skalbimo rožiškumas.

Pasilenkiau vidun ir šiek tiek įkvėpiau apmušalų tvaiko, apžiūrėjau juos ir vėl iškvėpiau.

- Tartum per ją būtų perėjusi rusų armija pakeliui į Berlyną, - pasakiau.

Galiausiai jis pastebėjo, kad aš vis dar šalia.

- Aha... Aha. Bet galima pataisyti. Ji galėtų būti... Galėtų būti užtikrinta. Judantis agregatas, Deni. Gražuolė. Tikra...

- Nagi! Nagi! Ką judu, vaikinai, čia veikiate?

Tai pasakė seniokas, kuris atrodė besidžiaugiantis - daugmaž - savo septyniasdešimtąja vasara. Gal kiek ankstesne. Šis konkretus tipas padarė man įspūdį žmogaus, kuris tuo džiaugėsi labai nedaug. Plaukus turėjo ilgus ir retus - tą mažumėlę jų, kurie apskritai buvo išlikę. Plikąja jo kiaušo dalimi pleiskanojo išplitus žvynelinė.

Jis mūvėjo žaliomis seniokiškomis kelnėmis ir žemaviršiais "Kedais". Jokių marškinių; vietoje jų jo liemuo buvo suveržtas kažkuo panašiu į moterišką korsetą. Kai jis priėjo arčiau, pamačiau, kad tai nugaros įtvaras. Iš jo išvaizdos pasakyčiau, šiaip spėtinai pasakyčiau, kad seniokas jo nekeitė maždaug nuo tada, kai mirė Lindonas Džonsonas*.

- Ką, vaikinai, čia veikiate? - Jo balsas buvo šaižus, gergždžiantis.

- Sere, čia jūsų mašina? - paklausė Arnis. Ne itin vykęs klausimas. "Plimutas" buvo pastatytas vejoje prie tipinio pokario laikų sodybinio namo, iš kurio išniro seniokas. Veja buvo pasibaisėtina, tačiau palyginti su tuo "Plimutu" priešakyje - tiesiog nuostabi.

- O jeigu ir taip? - atšovė seniokas.

- Aš... - Arniui teko nuryti seilę, - aš noriu ją nupirkti.

Senojo pendėsio akys sužibo. Piktą jo veido išraišką pakeitė užslėptas žvilgsnio žioresys ir kažkoks grobuoniškas šypsnys apie lūpas, tuoj pat išdrykęs plačia, tviskančia apsimestine šypsena, lyg užkandus šūdo. Regis, tuo momentu - tada, kaip tik tuo momentu - mane pervėrė kažkas šalta ir slogaus. Buvo mirksnis - kaip tik tada, - kai man kilo noras pritrenkti Arnį ir nusitempti jį šalin. Kažkas įsismelkė į senioko žvilgsnį, dabar jis ne tik žibėjo; už to žibėjimo slėpėsi dar kažkas.

- Na, taip ir reikėjo sakyti, - tarė seniokas ir ištiesė Arniui ranką. Šis ją paspaudė.

- Vadinuosi Lebėjus. Rolandas D. Lebėjus. Atsargoje iš armijos.

- Arnis Kaningemas.

---

* Trisdešimt šeštasis JAV prezidentas (1963-1968 m.), mirė 1973 m.

Senasis puošeiva pakratė jo ranką ir tartum pamojo mano pusėn. Aš nedalyvavau žaidime; jis pasigavo žinduklį. Visai laisvai Arnis būtų galėjęs įteikti Lebėjui savo piniginę.

- Kiek? - paklausė Arnis ir tuoj puolė strimagalviais pirmyn. - Kad ir kiek už ją prašytumėt, vis bus maža.

Mintyse suvaitojau - ne atsidusau. Prie Arnio piniginės ką tik prisijungė jo čekių knygelė.

Lebėjaus šypsena mirksnį kiek virptelėjo, akys įtariai susiaurėjo. Manau, jisai svarstė, ar tik nesąs mulkinamas. Tyrinėjo atvirą, lūkestingą Arnio veidą, ieškodamas jame apgaulės ženklų, ir paskiau uždavė žudikiškai tikslų klausimą.

- Sūneli, ar anksčiau kada nors esi turėjęs automobilį?

- Jis turi "Mustangą Machą II", - greitai pasakiau. - Tėvai nupirko. Su Hersto pavarų dėže, oro įpūstuvu ir tiesiog ryjantį kelią pirmąja pavara. Jis...

- Ne, - ramiai pasakė Arnis. - Aš tik šį pavasarį gavau vairuotojo teises.

Lebėjus mestelėjo man trumpą, tačiau suktą žvilgsnį, o paskiau vėl visą dėmesį sutelkė į savo pagrindinį taikinį. Įsirėmė abiem rankomis į strėnas ir pasirąžė. Į mane padvelkė aitrus prakaito kvapas.

- Armijoje susigriebiau nugaros bėdą, - pasakė jis. - Visiškas neįgalumas. Daktarai niekaip neįstengė sutaisyti. Jeigu jūsų, berneliai, paklaustų, kas bloga šiame pasaulyje, išvardinkite tris dalykus: daktarus, komunistėlius ir negrų radikalus. Iš tų trijų blogiausi komunistėliai, tuoj pat po jų seka daktarai. Ir jeigu panorės sužinoti, kas jums taip sakė, galite jiems nurodyti Rolandą D. Lebėjų. Taip, sere.

Su kažkokia nedrąsia meile jis palytėjo seną, apsitrynusį "Plimuto" kapotą.

- Štai šita - geriausia mano kada nors turėta mašina. Nusipirkau ją 1957-ųjų rugsėjyje. Anais laikais kaip tik tada - rugsėjyje - gaudavai naująjį metų modelį. Ištisą vasarą jie tau rodo paveikslus automobilių po gaubtais ir automobilių po brezentais, kol galiausiai tu kone miršti, kaip nori sužinoti, kokie jie be jų. Ne taip, kaip nūnai. - Iš jo balso sunkėsi panieka niekingiems laikams, kuriuos prisigyveno išvysti. - Naujut naujutėlaitė ji buvo. Turėjo visai naujos mašinos kvapą, o tai bene puikiausias kvapas pasaulyje. - Jis kiek pagalvojo. - Galbūt išskyrus apželtukės.

Pažvelgiau į Arnį, iš vidaus pašėlusiai kandžiodamas skruostus, kad nenusižvengčiau iš to visko. Nustebęs Arnis irgi pažvelgė į mane. Seniokas, atrodo, nieko nepastebėjo, buvo kažkur toli, kitoje, nuosavoje planetoje.

- Trisdešimt ketverius metus vilkėjau chaki, - tęsė Lebėjus, vis tebeglostydamas mašinos kapotą. - Kai man buvo šešiolika, 1923-aisiais užsirašiau į armiją. Rijau dulkes Teksase ir regėjau utėles didžiules kaip omarus kai kuriuose iš Nogeliso* kekšynų. Per Antrąjį pasaulinį mačiau kaip žmonėms žarnos lindo pro ausis. Prancūzijoje mačiau. Žarnos lindo jiems pro ausis. Tiki manimi, sūneli?

- Taip, sere, - linktelėjo Arnis. Nemanau, kad jis girdėjo bent žodį iš to, ką pasakė Lebėjus. Mindžikavo nuo kojos ant kojos, lyg jam būtų baisiai reikėję į tualetą. - Beje, dėl mašinos...

---

* Miestas Arizonos valstijoje.

- Tu mokais universitete? - netikėtai viauktelėjo Lebėjus. - Tenai, Horlikse?
- Ne, sere, aš mokausi Libertivilio viduriniojoje.
- Gerai, - nuožmiai pareiškė Lebėjus. - Laikykis kuo toliau nuo koledžų, kurie pilni nigerių mylėtojų, norinčių atiduoti Panamos kanalą. "Minties santalkomis" tas įstaigas vadina, o aš sakau - tai "Subingalvių santalkos".
Seniokas švelniai nužvelgė mašiną su vėlyvos popietės saulėje besišeriančiais nuo rūdžių dažais, nusėdusią ant subliuškusios padangos.
- Susižalojau nugarą 57-ųjų pavasarį, - varė jis toliau. - Netgi jau tada armija ėjo nuosmukin, pačiu laiku iš jos pasitraukiau. Sugrįžau į Libertivilį. Ėmiau dairytis kokios nors riedančios laidynės, tačiau neskubėjau. Galiausiai nuėjau į Normano Kobo agentūrą, prekiaujančią "Plimutais" - ten, kur dabar Pagrindinės gatvės pakraštyje yra kėgelbanas - ir užsisakiau štai šitą mašiną. Pasakiau jiems, kad parsiųsdintų raudonai baltą, ateinančių metų modelį. Iš vidaus raudoną it gaisrininkų mašiną. Ir jie tai įvykdė. Kai jon įsėdau, hodometras terodė šešis kilometrus. Taip, sere.
Jis nusispjovė.
Pažvelgiau per Arnio petį į hodometrą. Stiklas buvo padumsijęs, bet man vis tiek pavyko išskaityti nuvažiuotą kelią: 97432. Ir šešios dešimtosios. Dievuliau šventas!
- Jeigu taip mylite savo automobilį, tai kodėl jį parduodate?
Seniokas nukreipė į mane blausų, kažkokį grėsmingą žvilgsnį.
- Tu iš manęs šaipaisi, sūneli?
Nieko neatsakiau, tačiau ir nenuleidau žvilgsnio.
Po kelių sekundžių akių dvikovos (kurios Arnis visiškai nepastebėjo - mat pamažu meiliai delnu glostė užpakalinį antsparnį) seniokas vėl prašneko:
- Nebegaliu daugiau važinėti. Nugara labai sublogėjo. Ir akys taip pat.
Staiga man viskas paaiškėjo - arba bent taip pamaniau. Jeigu jis mums teisingai nurodė datas, seniokui dabar septyniasdešimt vieneri. O šioje valstijoje, kai sulauki septyniasdešimties, tau nepratęsia vairuotojo teisių, jeigu kasmet priverstine tvarka nepasitikrini regėjimo. Lebėjus arba neišlaikė šio patikrinimo, arba nesitikėjo jo išlaikyti. Vienaip ar kitaip, rezultatas tas pats. Užuot sutikęs patirti tokį pažeminimą, jis nutarė "Plimutą" parduoti. O po to automobilis ėmė sparčiai senti.
- Kiek už jį norite? - vėl paklausė Arnis. O, jam nesikentėjo pražūti.
Lebėjus nukreipė veidą į dangų, lyg svarstydamas, ar nebus lietaus, paskiau vėl pažvelgė į Arnį ir apdovanojo jį plačia, malonia šypsena, kuri man pasirodė tokia pat kaip ir pirma pernelyg nenuoširdi - lyg užkandus šūdo.
- Aš anksčiau prašiau tris šimtus, - tarė jis. - Bet man tu atrodai gan malonus vaikinas. Kaip tau, tebus du šimtai penkiasdešimt.
- O, Dievuliau, - tepratariau.
Bet jis žinojo, kas tikrasis žinduklis, ir žinojo, kaip tarp mūsų įvaryti pleištą. Kaip sakydavo mano senelis, jis ne vakar buvo nukritęs nuo šieno vežimo.
- Gerai, - šiurkščiai metė jis. - Jeigu tiek tau jo tereikia, einu žiūrėti pusės penktos serialo - "Nakties vidury". Jeigu tik galiu, niekad jo nepraleidžiu. Malonu buvo su jumis pasikalbėti, berneliai. Iki.

Arnis metė į mane tokį skausmo ir pykčio pritvinkusį žvilgsnį, jog aš atšlijau žingsnį atgal. Jis pasivijo senioką ir sugriebė už alkūnės. Juodu ėmė šnekėtis. Nors visko negirdėjau, tačiau to, ką mačiau, man pakako. Buvo užgauta senioko savimeilė. Arnis karštai atsiprašinėjo. Seniokas gi vien tetroško, kad Arnis suprastų, kaip jam skaudu girdėti taip įžeidinėjamą automobilį, kuriuo saugiai važinėjosi iki savo auksinio amžiaus. Arnis su tuo sutiko. Pamažėle seniokas leidosi sugrąžinamas atgal. Ir vėl savo sąmone aš pajutau kažką grėsminga... tarytum šaltas lapkričio vėjas būtų galėjęs mąstyti. Geriau nemoku to pasakyti.

- Jeigu jis ištars dar nors žodį, aš dėl to viso reikalo nusiplausiu rankas, - pasakė Lebėjus, atlenkdamas į mane savo suragėjusį, pritrintą nykštį.

- Jis tylės, jis tylės, - skubiai patikino Arnis. - Sakote, trys šimtai?

- Taip, man regis, kaip tik...

- Kaina buvo minėta du penkiasdešimt, - garsiai pertraukiau.

Arnis atrodė priblokštas, išsigandęs, kad seniokas ims ir vėl nueis, bet Lebėjus nebeketino rizikuoti. Žuvis jau mažne ištraukta iš vandens.

- Ką gi, tebūnie du penkiasdešimt, - nusileido Lebėjus ir vėl dvilktelėjo mano pusėn. Pamačiau, kad mudu suprantame vienas kitą: jis nekentė manęs, o aš - jo.

Mano vis didėjančiam siaubui, Arnis išsitraukė piniginę ir ėmė joje raustis. Tarp trejeto mūsų stojo tyla. Lebėjus nenuleido akių. Nukreipiau žvilgsnį į vaikiūkštį, besistengiantį užsimušti su vėmališkai žalia riedlente. Kažkur sulojo šuo. Pro šalį praėjo dvi merginos, iš pažiūros aštuntokės ar devintokės, krizendamos ir spausdamos prie savo pražydusių krūtinių po glėbelį knygų iš bibliotekos. Tepuoselėjau vienintelę viltį, kad Arnis išsisuks iš šios kebeknės; buvo likus viena diena iki algos. Su laiku, netgi ir per dvidešimt keturias valandas, šita pašėlusi karštligė galbūt praeis. Arnis ėmė man priminti Rupūžių iš “Rupūžiaus dvaro”*.

Kai vėl atsigręžiau į juos, Arnis ir Lebėjus spoksojo į dvi penkiadolerines ir šešias viendolerines kupiūras - matyt, visa, kas buvo likę mano draugelio piniginėje.

- Kaip dėl čekio? - paklausė Arnis.

Lebėjus tik sausai nusišypsojo ir nieko neatsakė.

- Tai geras čekis, - įtikinėjo Arnis. Kas be ko, toks ir turėjo būti. Mudu visą vasarą dirbome pas “Carson Brothers” prie I-376 kelio atšakos - prie tosios, kuri, kaip tvirtai yra įsitikinę vietiniai Pitsbergo srities gyventojai, iš tikrųjų niekad nebus užbaigta. Arnis kai kada paskelbdavo, kad Pensilvanijos transporto departamentas pradėjo priiminėti pasiūlymus dėl I-376 kelio darbų netrukus po Pilietinio karo pabaigos. Ne tai, kad abu mes turėjome kokią nors teisę skųstis; tą vasarą daugelis vaikinų arba dirbo už vergiškus atlyginimus, arba apskritai nedirbo. Mes sudarydavome neblogą pinigą, kartkartėmis netgi dirbdami viršvalandžius. Bredas Džefris, darbų meistras, atvirai abejojo, ar priimti tokį vaikiną kaip Arnis, bet galiausiai sutiko, kad šis galėtų tikti žymėtoju; mergina, kurią jis ketino nusamdyti, užsitaisė sau vaiką ir turėjo pabėgti, kad ištekėtų. Taigi Arnis pradėjo žymėti birželyje, ta-

* Vaikiško animacinio filmuko personažas.

čiau palengva įsijungė į sunkesnius darbus, laikydamasis daugiausia ištvermės ir užsispyrimo dėka. Tai buvo pirmasis tikras jo kada nors turėtas darbas, tad vaikinas nenorėjo apsikiaulinti. Bredui tai pagrįstai padarė įspūdį, be to vasaros saulė netgi šiek tiek apmalšino Arnio veido spuoguotumą. Galbūt veikė ultravioletiniai spinduliai.

- Neabejoju, kad tai geras čekis, sūneli, - pasakė Lebėjus, - bet man reikia grynųjų. Patsai supranti.

Nežinau, ar Arnis suprato, bet aš supratau. Pernelyg paprasta būtų liautis mokėjus pagal vietinį čekį, jeigu tasai surūdijęs griozdas "Plimutas" pakeliui į namus pamestų trauklę ar sulūžtų stūmoklis.

- Galite paskambinti į banką, - pasiūlė Arnis. Jo balse suskambo ryžtas.

- Ne, - atrėmė Lebėjus, pasikasydamas pažastį po šiurkščiu tvarsčiu. - Jau tuoj pusė šešių. Bankas seniai uždarytas.

- Tuomet štai rankpinigiai, - pasakė Arnis, ištiesdamas šešiolika dolerių. Jis atrodė iš tiesų įsiaudrinęs. Galimas daiktas todėl, kad žmogui sunku patikėti, jog vaikinas, vos sukakęs balsavimo metų, per penkiolika minučių taip užsidegtų dėl seno klebeto. Man ir pačiam buvo sunku patikėti. Tiktai Rolandui D. Lebėjui, regis, dėl to neiškilo jokių sunkumų, ir, manau, todėl, kad per savo amžių buvo visko regėjęs. Tiktai vėliau aš pradėjau manyti, kad jo keistas tikrumas turėjo kitas ištakas. Vienaip ar kitaip, jeigu koks nors žmogiškasis gerumas kadais ir sruveno jo gyslomis, tai jau seniai buvo sukrešėjęs. - Pageidaučiau iš anksto gauti nors dešimt procentų, - pasakė Lebėjus. Žuvis buvo ištraukta iš vandens, netrukus ji atsidurs tinklelyje. - Jeigu turėčiau dešimt procentų, parą aš ją palaikyčiau.

- Deni, - kreipėsi į mane Arnis, - ar nepaskolintumei man iki rytojaus devynis baksus?

Savo piniginėje turėjau dvylika ir nebuvau apsisprendęs kur nors eiti. Kai diena po dienos sklaidai smėlį ir kasi drenažo griovius, tatai daro stebuklus rengiantis futbolo sezonui, bet aš visai neišeidinėjau į žmones. Pastaruoju metu netgi nešturmavau savo draugužės, striksės per varžybas, kūno bastionų taip, kaip ji buvo įpratusi. Buvau turtingas, tačiau vienišas.

- Prieik arčiau, pasižiūrėsime, - pasiūliau.

Lebėjaus kakta apniuko, tačiau jisai suprato esąs priklausomas nuo mano išteklių, niekur nesidėsi. Susiraičiusius žilus jo plaukus kedeno lengvas vėjelis. Vis tebelaikė savininkiškai padėjęs ranką ant "Plimuto" kapoto.

Arnis ir aš sugrįžome prie mano automobilio, 75-ųjų "Dasterio", pastatyto prie kelkraščio. Apkabinau ranka Arnio pečius. Kažkodėl prisiminiau mus abu lietingą rudens dieną viršuje, jo kambaryje, kai mudviem buvo ne daugiau kaip šešeri metai - seno nespalvoto televizoriaus ekrane šmėžavo multifilmukai, o mes spalvinome senais pieštukais iš aplamdytos kavos skardinės. Tas vaizdinys privertė mane nuliūsti ir kiek išgąsdino. Suprantate, man būna dienų, kai atrodo, jog šešeri metai - optimalus amžius ir kaip tik todėl jis tetrunka apie 7,2 tikrojo laiko sekundes.

- Ar turi tiek, Deni? Aš tau rytoj grąžinsiu.

- Aha, turiu, - atsakiau. - Bet ką tu, dėl Dievo, darai, Arni? Tasai senas pirdalas visiškai nukvakęs, dievaži. Jam nereikia pinigų, o tu - ne labdaros įstaiga.

- Nesuprantu. Apie ką tu čia kalbi?
- Jis kabina tau makaronus. Kabina tau makaronus grynai dėl savo malonumo. Jeigu nuvežtų tą automobilį pas Darnelą, negautų nė penkiasdešimt dolerių už dalis. Tai gabalas šūdo.
- Ne, netiesa. - Jeigu ne spuoguotas veidas, mano draugelis Arnis būtų atrodęs visiškai normaliai. Bet, man regis, Dievas suteikia kiekvienam bent vieną gerą bruožą. Arniui tai buvo jo akys. Už akinių stiklų, kurie paprastai jas temdė, buvo gražiai, protingai pilkos - nelyginant debesys rūškaną rudens dieną - akys. Jos galėdavo būti veik nejaukiai veriančios ir skvarbios, jeigu dėdavosi kas nors jį dominančio, tačiau dabar buvo nutolusios ir užsisvajojusios. - Visai ne gabalas šūdo.
Štai kaip tik tuomet aš ėmiau suvokti, kad čia kai kas daugiau nei tik tai, jog Arnis staiga užsigeidė automobilio. Anksčiau netgi nebuvo pareiškęs noro jį turėti; jam užteko to, kad važinėdavosi su manimi, primesdamas už benziną, ar mindavo savo trijų pavarų dviratį. Ir dalykas ne tas, kad jam reikėjo automobilio, idant galėtų pasižmonėti; kiek žinau, Arnis niekad gyvenime nebuvo turėjęs pasimatymo. Čia buvo kažkas kita. Meilė ar kas nors panašaus.
Pasakiau:
- Nors paprašyk, Arni, kad jis tau užvestų tą kledarą. Ir atidaryk kapotą. Po juo klanas tepalo. Manau, gali būti įtrūkęs blokas. Iš tiesų man atrodo...
- Ar gali man paskolinti devynis? - Jo akys buvo įsmeigtos į mane.
Aš pasidaviau. Išsitraukiau piniginę ir padaviau jam devynis dolerius.
- Ačiū, Deni, - padėkojo jis.
- Tavo laidotuvėms, žmogau.
Jis nuleido tai negirdomis. Pridėjo manuosius devynis prie savųjų šešiolikos ir sugrįžo pas Lebėjų, stovintį prie automobilio. Padavė pinigus, kuriuos Lebėjus kruopščiai perskaičiavo, paseilėdamas nykštį.
- Žinok, aš jį palaikau tik parą, - perspėjo Lebėjus.
- Taip, sere, puiku, - sutiko Arnis.
- Aš tik užeisiu į namus ir parašysiu tau pakvitavimą, - pasakė seniokas. - Kokia, sakai, tavo pavardė, kareivi?
Arnis šyptelėjo:
- Kaningemas. Arnoldas Kaningemas.
Lebėjus krenkštelėjo ir per kauburiuotą veją numėklino prie užpakalinių namo durų. Paradinės durys buvo iš tų įmantriųjų aliuminių, su kombinuota spyna ir per vidurį suraityta raide “L” - šiuo atveju didžiule “L”.
Durys už jo užsitrenkė.
- Tas tipas keistas, Arni. Po šimts, jis iš tiesų keis...
Bet Arnio čia nebebuvo. Jis sėdėjo prie automobilio vairo su ta pačia kvėša veido išraiška.
Nuėjau prie mašinos priekio ir susiradau kapoto atkabą. Patraukiau ją, ir su užrūdijusiu gergždesiu, kuris man priminė garso efektus iš plokštelių apie namus, kuriuose vaidenasi, dangtis pasikėlė. Žemyn nubyrėjo metalo dulkelės. Akumuliatorius buvo senas “Allstate”, ir gnybtai buvo taip aplipę žalia korozijos mase, jog negalėjai atskirti, kur pliusas, kur minusas. Atitraukiau oro filtrą ir niūriai pažvelgiau į keturkampį karbiuratorių, juodą it anglių šachtą.

Nuleidau kapotą ir sugrįžau prie Arnio, kuris sėdėjo braukydamas ranka per prietaisų skydelio kraštą viršum spidometro - skalė buvo sugraduota iki visiškai absurdiškų 120 mylių per valandą. Kada gi iš tiesų automobiliai taip greitai važiuodavo?

- Arni, man atrodo, kad variklio blokas įskilęs. Tikrai. Tas automobilis - grabas. Jeigu tu nori ratų, už du šimtus penkiàsdešimt mes galime surasti kur kas geresnį nei šitą. Patikėk manimi. Kur kas geresnį.

- Jis dvidešimties metų senumo. Ar supranti, kad automobilis dvidešimties metų senumo oficialiai pripažįstamas antikvariniu?

- Aha, - nusišiepiau. - Metalo laužo kiemas už Darnelo garažo pilnas oficialių antikvarinių senienų, ar supranti, ką turiu galvoje?

- Deni...

Trinktelėjo durys. Lebėjus grįžo atgalios. Gal ir gerai - tolimesnė diskusija būtų buvus beprasmė. Galbūt aš ir ne pats jautriausias iš žmonių, bet kai signalai pakankamai stiprūs, jie mane pasiekia. Arnis žūt būt užsigeidė daikto, ir aš jo neatkalbinėsiu. Nemanau, kad išvis kas nors būtų jį nuo to atkalbėjęs.

Plačiu gestu Lebėjus įteikė jam pakvitavimą. Ant paprasto bloknoto lapelio plonu, kampuotu, senatvišku braižu ir kiek drebančia ranka buvo parašyta: Gauta iš Arnoldo Kaningemo 25.00 dol. Kaip 24 val. trukmės rankpinigių už 1958-ųjų "Plimutą" - Kristiną. Žemiau buvo jo parašas.

- Kas dar čia per Kristina? - paklausiau, manydamas, kad gal ne taip perskaičiau ar gal jis apsiriko parašyti.

Senioko lūpos susispaudė, pečiai kiek pasikėlė - tartum jis lauktų, kad iš jo bus pasišaipyta... Arba tartum jis mestų iššūkį, kad aš tą padaryčiau.

- Kristina, - pasakė jis, - todėl, kad aš ją visados taip vadinau.

- Kristina, - pakartojo Arnis. - Man patinka. O tau, Deni?

Dabar jis kalba apie tos prakeiktos griuvenos vardą. Visa tai jau per daug.

- Ką tu manai, Deni? Patinka tau tas vardas?

- Ne, - atsakiau. - Jeigu jau nori duoti jai vardą, tai kodėl nepavadini Bėda?

Regis, jis įsižeidė, bet man buvo nė motais. Sugrįžau prie savo automobilio jo palaukti, gailėdamasis, kad nepasukau namo kitu keliu.

2 / Pirmas kivirčas

Na, tark saviems draugams lauke:
Važiuot su jais nėr laiko, ne!
(Kas per šneka!)
Tylėk, ša!

- "The Coasters"

Parvežiau namo Arnį ir prieš pat važiuodamas į savo namus užėjau pas jį vidun drauge išgerti stiklinę pieno ir suvalgyti gabalėlį kekso. Tokio sprendimo labai greitai pasigailėjau.

Arnis gyveno Laurų alėjoje, ramiame gyvenamajame rajone Libertivilio vakariniame pakraštyje. Apskritai, didžiuma Libertivilio rami, užstatyta gyvenamaisiais namais. Jis nėra prašmatnus kaip gretimais Foks Čapelo priemiestis (kur dauguma namų - valdos, kokias kiekvieną savaitę matai "Kolambe"), bet ir ne toks kaip Monrovilis, su myliomis prekybinių aptvarų, nupigintų padangų sandėlių ir nešvankių knygų parduotuvių imperija. Čia nėra jokios sunkiosios pramonės, daugiausiai tai miegamoji vieta kaimynystėje esančiai universiteto bendruomenei. Ne prabangi, tačiau su smegenimis.

Visą kelią namo Arnis važiavo tylus ir susimąstęs; mėginau jį atitraukti nuo užgulusių minčių, bet šis nepasidavė. Paklausiau, ką ketina veikti su automobiliu.

- Sutaisyti, - išsiblaškęs atsakė jis ir vėl nugrimzdo į tylą.

Nesiginčiju, tam jis turėjo gabumų. Gerai valdė įrankius, mokėjo klausytis, atskirti gedimus. Jo rankos prie mašinų dirbo jautriai ir vikriai; tiktai kai aplinkui būdavo kitų žmonių, ypač merginų, jos tapdavo negrabios, nerandančios sau vietos, linkusios nusibrozdinti krumplius ar sulįsti jam į kišenes, o užvis blogiausia - nuklysti prie veido ir slankioti nelygiu it suskeldėjusi žemė skruostų, smakro ir kaktos paviršiumi, pritraukdamos visų dėmesį.

Jis galėjo sutaisyti automobilį, bet pinigai, kuriuos tą vasarą uždirbo, buvo numatyti koledžui. Anksčiau jis niekad neturėjo automobilio ir nemanau, kad įsivaizdavo, kaip kraupiai seni automobiliai gali siurbti pinigus. Siurbia juos taip, kaip, pasakojama, vampyrai siurbia kraują. Daugeliu atvejų jis galėjo išvengti išlaidų už darbą, meistraudamas pats, bet vien tik dalys mažne visai ištuštintų jo kišenę, iki viską užbaigtų.

Pasakiau jam kai ką iš tų dalykų, bet visa nuskriejo pro šalį. Jo akys liko nutolusios, svajingos. Nebūčiau galėjęs atspėti, apie ką jis galvoja.

Abu - ir Maiklas, ir Regina - Kaningemai buvo namie. Ji darbavosi dėliodama vieną iš tų begalinės serijos paveikslėlinių galvosūkių (šį sudarė maždaug šeši tūkstančiai skirtingų kaištukų ir dantukų lygiame baltame fone; per kokias penkiolika minučių tai būtų išvarę mane iš proto), o jisai svetainėje grojo plokšteles.

Ilgai netruko, kad imčiau gailėtis, jog neatsisakiau nuo kekso ir pieno. Arnis jiems pasakė, ką padarė, parodė pakvitavimą, ir tie abu tuoj pašoko mažne iki lubų.

Privalote suprasti, kad Maiklas ir Regina iki kaulų smegenų buvo universitetiniai žmonės, pasinėrę į naudingą darbą. O šitai jiems reiškė nuolat protestuoti. Septintojo dešimtmečio pradžioje protestavo dėl nacijos integracijos, paskiau - prieš Vietnamo karą, o kai tatai išsikvėpė - prieš Niksoną, dėl rasinės pusiausvyros mokykloje (jie galėjo mums iki begalybės cituoti ištraukas iš Aleno Bako* atvejo), prieš policijos brutalumą, prieš tėvų žiaurumą. Paskiau dar buvo šnekos - vien šnekos. Jie veik tiek pat buvo pasinėrę į šnekėjimą kaip ir į protestus. Vos išgirdę mestelėtą nuomonę, buvo pasiren-

---

* Allan Bakke, baltasis, buvo padavęs Kalifornijos universitetą į teismą už tai, kad jo nepriėmė į medicinos fakultetą, nors jo konkursiniai pažymiai buvo geresni už kai kurių priimtų juodaodžių. Jis bylą Aukščiausiajame teisme laimėjo. Tai atvirkštinės rasinės diskriminacijos atvejis.

gę dalyvauti kiaurąnaktėse intersatelitinėse televizijos pokalbių programose, ar nepertraukiamose dėstytojų protesto paskaitose dėl ERA*, arba seminaruose apie galimas iškastinio kuro alternatyvas. Vienas Dievas težino, kiek laiko jie yra sėdėję prie "karštojo telefono" radijo laidų - laidų apie išprievartavimus, narkotikus, tas, per kurias pabėgę iš namų vaikai galėdavo pasikalbėti su savo draugu, ir prie gerojo senojo PASITIKĖJIMO TELEFONO, kur žmonės, galvojantys apie savižudybę gali paskambinti ir klausytis atjaučiantį balsą sakant: nedaryk to, drauguži, tu socialiai įsipareigojęs Žemės Erdvėlaiviui. Dvidešimt ar trisdešimt metų dėstytojavimo universitete - ir jūs, vos tik išgirdę skambutį, esate pasirengę malti liežuviu, kaip Pavlovo šunys - varvinti seiles. Manau, kad jums tai dargi gali pradėti patikti.

Regina (jie reikalavo, kad aš juos vadinčiau vardais) buvo keturiasdešimt penkerių ir gana šalto, veik aristokratiško grožio - tai yra ji sugebėdavo aristokratiškai atrodyti netgi mūvėdama džinsais, o taip būdavo dažniausia. Jos sritis buvo anglų literatūra, bet kai dėstai koledžo lygmenyje, žinoma, šitiek anaiptol negana - tas pat, kaip atsakytum "iš Amerikos", jei kas nors tave paklaustų, iš kur esi kilęs. Ji šitai išgrynino ir sukalibravo it blyksnelį radaro ekrane. Jos specializacija - ankstyvieji anglų poetai, ir buvo apgynusi disertaciją apie Robertą Heriką**.

Maiklas dėstė istoriją. Atrodė toks pat niūrus ir melancholiškas, kaip ir muzika, kurią leido grotuvu, nors niūrumas ir melancholija šiaip nebuvo įprasti jo prigimčiai. Kai kada jis pastūmėdavo prisiminti Ringo Staro žodžius, kuriuos šis neva pasakęs, kai "Beatles" pirmąsyk atvyko į Ameriką ir kažkoks reporteris per spaudos konferenciją paklausė, ar esąs toks liūdnas, kaip atrodo. "Ne, - atsakė Ringas, - tai tik toks mano veidas". Su Maiklu buvo panašiai. Be to, liesas jo veidas ir stori akinių stiklai kartu sudėjus darė tai, kad jis atrodė kaip mažutis karikatūriškas profesorius iš kokio nors nedraugiško redakcinio satyrinio piešinuko. Šį įspūdį dar stiprino slenkantys plaukai ir trumpa, smaila it ožio garbanota barzdelė.

- Ei, Arni, - mums įėjus šūktelėjo Regina. - Sveikas, Deni. - Tai buvo beveik ir visa, ką džiugaus ji pasakė mudviems tą vakarą.

Mes pasisveikinome ir gavome po savo dalį pieno ir kekso. Susėdome virtuvėje - kamputyje, kur paprastai šeima pusryčiaudavo. Orkaitėje kaito pietūs, ir atsiprašau, kad taip sakau, bet aromatas sklido gana nemalonus. Kurį laiką Regina ir Maiklas koketavo vegetaryste, ir šįvakar kvapas buvo toks, lyg Regina ketintų patiekti į stalą gardųjį jūržolių apkepą ar ką nors panašaus. Vyliausi, kad jie nepakvies manęs pasilikti.

Plokštelių muzika liovėsi, ir virtuvėn užklydo Maiklas, vilkintis nukirptais džinsais ir atrodantis lyg ką tik būtų pasimiręs jo geriausias bičiulis.

- Vėlai jūs šiandien, berniukai, - pasakė jis. - Kas nors nutiko? - Atidaręs šaldytuvą, jis ėmė raustis jame. Matyt, ir jam jūržolių apkepas ne taip jau nuostabiai kvepėjo.

---

* Equal Rights Amendment - Amerikos Konstitucijos pataisa dėl lygių moterų teisių.

** Robert Herrick (1591-1674) - hedonistinės krypties anglų poetas.

- Aš nusipirkau automobilį, - pasakė Arnis, atsipjaudamas dar gabalą kekso.

- Ką tu padarei? - išsyk kitame kambaryje šūktelėjo jo motina, pašokdama pernelyg staigiai, nes pasigirdo dunktelėjimas, - tai jos šlaunys stuktelėjo į kietą kortų stalelio kraštą, kur jinai dėliodavo savo paveikslėlių galvosūkius. Po dunktelėjimo tuoj pat tankiai subarbeno krentančios ant grindų dalelytės. Štai kada pradėjau gailėtis, kad nenuvažiavau iškart namo.

Maiklas Kaningemas atsigręžė nuo šaldytuvo ir išpūtė akis į sūnų, vienoje rankoje laikydamas obuolį, o kitoje - kartoninį pakelį su jogurtu be priedų.

- Tu juokauji, - pasakė jis, ir aš kažkodėl absurdiškai pirmąsyk pastebėjau, kad jo barzdelė - kurią jis nešiojo nuo 1970-ųjų ar panašiai - gerokai žilstelėjusi. - Arni, tu juokauji, tiesa? Sakyk, jog juokauji.

Įėjo Regina, aukšta, veik aristokratiška ir, po šimts, gerokai įsiutusi. Metė atidų žvilgsnį į Arnio veidą ir iškart suprato, jog sūnus nejuokauja.

- Tu negali pirkti automobilio, - pasakė ji. - Apie ką čia kalbi? Tau tik septyniolika metų.

Arnis pamažu nukreipė žvilgsnį nuo tėvo prie šaldytuvo į motiną svetainės tarpdury. Niekad anksčiau nebuvau matęs jo veide tokio atkaklaus, kieto užsispyrimo. Jeigu jis dažniau taip atrodytų mokykloje, mechaninės dirbtuvės vaikinai jo tiek nestumdytų šen ir ten.

- Po teisybei, tai jūs klystate, - pasakė jis. - Aš galiu jį nusipirkti be jokio vargo. Negalėčiau pinigų pervesti per banką, bet nusipirkti už grynus - jokių problemų. Žinoma, septyniolikos metų užregistruoti automobilį - visai kas kita. Čia man reikės jūsų sutikimo.

Juodu žvelgė į jį nustebę, sunerimę - pastebėjus tą, man persmelkė vidurius - ir su augančiu pykčiu. Nepaisant savo liberalios mąstysenos ir atjautos fermų samdiniams, mušamoms žmonoms, neištekėjusioms motinoms ir visiems kitiems, jie Arnį gan stipriai valdė. O Arnis pats leidosi valdomas.

- Nemanau, kad šitaip gali kalbėti su savo motina, - pasakė Maiklas. Jis padėjo jogurtą atgal į šaldytuvą, pasilikdamas obuolį, ir uždarė dureles. - Tu per jaunas turėti automobilį.

- Denis turi, - greitai atšovė Arnis.

- Tik pamanykit! Oho, žiū, kaip jau vėlu! - tariau. - Reiktų dangintis namo! Tuoj pat reiktų dangintis namo! Aš...

- Kaip atrodo Denio tėvams ir kaip atrodo taviesiems - tai du skirtingi dalykai, - pasakė Regina Kaningem. Niekad anksčiau negirdėjau tokio šalto jos tono. Niekad. - Ir tu neturi teisės taip pasielgti, nepasitaręs su tėvu ir manimi dėl...

- Pasitarti su jumis! - ūmai sustūgo Arnis, išpildamas pieną. Jo kakle it virvės išsipūtė gyslos.

Atkarusiu žandikauliu Regina žingtelėjo atgal. Galėčiau kirsti lažybų, kad per visą savo gyvenimą nebuvo girdėjusi bjaurųjį ančiuką sūnų taip užstaugiant ant jos. Maiklas irgi atrodė sukrėstas. Juodu gavo paragauti to, ką aš jau patyriau - dėl kažkokių nepaaiškinamų, jam vienam težinomų priežasčių, Arnis galop užsidūrė ant kažko iš tiesų geidžiamo. Ir Dieve padėk tam, kursai stos jam skersai kelio.

- Pasitarti su jumis! Tardavausi su jumis dėl kiekvieno sumauto dalyko, kurį darydavau! Dėl visko būdavo šeimos pasitarimas, ir jeigu ko nors aš nenorėdavau daryti, nubalsuodavot du prieš vieną! Bet čia joksai, po šimts, šeimos pasitarimas. Aš nusipirkau automobilį ir... Viskas!

- Anaiptol ne viskas, - atkirto Regina, kietai sučiaupdama lūpas ir, keistas dalykas (o gal ir ne), ji liovėsi atrodžius veik aristokratiškai; dabar atrodė kaip Anglijos ar dar kieno nors karalienė - su džinsais ir viskuo. Laikinai Maiklas atsidūrė nuošalėje. Atrodė lygiai tiek pat išsigandęs ir nelaimingas kaip aš, ir mirksnį man labai pagailo to žmogaus. Jis netgi negalėjo važiuot namo papietauti ir dingti iš čia. Buvo namie. Štai atvira kova dėl valdžios tarp senosios ir jaunosios gvardijos, ir ji bus nulemta taip, kaip visados - su baisinga daugybe kartėlio ir pykčio. Regina buvo aiškiai tam pasirengusi, nesvarbu, kad Maiklas - dar ne. Bet aš nenorėjau tame dalyvauti. Atsistojau ir pasukau į duris.

- Tu jam šitai leidai? - paklausė Regina ir iš aukšto nužvelgė mane tarsi mes niekados drauge nebūtume juokęsi, kepę pyragus ir vykę į šeimynines turistines iškylas. - Deni, tu mane nustebinai.

Tai mane užgavo. Aš pakankamai mėgau Arnio mamelę, bet niekados iki galo ja nepasitikėjau - bent nuo vieno įvykio, kuris nutiko, kai man buvo aštuoneri metai.

Arnis ir aš buvome nuvažiavę popiet dviračiais miestan pasižiūrėti šeštadieninio kino filmo. Pakeliui atgal į namus, Arnis, staigiai suktelėjęs, kad išvengtų pasipainiojusio šuns, nukrito nuo dviračio ir smarkokai susižalojo koją. Parvežiau jį namo pasisodinęs ant savo dviračio, ir Regina nugabeno sūnų į ligoninės priimamąjį, kur daktaras susiuvo žaizdą pustuziniu siūlių. Ir tada, kai paaiškėjo, kad Arniui viskas gerai, Regina užsipuolė mane, kaip reikiant išvanodama liežuviu. Atskaitė man pamokslą it vyresnysis seržantas. Jai baigus, aš visas drebėjau ir mažne verkiau - ką gi, velniai rautų, man tebuvo aštuoneri, ir gavau pamatyti daug kraujo. Tiksliai neprisimenu visko, ką ji šaukė, bet bendras įspūdis liko nemalonus. Regis, ji pradėjo apkaltindama mane, kad nepakankamai prižiūrėjau jos sūnų - tartum Arnis būtų buvęs gerokai jaunesnis, o ne beveik vienmetis su manimi - ir baigė pareikšdama (ar tartum duodama suprasti), kad nukentėti turėjau aš.

Ir vėl nuskambėjo tartum tas pat - Deni, tu nepakankamai jį prižiūrėjai, - tad aš pyktelėjau. Tik iš dalies tam dingstis buvo mano nepasitikėjimas Regina ir, jeigu kalbėt visai atvirai, tikriausiai tik iš nedidelės dalies. Kai esi paauglys (galų gale, kas tai yra septyniolika metų, jeigu ne kraštutinė paauglystės riba?), visad esi linkęs stoti savo bendraamžių pusėn. Stipriu ir neklystamu instinktu suvoki, kad jeigu neišlauši vienų vartų, tavo tėvai - vien iš geriausių ketinimų - bus laimingi, galėdami tave amžinai laikyti nepilnamečių žarde.

Aš pyktelėjau, tačiau pasistengiau to neparodyti.

- Aš nieko jam neleidau, - atkirtau. - Pats jis užsinorėjo ir nusipirko. - Anksčiau aš galbūt jiems būčiau pasakęs, kad jis tik paliko rankpinigių, nieko daugiau, tačiau dabar nesirengiau to daryti - pašiaušiau šerius. - Iš tiesų, tai stengiaus jį atkalbėti.

- Abejoju, ar labai stengeis, - įgėlė Regina. Lygiai taip galėjo pasakyti: *Nepūsk man šūdniekių, Deni, žinau, kad judu abu išvien.* Aukšti josios skruostai užraudo, akys svaidė žaibus. Stengėsi priversti mane pasijausti vėl aštuonerių metų, ir tatai jai neblogai sekėsi. Bet aš nepasidaviau.

- Žinote, jeigu išgirsite visus faktus, pamatysite, kad nėra ko taip karščiuotis. Jis nusipirko jį už du šimtus penkiasdešimt dolerių, ir...

- Du šimtus penkiasdešimt dolerių? - įsiterpė Maiklas. - Kokį automobilį gali įsigyti už du šimtus penkiasdešimt dolerių? - Ankstesnysis jo nesmagus atsiribojimas - jeigu čia buvo kaip tik tatai, o ne paprasčiausias sukrėtimas, išgirdus ramųjį sūnų pakėlus balsą protestuoti - dingo. Jam įstrigo automobilio kaina. Žvelgė į savo sūnų su atvira panieka, nuo kurios man pasidarė šiek tiek negera. Aš pats norėčiau kada nors turėti vaikų ir jeigu jų turėsiu, tikiuosi, tokios išraiškos neįtrauksiu į savo repertuarą.

Vis kartojau sau, idant išlikčiau šalto kraujo, kad čia ne mano reikalas ir ne mano kivirčas, kad nėra ko karščiuotis... Bet keksas, kurį suvalgiau, didžiuliu lipniu gumulu užstrigo skrandyje, oda užkaito. Nuo mažumės Kaningemai buvo mano antrąja šeima, todėl savo vidumi fiziškai pajutau nemalonius šeimyninio ginčo simptomus.

- Galima daug išmokti apie automobilius, kai taisai kokį seną laužą, - tariau. Netikėtai sau pačiam mano balsas nuskambėjo it pamišėliška Lebėjaus intonacijų mėgdžionė. - Ir teks nemažai padirbėti, kol jis techniškai bus tinkamas išvairuoti į gatves - (Jeigu apskritai kada nors tai atsitiks, pagalvojau) - galėtumėte į tai pažiūrėti kaip į... hobį...

- Aš žiūriu į tai kaip į beprotybę, - pasakė Regina.

Staiga panorau išeiti. Manau, jeigu emociniai virpesiai kambaryje nebūtų daręsi tokie slogūs, galbūt man tai būtų pasirodę juokinga. Kažkokiu būdu atsidūriau padėtyje, kurioje gyniau Arnio automobilį, nors nuo pat pradžių laikiau visą reikalą absurdišku.

- Sakykit, ką norit, - sumurmėjau. Tik nepainiokit manęs į tai. Važiuoju namo.

- Gerai, - metė Regina.

- Taigi taip, - abejingai pratarė Arnis ir atsistojo. - Užsikruškit, aš išeinu.

Regina išsižiojo, Maiklas sumirksėjo tartum gavęs antausį.

- Ką tu pasakei? - šiaip taip išstenėjo Regina. - Ką tu...

- Nesuprantu, kodėl judu taip susinervinote, - pasakė jiems Arnis niūriu, tramdomu balsu, - bet nesirengiu čia kiurksoti ir klausytis abiejų jūsų nesąmonių. Norėjote, kad užsirašyčiau į parengiamuosius koledžo kursus, ką gi, užsirašiau. - Jis pažvelgė į motiną. - Norėjote, kad užsirašyčiau į šachmatų klubą, o ne į mokyklos orkestrą; puiku, užsirašiau ir į jį. Sugebėjau nugyventi septyniolika metų, nesukeldamas jums nepatogumų prieš bridžo klubą ar patekęs į kalėjimą.

Jie stebeilijo į jį išpūtę akis, tartum staiga būtų įgijus lūpas ir prašnekusi kuri virtuvės siena.

Arnis pažvelgė į juos keistomis, kaltomis, grėsmingomis akimis.

- Sakau jums, aš įsigysiu tą automobilį. Kaip tik tą.

- Arni, drauda... - buvo bepradedąs Maiklas.

- Liaukis! - šūktelėjo Regina, nenorėdama pradėti kalbą apie specifines problemas, kadangi tai būtų pirmas žingsnis galimo sutikimo link; paprasčiausiai ji norėjo kulnu sutraiškyti maištą, greitai ir visiškai. Esti akimirkų, kai suaugusieji, patys to nesuprasdami, kažkodėl sukelia jums pasibodėjimą; žinote, aš tuo tikiu. Tuo metu man kaip tik stojo tokia akimirka, ir dėl to pasijaučiau tik dar blogiau. Kai Regina užriko ant savo vyro, išvydau ją podraug vulgarią ir išsigandusią, o kadangi ji man patiko, nė už ką netroškau jos matyti nei vienokios, nei kitokios.

Vis dėlto aš pasilikau tarpduryje, norėdamas pasišalinti, bet kartu nesveikai pakerėtas to, kas dėjosi - pirmo stipraus kivirčo Kaningemų šeimoje, kokį tik esu regėjęs, galbūt apskritai pirmojo. Ir tikrai tai buvo kivirčas, mažiausiai dešimt balų pagal Richterio skalę.

- Deni, gal tu verčiau važiuok, o mes viską išsiaiškinsime, - nuožmiai pasakė Regina.

- Taip, - sutikau. - Bet nejaugi nesuprantate, kad jūs iš musės dramblį darot. Tas automobilis, Regina... Maiklai, jeigu jį pamatytumėt... Tikriausiai per dvidešimt minučių įsibėgėja nuo nulio iki trisdešimties mylių per valandą, jeigu tik išvis pajuda iš vietos...

- Deni! Eik!

Aš išėjau.

Man sėdantis į "Dasterį", pro užpakalines duris išniro Arnis, matyt pasiryžęs įvykdyti savo grąsinimą išeiti; iš paskos metėsi jo gimdytojai, dabar atrodantys netiek susirūpinę, kiek įširdę. Šiek tiek galėjau suprasti jų savijautą. Visa tai užgriuvo nelyginant ciklonas iš giedro dangaus.

Užvedžiau mašiną ir atbulom išvažiavau į ramią gatvę. Iš tiesų daug kas nutiko nuo tada, kai mudu ketvirtą, tai yra prieš dvi valandas, palikome darbą. Tuomet aš buvau ganėtinai alkanas, bemaž būčiau suvalgęs bet ką (išskyrus jūržolių apkepą). Dabar mano skrandis buvo toksai suerzintas, jog turbūt būčiau išvėmęs visa, ką būčiau nurijęs.

Man nutolstant, visas trejetas stovėjo ant įvažiuojamojo keliuko priešais savo dvivietį garažą (jame jaukiai stovėjo Maiklo "Porše" ir Reginos "Volvo" universalas - jie tai turėjo sau automobilius, prisimenu, galvojau tada šiek tiek pagiežingai; tad kas jiems rūpi), vis tebesiginčydami.

Taigi, pagalvojau, jausdamas šiokį tokį liūdesį ir nerimą. Jie jį palauš, ir Lebėjui liks dvidešimt penki doleriai, o tasai "Plimutas" kėpsos ten dar kokius tūkstantį metų. Panašiai su Arniu ir anksčiau pasielgdavo. Nes jis buvo nevykėlis. Net jo gimdytojai tą žinojo. Arnis buvo protingas, ir kai prasiskverbdavai pro jo nedrąsią ir įtarią laikyseną, pasirodydavo nestokojąs humoro jausmo, dėmesingas ir... turbūt mielas - štai žodis, kurį stengiausi surasti.

Mielas, tačiau nevykėlis.

Tą žinojo jo tėvai kaip ir mechaninių dirbtuvių juodadarbiai, kurie salėse ant jo šūkaudavo ir pirštais ištepliodavo jam akinius.

Jie žinojo, kad Arnis nevykėlis ir žūt būt norėjo jį palaužti.

Taip aš maniau. Tačiau tąkart klydau.

3 / Kitą rytą

Tėvas man: "Sūnau,
Per tave nusilaksiu,
Jei lakstysi greituoju,
Tuo "Linkolnu".
- Čarlis Rajanas

Kitą rytą 6.30 pamažu pravažiavau pro Arnio namus ir sustojau tolėliau prie šaligatvio, nes nenorėjau įeiti vidun, nors jo motina ir tėvas dar būtų ir neatsikėlę - pernelyg daug negerų išgarų vakar vakare pleveno po tą virtuvę, kad galėčiau prieš darbą smagiai pasijausti prie tradicinio kavos puodelio su spurga.

Arnis nepasirodė beveik penkias minutes, ir aš jau buvau bepradedąs svarstyti, ar jis neįgyvendino savo grąsinimo išeiti iš namų. Paskiau atsidarė užpakalinės durys, ir mano draugelis nusileido takeliu, nešinas tabaluojančiu prie kojos kubilėliu su priešpiečiais.

Jisai įsėdo mašinon, užtrenkė dureles ir pasakė:

- Važiuok, Dživsai*. - Tai vienas iš Arnio sąmojų, kai jis būdavo gerai nusiteikęs.

Aš pajudėjau iš vietos ir atsargiai paskersavau į Arnį, norėjau užšnekinti, paskiau persigalvojau, nusprendęs geriau palaukti, kol jis pradės... Jeigu apskritai turėjo ką pasakyti.

Gana ilgai atrodė, kad neturi. Didžiumą kelio važiavome visai nesikalbėdami, tik klausydamiesi WMDY, vietinės roko ir soulo radijo stoties. Arnis išsiblaškęs koja mušė ritmą.

Galiausiai jis prašneko:

- Atleisk, žmogau, kad vakar vakare gavai visame tame dalyvauti.

- Viskas gerai, Arni.

- Ar tau niekad neatėjo į galvą, - staiga pasakė jis, - kad tėvai - tik peraugę vaikai, kol nuosavos atžalos nepriverčia jų subręsti? Nuolatos besispyriojantys ir klykiantys?

Aš papurčiau galvą.

- Pasakysiu tau, ką aš manau, - varė jis toliau. Mudu jau buvome beprivažiuoją statybvietę; "Carson Brothers" treileris stūksojo už dviejų kalvų nuo mūsų. Tokį ankstyvą rytą eismas dar buvo nedidelis ir apsnūdęs. Dangus virš mūsų rausvavo švelnia persiko spalva. - Manau, kad būti gimdytojais - tai iš dalies stengtis nužudyti savo vaikus.

- Tikrai taip, - pritariau. - Manieji tai visąlaik mėgina mane nuknekcyti. Praeitą naktį įslinkusi motina norėjo mane uždusinti pagalve. O užvakar tėtis su atsuktuvu rankoje vaikėsi mus abu su seseria. - Aš juokavau, tačiau

---

* Šitaip kai kuriuose 3-ojo ar 4-ojo dešimtmečio filmuose aristokratiškas herojus kreipdavosi į savo anglą vairuotoją ir liokajų. Tas posakis prigijo, kaip išjuokiantis pretenzingą turtuolio pasipūtėliškumą.

paklausiau savęs, ką pagalvotų Maiklas ir Regina, jeigu girdėtų šitokią sūnaus išvadą.

- Suprantu, iš pirmo įspūdžio tai skamba šiek tiek kvailai, - nesutrikęs tęsė Arnis, - bet yra daug dalykų, kurie skamba kaip nesąmonė, kol gerai apie juos nesusimąstai. Varpos pavydas. Edipo konfliktai. Turino drobulė.

- Visa tai mėšlas, - pasakiau. - Tu susipykai su tėvais, štai ir tiek.

- Ne, aš iš tiesų taip manau, - susimąstęs paprieštaravo Arnis. - Nors jie patys nenutuokia, ką daro. Iš tiesų esu taip įsitikinęs. Ir žinai, kodėl?

- Pasakyk, - paprašiau.

- Kadangi, kai tik susilauki vaiko, iškart supranti, kad neišvengiamai turėsi numirti. Kai tik susilauki vaiko, išvysti savo paties antkapį.

- Žinai ką, Arni?

- Ką?

- Manau, kad tai sukruštai kraupu, - tariau, ir mudu abu pratrūkom kvatotis.

- Aš ne tą turėjau galvoje, - pasakė Arnis.

Įsukome į parkavimo aikštelę, ir aš išjungiau variklį, tačiau mudu dar kelias sekundes pasėdėjome automobilyje.

- Aš jiems pasakiau, kad pasitraukiu iš parengiamųjų koledžo kursų, - vėl prašneko jis. - Pasakiau, kad tuoj pat užsirašau į P.R.

P.R. - tai profesinis parengimas. Panašų gauna pataisos mokyklos auklėtiniai, tik, žinoma, nakčiai jie negrįžta namo. Jie patiria tai, ką galėtum pavadinti priverčiamąja gyvenimo mokykloje programa..

- Arni... - pradėjau, nežinodamas, kaip toliau tęsti. Šitas visas reikalas įsiplieskė iš nieko, ir tai mane gąsdino. - Arni, tu dar nepilnametis. Jie turės pasirašyti po tavo programa...

- Kaipgi, be abejo, - sutiko Arnis ir nelinksmai nusišypsojo. Toje šaltoje ankstyvo rytmečio šviesoje jis atrodė podraug senesnis ir daug daug jaunesnis... Ir kažkokiu mastu lyg ciniškas kūdikis. - Panorėję jie turi galios atšaukti visą mano programą ateinantiems metams ir pakeisti savo pageidaujamąja. Gali mane užrašyti į Namų ūkio ekonomiką ar Madų pasaulį, jeigu užsigeis. Pagal įstatymą jie tai gali padaryti. Bet pagal jokį įstatymą jie negalės priversti, kad išlaikyčiau jų parinkto dalyko egzaminus.

Po šių žodžių man viskas paaiškėjo - tai yra, kokį atstumą Arnis nuėjo. Kaip galėjo tasai sugvėręs automobilis imti ir pradėti tiek daug jam reikšti per tokį pašėlusiai trumpą laiką? Ateinančias dienas šis klausimas vis nedavė man ramybės - taip esti, aš visad įsivaizdavau, kai ištinka naujas rūpestis. Kai Arnis pasakė Maiklui ir Reginai, jog ketina įsigyti automobilį, jis nejuokavo. Tiesiai pataikė ton vieton, kur jų lūkesčiai dėl jo buvo stipriausi, ir padarė tai su negailestingu praktiškumu, kuris mane nustebino. Nesu garantuotas, kad prieš Reginą būtų suveikusi ir silpnesnė taktika, bet kad būtent Arnis sugebėjo tai padaryti, mane nustebino. Tiesą sakant, nustebino mane apsišiktinai. Visa esmė ta, kad jeigu Arnis paskutiniuosius metus mokykloje paskirtų profesiniam pasirengimui, su koledžu galėjai atsisveikinti. O Maiklui ir Reginai tatai buvo neįsivaizduojama.

- Taigi jie paprasčiausiai... pasidavė? - Jau buvo laikas atsižymėti, kad atvykai į darbą, bet aš negalėjau palikti šio reikalo, visko nesužinojęs.

- Nevisai taip. Pažadėjau jiems, kad surasiu automobiliui garažą ir, negavęs jų sutikimo, nebandysiu jo pristatyti apžiūrai ar užregistruoti.
- Manai, tau pasiseks surasti?
Jis vėl man metė nuožmų šypsnį, kuris buvo kažkoks podraug savimi pasitikintis ir varantis baugulį. Taip šypsotųsi buldozerininkas, nutaikydamas savojo "D-9 Keto" kaušo ašmenis į ypač sunkiai įveikiamą kelmą.
- Aš surasiu, - patikino jis. - Kai ateis laikas, surasiu.
Ir žinote ką? Aš juo patikėjau.

4 / Arnis veda

Nepamiršt tos dienos,
Kai laužyne išvydau ją ten tarp kitų
Ir pamaniau:
Po rūdim ji auksinė,
Žinok tu...

- "The Beach Boys"

Tą penktadienį mes galėjome vakare padirbėti viršvalandžius, tačiau atsisakėme. Atsiėmėme kontoroje savo čekius ir nuvažiavę į "Pitsbergo santaupų ir paskolų banko" Libertivilio skyrių, atsiėmėme pinigus. Didžiumą savųjų aš pervedžiau į taupomąjį indėlį, penkiasdešimt dolerių - į atsiskaitomąją sąskaitą (pastaroji mane vertė jaustis nesmagiai suaugusiu - tačiau prie šio jausmo, manding, pripranti) ir dvidešimt pasilikau grynais.
Arnis viską atsiėmė grynais.
- Štai, - tarė jis, ištiesdamas man dešimtdolerinę.
- Ne, - pasakiau, - pasilaikyk juos, vyruti. Tau prireiks kiekvieno cento, kol nebaigsi su tuo savo laužu.
- Paimk, - spyrėsi jis. - Aš moku savo skolas, Deni.
- Pasilaikyk, tikrai.
- Paimk. - Jis atkakliai tiesė man pinigus.
Paėmiau. Bet priverčiau jį pasilikti iš grąžinamųjų vieną dolerį. Netgi to jis nenorėjo daryti.
Kai važiavome per miestą linkui Lebėjaus namų, Arnis ėmė vis labiau nerimauti, visu garsumu įjungė radiją, barbeno pirštais bugio ritmą tai sau į kelius, tai į prietaisų panelį. Pasigirdo "Foreigner'io" daina "Baltasis nešvankėlis".
- Mano gyvenimo istorija, Arni, drauguži, - pasakiau, ir jis nusijuokė pernelyg garsiai, pernelyg ilgai.
Elgėsi nelyginant žmogus, laukiantis tuoj tuoj žmoną pagimdysiant kūdikį. Galiausiai aš supratau, kad jis bijosi, jog Lebėjus nebūtų jau pardavęs automobilio.
- Arni, šalčiau, - pamėginau jį nuraminti. - Rasime jį ten.
- Esu šaltas, šaltas, - atsakė jis ir atkreipė į mane plačią, spindinčią, netikrą šypseną. Jo veidas tądien atrodė prasčiau negu bet kada anksčiau ir

paklausiau save (ne pirmą ir ne paskutinį sykį), kaip aš pats jausčiaus, atsidūręs Kaningemo kailyje - varžomas tosios kiekvieną sekundę ir kiekvieną minutę šlapiuojančios odos ir...

- Gerai, tad neprakaituok! Elgiesi taip, jog, atrodo, tuoj tuoj prileisi į kelnes limonado.

- Visai ne, - pasakė jis, ir vėl greitai, nervingai subarbeno pirštais į prietaisų panelį, stengdamasis man parodyti, jog nė kiek nesinervina. "Foreigner'io" atliekamas "Baltasis nešvankėlis" užleido vietą taip pat jo "Baro grotuvo herojams". Buvo penktadienio popietė, ir FM banga prasidėjo savaitgalio laida "Roko vakarėlis". Kai atsigręžiu į tuosius metus, savo paskutiniuosius mokykloje, tai man atrodo, kad aš galėčiau juos matuoti roko gabalais... Ir vis augančiu lyg sapne siaubo pojūčiu.

- Nagi, kas per dalykas? - paklausiau. - Kodėl būtent toji mašina?

Ilgą laiką jisai sėdėjo tylėdamas, įsmeigęs žvilgsnį į Libertivilio aveniu, paskiau staigiu judesiu išjungė radiją, nutraukdamas "Foreigner'į" per patį polėkį.

- Tiksliai nežinau, - pasakė jis. - Gal todėl, kad pirmąsyk nuo tada, kai man sukako vienuolika metų ir mane ėmė berti spuogai, išvydau kažką tokio bjauresnio nei aš pats. Ar tą nori iš manęs išgirsti? Ar tai padės tau viską dailutėliai sudėlioti į vietas?

- Ei, Arni, liaukis, - tariau. - Juk čia Denis, prisimeni mane?

- Prisimenu. Ir mudu vis dar draugai, tiesa?

- Žinoma, nuo tada, kai paskutinįsyk pasitikrinau. Tačiau ką gi tai turi bendra su...

- Ir tatai reiškia, kad mudu neturime vienas kitam meluoti, bent aš taip manau. Todėl turiu tau pasakyti, galbūt nėra tai visiški sapalai. Suprantu, koksai esu. Negražus. Nelengvai įsigyju draugų. Aš... kažkaip atstumiu nuo savęs žmones. Nenoriu to daryti, bet man kažkaip savaime išeina. Supranti?

Kiek padelsęs, linktelėjau. Kaip jis pasakė, mudu buvome draugai, o tai reiškė kuo mažiau skiesti vienas kitam šūdniekių.

Arnis irgi linktelėjo, lyg jam mano reakcija būtų savaime suprantama.

- Kiti žmonės... - pradėjo jis ir paskiau atsargiai pridūrė: - Pavyzdžiui, tu, Deni, ne visada supranta, ką tatai reiškia. Kai esi negražus ir žmonės iš tavęs juokiasi, kažkaip kitaip žiūri į pasaulį. Sunku būna išsaugoti humoro jausmą. Tartum užgula tau nosies ančius. Kartais turi gerokai tvardytis, kad neišeitum iš proto.

- Na, tą galiu suprasti. Bet...

- Ne, - rimtai pasakė jis. - Negali suprasti. Gal ir manai, kad gali suprasti, bet iš tikrųjų negali. Tačiau aš tau patinku, Deni...

- Aš tave myliu, vyruti, - pasakiau. - Tu tą žinai.

- Galbūt ir myli, - sutiko jis. - Ir aš už tai tau dėkingas. Jeigu iš tiesų myli, tai todėl, kad žinai, jog esama kai ko daugiau... Kai ko daugiau, slypinčio po tais puškais ir mano kvailu veidu...

- Tavo veidas visai ne kvailas, Arni, - pasakiau. - Gal keistokai atrodantis, bet ne kvailas.

- Užsikrušk... - nusišypsojo jis.

- Tu taip pat - su ta kumele, ant kurios atjojai, Šaunusis Raiteli.

- Vis dėlto su tuo automobiliu taip yra. Kažkas tokio giliau. Kažkas geresnio. Aš tai matau, štai kas.

- Tikrai?

- Aha, Deni, - ramiai pasakė jis. - Tikrai.

Aš įsukau į Pagrindinę gatvę. Artinomės prie Lebėjaus namų. Ir staiga man kilo iš tiesų negraži mintis. O kas, jeigu Arnio tėvas paprašė vieną iš savo draugų ar studentų nukulniuoti pas Lebėjų ir nupirkti tą automobilį tiesiog sūnui iš panosės? Kiek makiaveliška, galbūt pasakysite, bet Maiklo Kaningemo protas buvo daugiau negu mažumėlę klastingas. Jo specialybė buvo karybos istorija.

- Aš išvydau tą mašiną, ir pajutau tokią trauką prie jos... Netgi sau pačiam nesugebu to gerai paaiškinti. Bet...

Jis nutilo, svajingai žvelgdamas į priekį tomis pilkomis savo akimis.

- Bet aš supratau, kad galiu padaryti ją geresnę, - užbaigė jis.

- Turi omeny - pataisyti?

- Aha... Na, ne. Tai pernelyg beasmeniška. Taisai stalus, kėdes, panašius daiktus. Žoliapjovę, kai ji neužsiveda. Ir paprastus automobilius.

Galbūt Arnis pastebėjo, kaip kilstelėjau antakius. Jis nusijuokė, kas be ko - šiek tiek gynybiškai.

- Aha, aš suprantu, kaip tatai skamba, - teisinosi jis. - Man dargi nesmagu tai pasakyti, nes aš suprantu, kaip tatai skamba. Tačiau tu mano draugas, Deni, o tai reiškia - kuo mažiau vienas kitam skiesti šūdniekių. Man neatrodo, kad tai paprasta mašina. Nežinau, kodėl taip galvoju... Tačiau taip yra.

Prasižiojau, ketindamas kažką pasakyti, - kažką apie tai, kad į viską derėtų žvelgti iš tolo arba vengti maniakinės elgsenos. Bet kaip tik tą akimirką pasukome už kampo ir įvažiavome į Lebėjaus gatvę. Šiurkščiai, su švokštesiu Arnis įkvėpė į plaučius oro.

Vejoje priešais Lebėjaus namus vienas stačiakampis buvo geltonesnis, plikesnis ir negražesnis negu visa žolė. Viename to lopo gale liguistai juodavo tepalo dėmė - įsisunkusio į žemę ir nužudžiusio visa, kas šioje vietoje kadais augo. Tasai stačiakampis plotas taip, po šimts, bjauriai rėžė akis, jog man bemaž atrodo, jog jeigu pernelyg ilgai būtum į jį žiūrėjęs, būtum apakęs.

Kaip tik toje vietoje vakar stovėjo 1958-ųjų “Plimutas”.

Žemė liko tokia pati, bet “Plimutas” buvo dingęs.

- Arni, - pasakiau, sustodamas prie šaligatvio krašto, - ramiai, tik neužsivesk, dėl Dievo meilės.

Jis nė kiek manęs nepaisė. Abejoju, ar išvis mane išgirdo. Jo veidas pabalo, jame išryškėjo purpurinių, žioruojančių bėrimų reljefas. Dar man nesustojus, jis atlapojo “Dasterio” dureles ir jau kėlė koją iš automobilio.

- Arni...

- Tai mano tėvo darbas, - pasakė jis įpykęs ir apimtas nevilties. - Užuodžiu visame tame šį mergvaikį.

Ir jis bėgte pasileido prie Lebėjaus namų durų.

Aš išlipau ir nuskubėjau paskui jį, mąstydamas, kad ši sušikta beprotybė niekad nesibaigs. Vos galėjau patikėti savo ausimis, kad ką tik išgirdau Arnį Kaningemą Maiklą pavadinant mergvaikiu.

Arnis jau kėlė kumštį pabaladoti į duris, tačiau jos tuo pat metu atsidarė. Jose stovėjo Rolandas D. Lebėjus - išdidus kaip reta. Šiandien viršum nugaros įtvaro jis vilkėjo marškiniais. Pažvelgė į persiutusį Arnio veidą su meilia, godžia šypsenėle.

- Sveikas, sūneli, - tarė.

- Kur ji? - smarkavo Arnis. - Juk mudu sutarėme! Po šimts, juk mudu sutarėme! Aš turiu pakvitavimą!

- Nesikarščiuok, - pasakė Lebėjus. Išvydo mane, stovintį ant apatiniojo laiptelio. - Kas tavo draugeliui, sūneli?

- Mašinos nebėra - štai kas, - pasakiau.

- Kas ją nupirko? - šūktelėjo Arnis. Niekad anksčiau nemačiau jo tokio pašėlusio. Jeigu tada būtų turėjęs revolverį, čia pat būtų įrėmęs jį į Lebėjaus smilkinį. Prieš savo valią nepajėgiau atitraukti nuo jo akių. Tartum triušis būtų tapęs mėsėdžiu. Teatleidžia man Dievas, bet mirksnį pagalvojau, ar tik jam ne smegenų auglys.

- Kas ją nupirko? - švelniai pakartojo Lebėjus. - Taigi, kol kas dar niekas, sūneli. Tačiau tu palikai rankpinigių. Aš tik įvariau ją į garažą. Štai ir viskas. Uždėjau atsarginę padangą ir pakeičiau alyvą. - Jis išpūtė krūtinę ir nei iš šio, nei iš to apdovanojo mus didžiadvasiška šypsena.

- Jūs iš tiesų šaunuolis.

Arnis stebeilijo į jį nevisai įtikintas, paskiau staigiai pasuko galvą ir pažvelgė į uždaras vienviečio garažo duris, prie kurių nuo namo buvo patenkama dengtu takučiu. Tasai takutis, kaip ir visa kita Lebėjaus namuose, buvo regėjęs ir geresnius laikus.

- Be to, aš nenorėjau laikyti ją lauke, kai tu palikai rankpinigių, - pridūrė Lebėjus. - Aš jau turėjau nemalonumų su keliais šios gatvės gyventojais. Kartą naktį kažkoks vaikėzas paleido į mano mašiną akmenį. O taip, kai kurie mano kaimynai - tiesiog iš S.B.

- Kas tai yra? - paklausiau aš.

- Subininė Brigada, sūneli.

Jis pasiuntė į tolimąjį gatvės galą grėsmingą snaiperišką žvilgsnį. Ten dabar stovėjo sugrįžusiųjų iš darbo mažučiai, mažalitražiai automobiliai, vaikai žaidė gaudynėmis ir šokinėjo per virvutę, žmonės sėdėjo priebučiuose ir pirmojoje vakaro vėsoje gaivinosi gėrimais.

- Norėčiau žinoti, kas metė tą akmenį, - tyliai pasakė jis. - Taip, sere, tikrai norėčiau žinoti, kas tai padarė.

Arnis atsikrenkštė.

- Atleiskite, kad užgavau jus.

- Niekis, - gyvai atsakė Lebėjus. - Man patinka vaikinai, gebantys kovoti už savo... Ar beveik savo daiktą. Atvežei pinigus, berneli?

- Taip, turiu juos.

- Na, tai eime vidun. Tu ir tavo dragužis. Perrašysiu ją tau, ir atšvęsdami išlenksime po stiklą alaus.

- Ne, dėkui, - atsisakiau. - Aš liksiu čia, jeigu jūs nieko prieš.

- Kaip sau nori, sūneli, - pasakė Lebėjus... Ir pamerkė man akį. Iki šios dienos nesuprantu, ką tatai iš tikrųjų galėjo reikšti. Juodu įėjo vidun, ir durys įkandin jų užsitrenkė. Žuvis pateko tinklelin ir netrukus bus nuskusta.

Jausdamas slogulį, nuėjau dengtu takučiu prie garažo ir pabandžiau atidaryti duris. Jos lengvai pakilo viršun, ir į mane plūstelėjo tas pats kvapas, kurį užuodžiau vakar, atidaręs "Plimuto" dureles - alyvos, senų apmušalų ir per ilgą vasarą susitvenkusio karščio.

Pagal vieną sieną rikiavosi grėbliai ir keletas kitų sodininkystės padargų. Prie kitos stovėjo labai sena guminė žarna, dviračio pompa ir nutriušęs golfo maišas su neprižiūrimomis žaidimo lazdomis. Per vidurį, nosimi laukan, kėpsojo Arnio mašina, Kristina. Atrodė neapsakomai ilga - pagal šiuos laikus, kai netgi "Kadilakai" esti tarytum sustumti, nelyginant dėžutės. Voratinklinis įtrūkių raizginys priekiniame stikle nuo kritusios iš lauko šviesos suspindo matine gyvsidabrio spalva. Kokio nors vaikėzo darbas, kaip sakė Lebėjus - arba galbūt nedidukas nutikimas grįžtant iš Karo veteranų namų po praūžtos nakties, kur mauktas viskis su alumi ir pasakoti prisiminimai apie Iškyšos mūšį* arba Kiaulienos Muštinio Kalvą**. Geros ramios dienos. Kai pro bazukos taikiklį žmogus galėjai pamatyti Europą, Ramiojo vandenyno salas ir paslaptinguosius Rytus. Kas žino... Ir argi tai svarbu. Šiaip ar taip, bus nelengva surasti pakaitalą tokiam dideliam priekiniam stiklui.

Ir nepigu.

Ak, Arni, pagalvojau. Vyruti, kaip giliai tu klimpsti.

Ratas su nuleista padanga, kurį pakeitė Lebėjus, stovėjo atremtas į sieną. Atsiklaupiau keturiomis ir pažvelgiau po mašina. Ant žemės vėl buvo pradėjusi formuotis šviežia alyvos dėmė, juoduojanti likusios ankstyvesnės, platesnės žymės fone, kur alyva per daugelį metų sunkėsi į betoną. Tai nepalengvino mano prislėgtos nuotaikos. Variklio blokas tikrai įtrūkęs.

Atsistojęs nuėjau prie durelių iš vairuotojo pusės ir, sugriebęs už rankenos, tuo pat metu tolimajame garažo kampe pastebėjau skardinę dėžę atliekoms. Iš jos viršaus kyšojo didelis plastikinis butelis. Per kraštą matėsi raidės SAF.

Aš suvaitojau. O taip, jis pakeitė alyvą. Kaip didžiadvasiška! Jis išleido senąją - kiek jos buvo likę - ir įpylė kelias kvortas "Safyrinės variklių alyvos" - perdirbtos, kokios gali gauti "Mamuto" parduotuvėje po 3.50 dolerio už penkių galonų kanistrą. Rolandas D. Lebėjus buvo tikras princas, iš tiesų, ir dargi plačios širdies.

Atidariau automobilio dureles ir įsmukau prie vairo. Dabar garažo kvapas nebeatrodė toksai sunkus ar atsiduodantis seniai nevartojamu daiktu bei žlugusiomis viltimis. Mašinos vairas buvo platus, raudonas - patikimas vairas. Vėl pažvelgiau į tą keistą spidometrą - spidometrą, kurio skalė buvo su padalomis ne iki 70 ar 80, bet iki visų 120 mylių per valandą. Po jomis jokių raudonų skaičiukų, žyminčių kilometrus; kai ši mašina nuriedėjo nuo konvejerio, niekas Vašingtone dar nebuvo sugalvojęs pereiti prie metrinės sistemos. Tais laikais benzinas kainavo po 0,29 už galoną, gal dar pigiau,

* Antrojo pasaulinio karo pabaigoje vokiečių įvykdytas kontrpuolimas Ardėnuose prieš pernelyg į priekį išsikišusias sąjungininkų kariuomenės dalis.

** (Angl.) Pork Chop Hill - mūšis Korėjos kare. Čia JAV pajėgos patyrė didelių nuostolių.

jeigu tavo mieste kartais įsiplieksdavo kainų karas. Arabų naftos karas ir greičio apribojimas iki penkiasdešimt penkių mylių buvo nutolę penkiolika metų atgalios.

Tie seni geri laikai, pagalvojau ir nejučia šyptelėjau. Pagrabinėjau sėdynės kairėje ir susiradau mygtukinį kronšteiną, stumdantį sėdynę atgal ir pirmyn, taip pat aukštyn ir žemyn (tai yra, jeigu dar tebeveikė). Sėkmės išbandant, tegul tai ir nevykęs sąmojus. Salonas turėjo oro kondicionierių (tas tai tikrai neveiks) ir autopilotą, ir didelį mygtukinį, gausiai chromuotą radijo imtuvą - žinoma, tik su AM diapazonu. 1958-aisiais FM dar buvo dyka, neįsisavinta erdvė.

Padėjau rankas ant vairo, ir kažkas atsitiko.

Netgi dabar, po ilgų apmąstymų, negaliu tiksliai pasakyti, kas tai buvo. Galbūt vizija - bet jeigu tai buvo vizija, ji tikrai nebuvo kažkokia ypatinga. Paprasčiausiai mirksnį man pasirodė, kad sudriskę apmušalai kažkur dingę. Sėdynės staiga tapo sveikos, maloniai kvepiančios vinilu... O galbūt tasai kvapas buvo tikros odos. Nuo vairo išnyko išsitrynusios vietos; pro garažo duris įkypai krentančioje vakaro saulėje linksmai žybčiojo chromas.

Nagi, pasivažinėkime, stambuoli, tvankioje Lebėjaus garažo vasaros tyloje tartum sukuždėjo Kristina. *Apsukime ratuką.*

Ir mirksnį pasirodė, jog viskas pasikeitę. Toji bjauri įtrūkių raizgalynė priekiniame stikle buvo dingus - ar taip bent atrodė. Mažas Lebėjaus vejos rėžis, kuris man matėsi, buvo ne pageltęs, plinkantis ir peraugęs šliaužiančiomis piktžolėmis, o tamsiai žalias, vešlus, ką tik pakirptas. Šaligatvis už jo švytėjo šviežiu cementu, be jokio plyšelio. Prie jo aš mačiau (ar įsivaizdavau, o gal tik sapnavau, kad mačiau) 1957-ųjų metų laidos "Kadilaką". Tasai "General Motors" greitūnas buvo tamsios dulksvai žalios spalvos, be mažiausios rūdžių dėmelės, su gangsteriškomis baltašonėmis padangomis ir ratų gaubtais, spindinčiais it veidrodžiai. "Kadilakas" dydžio it kateris, ir kodėl ne? Juk benzinas buvo mažne toks pat pigus kaip vanduo iš krano.

Nagi, pasivažinėkime, stambuoli... apsukime ratuką.

Tikrai, kodėl gi ne? Galėjau išriedėti laukan ir pasukti į miesto centrą, link senosios mokyklos, kuri dar tebestovėjo - ji tesudegė dar po šešerių metų, 1964-aisiais, - įsijungti radiją ir pagauti Čaką Berį dainuojantį "Meibilainą", ar "Everlys", atliekančius "Pabusk, mažyte Siuze", o gal Robiną Liuką, stūgaujantį "Brangioji Siuze". Ir tada aš pabandyčiau...

Ir tada aš kaip įmanydamas greičiau iššokau iš automobilio. Durys atsidarė su užrūdijusiu, velnišku džeržgesiu, ir aš smarkokai užsigavau į garažo sieną alkūnę. Stumtelėjęs užtrenkiau duris (tiesą sakant, man jų net nesinorėjo liesti) ir paprasčiausiai likau bestovįs, žvelgdamas į "Plimutą", kuris, jeigu tik neįvyks koks nors stebuklas, netrukus taps mano draugelio Arnio nuosavybe. Pasitryniau užgautą alkūnę. Mano širdis plakė pašėlusiu greičiu.

Nieko. Nei naujo chromo, nei naujų apmušalų. Atvirkščiai, daugybė įlenkimų ir rūdžių, trūksta vieno priekinio žibinto (vakar to nepastebėjau), radijo antena beprotiškai kreiva. Ir tasai dulkėmis persigėręs, bjaurus senumo kvapas.

Kaip tik tada nusprendžiau, kad man nepatinka draugelio Arnio mašina.

Išėjau iš garažo laukan, be paliovos atsigręžiodamas per petį - nežinau, kodėl, tačiau man nepatiko jausti ją sau už nugaros. Suprantu, kaip kvailai tatai turi skambėti, bet aš kaip tik taip jaučiausi. Ir ji kėpsojo ten - aplamdytas, surūdijęs narvas, nieko šiurpinančio ar netgi keisto, paprasčiausiai senutėlis "Plimutas" su techninės apžiūros lipduku, kuris nustojo galiojęs 1976-ųjų birželio 1-ąją - tai yra labai labai seniai.

Kaip tik tuo metu iš namo pasirodė Arnis ir Lebėjus. Arnis rankoje laikė baltą popieriaus skiautę - kaip spėjau, pakvitavimą. Lebėjaus rankos buvo tuščios; jis jau buvo paslėpęs pinigus.

- Tikiuosi, tu ja pasidžiaugsi, - sakė Lebėjus, ir kažkodėl aš pagalvojau apie seną sąvadautoją, besiderantį su labai jaunu vaikinuku. Mane užliejo tikras pasibjaurėjimas juo - ta jo kiaušo žvyneline. - Aš manau, kad taip ir bus. Laikui bėgant.

Savo šiek tiek ašarotomis akimis susirado mane, sekundėlę stebeilijo, paskiau vėl nukreipė jas į Arnį.

- Laikui bėgant, - pakartojo.

- Taip, sere, be abejo, - išsiblaškęs atsakė Arnis. Jis nuėjo garažo linkui lyg lunatikas ir sustojo, žvelgdamas į savo automobilį.

- Rakčiukai viduje, - šūktelėjo Lebėjus. - Man reikia, kad tu ją iškart pasiimtum. Supranti tai, tiesa?

- Ar ji užsives?

- Vakar vakare man ji užsivedė, - pasakė Lebėjus, bet jo akys nukrypo horizonto link. Paskiau tonu žmogaus, kuris dėl viso to reikalo nusiplauna rankas, pridūrė: - Tasai tavo draugužis, manau, turės savo bagažinėje "krokodilų" porelę.

Ką gi, aš iš tikrųjų turėjau savo bagažinėje komplektą jungiamųjų laidų, bet man ne itin patiko, kad Lebėjus šitai atspėjo. Man nepatiko, kad jis šitai atspėjo, nes... Aš tyliai atsidusau. Nes aš nenorėjau veltis į būsimuosius Arnio santykius su ta sena lūžena, kurią jis nusipirko, bet mačiau, kad žingsnelis po žingsnelio tampu į juos įtraukiamas.

Arnis nebuvo linkęs tarkšti. Jis įėjo garažan ir įsėdo į automobilį. Vakaro saulė dabar švietė itin įkypai, tad aš išvydau dulkių debesėlį, kuris pakilo Arniui atsisėdus, ir mašinaliai perbraukiau ranka sau per kelnių sėdynę. Kurį laiką Arnis tik šiaip sėdėjo, laisvai įsitvėręs rankomis vairą, ir aš vėl pasijaučiau nejaukiai - tartum automobilis būtų jį prarijęs. Paliepiau sau liautis, juk, po šimts, nėra jokios priežasties man elgtis kaip kokiai kvailai septintokei.

Paskiau Arnis kiek palinko į priekį. Variklis ėmė prasisukinėti. Mečiau į Lebėjų piktą, priekaištingą žvilgsnį, tačiau šis vėl tyrinėjo dangų lyg tikėdamasis lietaus.

Mašina neketino užsivesti; nors ką daryk, ji neketino užsivesti. Manasis "Dasteris" buvo gana geros būklės, bet prieš jį anksčiau aš turėjau dvi lūženas (modifikuotas lūženas; nė viena iš jų nebuvo Kristinos klasės, ir man buvo gerai pažįstamas tas garsas šaltais žiemos rytais - tas vangus, pavargęs gergždesys, bylojantis, kad akumuliatorius visiškai išsisėmęs.

Rrr - rrr - rrr... rrr... rrr...... rrr...... rrr...

- Nesivargink, Arni, - tariau. - Ji neužsikurs.

Jis nė nepakėlė galvos, tik išjungė degimą ir vėl pasuko raktelį. Motoras skausmingai, pratisai sugergždė.

Priėjau prie Lebėjaus.

- Jūs netgi negalėjote palikti ilgėliau jos dirbančios, kad pasikrautų, ką? - paklausiau.

Lebėjus žvilgtelėjo į mane savo nugeltusiomis, ašarotomis akimis ir nieko neatsakė, tik vėl pradėjo ieškoti danguje lietaus požymių.

- O galbūt ji išvis niekad neužsivesdavo? Galbūt jūs paprasčiausiai pasikvietėte porą draugų, kad padėtų įstumti ją garažan? Žinoma, jeigu toksai persenęs mėšlas kaip jūs turi draugų.

Jis įbedė akis į mane.

- Sūneli, - tarė, - tu visko nežinai. Tau dar pienas nuo lūpų nenudžiūvęs. Kai būsi perklampojęs porą karų kaip aš...

- Užsikruškit su tais savo pora karų, - pamažu iškošiau ir nuėjau į garažą, kur Arnis vis bandė užvesti savąjį automobilį. Lygiai taip pat galėtų tikėtis išgerti šiaudeliu Atlanto vandenyną ar karšto oro balionu nuskristi į Marsą, pagalvojau.

Rrr.......... rrr.......... rrr.

Netrukus iš to seno, korozijos suėsto "Sears" akumuliatoriaus bus išsiurbtas paskutinis omas ir ergas, ir tada tik girdėsis tasai nemaloniausias iš visų automobilinių garsų, dažniausiai girdimų lietaus permerktuose šalutiniuose keliuose ir tuščiose autostradose: silpnas, bergždžias selenoido trakštelėjimas, lydimas garso, panašaus į giltinės kaulų barškesį.

Aš atidariau vairuotojo pusės duris.

- Atnešiu laidus, - pasakiau.

Jis pakėlė į mane galvą.

- Manau, ji man užsives.

Pajutau savo lūpas išsitempiant plačia, neįtikinama šypsena:

- Na, dėl visa ko juos atnešiu.

- Kaip nori, - atsakė jis išsiblaškęs ir paskiau, bemaž vos girdimai pridūrė: - Nagi, Kristina, ką tu į tai?

Tą pačią akimirką mano mintyse vėl atgijo tas pats balsas: *Nagi, pasivažinėkime, stambuoli... Apsukime ratuką.* Aš krūptelėjau.

Arnis vėl pasuko rakčiuką. Tesitikėjau išgirsti tą tylų selenoido trekštelėjimą ir giltinės kaulų barškesį. O išgirdau, kaip variklis pamažu pasisuko ir staiga pradėjo greitėti - užsikūrė, trumpai padirbo ir nuslopo. Arnis darsyk pasuko rakčiuką. Variklis sukleketavo greičiau. Garsiai šovė išmetamos dujos - uždaroje garažo erdvėje tatai skambėjo lyg sproginėjančios pliaukštės. Aš pašokau iš netikėtumo. Arnis - ne. Buvo pasinėręs į savo pasaulį.

Šioje vietoje aš porąsyk būčiau stipriai sukeikęs - paprasčiausiai, kad jai padėčiau: *Judinkis, šliundra* visada gerai suveikia; turi savo pranašumų ir *Nagi, byblaiže,* o kartais užtenka tik gero, širdingo *užsivesk, PO GALAIS!* Dauguma mano pažįstamų vaikinų elgtųsi taip pat; man regis, tai vienas iš dalykų, kuriuos perimi iš savo tėvo.

Motina daugiausia tau palieka gerus, blaivius, praktiškus patarimus, - jeigu dukart per savaitę karpysies kojų nagus, ne taip plėšysi kojines; padėk tai, tu neprisimeni, iš kur paėmei; valgyk morkas, tai sveika, - tačiau tik iš tėvo

tu gauni magiškus, talismaninius, stiprius žodelyčius. Jeigu mašina neužsiveda, sukeik ant jos... Ir žiūrėk, kad sukeiktum ant jos kaip ant moters. Jeigu atsektum septynias kartas atgalios, tikriausiai aptiktum vieną iš savo protėvių besikeikiantį ant prakeiktos asiliūkštės, sustojusios apmokamo tilto vidury kažkur Sasekse ar Prahoje.

Bet Arnis nesikeikė, tik patylom sumurmėjo:

- Nagi, lėlyte, ką pasakysi?

Jis pasuko rakčiuką. Variklis dusyk pasispyriojo, vėl iššovė ir pagaliau užsivedė. Dirbo siaubingai - tartum keturi iš aštuonių cilindrų būtų paėmę išeiginę, bet vis dėlto dirbo. Aš vos galėjau tuo patikėti, bet nesirengiau stoviniuoti ir aptarinėti tai su juo. Garažas sparčiai pildėsi mėlynų dūmų ir dujų. Išėjau laukan.

- Pasirodo, vis dėlto ne taip jau blogai, tiesa? - pasakė Lebėjus. - Ir tau neprisiėjo rizikuoti savuoju neįkainojamu akumuliatoriumi. - Jis nusispjovė.

Nesugalvojau, ką atsakyti. Po teisybei, jaučiausi šiek tiek nepatogiai.

Automobilis pamažu išriedėjo iš garažo. Atrodė toks absurdiškai ilgas, jog norėjosi juoktis, verkti ar dar ko nors. Negalėjau patikėti, kad jis toksai ilgas. Pamanytum, jog tai optinė iliuzija. O Arnis prie vairo atrodė mažut mažutėlis.

Jis nuleido šoninį stiklą ir pamojo man prieiti. Turėjome šaukti, kad vienas kitą girdėtume - tai dar viena Arnio draugužės Kristinos savybė: pasižymėjo itin stipriu, dudenančiu balsu. Teks ją skubiai apraminti. Tai yra, jeigu be surūdijusio korio dar kas nors yra likę iš išmetamosios sistemos, kad galėtum pritvirtinti duslintuvą. Nuo tada, kai Arnis atsisėdo prie vairo, mažytis buhalteris automobiliniame mano smegenų skyriuje greitai sumetė išlaidas - neskaitant suskilinėjusio priekinio stiklo. Dievas žino, kiek kainuotų jį pakeisti.

- Aš nuvarysiu ją pas Darnelą! - sušuko Arnis. - Skaičiau laikraštyje jo skelbimą - galiu ją pastatyti į vieną iš galinių boksų už dvidešimt dolerių per savaitę!

- Arni, dvidešimt per savaitę už vieną iš tų galinių boksų per brangu! - atsakiau aš, irgi šaukdamas.

Čia dar viena jaunų ir nepatyrusių plėšikystė. Darnelo garažas stovėjo čia pat, gretimais automobilių kapinyno, užimančio keturis akrus ir besidangstančio apsimestinai džiugiu "Darnelo naudotos autodalys" pavadinimu. Kelissyk ten lankiausi, vieną kartą, kai reikėjo nusipirkti manajam "Dasteriui" starterį, kartą - norėdamas gauti suremontuotą karbiuratorių "Merkurijui", savo pirmajam automobiliui. Vilis Darnelas buvo stambus, riebus kuilys, kuris daug gėrė ir rūkė ilgus dvokiančius cigarus, nors turėjo sunkaus astmatiko reputaciją. Skelbėsi nekenčiąs mažne kiekvieno Libertivilio paauglio, turinčio automobilį... Tačiau tai jam netrukdė aprūpinti juos dalimis ir plėšti nuo jų devynis kailius.

- Žinau, - sušuko Arnis per variklio krioksmą. - Tačiau tik savaitei ar dviem, kol susirasiu pigesnę vietą. Tokios jos negaliu varyti namo, Deni, tėtis ir mamelė apsitriestų iš pykčio!

Be abejo tai buvo tiesa. Pravėriau burną, ketindamas dar kažką pasakyti - galbūt darsyk jį paprašyti, kad užbaigtų tą beprotybę, kol ji netapo visiškai

nevaldoma. Paskiau vėl užsičiaupiau. Sandėris jau įvyko. Be to, nebenorėjau varžytis su tuo riaumojančiu duslintuvu nei stovėti ir kvėpti į plaučius gausybės išmetamų kenksmingų sudegusios anglies produktų.

- Gerai, - pasakiau. - Važiuosiu tau iš paskos.

- Puiku, - išsišiepė jis. - Aš važiuosiu Riešutmedžių gatve ir Baseino alėja. Noriu laikytis atokiau pagrindinių gatvių.

- Tvarka.

- Dėkui, Deni.

Jis vėl įstūmė pirmąją pavarą, ir "Plimutas" dvi pėdas šoktelėjo priekin, o paskiau mažne užgeso. Arnis spustelėjo akceleratorių, ir Kristina, nusiperdėjusi juodais dūmais, ėmė slinkti Lebėjaus išvažiuojamuoju takeliu gatvės link. Prieš įsukant į ją "Plimutą" pristabdžius, teužsižiebė viena užpakalinė lemputė. Mano galvoje automobilinis buhalteris negailestingai primetė dar penkis dolerius.

Arnis pasuko vairą kairėn ir išriedėjo gatvėn. Tai, kas buvo likę iš duslintuvo, sudžeržgė rūdimis į bordiūrą. Arnis paspaudė kuro pedalą, ir mašina sustūgo tartum ištrūkusi iš komercinių parodomųjų važiavimų Fili Pleinse. Kitoje gatvės pusėje žmonės persilenkė per priebučių turėklus ar išėjo prie durų pažiūrėti, kas dedasi.

Kriokdama ir urgzdama Kristina riedėjo gatve maždaug dešimties mylių per valandą greičiu. Didžiuliai dvokiantys melsvų alyvos dūmų debesys driekėsi iš paskos ir pamažu sklaidėsi šiltame rugpjūčio vakaro ore.

Keturiasdešimt jardų toliau, priešais "stop" ženklą, ji užgeso. Išgirdau, kaip kažkoks vaikigalis, lenkdamas tą kriošeną savuoju "Reiliu", įžūliai, užgauliai šūktelėjo:

- Vežkite jį metalo laužui, misteri!

Pro langą išniro Arnio kumštis. Didysis jo pirštas kilstelėjo aukštyn, parodydamas nepadorų gestą. Dar viena naujiena. Niekad anksčiau nemačiau Arnio rodant kam nors nepadorų gestą.

Užkaukė starteris, motoras sučiaudėjo ir užsivedė. Šįsyk iš išmetamojo vamzdžio nugriaudėjo visa sprogindėjimų serija. Tartum kas nors Laurų alėjoje, Libertivilyje, JAV būtų pradėjęs tratinti iš kulkosvaidžio. Aš suvaitojau.

Tuoj kas nors iškvies kopus*, pranešdamas, kad drumsčiama viešoji tvarka, ir tie nutvers Arnį už tai, kad vairuoja neregistruotą, nepraėjusį techninės apžiūros automobilį, ir galbūt podraug už viešosios rimties drumstimą. Nemanau, kad visa tai palengvintų padėtį Arnio namuose.

Nugriaudėjo paskutinis skardus trenksmas, - aidas nusirito gatve nelyginant sprogus mortyros sviediniui, - ir "Plimutas" pasuko kairėn į Martino gatvę, kuri už mylios kirtosi su Riešutmedžių gatve. Vakarėjančios saulės spinduliai mirksniui nuauksino aplamdytą raudoną jo korpusą, ir automobilis dingo iš akių. Suspėjau dar pamatyti, kad Arnis laikė iškišęs pro langą alkūnę.

Grįžtelėjau į Lebėjų vėl įsiutęs ir ketindamas dar užkurti jam pirtį. Pasakysiu jums, širdyje man buvo negera. Bet nuo to, ką išvydau, nustėrau.

---

* Policininkas (angl.-amer. žarg).

Rolandas D. Lebėjus verkė.

Tai buvo groteskiška, bet užvis labiausia - apgailėtina. Kai man buvo devyneri, mūsų katiną Kapitoną Jaučiaširdį parmušė UPS* sunkvežimis. Mes nugabenome jį pas veterinarą - mama turėjo važiuoti pamažu, nes per ašaras vos matė kelią, - o aš sėdėjau ant užpakalinės sėdynės su Kapitonu Jaučiaširdžiu. Jis gulėjo dėželėje, ir aš jam kartojau, kad veterinaras jį išgelbės, kad viskas bus gerai, bet netgi toksai devynmetis žioplelis kaip aš mačiau, jog Kapitonui Jaučiaširdžiui niekad nebus viskas gerai, nes dalis žarnų buvo išlindusios laukan, kraujas sunkėsi jam pro užpakalį, o visa dėžė ir jo kailis buvo išteplioti mėšlu. Gyvulėlis merdėjo. Pabandžiau jį paglostyti, bet jis man įkando į delną - į pačią jautriausią vietą tarp nykščio ir smiliaus. Suskaudo stipriai, bet dar stipresnis buvo tasai baisus gailesčio jausmas. Nieko panašaus po to nebuvau patyręs. Suprantate, ne tai, kad aš skundžiuos; nemanau, kad žmonės dažnai turėtų patirti tokius jausmus. Jeigu dažnai tau teks juos išgyventi, manau, tave galiausiai uždarys į durnyną pinti krepšių.

Lebėjus stovėjo nuleidęs galvą ant savo plinkančios vejos netoliese vietos, kur toji plati tepalo dėmė buvo išnaikinusi visą želmeniją, ir didžiule senatviška nosine šluostėsi akis. Ašaros riebiai žvilgėjo jam ant skruostų, labiau panašios į prakaito lašus, nei į tikras ašaras. Jo Adomo obuolys slankiojo aukštyn ir žemyn.

Nusisukau, kad nematyčiau, kaip jis verkia ir atsitiktinai mano žvilgsnis nuklydo į jo vienvietį garažą. Pirma jis atrodė iš tiesų ankštas - dėl visokių daiktų palei sienas, žinoma, bet labiausiai dėl milžiniško seno automobilio su dvigubais priekiniais žibintais, išgaubtu priekiniu stiklu ir plačių plačiausio kapoto. Dabar daiktai palei sienas tik pabrėžė esminį garažo tuštumą.

Tas vaizdas buvo ne ką geresnis už Lebėjų. Bet kai vėl pažvelgiau į jį, senasis mergvaikis jau buvo suėmęs save į rankas - na, daugmaž. Jis liovėsi ašarojęs ir susikišo nosinę į užpakalinę patentuotų seniokiškų kelnių kišenę. Tačiau jo veidas buvo blyškus. Labai blyškus.

- Na, štai ir viskas, - kimiai pratarė jis. - Aš atskirtas nuo jos, sūneli.

- Misteri Lebėjau, - atsakiau. - Labai norėčiau, kad mano draugelis galėtų tą pat pareikšti. Jeigu žinotumėt, kiek iš tiesų nemalonumų jisai susilaukė per tą surūdijusį kibirą...

- Dink iš čia, - metė jis. - Tu kalbi kaip besmegenis avigalvis. Tik vien be-e, be-e, be-e girdžiu iš tavo koserės. Manau, tavo draugelis daugiau nutuokia už tave. Keliauk, pažiūrėk, ar jam nereikia tavo pagalbos.

Pasukau veja prie savo automobilio. Nenorėjau užtrukti šalia Lebėjaus daugiau nė sekundės.

- Nieko, tik be-e, be-e, be-e! - pagiežingai šūktelėjo jis man pavymui, priversdamas prisiminti tą seną "Youngbloods" dainelę: *Žinau tik vieną gaidą, daugiau man griežti neina.*- Tu nė pusės nežinai to, ką įsivaizduoji žinąs.

Įsėdau automobilin ir nuvažiavau. Įsukdamas į Martino gatvę sykį atsigręžiau ir išvydau jį stovintį tenai ant vejos saulėje tviskančia plika galva.

Kaip vėliau pasirodė, jis buvo teisus.

Aš nė pusės nežinojau to, ką įsivaizdavau žinąs.

---

* United Parcel Service - Pašto siuntų pristatymo tarnyba (angl.).

5 / Kaip mes patekome pas Darnelą

34-ųjų turiu aš mašiną,
Žinai, ne pirmos jį jaunystės,
Senele tad vadinam...
- **"Jan and Dean"**

Nuriedėjau Martino gatve iki Riešutmedžių gatvės ir pasukau dešinėn, link Baseino alėjos. Ilgai netrukau pasivyti Arnį. Jis buvo sustojęs prie šaligatvio, pamačiau, kad Kristinos bagažinė atdara. Į sulankstytą užpakalinį buferį buvo atremtas domkratas - toksai senas, jog atrodė tartum kadais juo būtų naudotasi Konestogos* furgonų ratams pakeisti. Užpakalinė dešinioji padanga buvo nuleista.

Sustojau jam iš paskos ir dar nespėjau išlipti iš automobilio, kai iš savo namų mūsų link iškrypavo jauna moteris, aplenkdama neprastą kolekciją plastikinių ir kitokių įmantrybių, kuriomis buvo padabinta josios veja (rausvi flamingai, keturi ar penki akmeniniai ančiukai išrikiuoti paskui didelę akmeninę antį - jų mamą ir iš tiesų puikus plastikinis troškimų šulinys** su plastikinėmis gėlėmis plastikiniame kibirėlyje šalimais). Jai aiškiai derėjo priklausyti "Kovotojų su viršsvoriu" draugijai.

- Negalima čia palikinėti visokio laužo, - pilna burna kramtomosios gumos pasakė ji. - Nevalia tau palikti čia tos lūženos tiesiai prieš mūsų namus. Tikiuosi, pats tai žinai.

- Mem, - atsakė Arnis. - Paprasčiausiai, man tik nuleido padangą. Aš nuvažiuosiu iš čia, kai tik...

- Nevalia tau jos čia palikti ir, tikiuosi, pats tai žinai, - pakartojo ji siutinančiai įkyriai. - Greitai grįš mano vyras. Jis nesutiks, kad prieš namus riogsotų automobilių laužas.

- Čia ne laužas, - atkirto Arnis, ir kažkas jo balse privertė ją žingsnelį atsitraukti.

- Nedrįsk su manimi kalbėti tokiu tonu, sūneli, - iš aukšto pasakė ši apkūni bibopo karalienė. - Nedaug tereikia, kad mano vyras užsiustų.

- Paklausykit... - pradėjo Arnis tuo pačiu grėsmingu, lygiu balsu, kokiu gynėsi nuo Maiklo ir Reginos puolimo. Aš tvirtai suspaudžiau jam petį. Kam mums reikia daugiau vaidų.

- Dėkui, mem, - pasakiau. - Mes tuoj pat susitvarkysime. Susitvarkysime taip greitai, jog jūs pamanysit čia tebuvus to automobilio haliucinaciją.

- Pasistenkite, - pasakė ji ir parodė nykščiu į mano "Dasterį". - O tavo automobilis pastatytas prieš įvažiavimą į mano kiemą.

Pavažiavau "Dasterį" šiek tiek atgalios. Ji stebėjo mano veiksmus, paskiau nukepėstavo prie savo namo, kur tarpduryje susispaudę stovėjo berniu-

---

* Šiame mieste Pensilvanijos valstijoje buvo gaminami dengti didžiaračiai vežimai keliauti per prerijas pirmiesiems Amerikos naujakuriams.

** Amerikoje yra paprotys išsakyti į šulinį savo troškimus.

kas ir mergytė, abu rubuiliai it paršiukai. Abu čiaumojo po gražų maistingą "Devil Dog"* pyragėlį.

- Kas yla, ma? - paklausė berniukas. - Kas yla to žmogaus automobiliui, ma? Kas yla?

- Užsičiaupk, - paliepė bibopo karalienė ir įsitempė abu vaikus vidun. Mėgstu matyti tokius supratingus gimdytojus, tai man teikia vilčių ateičiai.

Sugrįžau prie Arnio.

- Na, - pasakiau, stengdamasis sugalvoti nors kokį sąmojį, - tau tik čia išėjo oras, Arni?

Jis blankiai šyptelėjo:

- Turiu problemėlę, Deni.

Žinojau, kokia tai problemėlė: jis neturėjo atsarginės padangos.

Arnis vėl išsitraukė piniginę - man skaudu buvo tai matyti - ir pažvelgė jos vidun.

- Man reikia gauti naują padangą, - tarė jis.

- Aha, turbūt. Restauruotą...

- Jokių restauruotų. Nenoriu šitaip pradėti.

Nieko nepasakiau, tik žvilgtelėjau į savąjį "Dasterį". Jis buvo su dviem restauruotomis, ir buvau įsitikinęs, kad jos visai puikios.

- Kaip manai, kiek kainuotų nauja "Goodyear" ar "Firestone", Deni?

Truktelėjau pečiais ir mintyse primečiau, kad Arnis tikriausiai gautų naują paprastą juodašonę padangą maždaug už trisdešimt penkis dolerius.

Jis išsitraukė dvi dvidešimtines ir padavė man.

- Jeigu prireiks daugiau - su mokesčių antkainiu ar dar kuo nors - aš tau atiduosiu.

Liūdnai pažvelgiau į jį.

- Arni, kiek tau dar likę iš savaitės uždarbio?

Jo akys susiaurėjo ir nukrypo į šalį.

- Pakankamai, - tarė.

Nusprendžiau dar vienąsyk pabandyti - tikriausiai prisimenate, kad man tebuvo septyniolika, ir aš vis dar tikėjau, kad žmonėms galima parodyti, kas jiems naudingiausia:

- Tau negalima veltis į tą smulkų pokerį, - pasakiau. - Jau sukišai į šį automobilį, po galais, beveik visus šlamančius. Išsitraukinėti piniginę tampa tau labai įprastas veiksmas, Arni. Prašau tave, vyruti, apsigalvok.

Jo žvilgsnis tapo kietas. Tokios išraiškos jo veide niekad anksčiau nebuvau matęs, ir nors jūs tikriausiai pagalvosite, kad aš buvau pats naiviausias Amerikos paauglys, iš tiesų nepajėgiau prisiminti, kad būčiau ją matęs kieno nors veide. Mane apėmė podraug nuostaba ir nesmagumas - pasijaučiau taip, lyg staiga būtų man paaiškėję, jog vyriokas, su kuriuo bandžiau protingai pasišnekėti, pamišėlis. Vėliau man teko matyti tokių išraiškų; manau, ir jums taip pat. Visiškas uždarumas. Tokia išraiška žmogaus veide atsiranda, kai šiam pasakote, kad jo mylima moteris paslapčiom dulkinasi su kitais.

- Užteks apie tai, Deni.

---

* Firminiai šokoladiniai pyragėliai su svilarožių įdaru, labai kaloringi.

Susierzinęs pakėliau rankas.
- Gerai jau gerai!
- Ir tau nereikia važiuoti tos prakeiktos padangos, jeigu nenori. - Toji kieta, atšaki ir - dievaži, tai tiesa - kvailai užsispyrusi išraiška vis nepaliko jo veido. - Aš rasiu kokią nors išeitį.
Buvau besižiojąs atsakyti, ir tikriausiai būčiau atsakęs ką nors karšta, bet atsitiktinai žvilgtelėjau kairėn. Savo vejos pakraštyje į mudu spoksojo dvejetas tų rubuilių vaikučių, apžargom ant savo identiškų triratukų ir vis dar šokoladu išteptais pirštais.
- Nieko čia tokio, vyruti, - tariau. - Aš atvešiu padangą.
- Tik jeigu tu pats nori, Deni, - pasakė jis. - Žinau, kad jau vėlu.
- Tu šalčiau, - tariau.
- Misteri? - pasakė berniukas, laižydamasis nuo pirštų šokoladą.
- Ką? - paklausė Arnis.
- Mamytė sakė, kad ta mašina kaka.
- Taip? - sučirpė mergaičiukė. - Kaka, blem-blem.
- Kaka, blem-blem, - pakartojo Arnis. - Ką gi, labai pastabu, tiesa, mažkiai? Ar tavo mamytė filosofė?
- Ne, - atsakė berniukas. - Ji Ožiaragis. O aš - Svarstyklės. Mano sesutė...
- Pasistengsiu kuo greičiau sugrįžti, - jausdamasis nepatogiai, pasakiau.
- Gerai.
- Tik šalčiau.
- Nesijaudink, neketinu kam nors trenkti.
Nupėdinau prie savo automobilio. Kai atsisėdau prie vairo, išgirdau, kaip mergaičiukė Arnio garsiai paklausė:
- Kodėl visas tavo veidas toks bjaurus, misteri?

Nuvažiavau pusantros mylios iki Kenedžio alėjos, kuri - pasak mano motinos, užaugusios Libertivilyje - maždaug tuo laiku, kai Dalase buvo nužudytas Kenedis - ėjo per patį vidurį vieno iš prestižiškiausių miesto rajonų. Galbūt pavadinti Kregždžių alėją nužudytojo prezidento vardu buvo ir nevykusiai sumanyta, kadangi nuo septintojo dešimtmečio pirmosios pusės gatvę supantys kvartalai degeneravo į miesto pakraščio zoną. Čia buvo įvažiuojamasis kino teatras, "Makdonaldo" restoranas, užkandinės "Biurgerių karalius", "Arbis" ir "Didžiojo dvidešimtuko takelių" kėgelbanas. Taip pat čia buvo aštuonetas ar dešimt techninio aptarnavimo stočių, nes Kenedžio alėja veda į apmokamą Pensilvanijos magistralę.
Nupirkti Arniui padangą buvo vieni niekai, bet pirmos dvi stotys, prie kurių atvažiavau, pasirodė esančios savitarnos punktai, neparduodantys netgi tepalų; ten terasi vien benziną ir itin protiškai atsilikusią merginą, sėdinčią būdelėje iš neperšaunamo stiklo prie kompiuterių konsolės, skaitančią "National Enquirer" ir čiaumojančią didžiulę plokštę burbulinės kramtomosios gumos, nuo kurios galėtų užspringti Misūrio mulas.
Trečioji buvo "Texaco", kuri prekiavo taip pat ir padangomis. Galėjau nupirkti Arniui juodšonę, tinkamą jo "Plimutui" (tada neprisiverčiau vadinti

ją Kristina ar netgi galvoti apie ją - jį - tuo vardu) tik už dvidešimt aštuonis penkiasdešimt plius mokestis, bet tenai dirbo tik vienas aptarnautojas, ir jis turėjo tuo pat metu montuoti ant Arnio ratlankio naująją padangą ir atleidinėti benziną. Visa operacija užtruko per keturiasdešimt penkias minutes. Pasisiūliau vyriokui, kad kol jis montuos padangą, aš atleidinėsiu benziną, bet šis pasakė, kad bosas, sužinojęs apie tai, jį nušautų.

Kai įsikėliau sumontuotą padangą vėl į bagažinę ir sumokėjau vyriokui du baksus už darbą, prievakario skaisti žara perėjo į blėstantį vėlyvo vakaro purpurą. Nuo kiekvieno krūmo nusidriekė ilgi aksominiai šešėliai, ir pamažu slinkdamas atgal gatve išvydau paskutinius saulės spindulius bemaž horizontaliai nusidriekiančius šiukšlėmis nuklotu plotu tarp "Arbio" ir kėgelbano. Toji šviesa, tokia besiliejanti auksu, savo keistu, netikėtu grožiu atrodė kone baisi.

Pats nustebau dėl tos paniškos baimės, kuri deginančia ugnimi dusindama kilo mano gerklė. Pirmą kartą toksai jausmas apėmė mane per tuosius metus, - ilgus, keistus metus, - tačiau anaiptol ne paskutinį. Man jį sunku paaiškinti ar netgi nusakyti. Gal tai turėjo kai ką bendra su tuo, kad buvo 1978-ųjų rugpjūčio 11-oji, ir kitą mėnesį turėjau pradėti savo paskutiniuosius metus vidurinėje mokykloje, kas reiškė ilgo, ramaus gyvenimo tarpsnio pabaigą. Rengiausi tapti suaugusiu ir tame gražiame, bet kažkaip senove dvelkiančiame auksinės šviesos sraute, besiliejančiame skersgatviu tarp kėgelbano ir rostbifo užkandinės, kažkokiu būdu tai praregėjau - tikrai praregėjau. Ir, manding, tada supratau, kodėl žmonės bijo suaugti - jie nenori skirtis su viena kaukė, prie kurios priprato, ir prisimatuoti kitą. Jeigu būti vaiku reiškia mokytis kaip gyventi, tai tapti suaugusiu reiškia mokytis kaip numirti.

Tas jausmas praėjo, bet po jo likau sukrėstas ir melancholiškas. Nei viena iš tų būsenų paprastai nebuvo man itin būdingos.

Kai vėl įsukau į Baseino alėją, Arnio problemos ūmai man pasirodė tolimos, ir bandžiau susidoroti su savosiomis - mintys apie slinktį į suaugusius savaime mane nuvedė prie tokių grandioziškų (bent man jie atrodė milžiniški) ir nemalonių, tokių kaip koledžas, gyvenimas toli nuo namų ir pastangos patekti į Valstijos mokymo įstaigos futbolo* rinktinę, konkuruojant dėl manosios žaidėjo pozicijos ne su dešimčia ar dvylika tam tinkamų žmonių, o su visa šešiasdešimčia. Na, galbūt jūs sakote: didelio čia daikto, Deni, aš tau turiu naujieną: milijardui raudonųjų kinų nusišikt, ar tu kaip koledžo fuksas pateksi į pirmąją komandą. Pakankamai teisinga. Aš tik mėginu pasakyti, kad tie dalykai pirmąsyk man pasirodė iš tiesų realūs... Ir iš tiesų bauginantys. Būna, kad mintys tave šitaip nusineša kur nors toli toli - nors ir nenori, vis tiek nusineša.

Suprantama, mano nuotaika nė kiek nepasitaisė išvydus, kad bibopo karalienės vyras iš tikrųjų sugrįžo namo ir kad jis ir Arnis - abu stovėjo mažne surėmę nosis - aiškiai pasirengę bet kurią sekundę pradėti aiškintis santykius kumščiais.

---

* Čia ir toliau turimas galvoje amerikietiškasis futbolas.

Dvejetas vaikučių vis dar rimtai tebesėdėjo ant savo triratukų, sukiodami akis nuo Arnio prie savo tėtuko ir atgalios nelyginant žiūrovai kokiose nors apokalipsinėse teniso rungtynėse, kur teisėjas turėjo su džiaugsmu nušauti pralaimėjusįjį. Regis, jie tik ir laukė susidūrimo momento, kai jų tėtukas parblokš ant žemės mano draugelį ir ims trypti ant jo sulamdyto kūno kokį nors pasiutusį šokį.

Aš skubiai privažiavau prie šaligatvio, iššokau iš automobilio ir mažne bėgte pripuoliau prie jų.

- Gana jau kalbėjau, - užbliovė tėtušis. - Kartoju, patrauk jį iš čia, ir tučtuojau! - Jo stambios, plokščios nosies galas buvo pritvinkęs kraujo, skruostai užraudę it ką tik pagaminta plyta, o virš pilkos darbinės palaidinės apykaklės pūpsojo išbrinkusios tartum virvės gyslos.

- Neketinu važiuoti ant ratlankio, - gynėsi Arnis. - Jau sakiau jums. Ir jūs to nedarytumėte, jeigu mašina būtų jūsų.

- Tu man tuoj pat važiuosi ant ratlankio, - riktelėjo tėtušis, aiškiai nusiteikęs parodyti savo vaikams, kaip suaugusieji Tikrame Pasaulyje sprendžia savo problemas. - Tu neparkuosi savo šūdino gremėzdo priešais mano namus. Neerzink manęs, vaikėze, nes nukentėsi.

- Niekas nenukentės, - pasakiau. - Nagi, misteri, duokit mums šansą.

Arnio akys dėkingai nukrypo į mane, ir aš pamačiau, koks jis buvo išsigandęs - ir koks išsigandęs tebebuvo. Visada nepritampantis vargšelis suprato - kažką turi savyje, - Dievas žino ką, - sukeliantį tam tikriems tipams norą prikulti jį apsišiktinai. Matyt, jis jau mažne visai neabejojo, kad vėl taip atsitiks - bet šįkart nesitraukė.

Vyriškio žvilgsnis slystelėjo į mane.

- Dar vienas, - pratarė, tartum stebėdamasis, kad pasaulyje tiek daug subingalvių. - Norite, kad abu jus patvarkyčiau? Šito norite? Patikėkit, aš tai galiu.

Taip, pažinojau tokius tipus. Dešimčia metų jaunesnis jis būtų mokykloje vienas iš tų vaikinų, manančių, kad baisiai linksma pakeliui į klasę išmušti kam iš rankų knygas ar pasibaigus fizinio lavinimo pamokai pastumti su visais drabužiais po dušu. Tokie tipai niekad nesikeičia. Jie tik sensta ir suserga plaučių vėžiu per daug rūkydami “Lucky Strike”, arba penkiasdešimt trejų ar apie tiek išeina iš rikiuotės dėl smegenų kraujagyslių užsikimšimo.

- Mes nenorime jūsų pykdyti, - pasakiau. - Bet jam nuleido padangą, dėl Dievo meilės! Ar jums niekad nebuvo nuleidę padangos?

- Ralfai, aš noriu, kad jie dingtų iš čia! - aukštu, sujaudintu balsu šūktelėjo kiaulytė žmona nuo priebučio. Čia buvo gražiau nei “Filo Donahiu Šou”*. Kaip toliau rutuliosis įvykiai, išėjo pažiūrėti kiti kaimynai, ir aš labai išvargęs vėl pagalvojau, kad jeigu dar kas nors nepaskambino kopams, tai netrukus tatai padarys.

- Man niekad nepasitaikė, kad nuleistų padangą, ir kad aš palikčiau seną laužą riogsoti tris valandas prieš kieno nors namus, - garsiai pasakė Ralfas,

---

* Populiari amerikiečių televizijos pokalbių laida.

šiepdamas lūpas, ir besileidžiančios saulės spinduliuose pamačiau blizgančias ant jo dantų seiles.

- Jis užtruko valandą, - ramiai pasakiau, - ir tai dar kažin.

- Neatsikalbinėk, gudročiau, - putojo Ralfas. - Man neįdomu. Aš ne toks kaip jūs. Užsidirbu pragyvenimui. Grįžtu namo pavargęs, neturiu laiko ginčytis. Noriu, kad jo čia nebūtų - dabar, tuoj pat.

- Čia pat bagažinėje aš turiu atsarginį ratą, - pasakiau. - Jeigu tik galėtume jį uždėti.

- Ir jeigu jūs turėtumėte nors elementaraus padorumo... - karštai pradėjo Arnis.

Šitai beveik viską ir nulėmė. Jeigu mūsų bičiulis Ralfas ir būtų sutikęs išklausyti priekaištų dėl ko nors savo vaikučių akivaizdoje, tai tik ne dėl elementaraus padorumo. Jis užsimojo ant Arnio. Nežinau, kuo tai būtų baigęsi, galbūt Arnis būtų atsidūręs kaliuzėj, o automobilis konfiskuotas, - bet aš kažkaip suspėjau ištiesti ranką ir sugriebti Ralfą už riešo.

Prieblandoje jo smūgis dusliai atsitrenkė į mano delną.

Kiauliukė mergytė inkšdama pravirko.

Kiauliukas berniukas sėdėjo ant savo triratuko mažne iki krūtinės atvipusiu žandikauliu.

Arnis, kuris visados mokykloje praskuosdavo pro rūkomąją zoną it dvasių persekiojamas, nė nemirktelėjo. Po teisybei, jis tartum norėjo, kad tai atsitiktų.

Ralfas grįžtelėjo į mane išsprogusiomis iš įsiūčio akimis.

- Gerai, šūduk, - sušnypštė jis, - pirmiau tu.

Įtempęs raumenis vis nepaleidau jo rankos.

- Nereikia, žmogau, - tyliai pasakiau. - Atsarginis ratas mano bagažinėje. Duok penkias minutes, kol jį pakeisime, ir mes dingstame tau iš akių. Na, prašau.

Pamažėle jo ranka atsileido, ir ją laikyti buvo nebe taip sunku. Jis žvilgtelėjo į vaikučius. Mergaičiukė tebešniurkščiojo, berniuko akys buvo plačios plačios, ir, matyt, šitai padėjo jam apsispręsti.

- Penkias minutes, - sutiko jis ir žvilgtelėjo į Arnį. - Tau velniškai pasisekė, kad neiškviečiau policijos. Tasai griozdas neperėjęs techninės apžiūros ir neturi numerių.

Aš laukiau, kad Arnis pasakys ką nors įžūlaus ir situacija vėl užkais, nes žaidimas pereis į naujas vėžes, bet, galimas daiktas, jis dar nebuvo visai pamiršęs apdairumą.

- Dėkui, - pasakė. - Atleiskite, jeigu aš pasikarščiavau.

Ralfas kriuktelėjo ir įnirtingai susikamšė į kelnes marškinius. Vėl pažvelgė į savo mažylius.

- Greičiau namo! - užstaugė jis. - Ką čia veikiate? Ar norit, kad aš jums kailį bum-bum-bum?

O Dieve, kas per onomatopėjinė šeimynėlė, pagalvojau. Susimildami, tėčiai, nedarykit bum-bum-bum savo vaikučiams, o tai dar jie prileis kaka blem-blem į kelnytes.

Vaikiūkščiai, palikę savo triratukus, pabėgo pas motiną.

- Penkias minutes, - pakartojo jis, įrėmęs į mus gera nelemiantį žvilgsnį. Ir vėliau šįvakar, leisdamas su vaikinais per gerklę vieną kitą taurelę, jis galės pasigirti, kaip tvirtai laikėsi prieš tą į narkotikus ir seksą pasinešusią kartą. "Taip, sere, aš paliepiau, vaikinai, patraukite tą sukruštą lūženą nuo mano namų, kol aš jums nepadariau bum-bum-bum. Ir patikėkite, išsinešdino lyg jiems sviltų padai ir jau būtų pradėję rūkti subinės." Ir paskiau jis užsirūkys "Lucky Strike". Arba "Camel".

Pakišome Arnio domkratą po buferiu. Arnis nenuspaudė rankenos nė trijų kartų, kai prietaisas lūžo perpus, sausai triokštelėjęs ir pažerdamas rūdžių dulkes. Arnis pažvelgė į mane nužemintai ir podraug pasibaisėjęs.

- Nieko tokio, - nuraminau jį. - Pasinaudosime manuoju.

Buvo jau prieblanda, pradėjo darytis tamsu. Nuo susidūrimo su Baseino alėjos nr. 119 Didžiuoju Tūzu mano širdis vis dar plakė greičiau, o burna džiūvo.

- Atleisk, Deni, - tyliai pasakė jis. - Aš pasistengsiu daugiau tavęs neįvelti į ką nors tokio panašaus.

- Nesuk sau galvos. Na, keičiam ratą.

Su manuoju domkratu pakėlėme "Plimutą" (keletą siaubingų sekundžių maniau, kad užpakalinis buferis su išpuvusio metalo džeržgesiu tuoj tuoj atpliš) ir nuėmėme ratą. Pakeitę atsarginiu, šiaip taip prisukome veržles ir galiausiai automobilį nuleidome. Kaip gera buvo regėti jį vėl stovintį ant grindinio; jau buvau išsigandęs to, kaip supuvęs buferis išlinko nuo domkrato.

- Štai, - tarė Arnis, trinktelėdamas rato gaubtą viršum veržlių.

Stovėjau žvelgdamas į "Plimutą", ir tasai jausmas, kuris buvo mane apėmęs Lebėjaus garaže, staiga vėl sugrįžo. Tai atsitiko, kol žvelgiau į dešiniojo užpakalinio rato naująją "Firestone" padangą. Ant juodo jos šono tebebuvo vienas iš gamintojo lipdukų ir šviesiai geltonos atžymos kreida, padarytos benzino kolonėlės aptarnautojo, kai paskubom ją balansavo.

Manimi perbėgo šiurpulys, tačiau perteikti staiga mane apėmusį fatališką jausmą neįmanoma. Tartum būčiau išvydęs gyvatę, besirengiančią išsinerti iš savo senosios odos - dalis jos jau buvo nusinėrusi, atidengdama naujumu spindinčius žvynus...

Ralfas nuo priebučio rūsčiai stebėjo mus, vienoje rankoje laikydamas taukais varvantį hamburgerio sumuštinį, kitos kumštyje gniaužamas "Iron City" skardinėlę alaus.

- Gražus, ką? - sumurmėjau Arniui, įmesdamas jo sulūžusį domkratą "Plimuto" bagažinėn.

- Tikras Robertas Dedfordas*, - irgi sumurmėjo Arnis, ir daugiau nereikėjo - abu sukikenom, kaip tatai kartais atsitinka pasibaigus ilgai, sudėtingai situacijai.

Arnis įmetė ratą su nuleista padanga į bagažinę viršum domkrato ir pratrūko prunkšti, prisidengęs rankomis burną. Atrodė kaip berniūkštis, ką tik

---

* Iškreipta garsaus aktoriaus Roberto Redfordo (Robert Redford) pavardė. "Red" angl. raudonas, "dead" - negyvas.

nutvertas šluojantis stiklainį džemo. Nuo tos minties aš visai nebesusitūrėjau.

- Iš ko judu, pankai, juokiatės? - sustūgo Ralfas ir paėjėjo arčiau priebučio laiptelių. - A? Norite pasijuokti išverstais snukiais? Galiu jums parodyti, kaip tatai daroma, dievaži!

- Nešdinamės iš čia, greičiau! - pasakiau Arniui ir šokau prie savojo "Dasterio". Niekas dabar nebegalėjo sustabdyti juoko, tiesiog raičiausi nuo jo. Įkritau į priekinę sėdynę ir staugdamas iš juoko užvedžiau variklį. Priekyje manęs Arnio "Plimutas" riaumojo, mesdamas didžiulį dvokiantį debesį mėlynų dūmų. Netgi per tą griaudesį girdėjau savo draugo šaižų, nesuvaldomą juoką, sprendžiant iš garso, virstantį isterija.

Ralfas it bulius metėsi per veją, vis dar su varvančiu burgeriu ir alumi rankose.

- Iš ko juokiatės, pankai? A?

- Iš tavęs, mulki! - triumfuojančiai šūktelėjo Arnis, ir "Plimutas" pajudėjo iš vietos, trankiai šaudydamas išmetamuoju vamzdžiu. Numyniau kuro pedalą ir gavau staigiai pasukti į šalį, kad nesuvažinėčiau Ralfo, kuris dabar buvo aiškiai nusiteikęs žudyti. Aš vis tebesijuokiau, tačiau juokas buvo nebe geras, jeigu apskritai kada nors toks buvo - jisai skambėjo šaižiai, pridusęs, beveik kaip klyksmas.

- Užmušiu tave, panke! - stūgavo Ralfas.

Vėl numyniau akceleratorių, ir šįsyk mažne įvažiavau į Arnio mašinos užpakalį.

Parodžiau Ralfui nepadorų gestą:

- Še, pasprink! - šūktelėjau.

Jis liko už mūsų. Bandė dar mus pasivyti, kelias sekundės pumpavo šaligatviu, paskiau sustojo uždusęs ir urgzdamas.

- Kokia beprotiška diena, - garsiai pasakiau ir pats šiek tiek išsigandau drebančio, ašaringo savo balso. Tas aitrus skonis vėl sugrįžo mano burnon. - Kokia beprotiška, sukrušta diena!

Darnelo garažas Hemptono gatvėje buvo ilgas pastatas aprūdijusiais gofruotos skardos šonais ir stogu. Priekyje puikavosi užrašas išdžiūvusiu tepalu: TAUPYKITE PINIGUS! JŪSŲ NUOVOKA, MŪSŲ ĮRANKIAI! Žemiau, mažesniu šriftu galėjai perskaityti: Vietos garaže nuomojamos savaitei, mėnesiui arba metams.

Už garažo buvo automobilių laužynas - kvartalo ilgio kiemas, aptvertas penkių pėdų aukščio tos pačios gofruotos skardos juostomis, tai buvo Vilio Darnelo abejinga nuolaida Miesto planavimo valdybai. Ne todėl, kad toji valdyba galėjo kaip nors Vilį Darnelą sudrausminti, ir ne vien todėl, kad du iš trijų Planavimo valdybos nariai buvo jo draugai. Libertivilyje Vilis Darnelas pažinojo kone kiekvieną, su kuriuo nors kiek reikėjo skaitytis. Buvo vienas iš tų vyriokų, kokius gali aptikti beveik bet kuriame didesniame ar mažesniame mieste veikiančius užkulisiuose.

Buvau girdėjęs, kad jis įsivėlęs į gyvą narkotikų prekybą Libertivilio vidurinėje ir Derbio žemesniojoje vidurinėje mokyklose, taip pat - kad pavir-

šutiniškai pažįstamas su stambaus masto aferistais Pitsberge ir Filėje. Aš netikėjau tais gandais, - bent nemaniau, kad tikiu, - bet žinojau: jeigu tau reikia pliaukščių, žaislinių bombikių ar iš butelio paleidžiamų raketų Liepos Ketvirtajai*, gausi jų pas Vilį Darnelą. O dar buvau girdėjęs iš savo tėvo, kad prieš dvylika metų, tai yra man teesant vos penkerių metų bambliui, Vilis buvo apkaltintas kaip viena iš svarbiausių akučių vogtų automobilių prekybos žiede, nusidriekusio nuo mūsų kraštų į rytus iki Niujorko miesto ir netgi toliau - iki pat Bengoro, Meino valstijoje. Tiesa, kaltinimų paskiau atsisakyta. Bet mano tėtis taip pat teigė esąs tvirtai įsitikinęs, kad Vilis Darnelas gali būti iki ausų pasinėręs į kitus tamsius dalykėlius - kokius tik gali sugalvoti, pradedant sunkvežimių apiplėšinėjimais, baigiant senienų klastotėmis.

Kaip tik toji vieta, nuo kurios verčiau laikytis kuo atokiau, Deni, yra pasakęs man tėvas vos prieš metus, netrukus po to, kai įsigijau savo pirmąjį kledarą ir investavau dvidešimt dolerių, išsinuomodamas vieną iš tų Darnelo savitarnos garažo boksų, kur ketinau pabandyti pasikeisti karbiuratorių. Eksperimentas pasibaigė visiška nesėkme.

Kaip tik toji vieta, nuo kurios verčiau laikytis kuo atokiau - ir štai aš čia, jau sutemus, kai iš dienos horizonte telikus vien raudona žara, įvažiuoju vidun pro pagrindinius vartus. Mano priekinių žibintų šviesa išgriebdavo iš tamsos tiek besimėtančių nebetinkamų autodalių, kėbulų nuolaužų ir visuotinės netvarkos, jog pasijutau dar labiau pavargęs ir prislėgtas. Prisiminiau, kad nepaskambinau namo ir kad motina su tėvu tikriausiai suka galvas, kur, velniai rautų, galėjau aš pasidėti.

Arnis pristabdė priešais didžiules duris, prie kurių ženklas skelbė: PRIEŠ ĮVAŽIUODAMAS SIGNALIZUOK. Pro suodiną langą greta durų liejosi silpna šviesa - kažkas viduje buvo - ir aš vos susiturėjau neišsilenkęs pro langelį ir nešūktelėjęs Arniui, kad nuvarytų nakčiai savo automobilį prie mano namų. Staiga įsivaizdavau, kaip mes užklumpame Vilį Darnelą ir jo draugužius, inventorizuojančius pagrobtus spalvotus televizorius ar perdažinėjančius vogtus “Kadilakus”. Kieti Vaikinai** Libertivilyje.

Arnis paprasčiausiai sėdėjo savo automobilyje, nei signalizavo, nei ką kita veikė, ir aš jau buvau beišlipąs jo paklausti, kas per dalykas, bet tuo metu jis atėjo pas mane. Netgi ir toje prieblandoje, kuri dar buvo likusi, jis atrodė didžiai sutrikęs.

- Ar nepasignalizuotum už mane, Deni? - nužemintai paklausė jis. - Atrodo, Kristinos signalas neveikia.

- Žinoma.

- Dėkui.

Dusyk pyptelėjau ir po kelių sekundžių didžiulės garažo durys žlegėdamos pakilo viršun. Angoje stovėjo patsai Vilis Darnelas atsikišusiu virš diržo pilvu. Jis nekantriai pamojo Arniui įeiti.

---

* Amerikos Nepriklausomybės diena.

** Užuomina į populiarių, vaikams skirtų bestselerių seriją apie du brolius berniukus, it Šerlokas Holmsas sprendžiančius įvairias paslaptis. Pagal ją buvo sukurti TV filmukai.

Aš apgręžiau savo automobilį, pastačiau jį priekiu į kelią ir taip pat įėjau vidun.

Dienai baigiantis patalpa atrodė milžiniška, panaši į skliautėtą rūsį ir baisiai tyli. Joje tilpo kokios šešios dešimtys įžambių boksų, kiekvienas aprūpintas prie grindų pritvirtinta instrumentų dėže klientams su negaluojančiais automobiliais, gebantiems taisyti patiems, bet neturintiems įrankių. Aukštomis lubomis kryžiavosi plikos metalinės, į portalinio krano konstrukcijas panašios sijos.

Visur buvo priklijuotos nuorodos: PRIEŠ IŠEIDAMI PATIKRINKITE VISUS INSTRUMENTUS arba SUSITARKITE DĖL KĖLIKLIO LAIKO IŠ ANKSTO, arba TECHNINIO APTARNAVIMO VADOVAI PIRMUMO TEISE ANKSČIAU ATĖJUSIESIEMS, arba NEŠVANKYBĖS IR KEIKSMAI ČIA NETOLERUOJAMI. Ir tuzinai kitų: kur tik pasisuksi, akis užkliūna už vienokio ar kitokio. Vilis Darnelas išties didelis nuorodų mėgėjas.

- Dvidešimtas boksas! Dvidešimtas boksas! - šūktelėjo Arniui Darnelas savo irzliu, dusulingu balsu. - Pastatyk jį ten ir užgesink, kol dar mes visi neuždusome!

“Mes visi” - tai, regis, grupelė vyrų tolimajame garažo kampe apie itin didelių gabaritų kortų stalą, nuklotą pokerio žetonėliais, kortomis ir alaus buteliais. Jie žvelgė į naująjį Arnio pirkinį su įvairaus laipsnio pasidygėjimo ir linksmumo išraiškomis.

Arnis nuvažiavo iki dvidešimtojo bokso, pastatė automobilį ir išjungė variklį. Didžiule nelyginant olos erdve nupleveno mėlyni dūmai.

Darnelas pasigręžė į mane. Jis vilkėjo baltais jūreiviškais marškiniais ir rudomis chaki kelnėmis. Riebalai storomis rinkėmis pūpsojo jam ant sprando ir karojo pagurkliu nuo smakro.

- Vaikuti, - pasakė jis tuo pačiu dusulingu balsu. - Jeigu tu jam pardavei tą gabalą šūdo, tai turėtumei gėdytis.

- Aš jam nepardaviau. - Nežinia dėl kokios absurdiškos priežasties jaučiau turįs pasiaiškinti tam taukų maišui kaip nesiaiškinčiau nuosavam tėvui. - Atvirkščiai, bandžiau atkalbėti.

- Reikėjo atkalbinėti įtaigiau. - Jis nuėjo prie Arnio, kuris lipo iš automobilio. Kai šis užtrenkė dureles, iš tos pusės nuo lonžerono pažiro rusvos rūdžių dulkės.

Nors ir astmatikas, Darnelas vaikščiojo gracingais, veik moteriškais judesiais žmogaus, kuris nutukęs jau seniai ir regėjo prieš save dar ilgus metus tokios tuklybės. Ir nepaisant astmos, jis jau šaukė ant Arnio, šiam dar nespėjus nė atsigręžti. Manau, galėtumei pasakyti, kad tai buvo žmogus, nepasiduodantis savo negalioms.

Kaip vaikinai mokyklos rūkamojoje zonoje, kaip Ralfas Baseino alėjoje, kaip Badis Repertonas (bijau, mums labai greit prisieis apie jį kalbėti), jis iškart pajautė Arniui priešiškumą - tai buvo neapykantos iš pirmo žvilgsnio atvejis.

- Gerai, tu paskutinįsyk įvarei čion tą mechanizuotą perdalynę be žarnos išmetamosioms dujoms! - riktelėjo jis. - Darsyk tave pagausiu be jos, ir tu ištrenktas, supratai?

- Taip, - Arnis atrodė mažutėlis, pavargęs, nelyginant primuštas. Visa ta pašėlus energija, kuri lig šiol padėjo jam laikytis, dabar buvo išgaravus. Man šiek tiek skaudu buvo matyti jį tokį. - Aš...

Darnelas neleido jam tęsti.

- Tau reikia žarnos išmetamosioms dujoms, tai bus du penkiasdešimt už valandą, jeigu užsisakysi iš anksto. Ir dar kai ką čia pat tau pasakysiu, pasistenk tai įsidėti į galvą, jaunasis mano drauge. Iš jūsų, vaikeliai, man nereikia jokių šūdalionių. Galiu be jų apsieiti. Ši vieta dirbantiems vyriokams, kurie turi žiūrėti, kad jų mašinos važiuotų, padėdamos pelnytis duoną, o ne turtingiems koledžų berneliams, kurie nori smagiai pasivažinėti, lenktyniaudami gatvėmis. Aš čia draudžiu rūkyti. Jeigu nori užsitraukti dūmą, išeik laužynan.

- Aš ner...

- Nepertraukinėk manęs, sūneli. Nepertraukinėk ir nesinešk gudručiu, - supūkštė Darnelas. Dabar jisai stovėjo priešais Arnį. Kur kas aukštesnis ir storesnis, dabar visiškai užstojo mano draugelį.

Mane vėl pradėjo imti siutas. Tiesiog jutau, kaip mano kūnas vaitoja, priešindamasis tiems emocinės įtampos svyravimams, kuriuos patyriau nuo tada, kai privažiavome prie Lebėjaus namų ir nebeišvydome ant vejos to prakeikto automobilio.

Vaikai - engiamoji klasė; per kelerius metus savaip išmoksti Dėdei Tomui įprasto nuolankumo ir tokiems vaikų nekentėjams kaip Vilis Darnelas. Taip, sere, ne, sere, gerai, iš tikrųjų. Bet, Dievuliau, jis persūdo.

Aš staiga sugriebiau Darnelą už alkūnės.

- Sere?

Šisai staigiai apsisuko į mane. Esu pastebėjęs, kad kuo labiau aš nemėgstu suaugusiųjų, tuo dažniau linkstu į juos kreiptis "Sere".

- Ką?

- Tie antai vyrai rūko. Gal pasakytumėt jiems liautis. - Aš parodžiau į vyrukus prie pokerio stalo, kurie ką tik vėl buvo išdalinę kortas. Dūmai viršum stalo kybojo it mėlynas ūkas.

Darnelas pažvelgė į juos, paskiau vėl į mane. Jo veidas didžiai apniuko.

- Stengies, kad tavo bičiulis tuoj pat iš čia išlėktų, jaunikli?

- Ne, - atsakiau. - Sere.

- Tad užčiaupk savo koserę.

Jis vėl atsigręžė į Arnį ir įsisprendė savo mėsingomis rankomis į plačias, minkštas strėnas.

- Aš atpažįstu šliužą, kai tokį pamatau, - pasakė jis, - ir, manau, kaip tik dabar į jį žiūriu. Turėsi bandomąjį laiką, vaikine. Nors kartą pamėginsi prieš mane išsidirbinėti, ir nesvarbu, kiek būsi sumokėjęs iš anksto, ištrenksiu tave laukan ant subinės.

Bukas įsiūtis iš paširdžių mušė man į galvą ir ėmė tvinkčioti smilkiniuose. Mintyse meldžiau Arnį, kad pasakytų tam storam kuiliui išsitraukti savąjį, paglostyti jį ir susikišti atgal rusvon dūlėn taip greit ir taip giliai, kiek tenai lįs. Žinoma, tada atskubėtų Darnelo pokerio draugužiai, ir mes abu veikiausiai užbaigtume šį žavų vakarą Libertivilio bendruomenės ligoninės pri-

imamajame, kur turėtume susiūtas galvas... tačiau šitai buvo beveik verta išbandyti.

Arni, mintyse meldžiau, pasakyk jam susikišt savąjį, ir dingstam iš čia. Pasipriešink, Arni. Neleisk jam šikt ant tavęs. Nebūk nevykėlis, Arni - jeigu tu galėjai pasipriešinti savo motinai, gali pasipriešinti ir šitam savimi patenkintam subingalviui. Tik nors šį sykį nebūk nevykėlis.

Arnis ilgai stovėjo tylėdamas, nuleista galva ir galiausiai pratarė:

- Taip, sere. - Žodžiai buvo tokie tylūs, jog juos vos galėjai išgirsti. Tarytum jis duso nuo jų.

- Ką tu pasakei?

Arnis pakėlė galvą. Jo veidas buvo mirtinai išblyškęs, akys pritvinkusios ašarų. Negalėjau į tai žiūrėti, man buvo pernelyg sunku. Nusigręžiau. Pokeristai pertraukė savo lošimą ir stebėjo prie dvidešimtojo bokso besirutuliojančius įvykius.

- Aš pasakiau “Taip, sere”, - drebančiu balsu pratarė Arnis. Atrodė tartum pasirašęs po kokiu nors baisiu prisipažinimu. Vėl pažvelgiau į tą automobilį, 58-ųjų laidos “Plimutą”, kėpsantį čia, nors jo vieta buvo tenai, laužyne, su kitais supuvusiais Darnelo grabais, ir aš vėl suliepsnojau neapykanta jam už tai, ką darė Arniui.

- Gerai, dinkit iš čia, - paliepė jis. - Pas mus jau uždaryta.

Arnis klupinėdamas it aklas nudūlino šalin. Būtų įbridęs į rietuvę senų plikų padangų, jeigu nebūčiau sugriebęs jo už rankos ir nukreipęs į šalį. Darnelas apsisukęs sugrįžo prie pokerio stalo ir kažką savo dusulingu balsu pasakė bendrams. Tie pratrūko kvatotis.

- Man viskas gerai, Deni, - pasakė Arnis, tartum aš būčiau klausęs. Turėjo sukandęs dantis, krūtinė jam kilnojosi nuo tankaus, paviršutiniško alsavimo. - Man viskas gerai, atstok, man viskas gerai, visiškai gerai.

Paleidau jo ranką. Išėjome pro duris, ir Darnelas mums pavymui riktelėjo:

- Ir neatsivedinėkit čia savo pašlemėkų draugelių, arba būsit išmesti!

Vienas iš tų kitų pridūrė:

- Ir palikit savo žolytę namie!

Arnis susigūžė.

Jis buvo mano draugelis, bet kai taip susigūžė, ėmiau jo neapkęsti.

Ištrūkome vėsion tamson. Durys už mūsų žlegėdamos nusileido. Štai kaip nuvežėme Kristiną į Darnelo garažą. Šauniai praleidome laiką, a?

6 / Lauke

Šit turiu aš mašiną, ir benzino yra,
Tad šiknon pabučiuokit, ate...
- Glenas Frėjus

Įsėdome mano automobilin, ir aš išvažiavau iš kiemo. Keista, jau buvo kažkiek po devynių. Kaip lekia laikas, kai tau kas nors įdomu. Danguje švie-

tė pusė mėnulio. Jis ir oranžinės šviesos didžiulėje parkavimo aikštelėje prie Monrovilio prekybos centro nublankino ir tas žvaigždes, kurios ketino jau pasirodyti.

Pirmus du ar tris kvartalus važiavome visiškoje tyloje, o paskiau staiga Arnis graudžiai pravirko. Aš tikėjaus ko nors panašaus, tačiau toksai stiprus jausmų proveržis mane išgąsdino. Tučtuojau privažiavau prie šaligatvio.

- Arni...

Aš iškart pasidaviau. Jis nesiliaus, kol kaip reikiant neišsiverks. Ašaros ir kūkčiojimai liejosi šaižiu, aitriu srautu, visiškai netramdomai - Arnis buvo išnaudojęs visas šios dienos savitvardos atsargas. Iš pradžių man pasirodė, kad tai tik reakcija į visa, kas nutiko; ir aš panašiai jaučiausi, tik man šitai susitelkė į galvą, kuri skaudėjo it sugedęs dantis, ir į skrandį, kurį šleikščiai maudė.

Taigi taip, iš pradžių aš pamaniau, kad čia tik nelyginant kokia reakcija, spontaniška iškrova, ir galbūt iš pradžių taip ir buvo. Bet po minutės ar dviejų supratau, kad tai kur kas daugiau; reikalas buvo žymiai sudėtingesnis. Ir aš pradėjau pagauti jo keliamų garsų žodžius - iš pradžių tik vieną kitą, paskiau visą jų virtinę.

- Aš jiems parodysiu! - šūkčiojo jis neaiškiai, vis kūkčiodamas. - Aš parodysiu tiems sukruštiems šunsnukiams aš parodysiu jiems Deni jie dar pasigailės priversiu tuos krušeivas paspringti... PASPRINGTI... PASPRINGTI!

- Liaukis, - išsigandęs pasakiau. - Arni, nereikia.

Bet jis nesiliovė. Pradėjo kumščiais trankyti mano "Dasterio" prietaisų panelį - gana stipriai, palikdamas jame duobutes.

- Aš jiems parodysiu, tu pamatysi!

Blausioje mėnulio ir gatvės žibintų šviesoje jo veidas atrodė pabjaurėjęs, nelyginant raganiaus. Tartum greta sėdėtų visai svetimas žmogus. Arnis klajojo kažkokiais šaltais visatos toliais, kuriuos linksmasis Dievulis palieka tokiems kaip jis. Nebepažinau jo. Ir nenorėjau pažinti. Galėjau tik bejėgiškai sėdėti ir viltis, kad Arnis, kurį aš pažinojau, sugrįš atgalios. Po kurio laiko taip ir įvyko.

Isteriški žodžiai vėl perėjo į raudą. Neapykanta dingo, ir dabar jis tik verkė - iš visos širdies, pasikūkčiodamas, apimtas nevilties.

Aš sėdėjau prie vairo, nežinodamas, ką daryti. Norėjau atsidurti kurioje nors kitoje vietoje - matuotis batus "Thom McAn's" prekybos centre, pildyti kredito blanką nukainotų prekių parduotuvėje ar stovėti prie apmokamo tualeto kabinos susuktais viduriais ir be cento kišenėje. Bet kur, žmogau, nebūtinai Monte Karle. O svarbiausia - aš sėdėjau trokšdamas, kad būčiau vyresnis. Kad mes abu būtume vyresni.

Tačiau tai tik išsisukinėjimas. Žinojau, ką daryti. Prisiversdamas, nenorom pasislinkau ant sėdynės arčiau, apkabinau jį ir prisitraukiau prie savęs. Jutau man į krūtinę įkniubusį karštą, drugio krečiamą jo veidą. Šitaip mudu sėdėjome kokias penkias minutes, o paskiau aš nuvežiau jį namo ir palikau ten. Po to irgi parvažiavau namo. Vėliau nė vienas iš mūsų daugiau neprisiminėme apie tai, kaip aš jį laikiau savo glėbyje. Niekas tada nėjo pro šalį ir

nematė mūsų sustojusių prie šaligatvio. Turbūt, jei kas nors būtų matęs, mes būtume atrodę kaip porelė žydrių. Aš sėdėjau tiesiai, laikiau jį savo glėbyje, guodžiau kaip įmanydamas ir stebėjausi, kaip čia išėjo, kad aš vienintelis Arnio Kaningemo draugas, nes tuo metu, patikėkite manimi, aš nenorėjau būti jo draugu.

Kažkaip pagalvojau, - jau tada man atėjo ta mintis, nors dar ir neaiškiai, - kad galbūt dabar ir Kristina bus geriausiu jo draugu. Nebuvau tikras, ar tai man irgi patiko, nors mes abu dėl jos tą dieną perėjome per tą patį mėšlo fabriką.

Kai mudu pririedėjome prie šaligatvio ties jo namais, paklausiau:

- Tau bus viskas gerai, vyruti?

Jis išspaudė šypsenėlę:

- Aha, bus tvarka, - ir liūdnai pažvelgė į mane. - Žinai, man reiktų susirasti kokią kitą labdaros sritį. Širdies ligų fondą. Vėžio draugiją. Ką nors.

- Ak, nereikia.

- Žinai, ką turiu galvoje.

- Jeigu tai, kad esi šlapukas, nepasakai man nieko nauja.

Priekiniame priebutyje užsižiebė šviesa, ir pro duris išpuolė Maiklas ir Regina, abu, matyt, skubėdami įsitikinti, ar tai mes, ar valstijos policija, atvažiavusi pranešti, kad jų vienturtis sūnus suvažinėtas greitkelyje.

- Arnoldai? - šaižiai pašaukė Regina.

- Išnyk, Deni, - pasakė Arnis, dabar šiek tiek nuoširdžiau nusišypsodamas. - Nereikia tau šios mėšliavos. - Jis išlipo iš automobilio ir klusniai atsiliepė: - Sveika, mam, sveiks, tėt.

- Kur tu buvai? - paklausė Maiklas. - Jaunuoli, tu baisiai išgąsdinai savo motiną!

Arnis buvo teisus. Galėjau apsieiti be šeimos susijungimo scenos. Nuvažiuodamas žvilgtelėjau į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir pamačiau tenai jį stovintį, vienišą ir pažeidžiamą - ir paskiau juodu iš abiejų šonų apsupę pradėjo ginti mano draugelį 60 000 dolerių vertės lizdo linkui, be abejo, visu pajėgumu sutelkdami į jį savo naujausias tėviškąsias įkyrybes, pasisemtas Tėviškojo Poveikio kursuose, "est"* seminaruose, ar dar nežinia kur. Jie tuo klausimu buvo tokie racionalūs, štai kur visa esmė. Jie didžia dalimi kalti dėl to, koks jis dabar, ir tiesiog pernelyg sukruštai racionalūs, kad tą suprastų.

Įsijungiau radiją ir nustačiau FM-104 bangą, per kurią tęsėsi laida "Savaitgalio vakarėlis" - Bobas Segeris ir "Silver Bullet Band" dainavo "Vis tas pat". Jos banalumas buvo mažumėlę per tobulas, tad aš persijungiau į "Filių"** rungtynes.

"Filiai" pralošinėjo. Nieko baisaus. To ir galėjai tikėtis.

---

* Erhard Seminar Training (angl.) - grupinės psichoterapijos sistema.

** Čia, matyt, turima omeny "Philadelphia Flyers" - profesionalaus ledo ritulio komanda.

7 / Blogi sapnai

Lakstau keliais, aš, paukštyt,
Ir tau manęs nepavyt.
Taip, lakstau keliais aš, paukštyt,
Ir tau niekaip manęs nepavyt.
Eikš šen lenkčių su manimi,
Mažyt, mažyt brangi.
Traukis, paukštyt! Atgalios!
O tai dar aptėkšiu tau akis!
- Bo Didlis

Kai sugrįžau namo, mano tėtis ir sesė sėdėjo virtuvėje, valgydami sumuštinius su ruduoju cukrumi. Iškart pasijutau alkanas ir prisiminiau, jog aš dar nevakarieniavęs.

- Kur buvai, Bose? - paklausė Eleina, vos tepakeldama akis nuo žurnalo "16", "Creem", "Tiger Beat" ar dar kažkokio. Ji vadino mane Bosu nuo tada, kai aš praeitais metais atradau Briusą Springstiną ir tapau jo fanatiku. Šitaip turėta omeny man įgelti.

Keturiolikmetė Eleina jau buvo bepradedanti atsisveikinti su vaikyste ir skleistis į tikrą amerikiečių gražuolę, kokia ji galiausiai ir tapo - aukšta, tamsiaplaukė, mėlynakė. Tačiau tos 1978-ųjų vasaros pabaigoje ji turėjo visus paauglių bandos žvėriūkščio bruožus. Devynerių pradėjo nuo Donio ir Merės, paskiau vienuolikos ėjo iš proto dėl Džono Travoltos (kažkurią dieną per klaidą pavadinau jį Džonu Revolta, ir ji mane taip drykstelėjo, jog bemaž reikėjo susiūti skruostą - na, turbūt aš iš dalies to nusipelniau). Dvylikos ji susižavėjo Šonu. Paskiau buvo Endis Gibas. Visai neseniai jos skonis pakrypo kur kas grėsmingesne linkme: į sunkiojo metalo rokerius, tokius kaip "Deep Purple" ir naujoji grupė "Styx".

- Padėjau Arniui susirasti vietą jo automobiliui, - pasakiau, skirdamas savo žodžius tiek pat tėvui, kiek ir Elei. Tiesą sakant, labiau pastarajai.

- Tam šliužui, - atsiduso Elė ir pervertė žurnalo lapą.

Staiga man kilo kažkoks baisus noras išplėšti iš jos rankų žurnalą, sudraskyti jį ir sviesti jai į veidą. Tai dar aiškiau įrodė, kokią įtemptą dieną turėjau, nes galėjau bet ką padaryti. Eleina iš tikrųjų nelaiko Arnio šliužu: ji tik stengiasi kiekviena patogia proga man įgelti. Bet galbūt pastarąsias kelias valandas pernelyg dažnai girdėjau Arnį vadinamą šliužu. Dievaži, jo ašaros dar nenudžiūvo nuo mano marškinių krūtinės, tad, galimas daiktas, ir aš pats šiek tiek pasijaučiau šliužu.

- Ką šiomis dienomis veikia Kis, brangute? - paklausiau ją meiliai. - Gal neseniai parašė kokį meilės laiškutį Erikui Estradai? "O, Erikai, mirštu be tavęs, kaskart širdis man sustoja, kai pagalvoju apie tavo storas, riebias lūpas prisispaudžiant prie manųjų..."

- Tu gyvulys, - šaltai atrėžė ji. - Paprasčiausiai gyvulys, štai kas tu.

- Na ir puiku.

- Teisingai. - Paėmusi žurnalą ir sumuštinį, ji išlėkė svetainėn.

Nuėjau prie šaldytuvo ir pasirausęs jame aptikau rūkytos dešros ir pomidorų. To man pasirodė nepakankama. Ten dar buvo pusė pakelio lydyto sūrio, bet pernelyg mėgaudavausi juo pradinuko amžiuje, kad dabar susiviliočiau. Tad apsistojau prie kvortos pieno užsigerti sumuštiniui ir atsidariau dėželę "Campbell'o" kapotos jautienos sriubos.

- Na kaip, nusipirko ją? - paklausė tėtis. Jis dirbo mokesčių konsultantu "H&R" susivienijime. Taip pat privačiai konsultuodavo mokesčių klausimais. Seniau jis dirbo etatiniu buhalteriu stambiausioje Pitsbergo architektūros firmoje, bet paskiau, po ištikusio širdies smūgio, turėjo pasitraukti. Tėtis geras žmogus.

- Aha, nusipirko.

- Vis taip pat prastai ji atrodo?

- Prasčiau. Kur mama?

- Savo kursuose.

Mudviejų žvilgsniai susidūrė, ir abu mažne suprunkštėme iš juoko. Tuoj pat susigėdę nukreipėme akis į skirtingas puses, tačiau nors ir nuoširdžiai susigėdome, tai mažai tepadėjo. Mano mamai keturiasdešimt ir dirba stomatologe higieniste. Ilgą laiką ji nedirbo, bet kai tėtį ištiko širdies smūgis, vėl sugrįžo į darbą.

Prieš ketverius metus ji nusprendė esanti dar nepasireiškusi rašytoja. Pradėjo kurti eiles apie gėles ir apsakymus apie gerus ir malonius senukus, pasiekusius savo gyvenimo rudenį. Kartkartėmis pasinešdavo į drąsų realizmą ir sukurdavo apsakymą apie jauną merginą, jaučiančią pagundą "surizikuoti", o paskiau nusprendžiančią, kad būtų kur kas geriau, jeigu ji Išsaugotų Tai Vedybiniam Guoliui. Šią vasarą ji užsirašė į pradedančių rašytojų kursus Horlikse - kur, prisimenate, dėstė Maiklas ir Regina Kaningemai - ir dabar visas savo temas ir istorijas talpino knygon, kurią pavadino "Apybraižos apie meilę ir grožį".

Šiuo metu galbūt jūs sau sakote (ir, jeigu taip, tai tuo didesnė jums garbė), kad nieko juokinga, jeigu moteris, sugebėjusi išsaugoti darbą ir užauginti vaikus, nusprendžia pabandyti ką nors nauja, šiek tiek praplėsti savo akiratį. Ir, žinoma, jūs būsite teisūs. Taip pat galbūt jūs sau sakote, kad mano tėvas ir aš pagrįstai turėjome ko susigėsti, kad mudu - ne kas daugiau kaip pora moteris diskriminuojančių kuilių, ir vėlgi jūs būsite visiškai teisūs. Aš dėl nieko nesiginčysiu, tačiau pasakysiu, kad jeigu jums patiems dažnai būtų tekę kentėti kaip man su tėčiu - taip pat ir Eleinai - žodinius skaitymus iš "Apybraižų apie meilę ir grožį", galbūt kiek geriau suprastumėte, kodėl krizendavome.

Ką gi, ji buvo ir yra nuostabi mama ir, spėju, taip pat nuostabi žmona mano tėvui, - aš bent niekad negirdėjau jo skundžiantis, ir jis niekad neužtrukdavo svetur kiaurą naktį gerdamas, - tad visa, ką galiu pasakyti mus pateisindamas - tai, kad mudu nė vienas nesijuokėme jai į veidą. Suprantu, tai gan menkas pasiteisinimas, bet vis dėlto geriau negu joks. Nė vienas iš mudviejų nebūtume išdrįsę jos taip įskaudinti.

Prisidėjęs ranką prie burnos, pabandžiau nuslopinti krizulį. Mirksnį man pasirodė, kad tėtis užsprings duona su cukrumi, kuriuos valgė. Nežinau, apie

ką jis galvojo, bet man į mintis įstrigo gana nesenas esė, pavadintas "Ar Jėzus turėjo sūnų?"

Po visų kitų šios dienos nutikimų, to jau buvo beveik per daug. Nuėjau prie spintelės ir pasiėmiau stiklinę pienui; kai atsigręžiau, tėvas buvo jau susitvardęs. Tatai ir man padėjo suimti save į rankas.

- Atrodei kažkoks apniukęs, kai įėjai, - prašneko jis. - Ar su Arniu viskas gerai, Deni?

- Dėl Arnio šaltai, - pasakiau, suversdamas sriubą į prikaistuvį ir pastatydamas ant viryklės. - Jis ką tik įsigijo automobilį, ir jis šlamštas, bet su Arniu tvarka. - Žinoma, su Arniu nebuvo tvarka, bet esama dalykų, kurių negali prisiversti pasakyti savo tėčiui, nesvarbu kaip jam puikiai sektųsi vykdyti didžiąją amerikietiškos tėvystės paskirtį.

- Kai kurie žmonės nieko nemato, kol patys neįsitikina, - pasakė jis.

- Ką gi, manau, jis greit įsitikins. Pastatė automobilį pas Darnelą už dvidešimt per savaitę, nes jo tėvai nenori, kad laikytų jį prie namų.

- Dvidešimt per savaitę? Vien už boksą? Ar už boksą ir įrankius?

- Tik už boksą.

- Tai didžiojo kelio plėšikystė.

- Aha, - sutikau, pastebėdamas, kad įkandin šios tėvo išvados nesekė pasiūlymas pastatyti automobilį pas mus.

- Nori sulošti kribidžą*?

- Galbūt, - sutikau.

- Aukščiau nosį, Deni. Juk negali už kitus daryti jų klaidų.

- Aha, tikrai.

Mudu sulošėme tris ar keturias partijas kribidžo, ir visus kartus jis mane sulupo - visad jis laimi, jeigu tik nebūna labai pavargęs ar išmetęs porą taurelių. Tačiau aš nepykstu. Reikšmingesni tampa tie kartai, kai aš jį supliekiu. Mums belošiant, įėjo mama - užraudusi, spindinčiomis akimis, atrodanti per jauna, kad būtų mano mama. Prie krūtinės ji spaudė savo apsakymų ir apybraižų knygą. Pabučiavo mano tėvą - ne kaip paprastai atsainiai pakšteldama, bet tikru bučiniu, nuo kurio pasijaučiau taip, jog man staiga kilo noras atsidurti kur nors kitur.

Ji pasiteiravo to paties apie Arnį ir jo automobilį, kuris sparčiai buvo betampąs svarbiausia pokalbių tema namuose nuo to laiko, kai subankrutavo mano motinos brolis Sidas ir paprašė mano tėvą paskolinti pinigų. Aš vėl pakartojau tą pačią seną giesmelę. Paskiau nuėjau viršun atsigulti. Vos bepavilkau subinę, bet man atrodė, kad mama ir tėtis turi savų reikalų... Nors tai tema, į kurią aš niekad per daug nesigilindavau, kaip, manau, jūs patys suprantate.

Eleina jau gulėjo lovoje, klausydamasi naujausių K-tel"** hitų. Paprašiau ją, kad pritildytų garsą, nes ruošiausi miegoti. Ji parodė man liežuvį. Tokių dalykų aš niekaip nepakęsiu. Įėjau vidun ir tol ją kutenau, kol ėmė

---

* Toks kortų lošimas.

** Populiarių hitų įrašų kompanija, po vidurnakčio transliuodavusi TV laidas paaugliams.

šaukti, kad susivems. Pasakiau - prašom, vemk, čia tavo lova, ir dar mažumėlę ją pakutenau. Tuomet ji nutaisė tą savąją "prašau, neišdykauk, Deni, nes turiu pasakyti kai ką baisiai svarbaus" miną, itin surimtėjo ir paklausė mane, ar tiesa, kad galima padegti bezdalus. Viena iš jos draugių, Karolina Šamblis jai sakiusi, kad galima, bet Karolina meluodavo beveik apie viską.

Pasakiau jai, kad paklaustų Miltoną Dodą, savo priekvailiai atrodantį draugužį. Tada Eleina nejuokais užsiuto ir pabandžius man užvežti paklausė, kodėl aš visad turiu būti toksai bjaurus. Taigi aš jai pasakiau, kad taip, tiesa, galima padegti bezdalus, ir perspėjau, kad nebandytų, o paskiau stipriai apkabinau (ką aš retai bedarydavau - mat pasijausdavau nejaukiai nuo to laiko, kai jai pradėjo augti papyčiai, po teisybei, taip pat pasijausdavau ir kutendamas) ir nuėjau miegoti.

Nusirengdamas aš pagalvojau, kad vis dėlto diena baigėsi ne taip jau blogai. Esama aplinkui žmonių, kurie laiko mane irgi žmogumi, taip pat ir Arnį. Pasikviesiu jį pas save rytoj arba sekmadienį, paprasčiausiai padykinėsime, galbūt pasižiūrėsime per televizorių "Filius" ar sumesime kokį buką stalo žaidimą - "Karjeros", "Gyvenimas", o galbūt tą seną išbandytąjį "Raktą", ir atsikratysime tos keistos nuotaikos. Vėl pasijausime normaliai.

Tad atsiguliau mintyse viską išsprendęs ir tikėjausi, kad tuoj pat užmigsiu, tačiau miegas neėmė. Kadangi niekas nebuvo išspręsta, ir aš tai žinojau. Kartais užsiveda kokie nors dalykai, ir tu pats nesupranti, kas tai per velniava.

Varikliai. Tai visai kas kita, kai esi paauglys. Daugybė visų tų variklių, ir kažkaip baigiasi tuo, kad tu įkiši į kai kuriuos iš jų degimo raktelį, užvedi, bet neturi supratimo, kas, po šimts, jie tokie iš tikrųjų ir kaip veikia. Šiek tiek nuvoki, tačiau tai ir viskas. Panašiai yra su narkotikais, kaušalu, seksu ir kai kada taip pat su kitais dalykais - pavyzdžiui, su vasaros darbu, iš kurio atsiranda koks nors naujas interesas, ar ekskursija, ar kursas mokykloje. Visa tai varikliai. Tau duoda raktus, šiokių tokių nuorodų ir sako: "Užvesk, pasižiūrėk, kas iš to bus", ir kartais atsitinka taip, kad kartais tave jis ištempia į iš tiesų puikų, pilnakraujį gyvenimą, o kartais - neša velniop greitkeliu, palikdamas visą sumaitotą ir kraujuojantį pagriovy.

Varikliai.

Būna jų didelių. Kaip "382", kuriuos statydavo į tuos senuosius automobilius. Tokius, kaip Kristina.

Gulėjau prietamsy, be paliovos rangydamasis ir vartydamasis, kol galiausiai susigarankščiavo, susijaukė paklodė, ir aš prisiminiau, kaip Lebėjus pasakė: *Jos vardas Kristina.* O Arnis iškart kažkodėl nusitvėrė to vardo. Kai buvome dar maži, mes turėjome paspirtukus, paskiau dviratukus, ir aš savajam buvau davęs vardą, bet Arnis savojo niekaip nepraminė - pasakė, kad vardai duodami tik šunims, katėms ir gupijoms. Tačiau tas buvo tada, o šitai yra dabar. Dabar jis vadina tą "Plimutą" Kristina, ir, kas dar blogiau, kalba apie jį kaip apie "ją".

Nežinau kodėl, bet man tatai nepatiko.

Ir netgi dabar mano tėvas kalbėjo apie visą tą reikalą taip lyg Arnis, užuot nupirkęs seną griuveną, būtų vedęs. Bet juk buvo ne taip. Visiškai ne. O gal?

Sustabdyk mašiną, Deni. Grįžk atgal... Noriu darsyk pažvelgti į ją.

Štai kaip paprasta.

Jokio svarstymo, ir tai visai nepanašu į Arnį, kuris paprastai viską taip rūpestingai apgalvodavo - gyvenimas pernelyg skausmingai jį išmokė, kas atsitinka tokiems vaikinams kaip jis, jeigu pameta galvą ir padaro ką nors (ojei!) karštomis. Bet šįsyk jis elgėsi it žmogus, kuris susipažįsta bare su šokėja, puola pasiutusiai jai asistuoti, o pirmadienio rytą pabunda pagiringas ir su nauja žmona.

Tai buvo... na... Tarytumei meilė iš pirmo žvilgsnio.

Nieko, pagalvojau. Mes pradėsim iš naujo. Rytoj mes pradėsim iš naujo. Ką nors dėl to sugalvosime.

Ir galiausiai aš užmigau. Ir sapnavau.

Kriokiantys starterio sūkiai tamsoje.

Tyla.

Vėl sukriokia starteris.

Variklis užgriebia, prigesta, galiausiai pagauna.

Tamsoje dirba variklis.

Paskiau užsidega priekiniai žibintai, senamadiški poriniai žibintai, jų aukšti šviesos pluoštai persmeigia mane nelyginant vabalą ant stiklo.

Stoviu Rolando D. Lebėjaus garažo tarpdury, o Kristina stovi viduje - nauja Kristina, be mažiausio įlenkimo ar rūdžių dėmės. Švarus, skaidrus priekinis stiklas viršuje pritemdytas melsva poliarizuota juosta. Iš radijo imtuvo sklinda trankūs ritmiški garsai - Deilas Houkinsas mėgdžioja "Siuzę-Q"* - atgyvenusios epochos balsas, kupinas kažkokio baugaus gyvybiškumo.

Pro dvigubą stiklopaketinį duslintuvą girdėtis galingo motoro murmesys. Ir kažkaip aš supratau, kad tenai, viduje, Hersto pavarų dėžė ir Feulio kolektoriai; ką tik buvo pakeista alyva - švariu, gintariniu "Quaker State" automobiliniu krauju.

Staiga sušvytuoja valytuvai, ir tatai keista, nes niekas nesėdi prie vairo, automobilis tuščias.

- Nagi, pasivažinėkime, stambuoli. Apsukime ratuką.

Aš papurtau galvą. Nenoriu sėsti vidun. Bijau. Nenoriu apsukti ratuko. Staiga variklis užriaumoja ir vėl prityla, užriaumoja ir vėl prityla; tas garsas alkanas, bauginantis, ir kaskart, kai variklis užriaumoja, Kristina tartum šokteli į priekį, nelyginant piktas šuo ant silpno pavadėlio... ir aš noriu pasitraukti... bet mano kojos tartum prikaltos prie suskilinėjusio įvažiuojamojo takučio klojinio.

- Paskutinė proga, šaunuoli.

---

* Suzy Quatro - populiari anglų estradinė dainininkė.

Ir nespėjus man atsakyti - ar netgi greitai pagalvoti - staigiai sužviegia betonu padangos, ir Kristina metasi į mane iššieptomis it pražiota, pilna chromuotų dantų burna radiatoriaus grotelėmis, žioruojančiais žibintais...

Suklikau ir prabudau visiškoje tamsoje, - buvo antra valanda nakties, - išsigandęs savo paties balso, o dar labiau išsigandau, išgirdęs koridoriumi atitapnojančius basų kojų žingsnius. Abiem rankomis laikiau sugriebęs paklodę, kurią ką tik buvau išsitraukęs iš po savęs, susisukusią vidury lovos. Mano kūnas buvo lipnus nuo prakaito.

- Kas čia buvo? - sušuko Elė iš koridoriaus, pati persigandusi.

Užsidegė šviesa, ir aš išvydau savo motiną trumputėlaičiais naktinukais, iš po kurių buvo matyti daugiau, negu ji būtų leidusi, išskyrus kraštutiniausius atvejus, o tuoj pat už jos - tėtį, besirišantį vonios chalatą, po kuriuo nieko daugiau nebuvo.

- Brangiausiasis, kas atsitiko? - paklausė mama plačiomis iš išgąsčio akimis. Nepajėgiau prisiminti, kada ji paskutinįsyk mane taip pavadino - "brangiausiuoju"? Gal kai man buvo keturiolika? Dvylika? Gal dešimt? Nežinau.

- Deni? - paklausė tėtis.

Už jų visa drebanti išdygo Eleina.

- Grįžkit į lovas, - pasakiau. - Tai buvo sapnas, štai ir viskas. Nieko daugiau.

- Oho, - pratarė Eleina, pagarbiai sukrėsta tokios valandos ir progos. - Tikriausiai tikras siaubo filmas. Deni, kas tai buvo?

- Sapnavau, kad tu ištekėjai už Miltono Dodo, o paskiau apsigyvenai pas mane, - pasakiau.

- Nesišaipyk iš sesutės, - sudraudė mama. - Kas tau prisisapnavo, Deni?

- Neprisimenu.

Staiga susigriebiau, kad paklodė sušlapus, iš dėmės stirksojo tamsus kuokštas kušplaukių. Skubiai viską paslėpiau, kaltai pagalvojęs apie masturbaciją, šlapius sapnus. Dievas žino, kas dar man šmėstelėjo galvoje. Buvau visiškai pasimetęs. Pirmąsias vieną dvi sekundes susvaigusia galva netgi nepajėgiau susigaudyti didelis aš ar mažas - akyse man vis dar stovėjo tas niūrus, baisus, viską nustelbiantis vaizdas, kaip mašina užriaumojusi vis šokteli į priekį, nusėda, vėl šokteli, jos kapotas virš variklio bloko virpa, radiatoriaus grotelės it plieniniai dantys...

Paskutinė proga, stambuoli.

Motinos ranka, vėsi ir sausa, palietė man kaktą, tikrindama, ar neturiu karščio.

- Viskas gerai, mam, - pasakiau. - Niekai. Tiktai košmaras.

- Bet tu neprisimeni...

- Ne. Jau išgaravo.

- Išsigandau, - pasakė ji ir nevalingai susijuokė. - Turbūt tu nesužinosi, kas yra baimė, kol vienas iš tavo vaikų nesuriks tamsoje.

- Uf, bjauru, nekalbėkit apie tai, - paprašė Eleina.

- Grįžk lovon, mažke, - pasakė tėtis, lengvai pliaukšteldamas jai per užpakaliuką.

Nelabai patenkinta, ji išėjo. Galbūt, nugalėjusi savo pirmą išgąstį, tikėjosi, kad aš palūšiu ir pulsiu isterijon. Tuomet rytą, prisimatuodama liemenėlę ir nustačiusi magą, būtų galėjusi pasimėgauti tikra sensacija.

- Tau tikrai viskas gerai, Deni? Brangiausiasis?

Vėl tas pats žodis, sugrąžinantis prisiminimus apie nubrozdintus kelius, kai iškritau iš savo raudonojo vežimuko; apie jos veidą, kai gulėdavau kankinamas karščio nuo visų tų vaikystės ligų - kiaulytės, tymų, skarlatinos. Ir absurdiškai vos nepravirkau. O buvau už ją devyniais coliais aukštesnis ir septyniasdešimčia svarų sunkesnis.

- Tikrai.

- Gerai, - pasakė ji. - Palik degančią šviesą. Kartais tai padeda.

Ir paskutinįsyk mestelėjusi į tėtį dvejojantį žvilgsnį, ji išėjo. Turėjau apie ką susimąstyti - kažin, ar mano motinai kada nors prisisapnuoja košmarai? Manau, tai vienas iš tų dalykų, apie kuriuos niekad nepagalvojo. Kad ir kokius sapnuodavo košmarus, nė vienas jų nepateko į "Apybraižas apie meilę ir grožį".

Tėtis prisėdo ant mano lovos.

- Tu tikrai neprisimeni, ką sapnavai?

Papurčiau galvą.

- Turėjo būti kažkas bloga, Deni, kad tu taip šaukei. - Jo akys buvo įbestos į manąsias, rimtai klausdamos, ar tai ne kas nors, ką jis privalėtų žinoti.

Mažne jam pasakiau, kad tai automobilis, prakeiktas Arnio automobilis, Kristina, surūdijusi Karalienė, dvidešimties metų senumo, sukrušta bjaurybė. Mažne jam pasakiau. Bet paskui kažkaip žodžiai užstrigo man gerklėje, tartum prabildamas būčiau išdavęs savo draugelį. Gerąjį senį Arnį, kurį mėgstantis pajuokauti Dievulis nusprendė apsvaiginti bjauria lazda.

- Gerai, - pasakė tėtis ir pabučiavo mane į kaktą. Pajutau kietus trumpus jo barzdos šeriukus, kurie atsiranda tik naktį, užuodžiau jo prakaitą ir suvokiau jo meilę. Stipriai stipriai apkabinau jį ir jis atsakė man tuo pačiu.

Jie visi pasišalino, o aš likau gulėti, neišjungęs lempos ant naktinio stalelio. Bijojau vėl užmigti; tad pasiėmiau knygą ir atsirėmiau į pagalvę. Žinojau, kad mano tėvai apačioje, savo kambaryje, irgi nemiega, svarstydami, ar aš neįsivėliau į kokią nors bėdą, o gal - ar neįvėliau į tam tikros rūšies bėdą kai ką kitą - fantastiškos figūros rungtynių striksę.

Nusprendžiau, kad miegoti neįstengsiu. Tad skaitysiu iki pat ryto, o ištaikysiu nusnūsti rytoj popiet, galbūt per nuobodžiąją rungtynių dalį. Ir mąstydamas apie tai užmigau. Kai ryte atsibudau, neatversta knyga gulėjo greta lovos ant grindų.

8 / Pirmosios permainos

Jei turėčiau, žinai, pinigų,
Daug daug jų,
Tai mieste susipirkčiau
"Merkurijų" ar du,
Nusipirkčiau aš "Merkurijų"
Ir keliu lakstyčiau šiuo.
- "The Steve Miller Band"

Maniau, Arnis tą šeštadienį užsuks, tad laikiausi apie namus - nukirpau veją, išvaliau garažą ir dargi nuploviau visus tris automobilius. Motina stebėjo visą tą meilę darbui šiek tiek nustebusi ir per priešpiečius, kuriems buvo dešrainiai su salotomis, pakomentavo, kad man galbūt reikėtų dažniau sapnuoti košmarus.

Nenorėjau skambinti Arniui į namus - tik jau ne po visų tų nemalonumų, kuriuos ten pastaruoju metu patyriau, - bet kai per televizorių prasidėjo priešrungtyninis šou, o jis vis dar nepasirodė, sutelkiau visą savo drąsą ir paskambinau.

Atsiliepė Regina, ir nors jai gerai sekėsi vaizduoti neva viskas liko po senovei, man pasirodė, kad išgirdau jos balse naujas šaltesnes gaideles. Man pasidarė liūdna. Josios vienturtis sūnus buvo suviliotas senos išplerusios kekšės vardu Kristina, o senas bičiulis Denis turėjęs būti šios avantiūros bendrininkas. Galbūt jis netgi sąvadavo. Regina pasakė, kad Arnio nėra namie. Nuo devynių ryto jis Darnelo garaže.

- O, - neįtikinamai pasakiau aš. - O, vaje, aš to nežinojau. - Tai skambėjo kaip melas. Dar daugiau, tame jautėsi melas.

- Ne? - vėl tuo pačiu šaltu tonu nusistebėjo Regina. - Sudie, Deni.

Telefono ragelis liko negyvas. Palaikiau jį dar kiek rankoje, paskiau padėjau.

Tėtis su savo neišvaizdžiais purpuriniais bermudais ir sandalais įsitaisė priešais televizorių, įsimetęs į šaldomąjį konteinerį šalia savęs šešias skardinėles "Stroh" alaus. Šiandien "Filiams" buvo gera diena - pliekė Atlantą, kad net pragare girdėjos. Mama išvažiavo aplankyti vieną iš savo rašytojiškų kursų draugių (manau, jos skaitė viena kitai savo apybraižas ir eilėraščius ir abi jautė ekstazę). Eleina išėjo pas draugę Delą. Namie buvo tylu; už lango saulė žaidė gaudynių su keliais baltais debesėliais. Tėtis pasiūlė man alaus, o tai atsitinka tik tuomet, kai jis būna ypač gėrybiškai nusiteikęs.

Bet šeštadienis vis tiek atrodė kažkoks išsivadėjęs. Vis mąsčiau apie Arnį - nei žiūrintį, kaip žaidžia "Filiai", nei besikaitinantį saulėje, netgi nepakirpusio vejos prie savo namų ir neišsižaliavusio kojų. Apie Arnį alyvuotuose paunksniuose besiknebinėjantį su tuo tyliu, rūdžių suėstu griozdu, kai aplinkui šūkauja vyrai, šaižiai, kaip būdinga babitui, žvanga į cementą įrankiai, kulkosvaidiškai trata besiskverbdami į užrūdijusius varžtus pneumatiniai grąžtai, girdis dusulingas Vilio Darnelo balsas ir astmatiškas kosulys...

Velniai rautų, nejaugi aš pavyduliauju? Nejau taip yra?

Kai atėjo septintojo padavimo* eilė, aš atsistojau ir pasukau durų linkui.
- Kur tu susirengei? - paklausė tėtis.
Aha, kur aš einu? Tenai? Prižiūrėti jo, tupinėti aplinkui, klausytis kaip Vilis Darnelas iš jo tyčiojasi? Susilaukti dar vienos porcijos pažeminimų? Teužsikruša. Arnis jau pakankamai suaugęs.
- Niekur, - atsakiau. Susiradau duoninėje rūpestingai nukištą į patį galą pyragėlių "Twinkie" pakelį ir pasiėmiau su šiokiu tokiu piktdžiugesiu, nes žinojau, kaip susierzins Eleina, kai atslinkusi virtuvėn per reklaminę "Šeštadienio vakaras tiesiogiai" pertraukėlę nebeaptiks jo - visai niekur.
Sugrįžau svetainėn, atsisėdau priešais televizorių, iškaulijau iš tėčio dar vieną skardinę alaus ir suvalgiau Eleinos "Twinkie", išlaižiau kartoninius pakelio šonus. Mudu baigėme žiūrėti, kaip "Filiai" galutinai sutriuškino Atlantą ("Jie suraitė juos, Deni!" - išgirdau savo senelį, jau penkeri metai kaip mirusį senatviškai keknojant "Kaip reikiant suraitė juos!") ir daugiau visai nebegalvojau apie Arnį Kaningemą.
Beveik.

Kitą dieną popiet, kai mudu su Eleina pievutėje už namo žaidėme kroketą, jis atvažiavo savo varganu trijų pavarų dviračiu. Eleina vis mane kaltino, kad ją apgaudinėju. Jai buvo užėjusi viena iš tų šiaušionių. Eleina visad imdavo "šiaušioti", kai "ateidavo josios periodas". Labai didžiavosi savo "periodais". Dar tiktai keturiolika mėnesių jie užeidinėjo jai reguliariai.
- Ei, - pašaukė Arnis, atkėblindamas iš už namo kampo, - čiagi arba Juodosios Lagūnos Pabaisa ir Frankenšteino nuotaka, arba Denis ir Elė.
- Ką čia kalbi, vyruti? - paklausiau. - Čiupk plaktukėlį.
- Aš nežaidžiu, - pasakė Eleina, numesdama savąjį plaktukėlį. - Jisai sukčiauja dar labiau nei tu. Vyrai!
Kai ji užrietusi nosį išstypčiojo, Arnis apsimestinai drebančiu balsu pasakė:
- Pirmąsyk ji mane pavadino vyru, Deni.
Jis parpuolė ant kelių su pakilaus susižavėjimo išraiška veide. Aš nusikvatojau. Panorėjus jam tai gerai išeidavo. Tam Arnis turėjo gabumų. Štai viena iš priežasčių, kodėl aš jį taip mėgau. Ir tas dalykas buvo kažkaip užslėptas. Nemanau, kad kas nors, išskyrus mane, pastebėdavo tą šmaikštumą. Kartą girdėjau apie kažkokį milijonierių, kuris vogtą Rembrantą laikė savo rūsyje, kur tik vienas galėdavo juo gėrėtis. Suprantu tą žmogų. Nenoriu pasakyti, kad Arnis buvo Rembrantas ar netgi pasaulinės klasės šmaikštuolis, bet galėjau suprasti žavesį, kurį teikia žinojimas apie ką nors gera... Ką nors gera, bet podraug ir slapta.
Mudu dar kiek pasisukiojome po kroketo aikštelę, tiesą sakant nežaidėme, bet šiaip mušinėjome kamuoliukus - katras stipriau. Galiausiai vienas nulėkė per gyvatvorę į Blekfordų kiemą, ir kai aš nušliaužęs po krūmais jį atsinešiau, abiem praėjo noras žaisti. Susėdome ant sodo kėdžių. Netrukus iš po priebučio atslinko Kniaukiantysis Džėjus Houkinsas**, Kapitono Jau-

* Čia kalbama apie beisbolo rungtynes.
** Tuo metu buvo toks estrados dainininkas.

čiaširdžio pakaitalas, matyt, vildamasis sumedžioti kokį mielą mažutėlį švilpiką, kurį paskiau galėtų pamažu, klastingai nunovyti. Gelsvai žalios jo akys žybčiojo dulsvos popietės šviesoje.

- Maniau, kad vakar ateisi pasižiūrėti rungtynių, - pasakiau. - Buvo geros.

- Aš buvau pas Darnelą, - atsakė jis. - Tačiau girdėjau jas per radiją. - Trimis oktavomis pakėlęs balsą, jis labai vykusiai pamėgdžiojo mano senelį: - Jie suraitė juos! Suraitė juos, Deni!

Aš nusijuokiau ir linktelėjau. Tądien atrodė kažkoks ne toks - gal tik buvo kalta šviesa, pakankamai ryški, bet vis tiek blausoka ir nepakankama, - kažkoks pasikeitęs. Vienas dalykas, tai jis man pasirodė pavargęs, - po akimis jam juodavo ratilai, - tačiau tuo pat metu veidas buvo lyg ne taip smarkiai spuoguotas, kaip pastaruoju metu būdavo. Darbe jis gerdavo daug kokos, nors ir žinojo, kad to, aišku, jam nederėtų daryti, tačiau retsykiais nepajėgdavo atsispirti pagundai. Jo odos problemos buvo linkę kartotis cikliškai kaip daugumai paauglių, priklausomai nuo nuotaikos, tačiau Arnio atveju tasai cikliškumas reiškėsi slinktimis iš prastos būklės į itin blogą ir vėl atgalios į prastą.

O gal čia dėl visko buvo kalta šviesa?

- Ką tu ten prie jo veikei? - paklausiau.

- Ne kažin ką. Pakeičiau alyvą. Apžiūrėjau bloką. Jis neįskilęs, Deni, tai pirmiausia. Lebėjus ar kas nors kitas paliko neužsuktą iki galo karterio dugninės kamštį, štai ir viskas. Todėl išbėgo daug senos alyvos. Man dar pasisekė, kad penktadienį važiuodamas neužkepinau stūmoklio.

- Kaip tau pavyko gauti keltuvą? Regis, turėjai jį užsisakyti iš anksto?

Jo akys nukrypo į šalį.

- Čia jokia problema, - pasakė, tačiau balse skambėjo apgaulė. - Sulaksčiau ir atlikau porą misterio Darnelo pavedimų.

Prasižiojau paklausti, kas tie per pavedimai, tačiau persigalvojau - nenorėjau apie juos girdėti. Galbūt "pora pavedimų" - tai nieko daugiau kaip tik nubėgti į Širmerio užkandinėlę šalimais ir atnešti kavos su kuo nors nuolatiniams Darnelo klientams ar paruošti įvairias naudotas autodalis vėl pardavimui, tačiau aš nenorėjau gilintis į susijusią su Kristina Arnio gyvenimo dalį, įskaitant ir tai, kaip jam ėjosi (ar nesiėjo) Darnelo garaže.

Ir buvo dar kai kas - jausmas, kai nori į viską numoti ranka. Tada aš arba nepajėgiau labai gerai apibrėžti šio jausmo, arba nenorėjau to daryti. Dabar, manau, pasakyčiau, kad šitaip jauties, kai tavo draugas įsimyli ir veda aukštai besinešančią kalių kalę. Tau nepatinka ta kalė ir devyniasdešimt devyniais atvejais iš šimto ir tai kalei tu nepatinki, tad paprasčiausiai užtrenki šiai draugystei duris. Kai šitaip pasielgi, arba numoji į tą dalyką ranka... Arba aptinki, kad tavo draugas numoja į tave, paprastai šitai kalei entuziastingai pritariant.

- Traukiam į kiną, - nenustygdamas pasiūlė Arnis.

- Kas eina?

- Na, "State Twin" rodomas vienas iš tų kietųjų apie kung - fu, kaip tau šitai skamba? Hiee-ja. - Jis suvaidino smogiąs pašėlusį karatė spyrį Kniaukiančiajam Džėjui Houkinsui, ir šis nuskuodė šalin it kulka.

- Skamba neblogai. Briusas Li?
- Ne, kažkoks kitas vyriokas.
- Kaip vadinasi?
- Nežinau. "Pavojingi kumščiai". "Mirtis tiesia rankas". O gal "Pašėlusios genitalijos", nepamenu. Ką tu pasakysi? Paskiau sugrįšime ir šlykščiausias vietas papasakosime Elei, kad ją supykintų.
- Gerai, - sutikau. - Jeigu dar galėsime ten patekti už baksą kiekvienam.
- Aha, iki trečios galėsime.
- Tad eime.

Mes išėjome. Pasirodė, kad filmas buvo su Čaku Norisu, visai neblogas. O pirmadienį sugrįžome prie valstijas jungsiančio plento statybos. Apie savo sapną aš pamiršau. Pamažėle ėmiau pastebėti, kad nebe taip dažnai matausi su Arniu kaip anksčiau; vėlgi, panašiai būna, kai tu tartum imi prarasti ryšį su draugu, kuris neseniai vedė. Be to, maždaug tuo pat metu tas dalykas su manąja strikse vis labiau kaito. Iš tiesų tas dalykas kaito - ne vieną vakarą, kai po glamonių įvažiuojamajame kine parveždavau ją namo, mano kiaušiai būdavo taip ištinę, jog vos bepajėgdavau paeiti.

O Arnis tuo tarpu didžiumą vakarų leido pas Darnelą.

9 / Badis Repertonas

Tas išmetamasis vamzdis jos
Uch, kad ir kiek kainuos,
Vers motorą dainuot,
Lėks mažytė "Kadilako" greičiu.
- Mūnas Martinas

Mūsų paskutinė darbo savaitė iki mokslo metų pradžios išpuolė prieš Darbo šventę. Kai tąryt privažiavau prie Arnio namų jį pasiimti, šis išėjo su didžiule mėlyne paaky ir bjauria nuobrozda ant kaktos.

- Kas tau nutiko?
- Nenoriu apie tai kalbėti, - niauriai atsakė jis. - Man tiek prisiėjo dėl to aiškintis tėvams, kad maniau, jog nudvėsiu. - Numetė savo krepšelį su priešpiečiais ant užpakalinės sėdynės ir nugrimzdo niūrion tylon, kuri truko visą kelią iki darbo. Ten kai kurie vaikinai mėgino jį patraukti per dantį dėl mėlynės, bet Arnis tik truktelėdavo pečiais ir nusisukdavo.

Grįžtant namo aš nieko jo neklausinėjau, tik įjungiau radiją ir vairavau užsidaręs savyje. Galbūt aš nė nebūčiau sužinojęs tos istorijos, jeigu man prieš pasukant į Pagrindinę gatvę kelio nebūtų pastojęs tasai riebus airiškasis italėkas Džinas.

Tais laikais Džinas visad man pastodavo kelią - jis sugebėdavo tiesiog pro uždarytą automobilio langą ištiesti ranką ir nusitempti pas save. Džino "Puiki itališka pica" yra ant Pagrindinės gatvės ir Baseino alėjos kampo, ir kaskart, kai išvysdavau tą reklamą su kylančia oran pica ir trilapiais* vietoj

* Airijos nacionalinė emblema.

taškų viršum "i" (ji vis tai užgesdavo, tai vėl užsižiebdavo - kas per pretenzingumas, tiesa?), pajusdavau, kad vėl turėsiu sustoti. Be to, šįvakar mano motina buvo kursuose, vadinasi, vakarienę namie reiks prasimanyti pačiam. Toji perspektyva ne itin mane džiugino. Nei tėtis, nei aš ne itin mokėjome gaminti valgį, o Elė prisvilintų netgi vandenį.

- Nusiperkam picą, - tariau, įsukdamas į Džino parkavimo aikštelę. - Ką pasakysi? Tokią didelę, riebią, kurios kvapas lyg iš pažastų.

- Vajėzau, Deni, kaip vulgaru!

- Kaip iš švarių pažastų, - pasitaisiau. - Eime.

- Nee, man striukoka su pinigais, - apatiškai atsakė Arnis.

- Aš perku. Tavo daliai galiu paimti tų šlykščių, sukruštų ančiuvių. Ką pasakysi?

- Deni, aš tikrai ne...

- Ir pepsės, - pridūriau.

- Pepsė kenksminga mano veidui. Juk žinai.

- Aha, žinau. Didelį pepsės, Arni.

Pirmąsyk per visą tą dieną pilkos jo akys sužibo.

- Didelį, pepsės, - pakartojo jis. - Tik pamanyk. Tu nedoras, Deni. Tikrai.

- Du, jeigu nori, - pasakiau. Iš tiesų, tai buvo nedora. Nelyginant siūlyti cirko storulei šokoladinių batonėlių.

- Du, - pasakė jis, įsitverdamas mano peties. - Du pepsės, Deni! - Suskato blaškytis ant sėdynės, susigriebęs už gerklės ir rėkdamas: - Du! Greičiau! Greičiau!

Aš taip nusikvatojau, jog mažne įvažiavau į šlakbetonio sieną, ir kai mudu išlipome iš automobilio, pagalvojau: "Kodėl jam neišgėrus poros stiklinių putojančio?" Jis tikrų tikriausiai pastaruoju metu laikėsi nuo jo atokiai. Tasai šioks toks jo veido odos pagerėjimas, kurį pastebėjau aną apniukusį sekmadienį prieš dvi savaites, dabar buvo ryškus. Vis dar buvo pilna iškilimų ir kraterių, bet ne tiek daug iš jų - pardon, bet aš turiu tai pasakyti - šlapiavo. Ir kitais atžvilgiais jis geriau atrodė. Nuo darbo prie kelio svilinant vasaros saulei jis įdegė ir įgijo geresnę fizinę formą, negu buvo turėjęs kada nors anksčiau. Tad pamaniau, kad jis nusipelnė pepsės. Nugalėtojams prizai.

Pas Džiną viską tvarkė vyriokas, italas Petas Donahju. Jis ant savo kasos aparato yra prisiklijavęs lipduką AIRIŲ MAFIJA, Šv. Patriko dieną pilsto žaliąjį alų (kovo 17-ąją negalėdavai arčiau prisibrauti prie Džino įstaigėlės, kur vienas automatinio patefono dalykėlių - tai Rozmari Kluni atliekama "Kaip šypsosi airiškos akys") ir puikuojasi juodu katiliuku, kurį nešioja nustūmęs ant paties pakaušio.

Tas automatinis patefonas, blerbiantis "Wurlitzer", buvo užsilikęs nuo keturiasdešimtųjų pabaigos ir visos plokštelės - ne tik su Rozmari Kluni - priskirtinos priešistorinei epochai. Ko gero, tai paskutinis patefonas Amerikoje, kur už dolerio ketvirtinę tau sugroja tris plokšteles. Tais nedažnais atvejais, kai šiek tiek parūkydavau žolytės, imdavau fantazuoti kaip tik apie Džino įstaigėlę - kaip įeinu vidun ir užsisakau tris picas su gausiais priedais, kvortą pepsės ir šešis ar septynis paties Peto Donahju gamybos šokoladinius

pyragėlius su riešutais. Paskiau įsivaizduoju kaip sėdžiu ir viską kemšuosi, o iš to patefono be pertrūkio liejasi "Beach Boys" ar "Rolling Stones" hitai.

Mudu įėjome vidun, užsisakėme ir atsisėdome laukti, stebėdami kaip trejetas kepėjų švysčioja tešlą oran ir ją vėl sugauna, tuo pat metu apsimainydami tokiais kandžiais sąmojais kaip antai: "Aš mačiau tave pas Šrainerį šokiuose, Hauvi, kas buvo toji baidyklė, su kuria atėjo tavo brolis?" - "O, ji? Tai buvo tavo sesuo".

Va, štai kaip, argi prilygsi Senajam pasauliui?

Lankytojai įeidinėjo ir išeidinėjo, dauguma jų buvo vaikinai iš mokyklos. Netrukus aš vėl matysiu juos koridoriuose ir man sugrįžo tasai išankstinės nostalgijos ir baimės jausmas. Mintyse girdėjau aidint klasės skambutį, bet kažkodėl ilgas jo žvangesys skambėjo it pavojaus signalas: vėl tas pat, Deni, paskutinį sykį, po šių metų tau teks išmokti būti suaugusiu. Girdėjau užtrenkiamas rūbinės spintelės duris, girdėjau pastovų ka-čonk, ka-čonk, ka-čonk, kai linijos žaidėjai mokosi blokuojamųjų veiksmų, girdėjau Martį Belermaną džiugiai šaukiant: "Mano subinė ir tavo veidas, Pedersenai! Atmink! Mano subinė ir tavo veidas! Jau lengviau atskirti Bobsėjų dvynius!" Sausas kreidos dulkių kvapas matematikos korpuso klasėse, rašomųjų mašinėlių tarškesys iš erdvių sekretorystės klasių antrame aukšte. Misteris Mičemas, mokyklos direktorius, dienos pabaigoje sausu, skubriu balsu skaitantis skelbimus. Priešpiečiai lauke, ant stadionėlio suolų, jeigu oras geras. Naujas derlius pirmaklasių, kurie atrodo kerėpliški ir pasimetę. O viso to pabaigoje tu žengi salės praėjimu apsisiautęs taja plačia purpurine it maudymosi chalatas mantija ir tai jau viskas. Vidurinė mokykla baigta. Tu išleidžiamas į nieko neįtariantį pasaulį.

- Deni, ar pažįsti Badį Repertoną? - staiga paklausė Arnis, ištraukdamas mane iš susimąstymo. Tuo tarpu atnešė mums picą.

- Badį - ką?

- Repertoną.

Vardas buvo girdėtas. Besidarbuodamas su savąja picos puse, bandžiau pririnkti jam veidą. Po kurio laiko prisiminiau. Kaip vienas iš kerėpliškų naujokėlių, buvau susidūręs su juo per pažinties šokius. Orkestrėlis darė pertrauką, ir stojau eilėn prie gaivinančiųjų gėrimų, ketindamas atsigerti sodos vandens. Repertonas pastūmė mane ir pasakė, kad naujokėliai turi palaukti, kol neatsigers visi vyresniaklasiai. Jis tada mokėsi jau antruosius metus, buvo stambus, gremėzdiškas, niekingas antraklasis su atsikišusiu smakru, tankia kupeta riebių juodų plaukų ir mažutėmis, pernelyg arti viena kitos akimis. Bet šios akys neatrodė visiškai kvailos; jose slypėjo nemalonus supratingumas. Jis buvo vienas iš tų vaikinų, kurie didžiumą mokyklinio laiko praleisdavo rūkomojoje vietoje.

Aš išsakiau eretišką nuomonę, kad vyresniškumas pagal klasę nieko nereiškia eilėje prie gaivinančiųjų gėrimų. Repertonas pakvietė mane išeiti su juo laukan. Tuo pat metu eilė sutrūkinėjo ir persitvarkė į vieną iš tų atsargių, tačiau nekantrių ratukų, kurie taip dažnai pranašauja peštynes. Priėjusi viena iš budinčiųjų mokytojų išardė sambūrį. Repertonas pažadėjo, kad mane dar susiras, tačiau to neįvyko. Ir tai buvo mano vienintelis sąlytis su juo,

neskaitant, kad kartais matydavau jo pavardę paliekamųjų po pamokų sąraše, kuris dienai baigiantis būdavo išsiuntinėjamas po klases. Be to, kiek pamenu, porą sykių jį buvo išvarę iš mokyklos, ir tatai gana gerai rodo, kad jis nepriklausė Jaunųjų Krikščionių Lygai.

Pasakiau Arniui apie savo vienintelį susitikimą su Repertonu, ir jis nelinksmai linktelėjo, paskiau palietė mėlynę, jau beįgyjančią bjaurų citrinos atspalvį.

- Tai jis.

- Repertonas ištaisė tau veidą?

- Aha.

Arnis man papasakojo, kad pažįsta Repertoną iš automechanikų kursų.

Viena iš Arnio ujamo ir tikrai nelaimingo mokyklos gyvenimo ironijų buvo ta, kad jo interesai ir gabumai suvesdavo jį į tiesioginį sąlytį su žmonėmis, laikančiais savo išskirtinę priedermę išmušti iš šio pasaulio arnių kaningemų visą dvasią.

Kai Arnis mokėsi antroje klasėje ir lankė kursus, kurie vadinosi "Pagrindinės žinios apie mašinas" (anksčiau tai buvo paprasta sena automechanikos praktika - aš prieš mokyklą gavau krūvą federalinės vyriausybės pinigų, skirtų profesiniam apmokymui), vaikinas, vardu Rodžeris Gilmanas sumušė jį iki kruvino apsišikimo. Suprantu, tai gerokai vulgaru, tačiau tiesiog nėra grakštaus, elegantiško būdo tam apibūdinti. Paprasčiausiai sumušė Arnį iki kruvino apsitriedimo, jog porą dienų nėjo mokyklon, o Gilmanas gavo savaitės atostogas kaip administracijos dovaną. Gilmanas dabar sėdėjo kalėjime už automobilių užpuldinėjimą. Badis Repertonas priklausė Rodžerio Gilmano draugų ratui ir daugmaž iš jo paveldėjo vadovystę šiai grupei.

Arniui užsiėmimų lankymas mechaninėse dirbtuvėse prilygo išvykoms į demilitarizuotąją zoną. Tuomet, jeigu po septintojo užsiėmimo dar išlikdavo gyvas, jisai, pasikišęs šachmatų lentą po pažastimi, skuosdavo į kitą mokyklos galą, kur buvo šachmatų klubas.

Prisimenu, kaip kartą prieš metus mudu vykome į miesto šachmatų turnyrą Skvirel Hile, ir aš išvydau kai ką, kas mano akimis simbolizavo šizofrenišką draugelio mokyklos gyvenimą. Sėdėjo jis rimtai pakumpęs viršum lentos tvyrančioje sustingusioje tyloje, kurią daugiausiai tokiais atvejais ir tegirdi. Po ilgos, mąslios pauzės, jis perkėlė rikį ranka, į kurią riebalai ir variklinė alyva buvo taip įsigėrę, jog netgi "Boraxo" negalėjo jų pašalinti.

Aišku, ne visi mechaninėse dirbtuvėse buvo nusiteikę ant jo užsisėsti, ten dirbo nemažai gerų vaikinų, bet daugelis jų laikėsi savojo draugų rato arba būdavo nuolatos apsinešę. Tie, kurie sudarė nedideles uždaras kuopeles, paprastai paėjo iš vargingesniosios Libertivilio dalies (ir tik netikėkite, jeigu kas nors jums sakys, kad vidurinės mokyklos mokiniai nėra atpažįstami pagal tai, iš kurios miesto dalies jie kilę; taip esti), buvo labai rimti ir tokie romūs, jog galėtumėt apsirikti, palaikydami juos kvailiais. Daugelis iš jų nešiojo ilgus plaukus, užpakalyje surištus arklio uodegėle, džinsus, margai nudažytus trumparankovius marškinėlius ir atrodė nelyginant užsilikėliai iš 1968-ųjų, tačiau 1978-aisiais nė vienas iš tų vaikinų nenorėjo nuversti vyriausybės; jie tik norėjo suaugti ir tapti gerais meistrais.

Ir mechaninės dirbtuvės - vis dar paskutinis prieglobstis nepritapėliams ir kietasprandžiams, kurie ne tiek lankė mokyklą, kiek atlikinėjo joje bausmę. Ir dabar, kai Arnis užsiminė apie Repertoną, aš pagalvojau apie keletą vyriokų, besisukančių apie jį nelyginant planetų sistema. Daugelis iš jų jau turėjo po dvidešimt ir vis dar niekaip nepajėgė išsikapanoti iš mokyklos. Donas Vanderbergas, Sendis Galtonas, Mūčis Velčas. Tikrasis Mūčio vardas buvo Piteris, bet visi vaikinai vadino jį Mūčiu*, nes visad galėdavai jį matyti lauke prie roko koncertų Pitsberge bekaulyjantį atliekamų smulkiųjų.

Badis Repertonas atvažiavo dvejų metų senumo mėlynu "Kamaru", kuris kadais porąsyk persivertęs nusirito nuo 46-ojo kelio netoliese Skvantik Hilso valstybinio parko - atpirko jį iš vieno Darnelo pokerio draugelio, pasakė Arnis. Variklis liko sveikas, bet kėbulas po vertimosi panėšėjo į sumaigytą konservų skardinę. Repertonas atvarė jį į Darnelo garažą maždaug savaitę vėliau nei Arnis savo Kristiną, nors Badžio ten sukinėtasi ir anksčiau.

Pirmąsias porą dienų Repertonas tartum visai nepastebėdavo Arnio, ir šis, žinoma, tuo tik džiaugėsi. Beje, Repertonas gerai sutarė su Darnelu. Regis, be jokio vargo gaudavo paklausius įrankius, kuriuos šiaip turėdavai iš anksto užsisakyti.

Paskiau Repertonas pradėjo prie Arnio pristojinėti. Eidamas pro šalį pakeliui nuo kokos automato ar iš tualeto, būdavo, užklius koja ir apvers dėžę su šarnyrų veržliarakčių galvutėmis, kuriomis naudojosi Arnis, pažerdamas jas po visas bokso grindis. Arba įsigudrins alkūne apversti ir išpilti puodelį su kava, Arnio pasistatytą ant lentynėlės. Po to jis tęsiamai sududendavo: "Na, at-leeisk... MAN!" - nelyginant Stivas Martinas**, su tąja plačia, nenuoširdžia it šūdo užkandus šypsena veide. O Darnelas šaukdavo ant Arnio, kad šisai surankiotų galvutes, kol kuri nors neįkrito į nuotėkų angą grindyse ar panašiai.

Netrukus Repertonas jau ėmė išsukinėti iš kelio, kad smagiai užplotų Arniui per nugarą, subaubdamas: "Kaip sekasi, Pimpiaveidi?"

Arnis kentė tuos pradinius išpuolius stoiškai kaip žmogus, visa tai regėjęs ir patyręs anksčiau. Tikriausiai jis tikėjosi vieno iš dviejų - arba kad priekabės pasieks pastovų įkyrumo lygį, ir čia apsistos, arba kad Badis Repertonas susiras kokią nors kitą auką ir persimes prie jos. Buvo ir trečia galimybė, bemaž per gera, kad galėtumei jos tikėtis - juk visados buvo įmanoma, kad Badis pelnytai dėl ko nors įklius ir dings nuo scenos kaip jo dragužis Rodžeris Gilmanas.

Šeštadienį tuoj po vidudienio pereita prie smūgių. Arnis sutepinėjo savo automobilio mazgus - daugiausia todėl, kad nebuvo dar sukaupęs pakankamai išteklių daugybei kitų darbų, kurių automobilis tiesiog verkte prašėsi. Linksmai švilpaudamas Repertonas traukė pro šalį, vienoje rankoje nešinas puodeliu kokos ir pakeliu žemės riešutų, kitoje - montiruote. Praeidamas pro dvidešimtąjį boksą, jis kyštelėjo šonan montiruotę ir sudaužė vieną priekinį Kristinos žibintą.

---

* Bastūnas, valkata (angl. žarg.).

** Populiarus amerikiečių komedijinis kino aktorius.

- Sumalė jį į mėšlą, - pasakė Arnis, pažvelgdamas į mane per picos viršų.

"O, dievuliau, ką aš padariau! - sušuko Badis Repertonas, nutaisęs perdėtai tragišką veidą. - Na, atleeeei..."

Bet jis tiek tesuspėjo išspausti. Pasikėsinimas į Kristiną sugebėjo padaryti tai, ko neįstengė padaryti pasikėsinimai į patį Arnį - išprovokavo jį keršyti. Sugniaužęs kumščius, Arnis apėjo "Plimutą" iš šono ir aklai smogė. Kokioje nors knygoje arba filme jis tikriausiai būtų pataikęs Repertonui į žinomą nuo seno nokautuojamąjį tašką ir patiesęs tą ant grindų skaičiuotei iki dešimties.

Bet realiame gyvenime retai kada taip atsitinka. Arnis nė iš tolo nepataikė į Repertono smakrą, o tik kliudė ranką, išmušdamas iš jos maišelį su riešutais ir kokakola aptaškydamas šiam veidą ir marškinius.

"Na gerai, krušlus pimpeli! - suriko Repertonas, bemaž komiškai apstulbintas. - Sulįsi sau į subinę!" Jis užsimojo ant Arnio montiruote.

Pribėgo keletas vyrų, ir vienas iš jų liepė Repertonui mesti šalin montiruotę ir muštis garbingai. Repertonas nusviedė ją ant grindų ir puolė dorotis.

- Darnelas nė nebandė jo sustabdyti? - paklausiau Arnį.

- Jo tenai nebuvo, Deni. Pradingo penkiolika minučių ar pusvalandį iki to, kai viskas prasidėjo. Tarytum žinojo, kas turi atsitikti. - Arnis papasakojo, kad didžiumą žalos Repertonas padarė čia pat iš karto. Pirmiausia - mėlynė po akimi; nuobrozda ant veido (likusi nuo klasės žiedo, kurį Repertonas buvo įsigijęs per vieną iš daugelio savo antraklasystės metų) sekė tuojau po to. - Plius dar visas rinkinys kitų sumušimų, - pridūrė jis.

- Kokių kitų sumušimų?

Mudu sėdėjome vienoje iš galinių kabinų. Arnis apsidairė aplink ir įsitikinęs, kad niekas į mus nežiūri, pakelė savo marškinėlius. Man užėmė kvapą nuo to, ką išvydau. Baisi vaivorykštė kraujosrūvų - geltonų, raudonų, purpurinių ir rudų - margino Arnio krūtinę ir pilvą. Jos jau buvo bepradedančios nykti. Kaip jis rado jėgų eiti darban taip sutalžytas, man galva neišnešė.

- Vyruti, tu tikras, kad jis tau nesulaužė šonkaulių? - paklausiau. Buvau iš tiesų pasibaisėjęs. Mėlynė po akimi ir nuobrozda ant veido atrodė niekis palyginus su šia mėšliava. Žinoma, buvau matęs mokyklinių muštynių, netgi keliose pats dalyvavau, bet pirmąsyk gyvenime žvelgiau į rimto sumušimo pasekmes.

- Beveik tikras, - ramiai linktelėjo jis. - Man pasisekė.

Arnis kažko daugiau nepasakė, tačiau ten buvo vienas man pažįstamas vaikinas, pavarde Rendis Terneris, ir kai vėl prasidėjo mokslas, jis man papasakojo smulkiau apie tai, kas atsitiko. Arnis veikiausiai būtų nukentėjęs gerokai skaudžiau, jeigu nebūtų vėl šokęs ant Badžio kur kas aršiau ir pasiučiau, negu tas tikėjosi.

Iš tiesų, pasak Rendžio Badį Repertoną Arnis puolė taip, tartum velnias būtų suvaręs jo subinėn raudonųjų pipirų užtaisą. Jo rankos it malūno sparnai maišė orą, kumščiai tvojo be atodairos. Jis šaukė, keikėsi, taškėsi seilėmis. Bandžiau visa tai įsivaizduoti, ir nepajėgiau - į mintis tesugrįždavo paveikslas, kaip Arnis trankė kumščiais mano prietaisų panelį pakankamai stipriai, jog liktų joje duobutės, ir šaukė, kad privers juos paspringti šituo.

Jis užvijo Repertoną per pusę garažo, sukruvino jam nosį (veikiau padedamas sėkmės, o ne todėl, kad gerai taikė), ir vienas kumščio smūgis kliuvo Badžiui į gerklę, nuo kurio šis pradėjo kosėti, žiaukčioti ir apskritai prarado bet kokį domesį sugrūsti Arnį jo paties subinėn.

Susigriebęs už gerklės ir tampomas vėmulio, Badis nusisuko, ir Arnis spyrė savo smailu, apkaustytu darbinio bato galu į džinsais aptemptą Repertono užpakalį, parmušdamas jį kniūbsčiom ant pilvo ir rankų. Repertonas vis tebežiaukčiojo, viena ranka susigriebęs už gerklės, krauju plūstančia nosimi, ir Arnis (vėlgi pasak Rendžio Ternerio) jau taisėsi mirtinai užspardyti tą kalės vaiką, kai stebuklingai vėl pasirodė Vilis Darnelas, savo dusulingu balsu šaukdamas: "Ei, užteks šikalynės, užteks šikalynės".

- Arniui atrodė, kad muštynės buvo numatytos iš anksto, - pasakiau Rendžiui. - Jo nuomone, būta susimokymo.

Rendis truktelėjo pečiais.

- Galbūt. Galimas daiktas. Iš tiesų keista, kad Darnelas pasirodė, kai Repertonas ėmė pralaiminėti.

Kokie septyni bernai sugriebę nutempė Arnį šalin. Iš pradžių jis priešinosi kaip pašėlęs, šaukė, kad jį paleistų, šaukė, kad jeigu Repertonas nesumokės už sudaužytą žibintą, užmušiąs jį. Paskiau jisai subliuško išsigandęs ir vos tesuvokdamas, kaip čia atsitiko, kad Repertonas ant žemės, o jis pats vis dar ant kojų.

Repertonas galiausiai atsistojo, jo marškinėliai buvo purvini ir alyvuoti, iš nosies vis dar burbuliavo kraujas. Jis šoktelėjo link Arnio. Anot Rendžio, šuolis buvo be entuziazmo, veikiau dėl aplinkinių akių. Keletas bernų sutulaikė jį ir nusviedė šalin. Darnelas priėjo prie Arnio, paliepė atiduoti įrankių dėžės raktą ir nešdintis lauk.

- Vajėzau, Arni! Kodėl šeštadienį popiet man nepaskambinai?

Jis atsiduso:

- Jaučiaus pernelyg prislėgtas.

Mudu baigėmė valgyti picą, ir aš nupirkau Arniui trečią butelį pepsės. Nors pražūtinga veido odai, tačiau tai puikus vaistas nuo depresijos.

- Nežinau, ar jis ketino išvyti mane tik šeštadieniui, ar nuo tada visam laikui, - pasakė Arnis pakeliui į namus. - Kaip tu manai, Deni? Ar jis mane išspyrė laukan visai?

- Jis paprašė tave atiduoti įrankių dėžės raktą, sakei.

- Aha. Taip, jis paprašė. Aš dar niekad nebuvau iš niekur išspirtas. - Atrodė, kad jis tuoj tuoj pravirks.

- Vis tiek toji vieta bjauri. Vilis Darnelas - subingrobis.

- Šiaip ar taip, manau, būtų kvaila ten toliau likti, - pasakė jis. - Net jeigu Darnelas leis man sugrįžti, ten Repertonas. Man vėl teks su juo susiremti.

Aš pradėjau niūniuoti melodiją iš "Rokio".

- Aha, užsikrušk su ta kumele, ant kurios atjojai, Šaunusis Raiteli, - pasakė jis, kiek šyptelėdamas. - Aš iš tiesų su juo susiremčiau. Bet Repertonas galėtų išlieti ant jos savo pyktį su tąja montiruote, kai manęs nebus tenai. Nemanau, kad tokiu atveju Darnelas jį sulaikytų.

Nieko neatsakiau, ir galbūt Arnis pagalvojo, kad su juo sutinku, tačiau aš nesutikau. Nemaniau, kad pagrindinis taikinys - jo "Plimutas Furija". Ir jei-

gu Repertonui pasirodys, kad jis pats nepajėgus sunaikinti pagrindinio taikinio, jis paprasčiausiai pasitelks savo draugelius - Doną Vanderbergą, Mūčį Velčą ir kitus. Apsiaukite motociklininkų batus, berneliai, šįvakar kaip reikiant patrypsime.

Man dingtelėjo, kad jie, ko gero, jį užmuštų. Ne paprasčiausiai užmuštų, bet, dievaži, pribaigtų kaip reikiant. Tokie vyrukai kartais tą sugeba. Tiesiog dalykai nueina šiek tiek per toli, ir koks nors vaikinukas baigia negyvas. Kartais apie tai perskaitai laikraščiuose.

- ...laikyti ją?

- A? - aš nesiklausiau, ką jis kalbėjo. Toliau priekyje jau buvo matyti Arnio namai.

- Klausiau, ar neturi kokių minčių, kur aš galėčiau ją laikyti?

Mašina, mašina, mašina, vien tik apie ją visi kalba. Tai ėmė skambėti tartum įskilusi plokštelė. O dar blogiau, kad tai visąlaik ji, ji ir ji. Arnis buvo pakankamai protingas, kad sugebėtų suvokti jį apnikusią maniją dėl jos, - to griozdo, velniai rautų, to griozdo, - bet jis šito nesuvokė. Visiškai nesuvokė.

- Arni, - pasakiau. - Vyruti, yra svarbesnių dalykų, dėl kurių turėtum rūpintis, o ne dėl to, kur surasti saugią vietą automobiliui. Noriu žinoti, kur tu ketini surasti saugią vietą sau.

- A? Apie ką tu kalbi?

- Aš klausiu, ką tu darysi, jeigu Badis ir jo bičiuliai užsimanys suvesti su tavimi sąskaitas.

Jo veidas staiga tapo numanus - tapo numanus taip staiga, jog baisu buvo tai matyti. Jis buvo numanus, bejėgis ir pasiryžęs viską iškentėti. Tai buvo veidas, kurį atpažinau iš mano matytų naujienų, kai buvau aštuonerių ar devynerių metų - veidas visų tų kareivių su juodomis plačkelnėmis, kurie supliekė iki apsišikimo geriausiai aprūpintą ir remiamą armiją pasaulyje.

- Deni, - pasakė jis. - Aš padarysiu visa, ką galėsiu.

10 / Lebėjus išeina

Neturiu aš mašinos, o, kaip skaudu,
Bet radau, kas vairuos, ir jau džiugu...
- Lenonas ir Makartnis

Ką tik pas mus pradėjo demonstruoti ekraninę “Briliantino”* versiją, ir tą vakarą nusivedžiau savąją striksę jo pažiūrėti. Filmas man pasirodė kvailas. Striksei jis patiko. Aš sėdėjau ten ir žiūrėjau, kaip tie visiškai netikroviški paaugliai šoka ir dainuoja (jeigu aš užsimanyčiau pasižiūrėti ką nors panašesnio į tikrus paauglius - na, daugmaž - ištaikyčiau kada nors pagauti pakar-

* “Grease” - garsus režisieriaus Randalo Kleiseno filmas miuziklas (1978) su Džonu Travolta (John Travolta) ir Olivija Njuton Džons (Olivia Newton Johns).

totinai rodomą "Džiunglės prie rašomosios lentos"), o mano mintys pleveno kažkur toli. Ir staiga mano protas tartum nušvito - taip kartais atsitinka, kai apie nieką ypatinga negalvoji.

Atsiprašiau ir išėjau į fojė prie telefono automato. Paskambinau Arniui į namus. Surinkau numerį greitai ir užtikrintai - nuo aštuonerių metų ar panašiai buvau jį gerai įsiminęs. Būčiau galėjęs palaukti, kol baigsis seansas, tačiau neištvėriau - toji mintis man pasirodė pasiutusiai puiki.

Atsiliepė pats Arnis.

- Alio?

- Arni, čia Denis.

- O, Denis!

Jo balsas buvo toks keistas ir bespalvis, jog aš šiek tiek išsigandau.

- Arni? Tau viskas gerai?

- A? Taip. Maniau, kad tu su Rozana kine.

- Aš kaip tik iš ten tau skambinu.

- Matyt, filmas ne toks jau labai įdomus, - pasakė Arnis. Jo balsas buvo vis dar bespalvis - bespalvis ir niūrus.

- Rozanai atrodo nuostabus.

Maniau, kad jis nusijuoks, tačiau tegirdėjau kantrią, laukiančią tylą.

- Klausyk, - tariau. - Aš sugalvojau atsakymą.

- Atsakymą?

- Taip, - patvirtinau. - Lebėjus. Lebėjus - štai atsakymas.

- Le... - keistu aukštu balsu buvo bepradedąs jis... Ir paskiau vėl stojo tyla. Man ne juokais ėmė darytis baugu. Neprisiminiau, kad kada nors anksčiau jis toks būtų buvęs.

- Na taip, - suveblenau. - Lebėjus turi garažą, ir man atrodo, kad jisai suvalgytų netgi sumuštinį su nudvėsusia žiurke, jeigu iš to matytų pakankamai gerą pelną. Jeigu tu kreipsies į jį, pasiūlydamas, tarkim, šešiolika ar septyniolika baksų per savaitę...

- Labai juokinga, Deni. - Jo balsas nuskambėjo šaltai, pagiežingai.

- Arni, kas...

Jis padėjo ragelį.

Stovėjau, žvelgdamas į telefoną ir klausdamas savęs, kas čia per velniava. Gal vėl koks nors naujas jo tėvų žingsnis? O gal jisai sugrįžo pas Darnelą ir aptiko kokią nors naują jo automobiliui padarytą žalą? Arba...

Staiga mane pagavo nuojauta - bemaž tikrumas. Padėjau ragelį atgal ant svirtelės ir, nuėjęs prie stendo, kur mergina prekiavo saldainiais, kukurūzų spragėsiais ir kitais niekniekiais, pasiteiravau, gal kartais turinti šios dienos laikraštį. Kiek pasirausus, ji galiausiai išgriebė jį iš po prekystalio ir papsėdama kramtokšle laukė, kol aš skleidžiau puslapius iki galo, kur spausdinami nekrologai. Turbūt jinai norėjo įsitikinti, kad aš nepasielgsiu kaip nors iškrypėliškai ir nesuėsiu jo.

Iš pradžių nieko neaptikau - ar bent man taip pasirodė. Paskiau aš perverčiau puslapį ir išvydau antraštę. MIRĖ 71 METŲ AMŽIAUS LIBERTIVILIO KARO VETERANAS. Buvo išspausdinta Rolando D. Lebėjaus fotografija - su karine uniforma, atrodančio dvidešimt metų jaunesniu ir kur kas

šviesesnio žvilgsnio nei tuos kartus, kai mudu su Arniu jį matėme. Nekrologas buvo trumpas. Lebėjus pasimirė staiga šeštadienį popiet. Liko jo brolis Džordžas ir sesuo Marša. Gedulingos pamaldos numatytos antradienį antrą valandą.

Staiga.

Nekrologuose visada rašoma "po ilgos ligos", "po trumpos ligos" arba "staiga". Staiga gali reikšti bet ką, pradedant smegenų embolija ir mirtį, nutrenkus elektrai vonioje. Prisiminiau, ką sykį iškrėčiau Elei, kai ji buvo dar mažne kūdikėlis - gal kokių trejų metukų. Aš ją klaikiai išgąsdinau su iššokančiu iš dėžutės pajacu. Didysis broliužis Denis suko rankenėlę, išgaudamas muzikos garsus. Visai neblogai. Tarytumei įdomu. Ir paskiau - ka-BANG! Iššoka žmogutis išsišiepusiu veidu ir bjauria kumpa nosimi, mažne pataikydamas jai į akį. Elė kaukdama nubėgo pas mamą, o aš likau sėdėti, niūriai stebeilydamas į pirmyn atgal linkčiojantį žmogėką, suvokdamas, kad veikiausiai būsiu aprėktas, suvokdamas, kad veikiausiai aš nusipelniau būti aprėktas - juk žinojau, kad pajacas ją išgąsdins, šitaip netikėtai su bjauriu trenksmu iššokęs muzikos vidury.

Iššokęs taip staiga.

Sugrąžinau laikraštį ir likau stovėti vietoje, bukai žvelgdamas į afišas, skelbiančias NAUJĄ ĮDOMYBĘ ir JAU NETRUKUS.

Šeštadienį popiet.

Staiga.

Keista, kaip kartais susiklosto dalykai. Man nušvito protas, kad gal Arnis galėtų pastatyti Kristiną ten pat, iš kur ją paėmė; gal jam pamokėtų už vietą. O dabar taip išėjo, jog Lebėjus pasimirė. Tiesą sakant, jis pasimirė tą pačią dieną, kurią Arnis susikibo su Badžiu Repertonu - tą pačią dieną, kurią Badis sudaužė Kristinai žibintą.

Ir čia pat man iškilo iracionalus vaizdinys, kaip Badis Repertonas trenkia tąja montiruote - ir lygiai tuo pat metu Lebėjaus akį užlieja kraujas, jis parkrinta ir staiga, labai staiga...

Užteks šūdalioti, Deni, subariau save. Nagi, užteks...

Ir tada, kažkur giliai mano mintyse, kažkur netoliese paties vidurio, kažkieno balsas man sušnabždėjo *Nagi, stambuoli, apsukim ratuką...* Ir nutilo.

Mergina už prekystalio pokštelėjo kramtokšle ir pasakė:

- Tu nepamatysi filmo pabaigos. Pabaiga geriausia jo dalis.

- Aha, dėkui.

Žingtelėjau link salės durų ir tuoj pat pasukau prie geriamojo fontanėlio. Burna man buvo perdžiūvusi.

Nebaigiau dar atsigerti, kai salės durys atsidarė, ir pro jas išsipylė žiūrovai. Už ir virš jų šokčiojančių galvų mačiau slenkančius baigiamuosius filmo titrus. Paskiau pasirodė Rozana, dairydamasi manęs. Ji pritraukė į save daug vertinančių žvilgsnių ir pasitiko juos ramiai, su sau būdingu nekaltumu ir santūrumu.

- Den-Denai, - tarė ji, įsikibdama man į parankę. Kai tave vadina Den-Denu, ne blogiausia, kas gali ištikti pasaulyje, - tikriausiai blogiau, jei tau išmaišo akis karštu žarstekliu ar nupjauna koją grandininiu pjūklu, - bet aš,

tiesą sakant, niekad tuo pernelyg nesižavėjau. - Kur tu buvai? Nepamatei pabaigos. Pabaiga...

- ...tai geriausia dalis, - drauge su ja apibendrinau. - Atleisk. Tiesiog prispyrė gamtos reikalas. Užėjo labai staiga.

- Aš tau viską papasakosiu, jeigu nusiveši mane į Krantinę, - pasakė ji, prispausdama mano alkūnę sau iš šono prie minkštos krūtinės iškilumos. - Tai yra, jeigu tu norėsi klausytis.

- Ar pabaiga laiminga?

Ji nusišypsojo man savo plačiomis, meiliomis ir kiek svaigulingomis akimis, kokios jos visados būdavo.

- Labai laiminga, - atsakė ji. - Aš mėgstu laimingas pabaigas, o tu, Den-Denai?

- Mėgstu, - pasakiau. Turbūt aš privalėjau mąstyti apie tai, ką žada jos krūtinė, tačiau susigriebiau mąstąs apie Arnį.

Tąnakt aš vėl sapnavau, tik šį sykį Kristina buvo sena - ne, ne tik sena, o seniena, tiesiog pabaisa, tokias galėtum pamatyti Taro* kaladėje: vietoje Pakaruoklio - Mašina Negyvėlė. Kažkas beveik tokio pat seno kaip Egipto piramidės. Variklis staugė, čiaudėjo ir svaidė šlykščius mėlynus alyvos dūmus.

Automobilis buvo ne tuščias. Prie vairo lingavo Rolandas D. Lebėjus. Jo akys buvo atmerktos, tačiau stiklinės ir negyvos. Kaskart, kai variklis užriaumodavo ir Kristinos rūdžių suėstas korpusas suvibruodavo, jisai sukniubdavo į priekį nelyginant skudurinė lėlė. Jo lupenuotas kiaušas knapsėjo pirmyn ir atgal.

Paskiau siaubingai sužviegė padangos, "Plimutas" šoko iš garažo į mane, ir tuo metu jo rūdys išnyko, blausus stiklas praskaidrėjo, chromas blykčiojo pašėlusiu naujumu ir senos, plinkančios padangos staiga pavirto putniomis "Wide Ovals", kiekviena su giliais it Didysis Kanjonas protektoriaus grioveliais.

Jisai subliuvo ant manęs, apakindamas savo neapykanta žioruojančiais žibintais, ir kvailu, bereikalingu judesiu ištiesdamas rankas apsiginti; pagalvojau: Dievuliau, tas begalinis įniršis...

Aš pabudau.

Nerėkiau. Tąnakt suturėjau riksmą gerklėje.

Vos vos.

Atsisėdau lovoje, šalta mėnesienos bala plytėjo antklodės skreite, ir aš pagalvojau: *Pasimirė staiga.*

Tąnakt aš ne taip greitai vėl užmigau.

---

* Tam tikros kortos su alegoriniais paveikslėliais, naudojamos kaip koziriai taro žaidime ir pranašaujant ateitį.

11 / Laidotuvės

Visa tviska, ratai štai balti,
Važiuot juo - žemėj rojų lyg randi,
Kai numirsiu, įmesk bagažinėn mane tu
Ir laužynan išvežk manuoju "Kadilaku".
- Briusas Springstinas

Bredas Džefris, mūsų kelio statybos brigadininkas, buvo įpusėjęs penktąją dešimtį, plinkantis, stambus, nuolat saulėje įdegęs. Mėgdavo daug šūkauti, - ypač kai mes atsilikdavome nuo darbų grafiko, - bet buvo gan padorus vyras. Per kavos pertraukėlę užėjau pas jį pasiteirauti, ar Arnis išsiprašė iš darbo visai popietei, ar tik jos daliai.

- Jis paprašė dviejų valandų, kad galėtų nueiti į laidotuves, - pasakė Bredas, nusiimdamas akinius plieniniais rėmeliais ir pasitrindamas jų paliktas raudonas dėmes iš abiejų nosies šonų. - Tik nesiprašyk dabar tu - ir taip jau savaitės pabaigoje jūsų abiejų netenku, o visi tie tinginiai lieka.

- Bredai, būtinai reikia.

- Kodėl? Kas tasai tipas? Kaningemas pasakė pirkęs iš jo automobilį, štai ir viskas. Dievuliau, nemaniau, kad kas eitų į padėvėtų automobilių pardavėjo laidotuves, neskaitant jo paties šeimos.

- Tai ne padėvėtų automobilių pardavėjas, o tik šiaip vienas vyriokas. Arnis dėl šio reikalo turi šiokių tokių problemų, Bredai. Man regis, turėčiau būti greta jo.

Bredas atsiduso.

- Gerai. Gerai, gerai, gerai. Gali nebūti nuo pirmos iki trijų, kaip ir jis. Jeigu abu sutiksite dirbti ketvirtadienį per priešpiečius ir likti iki šešių vakaro.

- Žinoma. Dėkui, Bredai.

- Aš atžymėsiu jus kaip visados, - pasakė Bredas. - Bet jeigu kas nors Pensilvanijos transporto departamento Pitsbergo skyriuje sužinos apie tai, man išskalbs kailį.

- Nesužinos.

- Man bus gaila jus prarasti, vaikinai, - pasakė jis, paimdamas laikraštį ir atsiversdamas sporto puslapį. Girdėti tai iš Bredo buvo aukštas įvertinimas.

- Mums irgi tai buvo gera vasara.

- Džiaugiuosi, kad taip manai, Deni. Na, dabar dink ir duok man skaityti laikraštį.

Aš tą ir padariau.

Pirmą valandą pagavau greiderį, kuris mane pavėžėjo iki pagrindinio statybos barako. Arnis buvo viduje, kabino ant vagio savo geltoną šalmą ir vilkosi švarius marškinius. Jis nustebo mane išvydęs.

- Denis! Ką tu čia darai?

- Taisausi į laidotuves, - pasakiau. - Kaip ir tu.

- Ne, - tučtuojau metė jis, ir šis žodis daugiau negu kas kita - kad šeštadieniais jo neberasdavau, Maiklo ir Reginos šaltumas mano atžvilgiu kalbantis telefonu, jo reakcija, kai jam paskambinau iš kino - padėjo man suvokti, kaip jis mane atitvėrė nuo savo gyvenimo ir kad šitai atsitiko lygiai taip pat, kaip pasimirė Lebėjus. Staiga.

- Taip, - pasakiau. - Arni, aš sapnuoju tą senioką. Tu manęs klausaisi? Aš sapnuoju jį. Aš einu ten. Mes galime eiti kartu ar atskirai, bet aš einu.

- Tu nejuokavai, ką?

- A?

- Kai tada man paskambinai iš to kino teatro. Tu tikrai nežinojai, kad jis numirė?

- Dieve šventas! Nejau manai, kad aš tokiu dalyku juokaučiau?

- Ne, - atsakė jis, tačiau ne iš karto, o tik rimtai pasvarstęs. Jam regėjosi galimybė, kad visi dabar prieš jį - ir Vilis Darnelas, ir Badis Repertonas, ir, matyt, jo tėvai taip pat. Bet ne tik jie, ar daugiausiai jie, nes nė vienas iš jų nebuvo pirminė priežastis. Dėl visko kaltas automobilis.

- Tu jį sapnuoji?

- Taip.

Jisai stovėjo su švariais marškiniais rankoje, apmąstydamas mano žodžius.

- Laikraštyje rašė, kad laidos Libertivilio Aukštumų kapinėse, - galiausiai pasakiau. - Tu važiuosi autobusu ar su manimi?

- Važiuosiu su tavimi.

- Tvarka.

Mudu stovėjome ant kalvelės, aukščiau tos vietos, kur vyko apeigos prie kapo, nedrįsdami ir nenorėdami nusileisti žemyn ir prisijungti prie saujelės gedėtojų. Viso labo jų buvo ne daugiau kaip tuzinas, pusė iš jų - senoliai su senai atrodančiomis, tačiau gerai išsaugotomis uniformomis - bemaž galėjai užuosti jose naftaliną. Ant nuleistuvo viršum kapo karsto buvo padėtas vėliava uždengtas Lebėjaus šalmas. Su karštu vėlyvo rugpjūčio vėjeliu iki mūsų atskriedavo pamokslininko žodžiai: žmogus - nelyginant žolė, kuri užauga, o paskiau nušienaujama, žmogus nelyginant gėlė, kuri pražysta pavasarį ir nuvysta rudenį, žmogus patiria meilę ir myli tai, kas praeina.

Kai apeigos baigėsi, vėliava buvo paimta, ir žmogus, kuriam iš pažiūros duotum kokius šešiasdešimt metų, pažėrė ant karsto saują žemių. Maži grumsteliai nuriedėjo į duobę po juo. Nekrologe rašyta, kad liko brolis ir sesuo. Tikriausiai čia jo brolis - nors panašumas ne itin ryškus, tačiau vis dėlto buvo. Sesuo, matyt, negalėjo atvažiuoti; duobę supo vien vyrai.

Dvejetas tipų, panašių į Amerikos legionierius*, tvarkingai sulankstė vėliavą ir vienas iš jų padavė ją Lebėjaus broliui. Pamokslininkas paprašė Viešpatį palaiminti ir palaikyti juos, apšviesti savo veidu, pakylėti juos ir su-

* Amerikos Legionas - Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų veteranų organizacija.

teikti jiems ramybę. Visi pradėjo pamažu skirstytis. Aš pasigręžiau į Arnį, tačiau šio greta savęs nebeišvydau. Buvo paėjėjęs kiek tolėliau ir stovėjo po medžiu, jo skruostais riedėjo ašaros.

- Tau viskas gerai, Arni? - paklausiau. Man staiga toptelėjo, kad aš čia, po šimts, tikrai nemačiau jokių ašarų, ir jeigu Rolandas D. Lebėjus būtų žinojęs, kad Arnis bus vienintelis asmuo, kuris nulies dėl jo ašarą per menkutę gedulingą ceremoniją prie kapo viename iš mažai žinomo Pensilvanijos miestuko griaučynų, jis gal būtų nuleidęs už savo sušiktą automobilį penkiasdešimt baksų. Šiaip ar taip, Arnis vis tiek būtų užmokėjęs šimtą penkiasdešimt daugiau, negu tas buvo vertas.

Atbulomis plaštakomis jis mažne su įsiūčiu nusišluostė veidą.

- Gerai, - pasakė jis. - Eime.

- Taip. Tikrai.

Pamaniau, kad norėjo pasakyti - jau metas eiti, bet jis nepasuko tenai, kur buvau pastatęs savo "Dasterį" o ėmė leistis pakalnėn. Jau žiojausi paklausti, kur eina. Bet tuojau pat užsičiaupiau. Supratau ir pats - jis norėjo pasikalbėti su Lebėjaus broliu.

Brolis stovėjo su tais dviem panašiais į karo veteranus tipais, laikydamas vėliavą po pažastimi, ir tyliai kalbėjosi. Jis vilkėjo eilute žmogaus, artėjančio prie pensijinio amžiaus su problematiškomis pajamomis; tai buvo mėlynas su plonais šviesiais dryželiais kostiumas, šiek tiek nublizgusia sėdyne. Kaklaraištis apačioje buvo susilamdęs, o baltų marškinių apykaklė prie sprando - kiek nugeltusi.

Jis pažvelgė į mus.

- Atleiskite, - pasakė Arnis, - bet jūs - misterio Lebėjaus brolis, tiesa?

- Taip, iš tiesų. - Jis klausiamai ir, kaip man pasirodė, truputį įtariai pažvelgė į mus.

Arnis ištiesė ranką.

- Vadinuosi Arnoldas Kaningemas. Šiek tiek pažinojau jūsų brolį. Ne taip seniai nusipirkau iš jo automobilį.

Kai Arnis ištiesė ranką, Lebėjus mašinaliai siekė jos; tarp amerikiečių vienintelis gestas, labiau įaugęs jiems į kraują, nei paspausti ištiestą ranką - tai išėjus iš viešojo tualeto pasitikrinti, ar esi užsidaręs čvyklį. Bet kai Arnis toliau tęsdamas pasakė, kad nusipirko iš Lebėjaus automobilį, ranka pusiaukelėje kiek stabtelėjo. Vieną mirksnį netgi pamaniau, kad žmogėnas vis dėlto nepaseks amerikietiškąja tradicija ir paprasčiausiai paliks Arnio ranką kyboti ore.

Bet jis to nepadarė... Bent ne visiškai. Jis tik simboliškai spustelėjo Arnio ranką ir tuoj pat ją paleido.

- Kristiną, - sausai pasakė jis. Taip, būta šeimyniško panašumo - išsikišusia viršum akių kakta, smakro forma, šviesiai mėlynomis akimis. Bet šio žmogaus veido bruožai buvo ne tokie aštrūs, beveik švelnūs; nemaniau, kad jo išvaizda kada nors taptų alkana ir sukta, kokia buvo Rolando D. Lebėjaus. - Paskutiniame laiškutyje Rolis man rašė, kad ją pardavė.

O Dieve, ir jis vartojo tą prakeiktą moteriškąjį įvardį. Ir - Rolis! Sunku įsivaizduoti Lebėjų su jo lupenotu kiaušu ir grasiu korsetu kuo nors tokiu

kaip Rolis. Bet jo brolis ištarė mažybinį vardą tuo pat sausu balsu. Jame visai nebuvo meilės. Bent aš jos negirdėjau.

Džordžas Lebėjus tęsė:

- Brolis nedažnai man rašydavo, bet jis buvo linkęs piktdžiugiauti, misteri Kaningemai. Norėčiau, kad šitam apibūdinti būtų švelnesnis žodis, tačiau nemanau, kad toksai yra. Savo laiškutyje apie jus atsiliepė kaip apie "žinduklį" ir gyrėsi jus "karališkai aptaisęs".

Aš išsižiojau. Pasigręžiau į Arnį, mažne tikėdamasis dar vieno įsiūčio protrūkio. Bet šio veidas nė kiek nepersimainė.

- Karališkai aptaisyti, - taikiai pasakė jis, - taip visad atrodo parduodančiajam. Kaip jūs manot, misteri Lebėjau?

Šis nusijuokė... Kaip man pasirodė, šiek tiek prisiversdamas.

- Čia mano draugas. Buvo kartu, kai pirkau automobilį.

Aš buvau pristatytas, ir paspaudžiau Džordžo Lebėjaus ranką.

Kariškiai atsitolino. Trejetas mūsų - Lebėjus, Arnis ir aš - nepatogiai stebeilijome vienas į kitą. Lebėjus perkėlė savo brolio vėliavą po kita pažastimi.

- Gal galiu jums kuo nors padėti, misteri Kaningemai? - galiausiai paklausė Lebėjus.

Arnis atsikrenkštė.

- Norėčiau pasiteirauti dėl garažo, - pagaliau prabilo. - Suprantate. Aš dirbu prie automobilio, bandau sutvarkyti, kad būtų oficialiai leista vėl juo važinėti. Tėvai nenori, kad laikyčiau jį namie, tad aš norėčiau pasiteirauti...

- Ne.

- ...ar negalėčiau išsinuomoti garažo...

- Ne, apie tai nėra kalbos, tai iš tiesų...

- Aš mokėsiu jums dvidešimt dolerių per savaitę, - nepasidavė Arnis. - Dvidešimt penkis - jeigu reikia. - Aš susiraukiau. Jis tartum vaikas, įbridęs į lakųjį smėlį ir nusprendęs save padrąsinti, suvalgydamas kelis aršeniku kimštus pyragėlius.

- ...neįmanoma. - Lebėjus atrodė vis labiau ir labiau nepatenkintas.

- Tik garažą, - spyrėsi Arnis, jau imdamas prarasti ramumą. - Tik garažą, kur automobilis pirma stovėjo.

- Nieko nebus, - atšovė Lebėjus. - Kaip tik šįryt aš įregistravau namą "Century 21", Libertivilio nekilnojamojo turto agentūroje ir "Pitsberg Homes" kontoroje. Jiems teks aprodyti namą...

- Taip, žinoma, bet kol kas...

- ...ir būtų neparanku turėti jus aplinkui krapštinėjantis. Juk suprantate, tiesa? - Jis kiek palinko prie Arnio. - Prašom, nesupraskite manęs neteisingai. Apskritai aš nieko neturiu prieš paauglius, - jeigu turėčiau ką nors prieš juos, tai dabar veikiausiai būčiau beprotnamyje, nes keturiasdešimt penkerius metus dėsčiau vienoje Ohajo valstijos Paredais Folso vidurinėje mokykloje, - ir jūs darote labai protingo, mandagaus jaunikaičio įspūdį. Bet viena, ką aš noriu čia Libertivilyje nuveikti - tai parduoti namą ir pasidalyti pelnu, tokiu, koks jis bus, su savo seserimi, gyvenančia Denveryje. Noriu atsiskirti nuo namo, misteri Kaningemai, ir atsiskirti nuo savo brolio gyvenimo.

- Suprantu, - pasakė Arnis. - Ar nieko nepasikeistų, jeigu aš pažadėčiau prižiūrėti tą vietą? Kirpčiau žolę? Perdažyčiau apdailą? Atlikčiau smulkų remontą? Šiuo atžvilgiu galėčiau būt naudingas.

- Jis iš tiesų tuos dalykus sugeba, - įsikišau aš. Nepakenks, pagalvojau, jei Arnis vėliau prisimins, kad aš buvau jo pusėje... netgi jeigu ir nebuvau.

- Aš jau nusamdžiau žmogų, kuris prižiūrės tą vietą ir atliks einamuosius patvarkymus, - pasakė jis. Tai skambėjo įtikinamai, bet aš supratau, - staiga ir tikrai, - kad jis meluoja. Ir, man regis, Arnis irgi tai suprato.

- Gerai... Užuojauta jums dėl brolio! Jis atrodė... Labai stiprios valios žmogus. - Kai Arnis tai pasakė, atmintyje man iškilo, kaip atsisukau ir išvydau Lebėjų su riebiai žvilgančiomis ant skruostų stambiomis ašaromis. Na, štai ir viskas. Aš atskirtas nuo jos, sūneli.

- Stiprios valios? - ciniškai nusišypsojo Lebėjus. - O taip. Tai buvo stiprios valios šunsnukis. - Jis tartum nepastebėjo sukrėsto Arnio veido. - Atleiskite, ponai. Bijau, toji saulė kiek sutrikdė man skrandį.

Vyriškis nuėjo sau. Mudu stovėjome netoliese kapo ir lydėjome jį akimis. Netikėtai jisai sustojo, ir Arnio veidas nušvito; mano draugelis pamanė, kad Lebėjus staiga persigalvojo. Kurį laiką Lebėjus taip stovėjo ant pievutės, nulenkęs galvą, intensyviai mąstančio žmogaus poza. Paskiau jis atsigręžė į mus.

- Patariu jums pamiršti tą mašiną, - pasakė jis Arniui. - Parduokite ją. Jeigu niekas nenorės jos pirkti visos, parduokite dalimis. Jeigu ir dalimis niekas nepirks, nuvežkite metalo laužan. Padarykite tai nedelsdamas ir ryžtingai. Padarykite tai taip, kaip atsikratote blogo įpročio. Man regis, tuomet būsite kur kas laimingesnis.

Jisai pastovėjo, žvelgdamas į Arnį ir laukdamas, ar šis ką nors nepasakys, tačiau Arnis tylėjo, tvirtai atlaikydamas Lebėjaus žvilgsnį. Jo akys buvo įgijusios tą savotišką tamsiai pilką atspalvį, kokį jos turėdavo, kai jis būdavo tvirtai apsisprendęs ir įsispyręs kojomis į žemę. Lebėjus perskaitė jo žvilgsnį ir linktelėjo. Atrodė, kad jam nesmagu ir šiek tiek negera.

- Geros dienos, ponai.

Arnis atsiduso.

- Ką gi, tokios tokelės. - Su šiokiu tokiu apmaudu jis žiūrėjo į tolstančią Lebėjaus nugarą.

- Aha, - pasakiau, vildamasis, kad mano balsas nuskambėjo nelaimingiau, negu aš jaučiausi iš tikrųjų. Vis tasai sapnas. Man nepatiko sumanymas pastatyti Kristiną atgal į tą garažą. Būtų pernelyg panašu į mano sapną.

Abu tylėdami pasukome linkui mano automobilio. Lebėjus nedavė man ramybės. Abu Lebėjai nedavė man ramybės. Staiga, impulsyviai apsisprendžiau - vienas Dievas težino, kaip viskas būtų pakrypę kita linkme, jeigu aš nebūčiau pasidavęs šiam impulsui.

- Ei, vyruti, - pasakiau. - Man reikia nusičiurkšt. Luktelsi manęs minutę ar dvi, gerai?

- Žinoma, - atsakė jis, veik nepakeldamas galvos, ir nužingsniavo toliau, įbedęs akis į žemę.

Pasukau kairėn, kur mažas, diskretus ženklas ir dar mažesnė strėlytė rodė kelią tualeto linkui. Bet vos tik nusileidęs už pirmos kalvelės ir tapęs Ar-

niui nematomas, staiga kirtau dešinėn ir pasileidau bėgt parkavimo aikštelės pusėn. Džordžą Lebėjų pagavau jau pamažu besirangantį prie vairo itin mažutėlės "Čevetės" su nuomos firmos "Hertz" lipduku ant priekinio stiklo.

- Misteri Lebėjau! - supurkštavau. - Misteri Lebėjau? - Jisai smalsiai pažvelgė mano pusėn. - Atleiskite, - pasakiau. - Apgailestauju, kad vėl jus trukdau.

- Nieko, - numojo jis, - tačiau tai, ką pasakiau jūsų draugui, tebegalioja. Negaliu jam išnuomoti garažo.

- Gerai, - pasakiau.

Jo vešlūs antakiai kilstelėjo.

- Tasai automobilis "Furija". Man jis nepatinka.

Jis vis tebežiūrėjo į mane, nepratardamas nė žodžio.

- Nežinau, ar jam tai į gera. Galbūt iš dalies jis... Aš nežinau.

- Pavyduliauji? - ramiai paklausė jis. - Tą laiką, kurį jis praleisdavo su tavimi, dabar praleidžia su ja?

- Na, eee, teisybė, - sutikau. - Mes juk seni draugai. Bet aš... Aš nemanau, kad čia visa esmė.

- Ne?

- Ne. - Aš apsigręžiau pažiūrėti, ar dar nesimato Arnio, ir galiausiai, nusukęs nuo Lebėjaus akis, sugebėjau išspausti iš savęs. - Kodėl pasakėt jam vežti jį metalo laužui ir pamiršti? Kodėl pasakėte, jog tai lyg blogas įprotis?

Jis nieko neatsakė, ir aš bijojau, kad jis neturi, ką atsakyti - bent ne man. Ir paskiau, bemaž vos girdimai, jis paklausė:

- Sūneli, ar tu įsitikinęs, kad tai tavo reikalas?

- Nežinau. - Staiga man tapo labai svarbu pagauti jo žvilgsnį. - Bet, žinote, man rūpi Arnis. Nenoriu, kad jam kas nors atsitiktų. Tas automobilis jau įvėlė jį į nemalonumus. Nenoriu ko nors blogesnio.

- Atvažiuok pas mane į motelį. Jis visai ties Vakarų aveniu atsišakojimu nuo 376-ojo kelio. Ar surasi?

- Aš ten virinau nuvažiuojamosios rampos šonus, - pasakiau. - Štai, vis dar pūslės ant delnų.

Nors nusišypsojau, jis liko rimtas.

- "Vaivorykštės" motelis. Jų ten prie to atsišakojimo du. Manasis - pigesnysis.

- Dėkui, - tepasakiau. - Paklausykit, iš tikrųjų...

- Tai galbūt nei tavo, nei mano ar kieno nors reikalas, - pasakė Lebėjus minkštu, mokytojišku balsu, tokiu nepanašiu į savo velionio brolio nežabotą kreknojimą.

(O tai bene puikiausias kvapas pasaulyje... galbūt išskyrus apželtukės)

- Tačiau kai ką galiu tau čia pat pasakyti. Mano brolis nebuvo geras žmogus. Man atrodo, kad jeigu jis ką nors gyvenime tikrai mylėjo, tai tąjį "Plimutą Furiją", kurį nusipirko tavo draugužis. Taigi tas reikalas gali liesti tik juodu, tik juodu vienus, nesvarbu, ką tu man arba aš tau kalbėtumėm.

Jis nusišypsojo. Tai buvo nemaloni šypsena, ir šiuo metu man pasirodė, kad jo akimis į mane žvelgia Rolandas D. Lebėjus, ir manimi nubėgo pagaugai.

- Sūneli, tu tikriausiai esi dar per jaunas, kad įžvelgtum išmintį kieno nors žodžiuose, išskyrus savo paties, bet štai ką tau pasakysiu: meilė - tai

priešas. - Jis pamažu man linktelėjo. - Taip. Poetai nuolatos ir kartais tendencingai apsirinka dėl meilės. Meilė - tai sena skerdikė. Meilė ne akla. Meilė - žmogėdra su labai gera rega. Meilė kaip skėriai - visados alkana.

- Kuo ji minta? - pats nepajutau, kaip paklausiau. Visa mano esybė, išskyrus burną, šį pokalbį laikė ištisa nesąmone.

- Draugyste, - pasakė Džordžas Lebėjus. - Minta draugyste. Tavimi dėtas, Deni, aš dabar pasirengčiau blogiausiam.

Jis užtrenkė "Čevetęs" duris su tyliu čak! garsu ir užvedė jos nelyginant siuvamos mašinos variklį. Nuvažiavo, palikdamas mane stovintį asfalto dangos pakrašty. Staiga prisiminiau, kad Arnis turėtų mane pamatyti ateinant nuo patogumų įstaigos pusės, tad kiek tik nešė kojos, pasileidau ta kryptimi.

Bebėgant man toptelėjo, kad duobkasiai, laidotojai, amžinybės inžinieriai ar kaip dar jie ten save vadina, tikriausiai šiuo metu nuleidžia Lebėjaus karstą į duobę. Žemė, kurią Džordžas Lebėjus užbėrė ant jo ceremonijos pabaigoje, subarbeno į dangtį nelyginant visa nugalinti ranka. Pabandžiau išguiti iš minčių šį vaizdą, bet jį pakeitė kitas, dargi blogesnis: Rolandas D. Lebėjus šilku išklotame karste, aprengtas geriausia eilute ir geriausiais apatiniais - žinoma sans* smirdančio, pageltusio nugaros įtvaro.

Lebėjus žemėje. Lebėjus savo karste, sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis... ir kodėl aš toks įsitikinęs, kad jo veide - toji plati, lyg šūdo užkandus, šypsena?

12 / Šiek tiek šeimos istorijos

Ką girdi tenai Nydheme?
Pakele, kur bėga elektros laidai...
Čia taip šalta tamsoje,
Ir taip įdomu čia tamsoje...
- Džonatanas Ričmondas ir "Modern lovers"

"Vaivorykštės" motelis iš tiesų buvo gan prastas - vienaaukštis, jo parkavimo aikštelės asfaltas suskilinėjęs, dvi neono ženklo raidės nešvietė. Kaip tik tokia vieta, kur ir galėjai tikėtis sutikti pagyvenusį anglų kalbos mokytoją. Suprantu, kaip nykiai skamba, tačiau tai tiesa. O rytoj jis oro uoste sugrąžins savąjį "Hertz'o" automobilį ir parskris namo į Paredais Folsą Ohajo valstijoj.

"Vaivorykštės" motelis atrodė nelyginant senelių prieglauda. Lauke prie savo kambarių ant administracijos parūpintų sodo krėslų sėdėjo kompanijos pagyvenusiųjų - sukryžiuotais kaulėtais keliais, ant plaukuotų blauzdų užtrauktomis baltomis kojinėmis. Vyrai visi atrodė kaip senstantys alpinistai, sausi ir tvirti. Daugelis žydėjo riebia putnuma, kuri atsiranda po penkiasdešimties, be jokios vilties išnykti. Vėliau aš pastebėjau, kad esama motelių,

* Be (pranc.).

kuriuos tarsi užpildo vien žmonės virš penkiasdešimties - sakytum, jie išgirsta apie tokias vietas per kokią nors tiesioginio telefono pokalbių šou "Senutėliai, bet gerutėliai". Atsiveźkite savąsias Histerektomines* ir Padidėjusios Prostatos Problemas Kad Ir Ne Į Tokį Išvaizdų "Vaivorykštės" Motelį. Nėra Kabelinės TV, bet Užtat Stebuklingi Gėrimai, Tik Po Ketvirtinę Taurelę. Numerių lauke nemačiau nė vieno jauno žmogaus, surūdiję žaidimų aikštelės įrenginiai kėpsojo tušti, nuo sūpuoklių žeme driekėsi ilgi, sustingę šešėliai. Viršuje neoninį ženklą gaubianti vaivorykštė zvimbė nelyginant butelyje sugautų musių spiečius.

Lebėjus su stiklu rankoje sėdėjo lauke prie 14-ojo numerio. Aš priėjau prie jo ir pasisveikinau. Mudu paspaudėme vienas kitam ranką.

- Norėtum išgerti ko nors nestipraus? - paklausė jis. - Kontoroje yra gėrimų automatas.

- Ne, dėkui, - atsisakiau. Prisitraukiau nuo tuščio numerio sodo kėdę ir atsisėdau greta jo.

- Tuomet aš tau papasakosiu, ką galiu, - pradėjo jis minkštu, išlavintu balsu. - Esu vienuolika metų jaunesnis už Rolį ir dar tik mokausi senti.

Aš nepatogiai pasimuisčiau ant kėdės ir nieko nepasakiau.

- Mūsų buvo keturi, - tęsė jis. - Rolis vyriausias, aš jauniausias. Mūsų brolis Driu žuvo 1944-aisiais Prancūzijoje. Jie abu su Roliu buvo kadriniai kariškiai. Mes užaugome čia, Libertivilyje. Tačiau Libertivilis tada, žinai, buvo kur kas, kur kas mažesnis, tiesiog miesteliukas. Toks mažas, kad turėtų savus ir svetimus. Mes buvome svetimi. Neturtingi. Pliki kaip tilvikai. Iš vargetų pusės. Pats pasirink štampą.

Prieblandoje jis minkštai, tyliai susijuokė ir dar įsipylė stiklan vyno.

- Tiesą sakant, iš Rolio vaikystės aš prisimenu tik vieną pastovų dalyką, - šiaip ar taip, kai gimiau, jis jau mokėsi penktoje klasėje, - tačiau tą dalyką prisimenu labai gerai.

- Būtent kokį?

- Jo pyktį, - pasakė Lebėjus. - Rolis visad buvo piktas. Pyko, kad turi eiti mokyklon kitų išmestais drabužiais, pyko, kad mūsų tėvas buvo girtuoklis, kuris nepajėgdavo išsilaikyti darbe nė vienoje iš plieno liejyklų, pyko, kad mūsų motina nesugeba priversti tėvą, jog liautųsi gerti. Jis pyko ant trijų mažesniųjų vaikų - Driu, Maršos ir manęs, per kuriuos skurdas buvo nepakeliamas.

Jis ištiesė ranką ir, atsmaukęs marškinių rankovę, parodė man suvytusias, rumbuotas seno žmogaus dilbio sausgysles, ryškėjančias po suvytusia, aptempta oda. Nuo alkūnės iki riešo, jo link palaipsniui nykdamas, tęsėsi randas.

- Tai dovana nuo Rolio, - paaiškino jis. - Įtaisė man, kai aš buvau trejų, o jis - keturiolikos metų. Ant takučio priešais namus aš žaidžiau su keliomis spalvotomis medinėmis kaladėlėmis, kurios man atstojo automobilius ir sunkvežimius, o jis iššoko pro duris, matyt, skubėdamas mokyklon. Pastūmė mane, nubėgo kelis žingsnius, paskiau sugrįžo ir partrenkė ant žemės.

* Gimdos pašalinimo (med. terminas).

Krisdamas užsidūriau ant vieno iš smaigų tvorelėje, supančioje kuokštą piktžolių ir saulėgrąžų, kuriuos motina užsispyrusiai vadino "darželiu". Aš susižeidžiau, buvau visas kruvinas, visi labai gailėjosi manęs - visi, išskyrus Rolį, kuris tik šaukė: "Daugiau nepasimaišyk man ant kelio, prakeiktas snargliau, nepasimaišyk man ant kelio, girdi?"

Nepajėgdamas atitraukti akių, žvelgiau į seną randą, suvokdamas, kad jis šiuo metu panėšėjo į šliūžę, nes toji putnutė trimečio mažylio rankytė metams bėgant tapo liesa, suvytusia seno žmogaus ranka, į kurią dabar žvelgiau. Žaizda, kuri kažkur apie 1921-uosius metus buvo bjauri krauju trykštanti kiaurymė, palengva išsitempė į balkšvą žymių, sekančių viena paskui kitą it kopetėlių skersiniai, eilę. Žaizda užsitraukė, bet randas - išplito.

Baisus, neviltingas šiurpulys perbėgo manimi. Prisiminiau Arnį, kumščiais trankantį mano automobilio prietaisų panelį, Arnį, kimiai šaukiantį, kad privers juos visus paspringti, paspringti, paspringti.

Džordžas Lebėjus žvelgė į mane. Nežinau, ką pamatė mano veide, tačiau jis pamažu vėl nusmaukė rankovę žemyn ir kruopščiai ją susisagstė - tartum būtų užtraukęs užuolaidą ant nepakenčiamos praeities.

Jis dar nugėrė iš stiklo "7-UP"*.

- Kai tėvas tą vakarą sugrįžo - jis buvo išėjęs kiek įmesti, nors tai vadino "darbo paieškomis" - ir sužinojo, ką Rolis padarė, ėmėsi karšti jam kailį. Bet Rolis neatgailavo. Verkė, bet neatgailavo. - Lebėjus šyptelėjo. - Galiausiai motina pasibaisėjo, suriko tėvui, kad liautųsi, kol dar neužmušė sūnaus. Ašaros sruvo Rolio veidu, bet jis vis tiek neatgailavo. "Jis pasimaišė man ant kelio, - šaukė pro ašaras. - Ir jeigu vėl pasimaišys, aš padarysiu tą pat, ir tu manęs nesustabdysi, senas girtuokli!" Tada tėvas smogė jam į veidą ir sukruvino nosį, ir Rolis parkrito ant grindų, kraujas tryško jam pro pirštus. Motina klykė, Marša verkė, Driu gūžėsi kampe, aš blioviau visa gerkle, laikydamasis už subintuotos rankos. O Rolis vis kartojo: "Aš padarysiu tą pat, girtuokli tu, girtuokli, prakeiktas senas girtuokli!"

Virš mūsų danguje ėmė ryškėti žvaigždės. Kiek toléliau kažkokia pagyvenusi moteris išėjo iš savo numerio, pasiėmė iš "Fordo" apsitrynusį lagaminą ir sugrįžo atgal. Kažkur grojo radijas, tačiau jis nebuvo nustatytas ant FM-104 bangos, kuria transliuodavo roką.

- Jo begalinis įniršis - štai ką geriausiai prisimenu, - minkštai pakartojo Lebėjus. - Mokykloje jis mušdavosi su kiekvienu, kas pasijuokdavo iš jo drabužių ar to, kaip apkirpti jo plaukai - jis mušdavosi su kiekvienu, net jeigu tik įtardavo, kad iš jo juokiasi. Būdavo vis išvaromas ir išvaromas iš mokyklos. Galiausiai jis ją metė ir įstojo į armiją.

- Dvidešimtieji nebuvo pats geriausias metas tarnauti armijoje. Nei orumo, nei kilimo tarnyboje, nei plazdenančių vėjyje vėliavų. Jokio taurumo. Jis kilnojosi iš bazės į bazę, iš pradžių Pietuose, paskiau Pietvakariuose. Maždaug kas tris mėnesius gaudavome nuo jo laišką. Jis vis dar buvo piktas. Piktas ant tų, kuriuos vadino "šūdžiais". Dėl visko kalti buvo "šūdžiai". Šūdžiai trukdė jam kilti tarnyboje, nors buvo to vertas, šūdžiai atšaukdavo

* Gaivinantis citrinos skonio gėrimas.

atostogas, šūdžiai nesugebėdavo surasti savo pačių užpakalių - netgi abiem rankomis ir pasišviesdami žibintu. Mažų mažiausia dviem atvejais šūdžiai įkišo jį įgulos kalėjiman. Armijoje jį laikė vien todėl, kad buvo puikus mechanikas - sugebėjo išlaikyti šiaip taip gebančią važiuoti seną, sukriošusią techniką, kokią Kongresas teleisdavo turėti armijai.

Sunerimęs pagavau save vėl galvojant apie Arnį - apie Arnį, kuris irgi buvo sumanių rankų.

Lebėjus palinko į priekį.

- Tačiau tasai talentas buvo tik dar vienas jo pykčio šaltinis, jaunuoli. Ir tai buvo nesibaigiantis pyktis, kol jis galiausiai nenusipirko to automobilio, kuris dabar priklauso tavo draugui.

- Ką turite galvoje?

Lebėjus sausai sukeknojo.

- Armijoje jis remontavo konvojinius sunkvežimius, štabo automobilius, šaudmenų tiekimo vilkikus ir neleisdavo išeiti iš rikiuotės štabo automobiliams vien tik paspjaudinėdamas ir surišdamas vielele. Sykį, kai kažkoks vizituojantis kongresmenas atsilankė Fort Arnolde, kuris Vakarų Teksase, ir jam sugedo automobilis, dalies vadas, trokštantis pasižymėti, įsakė Roliui pataisyti brangųjį kongresmeno “Bentlį”. O taip, mes gavome keturių puslapių laišką iš to savojo “šūdžiaus” - keturių puslapių Rolio pykčio ir tulžies išlają. Stebėtina, kaip žodžiai nesudegino popieriaus.

- Visos tos transporto priemonės... bet Rolis pats niekad neturėjo nuosavo automobilio, kol nepasibaigė Antrasis pasaulinis karas. Netgi tada viena, ką jis išgalėjo nusipirkti - tai seną “Ševrolė”, prastai važiuojantį ir rūdžių suėstą. Dvidešimtaisiais ir trisdešimtaisias nuolat stigo pinigų, o per karą jam terūpėjo, kaip išlikti gyvam.

- Visus tuos metus jis dirbo garažuose, suremontavo daugybę automobilių šūdžiams ir niekad neturėjo tokio, kuris priklausytų grynai jam. Viskas vėl kartojosi Libertivilyje. Net senas “Ševrolė” neteikė palengvėjimo, nei senas “Hadson Hornetas”, kurį jis nusipirko naudotą metus po vedybų.

- Vedybų?

- Jis to jums nepasakė, tiesa? - paklausė Lebėjus. - Būtų laimingas vis pasakoti ir pasakoti savo nutikimus armijoje - apie nutikimus per karą ir savo susidūrimus su šūdžiais - tol, kol tu ir tavo draugužis neužmigtumėte besiklausydami... ir visą tą laiką jis čiuoptų jūsų kišenėje piniginės. Bet nerastų reikalo pasakyti jums apie Veroniką arba Ritą.

- Kas jos?

- Veronika buvo jo žmona, - pasakė Lebėjus. - Juodu susituokė 1951-aisiais, prieš pat Roliui išvykstant į Korėją. Supranti, jis būtų galėjęs pasilikti Valstijose. Juk buvo vedęs, jo žmona laukėsi, o pats jau turėjo per keturiasdešimt. Bet jis pasirinko vykti.

Lebėjus susimąstęs pažvelgė į negyvą vaikų aikštelės įrangą.

- Supranti, tai buvo dvipatystė. 1951-aisiais jam buvo keturiasdešimt ketveri, ir jis jau buvo vedęs. Buvo vedęs armiją. Ir šūdžius.

Jis vėl nutilo. Tyla buvo kažkokia liguista.

- Jūs gerai jaučiatės? - galiausiai paklausiau.

- Taip, - atsakė jis. - Aš tik galvoju. Blogai galvoju apie mirusįjį. - Ramiai pažvelgė į mane, tačiau jo akys buvo niūrios ir kenčiančios. - Supranti, visa šitai mane skaudina, jaunuoli... kuo, sakei, tu vardu? Nesinori čia sėdėti ir pasakoti apie tuos liūdnus senus dalykus žmogui, kurio netgi negali pavadinti vardu. Tu Donaldas?

- Denis, - pasakiau. - Klausykite, misteri Lebėjau...

- Skaudina labiau, negu aš būčiau tikėjęsis, - tęsė jis. - Bet dabar, kai jau pradėjome, turime ir baigti, tiesa? Su Veronika aš buvau susitikęs tik du kartus. Ji buvo kilusi iš Vakarų Virdžinijos. Netoliese Vylingo. Tokias mes tada vadinome užkampio pietietėmis. Ypatingu protu nepasižymėjo. Rolis sugebėjo ją pajungti sau ir laikė tai natūraliu dalyku, regis, jis to ir troško. Bet jinai, manau, mylėjo jį - bent iki to sumauto reikalo su Rita. O dėl Rolio, tai nemanau, kad jis apskritai vedė moterį. Jis vedė tokią nelyginant... Raudų Sieną*.

- Tie laiškai, kuriuos jis mums siųsdavo... na, tikriausiai prisimeni, jis labai anksti metė mokyklą. Tie laiškai, nors ir neraštingi, reikalaudavo iš mano brolio milžiniškų pastangų. Jie buvo jo kabantysis tiltas, jo romanas, jo simfonija, jo didysis išbandymas. Nemanau, kad jis rašė, norėdamas pašalinti iš savo širdies nuodus. Veikiausiai, rašė tam, kad juos paskleistų aplinkui.

- Kai atsirado Veronika, laiškai liovėsi. Jis turėjo savo amžinąją klausytoją, jam nebereikėjo vargintis dėl mūsų. Spėju, jis rašė laiškus per tuos dvejus metus, kuriuos buvo Korėjoje. Per tą laiką aš tegavau vieną, o Marša, regis, du. Kai 1952-aisiais jam gimė duktė, neparodė jokio džiaugsmo, tik nepatenkintas skundėsi, kad namie atsirado dar viena burna, kurią turės maitinti ir kad šūdžiai dar daugiau pasiėmė iš jo.

- Ar jis niekad nebuvo paaukštintas laipsniu? - paklausiau. Prieš metus aš mačiau dalį ilgo serialo, vieną iš tų televizijos romanų, kuris vadinosi "Kartą Erelis". Kitą dieną vaistinėje pastebėjau tą pačią knygą minkštais viršeliais ir nusipirkau, tikėdamasis geros istorijos apie karą. Pasirodė, kad gavau ir karą, ir taiką, ir kai kurių naujų idėjų apie amerikietiškąsias tarnybas. Viena iš jų buvo ta, kad senasis paaukštinimų traukinys kaip reikiant pajuda į priekį karo metu. Man buvo sunku įsivaizduoti, kaip Lebėjus, įstojęs į armiją trečiojo dešimtmečio pradžioje, perklampojo du karus ir vis tebetvarkė metalo laužą, kai Aikas** tapo prezidentu.

Lebėjus nusijuokė.

- Jis kaip tas Priuvitas romane "Iš čia į amžinybę"***. Jis pakildavo tarnyboje, paskiau būdavo pažeminamas už ką nors - už nesubordinaciją, įžūlumą ar girtavimą. Ar aš tau sakiau, kad jisai sėdėjo įgulos kalėjime? Vieną kartą už tai, kad prieš pobūvį Fort Dikso karininkų klube nusišlapino į punšo vazą. Tada jis už tą nusižengimą atsipirko tik dešimčia dienų - manau, jie

---

* Vieta Jeruzalėje - aikštė aptverta siena, neva pastatyta iš Saliamono šventyklos akmenų. Ten žydai renkasi melstis ir raudoti.

** Aikas - generolo Eizenhauerio pravardė. Išrinktas prezidentu 1953 m.

*** Populiarus Džeimso Džonso (James Johns) romanas apie amerikiečių armiją Antrojo pasaulinio karo Ramiojo vandenyno operacijose (1953).

pažvelgė sau į širdis ir palaikė, kad tai ne daugiau kaip girtas pokštas, toks pats, kokį kai kurie iš karininkų patys iškrėsdavo, būdami koledžų brolijų nariais - jie neįsivaizdavo, negalėjo įsivaizduoti, kiek neapykantos ir priešiškumo slypėjo už to poelgio. Bet, man atrodo, kad tada Veronika jau būtų galėjusi jiems tai pasakyti.

Pasižiūrėjau į laikrodį. Rodė ketvirtį po devintos. Lebėjus kalbėjo jau bemaž valandą.

- Mano brolis sugrįžo iš Korėjos 1953-aisiais ir pirmąsyk išvydo savo dukterį. Kiek suprantu, jis žiūrėjo į ją minutę ar dvi, paskiau sugrąžino mažylę žmonai ir išėjo prie savojo "Ševrolė", kur krapštėsi likusią dienos dalį... tau nenusibodo, Deni?

- Ne, - pasakiau, nė kiek nemeluodamas.

- Visus tuos metus vienintelis dalykas, kurio Rolis iš tikrųjų troško - tai visai naujo automobilio. Ne "Kadilako" ar "Linkolno"; jis nenorėjo prisijungti prie aukštesniosios klasės - karininkų, šūdžių. Jis norėjo turėti naują "Plimutą" ar galbūt "Fordą", arba "Dodžą".

- Veronika kartais rašė, kad, anot jos, didžiumą savo sekmadienių jie praleidžią vaikštinėdami po įvairias automobilių prekyvietes, iš kurių dabar Rolio neištraukdavai. Jinai su kūdikiu, būdavo, sėdi senajame "Hornete", kurį tada Rolis turėjo, Veronika skaitydavo Ritai pasakaites, o tuo metu Rolis vaikščiojo po dulkėtus automobilių aptvarus, kalbėdamasis su agentais apie kompresiją, arklio jėgas, vožtuvo galvučių nuožulas ir transmisijos skaičius... Kartais aš pagalvoju apie tą mažytę, augančią tarp tų pustuzinyje armijos tankų bazių karšto vėjo brazdenamų plastikinių gairių garsų, ir nežinau - juoktis man ar verkti.

Mano mintys vėl sugrįžo prie Arnio.

- Ar nepasakytumėt, kad jis buvo apsėstas manijos?

- Taip. Aš pasakyčiau, kad jis buvo apsėstas manijos. Jis pradėjo davinėti Veronikai pinigų, kad ši juos atidėtų į šalį. Neskaitant savo nesugebėjimo per visą karjeros laiką pakilti aukščiau vyresniojo seržanto, Rolis dar turėjo problemų su gėrimu. Jis nebuvo alkoholikas, bet periodiškai kas šešis ar aštuonis mėnesius jam užeidavo užgėras. Kad ir kiek turėdavo pinigų, kai šitai pasibaigdavo, būdavo likęs be cento. Ir neprisimindavo, kur juos išleido.

- Iš Veronikos laukta, kad ji tam padarys galą. Tai viena iš priežasčių, dėl kurios vedė ją. Kai prasidėdavo užgėrai, Rolis ateidavo pas ją pinigų. Kartą netgi grąsino jai peiliu, prikišęs prie gerklės. Sužinojau tai iš savo sesers, kuri kartais pasikalbėdavo su Veronika telefonu. Veronika nedavė jam pinigų, kurių tada, 1955-aisiais, jau buvo susikaupę apie aštuonis šimtus dolerių. "Prisimink apie automobilį, brangusis, - pasakė ji su įremtu sau į gerklę peiliu. - Tu niekad nenusipirksi naujo automobilio, jeigu pragėrinėsi pinigus".

- Turbūt jinai jį mylėjo, - pasakiau.

- Na, galbūt. Bet nemėgink kurti romantiškos prielaidos, kad jos meilė kaip nors pakeitė Rolį. Vanduo pratašo akmenį, tačiau tik per šimtus metų. O žmonės mirtingi.

Jis lyg ketino dar kažką šia tema pridurti, bet paskiau persigalvojo. Man šitai pasirodė keista.

- Bet jis niekad nepaliko nė žymelės nei ant vienos iš jų, - vėl prašneko Lebėjus. - Nepamiršk, tada, kai įrėmė peilį jai į gerklę, jis buvo girtas. Dabar baisiai šaukiama apie narkomaniją mokyklose, ir tam yra pagrindo, nes manau, jog bjauru pagalvoti apie penkiolikmečius ar šešiolikmečius svirdinėjančius nuo kvaitalų, tačiau mano įsitikinimu alkoholis yra vulgariausias, pavojingiausias iš kada nors išrastų narkotikų - ir jis įstatymu neuždraustas.

- Kai mano brolis 1957-aisiais paliko armiją, Veronika buvo atidėjusi šiek tiek daugiau nei tūkstantį du šimtus dolerių. Prie to dar nemenka invalidumo pensija už nugaros sužalojimą - jisai sakė, kad dėl jos gavo pakovoti su šūdžiais ir laimėjo.

- Taigi galop pinigų buvo. Jie įsigijo namą, kuriame tu su savo draugu lankeisi, bet, žinoma, pirmiau nei netgi imta kalbėti apie namą, atsirado automobilis. Automobilis visados buvo aukščiau visko. Dar karščiau imta lankytis pas komercijos agentus. Ir galiausiai jis apsistojo ties Kristina. Man jis parašė apie ją ilgą laišką. Tai buvo 1958-ųjų "Furija" - sportinis kupė, ir savo laiške jis pateikė visus duomenis ir skaičius. Neprisimenu jų, bet kertu lažybų, kad tavo draugelis galėtų mintinai pacituoti jos esmines charakteristikas.

- Jos matmenis, - pasakiau.

Lebėjus nelinksmai nusišypsojo.

- Taip, jos matmenis. Aš tikrai prisimenu jį rašius, kad jos pradinė, prilipinta prie stiklo kaina buvo tik truputį žemiau 3 000 dolerių, bet jis, kaip patsai sakė, "apsuko juos kaip žydas" - nusiderėjo iki 2 100 dolerių, į tai įskaitant ir jo atiduoto senojo automobilio vertę. Užsisakė ją, įmokėjo dešimt procentų avanso, ir kai mašina atėjo, jis sumokėjo likusius grynais - banknotais po dešimt ir dvidešimt dolerių.

- Kitais metais Rita, kuriai tada buvo šešeri, užspringo ir uždusо.

Aš pašokau krėsle, mažne jį apversdamas. Minkštas, mokytojiškas Lebėjaus balsas kažkaip migdė, o aš buvau nuvargęs. Pastarieji žodžiai buvo it šliūkšnis šalto vandens man į veidą.

- Taip, tai tiesa, - atsakė jis į mano išsigandusį klausiamą žvilgsnį. - Tą dieną jie buvo išvažiavę "paspausti motorą". Štai kas pakeitė automobilių paieškų ekspedicijas. Šį posakį jis pasiskolino iš vienos tų rokenrolo dainelių, kurias nuolatos klausydavosi. Kiekvieną sekmadienį visi trys važiuodavo "paspausti motorą". Automobilio salono priešakyje ir užpakalyje buvo maišeliai šiukšlėms. Mergytei buvo draudžiama numesti ką nors ant grindų ir apskritai šiukšlinti. Ji labai gerai buvo tai įsisąmoninusi...

Jis vėl nugrimzdo ton keiston, mąslion tylon, paskiau prašneko, pasakojimą pakreipdamas kita linkme.

- Rolis užlaikė pelenines švarias. Visados. Jisai buvo smarkus rūkorius, bet cigaretę nukratydavo pro šoninį langutį, o ne į peleninę. O baigęs rūkyti - išmesdavo laukan. Jeigu su juo važiuodavo kas nors kitas, kuris pasinaudodavo pelenine, po kelionės jis išpurtydavo peleninę ir išvalydavo popieriniu rankšluosčiu. Du kartus per savaitę jis mašiną plaudavo, o dukart metuose - poliruodavo.

Jis prižiūrėdavo ją pats, išsipirkdamas laiką vietiniame garaže.

"Įdomu, ar tai buvo Darnelo garažas", - pagalvojau aš.

- Tą sekmadienį grįždami namo jie sustojo prie pakelės kioskų pavalgyti hamburgerių - žinai, tais laikais "Makdonaldų" nebuvo, tik kioskai prie kelio. Ir tai, kas atsitiko, buvo... gan paprasta, manau...

Ir vėl toji tyla, tartum jisai svarstytų, kiek man pasakyti, ar kaip atskirti tai, ką jis žinojo, nuo prielaidų.

- Mergytė mirtinai užspringo mėsos gabalu, - galiausiai pasakė jis. - Kai ji pradėjo dusti ir graibstytis už gerklės, Rolis sustojo, ištraukė ją iš automobilio ir pradėjo trankyti jai nugarą, kad kąsnis atšoktų aukštyn. Žinoma, dabar esama metodo, - Heimlicho spūsnio*, - kuris gan gerai suveikia panašiose situacijose. Viena jauna mergina, mokytoja praktikantė, kaip tik tokiu metodu išgelbėjo berniuką, užspringusį mokyklos, kurioje dėsčiau, kavinukėje. Bet tais laikais... Mano dukterėčia numirė kelio pakrašty. Įsivaizduoju, kokia tai bjauri, pasibaisėtina mirtis.

Jo balsas vėl įgijo tą migdančią, mokytojišką intonaciją, bet manęs miegas nebeėmė. Anaiptol.

- Jis bandė ją gelbėti. Aš tuo tikiu. Ir noriu tikėti, kad tai tik nelaimingas atsitiktinumas, jog ji numirė. Ilgą laiką Rolis gyveno supamas žiaurumo, ir aš nemanau, kad jis labai mylėjo savo dukterį, jeigu išvis mylėjo. Bet kai kada, gyvybės ir mirties dalykuose, meilės stoka gali pasirodyti gelbstinčiu privalumu. Kai kada kaip tik reikalingas žiaurumas.

- Bet ne tą kartą, - pastebėjau.

- Galiausiai jis apvertė ją žemyn galva, iškėlęs už kulkšnių. Daužė jai pilvą, vildamasis sukelti vėmulį. Manau, jis būtų pamėginęs savo kišeniniu peiliuku padaryti jai tracheatomiją, jeigu būtų turėjęs bent menkiausią supratimą apie tai. Bet, žinoma, jis jo neturėjo. Mergytė numirė.

- Marša su savo vyru ir šeima atvažiavo į laidotuves. Taip pat ir aš. Tai buvo paskutinis sykis, kai susitiko visa mūsų giminė. Prisimenu, tada maniau, kad jis, aišku, parduos automobilį. Netgi jaučiau savotišką nusivylimą. Automobilis užimdavo tiek daug vietos Veronikos laiškuose, taip pat ir tuose keliuose, kuriuos man parašė Rolis, jog man atrodė, kad jis beveik buvo tapęs jų šeimos nariu. Bet Rolis nepardavė, juo jie nuvažiavo į Libertivilio metodistų bažnyčią, ir jis visas spindėjo nuplautas... išpoliruotas... ir atstumiantis. Jis buvo atstumiantis. - Lebėjus pasisuko į mane: - Tu tiki tuo, Deni?

Pirmiau nei atsakiau, turėjau nuryti gerklėn pakilusį gumulą.

- Taip, - tariau, - aš tikiu.

Lebėjus niūriai linktelėjo.

- Veronika sėdėjo keleivio vietoje it vaško figūra. Kad ir kuo anksčiau ji buvo - kad ir kas joje buvo - tas dabar buvo dingę. Rolis turėjo automobilį, ji - dukterį. Ji dargi neliūdėjo. Ji buvo numirusi.

Aš sėdėjau ir bandžiau įsivaizduoti - bandžiau įsivaizduoti, ką aš būčiau daręs, jeigu tai būtų ištikę mane. Mano duktė pradeda dusti ir stvarstytis už

---

* Stipriai suspaudžiama viršutinė pilvo dalis, staiga išeidamas iš plaučių oras atstumia kliuvinį.

gerklės ant užpakalinės mano automobilio sėdynės ir paskiau numiršta kelio pakraštyje. Ar aš parduočiau automobilį? Kodėl? Juk ne automobilis ją nužudė, o tai, kuo ji užspringo, gabalas hamburgerio ir bandutė užblokavo jai kvėpuojamąją gerklę. Tad kodėl parduoti automobilį? Vien dėl to, kad negalėčiau į jį žiūrėti, netgi negalėčiau į jį žiūrėti be pasibaisėjimo ir kančios? Ar aš jį parduočiau? Žmogau, ar nuo to būtų buvę lengviau?

- Ar jūs paklausėte jį apie tai?

- Taip, paklausiau. Kartu su manimi buvo Marša. Tai atsitiko po pamaldų. Iš Glorijos, kuri yra Vakarų Virdžinijoje, buvo atvykęs Veronikos brolis, ir po apeigų prie kapo jis parvežė ją namo - šiaip ar taip, ji vos laikėsi ant kojų, atrodė, tuoj tuoj nualps.

- Mes, Marša ir aš, likome su Roliu vieni. Taigi grynai mūsų šeima. Paklausiau jį, ar neketina parduoti savo automobilio. Tasai stovėjo tuoj už katafalko, atgabenusio į kapines jo dukterį - žinai, į tas pačias kapines, kuriose šiandien palaidojome brolį. Buvo visas raudonas ir baltas - "Chrysler'io" gamykla niekad 1958-aisiais neišleisdavo "Plimuto Furijos" tokių spalvų; Roliui jis buvo taip nudažytas pagal užsakymą. Mes nuo jo stovėjome atstu apie penkiasdešimtį pėdų, ir man kilo itin keistas jausmas - itin keistas noras... pasitraukti dar toliau, tartum automobilis galėtų mus nugirsti.

- Ką jūs pasakėte?

- Aš paklausiau, ar jis neketina parduoti automobilio. Brolio veide pasirodė toji keista užsispyrusi išraiška, kurią taip gerai prisiminiau nuo pat ankstyvos vaikystės. Taip atrodė jo veidas, kai parbloškė mane ant tos tvorelės, kai paskiau vis nesiliovė šaukęs, vadindamas mano tėvą girtuokliu, net po to, kai šis jam paleido iš nosies kraują. Pasakė man: "Aš dar neišprotėjau, Džordžai, kad ją parduočiau, yra vos metų senumo ir pravažiavusi tik 11 000 mylių. Juk žinai, kad be trejų metų automobilį neapsimoka parduoti".

- Aš pasakiau: "Jeigu čia tau pinigų klausimas, Roli, vadinasi kažkas pavogė tai, kas dar likę iš tavo širdies ir pakeitė akmeniu. Nejau nori, kad tavo žmona kasdien jį matytų? Važinėtų juo? Dieve šventas, žmogau!"

- Jo veidas nė kiek nepasikeitė. Tol, kol nepažvelgė į automobilį... Tviskantį saulėje... tviskantį saulėje tenai, už katafalko. Tik tuo metu jo veidas sušvelnėjo. Prisimenu, tada paklausiau savęs, ar kada nors jis šitaip žvelgė į Ritą. Nemanau.

Jis kiek nutilo, paskiau tęsė:

- Marša kalbėjo jam tą pat. Ji visad prisibijojo Rolio, bet tą dieną ji buvo labiau įsiutusi nei bijojo - prisimeni, ji susirašinėjo su Veronika ir žinojo, kaip ši mylėjo savo mergytę. Pasakė jam, kad kai kas nors miršta, tai žmonės sudegina čiužinius, ant kurių jis miegojo, atiduoda jo drabužius Gelbėjimo Armijai ar dar ką nors padaro, kad tik kaip nors užbaigtų su anuo etapu, ir likę gyventi galėtų toliau užsiimti savais reikalais. Pasakė jam, kad jo žmona niekad negalės atsigauti, kol garaže stovės automobilis, kuriame numirė jos duktė.

- Rolis paklausė ją tuo savo bjauriu, sarkastišku tonu, ar ji norinti, kad jis apipiltų automobilį benzinu ir padegtų vien todėl, kad jame uždusо jo duktė. Mano sesuo pravirko, ir pasakė jam, kad tai puiki mintis. Galiausiai pa-

siėmiau ją už parankės ir nusivedžiau. Nebuvo prasmės kalbėtis su Roliu, nei tada, nei kada nors paskiau. Mašina priklausė jam, ir jis galėjo be galo, be krašto postringauti, kad automobilio be trejų metų neverta parduodi, postringavo iki mėlynumo apie nuvažiuotas mylias - paprasčiausia, jis ketino ją pasilaikyti, nes to norėjo.

- Marša su šeima "Greyhound" autobusu sugrįžo į Denverį ir, kiek aš žinau, niekad nebepasimatė su Roliu, netgi neparašė jam nė vieno laiško. Ji neatvažiavo į Veronikos laidotuves.

Jo žmona. Pirma vaikas, paskiau žmona. Kažkaip nujaučiau, kad taip turėjo atsitikti. Beng-beng. Tarsi koksai sąstingis ėmė slinkti man nuo kojų viršun į paširdžius.

- Ji numirė po šešių mėnesių. 1959-ųjų sausį.

- Tačiau tai nė kiek nebuvo susiję su automobiliu, - pasakiau. - Nė kiek nebuvo susiję su automobiliu, tiesa?

- Tai buvo labai susiję su automobiliu, - švelniai pasakė jis.

Aš nenoriu to išgirsti, pagalvojau. Bet, žinoma, išgirsiu. Kadangi dabar mano draugas turėjo tą automobilį ir kadangi šis pradėjo užimti nepalyginamai didesnę vieta Arnio gyvenime negu derėtų.

- Kai mirė Rita, Veronika įpuolė depresijon. Ji taip ir neatsigavo. Turėjo Libertivilyje keletą draugų, ir šie stengėsi jai padėti... padėti vėl tempti savo gyvenimo naštą. Manau, taip kas nors pasakytų. Bet ji nesugebėjo jos tempti. Visiškai ne.

- O šiaip visa kita klostėsi puikiai. Pirmąsyk per visą mano brolio gyvenimą atsirado užtektinai pinigų. Jis gavo pensiją iš armijos, taip pat invalidumo pensiją ir įsitaisė dirbti naktiniu sargu padangų gamykloje, kuri veikė vakarinėje miesto dalyje. Po laidotuvių aš tenai nuvažiavau, bet jos nebėra.

- Ji subankrutavo prieš dvylika metų, - pasakiau. - Tada buvau dar visai vaikas. Dabar ten kiniško maisto užkandinė.

- Atsiskaitinėdami du kartus per mėnesį, jie buvo bebaigią išsimokėti už namą. Ir, žinoma, nebeturėjo mergytės, kuria reiktų rūpintis. Bet Veronikai tai nė kiek nepadėjo atsigauti.

- Sprendžiant iš to, ką man pavyko sužinoti, ji ėjo savižudybėn visai šaltakraujiškai. Jeigu egzistuotų vadovėliai siekiantiems nusižudyti, jos pasirinktasis būdas galėtų būti įtrauktas į jį kaip pavyzdinis. Ji nuėjo čia, mieste, į Vakarų autodalių parduotuvę - į tą pačią, kurioje prieš daugelį daugelį metų aš įsigijau savo pirmąjį dviratį - ir nusipirko dvidešimt pėdų guminės žarnos. Užmovė vieną jos galą ant Kristinos išmetamojo vamzdžio, o kitą pro vieną iš užpakalinių langų įkišo salonan. Nors neturėjo vairuotojo teisių, tačiau žinojo, kaip užvesti automobilį. Tiesą sakant, tiek ir pakako.

Suspaudęs lūpas, suvilgiau jas liežuviu ir vos atpažinau savo balsą, daugiau panašų į švogždesį:

- Manau, aš dabar eisiu ir atsinešiu sodos.

- Būk geras, atnešk ir man, - paprašė jis. - Ji išblaško man miegą, - visad taip būna, - bet, manau, šią naktį aš vis tiek negreitai užmigčiau.

Jaučiau, kad ir man bus tas pat. Nuėjau į motelio kontorą atsinešti sodos vandens ir grįždamas atgal per parkavimo aikštelę pusiaukelėje sustojau. Jis

atrodė tik kaip tamsesnis šešėlis savo motelio numerio fone, jo baltos kojinės bolavo nelyginant dvejetas marsiečių vaiduoklių. Aš pagalvojau: galbūt automobilis užkeiktas. Galbūt čia visa esmė. Iš tiesų tai panašu į istoriją apie vaiduoklius. Štai priekyje ženklas... kita stotelė - "Prieblandos zona"!

Betgi tai juokinga, tiesa?

Žinoma, taip. Aš vėl ėmiau žingsniuoti. Automobiliai užkeikimų esti apsunkinti ne daugiau kaip žmonės; tai siaubo filmų išmonės, kurias matai šeštadienio vakarą įvažiuojamajame kine, tačiau labai tolimos kasdieniams realybės faktams.

Padaviau jam skardinėlę sodos ir išklausiau likusią jo pasakojimo dalį, kurią galima apibendrinti viena eilute: nuo to laiko Rolandas D. Lebėjus gyveno nelaimingai. Jam liko tik nedidelis tipinis namukas ir tasai 1958-ųjų laidos "Plimutas". 1965-aisiais jis metė naktinio sargo darbą. Ir kažkur apie tą pat laiką jis liovėsi stengęsis, kad Kristina atrodytų ir važiuotų kaip nauja - visiškai ją užleido, tartum žmogus, nebepasirūpinantis prisukti laikrodžio.

- Norite pasakyti, kad ji ten ir stovėjo lauke? - paklausiau. - Nuo pat 1965-ųjų? Trylika metų?

- Ne, žinoma, jis pastatė ją į garažą, - pasakė Lebėjus. - Kaimynai būtų nepakentę, kad automobilis taip stovėtų ir pūtų ant kažkieno vejos. Kaime - galbūt, bet tik ne JAV priemiesčiuose.

- Bet ji ten stovėjo, kai mes...

- Taip, žinau. Jis pastatė ją ant vejos, prilipinęs ant lango popierių su užrašu: PARDUODAMA. Aš pasiteiravau apie tai. Man buvo įdomu, tad pasiteiravau pas karo veteranus. Daugelis jų buvo nutraukę ryšį su Roliu, bet vienas man pasakė, kad lyg pamatęs automobilį pirmąsyk tenai ant vejos šį gegužį.

Jau žiojausi kažką pasakyti, bet nutylėjau. Man kilo baisi mintis, ir toji mintis paprasčiausiai buvo tokia: pernelyg patogiai susiklostė. Pernelyg patogiai. Kristina riogsojo tame tamsiame garaže metų metus - gal ketverius, aštuonerius, tuziną, dar ilgiau. O paskiau - kelis mėnesius prieš mums su Arniu pravažiuojant pro šalį, kai šis ją pamatė - Rolandas D. Lebėjus staiga ją ištraukė laukan ir prilipino užrašą PARDUODAMA.

Vėliau - daug vėliau - aš perverčiau Pitsbergo laikraščių komplektus, taip pat Libertivilio laikraštį "Keystone". Rolandas D. Lebėjus niekad nebuvo pasiskelbęs apie "Furiją" - bent laikraščiuose, kur paprastai pagarsini apie automobilį, kurį nori parduoti. Paprasčiausiai išstatė jį priešais savo namus šalia priemiesčio gatvelės - netgi ne magistralės - ir laukė pirkėjo.

Tada aš iki galo nesuvokiau visos savo minties, - bent logiška, išprotaujama prasme, - bet man ir tiek pakako, kad vėl sugrįžtų tasai stingdantis, slogus baimės jausmas. Tartum Rolandas D. Lebėjus būtų žinojęs, kad pirkėjas tikrai pasirodys. Jeigu ne gegužį, tai birželį. Ar liepą. Arba rugpjūtį. Kažkada netrukus.

Ne, tos minties aš nesuvokiau logiškai, protingai. Atvirkščiai, mano galvon atėjo visiškai žemiškas vaizdinys: venerinis musėkautas pelkės pakraštyje, žali jo žiobtai plačiai praskėsti, laukiantys, kol nutūps musė.

Tinkama musė.

- Prisimenu, aš tada pagalvojau, kad jis tikriausiai jos atsisakė, nes bijojo nepraeisiąs vairuotojų medicininės komisijos, - galiausiai pasakiau. - Kai sulauki tokio amžiaus, tave verčia tikrintis sveikatą kas metus ar dvejus. Teisės automatiškai nepratęsiamos.

Džordžas Lebėjus linktelėjo:

- Tai panašu į Rolį. Bet...

- Kas bet?

- Prisimenu, aš kažkada skaičiau, - ir nors ką, negaliu prisiminti, kas tai pasakė ar parašė, - kad žmonių gyvenimuose esama tam tikrų "laikų". Kai ateina metas "garo variklio laikui", tuzinas žmonių išranda garo variklius. Galbūt tik vienas iš jų gauna patentą ar visus nuopelnus istorijos knygose, bet jie visi ten buvo iš karto, visi jie dirbo prie tos vienos idėjos. Kaip šitai paaiškinti? Tiesiog tuo, kad buvo atėjęs garo variklio laikas.

Lebėjus nugėrė šiek tiek sodos vandens ir pažvelgė į dangų.

- Prasideda Pilietinis karas, ir iškart stoja "šarvų laikas". Paskiau - "kulkosvaidžių laikas". Nespėji nė apsidairyti, o štai jau "elektros laikas" ir "bevielio ryšio laikas" ir galiausiai - "atominės bombos laikas". Tartum visos tos didžiosios idėjos kyla ne individų, bet iš kažkokios didžiulės intelekto bangos, kuri nuolatos plūsta... kažkokios intelekto bangos, kuri egzistuoja atskirai nuo žmonijos.

Jis žvilgtelėjo į mane.

- Ta idėja mane baugina, Deni, jeigu aš per ilgai apie ją galvoju. Atrodo, kad joje yra kažkas... na, kažkas aiškiai nekrikščioniška.

- O jūsų broliui atėjo "Kristinai parduoti laikas"?

- Galbūt. Ekleziastas tvirtina, kad yra metas viskam - laikas sėti, laikas nokinti, laikas karui, laikas taikai, laikas atidėti į šalį svaidyklę ir laikas rinkti akmenis. Neigiamybė kiekvienai teigiamybei. Tad jeigu Rolio gyvenime buvo "Kristinos laikas", galėjo lygiai taip pat ateiti laikas, kai jis panoro ją parduoti.

- Jeigu taip, tai jis turėjo apie tai žinoti. Juk buvo gyvulys, o gyvuliai labai įsiklauso į savo instinktus.

- Arba galbūt jam paprasčiausiai ji nusibodo, - užbaigė Lebėjus.

Aš linktelėjau, sutikdamas su tuo - daugiau todėl, kad jau norėjau eiti, o ne todėl, kad mane visiškai patenkintų toks paaiškinimas. Džordžas Lebėjus nematė to automobilio aną dieną, kai Arnis šūktelėjo man sugrįžti. O aš jį mačiau. 58-ųjų "Plimutas" neatrodė kaip automobilis, daugelį metų taikiai ilsėjęsis garaže. Buvo purvinas ir sulankstytas, sutrūkinėjusiu priekiniu stiklu, bemaž nuplėštu vienu buferiu. Atrodė kaip lavonas, iškastas iš žemės ir paliktas irti saulėje.

Pagalvojau apie Veroniką Lebėj ir sudrebėjau.

Tartum perskaitęs mano mintis, - ar bent dalį jų, - Lebėjus pasakė:

- Labai mažai žinau, kaip mano brolis gyveno paskutiniuosius metus, bet dėl vieno esu tikras, Deni. Kai jam ėmė atrodyti, 1965-aisiais ar kažkada apie tą laiką, kad atėjo laikas pastatyti automobilį garažan, jis taip ir padarė. O kai ėmė atrodyti, kad atėjo laikas jį parduoti, jis pardavė.

Lebėjus atsiduso.

- Nežinau, ką daugiau tau pasakyti... nebent tai, kad aš tikrai manau, kad tavo draugas bus laimingesnis, jeigu atsikratys to automobilio. Aš įsižiūrėjau į jį iš arčiau, į tą tavo draugužį. Šiuo metu neatrodo kaip itin laimingas jaunuolis. Juk aš neklystu?

Aš rimtai susimąsčiau dėl jo klausimo. Ne, laimė, tiesą sakant, nebuvo Arnio sritis, ir niekad nėra buvusi. Bet iki šio reikalo su "Plimutu" jis nors atrodė patenkintas gyvenimu... lyg būtų surądęs modus vivendi*. Ne itin laimingą, bet gana pakenčiamą.

- Ne, - pasakiau, - jūs neklystate.

- Aš nemanau, kad mano brolio automobilis padarys jį laimingą. Veikiau atvirkščiai. - Ir tartum jis būtų perskaitęs mano mintis prieš kelias minutes, tęsė: - Supranti, aš netikiu užkeikimais, nei vaiduokliais ar kuo nors grynai antgamtišku. Bet aš tikiu, kad jausmai ir įvykiai turi tam tikrą... liktinį rezonansą. Galimas daiktas, kad jausmai kai kuriomis aplinkybėmis persiduoda vieni kitiems, jeigu tos aplinkybės pakankamai ypatingos... panašiai kaip pakelis pieno įgyja stipriai užprieskoninto maisto kvapą, jeigu būna paliktas atviras šaldytuve. O gal tai tik juokinga mano vaizduotė. Tiesiog aš galbūt geriau jausčiaus žinodamas, kad automobilis, kuriame uždusо mano dukterėčia ir nusižudė mano brolienė, buvo supresuotas į bereikšmio metalo gabalą. Galbūt šis jausmas kyla paprasčiausiai dėl sulaužytų įprasto padorumo normų.

- Misteri Lebėjau, sakėte, kad nusamdėte kažką, kad prižiūrėtų jūsų brolio namą, iki jis bus parduotas. Ar tai tiesa?

Jis kiek sukrutėjo krėsle.

- Ne, netiesa. Kažkaip instinktyviai pamelavau. Man nepatiko mintis, kad tas automobilis vėl stovės tenai garaže... tartum suradęs kelią namo. Jeigu esama jausmų ir pojūčių, kurie išlieka, jie vis dar ten, taip pat ir pačioje joje. - Ir tuoj pats pasitaisė: - Pačiame jame.

Netrukus po to aš atsisveikinau ir per tamsą, skrodžiamą mano priekinių žibintų, leidausi namo, vis mąstydamas apie tai, ką išgirdau iš Lebėjaus. Kažin, ar Arniui būtų buvęs koks nors skirtumas, jeigu būčiau jam papasakojęs, kad jo automobilyje vieną žmogų ištiko mirtina nelaimė, o kitas - nusižudė. Labai gerai žinojau, kad jam būtų buvę tas pat; Arnis savaip galėjo būti lygiai toks pat užsispyręs kaip ir Rolandas Lebėjus. Taip, miela scenelė su tėvais dėl automobilio labai aiškiai tai parodė. Tas faktas, kad jis lankė automechanikų kursus Libertivilio vidurinėje, kurie buvo nelyginant koks demilitarizuotosios zonos variantas, irgi šitai patvirtino.

Prisiminiau Džordžo Lebėjaus žodžius: *Man nepatiko mintis, kad tas automobilis vėl stovės tenai garaže... tartum suradęs kelią namo.* Jis taip pat pasakė, kad jo brolis automobilį buvo kažkur nuvežęs, kad jį galėtų tvarkyti. O vienintelis savitarnos garažas Libertivilyje buvo tik Vilio Darnelo. Žinoma, seniau, šeštąjį dešimtmetį, galėjo būti ir kitų, bet aš tuo netikėjau. Šir-

* Gyvenimo būdas (lot.).

dies gilumoje buvau įsitikinęs, kad Arnio darbuotasi prie Kristinos ten pat, kur prie jos darbuotasi anksčiau.

Darbuotasi. Tinkamas žodis. Kadangi po muštynių su Badžiu Repertonu Arnis bijojo palikti ją ten ilgiau, tad, ko gero, kelias į Kristinos praeitį buvo irgi užtvertas.

Ir, žinoma, nėra jokių užkeikimų. Netgi Lebėjaus mintis apie liktinius jausmus buvo gerokai pritempta. Abejojau, ar jis pats iš tikrųjų ja tikėjo. Jis man parodė seną randą ir paminėjo žodį kerštas. Ir tai tikriausiai kur kas arčiau tiesos negu kokia nors sapalionė apie antgamtiškus šūdniekius. Žinoma.

Ne; man buvo septyniolika, kitais metais rengiausi stoti į koledžą, ir aš netikėjau tokiais dalykais kaip užkeikimai ir jausmai, kurie užsilieka ir gaižėja - kaip sapnuose pralietas pienas. Tada nebūčiau sutikęs su jumis, jeigu būtumėte pasakę, kad praeitis turi galią tiesti baisias negyvas rankas į gyvuosius.

Bet dabar esu šiek tiek vyresnis.

13 / Vėliau tą vakarą

Spaudžiu motorą per tą pakilimą,
Ei, "Kupė de Vily" matau Meibeliną.
Aure, "Kadilakas" sau skrieja plentu,
Betgi "Fordui" manam nėr lygių...
- Čakas Beris

Mano motina ir Eleina jau buvo atsigulusios, bet tėtis dar nemiegojo, žiūrėjo per televiziją vienuoliktos valandos žinias.

- Kur tu buvai, Deni? - paklausė jis.

- Kėgelbane, - pasakiau. Melas natūraliai ir instinktyviai išsprūdo man iš lūpų. Nenorėjau, kad tėvas ką nors apie tą dalyką žinotų. Kad ir koks keistas tasai buvo, bet ne tiek, kad keltų nors šiokį tokį domesį. Bent aš taip samprotavau.

- Arnis skambino, - pasakė jis. - Prašė, kad tau pasakyčiau, jog su juo susisiektum, jeigu grįžtum prieš pusę dvylikos ar apie tiek.

Pasižiūrėjau į laikrodį. Buvo tik vienuolika dvidešimt. Bet ar man vienai dienai negana Arnio ir jo problemų?

- Na?

- Ką - na?

- Ar tu jam paskambinsi?

Atsidusau.

- Aha, turbūt.

Nuėjau virtuvėn, susitaisiau sumuštinį su šaltu viščiuku, įsipyliau stiklinėn havajiško punšo - ne itin delikatus gėralas, bet aš jį mėgstu - ir surinkau Arnio namų numerį. Po antro signalo atsiliepė jis pats. Jo balsas nuskambėjo džiugiai, sujaudintai.

- Deni! Kur tu buvai?

- Kėgelbane, - pasakiau.

- Paklausyk, šįvakar aš buvau nuėjęs pas Darnelą, žinai? Ir - tai nuostabu, Deni - jis išspyrė Repertoną! Repertono nėra, ir aš galiu pasilikti!

Vėl toji neaiškios baimės nuojauta smilktelėjo paširdžiuos. Atidėjau į šalį sumuštinį. Staiga man dingo apetitas.

- Arni, nejau tu iš tiesų manai, kad sugrįžti tenai taip jau puiku?

- Ką turi galvoje? Repertono nebėra. Ir tau tai neatrodo puiku?

Pagalvojau apie Darnelą. Kaip tas liepė Arniui užgesinti variklį, kol dar neužteršė jo pašvinkusio garažo, kaip sakė Arniui, kad jam nereikia jokių šūdalionių iš vaikelių, tokių kaip jis. Pagalvojau apie tai, kaip Arnis susigėdęs nusuko akis nuo manęs, kai man pasakė, kad gavo keltuvą pakeisti alyvai, atlikęs "porą pavedimų". Man kilo mintis, kad Darneliui galbūt pasirodė smagu paversti Arnį savo pasiuntinuku. Pralinksmintų iki apsišikimo savo nuolatinius klientus ir pokerio draugelius. Arnis, bėgantis atnešti kavos, Arnis, bėgantis atnešti spurgų, Arnis, keičiantis tualetinio popieriaus rulonus tupykloje ir užtaisantis popieriniais rankšluosčiais juos pardavinėjantį automatą. Ei, Vili, kas tasai keturakis, užtvindęs tenai tualetą?.. Jis? Tai Kaningemas. Jo tėvai moko koledže. O jis čia šikinyke praeina pasitobulinimo kursus. Ir jie nusijuoktų. Hemptono gatvės Darnelo garaže Arnis taptų vietiniu pajuokų objektu.

Pagalvojau apie tuos dalykus, bet neišsakiau jų. Man pasirodė, kad Arnis pats geba nuspręsti kaip elgtis - laikytis vandens paviršiuje ar grimzti į mėšlą. Tai amžinai negalėjo tęstis - paprasčiausiai Arnis buvo tam per gudrus. Arba bent aš taip tikėjaus. Jis buvo negražus, bet anaiptol ne kvailas.

- Kad Repertono nebėra, iš tiesų puiku, - sutikau. - Tačiau aš maniau, kad Darnelas bus tik laikina priebėga. Supranti, dvidešimt per savaitę, Arni, gana daug, o dar mokestis už įrankius, keltuvą ir visus tuos kitus sušiktus malonumus.

- Štai kodėl aš pagalvojau, kad būtų puiku išsinuomoti misterio Lebėjaus garažą, - pasakė Arnis. - Man atrodė, kad netgi už dvidešimt penkis per savaitę aš būčiau išlošęs.

- Ką gi, nepavyko. Jeigu įdėtum skelbimą į laikraštį, kad ieškai išsinuomoti garažą, tai neabejoju, kad tu...

- Ne, ne, leisk man pabaigti, - pertraukė Arnis, vis dar susijaudinęs. - Kai šiandien tenai nuėjau, Darnelas iškart pasivedė mane į šalį. Pasakė apgailestaująs dėl patyčių, kurias patyriau nuo Repertono. Prisipažino neteisingai mane įvertinęs.

- Jis taip pasakė? - Aš galbūt tuo ir tikėjau, bet man tai atrodė įtartina.

- Aha. Paklausė, ar nenorėčiau pas jį dirbti nepilnu krūviu. Dešimt, galbūt dvidešimt valandų per savaitę, kol lankysiu mokyklą. Už tai išnešiosiu šiukšles, sutepsiu keltuvus ir panašiai. Ir aš galėsiu turėti boksą už dvidešimt per savaitę, mokestis už įrankius ir keltuvą, - pusė kainos. Kaip tau tai skamba?

Pagalvojau, kad skamba pernelyg, po šimts, gerai, kad būtų tiesa.

- Saugokis, Arni.

- Ką?

- Mano tėtis sako, kad jisai sukčius.

- Aš to nepastebėjau. Man atrodo, kad visa tai tik šnekos, Deni. Jis rėksnys, bet, manau, tik tiek.

- Aš tau tik patariu laikytis šalčiau, štai ir viskas. - Aš perėmiau ragelį į kitą ranką ir nugėriau punšo. - Būk budrus, ir iškart pasitrauk, jeigu kas nors ims atrodyti rimta.

- Ar tu kalbi apie ką nors konkrečiai?

Prisiminiau miglotas istorijas apie narkotikus, konkretesnes - apie vogtus automobilius.

- Ne, - pasakiau, - aš tik juo nepasitikiu.

- Na... - tarė jis neryžtingai, nutilo ir paskiau sugrįžo prie pradinės temos: Kristinos. Jam visad kalba sugrįždavo prie Kristinos. - Bet man tai išsigelbėjimas, tikras išsigelbėjimas, Deni, jeigu visa susiklosto gerai, Kristina... joje iš tiesų pilna skaudamų vietų. Kai ką man pavyko patvarkyti, bet vos pašalinu vieną gedimą, tartum atsiranda ketvertas naujų. Su kai kuriais iš jų net nežinau, ką daryti, bet aš ketinu išmokti.

- Aha, - pasakiau ir atsikandau sumuštinio. Po pokalbio su Džordžu Lebėjumi mano entuziazmas dėl Arnio mieliausiosios Kristinos nukrito iki nulio ir slinko link neigiamų padalų.

- Jai reikia išlyginti visą priekį - velnias, jai reikia naujo priekio - ir naujų stabdžių kaladėlių... pakeisti žiedus... aš galbūt pabandysiu prašlifuoti stūmoklių cilindrus... bet aš visų tų darbų neįveiksiu su savuoju įrankių komplektu už penkiasdešimt keturis dolerius.

Jis tartum meldė mano pritarimo. Su mauduliu po duobute staiga prisiminiau vaikiną, kuris anksčiau lankė mokyklą drauge su manimi. Vadinosi jis Fredžiu Darlingtonu. Nors ir ne kažin koks smarkuolis, Fredis buvo nieko bernas, turėjo humoro jausmą. Paskiau jisai nusigriebė vieną tokią šliundrą iš “Pen Hilzo” - ir, noriu pasakyti, tikrą šliundrą, daugiau negu laimingą gultis su visais, barškintis su kiekvienu iš eilės, kentėti tavo plūdimą. Neišvaizdus kvailas jos veidas man priminė “Mako”* sunkvežimio užpakalį, ir ji be perstojo kramtė gumą. Nuolatos apie ją tvyrojo “Juicy Fruit” aromatas. Ji pastojo maždaug tuo pat metu, kai Fredis ant jos užkibo. Aš visad maniau, kad jis užkibo, nes ji buvo pirma mergina, kuri jam leido eiti iki galo. Ir ką gi, štai kas atsitinka - jis meta mokyklą, susiranda darbą prekių sandėly, princesė susilaukia kūdikio, ir praeitą gruodį jis pasirodo su ja mokyklos vyresniaklasių vakarėlyje, nuduodamas, kad niekas nepasikeitę, tačiau viskas buvo pasikeitę; ji dėbso į mus, vaikinus, tuo negyvu, niekinančiu žvilgsniu, jos žandikauliai kruta kaip karvės, gromuliuojančios itin skanią atrają, o mes visi buvom girdėję naujienas: ji vėl sugrįžo į kėgelbaną, sugrįžo į “Libertivilio Records”, į Džino restoranėlį, vėl važinėjasi, kol Fredis dirba, barškinasi su kiekvienu iš eilės ir gulasi su visais. Žinau, sakoma, kad kietas brūklys neturi sąžinės, bet aš jums dabar pasakysiu, kad kai kurios šepšės turi dantis, ir kai pažvelgiau į Fredį, atrodantį dešimčia metų pasenusį, man užsinorėjo verkti. Ir kai jis prašneko apie ją, jo balsas buvo toks pat maldauja-

* “Mako” firmos sunkvežimių ženklas - buldogas.

mas kaip ką tik dabar Arnio - Jums tikrai ji patinka, ką, vaikinai? Juk ji savo vietoj, taip, vaikinai? Aš nepernelyg bjauriai susikrušau, ar ne, vaikinai? Noriu pasakyti, tai tikriausiai tik blogas sapnas ir aš greit pabusiu, tiesa? Tiesa? Tiesa?

- Žinoma, - pasakiau į ragelį. Tas visas kvailas, bjaurus Fredžio Darlingtono reikalas praskriejo mano galvoje per kokias dvi sekundes. - Suprantu, ką turi omenyje, Arni.

- Gerai. - Iš balso supratau, kad jam atlėgo.

- Tačiau saugokis. Ir dvigubai labiau - kai sugrįši mokyklon. Laikykis atokiau nuo Badžio Repertono.

- Aha. Būtinai.

- Arni...

- Ką?

Aš užsikirtau. Norėjau paklausti, ar Darnelas ką nors sakė apie tai, kad Kristina anksčiau buvo jo dirbtuvėse, jeigu ją atpažino. Dar daugiau, norėjau jam papasakoti, kas atsitiko misis Lebėj ir jos dukrytei Ritai. Bet negalėjau. Jis iškart suprastų, iš kur pasisėmiau tą informaciją. Ir kai dabar jis toks opus dėl to prakeikto automobilio, būtų linkęs manyti, kad veikiau jam už nugaros - iš dalies taip ir buvo. Bet jei tai pasakyčiau jam, ko gero, šitai reikštų galą mūsų draugystei.

Kristinos man buvo jau iki soties, tačiau tebesirūpinau Arniu. O tai reiškė, kad reikia tvirtai užtrenkti duris įkyrumui. Jokių šliaužiojimų aplinkui ir klausinėjimų. Jokių pamokslavimų.

- Nieko, - pasakiau. - Tik rengiausi pasidžiaugti, jog tu, man regis, suradai namus savo surūdijusiai geldai. Sveikinu.

- Deni, ar ką nors valgai?

- Aha, sumuštinį su viščiuku. Kodėl klausi?

- Kramtai man tiesiai į ausį. Iš tiesų nepadorus garsas.

Ėmiau kaip įmanydamas garsiau čepsėti. Arnis suvaizdavo žiaukčiojąs. Mes abu nusijuokėme, ir buvo gera - kaip tomis senomis dienomis prieš tai, kai jis vedė tą kvailą, sukruštą mašiną.

- Tu šiknius, Deni.

- Teisybė. Mokausi iš tavęs.

- Užsikimšk, - pasakė jis ir padėjo ragelį.

Baigęs sumuštinį ir havajišką punšą, išplovęs lėkštę ir stiklinę, sugrįžau į svetainę, jau nusiteikęs palįsti po dušu ir eiti miegoti. Jaučiausi kaip sudaužytas.

Kažkuriuo mūsų pokalbio telefonu metu girdėjau, kaip nutilo televizorius, ir nusprendžiau - tėvas užlipo viršun. Bet aš apsirikau. Prasegiotais marškiniais jisai sėdėjo savo atlošiamajame krėsle. Su šiokiu tokiu nerimu pastebėjau, kaip pražilę jam plaukai ant krūtinės ir galvos, ir kaip stalinė lempa šalimais kiaurai apšvietė pro pastaruosius rožinį skalpą. Jis vis labiau plinka. Mano tėvas anaiptol jau ne jaunuolis. Su dar didesniu nerimu pagalvojau, kad po penkerių metų, kai teoriškai aš jau būsiu baigęs koledžą, jis bus penkiasdešimties ir nuplikęs - tipiškas buhalteris.

Penkiasdešimties po penkerių metų, jeigu jis nekris negyvas nuo dar vieno širdies priepuolio. Pirmasis nebuvo itin sunkus, nepaliko jokių randų - taip jis man pasakė, kai sykį jį paklausiau. Bet jis nebandė manęs nuraminti, kad antras priepuolis mažai tikėtinas. Žinojau, kad tikėtinas, mano mama taip pat žinojo, jis irgi. Tik viena Elė vis tebemanė, kad jis nepažeidžiamas - bet argi sykį ar du aš nepagavau jos klausiamo žvilgsnio? Man regis, taip.

Staiga mirė.

Pajutau, kaip man krustelėjo plaukai ant galvos. Staiga. Išsitiesdamas prie savo rašomojo stalo, susigriebdamas už krūtinės. Staiga. Išleisdamas iš rankų raketę teniso korte. Nesinori galvoti tokių dalykų apie savo tėvą, bet kartais tokios mintys ateina į galvą. Dievaži, ateina.

- Kai ką netyčia nugirdau.

- A? - paklausiau įtariai.

- Ar tik neįstatė Arnis Kaningemas kojos į kai ką šilto ir rudo, Deni?

- Aš... Aš dar nežinau, - pamažu atsakiau. Nes, šiaip ar taip, ką gi aš turėjau? Nuojautą, įtarumą, daugiau nieko.

- Nori pasikalbėti apie tai?

- Tik ne dabar, tėti, jeigu tu nieko prieš.

- Viskas gerai, - pasakė jis. - Bet jeigu tai, kaip tu sakei telefonu, ims atrodyti rimta, ar tu, dėl Dievo meilės, pasakysi man, kas dedasi?

- Taip.

- Puiku.

Aš pasukau laiptų link ir buvau jau beveik prie jų, kai jis mane privertė sustoti, tardamas:

- Žinai, aš bemaž penkiolika metų vedžiau Darnelo buhalteriją ir apskaičiuodavau jo pajamų mokesčių ataskaitas.

Iš tiesų nustebęs, apsigręžiau į jį.

- Ne, aš to nežinojau.

Tėvas nusišypsojo. Tokios šypsenos aš niekad anksčiau nebuvau matęs, spėju, mama galbūt ją matė tik keletą kartų, o mano sesė tikriausiai niekada. Iš pradžių galėtum pamanyti, kad tai kažkokia mieguista šypsena, bet jeigu geriau įsižiūrėtum, pamatytum, kad ji anaiptol ne mieguista - buvo ciniška, kieta ir perdėm numani.

- Deni, ar moki dėl ko nors laikyti liežuvį už dantų?

- Taip, - pasakiau. - Manau, taip.

- "Manau - taip" - maža.

- Taip. Galiu.

- Jau geriau. Aš užsiiminėjau jo aritmetika iki 1975-ųjų, o paskiau jisai susirado Bilį Apšou iš Monrovilio. - Tėvas įdėmiai pažvelgė į mane. - Nepasakyčiau, kad Bilis Apšou sukčius, bet jo skrupulai tokie skysti, jog pro juos kiaurai galėtum skaityti laikraštį. O pernai jis nusipirko už 300 000 dolerių Tiudorų stiliaus namą Seviklyje. Kad nereiktų mokėti procentų, suplojo viską iškart.

Plačiu mostu jis mostelėjo dešine ranka į mūsų namus, paskiau vėl nuleido ją sau ant kelio.

Nupirko jį su motina metus prieš man gimstant už 62 000 dolerius, - dabar jo vertė galbūt 150 000 dolerių, - ir jie tik visai neseniai atgavo iš banko

vekselį. Praeitą vasarą atšventėme šitai, surengę nedidelį pobūvį kieme už namų; tėtukas užkūrė barbekiu*, užmovė po rausvą mėsos riekę ant ilgos šakutės ir kiekvienas iš mūsų gavo progą išsikepti ją virš anglių.

- Čionais joks Tiudoras, a, Deni? - paklausė jis.

- Jis puikus, - atsakiau ir sugrįžęs atsisėdau ant sofos.

- Mudu su Darnelu išsiskyrėme gana draugiškai, - toliau kalbėjo tėvas, - nors aš asmeniškai nelabai jį mėgau. Laikiau jį pašlemėku.

Aš kiek linktelėjau, pritardamas tėvo žodžiams - jie apibūdino mano esminį požiūrį į Vilį Darnelą geriau nei bet koks piktžodžiavimas.

- Bet pasaulyje egzistuoja skirtumas tarp asmeninių ir dalykinių santykių. Dalykinėje veikloje šito labai greitai išmoksti arba turi jos atsisakyti ir imtis pardavinėti šepečius. Mūsų dalykiniai santykiai buvo geri tol, kol jie tęsėsi... bet jie toli nenusitęsė. Štai kodėl aš galiausiai atsikvitavau su juo.

- Nesuprantu tavęs.

- Nuolat įplaukdavo grynų pinigų, - pasakė jis. - Daug grynųjų pinigų neaiškios kilmės. Darnelo nurodymu aš investavau į dvi korporacijas - “Pennsylvania Solar Heating” ir “New York Ticketing”, kurios apskritai atrodė kaip dvi iš pačių fiktyviausių korporacijų, apie kokias tik girdėjau. Galiausiai aš nuėjau ir viską tiesiai šviesiai jam išklojau. Pasakiau jam, kad mano kaip profesionalo nuomonė tokia: jeigu pas jį pravestų auditą Vidaus pajamų tarnyba arba vyrukai iš Pensilvanijos mokesčių valdybos, turėtų nemažai aiškintis, ir kad jau seniai aš pernelyg daug žinau, jog jam suteikčiau naudos.

- Ką jis pasakė?

- Jis pradėjo šokti aplinkui, - atsakė tėtis vis su ta pačia mieguista, ciniška šypsenėle. - Mano dalyke maždaug iki trisdešimt aštuonerių metų amžiaus visi to šokio žingsneliai tampa pažįstami... tai yra, jeigu gerai išmanai savo dalyką. O aš ne taip jau prastai jį išmanau. Šokis prasideda nuo to, jog vyriokas paklausia, ar esi patenkintas savo darbu, ar pakankamai tau mokama. Jeigu pasakai, kad darbą mėgsti, bet, be abejo, galėtų būti geriau, vyriokas paskatina tave išsikalbėti, kas tau slegia pečius: namas, automobilis, vaikų mokslas koledže, o galbūt turi žmoną su pomėgiu drabužiams, prašmatnesniems, nei jai pagal kišenę... supranti?

- Tave zonduoja?

- Veikiau tartum iščiupinėja, - pasakė jis ir nusijuokė. - Betgi taip. Tas šokis lygiai toks pat manieringas kaip menuetas. Visokios frazės, pauzės ir žingsneliai. Po to, kai vyriokas sužino, kokiomis finansinėmis naštomis nori nusikratyti, jis ima klausinėti, kokius dalykus norėtum turėti. “Kadilaką”, vasarnamį Ketshiluose** ar Pokone***, o galbūt jachtą.

Aš krūptelėjau - mat žinojau, kaip tais laikais tėtis troško turėti jachtą, porą sykių saulėtomis vasaros dienomis jis buvo mane nusivežęs į krantines

---

* Šventė, kurios metu ant laužo kepamas mėsos kepsnys, dešrelės ir kt.

** Catshill Mountains - kalnų masyvas pietinėje Niujorko valstijos dalyje, kurortinis rajonas.

*** Poconos - kalnuota ir ežeringa turistinė vietovė Pensilvanijos valstijoje.

prie Karaliaus Jurgio ir Pasijonkio ežerų. Jis teiraudavosi mažesnių jachtų kainos, ir aš matydavau jo akyse ilgesingą žvilgsnį, kurį dabar supratau. Tai buvo jam nepasiekiama. Galbūt, jeigu jo gyvenimas būtų pakrypęs kitaip - jeigu jam nebūtų reikėję rūpintis, kaip vaikus išmokslinti koledže - tai būtų buvę jam įkandama.

- Ir tu atsisakei? - paklausiau.

Jis truktelėjo pečiais.

- Aš labai anksti leidau suprasti, kad nenoriu šokti pagal jo muziką. Pirmiausia, tai būtų reiškę labiau susisaistyti su juo asmeniškai, o aš, kaip sakiau, laikiau jį nenaudėliu. Antras dalykas, visi tokie veikėjai beviltiškai neišmano skaičių - štai kodėl tiek daug jų įkliūna su mokesčiais. Jie mano, kad galima nuslėpti nelegalias pajamas. Yra tuo įsitikinę. - Tėvas nusijuokė. - Visi jie įsikalę mistišką pažiūrą, kad pinigus gali plauti kaip drabužius, o iš tikrųjų tai tik iki tam tikro laiko gali jais žongliruoti, kol kas nors nenukrenta ir netrenkia tau per galvą.

- Dėl tų priežasčių?

- Dviejų iš trejeto. - Jis pažvelgė man į akis. - Nesu sumautas sukčius, Deni.

Tarp mūsų mirksnį tartum elektra perbėgo savitarpio supratimas - netgi dabar, po ketverių metų, kai apie tai prisimenu, mano oda pašiurpsta, nors nesu visai tikras, ar sugebu jums perduoti šį jausmą. Ne tai, kad tą vakarą pirmąsyk jis elgėsi su manimi kaip su sau lygiu; ir ne tai, kad jis parodė man, jog po paprastu, prisitaikančiu, kovojančiu už būvį purviname, besistumdančiame pasaulyje tvarkingu žmogučiu, slypi ilgesingas klajojantis riteris. Manau, aš jį suvokiau kaip realybę, kaip žmogų, kuris egzistavo ilgai prieš man pasirodant scenoje, kaip žmogų, suvalgiusį savąją dumblo dalį. Tą mirksnį, man regis, būčiau galėjęs įsivaizduoti jį mylintis su mano motina - abu prakaituotus ir pašėlusiai besidarbuojančius, kad pasiektų viršūnę, ir nejaučiau nepatogumo.

Paskui jis nuleido akis, gynybiškai nusišiepė ir nutaisė duslų niksonišką balsą, kurį jam labai gerai sekėsi mėgdžioti:

- Jūs, žmonės, nusipelnote žinoti, ar jūsų tėvas sukčius. Ką gi, aš ne sukčius, būčiau galėjęs paimti pinigus, tačiau tai... hm... tai būtų buvę negerai.

Aš nusijuokiau - per garsiai, atlėgus nervinei įtampai. Jaučiau, šią akimirką praeinant, ir nors kažkuri mano dalis nenorėjo, kad ji praeitų, kita - norėjo; buvo pernelyg stipri. Manau, tėvas, ko gero, jautė tą patį.

- Ššš, pažadinsi motiną, ir ji duos mums velnių, kad taip ilgai nemiegame.

- Aha, atleisk. Tėti, ar žinai į ką jis įsivėlęs? Darnelas.

- Tada aš nežinojau; nenorėjau žinoti, nes ir pats tuomet iš dalies tame dalyvaučiau. Tačiau nujaučiau, be to, buvau girdėjęs keletą dalykų. Kiek suprantu, vogti automobiliai, - ne tai, kad juos pravarydavo pro tą savo garažą Hemptono gatvėje; jis ne visiškai kvailas, ir tik idiotas šika ten pat, kur valgo, - galbūt ir nelegali prekyba.

- Ginklais ir panašiai? - paklausiau šiek tiek kimiai.

- Nieko tokio romantiško. Jeigu turėčiau spėti tai, manyčiau, kad daugiausia cigaretėmis ir kaušalu, dviem senais ramsčiais. Kontrabanda - pavyzdžiui, fejerverkais. Galbūt kartais mikrobangių krosnelių ar spalvotų televizorių partijomis, jeigu rizika pasirodydavo nedidelė. Pakankamai, kad būtų užsiėmęs visus tuos metus.

Jis rimtai pažvelgė į mane.

- Jis mokėjo rizikuoti, bet jam ilgai sekėsi, Deni. O gal čia, mieste, ir nereikėjo sėkmės, - jeigu tai būtų tik Libertivilis, manau, jis galėtų tęsti amžinai, bent iki tol, kol kristų negyvas nuo širdies smūgio, - bet valstijos mokesčių vaikinai - sekliųjų vandenų rykliai, o federalai - Didieji Baltieji Rykliai*. Jam iki šiol sekėsi, bet jau ne taip toli ta diena, kai jie užgrius jį nelyginant Didžioji Kinų siena.

- Ar tu... ką nors girdėjai?

- Netgi nė pašnibždomis. Ir neturiu iš kur girdėti. Bet Arnis Kaningemas man labai patinka, ir aš žinau, kad tu susirūpinęs dėl to reikalo su automobiliu.

- Aha. Jis elgiasi nesveikai, tėti. Jam vien tik tas automobilis, automobilis, automobilis.

- Žmonės, kurie nėra daug turėję, linkę taip elgtis, - pasakė jis. - Kartais dėl automobilio, kartais dėl merginos, kartais dėl karjeros ar muzikos instrumento, arba nesveiko susižavėjimo kokia nors įžymybe. Aš lankiau koledžą su vienu tokiu aukštu, negražiu vyruku, kurį mes visi vadinome Gandru. Gandrui tai buvo traukinių modeliai su geležinkeliu... jis buvo įsikabinęs į traukinių modelius nuo trečios klasės, ir jo kolekcija mažne prilygo aštuntajam pasaulio stebuklui. Pirmųjų metų antrą semestrą jis iškrito iš Brauno koledžo. Jo pažymiai ėjo velniop. Ir galiausiai jis gavo rinktis tarp koledžo ir savo modeliukų. Gandras pasirinko modeliukus.

- Kas jam toliau nutiko?

- 1961-aisiais jis nusižudė, - tarė tėvas ir atsistojo. - Ką noriu pasakyti - geri žmonės kai kada duodasi apakinami, ir tai ne visada jų kaltė. Galimas daiktas, Darnelas apie jį visai pamirš - liks jam tik dar vienu vaikinu, besikrapštančiu po savo automobiliu ant slankiojamosios lentos. Bet jeigu Darnelas pamėgins juo pasinaudoti, tai pabūk jo akimis, Deni. Neleisk, kad jį įtrauktų į šokį.

- Gerai. Pabandysiu. Bet galbūt ne viskas priklausys nuo manęs.

- Aha. Kaip gerai man tai pažįstama. Eime viršun?

- Taip.

Mes užlipome viršun, ir nors pavargęs, aš ilgai nesumerkiau akių. Diena buvo kupina įvykių. Lauke vėjas švelniai brazdeno šakas į namo šoną, o tolumoj, miesto centre išgirdau, kaip kažkoks vaikinas sužvygino savo greitūno padangomis - tas garsas naktyje priminė isterišką moters juoką.

* Užuomina į rež. S. Spilbergo (S. Spilberg) filmą "Nasrai" - didelis baltas ryklys rydavo žmones.

14 / Kristina ir Darnelas

Girdėjo, sako, jis,
Porelė JAV gyvena,
Išmainius kartą mažką savo
Cha, į "Ševrolė":
Tad žvelkim mes dabar pirmyn,
Kas buvo - lai pradings.
- Elvis Kostelas

Dienomis dirbdamas prie kelio statybos, vakarais - prie Kristinos, Arnis ne kažin kiek matėsi su savo tėvais. Santykiai tenai buvo betampą gana įtempti ir pašliję. Kaningemų namai, praeityje visad tokie malonūs ir tykūs, dabar priminė karo stovyklą. Manau, su tokia dalykų padėtimi susiję daugelio žmonių paauglystės metų prisiminimai, galbūt netgi pernelyg daugelio. Vaikas pakankamai egoistiškas, jog įsivaizduotų, kad jis arba ji - tai ne pirmasis žmogus pasaulyje, atradęs kokį nors dalyką (dažniausiai tai esti mergina, bet ne būtinai), ir tėvai yra pernelyg išsigandę, kvaili ir savarankiški, kad sutiktų atleisti pavadėlį. Kaltos abi pusės. Kartais tai tampa skausminga ir žiauru - joks karas nėra toks nešvarus ir nuožmus kaip pilietinis. Ir jis buvo ypač skausmingas Arniui, nes skilimas įvyko taip vėlai, o jo tėvai buvo pernelyg įpratę, kad viskas būtų pagal juos. Neperdedant galima būtų pasakyti, kad jie iš anksto planavo jo gyvenimą.

Tad kai Maiklas ir Regina pasiūlė prieš mokslo metų pradžią praleisti keturias savaitgalio dienas jų paežerės kotedže Niujorko valstijos šiaurėje, Arnis sutiko, nors baisiai troško tas paskutiniąsias keturias dienas padirbėti prie Kristinos. Vis dažniau ir dažniau darbe jis man sakydavo, kad "jiems parodys"; jis rengėsi paversti Kristiną tikru gatvių greitūnu ir "jiems visiems parodyti". Jis jau numatė atstatyti automobilį iki jo pirminės skaisčiai raudonos ir dramblio kaulo spalvos, kai tik pabaigs darbą prie kėbulo.

Bet jis išvažiavo su jais, pasiryžęs visas keturias dienas nuolankiai klausyti ir linkčioti bei gerai praleisti laiką su tėvais - arba bent pakenčiamai tai vaizduoti. Iš vakaro prieš jiems išvažiuojant apsilankiau tenai ir su palengvėjimu patyriau, kad jie abu nebekaltino manęs dėl Arnio automobilio (kurio jie vis dar nebuvo matę). Matyt, nusprendė, kad tai asmeniškas proto paklydimas. Mane tas visai tenkino.

Regina pakavosi daiktus. Arnis, Maiklas ir aš užkėlėme "Oldtown" kanoją ant jų "Skauto" viršaus ir tvirtai pririšiojome. Kai tatai buvo atlikta, Maiklas it galingas karalius, teikiantis bemaž neįtikėtiną malonę savo valdiniams, pasiūlė savo sūnui, kad šis nueitų ir atneštų keletą skardinių alaus.

Arnis, nutaisęs apstulbinto dėkingumo išraišką ir intonaciją, pasakė, kad tai bus viršūnė. Nueidamas jis man pamerkė akį.

Maiklas atsirėmė į "Skautą" ir užsirūkė.

- Ar jam dar neatsibodo tas automobilis, Deni?

- Aš nežinau, - atsakiau.

- Nori padaryti man paslaugą?

- Žinoma, jeigu tik įstengsiu, - atsargiai pasakiau. Beveik neabejojau, kad jis paprašys mane prisitrinti prie Arnio, suvaidinti gerą dėdulę ir pamėginti jį "nuo to atkalbėti".

Tačiau vietoje to jis pasakė:

- Jeigu ištaikysi progą, kai mes būsime išvykę, užsuk pas Darnelą ir pažiūrėk, kaip stumiasi reikalai su mašina. Man įdomu.

- Kodėl? - paklausiau ir tučtuojau pagalvojau, kad tai gan nenaudingas klausimas - bet ką darysi, jis jau buvo išlėkęs man iš burnos.

- Todėl, kad aš noriu, jog jam pasisektų, - paprastai atsakė jis ir pažvelgė į mane. - O, Regina vis dar griežtai nusistačiusi prieš. Jeigu jis turi automobilį, vadinasi, auga, vadinasi... daug kas vadinasi, - užsikirsdamas užbaigė jis. - Bet aš dėl to ne toks kategoriškas. Šiaip ar taip, negalėtumei mane apibūdinti kaip mirtinai nusistačiusį prieš tai, bent jau nebe. O, iš pradžių jis užklupo mane netikėtai... man vaidenosi koks nors suvažinėtas nelaimėlis, sėdintis priešais mūsų namus iki Arnis iškeliaus į koledžą, arba kurį nors vakarą jį mirtinai uždusus nuo išmetamųjų dujų.

Visai nei iš šio, nei iš to man galvon toptelėjo Veronika Lebėj.

- Bet dabar... - Jis truktelėjo pečiais, pažvelgė į duris tarp garažo ir virtuvės, numetė ant žemės cigaretę ir užtrynė ją koja. - Jis aiškiai tapo labiau atsakingas. Įgijo savigarbos jausmą. Man patiktų, jeigu jam pasisektų nors tiek ją sutaisyti, kad važiuotų.

Galbūt jis kažką pastebėjo mano veide, nes toliau tęsė tartum teisindamasis:

- Aš dar nevisai pamiršau, ką reiškia būti jaunam, - pasakė jis. - Suprantu, kaip svarbu Arnio amžiaus vaikinui automobilis. Regina to taip aiškiai nesupranta. Visados būdavo pavežėjama. Pati niekad nesusidūrė su problema pavežėti ką nors. Aš prisimenu, kad automobilis labai svarbu... jeigu vaikinas nori turėti pasimatymų.

Tad štai kur, jo manymu, šuo pakastas. Jis matė Kristiną kaip priemonę tikslui pasiekti, o ne kaip patį tikslą. Įdomu, ką jis pagalvotų, jeigu jam pasakyčiau, jog nemanau, kad Arnis niekad toliau nesiekė, kaip tik sutaisyti "Furiją" taip, kad ji važiuotų ir teisiškai būtų pripažinta tvarkinga. Kažin, ar nuo to jam taptų bent kiek ramiau?

Trinktelėjo uždaromos virtuvės durys.

- Pasižiūrėsi?

- Manau, taip, - pasakiau. - Jeigu pageidaujate.

- Dėkui.

Arnis sugrįžo su alumi.

- Už ką dėkui? - paklausė jis Maiklą lengvu, juokaujamu tonu, tačiau akimis tiriamai smaigstė mus. Vėl pastebėjau, kad jo veidas iš tiesų švarėja ir tartum tvirtėja. Pirmąsyk dvi mintys - Arnis ir pasimatymai - man nepasirodė nesuderinamos. Dargi pagalvojau, kad jo veidas bemaž gražus - ne pakrantės gelbėtojo su atsikišusiu žandikauliu, karaliaujančio šokių vakarėlyje, bet įdomus, kažkoks mąslus. Žinoma, jis niekad nebus Rozanos skonio, bet...

- Kad padėjo užkelti kanoją. - Kaip niekur nieko atsakė Maiklas.

- O!

Mes išgėrėme alų. Aš išvažiavau namo. Kitą dieną laimingoji trijulė išvyko kartu į Niujorką, galbūt vildamasi ten vėl aptikti šeimos vienybę, prarastą per paskutinįjį vasaros trečdalį.

Dieną prieš jiems sugrįžtant aš nuvažiavau į Darnelo garažą - kad patenkinčiau tiek pat savo, kiek ir Maiklo Kaningemo smalsumą.

Garažas, dunksantis per visą kvartalą nusitęsusio automobilių sąvartyno priekyje, atrodė tiek pat patraukliai dienos šviesoje, kaip ir aną vakarą, kai mes čion atgabenome Kristiną - puikavosi visu padvėsusios žiurkės žavumu.

Įspraudžiau automobilį į laisvą tarpą stovėjimo aikštelėje priešais autodalių parduotuvę, kuri taip pat priklausė Darnelui - gerai aprūpintą tokiomis atsarginėmis dalimis kaip Fenlio kolektoriais, Hersto pavarų perjungikliais, įpurškiamaisiais oro įpūtikliais (be abejo, visiems tiems darbo žmoneliams, kuriems reikėjo, kad jų automobiliai važiuotų, antraip neturėtų ką padėti ant stalo), jau nekalbant apie didelį pasirinkimą kintamųjų padangų ir įvairių ratų gaubtų. Žvelgti vidun pro Darnelo autodalių parduotuvės langą - tai tartum žvelgti į beprotišką automobilinį Disneilendą.

Aš išlipau iš automobilio ir per aikštelę patraukiau link garažo, iš kur aidėjo įrankių klangesys, šauksmai, kulkosvaidiški pneumatinių veržliarakčių tratesiai. Kažkoks apsmurgėliškos išvaizdos vaikinukas su suskeldėjusia odine striuke kapstinėjosi prie vienos iš garažo nišų su senu “BGA”* motociklu, bandydamas ar nuimti kolektorių, ar jį uždėti. Vaikino kairysis skruostas buvo šiek tiek nubrozdintas. Ant jo striukės nugaros puikavosi kaukolė su žalia berete** ir žavingu šūkiu: UŽMUŠK VISUS, IR TEGUL DIEVAS JUOS ATSIRENKA.

Jis pakėlė į mane krauju pasruvusias, pamišėliškas Rasputino akis, paskiau vėl įkniubo į savo darbą. Prieš save turėjo išskleidęs nelyginant chirurgas instrumentų rinkinį, iš kurių kiekvienas buvo pažymėtas įspaudu DARNELO GARAŽAS.

Viduje pasaulis buvo kupinas aidaus, iššaukiančio instrumentų žvangesio ir balsų vyrų, triūsiančių prie automobilių ir rėksmingai plūstančių savo lyginamą valcuotą geležį. Nepaliaujami keiksmai, ir visąlaik moteriškos giminės: “Na, atšok, kale!”, “Na, pasiduok, šepše!”, “Eikš čia, Rikai, padėsi man nuimti tą pimpę!”

Apsidairiau Darnelo, tačiau jo niekur nebuvo matyti. Niekas nekreipė į mane ypatingo dėmesio, tad nuėjau prie dvidešimtojo bokso, kur stovėjo Kristina, dabar nosimi į priekį, lyg sakydama, kad turi visišką teisę čia būti. Bokse iš dešinės du apkūnūs vyrukai, vilkį kėglių lygos marškinėliais, ant pikapo kėbulo, regėjusio geresnius laikus, įrenginėjo turistinį viršų. Boksas iš kitos pusės buvo tuščias.

* BGA - Boy Scouts of America - Amerikos skautai. Čia - turistinis motociklas.

** Žaliąsias beretes nešioja JAV desantininkai.

Artindamasis prie Kristinos, pajutau vėl sugrįžtant šiurpulį. Tam tartum nebuvo jokios priežasties, tačiau kažkaip nepajėgiau savęs nugalėti - ir netgi apie tai nepagalvojęs aš pasislinkau kiek kairiau, link tuščio bokso. Man nesinorėjo atsidurti tiesiai prieš ją.

Pirmiausia, kas man atėjo į galvą - tai, kad Arnio veidas gerėjo podraug su Kristinos išvaizda. O paskiau - kad jo atlikti patvarkymai kažkokie chaotiški... o juk Arnis paprastai būdavo toks metodiškas.

Sulankstyta, nulaužta antena buvo pakeista nauja, tiesia, tviskančia fluorescencinių lempų šviesoje. Pusė "Furijos" priekinių grotelių buvo pakeista, kita pusė vis dar tebeliko dėmėta, nuberta rūdžių. Ir kažkas dar...

Susiraukęs palei dešinįjį jos šoną nuėjau prie užpakalinio buferio.

Nagi, tatai buvo iš kitos pusės, štai ir viskas, pagalvojau.

Tad apėjau iš kitos pusės, bet irgi nieko neaptikau.

Vis dar raukdamasis, stengdamasis prisiminti, sustojau prie galinės sienos. Bemaž buvau tikras, kad kai pirmąsyk išvydau ją ant Lebėjaus vejos su atremtu į priekinį stiklą skelbimu PARDUODAMA, viename ar kitame šone, netoliese paskuigalio, buvo stambokas, surūdijęs įlinkis - tokio tipo įlenkimus mano senelis visad vadindavo "arklio įspyriu". Būdavo, važiuojam magistrale, ir pralenkiam kokį nors automobilį su giliu įlenkimu kažkurioje vietoje, ir senelis sušunka:

"Ei, Deni, tik pažiūrėk! Šitą įspyrė arklys!" Mano senelis buvo iš tokių, kurie visiems atvejams turėdavo taiklų posakį.

Ėmiau manyti, kad aš tikriausiai būsiu jį tik įsivaizdavęs, bet paskiau papurčiau galvą - juk aš ne koks begalvis. Buvo šitai ten, aiškiai prisiminiau. Kad dabar nėra, dar nereiškia, kad nebuvo. Arnis tikriausiai išlygino ir velniškai gerai pasidarbavo, paslėpdamas kėbulo defektą.

Tiktai, kad...

Nebuvo jokio ženklo, kad Arnio būtų kas nors daryta. Nei gruntuotės, nei pilko glaisto, nei dažų sluoksnio. Vien pačios Kristinos dulsvas raudonis ir purvinas baltis.

Bet juk įlinkio būta, velniai rautų! Gili įduba su rūdžių lizdu - viename ar kitame šone.

Bet dabar tikrai ji buvo dingus.

Stovėjau tenai tarp įrankių, mechanizmų žvangesio bei kaukšėjimo ir pasijaučiau labai vienišas - man staiga tapo baisu. Visa atrodė nenormalu, beprotiška. Jis pakeitė radijo anteną, kai išmetamasis vamzdis bemaž vilkosi žeme. Pakeitė vieną grotelių pusę, tačiau paliko kitą. Jis man kalbėjo, kad tvarko mašinos priekį, tačiau salone pakeitė suplėšytą, dulkėtą užpakalinės sėdynės apmušalą skaisčiai raudonu nauju. Priekinės sėdynės apmušalas vis dar buvo dulkina makalienė su styrančia šone iš keleivio pusės spyruokle.

Man tai didžiai nepatiko. Absurdiška ir taip nepanašu į Arnį.

Galvoje man kažkas šmėstelėjo - tartum prisiminimo pėdsakas; nejučia aš žingtelėjau atgal ir apžvelgiau visą automobilį - ne vieną daiktą čia, kitą - ten, bet viską iškart. Ir pagaliau supratau; spragtelėję, tai atsistojo savo vieton, ir mane vėl nukrėtė šiurpulys.

Tas vakaras, kai mes gabenome jį čia. Nuleista padanga. Rato keitimas. Aš tada pažvelgiau į tą naują padangą ant seno automobilio ir pagalvojau,

kad tartum buvo nukrapštytas lopinėlis senojo automobilio ir pro jį smelkėsi viršun naujas - šviežutėlis, spindintis, ką tik nuriedėjęs nuo konvejerio tais metais, kai prezidentavo Aikas ir Batista tebevaldė Kuboje.

Ką dabar regėjau, buvo panašu į tai... Tačiau dabar ne tik vienut vienutėlė nauja padanga, bet ir daug visokių kitų dalykų - antena, šviežio chromo blyksniai nuo priekio grotelių, vienas užpakalinis žibintas ryškaus, tamsaus raudonumo, tasai naujas apmušalas ant užpakalinės sėdynės.

Savo ruožtu šitai prišaukė dar kai ką iš vaikystės prisiminimų. Kas vasarą dvi savaites mudu su Arniu lankydavome Atostoginę Biblijos mokyklą, ir kasdien mokytoja papasakodavo kokią nors biblinę istoriją, tačiau jos neužbaigdavo. Paskiau ji kiekvienam vaikui įduodavo po tuščią "magiško popieriaus" lapą. Ir jeigu monetos briauna ar pieštuko šonu pabrūžydavai tą popierių, palaipsniui baltame fone išryškėdavo paveikslėlis - balandis, parnešantis Nojui alyvos šakelę, griūvančios Jericho sienos ir panašūs stebuklingi dalykėliai. Mes abu žavėdavomės, regėdami paveikslėlius pamažu išryškėjant. Iš pradžių tik paskiros tuštumoje plūduriuojančios linijos... paskiau jos susijungia su kitomis... įgyja ryšį... prasmę.

Su didėjančiu siaubu žvelgiau į Arnio Kristiną, stengdamasis nusikratyti jausmo, kad joje matau kažką baisiai panašaus į tuos magiškus, stebuklingus paveikslėlius.

Panorau pasižiūrėti po kapotu.

Staiga man pasirodė labai svarbu, kad pasižiūrėčiau po kapotu.

Apėjau jai iš priekio (man nepatiko stovėti priešais ją - nežinau kodėl, tačiau paprasčiausiai nepatiko) ir pagrabinėjau kapoto atkabos. Nesuradau jos. Paskiau sumojau, kad ji veikiausiai viduje.

Žingtelėjau apeiti priekį ir tada išvydau dar kai ką - dar kai ką, sukėlusį man išgąstį mažne iki apsitriedimo. Tarkim, galėjau apsirikti dėl "arklio įspyrio". Žinojau, kad neapsirikau, bent formaliai...

Bet čia buvo visai kas kita.

Priekiniame stikle įtrūkių voratinklis buvo sumažėjęs.

Aiškiai buvo sumažėjęs.

Mano mintys nuskriejo mėnesį atgal į aną dieną, kai aš užklydau į Lebėjaus garažą, kai Arnis nuėjo su senioku į namą pasirašyti sandėrio. Visa kairioji priekinio stiklo pusė buvo ištisas įtrūkių voratinklis, einantis spinduliais į visas puses nuo viduryje kreivuliuojančio defekto, veikiausiai sukelto skriejančio akmens.

Dabar tas voratinklis atrodė mažesnis, ne toks tankus - iš tos pusės galėjai pažvelgti mašinos vidun, o to negalėjai padaryti anksčiau. Buvau tuo tikras (tik apgaulė, žaismas, štai ir viskas, pašnabždėjo man protas).

Ir vis dėlto aš turėjau apsirikti - nes tai buvo neįmanoma. Paprasčiausiai neįmanoma. Galėjai pakeisti stiklą: tai jokia problema, jeigu tik turi pinigų. Bet padaryti taip, kad įtrūkių voratinklis susitrauktų...

Aš susijuokiau. Garsas ištrūko netvirtas ir vienas iš vyrukų, statančių pikapui turistinį viršų, smalsiai pažvelgė į mane ir kažką pasakė savo bičiuliui. Garsas ištrūko netvirtas, bet vis galbūt geriau, negu joksai. Žinoma, čia kaltas apšvietimas, nieko daugiau. Pirmąsyk išvydau automobilį saulei leidžiantis, kai spinduliai krito tiesiai į suskilinėjusį stiklą, o antrąsyk jį mačiau

Lebėjaus garažo prieblandoje. Gi dabar jį regėjau po tais aukštai įtaisytais fluorescenciniais vamzdeliais. Trys skirtingi apšvietimai ir visa tai galų gale tik optinė iliuzija.

Bet vis tiek aš norėjau pasižiūrėti po kapotu. Dargi labiau, negu kada nors anksčiau.

Apėjau aplinkui prie vairuotojo pusės durelių ir truktelėjau už rankenėlės. Jos neatsidarė - buvo užrakintos. Žinoma, taip: visi keturi durelių mygtukai buvo nuspausti žemyn. Aišku, Arnis nesirengė palikti automobilį neužrakintą, kad bet kas galėtų įlįsti vidun ir šniukštinėti. Galbūt Repertono čia ir nebėra, bet šliužų giminė paplitus kaip piktžolės. Aš vėl nusijuokiau - kvailas senukas Denis, - bet šįsyk juokas nuskambėjo dar šaižiau ir nedrąsiau. Pradėjau jaustis lyg plūduriuojantis erdvėje - panašiai kartais jausdavaus kitą rytą, iš vakaro surūkęs kiek per daug žolytės.

Užrakinti "Furijos" duris - visai natūralus dalykas, iš tiesų. Tiktai, kai ėjau aplink mašiną pirmąsyk, man regis, pastebėjau, kad virš durų mygtukai buvo pakelti.

Vėl pamažu atsitraukiau, nenuleisdamas akių nuo automobilio. Kėpsojo čia, vis dar tebeatrodydamas ne ką daugiau kaip rūdijantis gremėzdas. Aš apie nieką ypatingai negalvojau - esu gana tuo tikras, - išskyrus galbūt tai, jog norėjau patekti vidun ir truktelti kapoto atkabą.

Ir kadangi jis to nenorėjo, pats užsirakino savo duris?

Iš tiesų, juokinga mintis. Tokia juokinga, jog aš darsyk susijuokiau (dabar jau į mane sužiuro keletas žmonių - taip žmonės visad žvelgia į tuos, kurie juokiasi vieni be aiškios priežasties).

Kažkieno stambi ranka nukrito man ant peties ir apgręžė aplink. Išvydau priešais save Darnelą, iš jo lūpų kampo styrojo užgesęs cigaras, kurio seilėtas galas atrodė gana nešvankiai. Iš už mažų akinių su pusiniais stiklais žvelgė į mane šaltomis, vertinančiomis akimis.

- Ką čia veiki, vaikuti? - paklausė jis. - Tai ne tavo nuosavybė.

Vyrukai, dirbę su turistiniu pikapo viršumi, godžiai mus stebėjo. Vienas iš jų kumštelėjo kitą ir fluorescencinių lempų šviesoje kažką sušnabždėjo.

- Jis priklauso mano draugui, - pasakiau. - Mudu drauge čion atvarėme. Galbūt mane prisimenate. Aš buvau tasai su dideliu spuogu ant nosies galo ir...

- Man nusišikt, jeigu tu čia atsidanginai kad ir ant riedlentės, - atrėžė jis. - Tai ne tavo nuosavybė. Dink iš čia su savo nevykusiais juokais, vaikine. Išgaruok.

Mano tėvas buvo teisus - Darnelas pašlemėkas. Ir aš būčiau su didžiausiu malonumu išgaravęs; būčiau suradęs aibę vietų, kur džiaugčiausi atsidurti šią priešpaskutinę savo vasaros atostogų dieną. Netgi Kalkutos Blek Houlas* būtų buvę geriau. Ne taip jau labai, bet vis dėlto geriau. Tačiau man rūpėjo automobilis. Daugybė smulkmenų, susidėjusių į didelį niežulį, kurio

* Black Hole (Juodasis Urvas) - nedidelis kalėjimas Kalkutoje, Viljamo forte, kur, pasakojama, 1756 m. indai įkalino 146 europiečius, iš kurių tik 23 kitą rytą buvo rasti gyvi.

negalėjai nepakasyti. Pabūk jo akimis, sakė tėvas, ir tai skambėjo gerai. Bet problema buvo ta, jog negalėjau patikėti tuo, ką mačiau.

- Vadinuosi Denis Gilderis, - pasakiau. - Mano tėvas tvarkė jūsų sąskaitybą, tiesa?

Jis ilgai, be jokios išraiškos žvelgė į mane savo šaltomis, mažutėmis it kiaulės akimis, ir staiga aš nė kiek nesuabejojau, kad pasakys man, jog jam nusispjaut, kas mano tėvas, jog aš verčiau išgaruočiau ir netrukdyčiau tiems visiems darbo vargetoms taisytis automobilius, kad galėtų pelnyti savo šeimoms duoną. Ir taip toliau.

Paskiau jis nusišypsojo, bet šypsena nė kiek nepalietė jo akių.

- Tu - Kenio Gilderio berniokas?

- Taip, tiesa.

Jis patapšnojo Arnio automobilio kapotą blyškia, putnia plaštaka - ant jos buvo du žiedai, ir vienas iš jų atrodė kaip tikras deimantas. Vis dėlto, ką toks vaikis kaip aš išmano?

- Tuomet, manau, tu pakankamai patikimas, jeigu esi Kenio berniokas. - Vieną sekundę pamaniau, kad jis paprašys kokio nors dokumento, patvirtinančio mano tapatybę.

Dvejetas vyrukų grįžo prie savo darbo su turistiniu anstatu, matyt, nusprendę, kad nieko įdomaus nenusimato.

- Eime kontoron, ten pasikalbėsime, - pakvietė jis ir apsisukęs patraukė tolyn, nė karto neatsigręždamas. Kad aš paklusiu, jam buvo savaime suprantama. Judėjo nelyginant laivas su visomis išskleistomis burėmis, jo balti marškiniai bangavo, klubai ir nugara buvo pritrenkiančio, neįtikimo pločio. Labai stori žmonės visad taip mane veikia - sukelia ryškų neįtikinumo įspūdį, tartum regėčiau labai gerą optinę iliuziją, bet šiaip ar taip aš paeinu iš labai ilgos sudžiūvėlių giminės. Mano šeimai esu sunkiasvoris.

Pakeliui į savo kontorą, kurią nuo garažo skyrė stiklinė pertvara, jis šen bei ten stabtelėdavo. Šiek tiek man priminė Molochą - dievą, apie kurį skaitėme literatūros pradmenų klasėje, neva sugebėjusį visur matyti savo viena raudona akimi. Darnelas subliovė vienam vyriokui, kad uždėtų ant savo mašinos išmetamojo vamzdžio žarną, kol dar jo neišgrūdo lauk; šūktelėjo kažką kitam, kad “Klikis vėl gaivelėjasi užmynęs ant kamščio” (į tai abu pašėlusiai, žvėriškai nusikvatojo); aprėkė dar kitą, kad susirinktų tas sukruštas skardinėles nuo pepsikolos, nejau jis gimęs sąvartyne? Vilis Darnelas aiškiai nieko nenutuokė apie tai, ką mano motina visad vadino “normaliu tonu”.

Kiek padvejojęs, nusekiau paskui jį. Turbūt smalsumas - visų bėdų kūmas.

Jo kontora buvo įrengta Ankstyvųjų Amerikietiškų Karbiuratorių Laikų stiliumi - tokių prišnerkštų garažų kontorų rasi nuo pakrantės iki pakrantės visoje šalyje, kuri gyvuoja guma ir juoduoju auksu. Ant sienos kabojo riebaluotas kalendorius su šviesiaplauke dievybe trumpais šortais ir atlapa palaidine, kažkur kaime lipančia per tvorą. Daugybė neįskaitomų prospektų pustuzinio kompanijų, prekiaujančių autodalimis. Krūvos storų buhalterinių knygų. Senoviška skaičiavimo mašinėlė. Taip pat fotografija - sergėk mus,

Dieve - paties Vilio Darnelo su turkiška kepuraite, sėdinčio ant mažutėlaičio motociklo, kuris, atrodė, tuoj tuoj sulūš po jo masyviais gabaritais. Ir tvyrojo seniai surūkytų cigarų bei prakaito kvapas.

Darnelas atsisėdo į sukiojamąjį krėslą su mediniais porankiais. Sėdynės kamšalas nuo jo svorio suinkštė - garsas ištrūko pavargęs, tačiau nesipriešinantis. Jis atsilošė ir pasiėmė iš tuščios keramikinio negriuko galvos degtuką. Čirkštelėjęs juo į pritvirtintą prie stalo krašto švitrinio popieriaus juostelę, užsidegė sudrėkusį cigaro galą. Užsikosėjo ilgai ir sunkiai. Didelė, apdribusi jo krūtinė kratėsi aukštyn ir žemyn. Tiesiai už jo prie sienos buvo prisegtas paveikslas su Katinu Garfildu* "Nori pakeliauti į Klibančių Dantų Miestą?" - teiravosi Garfildas, iškėlęs letenėlę. Tai, regis, tobulai išbaigė Vilio Darnelo, Niekšo savo Rezidencijoje, portretą.

- Nori pepsės, vaikuti?

- Ne, dėkui, - pasakiau ir atsisėdau papraston kėdėn priešais jį.

Darnelas pažvelgė į mane - vėl tasai šaltas, veriantis žvilgsnis - ir linktelėjo.

- Kaip tavo tėtis, Deni? Jo motoras tebedirba?

- Viskas gerai. Kai pasakiau, jog Arnis čia pastatė savo automobilį, jis iškart prisiminė jus. Sakė, kad jūsų skaičiais dabar užsiima Bilas Apšou.

- Aha. Geras vyras. Geras vyras. Ne toks kaip tavo tėtis, bet geras.

Aš linktelėjau. Tarp mudviejų stojo tyla, ir pradėjau jaustis nesmagiai. Neatrodė, kad Vilis Darnelas jaustųsi nesmagiai, apskritai niekaip neatrodė. Tasai šaltas, veriantis žvilgsnis vis nesikeitė.

- Tėtis tave atsiuntė sužinoti, ar Repertono tikrai čia nebėra? - paklausė jis taip netikėtai, jog aš pašokau.

- Ne, - atsakiau. - Visai ne.

- Na, pasakyk jam, kad jo nebėra, - tęsė Darnelas, nuleisdamas negirdom ką tik mano pasakytus žodžius. - Mažas suktašiknis. Kai jie atvaro čion savo laužą, pasakau jiems: pritapkite arba nešdinkitės. Jis man dirbo, atlikinėdavo šį bei tą, ir, manau, įsivaizdavo turįs auksinį rakčiuką nuo šikinyko ar dar ką. Mažas suktašiknis pankas.

Jis vėl užsikosėjo, ir praėjo daug laiko, kol perstojo. Tas garsas buvo nesveikas. Pradėjau jausti klaustrofobiją, nors kontora buvo su langu į garažą.

- Arnis geras berniokas, - galiausiai pasakė Darnelas, vis dar tyrinėdamas mane akimis. Netgi kosint tas jo žvilgsnis nepasikeitė. - Jis iš tiesų gerai čia tvarkosi.

Ką tvarkosi? Norėjau paklausti, tačiau nedrįsau.

Darnelas pats man papasakojo. Neskaitant šalto žvilgsnio, jis aiškiai jautė poreikį išsilieti.

- Dienai baigiantis pašluoja grindis, išneša iš garažo patalpų šiukšles, kartu su Džimiu Saiksu perskaičiuoja įrankius. Dėl instrumentų čia reikia nežiopsoti, Deni. Tik nusisuk, ir jie kažkaip iškeliauja. - Jis nusijuokė, juokas perėjo į švokštesį. - Taip pat pristačiau jį ten užpakaliniame kieme nuiminėti dalis. Turi geras rankas. Geras rankas ir prastą skonį automobiliams. Seniai nemačiau tokio griuvėsio kaip tasai 58-ųjų metų.

---

* Laikraščių komiksų vaikams ir jaunimui personažas.

- Ką gi, manau, tai tik jo hobis, - pasakiau.

- Žinoma, - atlapaširdiškai sutiko Darnelas. - Žinoma, taip. Tiktai kad nelakstytų su juo kaip tasai pankas Repertonas. Bet kol kas tai mažai tikėtina, a?

- Turbūt. Jis atrodo gerokai nuniokotas.

- Kokį velnią jisai su juo išdarinėja? - paklausė Darnelas, staiga palinkdamas į priekį, ir platūs jo pečiai mažne pasiekė plaukus. Suraukė antakius, paslėpdamas akis, iš kurių liko tik spindinčios sagutės. - Kokį velnią jisai sumanė? Užsiimu tuo visą gyvenimą, ir niekad dar neregėjau, kad kas nors taisytų automobilį taip subingalviškai kaip jis. Ką, jis pokštauja? Žaidžia?

- Nesuprantu jūsų, - pasakiau, nors iš tikrųjų supratau - supratau jį kuo puikiausiai.

- Tuomet aš tau viską papasakosiu, - tarė Darnelas. - Atvaro jį čia ir pirmiausia užsiima visu tuo, ko iš jo ir tikėjaus. Kas per velnias, pinigai jam juk nebyra iš subinės, tiesa? Jeigu byrėtų, jo čia nebūtų. Jis pakeičia alyvą. Pakeičia filtrą. Sutepa visus taškus, paskiau kažkurią dieną pamatau, kad jis uždėjęs dvi naujas "Fireston" ant priekinių ratų, podraug su dvejomis užpakalyje.

Dvejomis užpakalyje? Aš nusistebėjau, paskiau nusprendžiau, kad jis paprasčiausiai nusipirko tris naujas padangas prie tos pirmosios naujos, kurią aš jam gavau tą vakarą, kai čia važiavome.

- Paskiau aš vieną dieną užeinu ir pamatau, kad jis pakeitęs priekinio stiklo valytuvus, - tęsė Darnelas. - Nebūtų taip keista, jeigu nežinotum, kad automobilis dar ilgą laiką - švies saulė ar pliaups lietus - niekur nevažiuos. Paskiau atsiranda nauja radijo antena ir aš pagalvoju - dirbdamas jis klausysis radijo ir nusodins akumuliatorių. O dabar jis pakeitė sėdynės apmušalą ir pusę grotelių. Tad kas tai? Žaidimas?

- Nežinau, - pasakiau. - Ar dalis pakeitimui jis pirko iš jūsų?

- Ne, - suirzęs atsakė Darnelas. - Nežinau iš kur jas gauna. Tos grotelės - ant jų nė dėmelės rūdžių. Matyt, iš kur nors užsisakė. Iš "Kraislerio" agentūros Niū Džersyje ar iš kur kitur. Bet kur kita jų pusė? Jo subinėj? Niekad netgi negirdėjau, kad groteles siųstų dviem dalimis.

- Aš nežinau. Tikrai.

Jis užspaudė cigarą į peleninę.

- Bet nesakyk, kad tau nesmalsu. Mačiau, kaip tu apžiūrinėjai tą automobilį.

Truktelėjau pečiais:

- Arnis apie tai daug nešneka.

- Ne, kertu lažybų, kad ne. Kalės vaikas nekalbus. Nors kovotojas. Tasai Repertonas nuspaudė ne tą mygtuką, kai prasidėjo su Kaningemu. Jeigu šį rudenį gerai dirbs, galbūt surasiu jam žiemai pastovų darbą. Džimis Saiksas geras vaikis, bet nelabai stiprių smegenų. - Jo akys mane tyrinėjo. - Kaip manai, Deni, jis neblogas darbininkas?

- Savo vietoj.

- Turiu daug degančių darbų, - pasakė jis. - Daug. Aš nuomoju platformas vaikinams, kuriems reikia nugabenti savo lenktyninius į Filadelfiją. Po

lenktynių partempiu laužokus. Pagalbininkas man visad pravers. Geras, patikimas pagalbininkas.

Man ėmė kilti baisus įtarimas, jog esu prašomas šokti. Staigiai atsistojau, mažne apversdamas už savęs kėdę.

- Iš teisybės, tai man reiktų eiti, - tariau. - Ir... misteri Darnelai... būčiau dėkingas, jeigu neužsimintumėte Arniui, kad čia buvau... Jis... truputėlį jautrus dėl automobilio. Pasakysiu jums atvirai - tai jo tėvas domėjosi, kaip jam čia sekasi.

- Šiek tiek mėšlo namų fronte, a? - Darnelo dešinioji akis suktai prisimerkė, tačiau tai nelabai panėšėjo į mirktelėjimą. - Tėvai prisikirto keletą svarų "Ex-Lax"* ir paskiau atsistojo prieš jį prasižergę, tiesa?

- Aha, na, pats žinote.

- Kurgi nežinosiu. - Vienu sklandžiu judesiu jis atsistojo ir suplojo man per nugarą taip, jog aš susvirduliavau ant kojų. Kas, kad dusulingai kvėpuoja ir kosi - jisai buvo stiprus.

- Aš apie tai neužsiminsiu, - pažadėjo jis, palydėdamas mane link durų. Jo ranka vis tebegulėjo man ant peties, ir tatai taip pat vertė mane nervintis - ir šiek tiek bodėtis.

- Pasakysiu tau, dar kai kas mane trikdo, - tarė jis. - Per metus šioje vietoje man tenka matyti šimtus tūkstančių automobilių, na, ne tiek, bet tu supranti, ką turiu galvoje, - ir primušiau į juos akį. Supranti, galiu prisiekti, kad šitą kažkada anksčiau buvau matęs. Kai nebuvo toksai griuvėsis. Iš kur jis jį ištraukė?

- Iš žmogaus, pavarde Rolandas Lebėjus, - pasakiau, mąstydamas, kad Džordžas Lebėjus man pasakojo, jog jo brolis visa mašinos priežiūra užsiėmė pats kažkokiame savitarnos garaže. - Jis jau miręs.

Darnelas staiga sustojo it įbestas.

- Lebėjus? Rolis Lebėjus?

- Taip, teisingai.

- Kariškis? Pensijoje?

- Taip.

- Dieve šventas, tikrai! Jis atvarydavo ją čia su laikrodžio reguliarumu šešerius, gal aštuonerius metus, paskiau liovėsi rodęsis. Jau seniai. Kas per išpera tai buvo. Jeigu piltum to kekšūno gerklėn verdantį vandenį, tai jis šlapintųsi ledo kubeliais. Nepajėgė sugyventi nė su viena gyva siela. - Jis tvirčiau suspaudė man petį. - Ar tavo draugužis Kaningemas žino, kad tame automobilyje nusižudė Lebėjaus žmona?

- Ką? - paklausiau, dėdamasis nustebęs - nenorėjau, kad jis žinotų mane buvus pakankamai susidomėjusį, jog pasikalbėčiau po laidotuvių su Lebėjaus broliu. Bijojau, kad Darnelas nepakartotų tos informacijos Arniui - kartu su jos šaltiniu.

Darnelas papasakojo man visą istoriją. Pirma apie dukterį, paskiau - apie motiną.

- Ne, - tariau, kai jis baigė. - Esu tikras, kad Arnis to nežino. Ketinate jam papasakoti?

---

* Stiprus vidurius laisvinantis vaistas.

Vėl tos vertinančios akys.
- O tu?
- Ne. Nematau reikalo.
- Tuomet aš irgi. - Jis atidarė duris, ir po cigaro dūmų kontoroje alyvomis atsiduodantis garažo kvapas buvo bemaž malonus.
- Tebūsiu aš prakeiktas, jeigu tas Lebėjus ne kalės vaikas. Tikiuosi tenai pragare jis marširuoja dešinėn, kairėn ir atgal. - Mirksnį jo burna piktai persikreipė, paskiau žvilgtelėjo link dvidešimtojo bokso, kur kėpsojo Kristina su savo senais, prarūdijusiais dažais ir tąja nauja radijo antena bei puse grotelių. - Toji kalė vėl čia, - pasakė jis ir žvilgtelėjo į mane. - Ką gi, sakoma, blogos monetos visad sugrįžta, a?
- Taip, - sutikau. - Regis, taip sakoma.
- Iki, vaikuti, - tarė jis, įsikišdamas į burną naują cigarą. - Perduok nuo manęs linkėjimus savo tėčiui.
- Būtinai.
- Ir pasakyk Kaningemui, kad pasisaugotų to panko Repertono. Man atrodo, jis iš tų, kurie ilgai laiko užslėpę pyktį...
- Ir man taip atrodo.
Išėjau iš garažo ir stabtelėjęs atsigręžiau darsyk pasižiūrėti atgal - bet žvelgiant iš skaisčios šviesos, Kristina atrodė ne ką daugiau kaip šešėlis tarp šešėlių. Blogos monetos visad sugrįžta, pasakė Darnelas. Ši frazė lydėjo mane visą kelią atgal į namus.

15 / Futbolo vargai

Išmok pūst saksofoną.
Aš groju, ką jaučiu,
Geriu viskį
Kiaurąnakt
Ir prie vairo mirštu...
- Stilis Denas

Prasidėjo mokslas, ir savaitę ar dvi kažin ko daug neatsitiko. Arnis nesužinojo, kad lankiausi garaže, ir aš tuo džiaugiausi. Nemanau, kad jis būtų mielai sutikęs tą žinią. Darnelas, kaip ir žadėjo, laikė liežuvį už dantų (matyt dėl savo paties priežasčių). Vieną popietę po pamokų, kai žinojau, kad Arnis bus garaže, paskambinau Maiklui ir papasakojau, kad Arnis šį tą patvarkė automobiliui, tačiau tam dar toli iki techninės registracijos, jog turėtų teisę pasirodyti gatvėse. Pasakiau jam savo susidarytą įspūdį - Arnis daugiau pirdinėja nei iš tikrųjų dirba. Maiklas išklausė šią žinią pajausdamas atlėgusį rūpestį ir podraug nustebęs, ir tuo viskas baigėsi... Kol kas.
Patsai Arnis kartais tai pasirodydavo mano akiratyje, tai vėl išnykdavo - kaip būna tais atvejais, kai ką nors stebi tik akies krašteliu. Susitikdavome koridoriuose, tris dalykus mes mokėmės drauge vienoje klasėje, be to, jis kartais užeidavo pas mane į namus po pamokų ar savaitgaliais. Sykiais iš tie-

sų atrodydavo, kad niekas nepasikeitę. Bet jis kur kas dažniau buvodavo pas Darnelą nei pas mane, o penktadienio vakarais važiuodavo su Džimu Saiksu, Darnelo ne itin sumaniu parankiniu, į Fili Pleinsą - forsuotų standartinių automobilių lenktynių trasą. Tenai rungdavosi sportinės ir forsuotų variklių klasės lenktyninės mašinos, daugiausia "Kamarai" ir "Mustangai", su išmuštais langais ir apsauginių strypų sutvirtintais stogais. Jie išveždavo juos ant Darnelo platformos ir sugrįždavo su nauju metalo laužu automobilių kapinynui.

Maždaug apie tą laiką Arnis susižalojo nugarą. Nelabai sunkiai - arba jis bent taip teigė, - bet mano motina iškart pastebėjo, kad jam kažkas negerai. Vieną sekmadienį jis atėjo stebėti "Filių" rungtynių, kuriems tais metais sekėsi vidutiniškai, ir taip atsitiko, kad per trečiąjį padavimą jis atsistojo kiekvienam įpilti po stiklinę apelsinų sulčių. Motina sėdėjo ant sofos greta tėvo ir skaitė knygą. Arniui sugrįžus iš virtuvės, ji žvilgtelėjo į jį ir pasakė:

- Tu šlubčioji, Arni.

Man lyg pasivaideno, kad sekundę ar dvi Arnio veidas kažkaip pasikeitė - juo šmėstelėjo baugšti, bemaž prasikaltusi išraiška. Galbūt aš apsirikau. Jeigu ji ir buvo pasirodžius, tai tuoj pat pradingo.

- Tikriausiai pasitempiau nugarą praeitą vakarą Pleinse, - pasakė jis, paduodamas man apelsinų sultis. - Perkraudinėjom duženas, ir Saiksui užgeso paskutinioji, jau beveik užvaryta ant platformos. Įsivaizdavau ją nuriedant atgalios ir paskiau mudu dvi valandas knebinėjantis, kol vėl užvestume variklį, tad stipriai pastūmiau iš galo. Matyt, nederėjo to daryti.

Toks paaiškinimas dėl paprasto raumenų patempimo man pasirodė pernelyg sudėtingas, bet, galimas daiktas, aš vėl klydau.

- Turi labiau saugoti savo nugarą, - griežtai pasakė mano motina, - Viešpats...

- Mam, gal dabar galime žiūrėti rungtynes? - paklausiau.

- ...duoda ją tik vieną, - užbaigė ji.

- Taip, misis Gilder, - klusniai sutiko Arnis.

Svetainėn užklydo Eleina.

- Liko dar nors kiek sulčių, ar judu, siauragalviai, viską išgėrėt?

- Klausyk, gali netrukdyti? - užrikau. Rungtynėse buvo kilęs kažkoks ginčytinas momentas, ir aš jį praleidau.

- Nešauk taip ant sesers, Deni, - sumurmėjo tėvas kažkur iš "The Hobbyst" žurnalo gelmių, į kurias buvo įkniubęs.

- Ten dar daug liko, Ele, - atsiliepė Arnis.

- Kai kada, Arni, - tarė jam Eleina, - tu man darai beveik žmogišką įspūdį. - Staigiai apsisukusi, ji išlėkė virtuvėn.

- Beveik žmogišką, Deni! - sukuždėjo man Arnis, mažne pratrūkdamas dėkingumo ašaromis. - Girdi? Beveik žmooooogišką.

Galbūt tik dabar, žvelgiant atgalios, - arba čia kalta vien mano vaizduotė, - man dingojosi, kad jo humoras buvo priverstinis, netikras, vien tik paradas. Kad ir kokie tie prisiminimai būtų, klaidingi ar tikri, - jo nugaros tema buvo pamiršta, nors šlubčiojo visą rudenį.

Aš pats buvau gerokai užsiėmęs. Mudu su strikse nutraukėme ryšius, bet paprastai susirasdavau su kuo ir kur nueiti šeštadienio vakarais... jeigu nebūdavau pernelyg pavargęs nuo begalinių futbolo treniruočių.

Treneris Puferis nebuvo toks pašlemėkas kaip Vilis Darnelas, bet nebuvo jis ir šilkinis avinėlis: kaip pusė mokyklos trenerių nedideliuose Amerikos miestukuose, savo treneriškus metodus buvo perėmęs iš jau mirusio Vinso Lombardžio, kurio pagrindinis mokymas - pergalė ne užvis labiau siektinas dalykas, bet vienintelis siektinas dalykas. Jūs nustebtumėte, jeigu žinotumėte, kiek daug žmonių tiki tokia sušikta nesąmone.

Vasaros darbas pas "Carson Brothers" padėjo man išlaikyti tvirtą fizinę formą, ir, manau, aš būčiau sėkmingai prasilaikęs visą sezoną - jeigu tai būtų buvęs pergalingas sezonas. Bet iki to meto, kai mudu su Arniu netoliese rūkomosios zonos už mokyklos dirbtuvių bjauriai susidūrėme su Badžiu Repertonu - man regis, tai įvyko trečią pamokų savaitę - tapo gan aišku, kad sezonas nebus mums pergalingas. Tai padarė trenerį Puferį itin sunkiai sugyvenamą, kadangi per savo dešimtį metų Viduriniųjų mokyklų lygoje jis neturėjo nė vieno nesėkmingo sezono. Kaip tik tais metais treneriui Puferiui buvo lemta patirti pažeminimo kartėlį. Tai buvo sunki pamoka jam... taip pat ir mums nelengva.

Pirmos mūsų rungtynės išvykoje su Liunebergo "Tigrais" įvyko rugsėjo devintąją. Na, Liunebergas kaipo toks - mažas miestukas su savo nediduke kaimiška mokykla - prigludęs pačiuose mūsų apygardos vakaruose. Per visus mano mokymosi Libertivilyje metus, po to, kai Liunebergo sujaukta gynyba leisdavo mums darsyk ir darsyk prispausti kamuolį, įprastinis kovos šūkis būdavo: SMAGU, KAI KARVĖS PLIURĖ TAU ANT KULNŲ! O po to - galingas sarkastiškas: ĖHĖĖĖ, LIUUUNEBERGAI!

Daugiau nei prieš dvidešimtį metų Liunebergas paskutinįsyk patvarkė Libertivilio komandą, tačiau šiais metais jie pakilo atakon ir pelnytai supliekė mus. Aš žaidžiau kairiuoju galiniu, ir po pusės kėlinio morališkai jaučiau, kad ant savo nugaros visą gyvenimą nešiosiu bucų dyglių paliktus randus. Tuo metu rezultatas jau buvo 17-3, o rungtynės baigėsi 30-10. Liunebergo aistruoliai paklaiko; jie išrovė vartų stovus tartum tai būtų buvęs Regiono čempionato finalas ir ant pečių išnešė savo žaidėjus iš aikštės.

Mūsų aistruoliai, kurie atvažiavo tai progai nusamdytais autobusais, sėdėjo būriu ant svečiams skirtų suolų tvoskiančiame ankstyvo rugsėjo karštyje ir atrodė pasimetę. Persirengimo kambaryje treneris Puferis, pritrenktas ir išblyškęs, pasiūlė mums visiems atsiklaupti ir melstis, kad ateinančias savaites Dievas mums padėtų. Aš tada jau suvokiau, kad tai ne galas kančioms, o tik pradžia.

Skaudantys, padengti mėlynėmis, aplamdyti, trokštantys tik viena - kuo greičiau palįsti po dušu ir nusiplauti tą šlykštų pralaimėjėlių kvapą, mes atsiklaupėme ir klausėmės, kaip treneris Puferis aiškino Dievui padėtį dešimties minučių gražbylyste, kuri užsibaigė pažadu, kad mes padarysime, kas priklauso nuo mūsų, jeigu ir Jis padarys tą pat.

Kitą savaitę mes treniravomės po tris valandas per dieną (o ne pusantros ar dvi valandas kaip paprastai) negailestingai kepinant saulei. Vakarais aš krisdavau lovon, sapnuodavau, kaip jis rėkia: "Duok tam žindukliui! Duok! Duok!" Lakstydavau kaip patrakęs po aikštę, kol imdavau justi, kad mano kojos tuoj tuoj nebelaikys (o tuo pat metu plaučiai, atrodė, užsiliepsnos). Lenį Barongą, vieną iš mūsų puolančiųjų saugų, ištiko lengvas saulės smūgis, ir jis buvo gailestingai - bent jam taip atrodė - atleistas nuo treniruočių visai likusiai savaitei.

Tad aš matydavau Arnį, kai šis ateidavo papietauti pas mus ketvirtadieniais ir penktadieniais, vieną ar dvi sekmadienio popietes, kai dalyvavo mūsų žaidimuose su kamuoliu, bet neskaitant šito, aš jį beveik visai pamečiau iš akių. Pernelyg buvau užimtas savo sopulių ir skausmų, su kuriais turėdavau vilktis į klases, į treniruotes, paskiau namo į savo kambarį, ruošti pamokų.

Grįžtant prie mano futbolo vargų - manau, kad blogiausia buvo tai, kaip liaudis žiūrėjo į mane, į Lenį ir likusius komandos narius koridoriuose. Na, tasai "mokyklinės dvasios" reikalas - tai daugiausia didžiulė šūdalionė, kurią kelia mokyklų administratoriai, prisimindami, kaip pašėlusiai puikiai leisdavo laiką savo jaunystės šeštadieninėse futbolo varžybose, tačiau patogiai pamiršę, kad daugelis tų malonumų buvo susiję su progomis išgerti, pasiglamžyti ar abiem. Jeigu sušauktumėte susirinkimą marichuanai legalizuoti, pamatytumėt šiek tiek mokyklinės dvasios. Bet dėl futbolo, krepšinio ir lengvosios atletikos daugumai mokinių - paprasčiausiai nusišikt. Buvo pernelyg užsiėmę, stengdamiesi patekt į koledžą, į kieno nors kelnaites ar į bėdą. Kaip visados - reikalai.

Šiaip ar taip, pripranti būti laimėtoju - pradedi tai laikyti savaime suprantama. Libertivilis ilgą laiką galėjo pasigirti mirtinomis futbolo komandomis; paskutinį sykį mokykla turėjo neigiamą pergalių balansą - bent iki man pereinant į paskutiniąją klasę - prieš dvylika metų, 1966-aisiais. Tad savaitę po pralaimėjimo Liunebergui, nors ir nebuvo verksmų bei dantų griežimo, matėsi įskaudinti, sutrikę žvilgsniai hole, o per įprastinę komandos sueigą, kuri vykdavo penktadieniais, po septintosios pertraukos, mūsų adresu nuskambėjo ūksniai, nuo kurių treneris Puferis tapo mažne purpurinis ir pakvietė tuos "šiaudadūšius ir nepastovius draugus" šeštadienio popietę ateiti ir išvysti šimtmetinį sugrįžimą šlovėn.

Nežinau, ar šiaudadvasiai bei nepastovūs draugai atėjo, bet aš tenai buvau. Mes žaidėme namie prieš Ridž Roko "Lokius". Na, Ridž Rokas - nedidelis angliakasių miestas, ir nors vaikinai, lankantys Ridž Roko viduriniąją, prasčiokai, jie toli gražu ne minkšti prasčiokai, o pasalūniški, bjaurūs, tvirti. Prieš metus Libertivilio futbolo komanda vargais negalais paveržė iš jų regiono čempiono titulą, ir vienas iš vietinių komentatorių pareiškė, jog tai įvyko ne todėl, kad Libertivilio komanda geresnė, bet dėl to, kad turėjo didesnį žaidėjų pasirinkimą. Pasakysiu jums, kad treneris Puferis ir dėl šito kone pašėlo.

Tačiau šie buvo "Lokių" metai. Pervažiavo per mus it garvežiu. Fredas Denas pasitraukė iš žaidimo dėl smegenų sutrenkimo pirmame kėlinyje.

Antrą kėlinį Normanas Alepas buvo nuvežtas į Libertivilio bendruomenės ligoninę su sulaužyta ranka. O paskutinį kėlinį "Lokiai" tris kartus paeiliui prispaudė kamuolį, dusyk po perdavimų koja. Galutinis rezultatas - 40-6. Be apsimestinio kuklumo pasakysiu, kad tie šeši buvo pelnyti mano. Tačiau kartu su kuklumu nenustumsi į šalį realybės, - man sekėsi.

Taigi... dar viena savaitė pragaro treniruočių aikštėje. Dar viena savaitė trenerio, staugiančio *Duok tam žindukliui.* Vieną dieną mes treniravomės keturias valandas, ir kai Lenis pasiūlė treneriui, kad būtų neblogai palikus šiek tiek laiko paruošti pamokoms, aš pamaniau - tik akimirką - kad Puferis trenks jam pažandėn. Suskato skimbčioti tai viena, tai kita ranka raktais, primindamas man kapitoną Kvigą iš filmo "Maištas "Kaine"*. Man regis, žmogaus charakteris geriau atsiskleidžia pralaimint nei laimint. Puferis, kuris per visą savo trenerio karjerą nėsyk nepralaimėjo du kartus iš eilės, reagavo bejėgišku, buku įsiūčiu - kaip tigras narve, įerzintas žiaurių vaikų.

Kitą penktadienį - veikiausia rugsėjo 22-ąją - įprastinė penkiolikos minučių sueiga baigiantis septintai pertraukai buvo atšaukta. Nežinau, kad kuris nors žaidėjas būtų tam prieštaravęs: stovėti ten ir klausytis, kaip kažkelintą kartą tave šlovina strapaliojančios striksės, nemenka nuobodybė. Tą vakarą treneris Puferis mus vėl pakvietė į sporto salę, kur dvi valandas stebėjome nufilmuotas rungtynes, kaip "Tigrai" ir "Lokiai" mus pažemino. Galbūt tikėtasi tuo mus uždegti, bet aš pasijaučiau tik dar labiau prislėgtas.

Tą naktį, prieš mūsų antrąsias rungtynes namie, man prisisapnavo keistas sapnas. Tai nevisai buvo košmaras, tikrai ne kaip anas, kai aš savo klyksmu pažadinau visus namus, bet buvo... nemalonus. Mes žaidėme su Filadelfijos "Drakonais" ir pūtė stiprus vėjas. Padrąsinantys šauksmai, blerbesys, garsiakalbio iškreiptas Čabio Makarčio balsas, pranešinėjantis prižeminimus ir baudinių jardus, netgi dunksniai susiduriant žaidėjams - visa skambėjo kraupiai, aidžiai tame nesiliaujančiame, vienodame vėjyje.

Veidai tribūnose atrodė geltoni ir keistai neryškūs, nelyginant kiniškos kaukės. Striksės šokinėjo ir kvailiojo it besitampantys automatai. Dangus buvo keistai pilkas, juo bėgo debesys. Mes žiauriai pralaiminėjome. Treneris Puferis rėkė ant žaidėjų, bet niekas jo negirdėjo. "Drakonai" vis pabėgdavo nuo mūsų, kamuolys nuolat buvo pas juos. Lenis Barongas atrodė lyg žaistų per baisų skausmą, jo burnos kampai buvo nusileidę žemyn drebančiu lanku tartum kaukės tragedijoje.

Mane pastūmė ir partrenkė ant žemės, sutrypė bėgantys žaidėjai. Gulėjau savo aikštės pusėje, toli gilumoje nuo grumtynių linijos, raitydamasis, bandydamas atgauti kvapą. Pakėliau galvą ir tenai, vidury lengvosios atletikos aikštės, už suolų, skirtų svečių komandos aistruoliams, pamačiau stovinčią Kristiną. Vėl ji visa švytėjo naujumu, tartum tik prieš valandą būtų išriedėjusi iš prekybos salės.

Ant stogo, sukryžiavęs kojas it Buda, sėdėjo Arnis ir bereikšmėmis akimis žvelgė į mane. Jis kažką man šaukė, bet per nepaliaujamą vėjo kauks-

* 1954 m. amerikiečių filmas su populiariu aktoriumi Hemfriu Bogartu (Humphrey Bogart).

mą nieko negirdėjau. Iš jo lūpų atrodė lyg sakytų: *Nesijaudink, Deni. Mes viskuo pasirūpinsime. Tik nesirūpink. Viskas gerai.*

Kuo pasirūpinsime? Klausiau save gulėdamas tenai futbolo aikštėje (kurią mano sapnas nežinia kodėl pavertė kažkokio astralinio kūno velėna) ir gaudydamas kvapą, o trikampis po kelnaitėmis žiauriai buvo įsirėžęs į šakumą tuoj po kiaušeliais. Kuo pasirūpinsime?

Kuo?

Jokio atsako. Tiktai grėsmingas geltonas priekinių Kristinos žibintų švytėjimas ir Arnis, romiai sėdintis sukryžiuotomis kojomis ant jos stogo tame nesiliaujančiame, veržliame vėjyje.

Kitą dieną mes ten vėl kovojome už seną mieląją Libertivilio viduriniąją. Nebuvo taip blogai kaip mano sapne - tą šeštadienį niekas nepatyrė traumų, ir trumpą valandėlę trečiame ketvirtyje netgi atrodė, kad mes galbūt turime šansų, - bet paskiau filadelfiečių saugui pasisekė keli ilgi perdavimai - kai neina, tai viskas neina - ir mes vėl prakišome.

Po žaidimo treneris Puferis tik sėdėjo ant suolo ir nežiūrėjo nė į vieną iš mūsų. Pagal tvarkaraštį mums dar liko vienuolika rungtynių, bet jis jau buvo baigtas žmogus.

16 / Pasirodo Li, Badis dingsta

Tikrai, mažyt, mylėk už tai mane,
Turiu ratus greičiausius aš mieste,
Priėjęs kas artyn tenebandys -
Lyg su sparnais ji lėks, vyrut,
Joks vėjas nepavys.
Kupė manasis tai,
Jis visa, ką turiu...
- "The Beach Boys"

Esu įsitikinęs, buvo antradienis po mūsų pralaimėjimo Filadelfijos "Drakonams", kai dalykai vėl pajudėjo iš vietos. Tikriausiai tai atsitiko rugsėjo 26-ąją.

Arnis ir aš turėjome tris pamokas drauge, ir viena iš jų buvo Amerikos istorijos - bendrojo kurso ketvirtasis periodas. Pirmas devynias savaites jį dėstė misteris Tompsonas, literatūros padalinio vedėjas. Tų pirmųjų devynių savaičių tema buvo "Du šimtai klestėjimo ir nuopolio metų". Arnis pavadino jį gurgulynės-burbulynės pamoka, nes ji vyko prieš pat priešpiečius ir kiekvieno pilve dėjosi kažkas įdomaus.

Kai tą dieną pamoka pasibaigė, prie Arnio priėjo viena mergaitė ir paklausė, ar jis turįs anglų literatūros užduotį. Arnis turėjo. Kruopščiai ištraukė ją iš užrašų knygutės, o tuo metu mergaitė rimtai stebėjo jį savo tamsiai mė-

lynomis akimis, neatitraukdama jų nuo jo veido. Šviesbruviai jos plaukai, šviežio medaus spalvos - ne dirbtinio, o tokio, kuris ką tik nubėgęs nuo korio - buvo sutraukti atgal ir perrišti plačiu mėlynu kaspinu, derančiu prie akių spalvos. Žvelgdamas į ją pajutau, kaip paširdžiuos kažkas man džiugiai persivertė. Kol ji persirašinėjo užduotį, Arnis vis nenuleido nuo jos akių.

Žinoma, ne pirmąsyk aš mačiau Li Kebot; prieš tris savaites ji buvo persikėlusi iš vieno Masačūsetso miestuko į Libertivilį, tad vis pakliūdavo po akimis. Kažkas man sakė, kad jos tėvas dirbo "3M" - firmoje, gaminančioje lipniąją juostą.

Dargi ne pirmąsyk atkreipiau į ją dėmesį, nes Li Kebot, tiesiai šviesiai kalbant, buvo graži. Grožinės literatūros kūriniuose pastebėjau, kad rašytojai visad sugalvoja savo vaizduojamoms moterims ir merginoms vienokį ar kitokį trūkumėlį - gal todėl, kad jie mano, kad tikras grožis yra stereotipiškas arba todėl, jog yra įsitikinę - vienas kitas trūkumėlis suteikia herojei tikroviškumo. Atseit, ją būtų galima laikyti gražuole, jeigu ne per ilga apatinė lūpa ar per smaila nosis, arba pernelyg plokščia krūtinė. Visados kas nors atsiranda.

Bet Li Kebot buvo paprasčiausiai graži, be jokių išlygų. Šviesios ir tobulos odos, dažniausiai su visiškai natūraliu rausvumu, maždaug penkių pėdų aštuonių colių ūgio, kaip mergaitė aukšta, bet ne per aukšta, dailios figūros - tvirtos, iškilios krūtys, siaura talija, kurią, regis, galėtum apglėbti dviem delnais (bent šitą troškai pabandyti), lieknos šlaunys, grakščios kojos. Gražus veidas, seksuali, patraukli figūra - manau, menininko akims neįdomi, be per ilgos apatinės lūpos ar smailos nosies, arba be nereikalingo pūpsnio ar iškilumo kurioje nors kūno dalyje (netgi be mielo kreivo danties - tikriausiai ji dar turėjo ir nuostabų ortodontą), bet ji tikrai neatrodė neįdomi, kai į ją žiūrėdavai.

Keletas bernų bandė ją užsiverbuoti, bet buvo mandagiai atstatyti. Padaryta išvada, kad merguželė tikriausiai saugo ištikimybę kokiam nors vaikinui Endoveryje ar Breintrije, arba dar kokiame miestukyje, iš kur atvyko ir kad tikriausiai laikui bėgant ji prijunks. Dvi iš tų pamokų, kurias turėdavau su Arniu, lankydavo ir Li, tad aš tik tykojau progos savo paties ėjimui.

Dabar, stebėdamas, kaip juodu vogčiomis dvilkčioja vienas į kitą, kol Arnis surado užduotį, o ji kruopščiai persirašinėjo, ėmiau abejoti, ar man bepasitaikys proga savajam ėjimui. Paskiau nejučia sau nusišypsojau. Arnis Kaningemas, šitas senukas Picaveidis, ir Li Kebot. Tatai tiesiog juokinga. Tatai...

Paskiau kažkaip šypsena mano viduje išblėso. Trečiąsyk - ir tikrai trečiąsyk - pastebėjau, kad Arnio veido oda tvarkosi mažne pritrenkiančia sparta. Spuogai buvo išnykę. Kai kurie iš jų, tiesa, paliko jo skruostuose tuos įdubusius randelius, bet jeigu vaikino veidas tvirtas, tosios duobelės, matyt, ne tiek jau daug reiškia; kad ir kaip keista, jos dargi gali geriau pabrėžti charakterį.

Li ir Arnis slapčia tyrinėjo vienas kitą, o aš slapčia tyrinėjau Arnį, stebėdamasis, kada ir kaip būtent įvyko šisai stebuklas. Skaisčios saulės spinduliai įkypai krito pro misterio Tompsono klasės langus, paryškindami mano

draugelio veido bruožus. Jis atrodė... senesnis. Tartum jis būtų įveikęs spuogus ir pūlinukus ne reguliariai prausdamasis ar vartodamas kokį nors specialų kremą, bet kažkokiu būdu pavarydamas laikrodį į priekį apie trejus metus. Taip pat jis kitaip šukavosi plaukus - jie buvo trumpesni ir žandenos, kurias jis pretenzingai nešiojo nuo pat tada, kai tos ėmė jam augti (tai įvyko maždaug prieš aštuoniolika mėnesių) buvo dingę.

Mintimis aš sugrįžau į tą apniukusią popietę, kai mudu buvome nuėję pasižiūrėti kungfu filmo su Čaku Norisu. Kaip tik tada, nusprendžiau, aš pirmąsyk pastebėjau, kad jo oda taisosi. Būtent apie tą laiką jis nusipirko automobilį. Galbūt čia visa esmė. Pasaulio paaugliai, džiaukitės. Amžinai išspręsite opias spuogotumo problemas. Nusipirkite seną automobilį, ir jis...

Vidinė šypsena, jau besiveržianti paviršiun, staiga sugižo.

Nusipirkite seną automobilį, ir jis padarys - ką? Pakeis jūsų galvą, jūsų mąstyseną ir podraug - medžiagų apykaitą? Išlaisvins tikrąją jūsų esybę? Aš tartum girdėjau Stukį Džeimsą, mūsų senąjį matematikos mokytoją, šnabždantį mano galvoje savo dažnai kartojamą refreną: *Jeigu iki pat galo eisime šiuo samprotavimų keliu, ponios ir ponai, tai kur jis mus nuves?*

Iš tiesų, kur?

- Dėkui tau, Arni, - pasakė Li švelniu, aiškiu balseliu. Sulanksčiusi ji įsidėjo užduotį savojon užrašų knygutėn.

- Nėr už ką, - atsakė jis.

Ir tada jų akys susitiko - juodu žvelgė vienas į kitą, o ne tik vogčiomis dvilkčiojo - ir netgi aš pajutau, kaip įsižiebė kibirkštis.

- Pasimatysim per šeštą pertrauką, - pasakė ji ir nuėjo, švelniai krypuodama klubais po žaliu megztu sijonėliu, švysčiojančiais ant sviterio nugaros plaukais.

- Ką tu numatęs su ja per šeštą pertrauką? - paklausiau. Aš pats neketinau tą pertrauką praleisti studijų salėje - toje, kurią prižiūrėjo grėsmingoji mis Reipek, kurią visi mokiniai vadino mis Retpek*... bet niekad atvirai į akis, galite tuo neabejoti.

- Užsiimsim matieka, - pasakė jis svajingu salsvu balsu, tokiu jam nebūdingu, jog sukikenau.

- Už-si-imsim matieka, - pamėgdžiojau ir užvertęs akis suplojau delnais, dar smagiau nusijuokdamas.

Jis užsimojo neva man smogti.

- Na, na, prikąsk liežuvį, Gilderi, - pagrasino.

- Atsiknisk, skystakiauši.

- Štai įtraukė tave ton sukrušton futbolo komandon, ir žiūrėk, kas dedasi.

Taip atsitiko, kad misteris Hoderis, kuris moko pirmamečius gramatikos subtilybių (ir kaip nusispaudinėti į kumštį, teigia kai kurie šmaikštuoliai), kaip tik tuo metu ėjo pro šalį, ir jis rūsčiai susiraukė į Arnį:

- Galvokite, ką kalbate koridoriuose, - subarė jis ir nuėjo toliau su portfeliu vienoje rankoje ir hamburgeriu iš karštų priešpiečių bufeto - kitoje.

Arnis išraudo it burokas: visad jam taip atsitinka, kai kalba su mokytoju (tai tokia mašinali reakcija, jog kai mudu mokėmės pradinėje mokykloje jį

---

* Rat-pack - žiurkių maišas (angl.).

nubausdavo už dalykus, kurių nepadarė, vien todėl, jog atrodydavo kaltas): Tikriausiai tai kai ką pasako, kaip Maiklas ir Regina jį auklėjo - man viskas gerai, tau viskas gerai, aš esu asmenybė, tu esi asmenybė, mes visi be galo gerbiame vienas kitą, ir kai tik pasielgia kas nors negerai, tave ištinka tai, ką galėtum pavadinti alergine kaltės reakcija. Manau, tai todėl, jog Amerikoje augi liberalu.

- Žiūrėk, kaip kalbi, Kaningemai, - pasakiau. - O tai sulauksi krūvos nemalonumų.

Tada ir jis prajuko. Mudu ėjome aidinčiu, trinksinčiu koridoriumi. Šen bei ten praskubėdavo mokyklinė liaudis, kiti stoviniavo atsirėmę į savo spinteles ir valgė. Koridoriuose buvo draudžiama valgyti, bet daugelis to nebojo.

- Ar tu atsinešei priešpiečius? - paklausiau.

- Aha, maišelyje.

- Eik ir paimk. Pavalgysime stadiono tribūnose.

- Argi tavęs dar nepykina nuo tos futbolo aikštės? - paklausė Arnis. - Jeigu praeitą šeštadienį dar ilgiau būtum ten pragulėjęs ant pilvo, ko gero, kuris nors iš sargų būtų tave ir palaidojęs.

- Nieko tokio. Šį savaitgalį mes žaidžiame išvykoje. O aš noriu iš čia ištrūkti.

- Tvarka, susitiksim tenai.

Jis nuėjo, o aš patraukiau prie savo spintelės pasiimti savo priešpiečių. Pradžiai turėjau keturis sumuštinius. Nuo tada, kai treneris Puferis pradėjo tuos treniruočių maratonus, aš tartum nuolatos buvau alkanas.

Žengiau koridoriumi, mąstydamas apie Li Kebot ir apie tai, kaip visi mažne stos piestu, jeigu juodu pradės draugauti. Žinote, vidurinės mokyklos bendruomenė labai konservatyvi. Be didelių pamokslavimų, tačiau tokia yra. Mergaitės visos rengiasi pagal paskutines, kad ir kvailiausias madas, berniukai kartais nešioja plaukus bemaž sau iki subinės, kiekvienas šiek tiek rūko žolytę ar po truputėlį uosto koką - bet visa tai yra tik išorinė patina, apsauginis sluoksnis, kuriuo pasidengi, mėgindamas susigaudyti, kas iš tikrųjų dedasi su tuo tavo gyvenimu. Tai tartum veidrodis, kuriuo naudojies atspindėti saulei į mokytojų ir gimdytojų akis, tikėdamasis sutrikdyti juos pirma negu tie suspės tave sutrikdyti dar labiau, negu jau esi sutrikęs. Širdies gilumoje moksleiviai yra beveik tokie pat nedrąsūs kaip respublikonų bankininkai bažnytiniame susirinkime. Esama mergaičių, turinčių, ko gero, kiekvieną "Black Sabbath" išleistą albumą, bet jeigu Ozis Osbornas lankytų jų mokyklą ir pakviestų kurią nors iš jų į pasimatymą, toji mergaitė (ir visos jos draugės) vien tik nuo tos minties mirtinai užsijuoktų.

Išnykus pūlinukams ir spuogams, Arnis atrodė visai nieko - iš teisybės, jis atrodė daugiau negu nieko. Bet, manau, neatsirastų mergaitės, kartu lankiusios mokyklą tuo metu, kai jo veido būklė buvo pati prasčiausia, kuri būtų su juo susitikinėjusi. Tiesą sakant, jos matė jį ne tokį, koks buvo dabar, o jo prisiminimą. Bet Li visai kas kita. Kadangi buvo persikėlusi iš kitur, ji neturėjo nė menkiausio supratimo, kaip iš tikrųjų bjauriai Arnis atrodė savo pirmuosius trejus metus Libertivilio vidurinėje mokykloje. Žinoma, būtų galėjusi jį turėti, jeigu būtų pasiėmusi pernykštį "Liberation" ir pasižiūrėjusi į

šachmatų klubo nuotrauką, bet kad ir kaip keista, dėl tos pačios respublikoniškosios tendencijos tikriausiai būtų nekreipusi į ją dėmesio. Kas dabar, tas amžina - paklausk bet kurį respublikoną bankininką, ir jis tau pasakys, kad kaip tik taip turėtų suktis pasaulis.

Vidurinės mokyklos moksleiviai ir respublikonų bankininkai... Kai esi mažas, laikai savaime suprantama, kad visa be paliovos keičiasi. Kai esi suaugęs, laikai savaime suprantama, kad visa keisis, nesvarbu kaip tu besistengtum išsaugoti status quo* (netgi respublikonų bankininkai šitą žino - galbūt jiems tatai nepatinka, tačiau žino). Tiktai kai esi paauglys, nuolat kalbi apie keitimąsi ir savo širdyje viliesi, kad iš tikrųjų to niekad neįvyks.

Išėjau laukan su milžinišku priešpiečių maišu rankoje ir perkirtau parkavimo aikštelę dirbtuvių linkui. Tai ilgas, panašus į daržinę statinys su mėlynai nudažytomis gofruoto metalo sienomis - nelabai savo konstrukcija besiskiriantis nuo Vilio Darnelo garažo, bet kur kas tvarkingesnis. Jame glaudžiasi stalių, automechaninės dirbtuvės ir vaizduojamojo meno skyrius. Vieta rūkymui neva yra išskirta užpakalinėje pusėje, bet gražiomis dienomis per priešpiečių pertrauką abipus pastato palei sienas stoviniuoja dirbtuvių praktikantai, atsirėmę savo motociklininkiškais batais ar smailanosiais kubietiškais purvabridžiais, rūkydami ir šnekučiuodamiesi su savo draugužėmis.

Šiandien iš dešiniosios pastato pusės nebuvo visiškai nieko, ir tai turėjo kai ką man pasakyti, tačiau nepasakė. Buvau paskendęs savo linksmose mintyse apie Arnį ir Li, taip pat apie Moderniosios Amerikos Vidurinės Mokyklos Moksleivių psichologiją.

Tikroji rūkomoji zona - "paskirtoji" - yra mažutis akligatvis už automechaninės dirbtuvės. O toliau už dirbtuvių, penkiasdešimt ar šešiasdešimt jardų atstu, yra futbolo aikštė, virš kurios iškilusi didelė rezultatų švieslentė su viršum jų tvieskiančiu šūkiu: ĮKRĖSKIT JIEMS, TERJERAI.

Tuoj už rūkomosios zonos spietėsi būrelis žmonių - kokia dvidešimtis ar trisdešimtis jų buvo sustoję ankštu ratuku. Tokia geometrinė figūra paprastai reiškia muštynes arba tai, ką Arnis vadina "pasistumdymu" - dvejetas vaikinų, po teisybei ne tiek dar bepročių, kad stengtųsi vienas kitą sužaloti, o tik besistumdančių rankomis ir pečiais, idant išsaugotų savo vyriškąją reputaciją.

Žvilgtelėjau ton pusėn, tačiau be didesnio domesio. Man nesinorėjo stebėti kovą; tik troškau kuo greičiau suvalgyti savo priešpiečius ir sužinoti, ar tarp Arnio ir Li Kebot kas nors dedasi. Jeigu nors šiek tiek dedasi, galbūt šitai atitrauktų jo mintis nuo įkyraus susižavėjimo Kristina. Viena tikra: Li Kebot ant savo lonžeronų neturėjo nė truputėlio rūdžių.

Paskiau kažkokia mergina sukliko, o dar kažkas šūktelėjo:

- Ei, ne! Mesk tai, vyruti!

Šitai nuskambėjo labai labai negerai. Aš pakeičiau kryptį, norėdamas pamatyti, kas dedasi.

Prasibroviau pro minią ir rato viduryje išvydau Arnį, stovintį ištiestomis šiek tiek priešais save rankomis krūtinės aukštyje. Jis atrodė pablyškęs, išsi-

* Pirmykštį būvį (lot.).

gandęs, tačiau ne panikuojantis. Kiek toliau nuo jo į kairę ant žemės gulėjo suplotas maišelis su priešpiečiais, kuriame matėsi sportbačio įspaudas. Priešais Arnį, su džinsais ir baltais sportiniais marškinėliais, išryškinančiais kiekvieną krūtinės įlinkį ir iškilimą, stūksojo Badis Repertonas. Jo dešiniojoje rankoje blizgėjo spyruoklinis peilis, kurį jis pamažu vedžiojo pirmyn ir atgal sau prieš veidą - nelyginant koks magas, atliekantis mistišką ritualą.

Jis buvo aukštas ir plačiapetis, su ilgais juodais plaukais, surištais užpakaly galvos į arklio uodegą neišdirbtos odos dirželiu. Stambus, kvailas, niekšiškas jo veidas nežymiai vypsojo. Mane nuvėrė drąsą pakertantis išgąstis ir baimės šaltis. Jis atrodė ne tiktai kvailas ir niekšiškas, jo išvaizda buvo kaip pamišėlio.

- Sakiau, kad tu man dar pakliūsi, vyruti, - negarsiai pasakė jis Arniui. Palenkė peilį ir nesmarkiai smigtelėjo juo oran Arnio linkui. Arnis šiek tiek atšlijo. Spyruoklinė geležtis turėjo dramblio kaulo rankeną su nediduku chromuotu mygtuku jai išstumti. Pati geležtė atrodė kokių aštuonių colių ilgio - tai buvo anaiptol ne peilis, o, po šimts, tikras durklas.

- Ei, Badi, paženklink jį! - džiugiai sušuko Donas Vanderbergas, ir aš pajutau, kaip mano burna išdžiūvo.

Apsidairiau ir išvydau šalia savęs kažkokį neišvaizdų naujokėlį, kurio nepažinojau. Jis atrodė užhipnotizuotas vyksmo, visas vien akys.

- Ei, - pasakiau, ir kai jis nepasižiūrėjo, trinktelėjau alkūne jam į šoną. - Ei!

Jis krūptelėjo ir išsigandęs pažvelgė į mane.

- Eik ir pašauk misterį Keisį. Jis valgo priešpiečius stalių dirbtuvės kontoroje. Tučtuojau jį pakviesk.

Repertonas žvilgtelėjo į mane, paskiau - į Arnį.

- Nagi, Kaningemai, - tarė jis. - Kaip manai, pasigalinėsim?

- Mesk šalin peilį, šūdžiau, ir aš nieko prieš, - pasakė Arnis. Jo balsas buvo visiškai ramus. "Šūdžiau", kur aš anksčiau girdėjau tą žodį? Ar tik ne iš Džordžo Lebėjaus? Žinoma. Tai buvo jo brolio žodis.

Tas žodis Repertonui aiškiai buvo ne prie širdies. Jis užraudo ir žingtelėjo artyn prie Arnio. Šis išsilenkė jo. Pagalvojau, kad labai greitai kas nors įvyks - galbūt vienas iš tų dalykų, kuriems prireikia siūlių ir kurie palieka randus.

- Tučtuojau pakviesk Keisį, - paliepiau neišvaizdžiajam naujokėliui, ir šis nuėjo. Bet buvau įsitikinęs, kad veikiausiai viskas prasidės prieš pasirodant misteriui Keisiui... Jeigu tik man nepasiseks kiek pristabdyti įvykių.

- Mesk peilį, Repertonai, - pasakiau.

Jis vėl pažvelgė mano pusėn.

- Tik pamanyk, - nusišiepė jis. - To Pimpiaveidžio draugelis. Nori, kad jį mesčiau?

- Tu turi peilį, o jis - ne, - pasakiau. - Pagal mano knygas tai vadinama sukrušta tridabailyste.

Nuoraudis dar sustiprėjo. Repertono dėmesys buvo išblaškytas. Jis pažvelgė į Arnį, paskiau į mane. Arnis metė į mane nuoširdaus dėkingumo žvilgsnį - ir pasislinko kiek arčiau Badžio. Man tas nepatiko.

- Mesk šalin jį, - kažkas šūktelėjo Repertonui. O paskiau dar kažkas: - Mesk šalin jį!

Visi ėmė skanduoti:

- Mesk šalin jį, mesk šalin jį!

Repertonui tai nepatiko. Neturėjo nieko prieš būti dėmesio centre, tačiau šis dėmesys buvo ne toks, kokio jis troško. Jo akys nervingai pradėjo bėgioti aplinkui - iš pradžių į Arnį, paskiau į mane ir galiausiai į kitus. Plaukų sruoga užkrito jam ant kaktos ir, krestelėjęs galvą, jis nubloškė ją atgal.

Kai Badis vėl dirstelėjo mano pusėn, aš sujudėjau lyg rengdamasis jį pulti. Peilis kryptelėjo į mane, ir tada Arnis puolė - puolė greičiau negu aš būčiau patikėjęs. Dešiniosios plaštakos briauna kirto žemyn pusgalvišką, tačiau efektyvų smūgį, pataikydamas Repertonui į riešą ir išmušdamas iš jo gniaužto peilį. Tas dzvanktelėdamas nukrito ant nuorūkomis nukloto asfalto. Repertonas pasilenkė jį pakelti. Arnis išlaukė su mirtinu tikslumu, ir kai Repertono plaštaka visa palietė asfaltą, Arnis primynė ją. Stipriai. Repertonas sukliko.

Tada įsikišo Donas Vanderbergas, atitraukė Arnį ir parbloškė jį ant žemės. Mažne suvokdamas, ką ketinu daryti, žingtelėjau į ratą ir iš visų jėgų spyriau Vanderbergui subinėn - ne stumtelėjau jį padu, o pėdos galu smogiau iš apačios aukštyn - kaip išspirdamas futbolo kamuolį.

Vanderbergas, tuo laiku devyniolikmetis ar dvidešimtmetis ilgšis, ėmė klykti ir šokinėti aplinkui, susiėmęs už pasturgalio. Visai pamiršo apie pagalbą savajam bičiuliui - jis iškrito iš žaidimo. Man ir pačiam nuostabu, kad jo neparalyžiavo. Niekad nebuvau į nieką spyręs; ir, dievaži, tai buvo nuostabus pojūtis.

Kaip tik tada kažkieno ranka apsivijo man apie gerklę, o kita praniro tarp kojų. Sekundėlę per vėlai sumojau, kas tuoj atsitiks, kad suspėčiau visiškai apsiginti. Mano kiaušius smagiai, tvirtai spustelėjo, šleikštus skausmas kaukdamas šovė nuo šakumo iki paširdžių ir vėl nusileido į kojas, pakirsdamas jas tiek, jog kai ranka, spaudusi gerklę atsileido, aš tiesiog susmukau į balą ant rūkomosios zonos dervabetonio.

- Na, kaip tau tai patiko? - paklausė kampuotas bernas su išgedusiais dantimis. Ant nosies jis turėjo mažus ir gana gležnus vielinių rėmelių akinius, kurie plačiame, bukame veide atrodė absurdiškai. Tai buvo Mūčis Velčas, dar vienas iš Badžio draugelių.

Staiga žiūrovų ratas ėmė tirpti, ir aš išgirdau vyrišką balsą sušunkant:

- Liaukitės! Liaukitės tučtuojau! Vaikinai, išsiskirstykit! Išsiskirstykit, velniai rautų!

Tai buvo misteris Keisis. Pagaliau misteris Keisis.

Badis Repertonas sugriebė nuo grindinio peilį. Vienu greitu judesiu suvarė geležtę atgal rankenon ir paslėpė šią užpakalinėn džinsų kišenėn. Jo ranka buvo subraižyta ir kruvina, atrodė, kad turėtų ištinti. Niekingas kalės vaikas, tikėjausi, kad ji ištins taip, jog atrodys nelyginant viena iš Antino Donaldo pirštinių, kokiomis šis mūvi komiksuose.

Mūčis Velčas atbulom pasitraukė nuo manęs, žvilgtelėjo misterio Keisio pusėn ir nykščiu palietė savo lūpų kampą.

- Vėliau, pimpalsnuki, - metė jis.

Donas Vanderbergas dabar šokinėjo lėčiau, bet vis dar trynėsi nukentėjusią vietą. Skausmo ašaros ritosi jo veidu.

Greta atsidūrė Arnis, apkabino mane ranka ir padėjo atsistoti. Jo marškiniai buvo smarkiai išpurvinti, kai parkrito Vanderbergo pastumtas. Į džinsų kelius buvo įsispaudusios cigarečių nuorūkos.

- Tau viskas gerai, Deni? Ką jis padarė?

- Čiuptelėjo už kiaušių. Viskas bus gerai.

Bent aš taip vyliaus. Jeigu esate vyras ir kuriuo nors gyvenimo momentu jums teko užsigauti savo kunkolus (o kuriam vyrui neteko?), tai žinote. Jeigu esate moteris, tai nesuprantate - negalite žinoti. Skausmas, kurį patiri iškart - tai tik pradžia; jis nuslopsta ir būna pakeičiamas buku, pulsuojančiu veržimo pojūčiu, kuris nusistovi pilvo apačioje. Ir tasai pojūtis tartum sako: *Ei, tu! Gera čia, tūnau sau tavo pilvo apačioje ir verčiu tave jaustis taip, lyg tuoj tuoj išvemtum priešpiečius ir podraug pridėtum į kelnes! Manau, aš dar šiek tiek čia pasilaikysiu, gerai? Kaip dėl pusvalandžiuko ar panašiai? Puiku!* Kai tau sučiumpa už kunkolų - tai ne iš pačių didžiausiųjų gyvenimo malonumų.

Misteris Keisis prasibrovė pro retėjančias žiūrovų gretas ir tuoj pat perprato situaciją. Jis nebuvo stambuolis kaip treneris Puferis ir netgi neatrodė atšiaurus. Buvo vidutinio ūgio ir amžiaus, jau plinkantis. Dideli raginių rėmelių akiniai tvirtai sėdėjo jam ant nosies. Mėgo nešioti paprastus baltus marškinius - be kaklaraiščio - ir dabar tokiais vilkėjo. Nors ir nebuvo stambuolis, bet mokiniai misterį Keisį gerbė. Niekas su juo juokų nekrėsdavo, nes jis nė kiek neprisibijojo mokinių, kaip daugelis mokytojų. Vaikinai irgi tą žinojo, Badis ir Mūčis - taip pat; paniurę jie nudelbė akis ir mindžikavo nuo kojos ant kojos.

- Dinkite, - gyvai paliepė misteris Keisis keliems dar likusiems žiūrovams. Tie sujudo sliūkinti šalin. Mūčis Velčas irgi pamėgino pasekti jais. - Ne tu, Piteri, - sustabdė jį misteris Keisis.

- O, misteri Keisi, aš nieko nedariau, - gynėsi Mūčis.

- Aš irgi, - prisijungė Donas. - Kodėl visad prie mūsų kabinatės?

Misteris Keisis priėjo prie manęs - vis tebestovėjau remdamasis į Arnį.

- Tau viskas gerai, Deni?

Pagaliau pradėjau atsigaivelėti - būtų buvę blogiau, jeigu viena iš mano šlaunų nebūtų dalinai užblokavusi Velčo ranką. Aš linktelėjau.

Misteris Keisis vėl sugrįžo prie mindžikuojančių piktų Badžio Repertono, Mūčo Velčo ir Dono Vanderbergo. Donas nejuokavo - kalbėjo už juos visus. Jiems iš tiesų atrodė, kad prie jų kabinamasi.

- Šaunu, tiesa? - galiausiai įgėlė misteris Keisis. - Trise ant dviejų. Štai kaip tu mėgsti tvarkyti reikalus, Badi? Ir tokio santykio tau, regis, negana?

Badis pakėlė galvą, metė į Keisį smilkstantį neapykanta bjaurų žvilgsnį ir vėl nuleido akis.

- Jie pradėjo. Tie vaikinai.

- Tai netiesa... - šokosi Arnis.

- Užsičiaupk, Pimpiaveidi, - suurzgė Badis. Ketino dar kažką pridurti, bet nespėjus jam išsižioti, misteris Keisis sugriebė jį ir bloškė nugara į dirbtuvių

sieną. Kaip tik toje vietoje kabojo skarda su užrašu: RŪKYTI TIK ČIA. Misteris Keisis ėmė trankyti Badį Repertoną į tą iškabą, ir kassyk, kai šis į ją atsitrenkdavo, skarda sužvangėdavo nelyginant dramatiškas vyksmo akcentas. Jis tvarkėsi su Repertonu nelyginant su didele skudurine lėle. Matyt, kažkur vis dėlto turėjo raumenų.

- Malonėk užčiaupti savo didelius žabtus, - pasakė jis, ir vėl trenkė Badį nugara į iškabą. - Malonėk užčiaupti savo žabtus, arba aš juos tau išvalysiu. Nenoriu tavęs klausytis, Badi.

Jis paleido Repertono marškinius, kurie, išsipešę iš džinsų, apnuogino šio baltą, neįdegusį pilvą. Misteris Keisis vėl pasisuko į Arnį:

- Ką tu sakei?

- Aš ėjau pro rūkomąją zoną į stadiono tribūnas, ketindamas ten pavalgyti priešpiečius, - pasakė Arnis. - Čia rūkė Repertonas su draugais. Priėjęs jis išmušė man iš rankos maišelį su priešpiečiais, užmynė jį ir sutraiškė. - Jis lyg norėjo dar kažką daugiau pasakyti, paskiau nugalėjo save ir nurijo žodžius. - Nuo to ir prasidėjo.

Bet aš nesirengiau visko taip palikti. Nesu joksai skundalius ar plepys - nesu toks normaliomis aplinkybėmis, bet Repertono, matyt, nuspręsta, kad primušti už tai, jog buvo išmestas iš Darnelo garažo - nepakankamas kerštas. Ko gero, būtų pradūręs Arniui žarnas ar netgi užmušęs jį.

- Misteri Keisi, - pasakiau.

Jis pažvelgė į mane. Už jo nugaros grėsmingai žybtelėjo žalios Badžio Repertono akys - perspėdamos mane. Laikyk liežuvį už dantų, tai mudviejų reikalas. Netgi prieš metus aš gal būčiau paklusęs kažkokiam iškreiptam savigarbos jausmui, nusileidęs Badžiui ir žaidęs pagal jo taisykles, bet tik ne dabar.

- Ką, Deni?

- Jis griežia dantį ant Arnio nuo vasaros. O dabar turėjo savo rankose peilį ir, atrodo, ketino juo durti.

Arnis žvelgė į mane pilkomis, drumstomis akimis. Prisiminiau, kaip pavadino Repertoną šūdžiumi - Lebėjaus žodžiu - ir mano nugara pašiurpo.

- Sukruštas melagis! - teatrališkai sušuko Repertonas. - Aš neturiu jokio peilio!

Keisis pažvelgė į jį ir nieko nepasakė. Vanderbergas ir Velčas dabar atrodė baisiai nepatogiai - išsigandę. Tikėtina jų bausmė už šias nedidukes peštynes progresavo: dabar jiems grėsė ne tik palikti po pamokų, prie ko buvo pripratę, laikinai netekti teisės lankyti mokyklą, bet ir būti visiškai pašalintiems.

Tereikėjo man pasakyti dar vieną žodį. Pagalvojau apie tai ir vos nenutylėjau. Bet reikalas lietė Arnį, o Arnis buvo mano draugas, ir giliai savo viduje, o tai svarbiausia, aš ne tik maniau, kad jis ketino durti Arniui tuoju peiliu; aš tai žinojau. Todėl pasakiau tą žodį.

- Tai spyruoklinis peilis.

Dabar Repertono akys ne tik blyksėjo, jos žioravo, žadėdamos pragaro ugnį, prakeiksmą ir ilgas kančias.

- Nesąmonė, misteri Keisi, - kimiai pasakė šis. - Jis meluoja. Prisiekiu Dievu.

Misteris Keisis nieko neatsakė, tik pamažu pažvelgė į Arnį.

- Kaningemai, - paklausė jį. - Ar Repertonas išsitraukė prieš tave peilį?

Arnis iš pradžių delsė atsakyti. Paskiau tyliai, balsu veikiau panašiu į atodūsį, pratarė:

- Taip.

Dabar Repertono žvilgsnis žioravo į mudu abu.

Keisis pasisuko į Mūčį Velčą ir Doną Vanderbergą. Aš iškart pastebėjau, kad jo taktika pasikeitė - judesiai tapo lėti ir atsargūs, tartum sulig kiekvienu žingsniu jis tikrintų pagrindą po kojomis. Vadinasi, jau sužinojo, kokios gali būti pasekmės.

- Ar čia būta peilio? - paklausė jų.

Mūčis ir Vanderbergas stovėjo nudūrę akis sau į pėdas ir tylėjo. Tai buvo pakankamas atsakymas.

- Išversk kišenes, Badi, - paliepė misteris Keisis.

- Nė velnio! - atšovė Badis. Jo balsas tapo šaižus: - Jūs manęs nepriversite!

- Jeigu manai, kad neturiu teisės, tai klysti, - pasakė misteris Keisis. - Jeigu manai, kad aš prireikus nepajėgsiu pats išversti tavo kišenes, tai irgi klysti. Bet...

- Aha, tik pabandyk, tik pabandyk, - šūktelėjo Badis. - Suplosiu tave į sieną, sukruštas plikšiau!

Man beviltiškai maudė paširdžiuos. Nekenčiu panašių dalykų, tokių bjaurių priešiškų scenų, o ši buvo blogiausia iš kada nors mano regėtų.

Bet misteris Keisis kontroliavo situaciją ir nė kiek nekrypo nuo savo linijos.

- Betgi aš nesiruošiu to daryti, - užbaigė jis. - Tu pats man išversi kišenes.

- Nesulauksi, užsikrušk, - šnypštė Badis. Jisai stovėjo atsirėmęs nugara į dirbtuvių sieną taip, kad nesimatytų išsipūtusios užpakalinės kišenės. Marškinių padurkas dviems suglamžytais lopiniais karojo iki jo džinsų šakumo. Šaudė akimis į šonus it užspeistas kampan žvėris.

Misteris Keisis žvilgtelėjo į Mūčį ir Doną Vanderbergą.

- Judu, berneliai, ženkite kontoron ir likite ten, kol aš ateisiu, - pasakė jis. - Niekur nepasišalinkite; jau ir taip jums gana nemalonumų.

Juodu pamažu nukiūtino arti susiglaudę, tartum stengdamiesi vienas kitą apsaugoti. Mūčis sykį atsigręžė. Pagrindiniame mokyklos korpuse sutilindžiavo skambutis. Liaudis pradėjo traukti vidun, kai kas mesdavo į mus smalsius žvilgsnius. Mudu praleidome priešpiečius, bet nesvarbu. Nebebuvau alkanas.

Misteris Keisis vėl savo dėmesį sutelkė į Badį.

- Šiuo metu tu esi mokyklos teritorijoje, - pasakė jis. - Ir dėl to privalai dėkoti Dievui, nes jeigu tu tikrai turi peilį, Badi, ir jeigu buvai jį išsitraukęs, tuomet šitai laikoma užpuolimu su šaltu ginklu. Už tą sodina į kalėjimą.

- Įrodyk tai, įrodyk tai! - šūktelėjo Badis. Jo skruostai liepsnojo. Alsavo tankiai, su nervingais pertrūkiais.

- Jeigu tu tuojau pat neišversi kišenių, tai aš parašau raštelį, kad tu nušalinamas nuo užsiėmimų. Paskiau paskambinu kopams, ir tą pat minutę, kai

tik tu išeisi pro vartus, jie tave sugriebs. Matai, kaip įklimpai? - Jis rūsčiai pažvelgė į Badį: - Čionais mes tvarkomės patys, - pridūrė. - Bet jeigu man prisieis parašyti, kad tave nušalinu, Badi, tavo subinė priklausys jiems. Žinoma, jeigu neturi peilio, viskas gerai, bet jeigu turi, ir jie jį suras...

Kurį laiką tvyrojo tyla. Ketvertas mūsų stovėjo visame tame paveiksle. Nemaniau, kad jis tai padarys; juk galėjo pasiimti nušalinimo raštelį ir po to greitai kur nors patvorin išmesti peilį. Bet paskiau jis, matyt, susivokė, kad kopai ieškos ir tikriausiai suras, nes išsitraukė peilį iš užpakalinės kišenės ir numetė ant dervabetonio. Tasai nukrito paleidžiamuoju mygtuku apačion - geležtė iššoko ir aštuoniais coliais chromuoto plieno sužibėjo popietės saulėje.

Arnis pažvelgė į jį ir atbula alkūne nusišluostė burną.

- Eik kontoron, Badi, - ramiai pasakė misteris Keisis. - Palauk ten manęs.

- Šikt ant kontoros! - sušuko Badis plonu, isterišku iš pykčio balsu. Plaukai užkrito jam ant kaktos, ir krestelėjęs galvą jis nubloškė juos atgal. - Aš palieku tą sukruštą kiaulidę.

- Taip, labai gerai, puiku, - pasakė misteris Keisis be ryškesnės balso intonacijos ar jaudulio - lyg Badis jam būtų pasiūlęs puodelį kavos. Ir tada aš supratau, kad su Libertivilio viduriniąja Badžiui viskas baigta. Jokio palikimo po pamokų ar tridienių atostogų; jo tėvai paštu gaus oficialų mėlyną pranešimą iš mokyklos - ten bus paaiškinta, kodėl jų sūnus pašalinamas, ir informuota, kokios jų teisės ir juridinės galimybės šiuo klausimu.

Badis pažvelgė į Arnį ir mane - ir nusišypsojo.

- Aš dar iki jūsų prisikasiu, - pasakė jis. - Ir atsiskaitysiu. Dar pasigailėsite gimę, kruštukai. - Paspyrė peilį - tas nulėkė šalin sukdamasis ir blyksėdamas, kol sustojo dervabetonio pakraštyje. Badis nuėjo, kliksėdamas ir brūžindamas motociklininko batų kulnų apkaustais.

Liūdnu, pavargusiu veidu misteris Keisis pažvelgė į mus.

- Atleiskite, - tarė jis.

- Viskas gerai, - atsakė Arnis.

- Ar jūs, berniukai, norėtumėte atleidimo raštelių? Parašysiu jums, jeigu jaučiate, kad likusią dienos dalį būtų geriau praleisti namie.

Aš žvilgtelėjau į Arnį, kuris valėsi marškinius. Šis papurtė galvą.

- Ne, viskas gerai, - pasakiau.

- Tvarka. Tad tik raštelius dėl pavėlavimo.

Mes nuėjome į misterio Keisio kabinetą, ir jis parašė pateisinamuosius raštelius dėl pavėlavimo į kitą pamoką, kuri pasitaikė mudviem su Arniu bendra. Kai įžengėme į fizikos laboratoriją, daugelis į mus smalsiai sužiuro, o kai kas dargi šnabždėjosi, prisidengę delnais burną.

Šeštosios pertraukos pabaigoje buvo iškabintas nedalyvaujančių popietiniuose užsiėmimuose sąrašas. Pasižiūrėjau į jį ir aptikau Repertono, Vanderbergo ir Velčo pavardes. Ties kiekviena buvo pažymėta (Nuš.). Maniau, kad mudu su Arniu po pamokų būsime pakviesti pas mokytoją Lotrop, tvarkančią drausmės reikalus, papasakoti, kas atsitiko. Bet mūsų nepakvietė.

Po pamokų pasidairiau Arnio, tikėdamasis, kad kartu važiuosime namo ir dar kiek šnektelsime apie viską, tačiau ir dėl to apsirikau. Jis jau buvo išėjęs į Darnelo garažą darbuotis prie Kristinos.

17 / Kristina vėl gatvėje

Aš turiu 66-ųjų "Ford Mustangą"
380-ies arklio jėgų.
Pats žinai, per galingas jis
Tarp valstijų tik šliaužti plentu.
- Čakas Beris

Ištaikiau progą pasikalbėti su Arniu tik po futbolo rungtynių kitą šeštadienį. Ir tądien, pirmąsyk nuo tada, kai ją nusipirko, Kristina vėl išvažiavo į gatvę.

Mūsų komanda išyko autobusu į Hiden Hilsą apie šešiolika mylių atstu nuo Libertivilio - tai buvo tykiausia kelionė, kokioje kada nors man buvo tekę dalyvauti. Tartum važiuotume giljotinon, o ne į futbolo rungtynes. Netgi faktas, kad jų pergalių ir pralaimėjimų santykis 1-2 buvo tik šiek tiek geresnis nei mūsų, nieko labai nedžiugino. Treneris Puferis sėdėjo už autobuso vairuotojo, išblyškęs ir tylus, lyg kamuotųsi nuo pagirių.

Paprastai išvyka į rungtynes svetur būdavo karavano ir cirko derinys. Antru autobusu iš paskos trinksėdavo striksės, orkestrėlis ir visi mūsų mokykliokai, užsiverbavę į "aistruolius" ("aistruolius", Dievuliau! jeigu mes visi nebūtume baigę vidurinės, kas, velniai rautų, tuo patikėtų?). Įkandin abiejų autobusų tęsdavosi vilkstinė iš penkiolikos ar dvidešimties automobilių, daugelis prigrūstų paauglių ir su lipdukais ĮKRĖSKIT JIEMS TERJERAI ant buferių - pypsinčių, blyksinčių šviesomis ir panašiai, visus tuos dalykus jūs tikriausiai prisimenate iš savo pačių mokyklinių dienų.

Bet šioj kelionėje mus telydėjo autobusas su striksėmis ir orkestrėliu (ir tas buvo netgi ne pilnas - pergalingais metais jeigu neužsirašydavai į antrąjį autobusą iki antradienio, galėjai manyti, kad tau nepasisekė) ir dar trys ar keturi automobiliai. Šiaudadvasiai draugai buvo nusiplovę. O aš sėdėjau komandos autobuse greta Lenio Barongo, niūriai svarstydamas, ar šią popietę būsiu išmuštas iš varžybų ir visiškai nenujausdamas, kad viena iš riedančių paskui autobusą mašinų buvo Kristina.

Išvydau ją, kai Hiden Hilso mokyklos parkavimo aikštelėje išlipome iš autobuso. Jų orkestrėlis jau marširavo po aikštę, ir iki mūsų aiškiai atskriejo didžiulio būgno dunksniai, keistai sustiprinti žemo, debesuoto dangaus. Žadėjo būti pirmas tikrai tinkamas futbolui šeštadienis - vėsus, apniukęs, rudeniškas.

Išvysti Kristiną, sustojusią šalia autobuso su orkestrantais, jau man buvo ganėtinai netikėta, bet kai iš vienos pusės išlipo Arnis, o iš kitos - Li Kebot, pasijaučiau tiesiog priblokštas - ir gerokai pagautas pavydo. Ji vilkėjo užpakaliuką aptempusiomis rudomis vilnonėmis kelnėmis ir baltu, kabliuku megztu puloveriu, virš kurio puikiomis garbanomis driekėsi šviesūs jos plaukai.

- Arni, - pašaukiau. - Ei, vyruti!

- Sveikas, Deni, - atsiliepė jis kiek sutrikęs.

Jaučiau, kad kai kurie lipantys iš autobuso žaidėjai irgi negalėjo patikėti savo akimis: žiū, picaveidis Kaningemas su šitąja klasiška atsikėlėle iš Masačūsetso. Dievaži, kaip tatai galėjo atsitikti?

- Kaip laikais?

- Gerai, - atsakė jis. - Pažįsti Li Kebot?

- Iš bendrų užsiėmimų, - tariau. - Sveika, Li.

- Sveikas, Deni. Laimėsit šiandien?

Pritildžiau balsą iki kimaus šnabždesio:

- Visa iš anksto sutvarkyta. Gali lažintis iš savo subinės.

Arnis kiek nuraudo, bet Li, prisidengusi delnu burną, sukikeno.

- Pabandysime, tačiau nežinau, kas išeis, - pridūriau.

- Mes palaikysime jus, kad laimėtumėt, - pasakė Arnis. - Jau dabar matau rytdienos laikraštį - "Gilderis Pasiekia Viršūnę, Sumuša Konferencijos Kamuolio Prižeminimų Rekordą".

- "Gilderis Nugabentas Ligoninėn su Sulaužytu Žandikauliu" - šitaip panašiau, - gyniaus. - Kiek atvažiavo vaikinų? Dešimt? Penkiolika?

- Bus daugiau vietos tribūnose tiems, kurie atvažiavo, - pasakė Li ir įsikibo Arniui į parankę - manau, jį nustebindama ir pamalonindama. Man jau ji patiko. Galėjo būti kalė ar ne itin guvaus proto, - man regis, nemaža išties gražių merginų būdinga viena arba kita, - bet Li abiejų šių savybių neturėjo.

- Kaip rieda skardinė? - paklausiau ir nuėjau prie automobilio.

- Ne per blogiausiai. - Jis nusekė paskui mane, stengdamasis per plačiai neišsišiepti.

Darbai buvo pasistūmėję į priekį, ir dabar mašina jau nebeatrodė taip keistai ir nevėkšliškai. Buvo pakeista ir antra pusė surūdijusių priekinių grotelių, o įtrūkių lizdas priekiniame stikle visiškai dingęs.

- Tu pakeitei stiklą, - pasakiau.

Arnis linktelėjo.

- Ir kapotą.

Kapotas buvo lygus, spindintis naujumu, ryškiai kontrastuojantis su rūdžių išmargintais šonais. Nudažytas tamsiai raudona gaisrinės mašinos spalva, atrodė šauniai. Arnis savininkiškai palietė jį, ir tas prisilietimas tapo glamone.

- Aha. Pats jį uždėjau.

Kažkuo jo žodžiai mane bakstelėjo. Juk jis turėjo viską pats padaryti, ar ne?

- Kalbėjai, kad paversi ją parodomuoju modeliu, - pasakiau. - Regis, pradedu tavimi tikėti. - Aš apėjau ją ir stabtelėjau vairuotojo pusėje. Durų ir grindų vidaus apmušalai vis dar buvo purvini ir nutrinti, bet jau pakeistas ir priekinės sėdynės dangalas, ne tik užpakalinės.

- Ji bus graži, - pasakė Li, tačiau jos balsas nuskambėjo kažkokia negyva gaidele - nebebuvo toks natūraliai giedras ir trykštantis linksmumu kaip tada, kai kalbėjomės apie rungtynes - ir tai paskatino mane pažvelgti į ją. Vieno žvilgsnio pakako. Jai Kristina nepatiko. Iškart tą supratau, visiškai, pilnutinai, tartum būčiau sugavęs ore vieną iš jos smegenų spinduliuojamųjų bangų. Stengsis prisiversti pamėgti automobilį, nes jai Arnis patiko... Bet... niekad iš tikrųjų nepamėgs tos mašinos.

- Vadinasi, tu gavai oficialų leidimą ja važinėti gatvėmis, - pasakiau.
- Na... - Arnis, atrodo, pasijautė nesmagiai. - Ne. Nevisiškai.
- Ką turi galvoje?
- Neveikia signalas ir kartais, kai nuspaudžiu stabdžius, užpakalinės šviesos užgęsta. Turbūt kažkur trumpina, bet kol kas man nepavyko atsekti, kur.
Pažvelgiau į naują priekinį stiklą - ant jo puikavosi naujas techninės apžiūros lipdukas. Arnis pasekė mano žvilgsnį - sugebėjo atrodyti sutrikęs ir podraug agresyvus.
- Vilis man davė lipduką. Jis žino, kad ji jau devyniasdešimt procentų tvarkinga.
Ir be to, pagalvojau, tau degė šis pasimatymas, tiesa?
- Ar tai nepavojinga? - paklausė ji, kreipdamasi klausimu kažkur tarp Arnio ir manęs. Suraukė nežymiai kaktą - manau, veikiausiai pagavo staiga tarp Arnio ir manęs padvelkusį šaltuką.
- Ne, - pasakiau, - nemanau. Kai važiuoji su Arniu, tai tas pat, kaip važiuotum su pačiu Jėzumi Kristumi.
Tai padėjo išsklaidyti šiokią tokią įtampą, kuri buvo besusidaranti tarp mūsų. Iš futbolo aikštės atskriejo nedarnus triūbų žvygesys, o paskiau orkestro vadovo balsas, silpnas, tačiau aiškiai girdimas po žemais debesimis: "Prašom, darsyk! Čia Rodžersas ir Hameršteinas*, o ne rokenrolas! Prašom, darsyk!"
Mes visi trys susižvalgėme. Arnis ir aš prajukome, netrukus prie mudviejų prisijungė ir Li. Pažvelgiau į ją ir vėl mirksnį mane pagavo tas pats pavydas. Troškau savo draugužiui Arniui vien geriausio, bet ji iš tiesų buvo ne bet kas - septyniolikos, netoli aštuoniolikos, puiki, tobula, sveika, gyvai reaguojanti į viską savajam pasaulyje. Rozana irgi savaip buvo graži, bet prieš Li ji atrodė nelyginant ant medžio šakos snaudžiantis tinginys.
Ar tai tada aš pirmąsyk pradėjau jos geisti? Pradėjau geisti savo geriausio draugo merginos? Taip, veikiausiai tada. Bet prisiekiu jums, aš niekad nebūčiau dėjęs pastangų su ja suartėti, jeigu visa būtų atsitikę kitaip. O gal tiesiog aš jaučiau poreikį taip manyti.
- Verčiau eime, Arni, o tai negausime gerų vietų atsisėsti svečių tribūnose, - su aukštos damos sarkazmu pasakė Li.
Arnis nusišypsojo. Ji vis dar tebebuvo lengvai įsikibus jam į parankę, ir mano draugelis jautėsi nuo viso to gerokai apsvaigęs. Ir kodėl ne? Jeigu tai būčiau buvęs aš, patiriantis pirmą pažintį su gyva mergina, ir dar tokia dailia kaip Li, jau trim ketvirtadaliais būčiau ją įsimylėjęs. Linkėjau jam tik kuo geriausia su ja. Manau, aš stengiuosi, kad jūs manimi patikėtumėte, netgi jeigu ir netikėsite visu kitu, ką nuo šios vietos toliau turiu jums papasakoti. Jeigu kas ir nusipelnė nors kiek laimės, tai tikrų tikriausiai Arnis.
Visi kiti komandos žaidėjai jau buvo nuėję į svečių persirengiamąjį už mokyklos sporto salės, ir dabar iš ten išniro trenerio Puferio galva.
- Kaip manai, ar neteiktumeis mus pagerbti savo asmeniu, misteri Gilderi? - šūktelėjo jis. - Suprantu, kad labai daug prašau, ir, tikiuosi, tu man at-

* Richard Rodgers (g. 1902) ir Oscar Hamerstein (1895-1960) - JAV populiarios muzikos kūrėjai (pirmas - kompozitorius, antras - poetas ir libretistas).

leisi, jeigu turi svarbesnių reikalų, bet jeigu neturi, tai gal malonėsi atsivilkti čion į rūbinę?

Sumurmėjau Arniui ir Li:

- Čia Rodžersas ir Hameršteinas, o ne rokenrolas, - ir nukėblinau sporto salės pusėn.

Žingsniavau į persirengiamuosius, - treneris vėl pasislėpė jų viduje, - o Arnis ir Li pasuko tribūnų link. Tačiau pusiaukelėje aš sustojau ir sugrįžau prie Kristinos. Nors ir vėlinaus, prisiartinau prie jos apsukdamas pusratį; tasai absurdiškas prietaras nestoti jai iš priekio tebebuvo išlikęs.

Virš užpakalinio buferio aš išvydau spyruokle pritvirtintą plokštę su Pensilvanijos prekybos agento ženklu. Atlenkiau ją ir antroje pusėje aptikau lipnią juostą su užrašu: ŠI PLOKŠTELĖ DARNELO GARAŽO NUOSAVYBĖ, LIBERTIVILIS. PENS.

Paleidau plokštę atšokti vieton ir išsitiesiau, raukdamas kaktą. Darnelas davė jam lipduką, nors automobilis dar toli gražu neparuoštas išriedėti į gatves; Darnelas paskolino jam prekybos agento plokštelę, kad galėtų automobiliu atsivežti Li į rungtynes. Be to, jis liovėsi Arniui buvęs "Darnelas"; šiandien mano draugelis pavadino jį "Viliu". Įdomu, tačiau nelabai guodžiama.

Nejaugi Arnis toks kvailas, kad nesusimąsto, jog šio pasaulio viliai darnelai niekad neteikia paslaugų vien iš širdies gerumo. Vyliausi, kad jis nekvailas, bet nebebuvau tuo tikras. Ir dar daug kuo nebebuvau tikras dėl Arnio. Per pastarąsias kelias savaites jis labai pasikeitė.

Mes velniškai save nustebinome ir laimėjome rungtynes - kaip vėliau paaiškėjo, tai buvo vienerios iš tų dvejų, apskritai mūsų laimėtų per sezoną... Bet aš jau nebebuvau su komanda, kai sezonas baigėsi.

Mes neturėjome jokios teisės laimėti; išėjome aikštėn, iš anksto susitaikę su nesėkme ir prakišome burtus. "Kalniečiai" (idiotiškas komandos pavadinimas, bet kai pagalvoji, kas tokio taip išmintinga garsėti "Terjerų" vardu?) per pirmus du įžaismius nešė kamuolį keturiasdešimt jardų, prasiverždami pro mūsų gynybos liniją it vanduo pro rėtį. Paskiau, per trečią įžaismį - kai jie trečiąsyk iš eilės laimėjo grumtynes - jų saugas prarado kamuolį. Garis Tardifas sugriebė jį ir, plačiai išsišiepęs, šešiasdešimt jardų nuvinguriavo per aikštę, pelnydamas taškus.

"Kalniečiai" ir jų treneris pašėlo protestuoti, tvirtindami, kad kamuolys buvo išriedėjęs iš žaidimo ties grumtynių linija, tačiau teisėjai nesutiko, ir mes pirmavome 6-0. Iš savo vietos ant atsarginių suolelio skersai aikštę mačiau svečių tribūnas - ten tas nedaugelis Libertivilio aistruolių dūko. Maniau, kad jie tam turėjo teisę; juk pirmąsyk per visą sezoną mes rungtynėse pirmavome. Arnis ir Li mosikavo "Terjerų" vėliavėlėmis. Aš jiems pamojau. Jie man atsakė tuo pačiu. Atrodė tartum visai neblogai ten susibičiuliavę, ir tai sukėlė man šypseną.

O dėl žaidimo, tai mums po tų pirmųjų per atsitiktinumą pelnytų taškų nėsyk neprisiėjo dairytis atgal. Savo pusėje turėjome tą mistišką dalyką - polėkį, galbūt vienintelį sykį tais metais. Aš nesumušiau Konferencijos pris-

paudimų rekordo, kaip Arnis pranašavo, bet tris kartus pelniau taškus, vieną iš jų - po devyniasdešimties jardų reido, ilgiausio, kokį kada nors buvau atlikęs. Sužaidus pusę laiko, rezultatas buvo 17-0, o treneris tiesiog žydėjo. Regėjo prieš mus visišką sėkmės permainą, nuostabiausią sugrįžimą turnyrinės lentelės viršun per visą Konferencijos istoriją. Žinoma, kaip vėliau paaiškėjo, tai liko kvailelio svajone, tačiau tądien jis iš tiesų skrajojo padebesiuos, ir man buvo gera dėl jo, taip pat ir dėl Arnio su Li, kad jie taip naudingai ir lengvai susipažino.

Antroji žaidimo pusė nebuvo tokia sėkminga; mūsų gynyba vėl daugiausia ėmė žaisti nuolaidžiai, kaip tatai atsitikdavo per pirmas trejas rungtynes, bet vis dėlto varžovai nėsyk nebuvo priartėję. Mes laimėjome 27-18.

Treneris vidury ketvirto puskėlinio vėl pasodino mane ant atsarginių suolelio ir išleido aikštėn Brajaną Maknelį, turėsiantį mane pakeisti kitais metais - o iš tiesų, kaip paaiškėjo, dargi anksčiau. Aš nusiprausiau po dušu ir apsirengiau, paskiau vėl išėjau laukan, kaip tik nuaidint signalui, kad liko žaisti dvi minutes.

Parkavimo aikštelė buvo pilna automobilių, bet visai be žmonių. Nuo rungtynių aikštės aidėjo pašėlę "Kalniečių" aistruolių šūksniai, raginantys juos per dvi paskutiniąsias žaidimo minutes padaryti neįmanoma. Iš tokio atstumo visa tai atrodė nereikšminga, kaip be abejonės ir buvo.

Aš nuėjau prie Kristinos.

Jinai stovėjo ten pat, su savo rūdžių išgraužtais šonais, nauju kapotu ir ilgų ilgiausiais užpakaliniais antsparniais. Dinozauras iš tų tamsių 6-ojo dešimtmečio bipopo kupletų laikų, kai visi naftos milijonieriai buvo iš Teksaso, o jankių doleris išmušinėjo paskutinę dvasią iš japonų jenos, bet ne atvirkščiai. Iš tų laikų, kai Karlas Perkinsas dainuodavo apie įkaušusius akseleratoriaus spaudikus, o Džonis Hortonas - apie šokius kiaurąnakt ant lentinių smuklės grindų, ir kai didžiausias šalies paauglių dievaitis buvo Edas "Kukis" Bairnsas.

Aš paliečiau Kristiną. Pabandžiau ją paglostyti, kaip šitai darė Arnis; pamėgti ją dėl Arnio - jeigu kas ir gali prisiversti pamėgti šią mašiną, tai tik aš. Li tepažinojo Arnį vieną mėnesį. O aš jį pažinojau visą savo gyvenimą.

Perbraukiau ranka per surūdijusį paviršių, ir prisiminiau Džordžą Lebėjų, taip pat Veroniką ir Ritą Lebėj, ir kažkurią akimirką mano plaštaka, turėjusi paglostyti, susigniaužė į kumštį, ir aš iš visų jėgų trenkiau į Kristinos šoną - taip stipriai, jog užsigavau ranką ir prisiverčiau sutrikęs nusišypsoti, klausdamas savęs, kokį velnią aš čia veikiu.

Pažirusių ant asfalto rūdžių šiugždesys.

Duslus bosinio būgno bumpsėjimas, atskriejantis nuo futbolo aikštės, nelyginant milžino širdies tvinksniai.

Mano paties širdies tvinksniai.

Pamėginau atidaryti priekines dureles.

Jos buvo užrakintos.

Apsilaižiau lūpas ir sumojau, jog esu išsigandęs.

Bemaž toks jausmas - labai juokinga, tiesiog linksma - bemaž toks jausmas, tartum šiam automobiliui aš nepatinku, tartum jis mane įtartų stengiantis įsiterpti tarp jo ir Arnio, ir aš nenoriu atsidurti jam iš priekio todėl, kad...

Vėl nusijuokiau, bet paskui prisiminiau savo sapną ir juokas praėjo. Pernelyg visa panašu, kad pasijaustum ramiai. Žinoma, čia, Hiden Hilse, nebuvo Čabio Makarčio, bliūvaujančio per garsiakalbį, bet visa kita kėlė tartum sapne nemalonų deja vu* įspūdį - raginantys šūksniai, susidurianči, kamšalų apsaugotų kūnų dunksniai, vėjas, švilpaujantis pro medžius, kurie po apniukusiu dangumi atrodė tartum iš popieriaus iškirptos aplikacijos.

Variklis užriaumos. Automobilis šoktels priekin, atsitrauks, šoktels priekin, atsitrauks. Ir tada sužviegs padangos - jis pasineš tiesiai į mane...

Nuvijau šalin tą mintį. Gana kurstyti save šita beprotiška šūdliava. Jau metas - seniai jau metas - sutramdyti savo vaizduotę. Tai automobilis, ne ji, ne kokia nors gyva būtybė, po teisybei jokia Kristina, tik 1958-ųjų "Plimutas Furija", nuriedėjęs nuo konvejerio Detroite podraug su kokiais keturiais šimtais tūkstančių kitų tokių pačių.

Tai padėjo... bent laikinai. Vien, kad sau įrodyčiau, jog jos nesibijau, atsiklaupiau ir pažvelgiau po dugnu. Tai, ką ten išvydau, buvo dargi keisčiau negu tie nenuoseklūs restauravimo darbai viršuje. Buvo įstatyti trys nauji "Pleasurizer" amortizatoriai, bet ketvirtasis likęs tamsus, tepalais apkepęs griuvėsis, tartum niekados nekeistas. Išmetamasis vamzdis buvo toks naujas, jog tebeblizgėjo sidabru, bet duslintuvas atrodė mažų mažiausia pagyvenusio amžiaus, o kolektoriaus vamzdis buvo itin prastos būklės. Žvelgdamas į kolektorių, pagalvojau apie galinčias prasiskverbti į saloną išmetamąsias dujas ir mano atmintyje trumpam iškilo Veronika Lebėj. Kadangi išmetamosios dujos gali nužudyti. Jos...

- Deni, ką tu čia veiki?

Turbūt jaučiausi kur kas neramesnis negu maniau, nes pašokau ant kojų it pametėtas, o mano širdis taip daužėsi, jog, atrodė tuoj tuoj pramuš krūtinę. Gretimais stovėjo Arnis, šaltas ir piktas.

Todėl, kad apžiūrinėjau jo automobilį? Ko jam dėl to taip siusti? Geras klausimas. Bet jis iš tiesų buvo užsiutęs, tai matėsi.

- Apžiūrinėju tavo mašinpalaikę, - pasakiau, stengdamasis nutaisyti kuo atsainesnį toną. - Kur Li?

- Jai prireikė į tualetą, - numojo jis, vis nenuleisdamas nuo mano veido savo pilkų akių. - Deni, tu mano geriausias draugas, kokį tik turiu, apskritai geriausias, kokį kada nors esu turėjęs. Galimas daiktas, išgelbėjai mane nuo kelionės į ligoninę anądien, kai Repertonas išsitraukė peilį, ir aš tai žinau. Bet neveik už mano nugaros, Deni. Niekad to nedaryk.

Nuo futbolo aikštės atskriejo galingi džiaugsmo šūksniai - tai "kalniečiai" ką tik įtvirtino galutinį rungtynių rezultatą, likus žaisti vos trisdešimt sekundžių.

- Arni, nesuprantu, apie ką, po šimts, tu kalbi, - tariau, bet jaučiausi kaltas. Jaučiausi taip pat kaltas kaip tada, kai supažindintas su Li, ją apžiūrinėjau, šiek tiek jos geidžiau - geidžiau merginos, kurios taip aiškiai geidė jis pats. Bet... veikti už jo nugaros? Nejaugi tai aš dariau?

Spėju, jis tai galėjo šitaip matyti. Jau buvau patyręs, kad jo įracionalus - interesas, maniakiškas susižavėjimas, vadinkite šitai kaip jums patinka - jo

* Jau regėta, matyta (pranc.).

iracionalus šis dalykas dėl to automobilio - tai užrakintas kambarys mūsų draugystės name, vieta, į kurią negalėjau patekti, neprisišaukdamas visokiausių nemalonumų. Ir jeigu jis nepagavo manęs bandant jas atrakinti visrakčiu, tai vis dėlto užklupo mėginantį pažvelgti vidun pro rakto skylutę.

- Manau, kad tu gerai žinai, apie ką aš kalbu, - pasakė jis, ir aš tartum su kažkokiu išgąsčiu pamačiau, kad jis ne tik šiek tiek supykęs; jis buvo įniršęs. - Tu, mano tėvas ir motina - visi šnipinėjat mane "dėl mano paties labo", juk šitaip vaizduojama, tiesa? Juk tai jie atsiuntė tave į Darnelo garažą pašniukštinėti, tiesa?

- Ei, Arni, palūkėk...

- Berneli, nejau manei, kad aš nesužinosiu? Tuomet aš nieko nepasakiau - juk mudu draugai. Bet dabar nežinau, Deni. Viskam turi būti riba, ir aš ketinu ją nubrėžti. Kodėl tau paprasčiausiai nepalikus mano automobilio ramybėje ir nebekaišiojus nosies, kur nepriklauso?

- Pirmiausia, - neiškenčiau, - tai buvo ne tavo tėvas ir motina. Tik tavo tėvas pasivedėjo mane į šalį ir paklausė, ar nesutikčiau pasižiūrėti, ką tu veiki su automobiliu. Aš, žinoma, sutikau, man pačiam buvo įdomu. Tavo tėvas visad buvo savo vietoj mano atžvilgiu. Ką aš turėjau atsakyti?

- Turėjai nesutikti.

- Tu nesupranti. Jis tavo pusėje. Tavo motina vis dar viliasi, kad iš to nieko neišeis - toks man susidarė įspūdis, bet Maiklas tikrai tikisi, kad tau pavyks automobilį vėl padaryti važiuojančiu. Jis taip sakė.

- Aišku, šitaip jam reikėjo prie tavęs prieiti. - Arnis mažne šaipėsi. - O iš tikrųjų tai jam svarbu užsitikrinti, kad aš tebebūčiau supančiotas. Abiem jiems tai svarbu. Nenori, kad aš suaugčiau, nes tada turės pripažinti faktą, jog sensta.

- Na, tu jau per stipriai, vyruti.

- Galimas daiktas, tau šitaip atrodo. Galimas daiktas, todėl, kad esi kilęs iš pusiau normalios šeimos, Deni, smegenys tavo minkštesnės. Jie pasiūlė man naują automobilį, kai baigsiu mokyklą, ar tu tą žinojai? Iš manęs tebuvo reikalaujama atsižadėti Kristinos, gauti visus aukščiausius pažymius ir sutikti stoti į Horliksą... Kur jie galėtų turėti mane sau po akimis dar ketverius metus.

Aš nežinojau, ką pasakyti. Tai iš tiesų buvo šiurkštoka.

- Tad nesikišk į tai, Deni. Tai visa, ką tau patariu. Mums abiem bus geriau.

- Šiaip ar taip, aš jam nieko nepasakiau, - gyniausi. - Tik tiek, kad tu patvarkei šį bei tą. Man pasirodė, kad jis nusiramino.

- Aha, kurgi ne.

- Aš nė neįsivaizdavau, kad jau taip nedaug trūksta iki techninės registracijos. Tačiau vis dėlto dar ne viskas užbaigta. Žvilgtelėjau po apačia - kolektorius visai niekam tikęs. Tikiuosi, kad važinėji atsidaręs langus.

- Nemokyk manęs, kaip juo važinėti! Aš išmanau apie automobilius daugiau negu tu kada nors išmanysi.

Kaip tik tada pradėjau širsti ant jo. Man dėl to buvo nesmagu - nenorėjau ginčytis su Arniu, ypač dabar, kai jau kiekvienu momentu prie jo turėjo

prisijungti Li, - bet jaučiau, lyg kažkas viršutiniame mano smegenų aukšte vieną po kito nuspaudinėtų tuosius raudonus jungtukus.

- Tikriausiai tai tiesa, - tariau, tramdydamas savo balsą. - Bet nesu toksai tikras, kad tu taip pat gerai išmanai apie žmones. Vilis Darnelas davė tau neteisėtą lipduką - jeigu tu įkliūtum, jis galėtų prarasti savąjį valstijos techninės apžiūros sertifikatą. Jis davė tau prekybos agento plokštelę. Kodėl jis daro tuos dalykus, Arni?

Pirmąsyk Arnis, regis, perėjo į gynybą.

- Aš tau sakiau. Jis žino, kad aš dirbu darbą.

- Nebūk bukagalvis. Tas tipas neduotų luošam krabui ramentų, jeigu nematytų iš to sau kokios nors naudos, ir tu tai žinai.

- Deni, dievaži, nejau negali palikti tai ramybėje?

- Vyruti, - tariau, žengdamas prie jo. - Man nusispjaut, kad tu turi automobilį. Tik nenoriu, kad per jį pakliūtum į bėdą. Nuoširdžiai tau sakau.

Jis neužtikrintai pažvelgė į mane.

- Nesuprantu, kodėl mudu čia stovime ir šaukiame vienas ant kito? Vien todėl, kad pasilenkiau po tavo automobiliu pažiūrėti, kaip tvirtai laikosi išmetamasis vamzdis?

Tačiau ne tik tai aš dariau. Iš dalies... bet ne vien tai. Ir, manau, mudu abu tą žinojome.

Futbolo aikštėje pokštelėjo šūvis, skelbiantis rungtynių pabaigą. Pradėjo lynoti, ir ėmė darytis vėsu. Pasisukome šūvio pusėn ir pamatėme link mūsų ateinančią Li, nešiną savo ir Arnio vėliavėlėmis. Ji pamojavo mums. Mes jai atsakėme.

- Deni, aš pats galiu savimi pasirūpinti, - pasakė Arnis.

- Gerai, - paprastai atsakiau. - Tikiuosi, kad gali. - Staiga man kilo noras paklausti, kiek giliai jis įklimpęs su Darnelu. Tačiau tokio klausimo negalėjau užduoti - tai tik būtų sukėlę tarp mūsų dar aršesnį kivirčą. Būtų pasakyta dalykų, kurių niekad nebeatitaisytum.

- Aš galiu, - pakartojo jis. Palietė savo automobilį, ir kieta jo akių išraiška suminkštėjo.

Pajutau palengvėjimą ir podraug nerimą - palengvėjimą, kad šiaip ar taip mudu nesusipyksime; abu sugebėjome nepasakyti nieko, kas būtų buvę visiškai nebepataisoma. Tačiau man taip pat atrodė, kad užsidarė ne tik vienas mūsų draugystės kambarys, o, po šimts, visas fligelis. Jis visiškai galutinai atmetė tai, ką turėjau jam pasakyti ir gana aiškiai nubrėžė tolimesnes mūsų draugystės sąlygas: visa bus gerai, jeigu tu elgsies, kaip aš noriu.

Tokia buvo ir jo tėvų pozicija, tik gaila, kad jis to nematė. Bet, manau, galų gale kada nors jam teks šitai sužinoti.

Priėjo Li, lietaus lašeliai žvilgėjo jos plaukuose. Buvo įraudus, spindinčiomis gera sveikata ir geru jauduliu akimis. Iš jos dvelkė naivus ir neišbandytas seksualumas, nuo kurio man šiek tiek susvaigo galva. Nors tai ne aš buvau svarbiausias jos dėmesio objektas, o Arnis.

- Koks galutinis rezultatas? - paklausė Arnis.

- Dvidešimt septyni aštuoniolika, - atsakė ji ir džiugiai pridūrė: - Mes juos sutriuškinome. Kur judu buvote?

- Šiaip, kalbėjomės apie automobilius, - pasakiau, ir Arnis metė į mane pralinksmėjusį žvilgsnį - bent humoro jausmas jam nebuvo dingęs su sveiku protu. Ir iš to, kokiomis akimis jis į ją žvelgė, pamaniau, jog dar išlikę šiek tiek vilties. Jis klimpo į ją - iki pat ausų. Dabar tai vyko lėtai, bet beveik neabejotinai pagreitės, jeigu dalykai tinkamai klostysis. Man iš tiesų buvo įdomu, kaip atsitiko, kad juodu susiėjo. Arnio veidas išsivalė, ir jis atrodė gan neblogai, bet veikiau tik kaip knygius, akiniuotis. Nebuvo iš tos rūšies vaikinų, su kuriais galėtum tikėtis Li Kebot norinčią būti kartu; veikiau tikėtumeis pamatyti ją įsikibusią į kokią nors Amerikos vidurinės mokyklos Apolono versijos parankę.

Per aikštę dabar plūdo žmonės - mūsų ir jų žaidėjai, mūsų ir jų aistruoliai.

- Šiaip, kalbėjotės apie automobilius, - su švelnia pajuoka pakartojo Li. Pakėlė veidą į Arnį ir nusišypsojo. Šis irgi nusišypsojo - pokvaile, apdujusia šypsena, nuo kurios man širdy tapo neapsakomai gera. Vien žvelgdamas į jį galėjau pasakyti, kad kai tik Li jam šitaip šypsosis, Kristina bus išstumta toli iš jo minčių - bus sugrąžinta į jai priklausomą vietą kaipo tokiai, tai yra transporto priemonei.

Ir man tatai tiesiog nuostabiai tiko.

18 / Tribūnose

Dieve, nupirk man "Mersiuką", a?
Vien "Poršai" pas draugus,
Aplenksiu juos tada...
- Dženis Džaplin

Pirmąsias dvi spalio savaites dažnai matydavau koridoriuose Arnį ir Li, iš pradžių besiremiančius į jo arba į jos spintelę ir besišnekučiuojančius, iki nuaidint skambučiui, kviečiančiam į klases; paskiau besilaikančius už rankų; galiausiai po pamokų einančius iš mokyklos, apsikabinusius vienas kitą. Tatai įvyko. Kalbant mokyklos žargonu, "juodu kartu vaikščiojo". Man atrodė, kad buvo kai kas daugiau. Regis, juodu buvo įsimylėję.

Nemačiau Kristinos nuo tos dienos, kai mes supliekėme Hiden Hilsą. Ji, matyt, sugrįžo pas Darnelą tolimesniems darbams - galimas daiktas, tai buvo dalis Arnio susitarimo su Darnelu, kai pastarasis tada jam davė prekybos agento plokštelę ir neteisėtą techninės apžiūros lipduką. Nemačiau "Furijos", užtat dažnai matydavau Li ir Arnį... taip pat daug apie juos girdėdavau. Jie tapo karšta mokyklinių apkalbų tema. Mergaitės norėjo žinoti, ką tokio jinai matė jame; berniukai, visados praktiškesni ir prozaiškesni, tetroško žinoti, ar mano nesubrendėliui draugužiui pavyko patekti pas ją į kelnaites. Man nerūpėjo nei viena, nei antra, bet kartais paklausdavau save, ką mano Regina ir Maiklas apie ypatingąjį savo sūnaus pirmosios meilės atvejį.

Vieną pirmadienį spalio vidury mudu su Arniu valgėme savuosius priešpiečius futbolo aikštės tribūnose, kaip tatai ketinome daryti aną dieną, kai

Badis Repertonas išsitraukė peilį - Repertonas iš tikrųjų buvo už tą išmestas iš mokyklos. Mūčis ir Donas gavo trijų dienų atostogas. Šiuo metu juodu elgėsi kaip labai geručiai berniukai. O tuo, nelabai maloniu, tarpu mūsų futbolo komanda suspėjo dar dusyk pralaimėti. Dabar bendras mūsų balansas buvo 1-5, ir treneris Puferis vėl nugrimzdo į gedulingą tylą.

Manasis priešpiečių maišelis nebuvo toks pilnas kaip nutikimo su Repertonu ir peiliu dieną; vienintelis privalumas, kurį įžvelgiau mūsų 1-5 balanse, buvo tas, kad mes dabar žengėme taip toli atsilikę nuo "Lokių" ir Ridž Roko (jie žengė 5-0-1), kad Konferencijoje mums buvo neįmanoma ką nors padaryti - nebent jų komandos autobusas nusiristų nuo uolos.

Mudu sėdėjome švelnioje spalio saulėje - jau nebetoli buvo vaiduokliūkščių, apsisiautusių paklodėmis ir prisidengusių guminėmis kaukėmis, taip pat "Darth Vader" maskaradinių kostiumų iš "Woolworth'o* krautuvėlių metas - ir krimsnojome, daug nesišnekučiuodami. Arnis savo įdarytą kiaušinį išmainė į vieną mano sumuštinį su šaltu netikru zuikiu. Manau, gimdytojai labai maža težino apie savo vaikų slaptą gyvenimą. Nuo pat pirmos klasės kiekvieną pirmadienį Regina Kaningem Arniui priešpiečiams įdėdavo įdarytą kiaušinį, o kiekvieną dieną po to, kai pietums turėdavome netikrą zuikį (o tai paprastai būdavo sekmadienio vakarais), aš savo maišelyje turėdavau sumuštinį su šaltu netikru zuikiu. Na, o aš visad nemėgau šalto netikro zuikio, o Arnis - įdarytų kiaušinių, nors aš niekad nemačiau, kad jis valgytų juos kitaip paruoštus. Ir aš dažnai klausdavau save, ką mūsų motinos pagalvotų, jeigu žinotų, kiek maža iš šimtų įdarytų kiaušinių ir turimų sumuštinių su netikru zuikiu, kurie patekdavo į kiekvieno iš mūsų maišelius, tikrai suvalgė tasai, kuriam jie buvo skirti. Aš ėmiausi savųjų sausainukų, o Arnis - figos lazdelių. Jis pažvelgė į mane, norėdamas įsitikinti, ar aš matau, paskiau susikimšo iškart visas šešias lazdeles burnon ir ėmė kramtyti. Jo skruostai groteskiškai išsipūtė.

- O, Jėzau, kas per bjaurumėlis! - šūktelėjau.

- Uhū - uhū, gahdu, - atsakė Arnis.

Ėmiau pirštais badyti jam šonus - kur jis visad ypač bijodavosi kutulio - šaukdamas:

- Niuksas į šonus! Saugokis, Arni, paragausi niuksų!

Arnis prunkštelėjo, išpurkšdamas sukramtytų figų gumulėlius. Suprantu, kaip nemaloniai tatai turi skambėti, bet iš tiesų buvo juokinga.

- Baik, Deni! - sumykė Arnis vis dar pilna burna.

- Ką sakai? Nesuprantu tavęs, sukruštas barbare. - Vis badžiau jį pirštais - kai buvome maži (tas periodas kažkaip pasimetęs laiko smiltelėse) mes tai vadinome "niūksais į šonus", - o jis raitėsi, muistėsi ir vis juokėsi.

Pagaliau nurijo didžiulį kąsnį ir atsiriaugėjo.

- Esi sukruštai nepadorus, Kaningemai, - pasakiau.

- Žinau. - Jis atrodė iš tiesų tuo patenkintas. Veikiausiai taip ir buvo; kiek pamenu, jis niekad prieš nieką nebuvo atlikęs fokuso "šešios figos lazdelės

---

* Feank Winfield Woolwarth (1852-1919) - amerikiečių prekybininkas, pigių krautuvėlių tinklo steigėjas.

iškart". Jeigu tai būtų padaręs savo tėvų akivaizdoje, įsivaizduoju, Reginai būtų visi šeriai pasišiaušę, o Maiklą - ko gero, ištikus apopleksija.

- Kiek daugiausia iškart esi įveikęs? - paklausiau.

- Sykį dvylika, - atsakė jis. - Bet maniau, kad uždusiu.

Pašaipiai suprunkščiau.

- Ar dar prieš Li to nedarei?

- Taupau šokių vakarėliui, - pasakė jis. - Taip pat aš jai paskaičiuosiu šonkaulius. - Abu nusijuokėme, ir aš pagalvojau, kaip kartais man stigdavo Arnio - nors turėjau futbolą, mokinių tarybą, naują draugužę, kuri (tikėjaus) prieš įvažiuojamojo kino teatro sezono pabaigą sutiks mane saujoj paspaudinėti. Mažai turėjau vilties, kad galėčiau susilaukti iš jos ko nors daugiau; pernelyg buvo pakerėta savimi. Vis dėlto įdomu pabandyti.

Nors ir turėjau visa tai, man stigo Arnio. Iš pradžių buvo Kristina, o dabar buvo Li ir Kristina. Tikėjaus, kad tokia eile.

- Kur ji šiandien? - paklausiau.

- Serga. Dabar jos dienos, ir, manau, tatai iš tiesų skauda.

Mintyse kilstelėjau antakius. Jeigu ji aptarinėja su juo savąsias moteriškas problemas, juodu iš tikrųjų artimai susibičiuliavę.

- Kaip atsitiko, kad tu ją pakvietei tądien į futbolo rungtynes? - paklausiau. - Kai mes žaidėme Hiden Hilse?

Jis nusijuokė.

- Tai vienintelės futbolo rungtynės, kuriose buvau nuo antrųjų savo mokslų metų. Mes tau atnešėme sėkmę, Deni.

- Paprasčiausiai paskambinai jai ir pakvietei važiuoti?

- Beveik nekviečiau. Tai buvo mano pirmasis pasimatymas. - Jis nedrąsiai į mane paskersavo. - Vargu prieš tai naktį miegojau daugiau nei dvi valandas. Kai jai paskambinau, ir ji sutiko važiuoti su manimi, aš mirtinai išsigandau, kad pasirodysiu subingalviu, ar kad išdygs Badis Repertonas ir šoks muštis, ar dar kas nors atsitiks.

- Buvo toks įspūdis, kad laikai visas vadžias savo rankoje.

- Tikrai? - Jis atrodė pamalonintas. - Ką gi, tai gerai. Bet aš bijojau. Žinai, jinai kalbėdavosi su manimi koridoriuose - paklausdavo apie užduotis ir panašius dalykus. Ji netgi įstojo į šachmatų klubą, nors ir nelabai juose gaudosi... bet daro pažangą. Aš ją mokau.

Kur gi ne, žalty, pagalvojau, bet nedrįsau garsiai pasakyti - mat vis dar prisiminiau, kaip tą pačią dieną Hiden Hilse jis plykstelėjo ant manęs. Be to, man norėjosi daugiau išgirsti, gerokai smalsavau: užkariauti tokią nuostabią merginą kaip Li Kebot - nemenkas žygdarbis.

- Tad po kurio laiko aš pradėjau manyti, kad galbūt ji manimi domisi, - tęsė Arnis. Tikriausiai prireikė daugiau laiko, kad būčiau pasirinktas aš, o ne kuris nors kitas vaikinas - toksai kaip tu, Deni.

- Taip, aš gerietis, - pasakiau. - Tokius Džeimas Braunas* vadindavo "sekso mašina".

---

* James Brown - garsus šeštojo-aštuntojo dešimtmečio juodaodis amerikiečių roko dainininkas.

- Ne, tu jokia sekso mašina, bet išmanai apie mergaites, - rimtai pasakė jis. - Tu jas supranti. O aš paprasčiausiai visad jų bijojau. Nežinodavau, ką sakyti. Matyt, ir dabar nežinau. Bet Li kitokia.

Jis kiek patylėjo, paskiau pridūrė:

- Aš bijojau ją pakviesti. Supranti, ji graži mergina, iš tiesų graži. Tu taip nemanai, Deni?

- Taip, kiek galiu spręsti, ji pati dailiausia mergaitė mokykloje.

Patenkintas jis nusišypsojo.

- Aš irgi taip manau... Bet galbūt todėl, kad ją myliu.

Pažvelgiau į savo draugelį, vildamasis, kad jis neįklimps į daugiau bėdų negu pajėgs su jomis susidoroti. Žinoma, tada aš dar nenutuokiau, kokios tos bėdos.

- Kad ir kaip ten būtų, išgirdau sykį chemijos laboratorijoje tuos vaikinus - Lenį Barongą ir Nedą Straugmeną - kalbantis: Nedas sakė Leniui, jog pakvietęs ją pasivaikščioti, ir jinai atsisakiusi, bet labai maloniai... lyg duodama suprasti, jog jeigu jis vėl pakviestų, tai gal sutiktų. Ir aš įsivaizdavau iki pavasario ją jau pastoviai vaikštinėjant su Nedu, mane iš tiesų pagavo pavydas. Tai juokinga. Turiu omeny, ji atsisakė, o aš vis tiek pavyduliauju, ar supranti mane?

Aš nusišypsojau ir linktelėjau. Aikštėje striksės repetavo naujus numerius kovos dvasiai kelti. Nemaniau, kad jos galėtų labai padėti mūsų komandai, bet buvo malonu stebėti. Skaisčioje vidudienio saulėje ant žalios žolės jų šešėliai šokčiojo po pat kulnimis.

- Kitas dalykas, kuris mane sujaudino - tai, kad iš balso neatrodė, jog Nedas būtų užsigavęs... ar susigėdęs... ar pasijautęs atstumtas, ar dar ką nors panašaus. Jis pabandė paskirti pasimatymą ir patyrė nesėkmę, štai ir viskas. Nusprendžiau, kad ir aš galėčiau pabandyti. Vis dėlto, kai jai paskambinau telefonu, buvau visas išpiltas prakaito. Vyruti, kokia kankynė. Vis įsivaizdavau, kad ji iš manęs pasijuoks ir pasakys ką nors tokio: “Man eiti su tavimi, mažasis šliuže? Turbūt sapnuoji! Man dar ne tiek pasimaišę!”

- Aha, - nusišiepiau. - Nesuprantu, kodėl ji taip nepasakė.

Jis kumštelėjo man į pilvą.

- Niuksas į vidurius, Deni! Susivemsi!

- Nieko, - numojau. - Pasakok, kas buvo toliau.

Jis truktelėjo pečiais.

- Nėra ką daug pasakoti. Kai paskambinau, atsiliepė jos motina ir pasakė, kad pakvies ją. Išgirdau, kaip bilstelėjo į stalą telefono ragelis, ir aš mažne nuspaudžiau svirtelę. - Arnis dviem pirštais parodė ketvirčio colio tarpą. - Tiek tetrūko, kad nuspausčiau svirtelę. Tikrai.

- Pažįstu tą jausmą, - pasakiau, ir iš tiesų taip buvo, - bijaisi, kad iš tavęs pasijuoks, įsivaizduoji, kad susilauksi vienokios ar kitokios paniekos, nesvarbu, esi futbolininkas ar koks nors spuoguotas keturakis neūžauga, - bet nemanau, jog pajėgiau suprasti, kokiu laipsniu Arnis visa tai išgyveno. Tam, ką jis padarė, prireikė milžiniškos drąsos. Pasimatymas - mažmožis, bet mūsų visuomenėje ši paprasta sąvoka slepia įvairius sunkumus; noriu pasakyti, kad esama vaikinų, kurie baigia vidurinę mokyklą taip niekad ir neišdrįsę

pakviesti merginą į pasimatymą. Nėsyk per visus ketverius metus. Ir ne tik vienas ar du vaikinai - tokių esama daug. Ir yra daugybė liūdnų merginų, kurios niekad nebuvo pakviestos. Sušiktas dalykas, kad taip viskas sutvarkyta, kai apie tai pagalvoji. Nukenčia daug žmonių. Miglotai galėjau įsivaizduoti stingdantį siaubą, kurį turėjo patirti Arnis laukdamas, kolei Li prieis prie telefono; pasibaisėtiną sąmyšį nuo minties, kad ketino pakviesti ne šiaip sau merginą, bet pačią dailiausią merginą mokykloje.

- Ji atsiliepė, - dėstė toliau Arnis. - Pasakė "Alio?" ir, vyruti, aš nepajėgiau pratarti nė žodžio. Pabandžiau, tačiau teišėjo tik negarsus oro švokštesys. Tad ji pasakė: "Alio, kas čia kalba?". Supranti, galbūt pamanė, kad kas nors pokštauja, ir aš pagalvojau: tai juokinga. Jeigu galiu kalbėtis su ja koridoriuje, tai sugebėsiu pasikalbėti ir per tą sumautą telefoną, daugių daugiausia, ką ji gali pasakyti, tai "ne", juk nenušaus manęs ar ką nors panašiai, jeigu pakviesiu ją į pasimatymą. Tad aš pasakiau: "Sveika, čia Arnis Kaningemas", o ji atsakė: "Sveikas" ir bla blabla, šiky bizdy, šiky bizdy, ir tuomet aš sumoju, kad netgi nežinau, kur, po šimts, ketinu ją pakviesti, o mums jau kalba baigiasi, greit ji padės ragelį. Tad paklausiau pirmiausia, kas man atėjo į galvą - ar ne - norėtų šeštadienį pažiūrėti futbolo rungtynių. Ji iškart sutiko, štai šitaip, lyg tik ir būtų laukusi, kad ją pakviesčiau, supranti?

- Gal ir laukė.

- Aha, galbūt, - kiek nustebęs susimąstė Arnis. .

Nuaidėjo skambutis, skelbdamas, kad iki penktos pertraukos pabaigos liko penkios minutės. Mudu su Arniu atsistojome. Striksės su gyvai besiplaikstančiais trumpais sijonėliais išrisnojo iš aikštės.

Mes nulipome iš tribūnos, išmetėme maišelius nuo priešpiečių į vieną iš šiukšliadėžių, nudažytų mokyklos spalvomis - oranžine ir juoda, primenančia Halouviną* - ir nužingsniavome mokyklos linkui.

Arnis vis dar šypsojosi, prisimindamas kaip visa savaime susitvarkė tą pirmąjį kartą su Li.

- Pakviesti ją į rungtynes buvo grynos nevilties žingsnis.

- Labai dėkui, - pasakiau. - Štai ko susilaukiu už tai, kad kiekvieną šeštadienį žaisdamas negailiu savo širdies, a?

- Tu supranti, ką aš turiu galvoje. Paskiau, kai ji sutiko su manimi pažiūrėti rungtynių, man toptelėjo toji baisi mintis, ir aš paskambinau tau - prisimeni?

Staiga aš prisiminiau. Jis paskambino ir paklausė, kur tos rungtynės - namuose ar išvykoje, ir iš balso atrodė absurdiškai sugniuždytas, kai jam pasakiau, kad rungtynės Hiden Hilse.

- Taigi štai kaip, sutariu pasimatymą su dailiausia mokyklos mergina - aš dėl jos pametęs galvą - ir pasirodo, kad rungtynės išvykoje, o mano automobilis stovi Vilio garaže.

- Būtum galėjęs važiuoti autobusu.

---

* Visi šventieji spalio 31 - tą dieną visaip persirengus ir su maskaradinėmis kaukėmis vaikomos dvasios.

- Dabar tą žinau, tačiau tada nežinojau. Autobusas visada būdavo užpildytas jau savaitę iki rungtynių. Nežinojau, kad tiek daug liaudies liausis važinėję į rungtynes, jeigu komanda ima pralošinėti.

- Neprimink man, - paprašiau.

- Tad aš nuėjau pas Vilį. Žinojau, kad Kristina pajėgi įveikti nuotolį, tačiau neturėjo techninio leidimo išvažiuoti į gatves. Supranti, buvau neviltyje.

Kiek labai neviltyje? - staiga šaltai pagalvojau.

- Ir jis man buvo palankus. Pasakė suprantąs, kaip tatai svarbu ir jeigu... - Arnis stabtelėjo; atrodė tartum svarstąs. - Štai ir visa didžiojo pasimatymo istorija, - negrabiai užbaigė jis.

Ir jeigu...

Tačiau tai ne mano reikalas.

Pabūk jo akimis, tąsyk pasakė mano tėvas.

Bet ir tai aš išstūmiau iš savo minčių.

Dabar mudu ėjome pro rūkomąją zoną, jau ištuštėjusią, išskyrus tris vaikinus ir dvi merginas, skubiai baigiančius rūkyti marichuaną. Buvo pasidarę jos suktinę, ir provokuojantis žolytės aromatas, toks panašus į degančių rudens lapų kvapą, pakuteno man šnerves.

- Ar pastaruoju metu kur nors matei Badį Repertoną? - paklausiau.

- Ne, - atsakė jis. - Ir nenoriu matyti. O tu?

Sykį buvau jį matęs, slampinėjantį netoliese Vanderbergo “Happy Gas” - nedidelės nestacionarinės degalinės šalia 22-ojo kelio Monrovilyje. Ji priklausė Dono Vanderbergo tėtušiui, ir įmonėlė visą laiką balansavo ant bankroto ribos nuo pat arabų naftos embargo 73-aisiais. Badis manęs nepastebėjo, aš tik važiavau pro šalį.

- Mačiau, bet nesikalbėjau.

- Tu manai, jis geba kalbėtis? - su jam nebūdinga panieka metė Arnis. - Kas per šūdžius.

Aš krūptelėjau. Vėl tasai žodis. Kiek pagalvojęs, tariau sau - teužsikruša, ir paklausiau jį, iš kur ištraukė tą savotišką terminą.

Jis mąsliai pažvelgė į mane. Staiga nuo mokyklos pastato pusės skardžiai nuaidėjo antras skambutis. Mes vėlavome į klasę, tačiau tuo metu man buvo visiškai nesvarbu.

- Pameni tą dieną, kai aš nusipirkau automobilį? - tarė jis. - Ne tą dieną, kai daviau rankpinigių, bet kai iš tikrųjų jį nusipirkau?

- Žinoma.

- Aš įėjau su Lebėjum vidun, o tu likai lauke. Tenai pas jį buvo tokia mažutėlė virtuvė su raudonai ir baltai languota staltiese ant stalo. Mudu atsisėdome, ir jis pasiūlė man alaus. Pamaniau, kad verčiau neatsisakyti. Aš iš tiesų norėjau automobilio, ir bijojau, supranti, kad kaip nors jo neįžeisčiau. Tad abu išgėrėme po alaus, ir jis leidosi į tuos ilgus išvedžiojimus... Kaip tu juos pavadintum? Turbūt klejonėmis. Klejonės apie tai, kaip visi šūdžiai prieš jį. Tai jo žodis, Deni. Šūdžiai. Pasakė, jog tai šūdžiai verčia jį parduoti automobilį.

- Ką jis turėjo galvoje?

- Spėju, jis turėjo galvoje tai, jog yra per senas vairuoti automobilį, tačiau pateikė visa kitaip. Kad tai kalti jie. Šūdžiai. Šūdžiai norį, kad jis kas dvejus metus laikytų praktinių vairavimo įgūdžių egzaminą ir kas metus tikrintųsi akis. Kaip tik akių tikrinimasis kėlė jam rūpestį. Ir dar jis pasakė, kad jiems nepatinka, kai jis išvažiuoja į gatves - visiems nepatinka. Tad kažkas paleido į automobilį akmenį.

- Aš visa tai suprantu. Bet nesuprantu, kodėl... - Arnis sustojo tarpdury, pamiršęs, kad mudu vėluojam į klasę. Turėjo rankas susigrūdęs į džinsų kišenes ir raukėsi. - Nesuprantu, kodėl jis leido Kristinai sugurti iki tokios apgailėtinos būklės, Deni. Iki tokios būklės, kokios buvo, kai ją nupirkau. Jis daugiausia kalbėjo taip, lyg iš tikrųjų ją būtų mylėjęs - žinau, tu buvai įsitikinęs, kad jis tik taip kelia kainą, tačiau nieko panašaus - ir paskiau, į pabaigą, kai jau skaičiavo pinigus, jisai suniurnėjo: "Tasai sušiktas automobilis, teiškruša mane, jeigu žinau, kodėl tu jo nori, berneli. Tai pikų tūzas". O aš pasakiau kažką tokio, jog manau galįs ją iš tiesų gražiai sutaisyti. Ir tada jis pridūrė: "Kurgi ne. Jeigu tik šūdžiai tau leis".

Mudu įėjome vidun. Misteris Leherė, prancūzų kalbos mokytojas, kažkur skubantis pro šalį su savo blizgančia po fluorescencinėmis lempomis plike metė mums susirūpinusiu balsu, kuris man priminė baltąjį triušį iš "Alisos stebuklų šalyje":

- Berniukai, jūs vėluojatės.

Mes paskubinome žingsnius iki jis dingo iš akių, paskiau vėl sulėtinome. Arnis pasakė:

- Kai Badis Repertonas taip šoko ant manęs, aš iš tiesų persigandau. - Jis pritildė balsą, nusišypsojo, tačiau visai rimtai pridūrė: - Jeigu nori žinoti tiesą, tai mažne prišlapinau į kelnes. Šiaip ar taip, man regis, aš pavartojau Lebėjaus žodį netgi nesusimąstęs. Repertonui jis tinka, kaip tu manai, a?

- Taip.

- Turiu eiti, - pasakė Arnis. - Matieka, paskiau automechanika, trečia pakopa. Man regis, per paskutiniąsias dvi savaites aš prie Kristinos išmokau visą kursą.

Jis nuskubėjo tolyn, o aš minutėlę likau stovėti koridoriuje, žvelgdamas jam įkandin. Pirmadieniais šeštą pamoką turėdavau užsiėmimus studijų salėje su mis Retpek, ir tikėjaus nepastebėtas įsmukti galan... Anksčiau taip darydavau. Be to, senjorams* daug kas atleidžiama, kaip greitai buvau beišmokstąs.

Stovėjau, stengdamasis nusikratyti baugulio jausmą, kuris niekad jau nebebus toks neapčiuopiamas ir nekonkretus. Kažkas buvo ne taip, kažkas ne savo vietoje, kažkas išsiklibinę. Smelkė tartum koksai šaltis, ir jokia skaisti spalio saulė, besiliejanti pro visus mokyklos langus, nepajėgė jo išsklaidyti. Visa buvo kaip visados, bet dalykai jau rengėsi keistis - aš tai jaučiau.

Stovėjau, stengdamasis suimti save į rankas, stengdamasis sau įteigti, kad tasai šaltis - tai niekas kitas kaip tik baimė dėl savo paties ateities ir kad aš nerimavau dėl artėjančios gyvenimo permainos. Galbūt iš dalies taip. Bet ne

* Paskutiniųjų studijų metų moksleivis.

visai. Tasai sušiktas automobilis, teiškruša mane, jeigu žinau, kodėl tu jo nori, berneli. Tai pikų tūzas. Pamačiau iš mokytojų kambario sugrįžtant misterį Leherė ir pajudėjau iš vietos.

Manau, kiekvienas iš mūsų turi savo galvos užkaboriuose ekskavatoriaus kaušą, kurį sukrėtimų ar nemalonumų akimirkomis gali paleisti į darbą ir viską nustumti į gilią tranšėją sąmonės dugne. Atsikratyti tuo. Palaidoti. Tačiau toji tranšėja pasiekia tavo pasąmonę ir kartais, sapnuose, negyvėliai pajuda ir išeina paviršiun. Aš vėl tą naktį sapnavau Kristiną, šįsyk su Arniu prie vairo, su yrančiu Rolando D. Lebėjaus lavonu, šlykščiai šokčiojančiu ant keleivio sėdynės, - mašina riaumodama išsiveržė iš garažo į mane, suparalyžiuotą tūžmingų jos priekinių žibintų šviesos.

Pabudau su prispausta prie burnos pagalve, kuri slopino mano riksmus.

19 / Nelaimingas atsitikimas

Greitink apsisukimus,
Dranguž, antraip teks sustot.
- "The Beach Boys"

Nuo to karto iki pat Padėkos dienos aš nesikalbėjau - kaip reikiant nesikalbėjau su Arniu, nes kitą šeštadienį buvau traumuotas. Tądien mes vėl žaidėme Ridž Roke su "Lokiais" ir šįsyk pralaimėjome išties įspūdingu rezultatu 46 - 3. Tačiau į žaidimo pabaigą manęs aikštėje jau nebebuvo. Apie septintą trečio ketvirčio minutę aš atsidengiau, gavau perdavimą ir jau buvau bepasinešąs į priekį, bet kaip tik tada mane partrenkė iškart trys "Lokių" gynėjai. Mirksnį nuvėrė baisus skausmas - akinantis blyksnis, tartum branduolinio sprogimo epicentre. O po to stojo visiška tamsa.

Visa liko užtemę gana ilgai, nors man taip neatrodė. Išbuvau be sąmonės apie penkiasdešimt valandų, ir kai vėl popiet pirmadienį, spalio 23-ąją, atsibudau, gulėjau Libertivilio bendruomenės ligoninėje. Greta sėdėjo tėtis ir mama, taip pat Elė, kuri atrodė išblyškus ir įsitempus. Po akimis jai ryškėjo tamsūs ratilai, ir pats nesuprantu kodėl - tai mane sujaudino; vis dėlto rado savo širdyje kertelę dėl manęs paverkti, nepaisant visų mano nukniauktų iš duoninės "Twinkies" ir "Yodels" pyragaičių po to, kai ji nueidavo miegoti; nepaisant to karto, kai padovanojau jai - tada dvylikos metų - pakelį "Vigoro"*, nes pačiais aptempčiausiais sportinukais visą savaitę prasistaipė šonais prieš veidrodį, norėdama įsitikinti, ar jos papyčiai nors kiek auga (ji pravirko, o motina mažne dvi savaites buvo itin užsirūstinus ant manęs); nepaisant visų erzelionių ir sušiktų mažmožių, kuriais stengiausi pabrėžti savo pranašumą brolio ir sesers žaidimuose.

---

* Firminis žolės trąšų pavadinimas.

Kai pabudau, Arnio su jais nebuvo, bet netrukus jis prisijungė prie mano šeimos; juodu su Li sėdinėjo apačioje, laukiamajame. Tą vakarą pasirodė mano teta ir dėdė iš Olbenio, o visą likusią savaitę tęsėsi nesiliaujantis paradas šeimos narių ir draugų - mane aplankė visa futbolo komanda, kartu su treneriu Puferiu, kuris atrodė dvidešimčia metų pasenęs. Manau, jisai suprato, kad esama blogesnių dalykų nei nesėkmingas sezonas. Treneris buvo tasai žmogus, kuris pirmas man pasakė, kad aš niekad nebežaisiu daugiau futbolo, ir sprendžiant iš jo sukritusio, įsitempusio veido, nežinau, ko jis tikėjosi - kad pravirksiu, o gal pulsiu isterikon. Bet aš apskritai ne kažkiek sureagavau, nei viduje, nei išoriškai. Tik džiaugiausi, kad likau gyvas ir žinojau, jog veikiausiai vėl galėsiu vaikščioti.

Jeigu man būtų buvę trenkta tik sykį, tikriausiai būčiau pajėgęs pašokti ir vėl sugrįžti į žaidimą. Bet žmogaus kūnas nesutvertas taip, kad vienu metu iš trijų skirtingų pusių būtų daužomas. Abi mano kojos buvo sulaužytos. Kairioji dviejose vietose. Kai kritau, dešinioji ranka užlinko už nugaros, ir patyriau bjaurų dalinį dilbio lūžį. Bet visa tai - vien žiedeliai. Man taip pat buvo lūžus kaukolė ir įvykę tai, ką mane globojantis gydytojas vadino "apatiniosios stuburo dalies pažeidimu", kas, regis, turėjo reikšti, kad aš tik per centimetrą išvengiau pavojaus likti visą likusį gyvenimą suparalyžiuotas nuo juosmens žemyn.

Turėjau daug lankytojų, daug gėlių, daug atviručių su linkėjimais.

Tačiau turėjau taip pat daug skausmo ir daug naktų, kai negalėdavau užmigti; mano ranka, taip pat ir koja buvo iškelti virš kūno ir tempiami svarsčių (atrodė, kad po gipsu jos visąlaik niežti), o juosmuo - sutvirtintas laikinu įtvaru, kuris vadinamas "spaudžiamuoju". Taip pat, žinoma, turėjau prieš save perspektyvą ilgų dienų ligoninėje ir begalinių kelionių ratukiniu krėslu į tą siaubų kamerą, taip nekaltai vadinamą Terapijos fligeliu.

O, ir dar vienas dalykas - turėjau daug laiko.

Aš skaičiau laikraščius; klausinėdavau savo lankytojus; ir ne vieną sykį, dalykams rutuliojantis toliau ir mano įtarimams tampant nebevaldomiems, aš save klausdavau, ar tik nesikraustau iš proto.

Gulėjau ligoninėje iki Kalėdų, ir kai parvažiavau namo, mano įtarimai buvo jau beveik galutinai susiformavę. Man darėsi vis sunkiau ir sunkiau paneigti jų pasibaisėtiną prasmę, ir, po šimts, aš puikiai žinojau, jog nesikraustau iš proto. Kai kuriais atžvilgiais būtų buvę geriau - kur kas patogiau - jeigu aš būčiau galėjęs tuo patikėti. Ir tuo metu aš jau buvau baisiai išsigandęs ir daugiau nei perpus įsimylėjęs savo geriausio draugo merginą.

Turėjau laiko galvoti... pernelyg daug laiko.

Laiko vadinti save šimtais vardų už tai, ką aš galvojau apie Li. Laiko stebeilyti į savo kambario lubas ir trokšti, kad niekad nebūčiau girdėjęs apie Arnį Kaningemą... ar Li Kebot... arba apie Kristiną.

Arnis - Paauglių dainos apie meilę

20 / Antras kivirčas

Agentas pasiūlė man:
"Fordą" tą parduok
Ir sėsi tu mašinon -
Tokią tik sapnuot!
Sakyk man, kokios norėtum,
Parašą dėk čia.
Ją pristatysiu tau kaip mat,
Turėsi ją kieme".
Naująja mašina
Lėksiu pirmyn sau keliu
Ir rūpintis tada nereiks
Sulūžusiu, senu "Fordu".
- Čakas Beris

Arnis Kaningemas gavo teisę eksploatuoti 1958-ųjų "Plimutą" 1978-ųjų lapkričio 1-ą dieną. Tuo jis užbaigė vyksmą, kuris iš esmės prasidėjo vakarą, kai su Deniu Gilderiu pakeitė tą pirmą nuleistą padangą - sumokėjo 8.50 dol. akcizo mokestį, 2.00 dol. municipalinį kelių mokestį (taip pat suteikusį jam teisę nemokamai parkuoti automobilį prie taksometrų miesto centre) ir 15.00 dol. registracijos numerio mokestį. Monrovilio transporto priemonių biure jam buvo išduotas Pensilvanijos valstijos numeris HY - 6241 - J.

Jis parvažiavo iš Transporto priemonių biuro Vilio Darnelo paskolintu automobiliu ir išriedėjo iš jo savitarnos garažo vairuodamas Kristiną. Parlėkė namo.

Jo tėvas ir motina grįžo drauge iš Horlikso universiteto kokią valandą vėliau. Barnis prasidėjo bemaž iškart.

- Matėt jį? - paklausė Arnis abiejų, bet galbūt daugiau kreipdamasis į tėvą. - Ką tik šiandien užregistravau.

Jis didžiavosi ir turėjo tam pagrindą. Kristina, ką tik nuplauta ir išblizginta, spindėjo rudeninėj vėlyvos popietės saulėje. Nors vis dar turėjo nemaža rūdžių, atrodė tūkstantį kartų geriau negu tą dieną, kai Arnis ją nusipirko. Lonžeronai, taip pat kapotas ir bagažinės dangtis buvo naujutėlaičiai. Vidus - išlaižytas, gražutėlis. Stiklas ir chromas blizgėjo.

- Taip, aš... - pradėjo Maiklas.

- Žinoma, matėme, - nukirto Regina. Ji taisė kokteilį įnirtingai sukdama maišiklį prieš laikrodžio rodyklę "Waterford'o" stikle. - Mes mažne į jį įva-

žiavome. Nenoriu, kad čia stovėtų. Kiemas atrodo nelyginant naudotų automobilių aikštelė.

- Mam! - pratarė Arnis, apstulbintas ir įsižeidęs. Pažvelgė į Maiklą, bet šis išėjo iš kambario irgi susitaisyti išgerti - matyt, nusprendė, kad jam to prireiks.

- Na taip, - patvirtino Regina Kaningem. Jos veidas buvo kiek baltesnis nei paprastai; parausvinti skruostai atrodė mažne kaip klouno. Vienu mauku išlenkė pusę savo džino su toniku ir susiraukė tartum išgėrusi neskanaus vaisto. - Vežk jį atgal, kur laikei. Nenoriu, kad čia stovėtų, ir jis nestovės. Viskas.

- Vežti atgal? - paklausė Arnis, dabar jau tiek pat supykęs, kiek ir įsižeidęs. - Nuostabu, ar ne? Juk ten man kainuoja dvidešimt baksų per savaitę!

- Tau kainuoja kur kas daugiau, - atkirto Regina. Išgėrė viską, pastatė stiklą ant stalo ir pasigręžė į jį. - Anądien žvilgtelėjau į tavo banko knygelę...

- Ką tu padarei? - Arnio akys išsiplėtė.

Ji kiek paraudo, bet nenuleido akių. Maiklas sugrįžo ir liko stovėti tarpduryje, vedžiodamas nelaimingą žvilgsnį nuo žmonos į sūnų.

- Norėjau žinoti, kiek tu leidai pinigų tam prakeiktam automobiliui, - pasakė ji. - Kas gi čia taip keista? Juk ateinančiais metais eisi į koledžą. Kiek žinau, Pensilvanijoje neteikiamas nemokamas koledžo išsilavinimas.

- Tad tu paprasčiausiai įėjai į mano kambarį ir naršei, kol suradai mano banko knygelę? - Arnio pilkos akys tapo atšiaurios iš pykčio. - Galbūt naršei ir žolytės. O gal žurnalų su mergaitėmis. O gal kokių dėmių ant paklodės.

Reginos žiauna atvipo. Galbūt ji ir tikėjosi sūnaus įžeistumo ir pykčio, tačiau tik ne tokio baisaus, nevaldomo įniršio.

- Arni! - suriaumojo Maiklas.

- O ką, kodėl ne? - atsikirsdamas riktelėjo Arnis. - Aš maniau, kad tai mano reikalas! Dievas žino, kiek laiko judu man kartojot, kad už viską aš pats esu atsakingas! Jūs abu!

Regina įkvėpė oro:

- Esu labai nusivylus, kad tu šitaip įsijauti, Arnoldai. Nusivylus ir įskaudinta. Elgiesi kaip...

- Tik nesakyk man, kaip aš elgiuosi! Ką kita turėčiau jausti? Daugiau nei du su puse mėnesio galuojuos, kad galėčiau jį legaliai eksploatuoti, o kai parsivežu namo, sakai, kad jo neliktų čia, kieme! Kaip aš turėčiau jaustis? Laimingas?

- Tai ne priežastis kalbėtis tokiu tonu su savo motina, - įsiterpė Maiklas. Nepaisant pamokomų žodžių, jis nevykusiai bandė taikyti. - Arba vartoti tokius posakius.

Regina ištiesė savo stiklą vyrui.

- Sutaisyk man dar vieną. Sandėliuke yra pilnas džino butelis.

- Tėti, lik čia, - paprašė Arnis. - Išsiaiškinkime iki galo.

Maiklas Kaningemas pažvelgė į žmoną, paskiau į sūnų ir vėl į žmoną. Matė abu kietus it titnagas. Paėmęs iš žmonos stiklą, jis pasitraukė virtuvėn.

Regina vėl nuožmiai pasigręžė į sūnų. Pleištas styrojo įvarytas į sūnaus savarankiškumo duris nuo vasaros pabaigos; veikiausiai ji nusprendė, kad tai paskutinis jos šansas jį išmušti.

- Liepą tu banke turėjai beveik keturis tūkstančius dolerių, - pasakė ji. - Beveik trys ketvirčiai visų pinigų, kuriuos užsidirbai nuo devintos klasės, plius procentai...

- O, tu iš tikrųjų visąlaik prižiūrėjai, a? - pasakė Arnis ir staiga atsisėdo, nenuleisdamas akių nuo motinos. Jo balse nuskambėjo paniekos kupina nuostaba: - Mam, kodėl tu paprasčiausiai nepasiimi tų prakeiktų pinigų ir nepadedi į savo asmeninę sąskaitą?

- Kadangi, - atsakė ji, - dar visai neseniai, regis, tu supratai, kam skirti pinigai. Pastaruosius porą mėnesių tau vien automobilis - automobilis - automobilis, o dabar dar ir mergina - mergina - mergina. Tartum būtum pakvaišęs dėl tų dviejų dalykų.

- Ką gi, dėkui. Visad naudinga išgirsti mielą, bešališką nuomonę apie savo gyvenimo būdą.

- Šią liepą turėjai veik keturis tūkstančius dolerių. Savo mokslui, Arni. Savo mokslui. Dabar turi tik kiek daugiau nei du tūkstančius aštuonis šimtus. Tu gali šaukti kiek tinkamas, kad aš šnipinėju - sutinku, tai kiek žeidžia, - bet faktas lieka faktu. Per du mėnesius išleidai tūkstantį du šimtus dolerių. Galbūt kaip tik todėl aš nenoriu matyti to automobilio. Turėtum pasistengti tai suprasti. Man jis atrodo kaip...

- Paklausyk...

- ...kaip didžiulis tolyn skrendantis dolerinis banknotas.

- Galiu tau pasakyti porą dalykų?

- Ne, nemanau, Arni, - neleidžiančiu prieštarauti tonu atrėžė ji. - Iš tiesų nemanau.

Sugrįžo Maiklas su perpus pilnu džino stiklu. Prie baro įpylė toniko ir padavė jai. Regina išgėrė, vėl neskaniai susiraukdama. Arnis atsisėdo krėslan šalia televizoriaus, mąsliai žvelgdamas į ją.

- Tu dėstai koledže? - pasakė jis. - Tu dėstai koledže ir šitokia tavo pozicija? “Aš pasakiau. Visi kiti jūs galite užsičiaupti”. Nuostabu. Man gaila tavo studentų.

- Galvok, ką kalbi, Arni, - perspėjo Regina, grasindama jam pirštu. - Galvok, ką kalbi.

- Galiu tau pasakyti porą dalykų ar negaliu?

- Pirmyn. Bet vis tiek tai neturi jokios reikšmės.

Maiklas atsikrenkštė.

- Rega, manau, Arnis teisus, tokia pozicija vargu ar konstruk...

Ji atsigręžė į jį kaip katė:

- Ir iš tavęs nė žodžio!

Maiklas susigūžė.

- Pirmas dalykas toksai, - pradėjo Arnis. - Jeigu tu pasižiūrėjai į mano taupomąją knygelę ne vien probėgšmais, - o aš neabejoju, kad taip ir padarei, - tikriausiai pastebėjai, kad mano bendrosios santaupos pirmąją rugsėjo savaitę nukrito iki žemiausios per visą laiką sumos - dviejų tūkstančių dviejų šimtų dolerių. Man teko nupirkti Kristinai visą priekinę dalį.

- Kalbi lyg tuo didžiuotumeis, - piktai metė ji.

- Aš ir didžiuojuos. - Jis ramiai pasitiko motinos žvilgsnį. - Aš pakeičiau tą priekinę dalį pats vienas, niekieno nepadedamas. Ir aš iš tiesų gerai padirbėjau. - Tu jo ne... - jo balsas mirksnį tartum sudrebėjo, paskiau vėl įgijo tvirtumo, - tu jo nepajėgtum atskirti nuo originalo. Bet štai ką noriu pasakyti - nuo tada santaupos vėl padidėjo šešiais šimtais dolerių. Kadangi Viliui Darnelui patiko mano darbas, ir jis mane nusamdė. Jeigu aš galiu kas du mėnesius prie savo santaupų pridurti po šešis šimtus dolerių, - o galbūt aš sudarysiu ir dar daugiau, jeigu jis ims mane siuntinėti į Olbenį, kur perka savuosius naudotus automobilius, - tai iki mokslo metų pabaigos turėsiu savo sąskaitoje keturis tūkstančius šešis šimtus dolerių. Ir jeigu aš ateinančią vasarą dirbsiu pilnu krūviu, koledžą pradėsiu beveik su septyniais tūkstančiais dolerių. Ir visa tai gali sudėti prie slenksčio to automobilio, kurio taip nekenti.

- Jie niekuo tau nepadės, jeigu nesugebėsi įstoti į gerą mokyklą, - paprieštaravo ji, mikliai pakeisdama argumentaciją, kaip tatai darydavo per tieką daugelį katedros susirinkimų, kai kas nors išdrįsdavo suabejoti jos nuomone... kas pasitaikydavo nedažnai. Ji nenusileido šiuo klausimu, tik paprasčiausiai perėjo prie kai ko kito. - Tavo pažymiai suprastėjo.

- Ne taip žymiai, kad tai būtų svarbu, - numojo Arnis.

- Ką nori tuo pasakyti "ne taip žymiai, kad tai būtų svarbu"? Gavai nepatenkinamai iš matiekos! Tik prieš savaitę mums atsiuntė raudoną kortelę!

Raudonosios kortelės, moksleivių korpuso dar vadinamos stringančiųjų kortelėmis, buvo išrašomos įpusėjus ketvirčiui mokiniams, kurio vidutinis žinių vidurkis būdavo 75 balai ar žemesnis* per pirmąsias penkias ketvirčio savaites.

- Tai pagrįsta tik vienu vieninteliu kontroliniu, - ramiai atrėmė Arnis. - Misteris Fendersonas garsėja tuo, kad per pirmąją ketvirčio pusę surengia tiek mažai kontrolinių, jog gali parsivežti namo raudoną kortelę su pažymiu "F"** vien todėl, kad nesupratai vienintelės pagrindinės sąvokos ir baigti visą įskaitinį laikotarpį pažymiu "A"***. Visa tai būčiau tau pasakęs, jeigu būtum paklausus. Bet nepaklausei. Be to, tai tik trečia raudona kortelė, kurią gavau, kai pradėjau mokytis šioje mokykloje. Mano bendras vidurkis vis dar 93, ir tu žinai, koks jis geras...

- Jis nusmuks! - šaižiai atšovė ji ir žingtelėjo jo linkui. - Vis per tą prakeiktą maniją dėl automobilio! Tu turi draugužę; manau, jog tai puiku, nuostabu, viršūnė! Tačiau tasai reikalas su automobiliu - nenormalus! Netgi Denis sako...

Arnis pašoko, ir pašoko taip greitai ir taip arti jos, jog Regina žingsnelį atšlijo, tiek nustebinta jo pykčio, jog pamiršo - bent laikinai - savąjį.

- Nepainiok į tą reikalą Denio, - pasakė jis grėsmingai švelniu balsu. - Tai tarp mūsų.

---

* Maksimalus balas - 120.

** T. y. "0" - "jokios kompetencijos".

*** T. y. "4" arba "puikios žinios".

- Gerai, - sutiko ji, darsyk pakeisdama argumentaciją. - Paprasčiausias faktas - tavo pažymiai smunka. Aš tai žinau ir tavo tėvas žino, ir toji raudona kortelė iš matematikos viską pasako.

Arnis pasitikinčiai nusišypsojo, ir Regina įtariai pažvelgė į jį.

- Gerai, - pasakė jis. - Štai ką tau pasakysiu. Leisk man palaikyti automobilį čia iki baigsis įskaitinis laikotarpis. Jeigu aš gausiu nors vieną pažymį žemesnį nei "C", parduosiu mašiną Darnelui. Jis ją nupirks; žino, kad už tokią, kokia ji dabar, galėtų gauti vieną gabalą. Ir jos vertė vis kils. - Arnis kiek pagalvojo. - Aš tau pasiūlysiu dar geriau. Jeigu aš neatsidursiu semestro pirmūnų sąraše, taip pat ja atsikratysiu. Tai yra aš statau savo automobilį, kad gausiu iš matiekos "B" ne tik už ketvirtį, bet ir už visą semestrą. Ką tu į tai?

- Ne, - tučtuojau atšovė Regina. Ji metė perspėjantį žvilgsnį į vyrą. - Nesikišk. - Maiklas, jau besižiojąs, užsičiaupė kaukštelėdamas dantimis.

- Kodėl ne? - paklausė Arnis su apgaulingu švelnumu.

- Kadangi tai klasta, ir pats tu žinai, kad tai klasta! - šūktelėjo Regina; staiga jos įtūžis tapo kraštutinis ir nevaldomas. - Nebestovėsiu čia tuščiai ir nebesiklausysiu tų tavo įžūlybių! Juk aš... Aš keičiau tavo nešvarius vystyklus! Pasakiau - pašalink jį iš čia, gali juo važinėti, jeigu taip nori, tik nepalik čia, kur turėsiu jį matyti! Štai taip! Viskas!

- Ką tu manai, tėti? - paklausė Arnis.

Maiklas vėl pravėrė burną ir buvo kažką besakąs.

- Jis mano tą pat, kaip ir aš, - užbėgo jam už akių Regina.

Arnis vėl pažvelgė į ją. Juodviejų akys, tokios pat pilkos, susidūrė.

- Juk nesvarbu, ką aš pasakysiu, tiesa?

- Aš manau, kad tatai nuėjo jau per to...

Ji buvo benusisukanti, tvirtai, ryžtingai sučiaupusi lūpas, keistai sutrikusiomis akimis. Arnis sugriebė ją už rankos viršum alkūnės.

- Juk nesvarbu, tiesa? Kadangi, kai dėl ko nors nusprendi, tu nieko nematai, nieko negirdi, nieko nemąstai.

- Arni, liaukis! - užriko ant jo Maiklas.

Arnis spitriojo į Reginą, o ši - į jį. Abiejų žvilgsniai buvo šalti, sustingę.

- Aš pasakysiu tau, kodėl nenori žiūrėti į tą automobilį, - tarė jis tuo pačiu švelniu balsu. - Ne dėl pinigų, kadangi jo dėka esu susietas su darbu, kurį išmanau ir kuris galiausiai pelnys man pinigų. Tu tai žinai. Ir ne dėl mano pažymių. Jie neprastesni nei kada nors anksčiau. Tu tai irgi žinai. Visa esmė yra ta, kad tu negali pakęsti, kad nebeturėsi manęs po savo padu, kaip turi savo katedrą ir kaip turi jį, - Arnis pamojo atbulu nykščiu į Maiklą, kuris tuo pat metu sugebėjo atrodyti piktas, prasikaltęs ir nelaimingas, - kaip turėjai mane visąlaik.

Dabar Arnio veidas buvo įraudęs, plaštakos prie šonų sugniaužtos į kumščius.

- Lieka tik liberali šūdalionė apie tai, kaip šeima drauge viską nusprendžia, drauge viską aptaria, drauge viską suplanuoja. O faktas yra toks, kad tu visad man parenki mokyklinius drabužius, mokyklinius batus, kad aš tau visad turėdavau paklusti, nors ir nenorėdavau, kad tu nuspręsdavai, kur mes vyksime atostogauti, tu jam pasakydavai kada metas keisti automobilius ir

kiek už juos mokėti. Ką gi, čia vienintelis daiktas, kurio tu negali valdyti, ir užtat jo taip, nors užsikrušk, nekenti.

Ji užsimojus smogė jam per veidą. Svetainėje garsas nuskambėjo tartum pistoleto šūvis. Lauke jau sutemo, ir pro šalį it neryškūs šešėliai praslinkdavo automobiliai, jų priekiniai žibintai žėrėjo nelyginant geltonos akys. Kristina kėpsojo ant asfaltuoto Kaningemų įvažiuojamojo takučio, kaip kadais kėpsojo ant Rolando D. Lebėjaus vejos, bet dabar ji atrodė nepalyginamai geriau negu tada - atrodė rami ir aukščiau visos tos bjaurios, negarbingos šeimyninio barnio scenos.

Netikėtai Regina Kaningem stulbinančiai pravirko. Panašų reiškinį, palyginamą su lietumi dykumoje, Arnis per visą savo gyvenimą regėjo vos keturis ar penkis kartus - ir nėsyk tada jis nebuvo tų ašarų priežastis.

Motinos ašaros išgąsdino Arnį, kaip jis vėliau prisipažino Deniui, jau vien dėl to fakto, jog jos pasirodė. Jau to užteko, tačiau buvo dar kai kas - nuo ašarų ji vienu ypu ėmė atrodyti sena, tartum per kelias sekundes būtų atlikusi kvantinį šuolį nuo keturiasdešimt penkerių iki šešiasdešimties metų. Kietas jos pilkų akių spindesys išblėso ir nusilpo, staiga ašaros pasipylė skruostais, kirsdamos sau kelią per makijažą.

Ji apgraibomis paieškojo ant židinio atbrailos stiklinės su sutaisytu gėrimu, tačiau tik užkliudė ją pirštų galais. Stiklinė nukrito ant grindų ir sudužo. Neįtikėtina tyla stojo tarp jų - ir nuostabu, kad visa taip toli nuėjo.

Vis dėlto, nors ir priveikta ašarų, ji sugebėjo ištarti:

- Nepakęsiu, kad jisai stovėtų mūsų garaže ar ant takučio, Arnoldai.

- Jis ir nestovės čia, mama, - šaltai atsakė jis, nužirgliojo prie durų, ten atsigręžė ir pažvelgė į juos abu. - Dėkui, kad buvote tokie supratingi. Labai abiem dėkui.

Jis išėjo.

21 / Arnis ir Maiklas

Kai tu išėjai,
Gyvenimas aptemo man visai.
Bet, žinau, vėl visa bus puiku,
Švilpsiu aš juodu, spindinčiu
"Kadilaku".

- Mūnas Martinas

Maiklas pasivijo Arnį įvažiuojamajame keliukyje, einantį prie Kristinos. Uždėjo ranką jam ant peties. Arnis numetė ją ir ėjo toliau, graibydamasis kišenėje mašinos rakčiukų.

- Arni. Prašau.

Arnis staigiai atsisuko. Mirksnį atrodė, kad padarys tą vakarą visai juodą, trenkdamas savo tėvui. Paskiau įsitempęs jo kūnas kiek atsileido, ir jis atsirėmė nugara į automobilį, paliesdamas korpusą kairiąja ranka, paglostydamas, tartum norėtų pasisemti iš jo stiprybės.

- Gerai, - pasakė jis. - Ko tau reikia?

Maiklas pravėrė burną ir paskiau tartum nežinojo, ką pasakyti. Jo veide atsispindėjo bejėgiškumas - tai būtų buvę juokinga, jeigu nebūtų buvę taip klaikiai siaubinga. Atrodė, jis tartum suseno, iš pakraščių pražilo ir suvargo.

- Arni, - pratarė jis, tartum įveikdamas besipriešinančio inertiškumo svorį. - Arni, man taip gaila.

- Aha, - pasakė Arnis, vėl nusisuko ir atidarė vairuotojo pusės dureles. Padvelkė gerai prižiūrimo automobilio kvapu. - Mačiau iš to, kaip tu mane užsistojai.

- Prašau, - pakartojo Maiklas. - Man tai sunku. Sunkiau negu įsivaizduoji.

Kažkas jo balse privertė Arnį atsisukti. Tėvo akys buvo kupinos nevilties ir nelaimingos.

- Aš nesakiau, kad norėjau tave užsistoti, - toliau kalbėjo Maiklas. - Žinai, suprantu ir ją. Mačiau, kaip tu ją spaudei, pasiryžęs pasiekti savo bet kuria kaina...

Arnis šiurkščiai nusijuokė.

- Kitaip tariant, visai kaip ir ji.

- Tavo motina dabar patiria gyvenimo permainą, - ramiai pasakė Maiklas. - Jai labai sunku.

Arnis sumirksėjo išpūtęs į jį akis, iš pradžių vos galėdamas patikėti savo ausimis. Tartum tėvas jam būtų kažką pasakęs nesuprantama kalba; lyg tatai būtų turėję ne daugiau ryšio su jų pokalbiu nei beisbolo rungtynių rezultatai.

- K-kas?

- Permaina. Ji bijosi ir per daug geria, o kartais yra fiziškai kamuojama skausmo. Ne dažnai, - pridūrė jis, pastebėjęs Arnio veide išgąstį, - ir ji buvo pas daktarą, tačiau šis pasakė, kad viskuo kalta permaina. Bet ji emociškai įsiaudrinusi. Tu jos vienintelis vaikas, ir dabartinės būklės, kokios yra, ji sugeba matyti tik viena - kad tau visa gerai klostytųsi, nesvarbu, kokia kaina.

- Ji nori, kad viskas būtų pagal ją. Ir tai nieko nauja. Ji visad šitaip norėjo.

- Kad ji mano, jog tau gera tas, ką pati yra nusprendusi, savaime suprantama, - pripažino Maiklas. - Bet kas verčia tave manyti, jog esi kitoks? Ar netgi geresnis? Ten, viduje, tu norėjai ją pažeminti, ir ji tai suprato. Aš taip pat.

- Ji tai pradėjo...

- Ne, pradėjai tu, kai parvažiavai automobilį namo. Juk žinojai, kaip ji dėl jo nusistačius. Ir ji teisi dar dėl ko kito. Tu pasikeitei. Nuo tos pirmosios dienos, kai grįžai kartu su Deniu namo ir pasakei, kad nusipirkai automobilį, kaip tik tada tai prasidėjo. Manai, kad tas jai nesukėlė rūpesčio? Arba man? Pamatyti, kad tavo vaikui ima ryškėti asmenybės bruožai, kuriuos nė nenujautei egzistuojant?

- Ei, tėti, ką tu! Tai šiek tiek...

- Mes tavęs visai nebematome, nuolatos dirbi prie savo automobilio ar būni išėjęs su Li.

- Pradedi kalbėti visai kaip ji.

Staiga Maiklas nusišypsojo, tačiau tai buvo liūdna šypsena.

- Dėl to tai klysti. Visiškai klysti. Ji kalba, kaip yra įpratusi, ir tu kalbi kaip ji, bet aš kalbu kaip vyriokas, vadovaujantis kokiam nors idiotiškam Jungtinių Tautų taikos padaliniui, kuriam gresia kolektyviškai gauti į kailį.

Arnis kiek suglebo; vėl susirado ranka automobilį ir ėmė jį glostyti, glostyti.

- Gerai, - pasakė jis. - Manau, suprantu, ką turi galvoje. Nežinau, kodėl tau patinka būti jos taip stumdomam, bet tiek to.

Liūdna, susigėdusi šypsena Maiklo veide išliko - nelyginant šuns, karštą vasaros dieną nesėkmingai besivaikiusio švilpiką.

- Galbūt kai kurie dalykai ilgainiui tampa gyvenimo būdu. Ir galbūt už tai esama atlygių, kurių tu nesupranti, o aš negaliu tau paaiškinti. Pavyzdžiui... Na, žinai, aš ją myliu.

Arnis truktelėjo pečiais.

- Tad... Kas toliau?

- Gal pasivažinėsime?

Arnis atrodė nustebęs, paskiau pamalonintas.

- Žinoma. Sėskis vidun. Kur nors konkrečiai?

- Į oro uostą.

Arnio antakiai kilstelėjo.

- Į oro uostą. Kodėl?

- Pakeliui pasakysiu.

- O kaip Regina?

- Tavo motina nuėjo miegoti, - ramiai pasakė Maiklas, ir Arnis turėjo tiek takto, jog truputėlį nuraudo.

Arnis vairavo pasitikinčiai ir gerai. Nauji Kristinos koncentruoto spindulio priekiniai žibintai skrodė ankstyvas sutemas ryškiu, ilgu šviesos tuneliu. Jis pravažiavo Gilderių namus, paskiau nuo šviesoforo pasuko kairėn į Guobų gatvę ir leidosi Džono Ficdžeraldo Kenedžio alėjos linkui. Eismas buvo nedidelis. Variklis tyliai burzgė pro naujus išmetamuosius vamzdžius. Prietaisų panelio skalės švytėjo mistine žaluma.

Įsijungęs radiją, Arnis surado WDIL - AM diapazono Pitsbergo stotį, transliuojančią vien senos muzikos įrašus. Džinas Čandleris dainavo “Erlo kunigaikštį”.

- Ta mažytė važiuoja pasakiškai puikiai, - su nuostaba balse tarė Maiklas Kaningemas.

- Dėkui, - nusišypsojo Arnis.

Maiklas giliai įkvėpė oro.

- Kvepia kaip nauja.

- Daug ir yra nauja. Tie sėdynių apmušalai man atsiėjo aštuoniasdešimt baksų. Dalį tų pinigų, dėl kurių taip draskėsi Regina. Aš nuėjau į biblioteką, susiradau daug knygų ir pabandžiau viską nukopijuoti kaip įmanydamas geriau. Bet nebuvo taip lengva, kaip kam nors galėtų atrodyti.

- Kodėl?

- Na, pirmiausia, 58-ųjų "Plimutas Furija" nebuvo sumanytas kaip klasikinis automobilis, tad niekas daug apie jį nerašė, netgi retrospektyviniuose leidiniuose apie automobilius - "American Car", "American Classics", "Cars of the 1950s" ir panašiai. 58-ųjų "Pontiakas" buvo klasika; tik antrus metus leidžiamas "Pontiakas" tapo "Bonevilio" modelio pagrindu; ir 58-ųjų "T - Berdas" su antsparniais nelyginant triušio ausys, man regis, buvo paskutinysis iš tiesų puikus "Tanderberdas"; o...

- Nė neįsivaizdavau, kad tu tiek daug žinai apie senus automobilius, - nusistebėjo Maiklas. - Ar seniai tuo domiesi, Arni?

Šis neapibrėžtai truktelėjo pečiais.

- Šiaip ar taip, kita problema buvo ta, kad Lebėjus pagal specialų užsakymą liepė pakeisti originalų Detroito serijinį modelį - vienas dalykas. "Plimutas" neišleisdavo raudonai baltų "Furijų", o aš bandžiau atstatyti automobilį daugiau tokį, kokį buvo užsakęs Lebėjus. Tad daug ką turėjau daryti pasikliaudamas nuojauta.

- Kodėl tu jį nori atstatyti tokį, kokį turėjo Lebėjus?

Vėl tas pats neapibrėžtas pečių judesys.

- Nežinau. Tiesiog man atrodo, kad taip teisingiausia.

- Na, man regis, tu velniškai šauniai padirbėjai.

- Dėkui.

Tėvas pasilenkė prie jo, žvelgdamas į prietaisų skydelį.

- Velniai rautų, - pasakė Maiklas. - Tokio daikto niekad anksčiau nemačiau.

- Ko? - Arnis žvilgtelėjo žemyn. - Ak. Hodometro.

- Jis sukasi atgal, tiesa?

Hodometras iš tiesų sukosi atgal; tuo metu, lapkričio 1-ąją, jis rodė 79 500 ir kažkiek mylių. Maiklui tebežiūrint, mylių dešimtųjų dalių indikatorius persisuko nuo 0,2 iki 0,1 ir iki 0. Kai jis vėl sugrįžo prie 0,9, esamos mylios per vieną pasislinko atgal.

Maiklas nusijuokė.

- Va, vienas dalykas, dėl kurio neapsižiūrėjai, sūnau.

Arnis vos vos nusišypsojo.

- Teisybė, - sutiko jis. - Vilis sako, kad kažkur persikryžiavęs trosas. Nemanau, kad varginsiuos jį atkeisti. Jėga turėti hodometrą, kuris sukasi atgal.

- Ar jis tikslus?

- A?

- Na, jeigu tu nuvažiuosi nuo namų iki stoties aikštės, ar jis atims iš bendro skaičiaus penkias mylias?

- O, - atsakė Arnis, - suprantu tave. Ne, jis visai netikslus. Atsisuka atgal dvi ar tris mylias sulig kiekviena nuvažiuota mylia. Kartais daugiau. Anksčiau ar vėliau spidometro trosas nutrūks, ir kai aš jį pakeisiu, savaime susitvarkys ir tai.

Maiklas, kuriam pačiam per visą laiką sykį ar du buvo nutrūkęs spidometro trosas, žvilgtelėjo į adatėlę, klausydamasis, ar nesigirdi charakteringo brazgesio, pranašaujančio gedimą. Bet adatėlė tvirtai laikėsi šiek tiek virš

keturiasdešimties. Atrodo, spidometras veikė be priekaištų, tik hodometras kvailiojo. Ir nejaugi Arnis įsitikinęs, kad spidometrą ir hodometrą suka tie patys trosai? Tikriausiai ne.

Jis nusijuokė ir pasakė:

- Tai keista, sūnau.

- Kodėl į oro uostą? - paklausė Arnis.

- Ketinu tau nupirkti kvitą už vietą stovėti trisdešimt dienų parkavimo aikštelėje, - pasakė Maiklas. - Penki doleriai. Pigiau negu Darnelo garaže. Ir galėsi kada panorėjęs pasiimti automobilį. Į oro uostą reguliariai kursuoja autobusai. Po teisybei, ten jų maršruto pabaiga.

- Dieve šventas, tai kvailiausia, ką kada nors esu girdėjęs! - sušuko Arnis. Jis įsuko į apvažiuojamąjį keliuką aplinkui drabužių valyklą. - Turėsiu dvidešimt mylių važinėti į oro uostą, kai man prireiks pasiimti savo automobilį? Čia tartum kažkas iš “Kliuvinio -22”*! Ne! Jokiu būdu!

Jis norėjo dar kažką pridurti, tačiau staiga pasijuto nutvertas už sprando.

- Paklausyk, - tarė Maiklas. - Aš tavo tėvas, tad išklausyk mane. Tavo motina buvo teisi, Arni. Per pastaruosius porą mėnesių tu tapai neprotaujantis - daugiau negu neprotaujantis. Tu tapai tiesiog keistas.

- Paleisk mane, - pasakė Arnis, stengdamasis išsimuistyti iš tėvo gniaužto.

Maiklas jo nepaleido, tačiau laikė suspaudęs kiek švelniau.

- Aš tau viską išaiškinsiu, - kalbėjo jis toliau. - Taip, iki oro uosto toli važiuoti, bet už tą pačią ketvirtinę, kurią sumoki, kad nusigautum pas Darnelą, pateksi ir čia. Yra ir arčiau mokamų parkavimo aikštelių, bet mieste pasitaiko vagysčių ir vandalizmo atvejų. Atvirkščiai, prie oro uosto visai saugu.

- Jokia vieša parkavimo aikštelė nėra saugi.

- Antra, tai pigiau negu mokamose miesto parkavimo aikštelėse ir kur kas pigiau nei pas Darnelą.

- Ne čia esmė, ir tu tai žinai!

- Galbūt tu ir teisus, - sutiko Maiklas. - Tačiau tu irgi kai ko nematai, Arni. Tikrosios esmės.

- Na tai gal man pasakysi, kur tikroji esmė.

- Gerai, pasakysiu. - Maiklas minutėlę nutilo, įdėmiai žvelgdamas į sūnų. Kai prabilo, jo balsas buvo tylus ir lygus, skambėjo mažne kaip sklindanti iš radijo muzika. - Podraug su bet kokiu supratimu apie tai, kas protinga, tu, regis, visiškai praradai perspektyvos nuovoką. Tau jau beveik aštuoniolika, paskutiniuosius metus lankai viešąją mokyklą. Manau, tu apsisprendei nestoti į Horliksą; mačiau, kokias esi parsinešęs koledžų brošiūras...

- Ne, aš nesiruošiu stoti į Horliksą, - pasakė Arnis jau kiek ramensiu balsu. - Po viso šito tikrai ne. Tu neįsivaizduoji, kaip aš noriu ištrūkti iš namų. O gal ir įsivaizduoji.

---

* Džozefo Helerio (Joseph Heller) satyrinis romanas, išjuokiantis biurokratijos, ypač karinės, nesąmones.

- Taip, įsivaizduoju. Ir galbūt taip bus geriausia. Geriau negu toji nuolatinė trintis tarp tavęs ir motinos. Aš tik prašau, kad jai dar nieko nesakytum; palauk, iki turėsi paduoti stojamuosius dokumentus.

Arnis truktelėjo pečiais, nieko nepažadėdamas.

- Tu turbūt pasiimsi savo automobilį koledžan, žinoma, jeigu jis da· žiuos...

- Jis važiuos.

- ...ir jeigu tame koledže bus leidžiama pirmo kurso studentams laiky. automobilius bendrabučių teritorijoje.

Arnis grįžtelėjo į tėvą, tiek nustebęs - nustebęs ir sunerimęs, jog pamir teberusenantį pyktį. Tokios galimybės jis nebuvo numatęs.

- Aš nestosiu į tokį koledžą, kuris draus man turėti ratus, - galiausiai pa sakė jis kantriai pamokomu tonu - lyg auklėtojas, kalbantis su protiškai atsilikusių vaikų klase.

- Matai? - paklausė Maiklas. - Ji teisi. Rinktis koledžą priklausomai nuo jo politikos naujokų ir automobilių atžvilgiu yra visiškai neracionalu. Tu pa metei galvą dėl to automobilio.

- Aš ir nesitikėjau, kad tu mane suprasi.

Mirksnį Maiklas tvirtai sučiaupė lūpas.

- Šiaip ar taip, kas čia tokio nukakti iki oro uosto autobusu pasiimti a tomobilio, jeigu norėsi pavėžinti Li? Sutinku, tai nepatogumas, bet ne toks jau didelis. Pirmiausia, tai reiškia, kad juo nesinaudosi be būtino reikalo, taip sutaupysi pinigus, kuriuos išleistum benzinui. Tavo motina galės džiaugtis mažute pergale - jai nereikės į jį žiūrėti. - Maiklas pritilo ir paskiau nusišypsojo ta pačia liūdna šypsena. - Ji į tai nežiūri kaip į mėtomus pinigus, mes abu tą žinome. Ji mato tai kaip tavo pirmą ryžtingą žingsnį tolyn nuo jos... Nuo mūsų. Manau, ji... O, šūdas, aš nežinau.

Jis nutilo, žvelgdamas į sūnų. Arnis irgi įrėmė į jį akis.

- Pasiimk jį kartu su savimi į koledžą; jeigu ir išsirinksi tokį, kur bendrabučių teritorijoje neleidžiama naujokams laikyti automobilių, visad galima rasti išeitį...

- Pavyzdžiui, parkuoti oro uoste?

- Taip. Panašiai. Kai savaitgaliais parvažiuosi namo, Regina taip džiaugsis tave matydama, jog nebeužsimins apie automobilį. Velnias! Tikriausiai ji išeis laukan ant įvažiuojamojo keliuko ir padės tau jį plauti ir vaškuoti, kad tik sužinotų, kaip tau sekasi. Dešimt mėnesių, ir viskas baigsis. Vėl šeimoje stos taika. Nagi, Arni, važiuok!

Arnis išvažiavo iš drabužių valyklos kiemo ir įsiliejo į miesto transporto eismą.

- Ar jis apdraustas? - staiga paklausė Maiklas.

Arnis nusijuokė.

- Tu juokauji? Jeigu šioje valstybėje neturi atsakomybės draudimo ir papuoli į avariją, kopai tave sunaikins. Be atsakomybės draudimo liksi kaltas, net jeigu tas kitas automobilis būtų nukritęs ant tavęs iš dangaus. Tai vienas iš būdų, kurio padedami šūdžiai Pensilvanijoje atbaido vaikinus nuo kelių.

Maiklas pagalvojo, ar nepasakius Arniui, kad neproporcingai aukštas pasibaigusių mirtimi nelaimingų atsitikimų rodiklis - 41 procentas - buvo susijęs su vairuotojais paaugliais (netrukus po to, kai Arnis nusipirko automobilį, Regina jam perskaitė tą statistiką iš sekmadieninio laikraščio priedo, išskanduodama skaičių apokaliptiškais tonais: "Keturias - dešimt - vienas pro - centas!"), tačiau paskiau nusprendė, kad čia ne tai, ką Arnis norėtų išgirsti... ypač tokios kaip dabar nuotaikos.

- Tiktai atsakomybės?

Juodu važiavo pro šviesą atspindintį ženklą su nuoroda KAIRIOJI JUOSTA Į ORO UOSTĄ. Arnis įjungė mirksintį posūkio žibintą ir persirikiavo eismo juostose. Maiklui tartum kiek palengvėjo.

- Draudimo susidūrimo atvejui tau neišduos, kol neturi dvidešimt vienerių. Tikrai; tos sušiktos draudimo kompanijos visos turtingos kaip Krezai, tačiau nenori apsiimti padengti tavo nuostolių, jeigu įmokos nėra siaubingai jų naudai. - Arnio balse nuskambėjo karti, irzloka gaidelė, kokios Maiklas anksčiau niekad nebuvo girdėjęs, ir nors jis nieko nepasakė, buvo šiek tiek nustebintas ir sunepatogintas savo sūnaus žodžių repertuaru - spėjo, kad Arnis tokią kalbėseną vartojo su savo bendraamžiais (ar bent šitaip jis prisipažino Deniui Gilderiui, matyt, visiškai nežinodamas, kad iki paskutiniųjų mokyklos metų Arnis iš tikrųjų neturėjo jokių bendraamžių draugų, išskyrus Gilderį), tačiau niekad taip nebuvo kalbėjęs su Regina ir juo pačiu.

- Neturi reikšmės ir tavo kaip vairuotojo praeitis nei išsilavinimas, - tęsė Arnis. - Priežastis, kodėl negali apsidrausti nuo susidūrimo, ta, kad jų sukruštos statistinės lentelės rodo, kad tu negali to padaryti. Galėsi šitaip apsidrausti tiktai sukakęs dvidešimt vienerių, jeigu tik sutiksi pakloti didžiulius pinigus - paprastai baigiasi tuo, kad jų premijiniai sudaro daugiau nei kainuoja pats automobilis, kol dar neturi dvidešimt trejų ar panašiai, arba nesi vedęs. O taip, šūdžiai viską suskaičiavę. Žino, kaip tave apiplėšti.

Priekyje suspindo oro uosto šviesos, mistiški mėlyni žiburėliai, lygiagretėmis linijomis nužymintys pakilimo-nutūpimo takus.

- Jeigu mane kas nors paklaustų, kokia žemiausia žmogaus gyvenimo pakopa, aš pasakyčiau - draudimo agentas.

- Tu gerai išstudijavęs šį klausimą, - pakomentavo Maiklas. Nedrįso pasakyti ką nors daugiau; Arnis, atrodė, tik ir laukia, kad vėl galėtų įpulti į naują įsiūčio priepuolį.

- Aš aplankiau penkias skirtingas draudimo kompanijas. Kad ir ką mama sakytų, aš nesiskubinu švaistytis pinigais.

- Ir geriausia, kas tau pasisekė - tai išsirūpinti atsakomybės draudimą?

- Aha, taigi. Šeši šimtai penkiasdešimt dolerių per metus.

Maiklas švilptelėjo.

- Teisingai, - sutiko Arnis.

Dar vienas mirksintis ženklas su nuoroda, kad dvi kairiosios juostos veda į parkingus, dešiniosios - į išvykstančiųjų peronus. Prie įvažiavimo į parkavimo aikštelę, kelias vėl dalinosi. Iš dešinės buvo automatiniai vartai, kur išsimušdavai bilietą trumpam stovėjimui. Iš kairės stūksojo stiklinė būdelė,

kur sėdėjo parkavimo aikštelės sargas, kuris žiūrėjo nespalvotą televizorių ir rūkė cigaretę.

Arnis atsiduso.

- Gal tu ir teisus. Ko gero, tai geriausias sprendimas.

- Žinoma, taip, - pasakė Maiklas, lengviau atsikvėpdamas. Arnis dabar kalbėjo vėl panašiau į save, ir tas kietas jo akių spindesys pagaliau išnyko. - Dešimt mėnesių, ir viskas.

- Na taip.

Jis privažiavo prie būdelės, ir sargas, jaunas vaikinas juodai oranžiniu vidurinės mokyklos sviteriu su Libertivilio raidėmis ant kišenių atstūmė stiklinę pertvarą ir išsilenkė laukan.

- Kuo galiu padėti?

- Norėčiau bilietėlio trisdešimčiai dienų, - pasakė Arnis, siekdamas kišenėn piniginės.

Maiklas sulaikė Arnio ranką.

- Tai mano dovana, - pasakė jis.

Arnis švelniai, tačiau atkakliai pastūmė ranką ir išsiėmė piniginę.

- Tai mano automobilis, - pasakė jis. - Ir aš moku už save.

- Aš tik norėjau... - pradėjo Maiklas.

- Žinau, - pasakė Arnis. - Bet aš rimtai kalbu.

Maiklas atsiduso.

- Suprantu tave. Tave ir tavo motiną. Visa bus gerai, jei neprieštarausi man.

Arnis mirksnį suspaudė lūpas, paskiau nusišypsojo.

- Na... Aha, - pasakė.

Juodu pažvelgė vienas į kitą ir susijuokė.

Tą pat akimirką Kristina užgeso. Iki tol variklis dirbo be priekaištų. Dabar jis paprasčiausiai užgeso; užsidegė raudonos alyvos lygio ir amperažo lemputės.

Maiklas pakėlė antakius.

- Kas atsitiko?

- Nežinau, - atsakė Arnis susiraukdamas. - Anksčiau niekad to nepasitaikydavo.

Jis pasuko rakčiuką, ir variklis iškart užsivedė.

- Matyt, nieko, - pasakė Maiklas.

- Reiks vėliau šią savaitę patikrinti degimą, - suniurnėjo Arnis. Jis spustelėjo akceleratorių ir atidžiai klausėsi. Ir tą mirksnį Maiklas pagalvojo, kad Arnis dabar visai nepanašus į jo sūnų. Atrodė kaip kažkas kitas, kažkas daug vyresnis ir stipresnis. Maiklą krūtinėje bjauriai smilktelėjo baimė.

- Ei, jums reikia to bilieto ar ketinate čia sėdėti kiaurą naktį ir šnekėti apie degimą? - paklausė aikštelės sargas. Jis pasirodė Arniui lyg pažįstamas - kaip tat būna su žmonėmis, kuriuos matai mokyklos koridoriuose, bet neturi su jais nieko bendra.

- O taip. Atsiprašau. - Arnis padavė sargui penkių dolerių banknotą, o šis jam - terminuotą bilietėlį.

- Aikštelės gale, - nurodė sargas. - Pasistenk jį pratęsti penkios dienos iki mėnesio pabaigos, jeigu nori gauti tą pačią vietą.

- Gerai.

Arnis nuvairavo į aikštelės galą. Jiems pravažiuojant po gaubtuotais natrio lanko žibintais, Kristinos šešėlis tai padidėdavo, tai sumažėdavo. Jisai surado tuščią vietą. Išjungęs variklį, susiraukė ir susiėmė ranka už strėnų.

- Tave vis dar tai vargina? - paklausė Maiklas.

- Truputėlį, - atsakė Arnis. - Buvo jau beveik praėję, bet vakar vėl atsinaujino. Matyt, ką nors ne taip pakėliau. Nepamiršk užspausti savo durelių.

Juodu išlipo ir užrakino dureles. Lauke Maiklas pasijautė geriau - pasijautė arčiau savo sūnaus, ir (kas gal buvo lygiai tiek pat svarbu) jam jau mažiau atrodė, kad suvaidino bejėgiško kvailelio su skambalėliais padabinta kepure vaidmenį anksčiau įvykusiame kivirče. Lauke jis pasijautė lyg kažką - galbūt daug ką - išgelbėjęs iš nakties.

- Pažiūrėsime, kiek greitas tasai autobusas, - pasakė Arnis ir juodu, draugiškai susiglaudę, per parkavimo aikštelę nužingsniavo oro uosto terminalo linkui.

Kelionės į oro uostą metu Maiklas susidarė nuomonę apie Kristiną. Jam padarė įspūdį Arnio atlikti restauravimo darbai, bet nepatiko pats automobilis - didžiai nepatiko. Subarė save, jog tokie jausmai dėl negyvo daikto juokingi, bet antipatija vis tiek liko - didelė ir neklystama, kaip kąsnis gerklėje.

Antipatijos ištakas buvo neįmanoma nustatyti. Automobilis labai sudrumstė šeimos santarvę, ir Maiklas spėjo, kad čia tikroji priežastis... bet ne tik. Jam nepatiko, kaip Arnis atrodė, kai sėdėjo prie vairo: kažkoks arogantiškas ir podraug įžeidus, nelyginant silpnas karalius. Bejėgiškumas, kai niršo dėl draudimo... tas jo vartotas bjaurus, klausą rėžiantis žodis "šūdžiai"... netgi tai, kaip automobilis užgeso, kai juodu susijuokė.

Ir tas kvapas. Iškart jo nepajusdavai, bet vis dėlto jis tvyrojo viduje. Ne naujų sėdynės apmušalų - tas kvapas buvo visai malonus; ne, už jo galėjai justi kažkokį priekvapį, aitrų, bemaž (bet nevisai) slaptą. Seną kvapą. Ką gi, tarė sau Maiklas, automobilis juk senas, kodėl, dėl Dievo, tu nori, kad jis kvepėtų kaip naujas? Ir tai savaime suprantama. Nepaisant išties fantastiško Arnio atlikto restauracinio darbo, "Furija" buvo dvidešimties metų senumo. Tas aitrus pelėsių kvapas galbūt ėjo nuo senų bagažinės apmušalų ar nuo senų demblių po grindų kilimėliais; o gal nuo originalaus kamšalo po šviesiais, naujais sėdynių apmušalais. Tiesiog senatvės kvapas.

Ir vis dėlto tas priekvapis, silpnas ir kažkaip keliantis šleikštulį, nedavė jam ramybės. Tartum plūstelėdavo ir išnykdavo bangomis, dažnai labai stipriomis, o kitais kartais visai neužuodžiamomis. Atrodė, neturėjo jokio konkretaus šaltinio. Kai sustiprėdavo, padvelkdavo lyg pūvančia maita kokio mažo gyvūno - katės, švilpiko, voverės, - įlindusio bagažinėn ar karkasan ir tenai nudvėsusio.

Maiklas didžiavosi savo sūnaus nuveiktu darbu... Ir labai džiaugėsi išlipęs iš jo automobilio.

22 / Sendis

Pirma ėjau pro šalį,
Paskiau važiavau pro šalį.
Ir važiuot buvo smagiau
pro šalį,
nes grojo radijas.

- Džonatanas Ričmondas ir
"Modern Lovers"

Parkavimo aikštelės sargu tą vakarą - po teisybei, kiekvieną vakarą nuo šeštos iki dešimtos - dirbo jaunikaitis, pavarde Sendis Galtonas, vienintelis iš artimų Badžio Repertono chuliganaujančių draugelių, kuris nebuvo rūkomojoje zonoje aną dieną, kai Repertoną pašalino iš mokyklos. Arnis jo neatpažino, bet Galtonas Arnį atpažino.

Badis Repertonas, išmestas iš mokyklos ir neparodęs jokio suinteresuotumo pradėti procedūras, kurių dėka gal būtų buvęs priimtas atgal nuo pavasario semestro pradžios sausyje, stojo dirbti degalinėn, priklausančiai Dono Vanderbergo tėvui. Per kelias savaites, kurias ten dirbo, griebėsi nemažo skaičiaus gana tipiškų kombinacijų - nusukdavo grąžą nuo klientų, kurie atrodė pernelyg skubantys, kad pasirūpintų perskaičiuoti jo sugrąžintus banknotus, išdykaudavo su restauruotėmis (tai yra paskaičiuodavo klientams kaip už naują padangą, o uždėdavo restauruotąją, ir tokiu būdu susižerdavo kišenėn skirtumą nuo penkiolikos iki šešiasdešimties dolerių), panašiai valiūkaudavo su naudotomis dalimis, taip pat pardavinėdavo techninės apžiūros lipdukus vaikinams iš vidurinės mokyklos ir netoliese esančio Horlikso universiteto - vaikinams, žūt būt besistengiantiems išsaugoti savo grabus keliuose.

Degalinė veikė visą parą, ir Badis Repertonas dirbo naktinėje pamainoje - nuo devynių vakaro iki penktos ryto. Apie vienuoliktą valandą dažnai ten užsukdavo Mūčis Velčas ir Sendis Galtonas - atburgzdavo senu, aplamdytu Sendžio "Mustangu"; kartais savuoju "Fairberdu", būdavo, užvažiuos Ričis Trelonis; ir, žinoma, nuolatos čia šmižinėdavo Donas - kai neskaičiuodavo varnų mokykloje. Iki vidurnakčio bet kurią savaitės vakarą susirinkdavo koks šešetas ar aštuonetas vaikinų - sėdinėdami kontoroje, jie gurkšnodavo alų iš nešvarių arbatinių puodelių, siuntė ratu butelį Badžio viskio, rūkydavo žolytę, o gal ir po truputėlį hašišą, bezdėdavo, pasakodavo nešvankius anekdotus, vienas per kitą girdavosi, kiekon apželtukių jiems pavykę patekti, o gal ir padėdavo Badžiui krapštinėtis prie kokios nors tuo metu pakeltos smulkiam remontui mašinos.

Lapkričio pradžioje, per vieną iš tų vėlyvų vakarinių sambūrių, Sendis atsitiktinai užsiminė, kad Arnis pastatė savo mašiną ilgalaikio saugojimo aikštelėn šalia oro uosto. Tiesą sakant, yra išsipirkęs trisdešimties dienų bilietėlį.

Badis, kuris paprastai per tąsias vėlyvas vyriškas vakarones laikydavosi niūriai nuošaly, staiga nusvėrė savo pigią plastikinę kontoros kėdę ant visų

keturių kojų ir su trenksmu pastatė "Texas Driver"* butelį ant stiklo valytuvų spintelės.

- Ką tu pasakei? - paklausė jis. - Kaningemas? Senasis Pimpiaveidis?

- Aha, - patvirtino Sendis, nustebęs ir šiek tiek sunerimęs. - Jis pats.

- Ar tikrai žinai? Tas bernas, per kurį aš išlėkiau iš mokyklos?

Su didėjančia baime Sendis pažvelgė į jį:

- Aha. O kas?

- Ir jis išsipirko bilietėlį trisdešimčiai dienų. Taigi yra pastatęs mašiną ilgalaikio saugojimo aikštelėje?

- Aha. Galbūt jo tėvai nenori, kad jis ją laikytų...

Sendis nutilo. Badis Repertonas šypsojosi. Nebuvo tai malonus vaizdas, toji šypsena, ir ne vien todėl, kad apnuoginti dantys jau buvo begendantys. Sakytum, kažkur atgijo ir užkriokė kažkokia baisi mašinerija, imdama suktis vis didėjančiu greičiu.

Badis pažvelgė į Doną, paskiau į Mūčį Velčą ir toliau į Ričį Treloni. Šie irgi sužiuro į jį, susidomėję ir šiek tiek išsigandę.

- Pimpiaveidis, - pakartojo jis minkštu, sužavėtu balsu. - Senasis Pimpiaveidis gavo savo mašinai techninės apžiūros pažymą, o jo bailūs tėtušiai privertė jį parkuotis oro uoste.

Badis nusijuokė.

Mūčis ir Donas susižvalgė - šiek tiek neramiai ir podraug smalsiai.

Badis palinko prie jų, alkūnėmis atsirėmęs į kelius.

- Klausykitės, - tarė jis.

23 / Arnis ir Li

Šit važiuoju aš automobiliu,
Šalimais merguželė mana.
Vis kas myliq bučiuot ją mėginu,
Ir pašėlusiai man smagu -
Tyliai sau radiją grot,
Kelio be tikslo ieškot.
- Čakas Beris

Iš automobilio radijo skambėjo WDIL stotis, Dajonas savo tvirtu, gatviniu balsu plėšė "Viliokė Sjū", bet nė katras iš juodviejų nesiklausė.

Jo ranka įsmuko po jos sportinukais ir susirado puikią krūtų švelnybę su stangriais, sutvirtėjusiais nuo jaudulio speneliais. Ji alsavo tankiai, su pertrūkiais. Ir pirmąsyk jos ranka nuklydo tenai, kur jis troško, kur buvo reikalinga - jam į pilvo apačią, ir ten spaudinėjo, smaukinėjo ir slankiojo - be patirties, bet pakankamai karštai, kad išlygintų šį trūkumą.

---

* "Teksaso vairuotojas" (angl.) - gėrimo pavadinimas (žr. toliau tekste).

Jis pabučiavo ją, ir jos burna plačiai prasivėrė, čia pat atsirado jos liežuvis, ir bučinys atgaivino tartum miško po lietaus aromatas. Jautė jos jaudulį, karščiu tvoskiantį įsiaudrinimą.

Pasilenkė prie jos, prisispaudė visu kūnu, ir mirksnį pajuto, kaip ji atsiliepia nekalta, tyra aistra.

Paskiau ji pabėgo.

Įsižiebė Kristinos lubų lemputė, labai trumpam, keleivio pusės durelės dunktelėjo užsitrenkdamos, lemputė vėl užgeso. Arnis liko sėdėti kiek dešiniau vairo susvaigęs ir apstulbęs.

Kelias sekundes dar palaukė, nevisai suvokdamas, kas atsitiko, ir dargi pirmą mirksnį nesuvokdamas, kur esąs. Jo kūnas buvo visiškai išskydęs - jausmų ir keistų fizinių reakcijų, perpus nuostabių, perpus baisių, jaukalynė. Lytines liaukas skaudėjo, varpa buvo kieta it geležies strypas; kiaušelius bukai tvinkčiojo. Juto, kaip gyslomis didžiule sparta išplinta adrenalinas - aukštyn žemyn, visur aplinkui.

Jisai suspaudė kumštį ir smarkiai trenkė sau į šlaunį. Paskiau sėdyne prisislinko prie durelių ir išlipo laukan.

Li stovėjo prie pat Sankasos krašto, žvelgdama žemyn į tamsą. Vidury tos tamsos ryškiame šviesos stačiakampyje per naktį žengė Silvestras Stalonė, vilkintis jauno 1930 metų profsąjungų lyderio kostiumu. Vėl Arnį apėmė tas pats jausmas, kad gyvena kažkokiame stebuklingame sapne, kuris bet kuriuo momentu gali pereiti į košmarą... Galbūt jau dabar tatai buvo prasidėję.

Ji stovėjo pernelyg arti krašto - jis paėmė ją už alkūnės ir švelniai patraukė atgal. Gruntą čia sudarė sausi, trupantys grumstai. Nebuvo nei tvorelės, nei turėklų. Žemė pakraštyje smukteltų, ir Li nulėktų žemyn; šlepteltų kažkur tarp priemiesčio statybų, padrikai išsibarsčiusių apie Libertivilio įvažiuojamąjį kino teatrą.

Nuo neatmenamų laikų Sankasa buvo vietinių įsimylėjėlių priebėga, prasidedanti nuo Stensono kelio pabaigos - ilgo, vingiuojančio dviejų juostų asfalto ruožo, iš pradžių pasukančio iš miesto, paskiau sugrįžtančio atgal į jį ir aklai užsibaigiančio Libertivilio Aukštumose, kur kadais būta fermos.

Buvo lapkričio 4-oji, ir lietus, kuris prasidėjo anksčiau tą šeštadienio vakarą, virto lengva šlapdriba. Juodu ant Sankasos buvo visiškai vieni ir galėjo nemokamai (nors ir be garso) žiūrėti įvažiuojamajame kino teatre demonstruojamą filmą. Arnis nusivedė ją atgal į automobilį, - ši sugrįžo gana mielai, - įsitikinęs, kad ant jos skruostų ištirpęs sniegas. Ir tiktai viduje, nutviekstame vaiduokliškai žalio prietaisų skydelio švieselių gaiso, jis išvydo, kad mergina verkia.

- Kas yra? - paklausė jis. - Kas ne taip?

Ji papurtė galvą ir dar stipriau pravirko.

- Ar aš... Gal verčiau tave daryti, ko nenori? - Jis nurijo seilę ir prisivertė paklausti: - Šitaip mane lytėti?

Ji vėl papurtė galvą, bet Arnis nebuvo tikras, ką tatai reiškia. Apkabino ją - nerangiai ir susirūpinęs. O kažkur sąmonės užkaboryje nedavė ramybės mintis ir apie tai, kad jis dar neuždėjęs Kristinai žieminių padangų.

- Aš niekad šito nedariau jokiam berniukui, - pasakė ji įsikniaubus jam į petį. - Aš pirmąsyk taip lytėjau... supranti. Aš tai dariau, nes to norėjau. Nes to norėjau, štai ir viskas.

- Tad kas yra?

- Aš negaliu... Čia. - Žodžiai nuskambėjo pamažu ir sunkiai, po vieną skyrium, bemaž jai siaubingai prisiverčiant.

- Ant Sankasos? - paklausė Arnis, dairydamasis aplink ir kvailai mąstydamas, kad, rasi, ji pagalvojo, kad jis iš tiesų ją atsivežė tam, kad juodu galėtų nemokamai pažiūrėti F. I. S. T.*

- Šitame automobilyje! - išrėkė ji staiga. - Negaliu su tavimi mylėtis šitame automobilyje!

- A? - išpūtė jis akis it perkūno trenktas. - Apie ką tu kalbi? Kodėl negali?

- Todėl... Todėl... Kad aš nežinau! - Ji bandė dar kažką pasakyti, bet paskiau iš naujo apsipylė ašaromis. Arnis vėl priglaudė Li prie savęs ir laikė, kol ši nenusiramino.

- Tiesiog aš nežinau, katrą iš mūsų labiau myli, - pasakė Li, kai vėl įstengė kalbėti.

- Tai... - Arnis stabtelėjo, papurtė galvą, nusišypsojo. - Li, juk tai beprotybė.

- Nejaugi? - paklausė ji, tyrinėdama jo veidą. - Su katra iš mudviejų tu praleidi daugiau laiko? Su manimi... Ar su ja?

- Tu turi omeny Kristiną? - Jis apsidairė aplinkui, šypsodamasis tąja sutrikusia šypsena, kurią ji galėdavo palaikyti arba gražia ir miela, arba baisiai nekenčiama, o kartais podraug tokia ir tokia.

- Taip, - vos girdimai atsakė ji, - ją. - Pažvelgė žemyn sau į rankas, kaip negyvas gulinčias ant mėlynų vilnonių kelnių. - Tikriausiai šitai kvaila.

- Aš praleidžiu kur kas daugiau laiko su tavimi, - pasakė Arnis ir papurtė galvą. - Tai beprotybė. O gal normalu - galbūt man tik taip atrodo, jog tai beprotybė, nes dar nesu turėjęs merginos. - Jis ištiesė ranką ir palietė pro prasegtą paltą ant peties krentančius plaukus. Ji vilkėjo sportinukę su užrašu LIBERTIVILIS ARBA MIRTIS, ir pro ploną medvilnę gundančiai styrojo speneliai, nuo kurių vaizdo Arniui šiek tiek susisuko galva. - Maniau, kad merginos pavyduliauja dėl kitų merginų, o ne dėl mašinų.

Li trumpai susijuokė.

- Tu teisus. Tikriausiai tai todėl, jog tu dar nesi turėjęs merginos. Automobiliai tai ir yra merginos. Ar tu to nežinojai?

- O, liaukis...

- Tai kodėl jos nepavadinai Kristoferiu? - Ir ji staiga stipriai trenkė atviru delnu į sėdynę. Arnis susiraukė.

- Liaukis, Li. Nereikia.

---

* Režisieriaus Normano Džuisono (Norman Jewison) filmas su Silvestru Stalone (1978). Santrumpa - vienos išgalvotos profsąjungos pavadinimas ir išvertus reiškia "Kumštį".

- Ką, nepatinka, kad pliaukštelėjau tavo mergytę? - staiga netikėtai tulžingai paklausė ji. Paskiau pastebėjo įskaudintą jo žvilgsnį. - Atleisk, Arni, aš nenorėjau.

- Nejaugi? - paklausė jis, žvelgdamas į ją bejausmiu veidu. - Regis, šiomis dienomis mano automobilis nepatinka niekam - tau, mano tėčiui ir mamai, netgi Deniui. Dirbdamas prie jo, nusivariau nuo subinės, o jis visiems nieko nereiškia.

- Man šį tą reiškia, - švelniai pasakė ji. - Pastangas, kurių jis pareikalavo.

- Aha, - niūriai tarė jis. Aistra, karštis išnyko. Pajuto paširdyje šaltį ir lengvą šleikštulį. - Klausyk, verčiau važiuojam. Neturiu žieminių padangų. Tavo tėvai pagalvos, kad labai įdomu - išvažiavome pažaist kėgliais, o paskiau įstrigome Stensono Kelyje.

Ji sukikeno.

- Jie nežino, kuo baigiasi Stensono Kelias.

Pasisukęs į ją, jis kilstelėjo antakį. Nuotaika kiek pasitaisė.

- Tai tu taip manai, - pasakė jis.

Arnis vairavo miesto linkui pamažu, ir Kristina lengvai, užtikrintai laikėsi vingiuotame, stačia nuokalne besileidžiančiame kelyje. Libertivilio ir Monrovilio žemiškų žvaigždžių pabiros artėdamos vis didėjo ir galiausiai visai liovėsi sudarę kokį nors aiškesnį piešinį. Li stebėjo šį reginį su šiokiu tokiu liūdesiu, jausdama, kad geriausia dalis potencialiai nuostabaus vakaro kažkaip nutolo. Buvo suirzusi, be nuotaikos, pikta ant savęs - pilnutinai nepasitenkinusi, ji spėjo. Krūtis bukai maudė. Nežinojo, ar būtų jam leidusi eiti iki to, kas eufemistiškai žinoma kaip "iki pat galo", tačiau kai visa pasiekė tam tikrą tašką, niekas nebesidėjo taip, kaip ji tikėjosi... Ir tik todėl, kad nelaikė savo bjauraus liežuvio už dantų.

Jos kūnas buvo sumaištyje, taip pat ir mintys. Vėl ir vėl daugiausiai tylios kelionės atgal metu ji buvo bepraverianti burną, norėdama paaiškinti, ką jautė... Ir paskiau užsičiaupdavo, bijodama, kad bus klaidingai suprasta, nes ir pati nesuprato savo jausmų.

Nepavydulavo Kristinai... ir vis dėlto pavydulavo. Dėl to, kad Arnis nepasakė jai tiesos. Ji gerai nutuokė - daug laiko jis praleisdavo, krapštydamasis prie automobilio, bet argi tai taip blogai? Juk jo rankos gabios, jis mėgo darbuotis prie automobilio, ir tas veikė nelyginant laikrodis... Išskyrus tą juokingą nedidelį niekį su atgal bėgančiais hodometro skaičiais.

Automobiliai tai yra merginos, pasakė jam. Tada negalvojo, ką kalbėjo; tiesiog netyčia išsiveržė iš burnos. Ir juk tai ne visados tiesa; juk ji nemanė, kad jų šeimos sedanas yra kokios nors lyties; paprasčiausiai tai buvo "Fordas".

- Bet...

Pamiršk tai, gana viso to akių dūmimo ir saviapgaulės. Juk tiesa kur kas brutalesnė ir netgi beprotiškesnė, ar ne? Ji negalėjo su juo mylėtis, jo taip intymiai lytėti, o juolab - nė pagalvoti apie tai, kad privestų jį iki orgazmo to-

kiu būdu (arba kitokiu, tikruoju - svarstė ir svarstė ji savo mintyse, gulėdama siauroje lovoje ir jausdama į visą kūną įsismelkiant naują, bemaž trikdantį jaudulį) automobilyje.

Tik ne automobilyje.

Kadangi iš tiesų beprotiška buvo tai, jog ji jautė, kad Kristina juodu stebi. Kad ta pavyduliauja, smerkia, galbūt netgi nekenčia. Kadangi kartais (kaip ir šiąnakt, kai Arnis taip sklandžiai ir švelniai "Plimutu" čiuožė per šlapio sniego lopinėlius) jai atrodydavo, kad juodu abu - Arnis ir Kristina - susilieję išvien nemalonioje meilės akto parodijoje. Kadangi Li neatrodydavo, kad ji važiuoja Kristina; kai įsėsdavo vidun kur nors išsirengusi su Arniu, ji pasijusdavo Kristinos lyg praryta. Ir jį bučiuoti, su juo mylėtis atrodė didesnis iškrypėliškumas nei vuajerizmas ar ekshibicionizmas - pojūtis buvo toks, lyg mylėtumeis savo varžovės kūno viduje.

Iš tiesų beprotiška buvo tai, jog ji nekentė Kristinos.

Nekentė jos ir bijojo. Kažkaip nesuprantamai pradėjo nemėgti praeiti iš priekio pro naujas radiatoriaus groteles ar per arti už bagažinės; kažkaip jai kildavo mintis, kad ims ir atsileis rankinis stabdis ar pavarų perjungiklio rankena dėl kokių nors priežasčių iššoks iš parkavimo padėties į neutraliąją. Tokių minčių jai niekad nekildavo dėl šeimyninio sedano.

Bet svarbiausia - ji nieko nenorėjo šiame automobilyje daryti... Ar netgi kur nors juo važiuoti, jeigu tik jai pavykdavo išsisukti. Arnis savo automobilyje atrodydavo kažkoks kitoks, jai visiškai nepažįstamas žmogus. Jai patikdavo justi jo rankas ant savo kūno - jos krūtys, jos šlaunys (ji dar neleido jam lytėti savo brangiausios vietos, bet geidė jo rankų tenai; pagalvodavo, kad jeigu jis ten prisiliestų, ji tikriausiai susileistų). Nuo jo prisilytėjimų visad burnoje pajusdavo varinį jaudulio skonį, pojūtį, kuris visais atžvilgiais buvo gyvas ir saldžiai atliepiantis. Bet automobilyje tasai pojūtis atrodydavo pribukęs... Kadangi automobilyje Arnis visad atrodydavo ne toks nuoširdžiai aistringas ir kažkaip labiau gašlus.

Kai juodu įsuko į jos gatvę, ji vėl pravėrė burną, ketindama paaiškinti nors dalį savo jausmų, ir vėl iš jos neištrūko nė garso. Ir kodėl turėjo ištrūkti? Iš tikrųjų, nebuvo ką paaiškinti - visa buvo tik hipochondrija. Neaiškios kilmės irzlumas. Na... Buvo vienas dalykas. Bet ji negalėjo jam to pasakyti; pernelyg jį įskaudintų. Nenorėjo jo įskaudinti, kadangi jai rodėsi, kad buvo jį beįsimylinti.

Tačiau tas dalykas vis dėlto buvo.

Kvapas - slogus puvėsiškas kvapas, prasimušantis pro naujų sėdynių apmušalų ir valiklio, kuriuo buvo apdoroti grindų kilimėliai, aromatą. Tvyrojo viduje, silpnas, bet siaubingai nemalonus. Mažne verčiantis vemti.

Tarytum kažkada kas nors būtų įsigavęs į automobilį ir jame numiręs.

Prie durų jis pakštelėjo ją į skruostą labos nakties. Šlapios snaigės spindėjo tartum sidabras pleišto formos šviesos ruože, kurį metė žibintas nuo priebučio laiptelių apačios. Snaigės spindėjo it brangakmeniai ir josios šviesbruvuose plaukuose. Būtų norėjęs kaip reikiant Li pabučiuoti, bet baimė, kad jos tėvai galbūt stebi pro svetainės langą - iš teisybės, veikiausiai ir stebėjo - privertė jį pabučiuoti ją bemaž oficialiai, kaip bučiuotum brangiąją pusseserę.

- Atleisk, - tarė ji. - Aš elgiausi kvailai.
- Ne, - pasakė Arnis, tačiau aiškiai turėjo galvoje "taip".
- Tiesiog, kad... - ir protas pakišo jai savotišką tiesos ir melo hibridą, - ...kad automobilyje taip daryti man atrodo negerai. Bet kuriame automobilyje. Aš noriu, kad būtume kartu, bet ne patamsyje, sustoję akligatvio gale. Ar supranti?
- Taip, - tarė jis. Ten, viršuje, ant Sankasos, automobilyje, jis buvo pyktelėjęs ant jos... Na, jei atvirai, tai jis, po šimts, buvo gerokai užširdęs ant jos. Bet dabar, stovėdamas čionai, josios namų prieangyje, jis pagalvojo, jog pajėgia suprasti - ir stebėtis, kad galėjo jai ką nors atsakyti ir kokiu nors būdu nusižengti jos valiai. - Aš puikiai suprantu, ką nori pasakyti.

Li priglaudė jį prie savęs, apsivydama rankomis kaklą. Po tebeatsegtu paltu Arnis juto švelnų, iš proto varantį jos krūtų svorį.
- Aš tave myliu, - pasakė ji pirmąsyk ir įsmuko vidun, palikdama jį kurį laiką priebutyje maloniai nustebusį ir kur kas labiau užlietą šilumos negu galėtum tikėtis per tokią vėlyvo rudens šlapdribą.

Mintis, kad Kebotams gali pasirodyti keista, jeigu jisai dar ilgiau darganoje stovės jų priekiniame priebutyje galiausiai persmelkė jo nustebintas smegenis. Per lašnojančią šlapdribą Arnis spragsėdamas pirštais ir išsišiepęs nušlepsėjo takučiu prie automobilio. Dabar jis įsivaizdavo skriejąs "velnio kalnelių" vagonėliu - pačiu greičiausiu taku, tokiu, kokiu tik sykį gali pabandyti.

Beveik ties betoninio takelio jungtimi su šaligatviu jisai sustojo, ir šypsena išnyko nuo jo veido. Kristina stovėjo prie bordiūro, ištirpusio sniego lašeliai perliukais blizgėjo ant jos stiklo, išskaidydami raudoną žioplių švieselių žarą, sklindančią nuo prietaisų panelio, ir jis probėgšmom pagalvojo, kas davė pagrindą tokiam žargoniškam apibūdinimui - žioplių švieselės; nemalonus terminas. Paskiau šią mintį nuvijo svarbesnis rūpestis. Juk jis paliko Kristiną su dirbančiu varikliu, o dabar jis užgeso. Tai jau antras kartas.
- Sudrėkę laidai, - sumurmėjo jisai sau po nosim. - Štai ir viskas. - Negalėjo būti kaltos žvakės; tik užvakar jis visas jas pas Vilį pakeitė. Aštuonios naujos "Champion" ir...

Su katra iš mudviejų tu praleidi daugiau laiko? Su manimi... ar su ja?

Šypsena sugrįžo, bet dabar ji buvo nerami. Na, žinoma - apskritai daugiau laiko jis praleisdavo su automobiliais. Dėl to, kad dirbo pas Vilį. Bet juokinga manyti, kad...

Tu jai melavai. Juk tokia tiesa, taip?

Ne, neramiai atsakė jisai sau. Ne, nemanau, kad tu galėtum teigti, jog iš tikrųjų melavai jai...

Ne? Tad kaip tu tai vadini?

Pirmą ir tik vienintelį sykį nuo tada, kai nusivežė Li į Hiden Hilsą, jis begėdiškai jai pamelavo. Nes iš teisybės jis daugiau laiko praleisdavo su Kristina, ir jam buvo nemalonu palikti ją trisdešimčiai dienų oro uosto parkavimo aikštelės terminuoto saugojimo sekcijoje - vėjyje ir lietuje, o netrukus paeis sniegas.

Jis jai pamelavo.

Daugiau laiko praleisdavo su Kristina.

Ir tai buvo...

Buvo...

- Negerai, - burbtelėjo jis, ir tą žodį bemaž užgožė čiuženantis, paslaptingas šlapdribos šiugždesys.

Žvelgdamas į savo nutilusį automobilį, stovėjo jisai ant šaligatvio - stebuklingai prisikėlęs laiko keliauninkas iš Badžio Holio*, Chruščiovo ir Kosminio Šuns Laikos epochos - ir staiga ėmė jo neapkęsti. Tasai griozdas kažką jam padarė, tik jis nežinojo, ką. Kažką.

Žioplių švieselės, nuo lango drėgmės išskydusios į futbolo kamuolio dydžio raudonas akis, tartum iš jo šaipėsi ir priekaištavo.

Arnis atidarė vairuotojo pusės dureles, įsmuko vidun prie vairo ir vėl užtrenkė dureles. Užsimerkė. Ramybė užliejo jį, ir visa tartum grįžo į savo vietas. Taip, jis jai pamelavo, tačiau tai buvo nedidelis melas. Daugmaž nereikšmingas melas. Ne - visiškai nereikšmingas melas.

Neatmerkdamas akių, jis palietė odos kvadratėlį, prie kurio buvo pritvirtinti rakčiukai - sename, apsitrynusiame jo paviršiuje buvo įdeginti inicialai R. D. L. Arnis nematė reikalo įsigyti naują žiedą raktams ar odos skiautę su savo paties inicialais.

Bet su tuoju odos kabikliu, prie kurio buvo pritvirtinti raktai, dėjosi kažkas keista, ar ne? Taip. Iš tiesų, labai keista.

ai tada Lebėjaus virtuvėje jis atskaičiavo pinigus, ir Lebėjus jam nume- udonai ir baltai languotą staltiesę rakčiukus, odos kvadratėlis buvo nęs ir susibraižęs nuo senumo, inicialai nuo laiko ir nuolatinės trinties ulkias monetas senioko kišenėje bei į pastarosios medžiagą bemaž išb- kę.

Dabar inicialai vėl matėsi aiškiai ir ryškiai. Jie buvo atsinaujinę.

Bet, kaip ir melas, tai iš esmės buvo nesvarbu. Sėdėdamas metalinio ristinos kevalo viduje, jis labai stipriai jautė, jog tai ir buvo tiesa.

Jis žinojo - visa tai buvo absoliučiai nesvarbu.

asuko raktelį. Starteris sužviegė, bet ilgą laiką variklis negriebė. Sudrė- idai. Žinoma, taip ir yra.

- Prašau, - sukuždėjo jis. - Viskas gerai, nesirūpink, visa po senovei.

Variklis užsikūrė, vėl užgeso. Starteris žviegė ir žviegė. Šlapdriba šaltai kapsėjo į stiklą. Čia, viduje, buvo saugu - sausa ir šilta. Kad tik variklis užsivestų.

- Nagi, - kuždėjo Arnis. - Nagi, Kristina. Nagi, brangute.

Variklis vėl užsikūrė, pagavo. Žioplių švieselės sumirksėjo ir užgeso. “GEN” švieselė silpnai supulsavo - motoras vis dar dirbo su pertrūkiais, - o paskiau įsižiebė visu ryškumu, kai variklio ritmas susiliejo į tolygų gaudesį.

Kaloriferis švelniai pūtė jam apie kojas šiltą orą, niekais paversdamas žiemos žvarbą lauke.

---

* Buddy Holly - pop dainininkas iš “Crickets” (Žiogai) grupės šeštojo dešimtmečio pabaigoje ir septintojo pradžioje. Žuvo per lėktuvo katastrofą.

Jam atrodė, kad buvo dalykų, kurių Li negalėjo suprasti, kurių niekad negalės suprasti. Kadangi jos čia nebuvo. Nematė jo spuogų. Negirdėjo pravardžionių. Ei, Picaveidi! Nežinojo, ką reiškia, kai nori kalbėti, šlietis prie kitų žmonių, ir negali. Nenutuokė apie jo bejėgiškumą. Jam atrodė, kad ji negalėjo suprasti to paprasto fakto, jog jeigu ne Kristina, jis niekuomet nebūtų išdrįsęs paskambinti jai, net jeigu ši vaikščiotų išsitatuiravus ant kaktos AŠ NORIU SUSITIKINĖTI SU ARNIU KANINGEMU. Ji negalėjo suprasti, kad kartais jis jausdavosi trisdešimčia - ne! panašiau penkiasdešimčia! - metų senesnis, visai ne kaip berniukas, o kaip siaubingai sužalotas kokio nors nepaskelbto karo veteranas.

Jis paglostė vairą. Iš prietaisų panelio į jį raminančiai žioravo žalios kvarcinės švieselės.

- Tvarka, - pasakė jis. Bemaž atsiduso.

Jis perjungė pavarą į didžiąją D* ir nuspaudė radijo mygtuką. Di Di Šarp dainavo "Bulvių košės metas"; iš tamsos radijo bangomis liejosi mistiška nesąmonė.

Pajudėjo iš vietos, ketindamas važiuoti į oro uostą, kur pastatysiąs automobilį ir pagausiąs į miestą kas valandą kursuojantį autobusą. Jis taip ir padarė, bet nesuspėjo į 11.00 valandos reisą, kaip buvo numatęs, o grįžo namo vidurnaktiniu. Ir tik jau atsigulęs į lovą ir prisimindamas karštus Li bučinius, o ne tai, kaip Kristina nenorėjo užsivesti, staiga jisai sumojo, kad šįvakar kažkuriuo metu, po to, kai paliko Kebotų namus ir prieš atvykdamas į oro uostą, prarado visą valandą. Tai buvo taip aišku, jog jis pasijautė kaip žmogus, aukštyn kojomis apvertęs visus namus, beieškodamas svarbios korespondencijos, o paskiau aptikęs, jog visą tą laiką turėjo ją kitoje savo rankoje. Aišku... Ir šiek tiek baugu.

Kurgi jis buvo?

Miglotai prisiminė, kaip nuvažiavo nuo šaligatvio priešais Li namus ir paskiau tiesiog...

...tiesiog važinėjosi.

Aha. Važinėjosi. Tik tiek. Nieko ypatinga.

Važinėjosi per tirštėjančią šlapdribą, važinėjosi po sniego pasidabruotas gatves, važinėjosi be žieminių padangų (ir vis dėlto Kristina laikėsi užtikrintai, nėsyk nenukrypo iš kelio, nei neslystelėjo posūkyje, Kristina tartum magiškai susirasdavo saugią, nepavojingą trasą, riedėjo tvirtai, nelyginant tramvajus bėgiais), važinėjosi su įjungtu radiju, liejančiu nesiliaujantį srautą melodijų, kuriose skambėjo tartum merginų vardai: Pegė, Sju, Kerolė, Barbara, Enė, Meilutė, Siuzė.

Jam atrodė, kad kažkuriuo momentu šiek tiek išsigandęs nuspaudė vieną iš jo įstatyto konverterio mygtukų, bet užuot FM-104 ir Savaitgalio Vakarėlio, jis vėl išgirdo WDIL, tik dabar didžėjaus balsas skambėjo pašėlusiai panašiai kaip Aleno Frido, o po jo sekęs balsas priklausė Klykaujančiam Džėjui Houkinsui, kimiai tęsiančiam: "Užbūriau taveee... nes esi maaaaaana..."

Ir pagaliau atsidūrė oro uoste, kurio darganos šviesos tolydžio pulsavo nelyginant akimi matomi širdies tvinksniai. Iš radijo sklindantys garsai pe-

* Santrupa "Drive" - eiga (angl.).

rėjo į atmosferos traškesių maišalynę, ir jis išjungė imtuvą. Išlipęs iš automobilio pajuto kažkokį nesuprantamą palengvėjimą, nors ir buvo lipnus nuo prakaito.

Dabar jis gulėjo lovoje, trokšdamas užmigti, tačiau negalėjo. Šlapdriba sustiprėjo ir bloškė sulipusius, riebius balto sniego kąsnius.

Negerai.

Kažkas prasidėjo, kažkas buvo ne taip. Jis negalėjo netgi sau meluoti ir sakyti, jog nežino, kas per dalykas. Tai automobilis - Kristina. Kai kurie žmonės pakomentuodavo, kaip gražiai jis ją restauravo. Nuvažiuodavo į mokyklą, ir vaikinai iš mechaninių dirbtuvių tuoj aplipdavo mašiną; ant slankiklinės lentos lįsdavo po apačia pažiūrėti naujos dujų išmetamosios sistemos, naujų amortizatorių, kėbulo. Iki juosmens panirdavo į variklio sektorių, tikrindami diržėlius ir radiatorių, kuris buvo stebuklingai išsivadavęs nuo korozijos ir žalio apnašo - liekanos po metų metus naudoto antifrizo, tikrindami generatorius ir aukštus, blizgančius stūmoklius, cilindruose besiremiančius į savo vožtuvus. Netgi oro filtras buvo naujas, su nudažytais ant viršaus skaičiais 318, atlenktas atgal, kad rodytų greitį.

Taip, jis tapo nemenku herojumi savo draugužiams iš dirbtuvių ir išklausydavo visus komentarus ir komplimentus su derama atsiprašoma šypsenėle. Bet netgi tuomet kažkur giliai viduje ar nesislėpė sumaištis? Žinoma.

Kadangi jis nepajėgė prisiminti, ką yra padaręs Kristinai ir ko - ne.

Laikas, kurį praleido dirbdamas pas Darnelą prie jos, dabar jam tebuvo išskydusi dėmė - kaip ir kelionė anksčiau šį vakarą į oro uostą. Jis įstengė prisiminti, kaip pradėjo taisyti kėbulą nuo įlenkto užpakalinio sparno, bet neprisiminė, kaip užbaigė jį tvarkyti. Įstengė prisiminti, kaip dažė kapotą - kaip padengė priekinį stiklą ir sparnus apsaugine lipnia juosta ir kaip dažykloje ant veido užsidėjo baltą kaukę, - bet tiksliai neprisiminė, kada pakeitė spyruokles. Nei įstengė prisiminti, iš kur jas gavo. Visa, ką tikrai įstengė prisiminti - tai, kaip ilgus tarpsnius sėdėdavo prie vairo, apkvaitęs iš laimės... Jausdamasis panašiai kaip tada, kai Li, prieš įsmukdama vidun pro paradines duris, jam sušnabždėjo: “Aš tave myliu”. Sėdėdavo po to, kai daugelis vaikinų, dirbusių pas Darnelą prie savo automobilių, jau būdavo išėję namo vakarieniauti. Sėdėdavo tenai kai kada įsijungęs radiją ir klausydavosi senų, per WDIL perduodamų melodijų.

Galbūt blogiausia buvo su priekiniu stiklu.

Juk nepirko Kristinai naujo priekinio stiklo, buvo tvirtai tuo įsitikinęs. Jo banko knygelė būtų kur kas daugiau nukentėjusi nei dabar, jeigu jis būtų nupirkęs vieną iš įmantriųjų išgaubtų stiklų. Ir argi jis nebūtų turėjęs kvito? Sykį jis netgi rausėsi, ieškodamas tokio kvito ant rašomojo stalo, dėžėlėje popieriams, pažymėtoje AUTOMOBILIO DOKUMENTAI. Bet jis nieko nesurado, ir, iš teisybės, ieškojo nelabai nuoširdžiai.

Denis kažką tada pasakė - kad įtrūkių rezginys atrodė mažesnis, ne toks žymus. O paskiau, tądien Hiden Hilse, jis paprasčiausiai buvo... Na, išnykęs. Priekinis stiklas buvo skaidrus, be įtrūkimėlio.

Betgi kada tatai atsitiko? Kaip tatai atsitiko?

Jis nežinojo.

Galiausiai jis užmigo ir sapnavo slogius sapnus, susukdamas į kamuolį antklodę, o vėjo genami debesys išsisklaidė, ir rudens žvaigždės šaltai žvelgė žemyn.

24 / Kas regėta naktį

Sėskis, mergyt, mano mašinon,
Sėskis, mergyt, mano mašinon.
Sėskis, mergyt,
Sėskis, mergyt,
Sėskis, mergyt, mano mašinon.
- Vudis Gatris

Tai būta sapno - ji buvo įsitikinusi bemaž iki pat galo, kad tai tikrai būta sapno.

Tame sapne ji atsibudo nuo sapno apie Arnį, kad mylėjosi su juo ne automobilyje, bet labai vėsiame mėlyname kambaryje, kurio visi baldai tebuvo tamsiai mėlynas gauruotas kilimas ir ant jo išmėtytos pagalvės, aptrauktos šviesiai mėlynu atlasu... Ji atsibudo nuo šio sapno savo kambaryje; buvo sekmadienio priešaušris.

Išgirdo lauke burzgiant automobilį. Priėjo prie lango ir pažvelgė žemyn.

Prie šaligatvio stovėjo Kristina. Jos variklis dirbo - Li matė iš išmetamųjų vamzdžių pukšnojant melsvus dūmus, - bet salonas buvo tuščias. Sapne Li pagalvojo, kad Arnis veikiausiai prie durų, nors dar niekas į jas nesibeldė. Ji turinti bėgti apačion, ir kuo greičiau. Jeigu jos tėvas atsibus ir išvys Arnį čia, ketvirtą valandą ryto, jisai užsius.

Bet ji nepajudėjo. Žvelgė žemyn į mašiną ir galvojo, kaip jos nekenčia - ir bijosi.

O toji taip pat nekentė jos.

Varžovės, pagalvojo ji, ir ta mintis - tame sapne - buvo persmelkta ne nuožmaus ir karšto pavydo, bet veikiau nevilties ir baimės. Ši - ji - kėpsojo prie šaligatvio, pastatyta mirtinoje rytmečio tuštumoje prie namų laukė jos. Laukė Li. Nulipk apačion, brangute. Ateik. Mudvi pasivažinėsime ir pasikalbėsime katrai jis labiau reikalingas, katra labiau juo rūpinasi, ir katra galų gale pasirodys jam geresnė. Ateik... juk tu nebijai, tiesa?

Ji buvo ištikta siaubo.

Šitai nedora, juk ji senesnė, žino visokiausių gudrysčių, suvilios jį...

Dink iš čia, karštai sukuždėjo Li sapne, ir tyliai krumpliais pabarbeno į lango stiklą. Prisilytėjusi pajuto stiklo šaltį; ant šerkšno nuo jos krumplių liko pusmėnulinės žymelės. Keista, kokie realūs kartais būna sapnai.

Bet čia privalėjo būti sapnas. Privalėjo būti, kadangi mašina ją išgirdo. Vos tik iš jos lūpų išsiveržė tie žodžiai, valytuvai staiga pradėjo švytuoti, sa-

kytum niekinamais mostais nublokšdami šlapią sniegą nuo priekinio stiklo. Ir tada jis - ji - sklandžiai pasitraukė nuo šaligatvio ir nuvažiavo gatve...

Be vairuotojo.

Li buvo tuo tikra... tokia tikra, koks tik žmogus gali būti tikras sapne. Nors keleivio pusės langas buvo apneštas sniegu, bet anaiptol ne nepermatomas. Ji suspėjo pastebėti, kad viduje prie vairo niekas nesėdėjo. Tad, žinoma, čia buvo sapnas.

Ji vėl nuslinko lovon (į kurią dar niekad nebuvo priėmusi mylimojo; kaip ir Arnis, ji išvis dar nebuvo turėjusi mylimojo), mąstydama apie seniai seniai buvusias Kalėdas - galbūt prieš kokius dvylika ar netgi keturiolika metų. Tikrai, tada jai buvo ne daugiau kaip ketveri metukai. Ji su savo motina lankėsi vienoje iš didžiųjų universalinių parduotuvių Bostone, galbūt "Failine"...

Ji padėjo galvą ant pagalvės ir užmigo (savo sapne) atviromis akimis, žvelgdama į silpną brėkšmos šviesą lange ir tada - sapnuose bet kas gali atsitikti - išvydo lauke už lango "Failino" žaislų skyrių: blizgučius, prašmatnybę, šviesas.

Jiedvi ieškojo kokio nors žaislo Briusui - mamos ir tėčio vieninteliam sūnėnui. Kažkur krautuvėje per vietinį garsiakalbį dudeno Santa Klausas*, ir sustiprintas balsas skambėjo ne linksmai, o kažkaip grėsmingai - kaip juokas maniako, išėjusio naktin ne su dovanomis, bet su mėsininko kirviu.

Ji ištiesė ranką prie vienos vitrinos, parodė motinai ir pasakė, jog norėtų, kad Santa Klausas atneštų jai tai.

Ne, aukseli, Santa Klausas negali tau to atnešti. Tai berniuko žaislas.

Bet aš jo noriu!

Santa Klausas atneš tau gražią lėlytę, galbūt net Barbę...

Aš noriu to!..

Tiktai elfiukai gali padaryti, Lii-Lii, meile mano. Berniukams. Mielos elfukės daro dailias lėlytes...

Aš nenoriu LĖLYTĖS! Nenoriu BARBĖS! Aš... noriu... TO!

Jeigu tu aikštysies, tuomet eisim namo, Li. Aš rimtai kalbu, taip.

Tad ji nusileido, ir per Kalėdas gavo ne tik Malibū Barbę, bet ir Malibū Keną. Džiaugėsi jais (matyt), bet vis tiek prisiminė raudoną "Remco" lenktyninį automobilį, be jokios virvutės per žaliai nudažytas kalvas važiuojantį nudažytu keliu - tokiu tobulu, jog turėjo netgi mažutę apsauginę tvorelę, keliu, kurio esminė iliuzija buvo išduodama betiksliu apskritimiškumu. O, na ir greitai lakstė tas automobiliukas, ir argi nebuvo jos akims ir protui tai skaisčiai raudona magija? Buvo. Ir esminė automobiliuko iliuzija buvo taip pat magija. Toji iliuzija buvo kažkokia tokia žavi, jog pavergė jos širdį. Žinoma, iliuzija buvo tai, jog automobiliukas važiavo savaime. Ji žinojo, kad krautuvės tarnautojas iš tikrųjų jį valdo šalimais iš būdelės, spaudinėdamas keturkampio radijo įtaiso mygtukus. Motina jai paaiškino, kaip tatai darosi, ir tikriausiai taip ir buvo, bet jos akys nesutiko su tuo.

---

* Taip daug kur Vakaruose vadinamas Kalėdų senelis.

Ji stovėjo pakerėta, padėjusi pirštinėtas rankutes ant ekspozicijos aptvaro, stebėdama, kaip jis lekia ir lekia aplinkui, juda greitai, patsai vairuoja, kol galiausiai motina švelniai nusitempė ją šalin.

Ir viršum visko, tartum netgi virpindamas palubėje ištemptus blizgučius, griaudėjo grėsmingas parduotuvės Santa Klauso balsas.

Li užmigo giliau, sapnai ir prisiminimai pamažu bluko, o tuo metu lauke nelyginant šaltas pienas šliaužė aušra, apšviesdama gatvę, kuri buvo sekmadieniškai tuščia ir sekmadieniškai tyli. Pirmasis iškritęs šiuo metų laiku sniegas bolavo nesuterštas, jeigu neskaityt padangų vėžių, pasukančių prie šaligatvio priešais Kebotų namus ir paskiau vėl tolygiai nutolstančių linkui sankryžos, kertančios šį priemiesčio kvartalą.

Li atsikėlė tik apie dešimtą (jos motina, nepripažįstanti miegalių, galiausiai šūktelėjo, kad nuliptų apačion ir papusryčiautų, kol dar neatėjo metas priešpiečiams), ir tuomet diena jau buvo atšilus iki šešiasdešimties laipsnių* - vakarų Pensilvanijoje ankstyvą lapkritį orai linkę būti tokie pat permainingi, kaip ir ankstyvą balandį. Tad iki dešimtos valandos sniegas ištirpo. Ir vėžės išnyko.

25 / Badis aplanko oro uostą

Užčiaupsim juos, o paskui prispausim.
- Briusas Springstinas

Maždaug po dešimties dienų, vieną vakarą, kai pradžios mokyklos languose jau buvo pradėję rastis kartoniniai kalakutai ir gausybės ragai iš papjė mašė, mėlynas "Kamaras", tokiu iškeltu užpakaliu, jog, atrodė, savo nosimi šliaužė asfaltu, įslinko juoston, vedančion į terminuoto automobilių saugojimo aikštelę šalia oro uosto.

Sendis Galtonas nervingai iškišo galvą iš savo būdelės. Nuo "Ševrolė" vairuotojo sėdynės į jį žiūrėjo ir laimingas šypsojosi Badžio Repertono veidas, apžėlęs savaitės senumo šeriais, o jo akys maniakiškai blizgėjo, ir čia labiau buvo kaltas kokainas nei Padėkos dienos džiugulys - mat jis ir berniukai tą vakarą buvo įskaitę savo sąskaiton nemažą dozelę. Apskritai, Badis gerokai panėšėjo į pagedusį Klintą Istvudą**.

- Kaip pas tave kabo, Sendi? - paklausė Badis.

Pliūptelėjęs iš "Kamaro" juokas pareigingai pasveikino šią šmaikštybę. Su Badžiu buvo Donas Vanderbergas, Mūčis Velčas ir Ričis Trelonis, ir tarp dozelės koko ir šešių butelių "Texas Driver", kuriuos Badis šia proga pasi-

* Pagal Farenheitą, t. y. apie plius 17 laipsnių Celsijaus.
** Clint Eastwood - populiarus amerikiečių kino aktorius, daugiausia vaidinantis vesternuose ir nuotykių filmuose.

rūpino, jie jautėsi gerokai pakiliai ir smagiai. Atvažiavo iškrėsti mažytę šunybę Arnio Kaningemo "Plimutui".

- Klausykit, jeigu jus, vaikinai, pagaus, aš prarasiu darbą, - nervingai pasakė Sendis. Jis vienintelis buvo visiškai blaivas ir gailėjosi užsiminęs, kad Kaningemas laiko čia savo metalo krūvą... Mintis, kad jis taip pat gali patekt cypėn, laimei, jam visai neatėjo galvon.

- Jeigu tu arba tavo Sukruštųjų Pajėgų Misija bus išaiškinta, Valstybės Sekretorius privers tave gailėtis savo sukrušto gyvenimo, - nuo galinės sėdynės pasakė Mūčis, ir vėl pliūptelėjo juokas.

Sendis apsidairė aplinkui kitų automobilių - liudytojų, bet daugiau kaip valandą neturėjo atskristi joksai lėktuvas ir parkavimo aikštelė buvo dyka kaip mėnulio kalnai. Oras labai atšalo, aštrus it naujas skutimosi peiliukas vėjas švilpavo pakilimo-nutūpimo takais bei lėktuvų riedėjimo juostomis ir liūdnai stūgavo tarp tuščių automobilių eilių. Aukščiau ir šiek tiek jam iš kairės neramiai daužėsi "Apaco" iškaba.

- Gali sau juoktis, nevisproti, - pasakė Sendis. - Paprasčiausiai, aš jūsų nemačiau. Jeigu jus pagaus, pasakysiu, kad buvau pasišalinęs į šikinyką.

- Jėzau, kas per kūdikis, - palingavo galvą Badis, dėdamasis nuliūdęs. - Niekad nemaniau, kad tu toks kūdikis, Sendi. Garbės žodis.

- Hau-hau! - sulojo Ričis, ir vėl nuskardėjo juokas. - Sendi, krisk ant žemės ir vaizduok negyvą!

Sendis paraudo.

- Man nesvarbu, - pasakė jis. - Tik būkit atsargūs.

- Būsime, vyruti, - nuoširdžiai pažadėjo Badis. Buvo pataupęs septintą butelį "Texas Driver" ir gana padorią dozę uostalo. Dabar jis abu padavė Sendžiui. - Še. Nenuobodžiauk.

Sendis nejučia nusišypsojo.

- Gerai, - pasakė jis ir pridūrė, norėdamas parodyti, jog nėra koksai liurbis. - Gerai padirbėkit.

Badžio šypsena sutvirtėjo, tapo metalinė. Spindesys iš jo akių dingo; jos tapo blankios, negyvos, bauginančios.

- O, pasistengsime, - pasakė jis. - Pasistengsime.

"Kamaras" įšliaužė į parkavimo aikštelę. Kurį laiką Sendis dar galėjo sekti šio judėjimą pagal užpakalines šviesas, paskiau Badis jas užgesino. Su vėju kelias sekundes iki jo atskriejo prislopintas dvigubų stiklopaketinių duslintuvų motoro burzgesys, galiausiai ir tas nuščiuvo.

Sendis išpylė koką ant prekystalio šalia savo portatyvinio televizoriaus ir po to sukrėtė tūtelėn, susukton iš dolerinio banknoto. Paskiau įniko į "Texas Driver". Žinojo, kad aptiktas girtas darbe irgi bus išmestas, bet jis neėmė į galvą. Būti girtam geriau nei visąlaik krūpčioti ir dairytis pasirodant vienam ar dviem pilkiems oro uosto saugumo tarnybos automobiliams.

Vėjas pūtė jo linkui ir jam girdėjosi - pernelyg daug kas jam girdėjosi.

Dūžtančio stiklo dzingesys, prislopintas juokas ir garsus, metališkas "tonk".

Vėl dūžtantis stiklas.

Pauzė.

Su šaltu vėju iki jo atskriejo tylūs balsai. Jis nepajėgė išskirti žodžių; jie buvo iškreipti.

Staiga pasigirdo tikra smūgių kanonada; Sendis nuo šių garsų susiraukė. Vėl tamsoje dūžtantis stiklas ir krentančio ant asfalto metalo žvangesys - kaip jisai spėjo, chromo ar dar ko nors. Pagavo save gailintis, kad Badis neatvežė daugiau koko.

Kokas kažkaip pataiso nuotaiką, ir kaip tik dabar jam labai praverstų pasitaisyti nuotaiką. Iš garsų buvo galima spręsti, kad tolimajame parkavimo aikštelės gale dedasi iš tiesų negeri dalykai.

O paskiau garsesnis balsas, mygiantis ir įsakmus, tikriausiai Badžio:

- Štai čia!

Protestuojantis murmesys.

Vėl Badis:

- Niekai! Pasakiau, į prietaisų panelį!

Darkart murmesys.

Badis:

- Man ant to šikt!

Kažkodėl tai sukėlė prislopintą juoką.

Nepaisant kaulus smelkiančio šalčio, suprakaitavęs Sendis staiga užtrenkė savo stiklinį langutį ir įjungė televizorių. Jis godžiai nugėrė, susiraukdamas nuo aitraus, sumaišytų su pigiu vynu vaisių sulčių skonio. Jam nelabai tai patiko, bet "Texas Driver" gėrė jie visi, kai negerdavo "Iron City" alaus, ir ką jis turėjo daryti? Vaizduoti esąs geresnis už juos ar dar ką nors? Tada jam būtų galas, anksčiau ar vėliau, Badis šlapukų nemėgo.

Jis išgėrė ir ėmė jaustis šiek tiek geriau - ar bent šiek tiek girčiau. Kai pro šalį iš tikrųjų pravažiavo vienas iš oro uosto saugumo tarnybos automobilių, jis netgi nemirktelėjo. Kopas kilstelėjo Sendžiui ranką. Sendis jam atsakė tuo pačiu - taip šaltai, jog nė negalėjai geriau reikalauti.

Maždaug po penkiolikos minučių, kai tasai pamažu nuvažiavo aikštelės galo linkui, vėl pasirodė mėlynasis "Kamaras", šįsyk iš aikštelės vedančioje juostoje. Badis šaltas ir atsipalaidavęs sėdėjo prie vairo, su tarpukojin įstatytu trim ketvirčiais nugertu "Driver" buteliu. Jis šypsojosi, ir Sendis su nerimu pastebėjo, kokios krauju pasruvusios ir keistos šio akys. Čia kaltas ne tik vynas ir taip pat ne tik kokas. Badis Repertonas ne iš tų, kuriuos gali tampyti už kiaušių; ne kas kitas, o Kaningemas tai netrukus sužinos.

- Viskuo pasirūpinta, seni, - pasakė Badis.

- Gerai, - atsakė Sendis ir pabandė nusišypsoti. Jam buvo šiek tiek negera. Jis nejautė Kaningemui vienokių ar kitokių jausmų ir nebuvo itin lakios vaizduotės, bet galėjo gerai nuspėti, ką jaus Kaningemas, išvydęs, kas išėjo iš viso kruopštaus jo darbo atstatinėjant raudonai baltą "Plimutą". Vis dėlto tai Badžio reikalas, ne jo.

- Gerai, - pakartojo jis.

- Žiūrėk, nekyštelk savo brūklio, - perspėjo Ričis ir sukrizeno.

- Žinoma, - sutiko Sendis. Džiaugėsi, kad jie išvažiuoja. Galbūt jis po šito tiek nebesisukinės apie Vanderbergo degalinę. Galbūt po šito jam nebesinorės. Tai sunki šūdliava. Ko gero, per sunki. Ir galbūt jis pasirinks porą va-

karinių kursų. Teks atsisakyti šio darbo, bet galbūt šitai tik į gera - tasai sukruštas darbas gana nuobodus.

Badis tebežvelgė į jį, šypsodamasis tąja kieta buko žmogaus šypsena, ir Sendis nugėrė didelį gurkšnį "Texas Driver". Mažne užspringo. Mirksnį pamanė išvemsiąs tiesiai į aukštyn pakeltą Badžio veidą, ir jo nerimas tapo siaubu.

- Jeigu įsikiš kopai, - perspėjo Badis, - tu nieko nežinai, nieko nematei. Kaip sakei, tau apie devynias trisdešimt prireikė nueiti į šikinyką.

- Aišku, Badi.

- Mes visi buvome su darbinėmis pirštinėmis. Nepalikome jokių pėdsakų.

- Aišku.

- Būk šaltas, Sendi, - minkštai pasakė Badis.

- Aha, tvarka.

"Kamaras" vėl pajudėjo. Sendis, nuspaudęs mygtuką, atidarė vartus. Automobilis pamažu pasuko linkui išvažiavimo iš oro uosto.

Kažkas šūktelėjo "Hau! Hau!" Garsas prieš vėją atskriejo iki Sendžio.

Susirūpinęs jis vėl atsisėdo žiūrėti televizoriaus.

Netrukus iki klientų antplūdžio, kuris būdavo prieš atvykstant dešimtos keturiasdešimt reisui iš Klyvlendo, jis išpylė "Driver'io" likutį pro langelį ant žemės. Jam nebesinorėjo jo gerti.

26 / Kristina išniekinta

Paskubėk, paskubėk, -
O, aš niekad, jau niekad nelėksiu keliais, -
Kraujo įliek man, drauguž.
- "Nervingasis" Norvusas

Kitą dieną Arnis ir Li po mokyklos drauge nuvažiavo paimti Kristinos. Juodu planavo kelionę Pitsbergan - iš anksto šiek tiek apsipirkti prieš Kalėdas ir labai laukė, kad galės šitai padaryti drauge - abu jautėsi kažkaip baisiai suaugę.

Autobuse Arnis buvo puikios nuotaikos, prasimanydamas visokiausių nebūtų istorijėlių apie jų bendrakeleivius ir juokindamas Li, nors šiuo metu ji turėjo vieną iš savo "periodų", kas paprastai slėgdavo ir bemaž visada būdavo skausminga. Stora ponia su vyriškais darbiniais batais, pasak jo, buvo nusidėjusi vienuolė, vaikinas su kaubojiška skrybėle - kišenvagis. Ir taip toliau, ir taip toliau. Li pagavo šio žaidimo nuotaiką, bet jai sekėsi ne taip gerai, kaip jam. Keista, kad jis pastaruoju metu išlindo iš savo kiauto... kaip pražydo. Geresnio žodžio tam nesurasi. Ji jautė išdidų, malonų pasitenkinimą aukso ieškotojo, iš tam tikrų požymių įtarusio slypint po žeme geltonąjį metalą ir pasirodžiusio teisiu. Mylėjo jį ir pasirodė teisi, kad jį pamilo.

Terminalo stotelėje juodu kartu išlipo iš autobuso ir susiėmę už rankų privažiuojamuoju keliuku nuėjo į parkavimo aikštelę.

- Neblogai, - pasakė Li, pirmąsyk su juo išsirengusi paimti Kristinos. - Tik dvidešimt penkios minutės nuo mokyklos.

- Aha, nieko, - sutiko Arnis. - Svarbiausia, padeda išlaikyti šeimoje ramybę. Patikėk, tą vakarą, kai mama grįžusi išvydo kieme Kristiną, visiškai sutrizniojo.

Li nusijuokė, ir vėjas nubloškė atgal jos plaukus. Po praeitos nakties temperatūra sušvelnėjo, tačiau vis tiek buvo žvarboka. Toksai oras ją džiugino. Kokie čia Kalėdų pirkiniai, jeigu nespaudžia šioks toks šaltukas. Gaila, kad Pitsbergas dar nebus išpuoštas. Bet nieko tokio; vis tiek gerai. Ir staiga ji ėmė džiaugtis viskuo. O svarbiausia, kad gyvena. Ir myli.

Ji jau galvojo apie tai, kaip jį myli. Anksčiau jau buvo turėjusi simpatijų, ir sykį, Masačūsetse, manė galbūt esanti įsimylėjusi, bet dėl šio berniuko čionais - paprasčiausiai nėra nė kalbos. Kartais jis ją trikdydavo, - jo dėmesys automobiliui atrodė mažne manija, - bet netgi kylantis kartais nerimas turėjo savo reikšmę jos jausmams, kurie buvo turtingesni negu kada nors patirti anksčiau. Ir dalis jų, pripažino pati sau, žinoma, buvo savanaudiški - vos per kelias savaites ji buvo pradėjusi jį keisti... jį formuoti.

Jiems virš galvų, artėdamas į aerodromą, galingais varikliais perkūniškai pragriaudėjo JAV karinių oro pajėgų reaktyvinis. Arnis kažką buvo bepradedąs sakyti apie Padėkos dienos pietus, bet po kelių žodžių lėktuvo garsas visiškai nustelbė jo balsą. Li pažvelgė į jo veidą, slapčia pralinksminta be garso judančių lūpų.

Paskiau staiga jo lūpos liovėsi judėjusios. Jisai sustojo. Jo akys išsiplėtė... Ir tada tartum iššoko ant kaktos, burna persikreipė, o ranka, laikanti Li plaštaką, staiga taip negailestingai susigniaužė, jog jos pirštai skaudžiai susigrumdė vienas į kitą.

- Arni...

Reaktyvinio griausmas nutolo, bet Arnis tartum neišgirdo. Jo ranka gniaužė stipriau. Burna dabar buvo užsičiaupus ir sustingus į pasibaisėtiną nuostabos ir siaubo grimasą. Ji pagalvojo: širdies priepuolis... apopleksija... kažkas tokio.

- Arni, kas negerai? - sušuko ji. - Arni... ooojjoii, skauda!

Vieną neištveriamą mirksnį ranka, ką tik taip lengvai ir meiliai laikiusi jos plaštaką, sugniaužė dar stipriau - tuoj tuoj suaižės ir sutrupės pirštai. Raudonis nuo jo skruostų išnyko, oda mirtinai nupilko.

Jis teištarė vieną žodį - “Kristina” - ir paleido jos plaštaką. Puolė bėgti, koja užkliuvo už kažkokio “Kadilako” buferio, susimėtė, vos nepargriuvo, bet išsilaikė, ir vėl šoko į priekį.

Galop ji suprato, kad kažkas atsitiko automobiliui - automobilis, automobilis, visad tas automobilis - ir ją pagavo apmaudus kartėlis, begalinis ir varantis neviltin. Pirmąsyk ji užklausė save, ar bus įmanoma jį mylėti; ar Arnis leisis mylimas.

Jos pyktis kaipmat nuslūgo, vos tik gerai įsižiūrėjo... ir pamatė.

Arnis nubėgo prie to, kas buvo likę iš jo automobilio, iškėlė rankas ir sustingo prieš jį taip staigiai, jog šis gestas priminė pastangas apsiginti nuo

kažkokio siaubo - klasiška filmų poza aukos, mirksnį prieš ją mirtinai partrenkiant ir pabėgant nedrausmingam vairuotojui.

Kurį laiką jis taip stovėjo, tartum stengdamasis sustabdyti automobilį arba visą pasaulį. Paskiau nuleido rankas. Jo Adomo obuolys dusyk slinktelėjo aukštyn ir žemyn nuo pastangų kažką nuryti - aimaną, raudą, - o paskiau gerklė, atrodė, tvirtai užsirakino, tobulu reljefu išryškindama kakle kiekvieną raumenį, raištį, netgi kraujagyslę. Tai buvo kaklas žmogaus, bebandančio pakelti pianiną.

Li pamažu priėjo prie jo. Ranką jai tebetvinkčiojo, rytoj ta bus sutinus ir iš esmės niekam tikus, bet šiuo metu ji užmiršo apie tai. Visa savo širdimi atjautė jį, suprato jo sielvartą, kuriuo norėjo dalintis - ar bent jai taip atrodė. Tik vėliau ji suprato, kiek tą dieną Arnis atsiskyrė nuo jos - kiek jis pasirinko kentėti vienas ir kiek savo neapykantos nuslėpė.

- Arni, kas tai padarė? - paklausė Li lūžtančiu iš sielvarto balsu. Ne, ji nemylėjo automobilio, bet išvydus jį suniokotą iki tokios būklės, tapo visiškai suprantama, kiek Arnis buvo įdėjęs savęs, todėl nebegalėjo nekęsti Kristinos - ar ji bent taip manė.

Arnis nieko neatsakė. Tik stovėjo ir žvelgė į Kristiną - degančiomis akimis, kiek nulenkęs galvą.

Priekinis stiklas buvo išmuštas dviejose vietose; rieškučios saugaus stiklo trupinėlių nelyginant netikri deimančiukai buvo nusėję supjaustytus sėdynių apmušalus. Pusė priekinio buferio buvo nuplėšta ir rėmėsi į aikštelės dangą šalimais juodų vielų rezginio nelyginant aštunkojo čiuptuvai. Trejetas iš keturių šoninių langų irgi buvo išdaužti. Juosmens aukštyje kėbule buvo pramuštos skylės, einančios nelygiomis, banguotomis linijomis. Atrodė, jos buvo padarytos kažkokiu aštriu, sunkiu įrankiu - galbūt montiruotės galu. Keleivio pusės durelės karojo atviros, ir Li pamatė, kad visas prietaisų panelio stiklas sudaužytas. Spidometro adatėlė gulėjo ant vairuotojo kilimėlio.

Arnis pamažu apėjo apie savo automobilį, visa tai dėdamasis galvon. Li dusyk į jį prabilo. Jis abukart neatsakė. Dabar pilką jo veidą išmušė dvi karštligiškos, degančios raudonio dėmės, nuo skruostikaulių kylančios aukštyn. Jis pakėlė tą nelyginant aštunkojį, kuris gulėjo ant asfalto, ir ji išvydo, jog tai paskirstytuvo dangtelis - kartą tėvas jai tą parodė, kai krapštėsi prie jų automobilio.

Kurį laiką jisai žvelgė į vielas, tartum tyrinėdamas kokį egzotišką zoologinį egzempliorių, paskiau numetė jas į šalį. Stiklo dūženos grikšėjo jiems po kojomis. Li vėl jį užkalbino. Jis neatsakė, ir dabar, podraug su siaubingu gailesčiu jam, ji pradėjo jausti taip pat ir baimę. Vėliau ji papasakojo Deniui Gilderiui, kad atrodė - bent tuo metu - visiškai tikėtina, jog jis buvo praradęs protą.

Jis paspyrė šalin sau iš kelio kažkokią chromuotą detalę. Ta atsimušė į aikštelės galo vėjatvorę negarsiai dzingtelėdama. Užpakaliniai žibintai buvo sudaužyti - ir vėl netikri brangakmeniai, šįsyk rubinai, ir šįsyk ant asfalto, o ne ant sėdynių.

- Arni... - vėl ji pabandė.

Jisai sustojo. Žvelgė pro skylę vairuotojo pusės šoniniame lange. Baisus, žemas garsas ėmė kilti jam iš krūtinės - džiunglių garsas. Li pažvelgė per jo

petį, išvydo, ir staiga jai užėjo beprotiškas noras juoktis, klykti ir nualpti tuo pat metu. Ant prietaisų panelio... Iš pradžių ji buvo to nepastebėjus; tarp visuotinio suniokojimo nepastebėjo, kas buvo ant prietaisų panelio. Ir su staiga kylančiu gerklėn vėmuliu ji pagalvojo: kas galėjo būti toks žemas, toks visiškai žemas, kad padarytų tokį dalyką, kad taip...

- Šūdžiai! - sušuko Arnis nesavu balsu - aukštu, šaižiu, įskilusiu iš įniršio.

Li nusisuko ir išvėmė, aklai įsitvėrus į automobilį gretimai Kristinos, akyse regėdama baltus taškučius, besiplečiančius lyg brinkstantys ryžiai. Per miglas jai prisiminė kaimo mugė - kasmet ant platformos tenai atitempdavo automobilio lūženą ir pakišdavo po presu, už dolerio ketvirtinę gaudavai trissyk ją spustelti. Idėja buvo sunaikinti automobilį. Bet ne... ne...

- Prakeikti šūdžiai! - suriko Arnis. - Aš iki jūsų prisikasiu. Prisikasiu, kad ir kiek man tai kainuos! Kad ir kiek man tai kainuos, motinkrušiai!

Li darsyk išvėmė ir tą vieną siaubingą momentą pagavo save galvojant, kad būtų buvę geriau, jeigu niekad nebūtų sutikus Arnio Kaningemo.

27 / Arnis ir Regina

Norėtum pasivėžint
Mano "Bjuiku"?
Sakau, norėtum pasivėžint
Mano "Bjuiku"?
Jisai turi oro pūtiklį
Ir karbiuratorius du.
- "The Medallions"

Tą vakarą jis atsirakino namų duris be penkiolikos dvyliktą. Drabužiai, kuriais vilkėjo, turėdamas minty kelionę Pitsbergan pasibastyti po krautuves, buvo riebaluoti ir sumirkę nuo prakaito. Rankos - dar labiau purvinos, o per kairiosios plaštakos viršutiniąją pusę nelyginant įdagas vingiavo negilus rėžis. Jo veidas atrodė suvargęs ir priblokštas, po akimis juodavo tamsūs ratilai.

Jo motina sėdėjo prie stalo, prieš save išdėliojusi pasjanso kortas. Laukė jo sugrįžtant ir tuo pat metu bijojo. Li jai paskambino ir pranešė, kas atsitiko. Iš balso atrodė, kad mergina, kuri buvo padariusi Reginai gana mielos (jeigu galbūt ir ne visai tinkamos jos sūnui) įspūdį, apsiverkusi.

Išsigandusi Regina tuoj pat surinko Darnelo garažo numerį. Li jai pasakė, kad Arnis išsikvietė buksyrinį sunkvežimį ir nuvažiavo ten kartu su vairuotoju. Nepaisydamas jos protestų, ją pačią įsodino į taksį. Po dviejų signalų atsiliepė dusulingas, gergždžiantis balsas.

- Klausom, Darnelo garažas.

Ji padėjo ragelį, supratusi, kad būtų buvus klaida kalbėtis su juo tenai - regis, jos ir Maiklo ir taip jau padaryta pernelyg daug klaidų dėl Arnio ir jo automobilio. Palauks, kol jis grįš namo, ir tada žvelgdama jam į veidą, pasakys, ką ketino pasakyti.

Ir ji dabar tai pasakė:

- Arni, man labai gaila.

Būtų buvę geriau, jeigu ir Maiklas būtų buvęs čia. Bet jis buvo Kanzas Sytyje, dalyvavo simpoziume apie verslą ir laisvosios iniciatyvos pradmenis viduriniaisiais amžiais. Jis negrįš iki sekmądienio, nebent šitas įvykis jį paskatintų parvykti anksčiau. Ji pagalvojo - galimas daiktas. Suvokė - ne be tam tikros atgailos - visą jos laukiančios padėties sunkumą.

- Gaila, - pakartojo Arnis lygiu, bejausmiu balsu.

- Taip, aš - tai yra mes... - Regina nebepajėgė tęsti. Jo veide atsispindėjo kažkas baisaus, negyva. Akys žvelgė be išraiškos. Ji tegalėjo stovėti, stebeilyti į jį ir linguoti galva, podraug jusdama, kaip akys prisitvenkia ašarų, kaip nuo jų neapkenčiamai perši nosį ir gerklę. Stiprios valios, kilusi iš katalikiškos šeimos, kurią dar sudarė paprastas statybų darbininkas jos tėvas, suvargusi motina, septynetas brolių ir sesuo, ji parodė velnišką užsispyrimą stoti koledžan, nepaisydama tėvo įsitikinimo, kad vieninteliai dalykai, kokių merginos ten išmoksta - tai kaip prarasti nekaltybę bei nusispjaut į bažnyčią, ir todėl buvo daugiau negu pakankamai praliejusi ašarų. Ir jeigu jos pačios šeima kartais laikydavo ją pernelyg griežta, tai todėl, jog jie nesuprato, kad praėjus pragarą, tampi užgrūdintas ugnies. Ir kai siekdamas savo turėdavai degti, visados norėdavai, kad viskas būtų pagal tave.

- Žinai, ką? - paklausė Arnis.

Ji papurtė galvą, vis tebejausdama po vokais karštą, gremžiantį peršulį.

- Jeigu nebūčiau toksai pavargęs, jog vos besilaikyčiau ant kojų, sukeltum man juoką. Ir tu galėjai ten būti, švaistytis montiruotėm ir kūjais kartu su tais tipais, kurie tai padarė. Dabar greičiausiai dėl to esi laimingesnė negu jie.

- Arni, neteisinga taip kalbėti!

- Kaip tik teisinga! - užriaumojo jis ir jo akys staiga užsiliepsnojo baisia ugnimi. Pirmąsyk per visą gyvenimą ji išsigando savo sūnaus. - Tai tavo sumanyta pašalinti jį iš mūsų kiemo! Jo sumanyta patalpinti jį oro uosto aikštelėn! Kaip manai, ką čia galima kaltinti? Na, ką? Nejau manai, kad tai būtų atsitikę, jeigu jis būtų stovėjęs čia? A?

Suspaudęs prie šonų kumščius, jis žingtelėjo link jos, ir Regina vos vos susitvardė neatšlijus atgal.

- Arni, nejau mudu negalime apie tai netgi pasikalbėti? - paklausė ji. - Kaip du sveiko proto žmonės?

- Vienas iš jų apšiko mano automobilio prietaisų lentą, - šaltai atrėmė jis. - Kaip tai suvokiama sveiku protu, mam?

Regina nuoširdžiai tikėjo, kad jau buvo sutramdžiusi ašaras, bet ši žinia - žinia apie tokį kvailą, sveiku protu nesuvokiamą įtūžį - vėl privertė jas pliūptelti. Ji pravirko. Pravirko iš sielvarto dėl to, ką jos sūnus gavo pamatyti. Nuleidusi galvą verkė iš pasibaisėjimo, skausmo ir baimės.

Visą savo kaip motinos gyvenimą ji slapčia jautėsi pranašesnė už aplinkines moteris, turinčias vyresnius nei Arnį vaikus. Kai jam buvo vieneri metukai, tos kitos motinos graudžiai lingavo galvas ir sakė jai palaukti, iki jam sukaks penkeri - kaip tik tada prasideda vargai, kaip tik tada jie jau pakankamai ūgtelėję, kad savo senelei galėtų pasakyti "šūdas" ir palikti vieni žais-

ti su degtukais. Bet Arnoldas, gerućiukas kaip aukselis vienerių, liko toks pat gerutis ir penkerių. Tuomet tos kitos moterys užversdavo aukštyn akis ir sakydavo jai palūkėti, iki jis bus dešimties; paskiau - penkiolikos, kaip tik tame amžiuje prasideda tikri nemalonumai - čia prasideda narkotikai, roko koncertai, mergaitės, kurios bet ką gali iškrėsti ir, Dieve sergėk, ratų gaubtų vagystės ir tosios... na, ligos.

Klausydamasi visų tų kalbų, ji tik šypsojosi, nes visa klostėsi pagal planą, visa klostėsi taip, kaip jos manymu privalėjo klostytis jo vaikystė. Jos sūnus turėjo nuoširdžius, palaikančius tėvus, kurie juo rūpinosi, kurie jam būtų bet ką davę (proto ribose), kurie mielai būtų pasiuntę jį į paties pasirinktą koledžą (jeigu tik tas būtų geras), tokiu būdu prašmatniai užbaigdami Tėvystės pašaukimo žaidimą. Jeigu jūs būtumėt užsiminę, kad Arnis turėjo mažai draugų ir dažnai buvo kitų engiamas, ji tvirtai būtų nurodžius, kad pati lankiusi parapijinę mokyklą chuliganiškame rajone, kur kartais juoko dėlei būdavo nuplėšiamos mergaičių medvilninės kelnaitės ir paskiau padegamos kišeniniais žiebtuvėliais su išgraviruotu ant jų nukryžiuotuoju Jėzumi. Ir jeigu jūs užsimintumėt, kad jos pačios požiūris į vaikų auklėjimą tik materialinių tikslų prasme skyrėsi nuo jos nekenčiamo tėvo požiūrio, ji būtų užpykus ir nurodžiusi kaip pasiteisinimą savo gerutį sūnų.

Bet dabar jos gerasis sūnus stovėjo prieš ją pablyškęs, išsekęs, iki alkūnių alyvuotas ir tarsi virte verdantis tuo pačiu vos tvardomu pykčiu, kuris buvo charakteringas jo seneliui, netgi atrodė kaip jis. Visa tarsi subyrėjo į nuolaužas.

- Arni, mes ryte pasikalbėsime, ką daryti, - pasakė ji, pasistengdama suimti save į rankas ir nuryti ašaras. - Pakalbėsime apie tai ryte.

- Nebent atsikeltumei išties anksti, - pasakė jis, atrodo, prarasdamas bet kokį domesį. - Aš lipu viršun, kokias keturias valandas numigsiu ir tada vėl eisiu į garažą.

- Ko?

Jis pamišėliškai nusijuokė ir supleveno rankomis po virtuvės fluorescencinių lempų strypais tartum rengdamasis skristi. - Kaip manai, ko? Manęs laukia daug darbo! Daugiau negu tu patikėtum!

- Ne... Tau rytoj reikia į mokyklą... aš... aš draudžiu, Arni, aš kategoriškai...

Jis pasisuko ir tiriamai nužvelgė ją, priversdamas vėl atšlyti atgal. Tai buvo lyg kažkoks varginantis košmaras, kuris paprasčiausiai nesirengė liautis.

- Aš nueisiu į mokyklą, - pasakė jis. - Pasiimsiu maišelyje švarių drabužių ir netgi nusiprausiu po dušu, kad klasėje nežeisčiau niekieno uoslės. Paskiau po mokyklos sugrįšiu pas Darnelą. Laukia didelis darbas, bet aš sugebėsiu jį atlikti... Žinau, kad sugebėsiu... Nors tai sugrauš namaža mano santaupų. Be to, dar turėsiu nepamiršti savo įsipareigojimų Viliui.

- Betgi namų darbai... Tavo studijos!

- O, šitai. - Jis išsišiepė negyva, mašinalia šypsena - tartum kokia nors figūrėlė su įtaisytu joje mechanizmu. - Žinoma, nukentės. Žinoma, dėl to negaliu tavęs apgaudinėti. Ir negaliu dabar pažadėti bendrą devyniasdešimt trijų balų sumą. Bet aš praįsiu. Sugebėsiu gauti “C”, galbūt iš kai ko “B”.

- Ne! Tu privalai pagalvoti apie koledžą!

Jisai sugrįžo prie stalo, vėl šlubuodamas, ir gana smarkiai. Įsirėmė rankomis į stalą ir pamažu palinko į priekį. Ji pagalvojo: svetimas... mano sūnus man svetimas. Ar tai mano kaltė? Nejaugi? Juk aš tik troškau jam geriausia. Argi taip gali būti? Prašau Tave, Dieve, padaryk, kad tai būtų košmaras, iš kurio pabusiu su ašaromis, nes visa taip realu.

- Šiuo metu, - pasakė jis tyliai, žvelgdamas jai į akis, - vieninteliai dalykai, kurie man rūpi - tai Kristina ir Li, taip pat likti geruoju su Viliu Darnelu, kad galėčiau ją sutaisyti kaip naują. Man nusišikt ant koledžo. Ir jeigu tu neatstosi nuo manęs, aš mesiu mokyklą. Tai turėtų tave užčiaupti, jeigu niekas kitas nepadės.

- Tu negali to padaryti, - atlaikydama jo žvilgsnį, tvirtino ji. - Juk tai supranti, Arnoldai. Galbūt aš nusipelniau tavo... tavo žiaurumo... bet visomis išgalėmis kovosiu su šiuo tavuoju savinaikos polinkiu. Tad nekalbėk, jog mesi mokyklą.

- Betgi aš tikrai ją mesiu, - atsakė jis. - Nė neapgaudinėk savęs, kad aš jos nemesiu. Vasarį man sukaks aštuoniolika ir pasielgsiu kaip tinkamas, jeigu ir toliau vis kišies į tai. Ar supranti mane?

- Eik miegot, - verksmingai tarė ji. - Eik miegot, tu plėšai man širdį.

- Tikrai? - Netikėtai jis nusijuokė. - Skauda, tiesa? Aš suprantu.

Ir jis išėjo, žengė pamažu, kūnu vis kiek pakrypdamas ant šlubčiojančios kojos. Netrukus ji išgirdo sunkius, pavargusius jo batų dunksnius į laiptus - taip pat ir tas garsas baisiai priminė jai vaikystę, kai ji tylomis galvodavo: šit, žmogėdra eina miegoti.

Pagauta naujo verksmo priepuolio, ji nerangiai atsistojo ir išėjo pro užpakalines duris laukan paverkti vienumoje. Apkabino save rankomis - menka paguoda, bet vis geriau negu nieko - ir pažvelgė į mėnulio pjautuvą, kuris pro ašarų šydą buvo paketurgubėjęs. Visa pasikeitė, ir tai įvyko ciklono greičiu. Sūnus nekentė jos - matė tai iš jo veido; čia joks kaprizas, laikinas įsižeidimas ar praeinantis paauglystės škvalas. Jis nekentė jos ir šito nebuvo galima tikėtis iš gerutėlio berniuko, visiškai ne.

Visiškai ne.

Ji stovėjo ant slenksčio ir verkė tol, kol ašaros ėmė tekėti nevaržomai ir kūkčiojimai vis pereidavo į žaksulį; stigo oro. Šaltis gnaibė nuogus viršum šlepečių kulkšniukus ir skverbėsi dar drąsiau po chalatėliu. Ji įėjo vidun ir užlipo viršun. Minutėlę neryžtingai pastovėjo prie jo durų, kol galiausiai išdrįso įeiti į kambarį.

Jis užmigo ant savo lovos užtiesalo, kelnių buvo nenusimovęs. Labiau priminė gulintį be sąmonės nei miegantį, jo veidas atrodė siaubingai susenęs. Dėl iš koridoriaus per jos pečius krentančios šviesos išdaigos mirksnį jai pasirodė, kad jo plaukai retėja, kad per miegą pražiota burna be dantų. Delnu užslopinusi besiveržiantį iš lūpų klyksnį, ji puolė prie sūnaus.

Josios šešėlis, kritęs ant lovos, pajudėjo kartu su ja, ir Regina išvydo, kad čia tiktai Arnis, dėl senumo įspūdžio kaltos buvo šviesa ir jos pačios išsekinta vaizduotė.

Ji pažvelgė į jo radijo žadintuvą ir pamatė, kad tasai nustatytas 4.30 ryto. Jai kilo mintis išjungti signalą, netgi ištiesė ranką, kad tai padarytų. Galiausiai susivokė neturinti tam jėgų.

Vietoje to, nuėjo į savo miegamąjį, atsisėdo prie telefono ir nukėlė ragelį. Kurį laiką svarstydama paturėjo jį savo rankoje. Jeigu paskambins Maiklui vidury nakties, šis pagalvos, kad...

Kad atsitiko kažkas baisaus?

Ji sukikeno. O argi ne taip? Tikrai atsitiko. Ir vis dar atsitinka.

Ji surinko Kanzas Syčio "Ramada Inn" viešbučio numerį, kur buvo apsistojęs jos vyras, vargiai tesuvokdama, kad pirmąsyk nuo to laiko, kai prieš dvidešimt septynerius metus paliko namus niūriame purviname triaukštyje ir iš Roksbergo išvyko studijuoti į koledžą, ji šaukėsi pagalbos.

28 / Apsilanko Li

Trukdyt nenoriu jūsų,
Parduosit savo autobusą?
Nesvarbu kiek jis kainuos,
Pas mieląją kaip mat aš lėkt ruošiuos...
Man reik jo... Man reik jo... Man reik jo...
(Negausi jo...)

- "The Who"

Didžiumą tos istorijos ji papasakojo ramiu balsu sėdėdama tvirtai suspaustais keliais ir sukryžiuotomis kulkšnimis viename iš dviejų lankytojams skirtų krėslų, vilkinti margaspalviu vilnoniu nertiniu ir rudo velveto sijonu. Tik viską baigusi ji pravirko ir niekaip negalėjo susirasti nosinaitės. Denis Gilderis padavė nuo stalelio šalia lovos dėželę su servetėlėmis.

- Nesijaudink, Li, - pasakė jis.

- Aš ne-ne-negaliu! Jis nebuvo atėjęs pas mane... Ir mokykloje jis tiesiog atrodo pavargęs... Ir tu sa-sakei, kad jo nebuvo ir čia...

- Jis ateis, jeigu prireiks manęs, - pasakė Denis.

- Tu įsikibęs tų vy-vyriškumo šūdalionių! - sukūkčiojo ji, paskiau pakėlė akis, komiškai apstulbinta savo pačios žodžių. Ašaros išgraužė pėdsakus jos lengvai padažytame veide. Ji ir Denis žvilgtelėjo vienas į kitą, ir abu nusijuokė. Tačiau tai buvo trumpas juokas ir, tiesą sakant, palengvėjimo nesuteikė.

- Ar Blerbalius pasimatė su juo? - paklausė Denis.

- Kas toksai?

- Blerbalius. Taip Lenis Barongas vadina misterį Vikersą. Vadybos patarėją.

- O, taip, manau, pasimatė. Užvakar - pirmadienį - jis buvo iškviestas į proforientavimo kabinetą, bet nieko man nepasakojo, o aš neišdrįsau klausti. Jis nenori kalbėti. Pasidarė toks keistas.

Denis linktelėjo. Nors jis nemanė, kad Li tai suvokia, - mat buvo giliai paskendusi savo rūpestyje ir sumaištyje, - bet pats jautė bejėgiškumą ir vis didėjančią baimę dėl Arnio.

Iš tų atgarsių, kurie pastarąsias kelias dienas prasmukdavo į jo palatą, atrodė, kad Arnis atsidūręs ties nervinio lūžio riba; Li atneštos žinios buvo tik pačios naujausios ir ryškiausios. Niekad jis taip nenorėjo atsidurti už ligoni-

nės sienų kaip dabar. Žinoma, galėtų paskambinti Vikersui ir paklausti, ar nereikia kuo nors padėti. Ir galėtų paskambinti Arniui... tik, sprendžiant iš Li žodžių, Arnis dabar visąlaik mokykloje, pas Darnelą arba miega. Jo tėvas anksčiau sugrįžo iš kažkokio suvažiavimo ir namuose kilo dar vienas barnis, pasakė jam Li. Nors Arnis tiesiai neatsivėrė ir nepasakė jai, Li prisipažino Deniui mananti, šį atsidūrus visai netoli to, kad paprasčiausiai paliktų namus.

Denis nenorėjo kalbėtis su Arniu, kai šis buvo pas Darnelą.

- Ką aš galiu daryti? - paklausė ji. - Kaip tu manimi dėtas elgtumeis?

- Laukti, - pasakė Denis. - Nežinau, ką kita tu gali daryti.

- Betgi tai sunkiausia, - atsakė ji tokiu tyliu balsu, kad buvo vos girdimas. Rankomis maigė ir pašiojo lignino servetėlę, jos skuteliais apsiberdama sau sijoną. - Mano tėvai nori, kad su juo nebesimatyčiau - kad mesčiau jį. Jie bijo... kad Repertonas ir tie kiti vaikinai iškrės dar ką nors kita.

- Tu įsitikinus, kad tai buvo Badis ir jo draugeliai, a?

- Taip, visi tuo įsitikinę. Misteris Kaningemas paskambino policijai, nors Arnis prašė to nedaryti. Sakė patsai suvesiąs sąskaitas, ir tai juos abu išgąsdino. Mane - taip pat. Policija sulaikė Badį Repertoną ir vieną iš jo draugužių - tą, kurį vadino Mūčiu... Ar žinai, kurį turiu galvoje?

- Taip.

- Ir tą vaikiną, kuris naktimis dirbo oro uosto parkavimo aikštelėje, jie taip pat sulaikė. Galtoną, jo vardas...

- Sendis.

- Jie galvoja, kad jis čia prikišęs nagus, galbūt juos įleido.

- Taip, jisai su jais sukinėjasi, - patvirtino Denis, - bet yra ne toks degeneratas kaip visi likusieji. Žinai, aš tau, Li, pasakysiu - jeigu Arnis su tavimi nesikalbėjo, tai vis tiek kas nors tikrai kalbėjosi.

- Pirmiausia misis Kaningem, paskiau jo tėvas. Man regis, nė vienas iš jų nežinojo, kad kitas kalbėjosi su manimi. Jie yra...

- Sunerimę, - spėjo Denis.

Ji papurtė galvą.

- Daugiau negu tai. Jie abu atrodo lyg būtų ką tik... Ką tik apšvarinti ar panašiai. Tiesą sakant, negaliu jos gailėtis, - manau, ji trokšta tik viena - kad viskas būtų pagal ją, - bet nuoširdžiai užjaučiu misterį Kaningemą. Paprasčiausiai, jis atrodo toks... toks... - Ji užsikirto, paskiau tęsė: - Kai aš vakar po mokyklos pas juos užėjau, misis Kaningem - ji paprašė, kad vadinčiau ją Regina, bet aš tiesiog negalėjau prisiversti...

Denis išsišiepė.

- O tu ar gali? - paklausė Li.

- Na, aha... bet aš turėjau kur kas daugiau praktikos.

Pirmąsyk per savo apsilankymą ji kaip reikiant nusišypsojo.

- Galbūt čia ir yra visas skirtumas. Šiaip ar taip, kai aš užėjau, ji jau buvo namie, bet misteris Kaningemas dar buvo negrįžęs iš mokyklos... Tai yra iš universiteto.

- Aha.

- Ji pasiprašė visos savaitės atostogų - kiek dar yra jų likę. Pasakė negalinti grįžti į darbą, nors ir trim dienoms iki Padėkos šventės.

- Kaip ji atrodo?
- Atrodo sugniuždyta, - pasakė Li ir siekė naujos servetėlės. Vėl pradėjo pašioti jos kraštus. - Atrodo dešimčia metų senesnė nei tada, kai susipažinau su ja prieš mėnesį.
- O jis? Maiklas?
- Irgi pasenęs, bet laikosi tvirčiau, - dvejodama pasakė Li. - Lyg šitai būtų kažkaip... Kažkaip jį užvedę...
Denis tylėjo. Trylika metų jis pažinojo Maiklą Kaningemą ir niekad nematė jo užsivedusio, tad nieko negalėjo pasakyti. Tai Regina visad būdavo užsivedusi; Maiklas vilkdavosi jos kilvateryje ir sutaisydavo kokteilius per pobūvius (daugiausia fakultetinius), kai Kaningemai priiminėdavo svečius. Jis leisdavo savo magnetofoną. Atrodydavo melancholiškas... bet netgi įtempęs vaizduotę Denis nebūtų galėjęs pasakyti, jog kada nors yra matęs šį žmogų "užsivedusį".
Galutinis triumfas, sykį yra pasakęs Denio tėvas, stovėdamas prie lango ir stebėdamas, kaip Regina vedasi Arnį už rankos Gilderių takučiu gatvėn, kur prie automobilio vairo laukė Maiklas. Arniui ir Deniui tada buvo gal septyneri. Aukščiausiasis mamizmas. Įdomu, ar ji vers laukti tą vargšą slunkių, kai Arnis jau bus vedęs. O gal ji...
Denio motina susiraukė, pažvelgė į savo vyrą ir nutildė jį, parodydama akimis į Denį podraug su "vaikas klausosi" gestu. Jis niekad nepamiršo to gesto ar savo tėvo pasakytų žodžių - septynerių ne viską suprato, bet netgi septynerių puikiai žinojo, ką reiškia "vargšas slunkius". Ir netgi septynerių neaiškiai suvokė, kodėl jo tėvas galėjo laikyti misterį Maiklą Kaningemą tokiu. Jam pasidarė liūdna dėl Maiklo Kaningemo... Ir tasai jausmas išliko iki pat dabar.
- Jis įžengė vidun jai jau baigiant savąjį pasakojimą, - tęsė Li. - Ji pakvietė mane pasilikti vakarienės - Arnis dabar valgo pas Darnelą, - bet aš pasakiau, kad iš tiesų turiu eiti namo. Tad misteris Kaningemas pasisiūlė mane pavėžėti, ir pakeliui į namus aš išklausiau jo požiūrio.
- Ar juodu skirtingų požiūrių?
- Nevisai, bet... pavyzdžiui, tai misteris Kaningemas kreipėsi į policiją. Arnis to nenorėjo, o misis Kaningem - Regina - negalėjo pasiryžti.
Denis atsargiai paklausė:
- Ar jis iš tiesų bando kliunkį vėl sudėlioti krūvon, a?
- Taip, - sukuždėjo ji ir paskiau šaižiai pratrūko: - Bet čia dar ne viskas! Jis giliai įklimpęs su tuo tipu Darnelu, aš žinau. Vakar per trečiąją pertrauką studijų salėje jis man pasakė, kad šiandien popiet ir vakare ketina įdėti jai - savo mašinai - visą naują priekį, ir aš pasakiau, ar tai ne siaubingai kainuos, Arni, o jis pasakė, kad nesirūpinčiau, turįs gerą kreditą...
- Lėčiau.
Ji vėl pravirko.
- Turi gerą kreditą todėl, kad jis ir toks Džimis Saiksas penktadienį ir šeštadienį ketina atlikti kažkokius Vilio pavedimus. Štai ką jis pasakė. Ir... aš nemanau, kad pavedimai, kuriuos jis atlieka tam kalės vaikui, nenusižengia įstatymui!
- Ką jis pasakė policijai, kai atėjo jį apklausti dėl Kristinos?

- Pasakė jiems, kad rado ją... tokią. Jie paklausė, ar nenumano, kas galėjo tai padaryti, ir Arnis pasakė, jog ne. Dar jį paklausė, ar tiesa, kad buvo susimušęs su Badžiu Repertonu, kad Repertonas išsitraukė peilį ir už tai buvo pašalintas iš mokyklos. Arnis pasakė, kad Repertonas išmušė jam maišelį su priešpiečiais ir užmynė jį, paskiau iš dirbtuvių atėjo misteris Keisis ir nutraukė kivirčą. Jie paklausė, ar Repertonas negrąsinęs, kad iki jo prisikas, ir Arnis atsakė, kad tasai gal ir galėjo ką nors tokio pasakyti, bet šneka buvo nerimta.

Denis tylėjo, žvelgdamas pro palatos langą į dulsvą lapkričio dangų ir svarstydamas tai, ką išgirdo. Skambėjo grėsmingai. Jeigu Li teisingai perteikė pokalbį su policija, tuomet Arnis nieko nepamelavo... bet viską paredagavo taip, kad nutikimas rūkomojoje zonoje atrodytų kaip eilinis susistumdymas.

Deniui tai pasirodė itin grėsminga.

- Ar nenumanai, ką Arnis galėtų daryti dėl to žmogaus Darnelo? - paklausė Li.

- Ne, - atsakė, bet kai kurių minčių jam kilo. Mažas vidinis magnetofonas vėl ėmė suktis, ir jis išgirdo tėvo žodžius: *Kai ką esu girdėjęs... vogti automobiliai... cigaretės ir kaušalas... kontrabanda fejerverkais... Jam ilgą laiką sekėsi, Deni.*

Pažvelgė į Li veidą - pernelyg išblyškusį, ašarų sugadintu makijažu. Ji kabinosi, kabinosi į Arnį kaip įmanydama. Galbūt mokėsi, kaip būti tvirtai - antraip su savo išvaizda šito nebūtų išmokusi dar dešimtį metų. Bet nuo to nebuvo lengviau ir taip pat neatrodė, kad yra teisinga. Staiga, bemaž atsitiktinai jam toptelėjo, kad pirmąsyk pastebėjo, jog Arnio veidas pašvarėjęs daugiau nei mėnesį prieš šiam sulimpant su Li... bet po to, kai jau buvo sulipęs su Kristina.

- Aš pasikalbėsiu su juo, - pažadėjo jis.

- Gerai, - pasakė ji ir atsistojo. - Aš... Aš nenoriu, kad visa būtų kaip buvę, Deni. Suprantu, kad niekad taip nebūna. Bet aš tebemyliu jį ir... ir aš tik noriu, kad tu jam tą pasakytum.

- Aha, gerai.

Abu buvo sutrikę, ir ilgai nė vienas iš jų nepajėgė nieko ištarti. Denis mąstė, kad kaip tik šioje vietoje kantri ir vesterno dainoje pasirodo Geriausias Draugas. Ir niekšiškoji, žemoji (ir goslioji) jo esybės dalis neturėtų nieko prieš tai. Anaiptol. Jį vis dar labai stipriai prie jos traukė - stipriau nei jau ilgą laiką nebuvo traukus bet kuri mergina. Galbūt niekada. Tegul sau Arnis vežioja į Berlingtoną iš butelių leidžiamas raketas ar petardas ir krušasi su savo mašina. O tuo tarpu jis ir Li geriau pažins vienas kitą. Šiek tiek pagalbos ir paguodos. Juk žinote, kaip tatai būna.

Ir kaip tik tą nepatogią akimirką, kai Li prisipažino mylinti Arnį, jam kilo jausmas, kad gali pasisekti; jinai buvo pažeidžiama. Gal ir mokėsi būti tvirta, tačiau tai ne ta mokykla, kuri mielai lankoma. Jis galėjo pasakyti ką nors - ką nors teisinga, galbūt tik *Eikš čia* - ir ji būtų priėjusi, atsisėdusi ant lovos krašto, juodu dar būtų pasišnekėję, galbūt apie malonesnius dalykus ir galbūt jis būtų ją pabučiavęs. Jos lūpos buvo gražios ir putnios, juslingos, sutvertos bučiuoti ir būti bučiuojamom. Pabučiuotų jis sykį paguodai. Dusyk

- iš draugiškumo. Ir trissyk - kaip atpildą už viską. Taip, instinktas jam kuždėjo, o iki šiol niekad nebuvo nuvylęs, kad šitai įmanoma.

Bet jis nepasakė nieko, kas būtų galėję pastūmėti tokius dalykus, nieko nepasakė ir Li. Tarp juodviejų buvo Arnis ir bemaž tikra, kad visados bus. Arnis ir jo širdies dama. Jeigu ne tasai iki absurdo einantis siaubas, jis būtų nusijuokęs.

- Kada tave išleidžia? - paklausė ji.

- Pas nieko neįtariančią publiką? - savo ruožtu paklausė jis ir sukikeno. Netrukus susijuokė ir ji.

- Taip, kažkas panašaus, - pasakė Li ir vėl sušniurkščiojo. - Atleisk.

- Neatsiprašinėk, - nuramino Denis. - Žmonės visą gyvenimą iš manęs juokiasi. Esu prie to pripratęs. Sako, kad aš čia įstrigęs iki sausio, bet aš juos apkvailinsiu. Ketinu grįžti namo Kalėdoms. Aš visai nusivariau nuo koto kankinimų kameroje.

- Kankinimų kameroje?

- Gydomojoje mankštoje. Mano nugara jau atrodo neblogai. Kiti kaulai irgi sparčiai gyja - kartais siaubingai niežti. Ryju kibirais erškėtrožių vaisius. Daktaras Erovėjus sako, kad tai tik liaudies prietaras. Bet treneris Puferis jais prisiekinėja ir kaskart, kai ateina aplankyti, patikrina butelį.

- Ar jis dažnai ateina? Treneris?

- Taip, dažnai. Jis mane pusiau įtikino, kad tos erškėtrožės padeda greičiau gyti kaulams. - Denis stabtelėjo. - Žinoma, aš daugiau nebežaisiu futbolo, niekados. Kurį laiką turėsiu vaikščioti su ramentais, o paskiau, jeigu laimė bus palanki, palaipsniui pereisiu prie lazdos. Linksmasis daktarėlis Erovėjus man sako, kad aš šlubčiosiu kokią porą metų. O gal ir visąlaik.

- Man taip gaila, - tyliai tarė ji. - Man taip gaila, kad tatai turėjo atsitikti tokiam puikiam vaikinui kaip tu, Deni, tačiau iš dalies aš savanaudė. Kažin, ar būtų atsitikę visa kita, - toji siaubinga istorija su Arniu, - jeigu tu būtumei buvęs šalia.

- Teisingai, - pasakė Denis, teatrališkai pakeldamas aukštyn akis. - Suversk viską ant manęs.

Bet ji nenusišypsojo.

- Žinai, aš ėmiau rūpintis, ar jisai sveiko proto? Tai vienintelis dalykas, kurio nepasakiau nei savo, nei jo tėvams. Bet manau, jo motina... kad ji galbūt... nežinau, ką jis pasakė jai tą vakarą, kai mes aptikome automobilį visą suniokotą, bet... aš manau, kad juodu kaip reikiant susikibo.

Denis linktelėjo.

- Betgi visa taip... beprotiška! Tėvai pasisiūlė vietoje Kristinos jam nupirkti gerą dėvėtą automobilį, bet jis atsisakė. Paskiau misteris Kaningemas man papasakojo, kai vežė namo, kad pasisiūlė nupirksiąs Arniui naują automobilį... realizuosiąs kai kurias akcijas, turimas nuo 1955 metų. Arnis nesutiko, pasakė negalįs priimti tokios dovanos. Ir misteris Kaningemas pasakė, kad jam tatai suprantama, kad čia nebūtinai turinti būti dovana, kad Arnis galėtų jam išsimokėti, kad netgi galėtų imti procentus, jeigu Arnis pageidautų tai sutvarkyti tokiu būdu... Deni, ar supranti, apie ką aš kalbu?

- Aha. Jam nereikalingas bet koks automobilis. Būtinai turi būti tas. Kristina.

- Bet šitai man atrodo kaip manija. Jis surado vieną daiktą ir užsiciklino dėl jo. Ar tai ne manija? Aš bijau ir kartais jaučiu neapykantą... bet ne jo aš bijau. Ne jo nekenčiu. Tai to sukn... ne, to sukrušto automobilio. Tos kalės Kristinos.

Jos skruostai skaisčiai užraudo, akys susiaurėjo, lūpų kampučiai nusviro žemyn, ir veidas staiga prarado savo grožį, nebebuvo netgi dailus; krentanti pro langą šviesa negailestingai pavertė jį kažkokiu bjauriu, bet vis tiek įstabiu, traukiančiu į save. Pirmąsyk Denis suvokė, kodėl neapykanta vadinama pabaisa, žaliaake pabaisa.

- Pasakysiu tau, ko aš trokštu, - vėl prašneko Li. - Trokštu, kad kas nors kokią naktį per klaidą pasiimtų sukruštą brangiąją Kristiną ir išmestų į laužyną, kur suverčiamos dūženos iš Fili Pleinso. - Jos akys tulžingai žybtelėjo. - Ir kad kitą dieną atvažiuotų kranas su didžiuliu apvaliu magnetu, pakeltų ją ir pakištų po presu, kas nors paspaustų mygtuką ir teliktų metalo kubas trys iš trijų. Ir tada viskas būtų baigta, tiesa?

Denis nieko neatsakė, ir po kurio laiko mažne išvydo, kaip toji pabaisa apsisuko, pabruko po savimi žvynuotą uodegą ir nuslinko nuo jos veido. Li pečiai nusmuko.

- Turbūt šitai skamba gana baisiai, tiesa? Tartum sakyčiau, kad gailiuosi, jog tie valkatos neužbaigė darbo.

- Suprantu tave.

- Nejaugi? - atrėmė ji.

Denis prisiminė, kaip atrodė Arnio veidas tada, kai trankė kumščiu jo automobilio prietaisų skydelį. Tas maniakiškai suspindinčias jo akis, kai atsidurdavo šalia Kristinos. Prisiminė, kaip patsai sėdėjo prie jos vairo Lebėjaus garaže, ir kokie tada jam kilo vaizdiniai.

O galiausiai prisiminė savo sapną: kaip jį persmeigia priekinių žibintų šviesos ir šaižiai it supykusi moteris žviegia rūkstančios padangos.

- Taip, - patvirtino jis. - Manau, kad suprantu.

Juodu įdėmiai pažvelgė vienas į kitą.

29 / Padėkos diena

Dvi trys valandos ir štai -
Mūsų aukštis nukrito jau visai.
Kuro paduoda nebedaug,
Grįžtam, kol dar benzino yr bake.
Manęs tau nepavyt,
Ne, mažyt, manęs tau nepavyt.
Atsidursi per arti -
Vėju dingsiu sūkury.

- Čakas Beris

Šventinius pietus ligoninėje išvežiodavo pamainomis nuo vienuoliktos ryto iki pirmos po vidudienio. Savuosius Denis gavo ketvirtį po dvyliktos:

tris rūpestingai sudėtas kalakuto krūtinėlės riekutes su kruopščiai atseikėtu šaukštu rusvo padažo, kaušą bulvių košės - beisbolo kamuolio išvaizdos (stinga tik raudonų siūlų, pagalvojo jisai su gaižiu humoru), panašų kaušą atšaldytų sulčių - tai buvo arogantiškai fluorescencuojančios apelsinų - ir mažą plastikinį indelį spanguolių želė. Desertui buvo ledai. Padėklo kampe gulėjo mėlyna kortelė.

Jau suspėjęs susipažinti su ligoninės tvarka, - jeigu tau tenka būti gydomam nuo pirmųjų atsiradusių ant subinės pragulų, kaip tą patyrė Denis, susipažįsti su ligoninės tvarka greičiau nei norėtum, - jis paklausė savanorės slaugutės, kuri atėjo išnešti jo padėklo, ką Padėkos dienos pietums gavo geltonosios kortelės. Pasirodė, kad geltonosios kortelės gavo dvi riekeles kalakuto be padažo, bulvių, jokių sulčių ir želė iš koncentrato desertui. Raudonosios kortelės - tik vieną gabalėlį baltos mėsos, susmulkintos, ir bulvių košės. Dažniausiai ji turėjusi juos maitinti.

Denį visa tai gerokai prislėgė. Visai nesunku buvo įsivaizduoti, kaip jo motina apie ketvirtą popiet įneš į valgomąjį ir padės ant stalo didžiulį apskrudusį kalakutą, kaip jo tėvas ims galąsti peilį kepsnio dalinimui, kaip jo sesuo, purpurinė nuo momento svarbos ir jaudulio, su raudonu aksominiu kaspinu plaukuose, pils kiekvienam po stiklą gero raudono vyno. Taip pat nesunku buvo įsivaizduoti skanius kvapus, juoką, kai jie sės prie stalo.

Nesunku įsivaizduoti... tačiau tikriausiai - klaida.

Tiesą sakant, tai buvo pati niūriausia Padėkos diena jo gyvenime. Jis nugrimzdo į neįprastai ankstyvą popietinį snaudulį (šventės proga šiandien nebuvo gydomosios mankštos procedūrų) ir sapnavo nemalonų sapną, kuriame kelios slaugutės-savanorės perėjo per intensyviosios terapijos palatą, trankydamos kalakutų paveikslėliais per gyvybę palaikomąją mašineriją ir lašelinių injekcijų sistemas.

Ryte valandai buvo atėję aplankyti motina, tėvas ir sesuo, ir pirmąsyk jisai pajautė, kad Elė nekantrauja išeiti. Jie buvo pakviesti pas Kolisonus lengvam šventiniam užkandžiui, ir Lu Kolisonas, vienas iš trijų Kolisonų sūnų buvo keturiolikos ir "fainas". Josios prie lovos prirakintas brolužis tapo nuobodus. Juk jam nenustatė kauluose tarpstančios retos ir tragiškos vėžio formos. Nei jis liks visam gyvenimui suparalyžiuotas. Neturėjo jokių savaitės kino filmo herojaus bruožų.

Apie pusę pirmos jie jam paskambino iš Kolisonų, ir iš balso atrodė, kad tėvas šiek tiek įmetęs - Denis spėjo, kad jis veikiausiai įpusėjęs savo antrą Kruviną ją Merę ir susilaukia smerkiančių mamos žvilgsnių. Pats Denis kaip tik tuo metu baiginėjo savuosius dietologo aprobuotus Padėkos dienos mėlynosios kortelės pietus - vienintelius tokius pietus, kuriuos kada nors jam buvo pavykę užbaigti per penkiolika minučių - ir gerai suvaidino džiugų balsą, nenorėdamas sugadinti jiems smagią nuotaiką. Trumpam prie telefono buvo priėjus ir Elė, iš balso juki ir gana isteriška. Galbūt tas pokalbis su Ele jį taip nuvargino, jog suėmė miegas.

Šiądien ligoninėje buvo nepaprastai ramu, dirbo tik būtiniausias personalas. Įprastinis iš kitų palatų sklindantis televizorių ir radijo imtuvų marmesys buvo prislopintas. Atėjusi padėklo, slaugutė spindinčiai nusišypsojo ir pasa-

kė, jog tikriausiai jam patiko šiandieniniai "ypatingieji pietūs". Denis ją patikino, jog iš tiesų taip. Vis dėlto, juk ir jai Padėkos diena. Apie antrą valandą jis užmigo (ir sapnavo tą nemalonų sapną).

Taigi jisai sapnavo, o paskui sapnas nutrūko ir tapo gilesniu miegu, o kai pabudo, jau buvo apie penkias ir šalia sėdėjo Arnis Kaningemas - tame pačiame kietame plastikiniame krėsle, kur dar tik vakar sėdėta jo merginos.

Denis visiškai nenustebo jį išvydęs; paprasčiausiai pamanė, jog tai naujas sapnas.

- Ei, Arni, - pasakė jis. - Kaip gyvuoji?

- Gyvuoju gerai, - atsakė Arnis, - bet tu atrodai, lyg vis dar miegotum. Įsegti tau pakaušin kriaušę? Tai išbudintų.

Ant kelių jis laikė rudą maišelį, ir Denis per miegus pagalvojo: vis dėlto turi savo priešpiečius. Gal Repertonas juos sutrynė ne taip baisiai, kaip mums tada atrodė. Jis pamėgino lovoje atsisėsti; pasinaudojo valdymo pultu - sukaukė motoriukas ir dalis lovos pasikėlė, padėdama jam atsidurti bemaž sėdimoje padėtyje.

- Jėzau, čia tikrai tu!

- Ar tu laukei Hidros, trigalvės pabaisos? - meiliai paklausė Arnis.

- Aš miegojau. Ir turbūt pamaniau, kad tebemiegu. - Denis stipriai pasitrynė kaktą, tartum norėdamas nuvyti miegą. - Su Padėkos diena, Arni.

- Aha. Tave taip pat. Ar pamaitino kalakutu su visais priedais?

Denis nusijuokė.

- Aš gavau kai ką panašaus į tuos žaislinius pietus, kuriais vaišindavo Elės "Smagiojoje kavinukėje", kai šiai buvo septyneri metukai. Prisimeni?

Arnis sulenktais delnais prisidengė burną ir išleido riaugėjančius garsus.

- Prisimenu. Kas per bjauralynė.

- Iš tiesų džiaugiuosi, kad tu atėjai, - pasakė Denis ir vieną pavojingą mirksnį jis buvo netoli ašarų. Ko gero, jis nė neįsivaizdavo, koks buvo prislėgtas. Tai dar sustiprino jo ryžtą sugrįžti namo Kalėdoms. Jeigu liktų čia Kalėdų dieną, tikriausiai nusižudytų.

- Tavo namiškiai neatėjo?

- Žinoma, buvo atėję, - pasakė Denis, - ir jie vėl ateis šįvakar - bent mama ir tėtis, - bet vis tiek ne tas, pats žinai.

- Aha. Ką gi, aš šio to atnešiau. Pasakiau tai poniai apačioje, kad čia tau chalatas. - Arnis sukikeno.

- O kas gi čia? - paklausė Denis, linktelėdamas į maišelį. Matė, kad čia toli gražu ne priešpiečių maišelis, o visas krautuvinis maišas.

- O, aš nusiaubiau šaldytuvą, kai mes pavalgėme paukščio, - pasakė Arnis. - Mano mama ir tėtis išvažiavo lankyti savo draugų iš universiteto - visad tai daro Padėkos dieną popiet. Anksčiau aštuonių nesugrįš.

Kalbėdamas jis kraustė iš maišo daiktus. Denis nustebęs jį sekė. Dvi alavinės žvakidės. Pora žvakių. Arnis įstatė žvakes į laikiklius, uždegė jas degtuku iš dėžutės, reklamuojančios Darnelo garažą, ir išjungė šviesą palubėje. Paskiau keturi sumuštiniai, negrabiai įvynioti į vaškinį popierių.

- Kiek prisimenu, - pasakė Arnis, - tu visad sakydavai, kad sukirsti porą sumuštinių su kalakutu apie pusę dvyliktos ketvirtadienio vakarą - geriau negu Padėkos dienos pietūs, nes nėra tokios įtampos.

- Aha, - sutiko Denis. - Sumuštiniai prie televizoriaus. Karsonas* ar koks nors senas filmas. Bet, dievaži, Arni, tau nereikėjo...

- O, šūdas, aš beveik tris savaites nebuvau atėjęs tavęs aplankyti. Gerai, kad miegojai, kai įėjau, o tai būtumei mane nušovęs. - Jis patapšnojo į du Denio sumuštinius. - Man regis, tavo mėgstamieji. Balta mėsa su majonezu ir "Stebuklingąja Duonute".

Denis ėmė krizenti, paskiau juoktis, galiausiai nusikvatojo visa gerkle. Arnis matė, kad nuo juoko jam skauda nugarą, tačiau sunku buvo susitvardyti. Vaikystėje "Stebuklingoji Duonutė" buvo viena iš didžiųjų bendrų jų paslapčių. Abiejų motinos labai rimtai žiūrėjo į duoną; Regina pirko dietiškus kepalėlius, kartais juos pakeisdama stambaus malimo rugine. Denio motina teikdavo pirmenybę "Romėniškai rupiajai" ir kepalėliams iš nesijotų ruginių miltų. Arnis ir Denis valgydavo, kas jiems būdavo duodama, bet abu slapti "Stebuklingosios Duonutės" mėgėjai, ne vienąsyk, sumetę pinigus, nusipirkdavo ne saldumynų, o kepalėlį "Stebuklingosios" ir indelį prancūziškų garstyčių. Juodu įsliūkindavo į Arnio garažą (ar Denio namelį medyje, deja, veik prieš devynerius metus sugriautą audros) ir rydavo sumuštinius su garstyčiomis ir skaitydavo komiksus apie Ričį Ričą, kol subaigdavo visą kepalėlį.

Arnis irgi ėmė juoktis, ir Deniui tai buvo geriausia Padėkos dienos dalis.

Bemaž dešimt dienų Denis išgulėjo bendroje palatoje, tad dabar turėjo pats vienas pusiau privatų kambarėlį. Arnis uždarė duris ir ištraukė iš rudojo maišo pakuotę su šešiais "Bursch" alaus buteliais.

- Stebuklams nebus galo, - pasakė Denis ir vėl gavo nusijuokti dėl nejučia išėjusio sąmojaus.

- Ne, nemanau, kad bus, - atsakė Arnis ir, viršum žvakės iškėlęs butelį alaus, pasveikino: - Prosit.**

- Gyvuok per amžius, - atsakė Denis. Juodu išgėrė.

Kai abu baigė storus sumuštinius su kalakutu, iš savo, regis, bedugnio maišo ištraukė du kylio formos plastikinius indelius ir atkėlė dangtelius. Viduje tūnojo du gabalėliai naminio obuolių pyrago.

- Ne, žmogau, negaliu, - gynėsi Denis. - Aš plyšiu.

- Valgyk, - įsakė Arnis.

- Iš tiesų negaliu, - pasakė Denis, paimdamas indelį ir nenaudotą plastikinę šakutę. Keturiais dideliais kąsniais prarijo pyrago gabalą ir atsirūgo. Užbaigė antrą butelį alaus ir vėl atsirūgo. - Portugalijoje tai komplimentas virėjui, - pasakė jis. Nuo alaus galvoje maloniai ūžė.

- Kaip tu sakai, - išsišiepęs atsakė Arnis. Jis atsistojo, vėl įjungė lubų fluorescencinę lempą ir užpūtė žvakes. Už lango pradėjo barbenti atkaklus lietus, kuris iš pažiūros ir garso atrodė šaltas. O jeigu kalbėsime apie Denį, tai jam su žvakių šviesa tartum dingo šiltos draugystės dvasia ir tikroji Padėkos dienos nuotaika.

---

* Populiarus tuo metu "Pokalbių šou" laidos vedėjas.

** Į sveikatą (lot.).

- Rytoj tavęs nekęsiu, - atsiduso Denis. - Tikriausiai valandą turėsiu sėdėti tenai tūlyje. O man skauda nugarą.

- Prisimeni tą kartą, kai Eleinai susilaikė pirdalai? - paklausė Arnis, ir abu susijuokė. - Mudu ją erzinome, kol tavo motina užkūrė mums pirtį.

- Nesmirdėjo, bet trenksmas iš tiesų buvo garsus, - nusišypsojo Denis.

- Kaip iš patrankos, - sutiko Arnis, ir abu nusijuokė, tačiau tai buvo liūdnas juokas, jeigu toksai būna. Kiek daug nutekėjo vandens. Mintis, kad Elės bezdalų priepuolis atsitiko prieš septynerius metus kažkaip labiau liūdino nei linksmino. Nuo suvokimo, kad septyneri metai gali taip lengvai ir nepastebimai praslinkti pro šalį, žmogus pasijunti, kad esi mirtingas.

Pokalbis trumpam nutrūko, abu buvo paskendę savo mintyse.

Galiausiai Denis prašneko:

- Vakar buvo užėjusi Li. Papasakojo apie Kristiną. Man labai gaila, vyruti. Bjauru.

Arnis pakėlė galvą, ir mąslios melancholijos išraišką jo veide pakeitė giedra šypsena, kuria, Denis, tiesą sakant, nepatikėjo.

- Aha, žiauru. Bet aš pernelyg šokau į pagaisras.

- O kuris būtų nešokęs, - pasakė Denis, staiga pagavęs save, kad tapo atsargus; pyko dėl to, bet nieko negalėjo sau padaryti. Draugystė baigėsi; kurį laiką ji buvo čia, šildė užpildydama savimi palatą, o dabar paprasčiausiai išnyko kaip kažkas efemeriška, delikataus, kokia iš tikrųjų ji ir buvo. Dabar juodu tik šoko. Giedrios Arnio akys buvo podraug neįžvelgiamos ir - Denis būtų galėjęs tai prisiekti - atsargios.

- Tikrai. Uždaviau motinai širdį. Turbūt ir Li. Tiesiog buvau sukrėstas, kai išvydau visą tą darbą... Visą tą darbą nuėjus perniek. - Jis papurtė galvą. - Blogos naujienos.

- Ar ketini ką nors daryti?

Arnis tučtuojau nušvito - šįsyk iš tiesų nušvito, Denis tai jautė.

- Žinoma. Aš jau kai ką padariau, tu nepatikėtum savo akimis, Deni, jeigu būtumei matęs, kaip jis atrodė toje parkavimo aikštelėje. Anais laikais juos gamindavo tvirtus, ne taip, kaip dabar, kai visa atrodo metalas, o iš tikrųjų - tai tik spindintis plastikas. Tasai automobilis, po šimts, tikras tankas. Silpniausia vieta - stiklas. Žinoma, taip pat ir padangos. Jie supjaustė padangas.

- O kaip variklis?

- Neprisikasė iki jo, - greitai pasakė Arnis, ir tai buvo pirmas melas. Kaipgi ne, prisikasė. Kai tądien Arnis ir Li priėjo prie Kristinos, skirstytuvo dangtelis gulėjo ant asfalto. Li atpažino jį ir buvo papasakojus Deniui apie tai. Įdomu, ką dar jie sugadino po kapotu, svarstė Denis. Radiatorių? Jeigu kas nors rengėsi pasinaudoti montiruote išdurti skylėms kėbule, tai ar negalėjo tuo pačiu įrankiu keliose vietose išlupti radiatorių? O kaip dėl žvakių? Įtampos reguliatoriaus? Karbiuratoriaus?

Arni, kodėl tu man meluoji?

- Tad ką dabar su juo darai? - paklausė Denis.

- Leidžiu jam pinigus, ką kita? - pasakė Arnis ir nusijuokė savo bemaž nuoširdžiu juoku. Denis gal netgi jį būtų palaikęs visai nuoširdžiu, jeigu per

Arnio atneštąją šventinę vakarienę sykį ar du nebūtų girdėjęs kaip tasai skamba iš tikrųjų. - Naujos padangos, naujas stiklas. Dar reikia šiek tiek padirbėti prie kėbulo, ir bus kaip naujas.

Kaip naujas. Betgi Li pasakė, kad juodu aptiko kai ką daugiau nei apdaužytą kėbulą - visiškai bevertį laužą, už kurį neduotumei nė ketvirčio dolerio.

Kodėl tu meluoji?

Kažkurią stingdančią akimirką jisai save paklausė, ar tik Arnis truputėlį nekuoktelėjęs - bet ne, ne tokio šis kėlė įspūdį. Deniui pasirodė, kad tai... slaptingumas. Suktumas. Ir tada pirmąsyk jam toptelėjo beprotiška mintis - mintis, kad galbūt Arnis tik pusiau meluoja, bando padėti pagrindą įtikinamam... kam? Savaiminio atsistatymo atvejui? Gana beprotiška, tiesa?

Nejaugi?

Iš tiesų beprotiška, pagalvojo Denis, jeigu tau atsitiktinai nebūtų tekę matyti, kaip daugybė priekinio stiklo įtrūkių tarp vieno ir kito susitikimo su automobiliu tartum susitraukė.

Tik šviesos apgaulė. Taip tuomet pagalvojai ir buvai teisus.

Bet šviesos apgaulė nepaaiškino atsitiktinės tvarkos, kuria Arnis atstatinėjo Kristiną - be jokios sistemos, padrikai keisdamas senąsias dalis. Nepaaiškino to keisto jausmo, kurį patyrė Denis sėdėdamas prie Kristinos vairo Lebėjaus garaže ar pojūtį, kilusį po to, kai pakeliui pas Darnelą buvo uždėta nauja padanga, kad jis žiūri į seno automobilio paveikslėlį su tiesiai po juo gulinčiu naujo automobilio paveikslėliu, ir kad toje vietoje, kur anksčiau būta vienos iš senojo automobilio padangų, žiojėjo iškirpta skylė.

Ir niekas nepaaiškino dabartinio Arnio melo... Ar primerkto, mąslaus žvilgsnio, kuriuo jisai stebėjo Denį, norėdamas pamatyti, ar jo melu bus patikėta. Tad Denis nusišypsojo... plačiai, nerūpestingai, su palengvėjimu.

- Ką gi, puiku, - pasakė jis.

Primerktas, vertinantis Arnio žvilgsnis dar kurį laiką smigo į jį, paskiau jis irgi nusišypsojo “a, velniai nematė” šypsena, trukteldamas pečiais.

- Pasisekė, - tarė jis. - Kai pagalvoju, ką dar jie galėjo padaryti, - įpilti cukraus į benzino baką, melasos į karbiuratorių, - tai bent buvo kvaili. Man pasisekė.

- Su Repertonu ir jo linksmąja komanda? - ramiai paklausė Denis.

Toji įtari išraiška, tokia tamsi ir nebūdinga Arniui, vėl pasirodė ir dingo iš jo veido. Dabar Arnis atrodė nuožmus ir paniuręs. Tartum norėjo kažką pasakyti, tačiau tik atsiduso.

- Aha, - tarė jis. - Su kuo gi kitu.

- Betgi tu nepranešei policijai.

- Tėtis pranešė.

- Taip ir Li sakė.

- Ką dar ji tau pasakė? - greitai paklausė Arnis.

- Nieko, ir aš neklausinėjau, - pasakė Denis, ištiesdamas ranką. - Tai tavo reikalas, Arni. Taika.

- Žinoma. - Jis kiek nusijuokė ir perbraukė ranka veidą. - Aš vis dar neatsigaunu. Šūdas. Manau, niekad visai neatsigausiu, Deni. Ateini į tą saugojimo aikštelę su Li, jautiesi esąs iškilęs viršum viso pasaulio ir pamatai...

- Ar jie vėl to nepadarys, kai ją sutaisysi?

Arnio veidas tapo mirtinai šaltas, sustingęs. Pilkos jo akys buvo kaip kovo ledas, ir Denis staiga labai apsidžiaugė, kad jis ne Badis Repertonas.

- Ką turi galvoje?

- Aš ją laikysiu namuose, štai ką turiu galvoje, - pasakė Arnis, ir darsyk jo veidą prarėžė toji plati, džiugi, nenatūrali šypsena. - O ką pamanei?

- Nieko, - numojo Denis. Ledo vaizdinys liko. Dabar tai atrodė plonas ledas, grėsmingai treškantis po jo kojomis. O po juo - tamsus, šaltas vanduo.

- Bet aš nežinau, Arni. Tu atrodai baisiai tikras, kad Badis visa tai šitaip paliks.

- Tikiuosi, kad jis pažiūrės į tai kaip į lygiąsias, - ramiai pasakė Arnis. - Per mus jį išmetė iš mokyklos...

- Jis pats save išmetė! - karštai užginčijo Denis. - Juk išsitraukė peilį - po šimts, tai buvo netgi ne peilis, o tikras durklas kiaulėms!

- Aš tik sakau, kaip jis į tai pažiūrės, - pasiteisino Arnis ir, ištiesdamas ranką, nusijuokė. - Taika.

- Aha, taika.

- Jį išmetė per mus - ar tiksliau, per mane - ir jis su savo draugužiais atsigriebė ant Kristinos. Lygu. Baigta.

- Aha, jeigu jis taip pažiūrės.

- Manau, taip ir bus, - pasakė Arnis. - Kopai apklausinėjo jį, Mūčį Velčą ir Ričį Trelonį. Išgąsdino juos. Ir, man regis, vos neprivertė Sendžio Galtono prisipažinti. - Arnio lūpa atvipo. - Sukruštas kniurklys.

Tai buvo taip nepanašu į Arnį - senąjį Arnį, - jog Denis nepagalvojęs atsisėdo lovoje ir tuoj pat susiraukė nuo nugaros skausmo, paskiau vėl greit atkrito ant pagalvės.

- Dievaži, kalbi taip, lyg norėtum, kad jis laikytų prikandęs liežuvį!

- Man nerūpi, ką jis ar bet kuris iš tų šūdžių padarys, - pasakė Arnis ir paskiau keistai atsainiu balsu pridūrė: - Šiaip ar taip, dabar tai nebesvarbu.

Denis paklausė:

- Arni, tu gerai jautiesi?

Mirksnį Arnio veidu šmėstelėjo desperatiškas liūdesys - daugiau negu liūdesys. Jis atrodė suvargęs ir užguitas. Tai buvo veidas, vėliau pagalvojo Denis (taip lengva matyti tuos dalykus vėliau; kur kas vėliau) nelaimėlio, tiek išsigandusio, susipainiojusio ir pavargusio kovoti, jog vargiai suvokia, ką daro.

Paskui ta išraiška, kaip ir anoji tamsaus įtarumo, dingo.

- Žinoma, - atsakė jis. - Kuo puikiausiai. Išskyrus tai, kad tu ne vienintelis su pažeista nugara. Prisimeni, kai ją pasitempiau Fili Pleinse?

Denis linktelėjo.

- Štai, pažiūrėk. - Jis atsistojo ir ištraukė iš kelnių marškinius. Jo akyse tartum kažkas šoko. Kažkas besiplakančio ir besivartančio tamsioje gelmėje. Jis atkėlė marškinius. Dvylikos colių pločio elastinė juosta nebuvo tokia senamadiška kaip Lebėjaus, be to, švaresnė. Bet, Denis pagalvojo, įtvaras lieka įtvaru. Pernelyg artima Lebėjui, kad galėtum ramiai jaustis.

- Aš darsyk pasitempiau, kai vežiau Kristiną pas Vilį, - pasakė Arnis. - Aš netgi neprisimenu, kaip tai atsitiko, toks buvau prislėgtas. Turbūt, kai kėliau ją ant platformos, bet tikrai negaliu pasakyti. Iš pradžių nebuvo taip blogai, paskiau ėmė vis labiau įsiskaudėti. Daktaras Mašija prirašė - Deni, kas tau?

Sutelkęs, kaip jam atrodė, fantastiškas pastangas, Denis sugebėjo išlaikyti lygų balsą. Nutaisė veido išraišką, bent šiek tiek primenančią mandagų domesį... Ir vis tiek Arnio akyse kažkas šoko - vis šoko ir šoko.

- Tu jį nusimesi, - pasakė Denis.

- Žinoma, ir aš taip manau, - sutiko Arnis, susikišdamas marškinius atgal į kelnes viršum nugaros įtvaro. - Aš tik privalau žiūrėti, ką keliu, kad to vėl neatsitiktų. - Jis nusišypsojo Deniui. - Jeigu vis dar būtų karinė prievolė, tai mane apsaugotų nuo armijos, - pridūrė jis.

Ir vėl Denis susiturėjo nuo bet kokio judesio, kurį būtų galima palaikyti nuostaba, tačiau pakišo rankas po antklode. Nuo to nugaros įtvaro, tokio panašaus į Lebėjaus, vaizdo rankos pašiurpo žąsies oda.

Arnio akys - nelyginant tamsus vanduo po plonu pilku kovo ledu. Tamsus vanduo, ir jo gelmėje šokantis džiugesys - tartum kraipėsi irstančio skenduolio kūnas.

- Klausyk, - subruzdo Arnis. - Man reikia eiti. Tikiuosi, nemanei, kad aš trainiosiuos tokioje suknistoje vietoje kiaurą naktį.

- Toks jau tu esi, visados reikalai, - pasakė Denis. - O jei rimtai, žmogau, tai dėkui. Nuskaidrinai niūrią dieną.

Vieną keistą mirksnį jam pasirodė, kad Arnis tuoj tuoj pravirks. Šoksmas iš jo akių gelmės dingo, ir vėl čia buvo jo draugas - tikrai draugas. Paskiau Arnis nuoširdžiai nusišypsojo.

- Atsimink tik viena, Deni: niekas tavęs nesiilgi. Visiškai niekas.

- Mėnulis neboja, kad šuva loja, - iškilmingai pareiškė Denis.

Arnis parodė jam špygą.

Dabar formalumai buvo baigti; Arnis jau galėjo eiti. Pasiėmė savo rudąjį pirkinių maišą, dabar gan žymiai subliuškusį - jame teskimbčiojo žvakidės ir tušti alaus buteliai.

Deniui staiga šovė mintis. Jis pabarškino krumpliais į savo gipsinį kojos įtvarą.

- Pasirašyk čia, Arni, gerai?

- Juk aš jau pasirašinėjau, ar ne?

- Taip, bet nusitrynė. Pasirašysi vėl?

Arnis truktelėjo pečiais.

- Jeigu turi kuo rašyti.

Denis padavė jam iš naktinio stalelio stalčiaus šratinuką. Išsišiepęs Arnis pasilenkė prie gipso, pritvirtinto prie kampainio viršum lovos keletu svarsčių bei skridinių, surado tuščią vietą daugybės vardų ir posakių raižinyje ir pakeverzojo:

Deniui Gilderiui, Didžiausiam Pasaulio Pimpeliui
Arnis Kaningemas

Baigęs jis patapšnojo gipsą ir grąžino Deniui šratinuką.
- Tvarka?
- Aha. Dėkui. Šalčiau, Arni.
- Na, pats žinai. Linksmos šventės.
- To paties tau.

Arnis išėjo. Vėliau apsilankė Denio motina ir tėvas; Elė, matyt, išsekinta dienos linksmybių, iškart grįžo namo miegot. Pakeliui į namus Gilderiai pakomentavo vienas kitam, koksai suvargęs atrodė Denis.

- Taip, jo nekokia nuotaika, - pasakė Gilderis. - Kokia čia smagybė šventę praleist ligoninėje.

O pats Denis tą vakarą ilgai mąstė, tyrinėdamas du parašus. Arnis iš tikrųjų buvo pasirašęs ant jo įtvaro, tačiau tuomet, kai abi Denio kojos buvo ištisai sugipsuotos. Tą pirmąjį sykį jis pasirašė ant dešiniosios kojos įtvaro, kabojusio ore jam atėjus, šįvakar jis pasirašė ant kairiosios.

Denis skambučiu išsikvietė seselę ir, pasitelkęs visą savo žavesį, įkalbėjo šią, kad nuleistų jo kairiąją koją, idant jis galėtų palyginti abu parašus. Jo dešiniosios kojos gipsas jau buvo perkirptas ir po savaitės ar dešimties dienų turėjo būti visai nuimtas. Arnio parašas nebuvo nusitrynęs - šįsyk pamelavo Denis, - bet nedaug trūko, kad jis būtų perkirptas.

Arnis ant dešiniosios kojos nebuvo palikęs dedikacijos, tik parašą. Su šiokiomis tokiomis pastangomis (ir skausmu) Denis, seselės padedamas, sugebėjo tiek suglausti kojas, kad galėtų ištyrinėti pagret abu parašus. Sausu ir suskeldėjusiu balsu, kurį jis pats vos beatpažino kaip savo, paklausė seselę:

- Ar jie jums atrodo tokie patys?
- Ne, - atsakė seselė. - Girdėjau apie klastojamus čekius, bet niekad - apie klastojamą gipsą. Tai pokštas?
- Žinoma, - pasakė Denis, jusdamas iš paširdžių krūtinėn kylant ledinį šaltį. - Tai pokštas.

Jis pažvelgė į parašus; pažvelgė į juos vieną greta kito ir pajuto tą šaltį išplintant po jį visą, numušant kūno temperatūrą ir pašiurpinant nugarą:

Arnis Kaningemas *Arnis Kaningemas*

Jie buvo visiškai nepanašūs.

Vėliau tą Padėkos dienos vakarą pakilo šaltas vėjas, iš pradžių gūsiais, paskiau pastovus. Iš juodo dangaus žvelgė šviesi mėnulio akis. Paskutiniai parudavę, sudžiūvę rudens lapai buvo nuplėšti nuo medžių ir genami nutekamaisiais latakais brazdėjo it riedantys kaulai.

Į Libertivilį atėjo žiema.

30 / Mūčis Velčas

Naktį ten buvo tamsu ir gūdu,
Refrižeratorius skriejo keliu.
Trinktelėjo durys, kažkas sukliko,
Turbūt išgirdai, ką man teko matyti.
- Bo Didlis

Ketvirtadienis po Padėkos dienos buvo paskutinioji lapkričio diena, tą vakarą Pitsbergo Visuomeninio centro sausakimšoje salėje koncertavo Džeksonas Braunas*. Mūčis Velčas nuvažiavo ten su Ričiu Treloniu ir Bilu Bilingemu, bet atsiskyrė nuo jų dar nė neprasidėjus koncertui. Jisai kaulijo atliekamų smulkiųjų, ir ar todėl, kad būsimasis Brauno koncertas buvo sukėlęs kokius nors itin švelnius fluidus, ar todėl, kad buvo betampąs itin mielu tokių renginių senbuviu (Mūčis, romantikas, buvo linkęs tikėti pastaruoju), jis turėjo nepaprastai gerą vakarą. Surinko mažne trisdešimt dolerių "atliekamų smulkiųjų". Jie buvo iškaišioti po visas jo kišenes; Mūčis skimbčiojo it kiaulė taupyklė. Parsigauti namo irgi buvo nepaprastai lengva, turint galvoje intensyvų transporto eismą iš Visuomeninio centro. Koncertas pasibaigė vienuoliktą keturiasdešimt, ir jisai sugrįžo į Libertivilį penkiolika minučių po pirmos.

Paskutinį sykį jį pavežėjo jaunas vyriokas, grįžtantis į Prestonvilį 63-uoju keliu. Vyriokas išleido prie nuvažiuojamosios rampos iš 376-ojo į Dž. F. Kenedžio alėją. Mūčis Velčas nusprendė paėjėti iki Vanderbergo degalinės ir pasimatyti su Badžiu. Šis turėjo automobilį, o tai reiškė, kad Mūčiui, kuris gyveno toli palei Kingsfildo mokamąją magistralę, neteks pėsčiuoti namo. Sunku pasigauti ką nors, kad pavežėtų, jeigu gyveni velnių urkštynėse - o Kingsfildo magistralė buvo Velnių Urkščiamiestis. Tai reiškė, kad jis atsiras namie jau gerokai po aušros, bet kai toks šaltas oras, nusispjaut į užtikrintą pavežėjimą negalima. Be to, Badis galbūt turės butelį.

Nuo nuvažiuojamosios rampos iš 376-ojo kelio per kokių dešimties laipsnių šaltį jis nužingsniavo skimbčiodamas kaustytais kulnais ketvirtį mylios, po klaiką varančiais oranžiniais gatvės žibintais jo šešėlis tai pailgėdavo, tai sutrumpėdavo, ir dar buvo likę eiti gal kokia mylia, kai Mūčis priekyje pastebėjo prie šaligatvio stovintį kažkokį automobilį. Išmetamųjų dujų dūmelis rangėsi iš dvigubo vamzdžio ir kybojo visiškai tykiame ore, suformuodamas debesėlį, kol tasai galiausiai sluoksniuotomis rietuvėmis tingiai nuplevendavo tolyn. Žvelgiančios į jį chromu tviskančios priekinės grotelės, apšviestos oranžinės šviesos spindulių, panėšėjo į išsišiepusio idioto burną. Mūčis atpažino automobilį. Tai buvo dvitonis "Plimutas". Ryškioje visu pajėgumu tvieskiančių gatvės žibintų šviesoje dvitonis atrodė tartum iš dramblio kaulo, padengto sudžiūvusiu krauju. Tai buvo Kristina.

Mūčis sustojo, jį užliejo kažkokia kvaila nuostaba - ne baimė, bent ne tuo metu. Čia negalėjo būti Kristina, tai neįmanoma - jie pramušė kokį tuziną

* Populiarus aštuntojo dešimtmečio amerikiečių roko dainininkas.

skylių Pimpiaveidžio automobilyje, supylė į karbiuratorių bemaž pilną butelį "Texas Driver", o Badis iš kažkur ištraukė penkiasvarį maišą "Domino" cukraus, kurį supylė į baką pro piltuvėliu sudėtus Mūčio delnus. Ir visa tai buvo tik pradžia. Badis pademonstravo kažkokį nirtulingą išradingumą, kai ėmėsi niokoti Pimpiaveidžio automobilį; Mūčis liko sužavėtas ir šiek tiek nesavas. Viską sudėjus, automobilis savo jėgomis nebūtų turėjęs pajudėti iš vietos šešis mėnesius, o gal ir niekada. Tad čia negalėjo būti Kristina. Tai kokia nors kita 58-ųjų "Furija".

Tiktai kad čia buvo Kristina. Jis tą žinojo.

Ankstyvą rytmetį Mūčis stovėjo ant šaligatvio, kuriame nebuvo nė gyvos dvasios, styrančiomis iš po ilgų plaukų aptirpusiomis nuo šalčio ausimis, pūsdamas oran šarmojantį kvapą.

Automobilis šliejosi prie bordiūro, variklis tyliai burzgė. Buvo neįmanoma įžiūrėti, kas sėdi, jeigu apskritai sėdi, prie vairo; stovėjo tiesiai po vienu iš gatvės žibintų, ir oranžinis jo rutulys spindėjo švarutėlaičiame priekiniame stikle tartum neperšlampamas žibintas iš moliūgo tamsaus vandens gelmėje.

Mūčį pradėjo apimti baimė.

Liežuviu suvilgė išdžiūvusias lūpas ir apsidairė aplink. Jam iš kairės driekėsi Dž. F. Kenedžio alėja, šešių eismo juostų pločio ir tą tuščią rytmetį atrodanti nelyginant sausa upės vaga. Iš dešinės buvo fotografijos reikmenų parduotuvė - raudonai apibrėžtos oranžinės raidės jos vitrinoje skelbė KODAK.

Jis vėl pažvelgė į automobilį. Tasai paprasčiausiai stovėjo, variklis dirbo laisva eiga.

Jis pravėrė burną ir nepajėgė išspausti nė garso. Pabandė vėl ir išgavo tik švogždesį:

- Ei, Kaningemai.

Automobilis stovėjo tartum giliai susimąstęs. Suvinguriavo aukštyn išmetamasis dūmelis. Variklis suburzgė garsiau, matyt, dirbdamas greitesniais apsisukimais.

- Čia tu, Kaningemai?

Jis žingtelėjo dar žingsnį į priekį. Kulno geležėlė sudžeržgė į betoną. Širdis stukseno gerklėje. Vėl apsidairė po gatvę; tikriausiai atvažiuos koks nors kitas automobilis, Dž. F. Kenedžio alėja juk negali būti visiškai tuščia netgi dvidešimt penkios po pirmos paryčiui, tiesa? Bet nesimatė jokio automobilio, tiktai abejinga oranžinė gatvės žibintų žara.

Mūčis atsikrenkštė.

- Juk tu išprotėjai, ką?

Kristinos priekiniai žibintai staiga užsiplieskė, prikaustydami jį ryškia balta šviesa; "Furija" šoktelėjo jo linkui, sužviegdama padangomis ir palikdama ant asfalto juodus gumos rėžius. Ji pajudėjo iš vietos iškart taip galingai, jog paskuigaliu tartum pritūpė nelyginant prigulęs šuoliui šuo - šuo arba vilkė. Išoriniai ratai užšoko ant šaligatvio, ir ji šitaip lėkė į Mūčį, iškilusiais ant bordiūro išoriniais ir žemai riedančiais vidiniais ratais, pasvirusi kampu. Važiuoklė brūžinosi ir žviegė, žerdama sūkurį žaižaruojančių kibirkščių.

Mūčis sukliko ir pamėgino atšokti į šalį. Kristinos buferis vos kliudė jo kairiąją blauzdą ir nusinešė gabalą mėsos. Šilta drėgmė nubėgo žemyn koja ir užliejo batą. Nuosavo kraujo šiluma kažkaip neaiškiai padėjo Mūčiui suvokti, kokia šalta buvo naktis.

Šlaunimi jis atsimušė į foto parduotuvės duris, per plaukelį išvengdamas ištisinio stiklo vitrinos. Pėdą kairiau - ir jis būtų įgriuvęs kiaurai pro ją ant "Nikon" ir "Polaroid" aparatų krūvos.

Išgirdo užriaumojant automobilio variklį. Vėl tasai siaubingas, nežemiškas braukiančios betoną važiuoklės žvygesys. Sunkiai lekuodamas, Mūčis apsisuko. Kristina traukėsi atbula nutekamuoju lataku, ir kai ji važiavo pro šalį, jis pamatė. Jis pamatė.

Prie vairo nieko nebuvo.

Panika sustukseno jo galvoje. Mūčis pasinešė į kojas. Išlėkė į Dž. F. Kenedžio alėją, skuosdamas antron gatvės pusėn. Tarp maisto produktų krautuvės ir drabužių valyklos žiojėjo tarpusienis. Per siauras automobiliui. Jeigu tik jisai suskubtų patekti tenai...

Pašėlusiai sužvangėjo smulkieji jo kelnių ir penkiose ar šešiose armietiškos bajinės striukės kišenėse. Dolerio ketvirtinė, dešimtcenčiai ir penkiacenčiai. Žvangantis sidabrinis kariljonas. Pumpavo keliais mažne siekdamas smakrą, persekiojamas savo šešėlio. Jo kaustyti mašinisto batai kaukšėjo į asfaltą.

Kažkur už jo vėl suriaumojo automobilis, užgeso, vėl suriaumojo, užgeso, ir paskiau motoras ėmė spiegti. Sužviegė padangos, ir Kristina šovė į Mūčio Velčo nugarą, tiesiu kampu kirsdama Dž. F. Kenedžio alėją. Mūčis sukliko ir neišgirdo savo paties klyksmo, nes automobilis vis tebeplėšė padangas, vis tebespiegė nelyginant iš pykčio protą pametusi, užsimojusi žudyti moteris, ir tasai spygesys užpildė visą pasaulį.

Šešėlis jo jau nebesivijo, o skriejo priekyje, vis ilgėdamas. Drabužių valyklos lange jis išvydo sužioruojant dideles geltonas akis.

Paskutinę akimirką Mūčis pabandė šoktelti kairėn, bet ir Kristina šoktelėjo ten pat, tartum perskaičiusi jo paskutiniąją desperatišką mintį. Vis greitėdamas, "Plimutas" smogė tiesiai į Mūčį Velčą, sutrupino jam nugarą ir išavė iš mašinisto batų. Jis buvo nubloškstas keturiasdešimt pėdų į plytinę maisto produktų krautuvėlės sieną, vėl per plauką išvengdamas skrydžio vidun pro stiklinę vitriną.

Smūgis buvo toksai stiprus, jog jis atšoko nuo sienos atgal į gatvę, palikdamas ant sienos kraujo dėmę nelyginant rašalo tiškalą. Kitą dieną jos nuotrauka turėjo pasirodyti pirmame Libertivilio "Keystone" puslapyje.

Kristina atsitraukė, sužvigusi ir slystelėjusi sustojo ir vėl riaumodama metėsi pirmyn. Mūčis gulėjo prie bordiūro, bandydamas pasikelti. Nepajėgė. Kūnas neklausė. Visi signalai buvo sutrikdyti.

Ryški balta šviesa slystelėjo per jį.

- Ne, - sukuždėjo jis pilna sulaužytų dantų burna. - N...

Automobilis atriaumojo ir perlėkė per jį. Į visas puses išsilakstė smulkieji. Kristina vėl atsitraukė į gatvę, Mūčį pavilkdama, paskiau apversdama vienon ir kiton pusėn. Ji sustojo, tai garsiau sugaudžiančiu, tai pritylančiu varikliu. Stovėjo tartum galvodama.

Sužvigusi metėsi pirmyn.

Jos priekiniai žibintai žioravo. Išmetamieji vamzdžiai spjaudėsi karštais mėlynais dūmais.

Daiktas gatvėje nebepanėšėjo į žmogų, veikiau atrodė kaip išblaškyta skudurų kupeta.

Automobilis paskutinįsyk atsitraukė, slystelėjo pusračiu, įsibėgėjo, vėl pragriaudėjo viršum kruvinos kupetos gatvėje ir nulėkė alėja, riaumodamas maksimaliais variklio sūkiais, skardenančiais tarp miegančių pastatų sienų, - tačiau dabar jie ne visiškai miegojo; tai šen, tai ten pradėjo žiebtis šviesos, žmonės, kurie gyveno viršum savo krautuvių, ėjo prie langų pasižiūrėti, dėl ko visas tas triukšmas, ar neįvyko kokia nors avarija.

Vienas priekinis Kristinos žibintas buvo išdužęs. Kitas netvirtai mirkčiojo tai pašviesėdamas, tai pritemdamas, išteptas plona Mūčio kraujo plėvele. Grotelės buvo įlenktos, įlinkiai su kraupiu mirties kaukės tikslumu maždaug atkartojo Mūčio liemens kontūrus. Visas kapotas buvo aptaškytas krauju, kurio vėduoklės, vėjo pasipriešinimui didėjant, vis plito. Išmetamosios dujos veržėsi su stipriu blerbesiu - vienas iš dviejų Kristinos duslintuvų buvo sumaitotas.

Salono viduje prietaisų panelio hodometras vis tebesisuko priešingon pusėn, tartum Kristina slystų laike atgal, palikdama už savęs ne tik pabėgimo iš autoįvykio vietos sceną, bet ir patį tokį faktą.

Pirmiausia atėjo duslintuvo eilė.

Staiga tasai stiprus blerbesys susilpnėjo ir išsilygino.

Kraujo vėduoklės ant kapoto, nepaisant priešpriešinio vėjo, ėmė tekėti linkui automobilio priekio - tartum atgal sukamame kino filme.

Mirksintis priekinis žibintas staiga sušvito pastoviai, o dešimtadaliu mylios toliau įsijungė ir užgęsęs antrasis žibintas. Su nežymiu traškesiu - ne stipresniu nei plono balutės leduko aižėjimas po mažo berniuko padu - stiklas savaime iš niekur susirinko vienumon.

Nuo priekio pasigirdo duslus ponk! ponk! ponk! - lenkiamo metalo garsas, garsas, kokį kartais išgauni sugniauždamas alaus skardinėlę. Bet užuot įlinkdamos Kristinos grotelės gaubėsi išorėn - prityręs kėbulų lyginimo meistras su penkiasdešimties metų patirtimi nebūtų dailiau to atlikęs.

Kristina įsuko į Hemptono gatvę anksčiau nei pirmasis jos padangų žvygesio pažadintųjų atskubėjo prie Mūčio palaikų. Kraujas nuo jos buvo išnykęs. Kol ji tykiai riedėjo linkui garažo durų su užrašu PRIEŠ ĮVAŽIUODAMAS PASIGNALIZUOK, pasigirdo dar vienas ponk!, ir paskutinė duobutė, šįsyk priekinio buferio kairėje, toji vieta, kuria buvo kliudyta Mūčio blauzda - išsilygino.

Kristina atrodė kaip nauja.

Automobilis sustojo priešais plačias garažo duris tamsaus, tylaus pastato viduryje. Prie vairuotojo pusės skydelio nuo saulės buvo pritvirtinta plastikinė dėžutė - niekutis, Vilio Darnelo padovanotas Arniui, kai tasai pradėjo jam vežioti į Niujorko valstiją cigaretes ir kaušalą. Tai veikiausiai buvo Darnelo auksinio raktelio nuo tupyklos versija.

Ramiame ore trumpai suburzgė atveriamojo mechanizmo motoriukas, ir garažo durys žlegėdamos pakilo viršun. Kylančios durys įjungė kitą grandinę, ir viduje silpna šviesa užsižiebė kelios lempos.

Priekinių žibintų jungiklis prietaisų panelyje staiga įsistūmė vidun, ir Kristinos žibintai užgeso. Ji įriedėjo vidun ir per alyvuotą betoną nuslinko į dvidešimtąjį boksą. Viršun pakilusios durys už jos nusileido - motoriuko laiko relė buvo nustatyta trisdešimčiai sekundžių. Šviesos grandinė nutrūko ir garaže vėl stojo tamsa.

Kristinos degimo spynelėje kadaruojantys rakčiukai staiga pasisuko kairėn. Variklis užgeso. Odos lopinėlis su įspaustais inicialais R. D. L. siūbavo pirmyn ir atgal vis mažėjančia amplitude... Ir galiausiai nurimo.

Kristina dunksojo tamsoje, ir Darnelo savitarnos garaže tesigirdėjo jos auštančio variklio tiksėjimas.

31 / Kitą dieną

"Ševį" 69-tųjų aš turiu,
Mašina iš tiesų tai puiki.
Šįvakar laukia
Manęs ten aikštelėj
Krautuvėlės tamsiam pakrašty.
- Briusas Springstinas

Kitą dieną Arnis Kaningemas nėjo į mokyklą. Pasakė manąs, kad, ko gero, atguls gripu. Tačiau tą pat vakarą pareiškė tėvams pasijautęs geriau, todėl vyksiąs pas Darnelą ir padirbėsiąs prie Kristinos.

Regina užprotestavo - nors ji atvirai to ir nepasakė, bet jai atrodė, kad Arnis gerokai karščiuoja. Jo veidas dabar buvo visiškai be spuogų ir bėrimų, tačiau su nuovargio žymėmis: pernelyg pablyškęs, su tamsiais ratilais po akimis lyg nuo nemigos. Be to, jis vis dar šlubčiojo. Ji neramiai pagalvojo, ar tik jos sūnus nevartojo kokių nors vaistų - galbūt yra susižalojęs nugarą sunkiau negu sakėsi, ir pradėjo gerti tabletes, kad galėtų toliau dirbti prie to prakeikto automobilio. Paskiau ji nuvijo tą mintį. Kad ir koks apniktas manijos dėl savo automobilio, Arnis negalėjo būti toks kvailas.

- Man iš tiesų viskas gerai, mam, - patikino jis.
- Neatrodai gerai. Ir vos prisilietei vakarienės.
- Užkąsiu vėliau.
- Kaip tavo nugara? Tu ten sunkiai nekilnoji, ką?
- Ne, mam. - Tai buvo melas. Ir jo nugarą kiaurą dieną baisiai skaudėjo. Stipriausiai nuo pradinio pažeidimo Fili Pleinse (o, ar tada tatai prasidėjo? - pakuždėjo jam protas, - o, nejaugi? ar esi tuo tikras?). Kuriam laikui jis buvo nusiėmęs korsetą, ir nugarą taip suskaudo, jog vos galėjo ištverti. Vos po penkiolikos minučių gavo jį vėl užsidėti, susiveržemas tvirčiau nei kada nors anksčiau. Dabar jo nugara iš tiesų buvo kiek geresnė, ir jis žinojo kodėl. Nes eina pas ją. Štai kodėl.

Regina pažvelgė į jį, susirūpinusi ir pasimetusi. Pirmąsyk per savo gyvenimą ji paprasčiausiai nežinojo, kaip toliau elgtis. Arnis dabar buvo jos nebekontroliuojamas. Šitai suvokdama, kartais jautė siaubingą neviltį, palie-

kančią jos prote baisią, nemalonią šaltą tuštumą. Tuo metu ją apimdavo tokia gili, bemaž neįtikėtina depresija, jog imdavo save klausti, dėl ko ji iš tikrųjų gyveno - ar tam, kad jos sūnus įsimylėtų merginą ir mašiną - abi vienodai aistringai? Ar dėl to? Kad aiškiai galėtų pilkose jo akyse išvysti, kokia tapo jam nekenčiama? Ar dėl to? Ir, iš teisybės, tai neturėjo visiškai nieko bendra su mergina, ką? Ne. Mintyse ji nuolat sugrįždavo prie automobilio. Nebeturėjo ramybės, ir pirmąsyk po mažne prieš dvidešimt metų įvykusio persileidimo pagavo save svarstant, ar nepasimačius su daktaru Mašija - gal šis išrašytų jai kokių nors tablečių nuo streso, depresijos ir juos lydinčios nemigos. Ilgomis bemiegėmis naktimis ji mąstė apie Arnį, apie klaidas, kurių niekad nebeįmanoma bus atitaisyti; mąstė apie tai, kaip laikas geba ant savo ašies nulenkti galios pusiausvyrą, ir apie tai, kaip senas amžius kartais geba prasikišti pro tualetinio stalelio veidrodį - nelyginant numirėlio ranka, styranti iš po paplautos žemės.

- Anksti sugrįši? - paklausė ji, suvokdama, jog tai paskutinis apkasas iš tiesų bejėgio gimdytojo, neapkenčiančio to, tačiau nebepajėgiančio - jau - nieko pakeisti.

- Žinoma, - atsakė jis, bet ji nelabai patikėjo jo žodžiais.

- Arni, aš noriu, kad liktum namie. Iš tiesų tu ne per geriausiai atrodai.

- Man viskas bus gerai, - tarė jis. - Privalo būti. Rytoj Viliui turiu nuvaryti kai kurias autodalis į Džeimsbergą.

- Tik jeigu nesirgsi. Juk tai bemaž šimtas penkiasdešimt mylių.

- Nesirūpink. - Jis pabučiavo ją į skruostą - beaistris skruostas į skruostą bučinys pasižįstančiųjų per kokteilio vakarėlį.

Jis jau atidarė virtuvės duris išeiti, kai Regina paklausė:

- Ar pažinojai vaikiną, kurį praeitą naktį suvažinėjo Kenedžio alėjoje?

Jis bejausmiu veidu atsigręžė į ją:

- O ką?

- Laikraštis rašo, kad jis lankė Libertivilio viduriniąją.

- O, tu kalbi apie tą... Tą, kuris buvo automobilio partrenktas ir paliktas gulėti?

- Taip.

- Pirmaisiais metais aš lankiau vieną bendrą su juo užsiėmimą, - pasakė Arnis. - Man taip dingojas. Ne, iš tiesų jo nepažinojau, mam.

- O. - Ji patenkinta linktelėjo. - Tai gerai. Laikraštyje parašyta, kad jo organizme rasta narkotikų liekanų. Tu juk niekad nevartotum narkotikų, ką, Arni?

Regėdamas blyškų, įdėmų motinos žvilgsnį, Arnis švelniai nusišypsojo:

- Ne, mam.

- Ir jeigu tau vėl įsiskaudės nugarą - turiu galvoje, jeigu kaip reikiant įsiskaudės, - nueisi dėl to pasitarti pas daktarą Mašiją, ką? Nepirksi nieko iš... iš narkotikų platintojo, ką?

- Ne, mam, - pakartojo jis ir išėjo.

Buvo iškritę daugiau sniego. Dar vienas atlydys didžiumą jo ištirpdė, tačiau šįsyk sniegas visiškai neišnyko, tik pasitraukė į paunksmes, kur išliko

balta šarma patvoriuose, aplink medžių kamienus, po garažo stogo nuosvyra. Bet nepaisant sniego pakraščiuose - ar galbūt kaip tik dėl jo, - jų veja, kai išėjo prieblandon, Arniui pasirodė keistai žalia, o tėvas, grėbstantis paskutiniuosius rudens lapus, panėšėjo į kažkokį užsilikėlį nuo vasaros.

Arnis kilstelėjo tėvui ranką ir tartum ketino netaręs nė žodžio praeiti pro šalį, tačiau Maiklas jį pašaukė. Arnis nenorom prisiartino. Mat bijojo, kad nepavėluotų į autobusą.

Per negandas, užgriuvusias Kristiną, tėvas irgi suseno, nors, be abejo, prisidėjo ir kiti dalykai. Vasaros pabaigoje jis iškėlė savo kandidatūrą į katedros vedėjus Horlikso istorijos fakultete, ir jam buvo tvirtai atsakyta. O spalį, per kasmetinį sveikatos patikrinimą, daktaras aptiko beprasidedantį flebitą - flebitą, koksai vos nenusinešė į kapą Niksono; flebitas - senų žmonių problema. Ir dabar, kai tas vėlyvas ruduo slinko linkui dar vienos pilkos vakarų Pensilvanijos žiemos, Maiklas Kaningemas atrodė niūresnis negu kada nors anksčiau.

- Sveikas, tėti. Klausyk, man reikia paskubėti, jei noriu suspėti į...

Maiklas pakėlė akis nuo sušalusių rudų lapų krūvelės, kurią jam pavyko sugrėbstyti; saulė nušvietė jo veido bruožus ir tie tapo tartum kruvini. Šiek tiek sukrėstas, Arnis nejučiom žingtelėjo atgal. Tėvo veidas atrodė suvargęs.

- Arnoldai, - paklausė jis. - Kur praeitą naktį buvai?

- Ką?.. - Arnis išsižiojo, paskiau pamažėle užčiaupė burną. - Kaipgi, čionais. Čionais, tėti. Juk tu tai žinai.

- Visą naktį?

- Žinoma. Atsiguliau dešimtą. Buvau nusivaręs nuo koto. Kodėl klausi?

- Kadangi man šiandien skambino iš policijos. Dėl to berno, kuris praeitą naktį buvo suvažinėtas Kenedžio alėjoje.

- Mūčio Velčo, - pasakė Arnis ir pažvelgė į tėvą ramiomis akimis, kurios, nepaisant ramumo, buvo su ryškiais ratilais ir įdubę. Jeigu sūnų sukrėtė tėvo išvaizda, tai ir tėvui maždaug atsitiko tas pat - blėstančioje šviesoje įdubusios berniuko akys Maiklui pasirodė nelyginant tuščios kaukolės akiduobės.

- Taip, jo pavardė Velčas.

- Manau, jie turėtų susisiekti. Ar mama žino, kad jis galėjo būti vienas iš tų, kurie sudaužė Kristiną?

- Tik ne iš manęs.

- Aš jai irgi nepasakiau. Džiaugčiaus, kad ji to nesužinotų, - pasakė Arnis.

- Visai tikėtina, kad ji gali sužinoti, - samprotavo Maiklas. - Iš teisybės, tai ji tikrai sužinos. Jeigu pastebėjai, ji labai protinga moteris. Bet iš manęs to nesužinos.

Arnis linktelėjo, paskiau nelinksmai nusišypsojo.

- "Kur praeitą naktį buvai?" Tavo pasitikėjimas manimi jaudinantis, tėti.

Maiklas nuraudo, tačiau nenuleido akių.

- Jeigu pastaruosius porą mėnesių nebūtum toks užsidaręs savyje, - pasakė jis, - suprastum, kodėl klausiau.

- Ką, po šimts, tai reiškia?

- Velniai rautų, tu puikiai žinai. Kažin, ar dar būtina apie tai kalbėti. Mes tik sukam ir sukam aplinkui, nepasakydami tiesos. Visas tavo gyvenimas skyla į šipulius, o tu stovi ir klausi manęs, apie ką aš kalbu.

Arnis nusijuokė - šiurkščiai, paniekinamai. Nuo šio garso Maiklas tartum susigūžė.

- Mama klausė, ar nevartoju narkotikų. Gal ir tu nori pasitikrinti. - Arnis padarė judesį lyg ketindamas atsmaukti šiltos striukės rankoves. - Nori pažiūrėti, ar nėra adatos žymių?

- Man nereikia klausti, ar tu nevartoji narkotikų, - atrėmė Maiklas. - Kiek žinau, esi įsigijęs vieną tokį, ir to gana. Tai tas prakeiktas automobilis.

Arnis apsisuko nueiti. Maiklas sugriebė jį už peties.

- Nuimk savo ranką.

- Norėjau, kad tu žinotum, - tarė jis. - Aš ne daugiau tikiu, kad tu ką nors užmušei, nei kad galėtum pereiti vandeniu skersai Simondsų baseino. Bet policija tave apklaus, Arni, ir žmonės gali pasirodyti nustebę, kai staiga prisistatys policija. Ir nustebę jie tai gali palaikyti kaltumu.

- Ir visa tai tik dėl to, kad kažkoks girtas pervažiavo šitą šūdžių Velčą?

- Ne visai taip, - pasakė Maiklas. - Bent tiek sužinojau iš to vyrioko Dženkinso, kuris man paskambino. Tas, kuris užmušė Velčų berną, pervažiavo jį, atsitraukė, pervažiavo jį dar kartą, vėl atsitraukė ir...

- Gana, - pasakė Arnis. Staiga jis ėmė atrodyti ligonis ir išsigandęs, ir Maiklą apėmė toks pat jausmas kaip Denį Padėkos dienos vakarą: kad pro šią išvargusią neviltį staiga paviršiun buvo beiškyląs bemaž ranka pasiekiamas tikrasis Arnis.

- Tai buvo... neįtikėtinai žiauru, - tarė Maiklas. - Štai ką pasakė Dženkinsas. Supranti, tai visiškai neatrodo kaip nelaimingas atsitikimas. Panašiau į žmogžudystę.

- Žmogžudystę, - apdujęs pratarė Arnis. - Ne, aš niekad...

- Ką? - greitai paklausė Maiklas, vėl sugriebdamas Arnį už striukės. - Ką tu pasakei?

Arnis pažvelgė į tėvą. Jo veidas vėl atrodė kaip kaukė.

- Aš niekad nemaniau, kad taip galėtų atsitikti, - užbaigė Arnis. - Tik tiek rengiausi pasakyti.

- Aš tik norėjau, kad tu žinotum. Jie ieškos kokio nors nusikaltimo motyvo, kad ir menkiausio. Jie žino, kas nutiko tavo automobiliui, ir kad čia galėjo būti įsivėlęs Velčų bernas ar kad tu galėjai manyti, jog jis įsivėlęs. Dženkinsas galbūt ateis pasikalbėti su tavimi.

- Aš neturiu ko slėpti.

- Ne, žinoma, ne, - sutiko Maiklas. - Pavėluosi į autobusą.

- Aha. Turiu eiti. - Bet Arnis kiek delsė, žvelgdamas į tėvą.

Maiklui staiga prisiminė Arnio devintasis gimtadienis. Tada su sūnumi jis buvo nuvykęs į nedidelį zoologijos sodą Fili Pleinse, suvalgė priešpiečius ir užbaigė dieną sužaisdami miniatiūrinį aštuoniolikos duobučių uždarų patalpų golfą Baseino alėjos pakrašty. 1975-aisiais toji vieta sudegė. Regina kartu negalėjo važiuoti, buvo bronchito prikaustyta prie lovos. Jie dviese puikiai praleido laiką. O Maiklui tai buvo geriausias sūnaus gimtadienis -

toksai, kuris visų pirma simbolizavo jo sūnaus mielą ir ramią amerikietišką vaikystę. Juodu nuvažiavo į zoologijos sodą ir sugrįžo, ir nieko ypatinga nenutiko, tik tai, kad abu puikiai praleido laiką - Maiklas su savo sūnum, kuris buvo ir kuris tebeliko jam toks brangus.

Jis apsilaižė lūpas ir pasakė:

- Parduok ją, Arni, kodėl neparduodi? Kai visai ją atstatysi, parduok. Galėtum gauti krūvą pinigų. Porą tūkstančių, galbūt tris.

Vėl toji įbauginta, pavargusi išraiška tartum šmėkštelėjo Arnio veidu, bet Maiklas nebuvo tuo tikras. Saulėlydis sumenko iki varganos oranžinės linijos vakarų horizonte, ir nedideliame kiemutyje tapo tamsu. Paskiau toji išraiška - jeigu apskritai jinai buvo - dingo.

- Ne, tėti, aš negalėčiau to padaryti, - švelniai pasakė Arnis, tartum kalbėdamasis su vaiku. - Negalėčiau to dabar padaryti. Pernelyg daug į ją esu įdėjęs. Tikrai pernelyg daug. - Ir jis nuėjo per kiemą linkui šaligatvio, prisijungdamas prie kitų šešėlių, ir tik atgal atskubėjo jo žingsnių aidas, tačiau ir tas netrukus nutilo.

Įdėjai į ją pernelyg daug? Nejaugi? Būtent ką, Arni? Ką tu esi į ją įdėjęs?

Maiklas pažvelgė žemyn į lapus, paskiau apsidairė po kiemą. Patvoryje ir po garažo stogo nuolydžiu tirštėjančiose sutemose šaltai spindėjo sniegas, negyvėliškai blyškus, atkakliai laukiantis pastiprinimo. Laukiantis žiemos.

32 / Regina ir Maiklas

Ji puiki, ta mana "409":
Keturių pavarų, ir dar ašys sukamos dvi.
- **"The Beach Boys"**

Regina buvo pavargus - regis, ji šiomis dienomis greičiau pavargdavo - ir juodu kartu nuėjo miegoti apie devynias, dar ilgai iki sugrįžtant Arniui. Pasimylėjo pareigingai, be džiaugsmo (pastaruoju metu jie daug mylėdavosi, bemaž visados pareigingai ir be džiaugsmo, ir Maiklui buvo bepradedąs kilti nemalonus jausmas, kad žmona naudojasi jo varpa kaip migdomąja tablete), ir kai abu po to ilsėjosi savo dvigulės lovos pusėse, Maiklas lyg tarp kitko paklausė:

- Kaip tu praeitą naktį miegojai?

- Neblogai, - nuoširdžiai atsakė Regina, ir Maiklas suprato, jog ji meluoja. - Gerai.

- Aš užlipau viršun apie vienuoliktą, ir pas Arnį, atrodo, dar degė šviesa. - Maiklas vis tebesistengė kalbėti lyg tarp kitko. Dabar jam tapo didžiai neramu - šįvakar kažkas šmėkštelėjo Arnio veide, kažkas, ko jis nesugebėjo išskaityti dėl tos prakeiktos sutemos. Tikriausiai nieko ypatinga, visiškai nieko, tačiau tatai žėrėjo jo mintyse nelyginant grėsmingas neoninis ženklas, kuris niekaip nenorėjo užgesti. Nejau jo sūnus atrodė kaltas ir išsigandęs? O gal toks įspūdis kilo tik dėl apšvietimo? Jeigu jis to neišspręs, miegas šiąnakt ilgai neateis - ir galbūt visai neateis.

- Aš atsikėliau apie pirmą, - pasakė Regina ir paskubėjo pridurti: - Man reikėjo į tualetą. Įkišau galvą pas jį. - Ji šiek tiek gailiai susijuokė. - Senų įpročių sunku atsisakyti, ar ne?

- Taip, - sutiko Maiklas. - Matyt.

- Jis tada giliai miegojo. Norėčiau jį įkalbėti, kad šaltu laiku vilkėtų pižamą.

- Jis miegojo su glaudėm?

- Taip.

Jis nusiramino, jausdamas nepaprastą palengvėjimą ir gerokai susigėdęs dėl savęs paties. Bet geriau žinoti... Tikrai. Labai gerai, kad pasakė Arniui žinąs, kad šis tiek pat negalėjęs padaryti žmogžudystės, kiek pereiti vandens paviršiumi. Tačiau smegeninė, toji iškrypus beždžionė - smegeninė gali bet ką pakišti ir, atrodo, iškrypėliškai džiaugiasi, galėdama tai padaryti. Galbūt, pagalvojo Maiklas, sunerdamas rankas už galvos ir žvelgdamas į lubas, tiesiog tai yra savotiškas gyvenimo prakeiksmas. Smegeninėje žmona gali juokdamasi rujoti su tavo geriausiu draugu, geriausias draugas gali regzti prieš tave sąmokslus ir planuoti dūrius į nugarą, o sūnus - automobiliu padaryti žmogžudystę.

Verčiau susigėsti ir užmigdyti beždžionę.

Apie pirmą valandą Arnis buvo namie. Nepanašu, kad Regina būtų apsirikus dėl laiko, nes elektroninis laikrodis ant jų komodos rodė laiką dideliais, mėlynais, aiškiai įžiūrimais skaitmenimis. Pirmą valandą jo sūnus buvo namie, o Velčų bernas buvo suvažinėtas už trijų mylių nuo čia ir dvidešimt penkias minutes vėliau. Neįmanoma patikėti, kad Arnis būtų galėjęs apsirengti, išeiti laukan (be Reginos žinios, kuri tikriausiai gulėjo būdraudama ir būtų jį išgirdusi), nukakti iki Darnelo garažo, pasiimti Kristiną ir nuvažiuoti tenai, kur buvo užmuštas Mūčis Velčas. Fiziškai neįmanoma.

Betgi jis ir iš pat pradžių tuo netikėjo.

Smegeninės beždžionė buvo patenkinta. Maiklas apsivertė ant dešiniojo šono, užmigo ir sapnavo, kad su savo sūnumi žaidžia miniatiūrinį golfą ant begalinių žaislinių astralinių vejų, kur sukosi vėjo malūnai ir tykojo mažutėlės vandens kliūtys... Ir jisai sapnavo, kad juodu vieni, vienut vieni pasaulyje, kadangi jo sūnaus motina buvo mirus gimdydama - deja; žmonės vis dar matydavo, koks nepaguodžiamas buvo Maiklas, - bet kai juodu, jisai su sūnumi, pareis namo, visa priklausys jiems vieniems, jie valgys spageti tiesiai iš puodo kaip dvejetas senbernių nevaleikų, o paskiau, suplovę indus, sėdės virtuvėje prie laikraščiais užkloto stalo ir konstruos automobilių modeliukus su nepavojingais plastikiniais varikliais.

Per miegus Maiklas Kaningemas šypsojosi. Greta, kitoje lovoje, Regina nesišypsojo. Gulėjo atsimerkusi ir laukė, kol trinktels durys, pranešdamos, kad jos sūnus sugrįžo iš išorinio pasaulio.

Kai išgirs duris atsidarant ir vėl užsidarant... kai išgirs jo žingsnius ant laiptų... tuomet ji galės užmigti.

Galbūt.

33 / Dženkinsas

Ei, ei, mažyt, sustok, na, sėsk greta, pavešiu...
Ką sakai?
Ša, užsičiaupk, kas man darbo?
Bet, mažyt, tu mano darbas!
Geeeras darbas, mažyt,
Man patinka toksai!
Tu klausi, kuo važiuoju aš?
Tad žinok - "Kadilakas" tatai,
Lekia kaip vėjas,
Aš pralenksiu visus panorėjęs.
Na, sėsk, Žozefina, sėsk...
- Elas Makdanielas

Dženkinsas užsuko pas Darnelą tą vakarą maždaug be penkiolikos devintą. Arnis ką tik tam kartui baigė darbą prie Kristinos. Pakeitė Repertono gaujos nulaužtą radijo imtuvo anteną nauja ir paskutiniąsias penkiolika minučių ar panašiai sėdėjo prie vairo, klausydamasis WDIL programos "Penktadienio nakties auksinė kavalkada".

Jis neketino daryti nieko daugiau kaip tik įjungti radiją ir sykį perbėgti diapazonu, kad įsitikintų, jog įstatė antenos kaištuką teisingai ir kad nesigirdi jokio pašalinio fono. Bet jis užtaikė į stiprų WDIL stoties signalą ir dabar sėdėjo, tiesiai žvelgdamas pro priekinį stiklą mąsliomis, nematančiomis, pilkomis akimis, o tuo tarpu Bobis Fuleris dainavo "Nugalėjau įstatymą", Frenkis Laimonas ir "Teenagers" - "Kodėl kvailiai įsimyli?", Edis Kochranas - "Pirmyn, visi" ir Badis Holis - "Šėlk". Penktadienio naktimis per WDIL neperduodavo reklamų ir nebūdavo didžėjų. Vien tik muzika. Išnykusi iš sąrašų, bet ne iš mūsų širdžių. Kartais įsiterpdavo malonus moteriškas balsas ir pasakydavo jam, ką ir taip žinojo - kad klausosi WDIL radijo stoties iš Pitsbergo.

Arnis užsisvajojęs sėdėjo prie vairo, lengvai tapšnodamas pirštais į prietaisų panelį, kuriame žioravo raudonos žioplių lemputės. Antena veikė puikiai. Taip, jis gerai padirbėjo. Vilis teisus - turi lengvas rankas. Tik pažvelk į Kristiną - ji geriausias įrodymas. Buvo laužo krūva, kėpsančia ant Lebėjaus vejos, o jis ją sugrąžino gyveniman; paskiau buvo laužo krūva, kėpsančia terminuoto saugojimo aikštelėje prie oro uosto, ir jis vėl ją sugrąžino gyveniman. Jis...

Šėlk... šėlk ir man kalbėk,
Kad vienam... nereik liūdėt...

Jis ką padarė?

Pakeitė anteną, taip. Ir išlygino kai kuriuos įlenkimus - tiek prisiminė. Bet juk neužsisakė jokių stiklų (nors visi buvo pakeisti), neužsisakė jokių sėdynės apmušalų (bet ir tie visi buvo pakeisti), ir jis tik sykį atidžiau buvo pažiūrėjęs po kapotu, tuoj pat vėl jį užtrenkdamas, pasibaisėjęs anų padaryta žala Kristinos įrangai.

Bet dabar radiatorius buvo sveikas, variklio blokas švarus, stūmokliai judėjo laisvai, nekliūdami. Mašina murkė it katytė.

Bet būta ir sapnų.

Jisai sapnavo Lebėjų prie Kristinos vairo, Lebėjų, vilkintį kariška uniforma, kuri buvo dėmėta ir ištepliota melsvai pilkom kapinių žemėm. Lebėjaus mėsos buvo nusinėrusios ir nuslinkusios. Vietomis pro jas kyšojo balti kaulai. Akiduobės žiojėjo tuščios ir tamsios (bet kažkas tenai rangėsi, ak, taip, kažkas). Ir paskiau užsižiebė Kristinos žibintai, ir kažkas buvo prismeigtas jų šviesų - prismeigtas nelyginant vabalas ant balto kartono keturkampio. Kažkas pažįstamas.

Mūčis Velčas?

Galbūt. Bet kai Kristina staiga šovė priekin, sužviegdama padangomis, Arniui pasirodė, kad pasibaisėjęs veidas tenai, gatvėje, prieš atlekiančias “Plimuto” žiomenis, mainėsi it vaškinis: vienu metu tai buvo Repertono veidas, kitu - Sendžio Galtono, dar kitu - apdribęs, mėnuliškas Vilio Darnelo snukis.

Kad ir kas tenai buvo, atšoko į šalį, bet Lebėjus perjungė Kristiną atbulinėn eigon, stumdydamas pavarų svirtį juodais, pūvančiais pirštais - ant vieno kybojo sutuoktuvinis žiedas, toks laisvas kaip ant negyvo medžio šakos užmestas lankas - ir paskiau vėl pavažiavo pirmyn - paskui kiton gatvės pusėn skuodžiančią žmogaus figūrą. Ir kai Kristina vėl užlėkė, galva pasisuko, mesdama persigandusį žvilgsnį atgalios, ir Arnis išvydo veidą... Denio Gilderio veidą... Li veidą - vien akis po banguojančiu debesiu šviesbruvų plaukų... Ir galiausiai savo paties veidą šauksmo perkreipta burna: Ne! Ne! Ne!

Nustelbdamas viską, netgi išmetamųjų vamzdžių griaudesį (kažkas apačioje tikrai buvo pažeista), skambėjo bjaurus, triumfuojantis Lebėjaus balsas, kylantis iš yrančios gerklės, besiveržiant pro lūpas, jau atsiknojusias nuo dantų ir išmuštas plonyčiu tamsiai žalių pelėsių voratinkliu, triumfuojantis, šaižus Lebėjaus balsas:

- Štai kur tu, šūdžiau! Pažiūrėsiu, kaip tau tai patiks!

Pasigirdo stiprus, mirtinas, atsitrenkiančio į kūną Kristinos buferio dunksnis, suspindo švystelėję aukštyn akiniai, vis vartydamiesi nakties ore, ir paskiau Arnis atsibudo savo kambaryje, susirietęs į drebantį kamuolį ir įsitvėręs į pagalvę. Buvo ketvirtis antros paryčiui, ir pirmiausia jį apėmė didžiulis, baisus palengvėjimas - palengvėjimas, kad tebėra dar gyvas. Jis buvo gyvas, Lebėjus miręs, o Kristina saugi. Vieninteliai trys reikšmingi pasaulyje dalykai.

O, betgi, Arni, kur tu susižalojai nugarą?

Kažkoks vidinis balsas, klastingas ir įsiteikiantis, uždavė klausimą, į kurį jis bijojo atsakyti.

Susižalojau Fili Pleinse, sakė jis visiems. Vienas iš laužokų ėmė slysti žemyn rampa nuo Vilio platformos ir aš pastūmiau jį atgal - visai nepagalvojęs: tiesiog tai padariau. Kažką iš tiesų stipriai pasitempiau. Jis taip sakė. Ir vienas iš laužokų tikrai buvo pradėjęs slysti žemyn, ir jis tikrai stumtelėjo tą atgal, bet juk ne taip susižalojo sau nugarą, ką? Ne.

Aną naktį, po to, kai jis ir Li aptiko Kristiną saugojimo aikštelėje velniškai sudaužytą, nusėdusią ant visų keturių supjaustytų padangų... aną naktį

pas Darnelą, kai visi jau buvo išėję... jis įjungė radiją Vilio kontoroje pasiklausyti senų gabalų, perduodamų per WDIL... Vilis dabar juo pasitikėjo, ir kodėl gi ne? Jis vežiojo cigaretes per valstijos sieną į Niujorką, vežiojo fejerverkus netgi iki pat Berlingtono, ir dusyk jis vežė kažkokius popierinius pakus į Vylingą, kur jaunas vyriokas su senu "Dodž Čelendžeriu" mainais jam davė kitą, kiek didesnį paką. Arnis spėjo, kad galbūt čia vyksta prekyba kokainu, bet nenorėjo tiksliai žinoti.

Tose kelionėse jis vairuodavo tikrą laivą, Vilio asmeninį automobilį, 1966-ųjų "Imperialą", juodą kaip naktis Persijoje. Dirbo tylut tylutėliai, o jo bagažinė buvo su dvigubu dugnu. Jeigu tik laikeis greičio apribojimo, tai neiškildavo jokių problemų. Ir kodėl turėtų iškilti? Svarbiausia, kad jis dabar turėjo garažo raktus. Galėdavo patekti vidun, kai visi kiti jau būdavo išėję. Kaip jis ir padarė aną naktį. Ir jis tada įsijungė WDIL... ir jis... jis...

Kažkaip susižalojo nugarą.

Ką jis veikė, kad susižalojo nugarą?

Kaip atsakymas keista frazė atėjo jam į galvą, išplaukusi iš pasąmonės: tai tik nedidelis juokingas nikis.

Ar jis iš tikrųjų norėjo žinoti?

Veikiau ne. Faktiškai būdavo tarpų, kai jam visai nesinorėdavo to automobilio. Būdavo tarpų, kai jam atrodydavo, kad būtų geriausia, jeigu paprasčiausiai... na, išverstų šį laužan. Ne tai, kad jis kada nors tą padarytų ar galėtų padaryti. Tiesiog kartais (pavyzdžiui, kai atsibudo visas suprakaitavęs ir drebantis po to sapno praeitą naktį) jis jautė, kad jeigu atsikratytų savo mašinos, būtų laimingesnis.

Per radiją staiga prasiveržė bemaž katiškas trukdžių kniaukesys.

- Nesirūpink, - sukuždėjo Arnis. Pamažu perbraukė ranka per prietaisų panelį - buvo smagu jį lytėti. Taip, mašina kartais jį baugindavo. Ir, matyt, jo tėvas teisus, tam tikru mastu ji pakeitė jo gyvenimą. Bet negalėjo išmesti jos laužan - tai prilygtų savižudybei.

Trukdžiai praėjo. "The Marvelettes" dainavo "Malonėkit, misteri laiškanešy".

O paskiau kažkieno balsas tarė jam į ausį:

- Arnoldas Kaningemas?

Jis krūptelėjo ir išjungė radiją. Atsisuko. Neaukštas dabitiškas žmogutis buvo pasilenkęs vidun pro Kristinos langą. Jo akys buvo tamsiai rudos, skruostai įraudę - nuo šalčio lauke, spėjo Arnis.

- Taip?

- Rudolfas Dženkinsas. Valstijos policija, detektyvų divizionas. - Dženkinsas pro atvirą langutį ištiesė ranką.

Arnis kurį laiką žvelgė į ją. Taigi jo tėvas buvo teisus.

Nutaisęs kuo žavingiausią šypseną, paėmė ir tvirtai paspaudė ranką, tardamas:

- Nešaukit, viršininke, aš metu ginklus.

Dženkinsas irgi nusišypsojo, tačiau Arnis pastebėjo, kad šypsena vos tepakilo iki jo akių, kurios greitai, atidžiai tyrinėjo automobilį, kas Arniui nepatiko. Visiškai nepatiko.

- Oho! Vietos policijoje man pasakė, kad tie tipai, kurie apdorojo jūsų riedančiąją skardinėlę, kaip reikiant ją išvarpė. Tačiau tikrai nepanašu į tai.

Arnis truktelėjo pečiais ir išlipo iš automobilio. Penktadienio vakarais garaže būdavo mažas judėjimas; Vilis ir pats retai teužeidavo, nebuvo jo ir šįvakar. Skersai praėjimo, dešimtajame bokse, vyriokas, pavarde Gabsas, statė į savo senąjį "Valiantą" duslintuvą, o tolimajame garažo gale girdėjosi periodiškas pneumatinio veržliasukčio burzgesys - tai kitas vyriokas montavo žiemines padangas. O šiaip, jis ir Dženkinsas turėjo visą patalpą sau vieniems.

- Nebuvo taip blogai, kaip atrodė, - pasakė Arnis. Pagalvojo, kad šis besišypsantis dabitiškas žmogeliūkštis, ko gero, labai nuovokus. Ir tartum savaime tos minties pastūmėtas, padėjo laisvai ranką ant Kristinos stogo ir iškart pasijautė geriau. Jis pajėgus susitvarkyti su tuo žmogumi, kad ir koks šis nuovokus. Galų gale, ko rūpintis? - Esminių pažeidimų nepadaryta.

- O? Kiek supratau, jie kėbule pramušė skyles kažkokiu aštriu įrankiu, - pasakė Dženkinsas, iš arti pažvelgdamas į Kristinos šoną. - Trauk mane velniai, jei matau, kur užtaisyta. Tu tikriausia kėbulų taisymo genijus, Arni. Turint omeny, kaip važinėja mano žmona, gal reiktų tave iš anksto nusisamdyti. - Jis nuginkluojančiai nusišypsojo, bet jo akys lakstė ten ir atgal po visą automobilį. Mirksniui įsmigdavo į Arnio veidą, o paskiau vėl sugrįždavo prie automobilio. Arniui tai patiko vis mažiau ir mažiau.

- Esu tame neblogas, bet ne Dievas, - pasakė Arnis. - Galima pamatyti, kur taisyta, jeigu tik gerai įsižiūrėsit. - Jis parodė mažutėlį banguotumą Kristinos bagažinės dangtyje. - Ir ten. - Jis parodė į kitą tokį patį. - Man gana pasisekė - Raglse suradau kai kurias originalias "Plimuto" kėbulo dalis. Šioje pusėje pakeičiau užpakalines dureles. Matote - spalva nevisiškai atitinka? - Arnis pabarbeno krumpliais į dureles.

- Ne, - pasakė Dženkinsas. - Gal atskirčiau su mikroskopu, Arni, bet man atrodo - puikiai priderinta.

Jis irgi stuktelėjo krumpliais į dureles. Arnis susiraukė.

- Velniškai puikus darbas, - pagyrė Dženkinsas ir pamažu nuėjo aplink prie automobilio priekio. - Velniškai puikus darbas, Arni. Tave reikia pasveikinti.

- Dėkui. - Arnis sekė, kaip Dženkinsas, dėdamasis nuoširdžiai susižavėjęs, savo skvarbiomis rudomis akimis ieškojo įtartinų įlinkių, atsilupusių dažų, galbūt kraujo dėmės ar prilipusių plaukų kuokšto. Ieškojo Mūčio Velčo pėdsakų. Arniui staiga nebekilo abejonių, kad kaip tik tai šūdžius darė. - Kuo, tiesą sakant, galėčiau būti jums naudingas, detektyve Dženkinsai?

Šis nusijuokė:

- Žmogau, kaip oficialu! Aš to nemėgstu! Vadink mane Rudžiu, gerai?

- Žinoma, - nusišypsojo Arnis. - Kuo galėčiau būti jums naudingas, Rudi?

- Žinai, labai keista, - tarė Dženkinsas, pritūpdamas pažiūrėti vairuotojo pusės priekinių žibintų. Susimąstęs krumpliais pabarbeno vieną iš jų, o paskiau, tartum išsiblaškęs perbraukė rodomuoju pirštu pusapvalį metalinį žibinto gaubtą. Jo paltas mirksniui palietė alyvuotas cementines grindis, pas-

kiau jis atsistojo. - Mums atsiunčia raportus apie bet kokius tokio pobūdžio nutikimus - turiu omeny tavo automobilio nusiaubimą...

- O, ėgi jie anaiptol jo nenusiaubė, - pasakė Arnis, jausdamasis lyg eitų aukštai ištemptu lynu. Jis vėl prisilietė Kristinos. Jos tvirtumas, jos realumas darsyk jį tarsi nuramino. - Jie bandė, suprantate, bet jiems nelabai pavyko.

- Gerai. Matyt, aš nelabai susipažinęs su dabartine terminologija, - nusijuokė Dženkinsas. - Šiaip ar taip, kai tai pateko ant mano stalo, kaip manai, ką aš pasakiau? "Kur fotografija?" Štai ką aš pasakiau. Supranti, maniau, kad jie pamiršo jas pridėti, tad paskambinau į Libertivilio policijos skyrių, ir man pasakė nuotraukų nebuvus.

- Ne, - patvirtino Arnis. - Juk žinote, mano amžiaus vaikinas tegali gauti atsakomybės draudimą. Netgi ir tasai esti su septynių šimtų dolerių išskaitymu. Jeigu aš būčiau turėjęs žalos atlyginimą, būčiau padaręs daugybę nuotraukų. Bet jeigu to neturėjau, tai ko man vargintis? Man tikrai jų nereikia savo fotografijų albumui.

- Taip, manau, tikrai nereikia, - sutiko Dženkinsas ir lyg pasivaikščiodamas nuėjo prie automobilio paskuigalio, akimis ieškodamas sudužusio stiklo, įbrėžimų, apskritai įkalčių. - Bet žinai, kas dar man pasirodė keista? Tu netgi nepranešei apie nusikaltimą! - Jis pakėlė savo tamsias klausiamas akis į Arnio veidą, atidžiai pažvelgė į jį - ir paskiau nutaisė dirbtinai suglumusią šypsenėlę. - Netgi nepranešei apie jį! "Cha", tariau sau. "Po šimts, kas apie tai pranešė?" Vaikino tėvas, man pasakyta. - Dženkinsas palingavo galvą. - Niekaip nesuprantu, Arni, nebijau prisipažinti. Vaikinas pluša iš paskutiniųjų restauruodamas seną automobilį, kol šio kaina pakyla iki dviejų, galbūt penkių tūkstančių dolerių, paskiau ateina kažkokie tipai ir padaro iš jo, po šimts, metalo krūvą...

- Aš jums gi sakiau...

Rudis Dženkinsas iškėlė ranką ir nuginkluojančiai nusišypsojo. Kažkurią sekundės dalį Arnis pamanė, kad jis pasakys "Taika", kaip kartais pasakydavo Denis, kai dalykai nueidavo per toli.

- Sužalojo jį. Atleisk.

- Nieko, - numojo Arnis.

- Šiaip ar taip, sprendžiant iš tavo draugužės žodžių, vienas iš nusikaltėlių... na, apkakojo prietaisų panelį. Pamanyčiau, kad tu būtum turėjęs velniškai užsiusti. Pamanyčiau, kad tu būtum turėjęs pranešti apie tai.

Dabar šypsena visai išnyko, ir Dženkinsas žvelgė į Arnį rimtai, netgi griežtai.

Šaltos, pilkos Arnio akys atlaikė Dženkinso rudų akių žvilgsnį.

- Šūdas nušluostomas, - galiausiai pasakė jis. - Norite kai ką sužinoti, misteri... Rudi? Norite, kad jums kai ką pasakyčiau?

- Žinoma, sūneli.

- Kai buvau pusantrų metukų, aš kažkur susiradau šakutę ir subraižiau antikvarinę komodą, kuriai motina taupė galbūt kokius penkerius metus. Taupė savo kišenpinigius, bent taip ji sakė. Man regis, per labai trumpą laiką aš velniškai ją suraižiau. Žinoma, to neprisimenu, bet ji sako, kad tiesiog atsisėdo ir apsibliovė. - Arnis šyptelėjo. - Iki šių metų aš negalėjau įsivaiz-

duoti savo motiną taip elgiantis. O dabar, manau, galiu. Galbūt aš kiek suaugau, kaip jums atrodo?

Dženkinsas užsirūkė.

- Ar aš ko nors nenugirdau, Arni? Nes vis dar nesuprantu.

- Ji pasakė, kad verčiau būtų laikiusi mane vystykluose iki trejų metų, nei kad suteikus man galimybę šitai padaryti. Kadangi, pasakė ji, šūdas nusišluosto. - Arnis nusišypsojo. - Nuleidi vandenį, ir jo nebelieka.

- Kaip nebeliko Mūčio Velčo? - paklausė Dženkinsas.

- Aš nieko apie tai nežinau.

- Ne?

- Ne.

- Skauto garbės žodis? - paklausė Dženkinsas. Klausimas buvo užduotas juokais, bet jo akys nesijuokė - tyrinėjo Arnį, ieškodamos mažiausio plyšelio, esminio virptelėjimo.

Toliau, viduriniajame take tarp boksų, vyriokas, kuris montavo žiemines padangas, numetė ant betono kažkokį įrankį. Tas melodingai suskambo, ir vyriokas mažne chorališkai užgiedojo:

- O šūdas, tu pimpi.

Abu, Dženkinsas ir Arnis, dirstelėjo tenlinkui, ir toji akimirka nutrūko.

- Žinoma, skauto garbės žodis, - pasakė Arnis. - Klausykit, manau, jūs turite tai daryti, toks jūsų darbas...

- Taip, toks mano darbas, - nesiginčijo Dženkinsas. - Berniokas buvo pervažiuotas tris kartus pirmyn ir atgal. Iš jo liko mėsos košė. Susėmė jį nuo asfalto valytuvu.

- Gana, - silpnai pratarė Arnis. Skrandyje jam lyg kažkas pamažu persivertė.

- Kodėl? Ar ne tai daroma su šūdu? Susemia jį valytuvu?

- Aš čia nieko dėtas! - sušuko Arnis, ir kitoje tako pusėje žmogus, krapštęsis prie savo duslintuvo, išsigandęs kilstelėjo galvą.

Arnis pritildė balsą.

- Atleiskite. Aš tik noriu, kad paliktumėte mane ramybėje. Po šimts, puikiausiai žinote, kad aš čia nieko dėtas. Jūs ką tik apėjote visą automobilį. Jeigu Kristina būtų kliudžiusi tą Velčų bernioką tiek sykių ir taip smarkiai, tai būtų visa įlankstyta. Šitiek žinau, nes žiūriu televizorių. O kai prieš dvejus metus lankiau automechanikų kursus, misteris Smolnakas sakė, kad jam žinomi du geriausi būdai, kaip visiškai sudarkyti automobilio priekį - tai arba parmušti elnią, arba žmogų. Jis šiek tiek juokavo, bet kalbėjo tiesą... Jeigu suprantate, ką turiu galvoje. - Arnis nurijo seilę ir išgirdo, kaip trekštelėjo gerklėje, kuri buvo visai išdžiūvus.

- Tikrai, - sutiko Dženkinsas. - Tavo automobilis atrodo gerai, tačiau tik ne tu, vaike. Tu atrodai kaip lunatikas. Atrodai visiškai sukruštai. Nepyk dėl mano prancūziškos kalbos. - Jis nuspriegė į šalį cigaretę. - Žinai ką, Arni?

- Na?

- Aš manau, kad tu meluoji greičiau negu bėga žirgas. - Jis pliaukštelėjo per Kristinos kapotą. - O gal turėčiau pasakyti - greičiau nei važiuoja "Plimutas".

Arnis, padėjęs ranką ant vairuotojo pusės išorinio veidrodėlio, pažvelgė į jį. Nieko nepasakė.

- Aš nemanau, kad tu meluoji dėl Velčų bernioko nužudymo. Bet manau, kad meluoji dėl to, ką jie padarė tavo automobiliui; tavo mergina pasakė, kad jie visiškai sutalžė jį, ir jos žodžiai skambėjo, po šimts, kur kas įtikinamiau nei tavo. Pasakodama man, ji verkė. Sakė, kad visur mėtėsi stiklo duženos... Beje, kur tu pirkai stiklus pakaitai?

- Pas Makonelą, - greitai pasakė Arnis. - Burge.

- Kvitą tebeturi?

- Išmečiau.

- Bet jie tave prisimins. Toksai stambus užsakymas.

- Galbūt, - sutiko Arnis, - bet aš jais nepasikliaučiau, Rudi. Jie stambiausi prekiautojai automobiliniais stiklais į vakarus nuo Niujorko ir į rytus nuo Čikagos. Tai apima nemažą teritoriją. Jų verslas iš tiesų nemenkas, ir daugiausia liečia senus automobilius.

- Vis dėlto, jie turi sąskaitybą.

- Aš mokėjau grynais.

- Tačiau tavo pavardė bus prekyraštyje.

- Ne, - atsakė Arnis ir atšiauriai nusišypsojo. - Prekyraštyje bus Darnelo savitarnos garažas. Šitaip gavau dešimties procentų nuolaidą.

- Turi visus galus paslėpęs, tiesa?

- Leitenante Dženkinsai...

- Tu taip pat meluoji ir apie stiklą, nors trauk mane devynios, jei žinau, kodėl.

- Jūs dargi Kristų įtartumėt meluojant ant Kalvarijos kalno, štai kas, - pyktelėjo Arnis. - Nuo kada laikoma nusikaltimu pirkti pakaitinius stiklus, jeigu kas nors išdaužo tavo langus? Arba mokėti grynais? Arba gauti nuolaidą?

- Nuo niekada, - atsakė Dženkinsas. - O dar svarbiau, aš manau, kad tu meluoji, jog nieko nežinai apie tai, kas nutiko Velčų berniokui. Tu kažką žinai. Ir aš noriu tai žinoti.

- Aš nieko nežinau, - atšovė Arnis.

- O kaip dėl...

- Neturiu daugiau ką jums pasakyti, - pertraukė Arnis. - Atleiskite.

- Gerai, - tarė Dženkinsas, pasiduodamas taip greitai, jog Arnis tuoj pat tapo įtarus. Detektyvas pasirausė po savo sportinį švarką, kuriuo vilkėjo po paltu, ir išsitraukė piniginę. Arnis pastebėjo, kad dėkle po pažastimi Dženkinsas nešiojasi revolverį, ir įtarė šį norėjus, kad jis pamatytų. Dženkinsas išėmė vizitinę kortelę ir padavė Arniui. - Su manimi galima susisiekti vienu iš tų numerių, jeigu panorėsi apie ką nors pasikalbėti. Apie bet ką.

Arnis įsidėjo kortelę į viršutinę kišenėlę.

Dženkinsas darsyk neskubiai apėjo aplink Kristiną.

- Velniškai puikus restauracinis darbas, - pakartojo jis ir pažvelgė tiesiai į Arnį. - Kodėl tu nepranešei policijai?

Arnis pamažu, trūkčiojamai atsiduso.

- Todėl, kad maniau, jog tai bus pabaiga, - atsakė jis. - Todėl, kad maniau, jog jie galiausiai atstos.

- Aha, - tarė Dženkinsas. - Aš taip ir pagalvojau. Labanakt, sūneli.

- Labanakt.

Dženkinsas pajudėjo eiti, paskiau apsisuko ir sugrįžo.

- Gerai pagalvok, - tarė jis. - Tu išties velniškai prastai atrodai, supranti, ką noriu pasakyti? Tu turi dailią merginą. Ji tavimi rūpinasi, be to, jai nemalonu dėl to, kas nutiko tavo automobiliui. Tavo tėtis irgi tavimi rūpinasi. Supratau tai netgi per telefoną. Gerai pagalvok ir tada man paskambink, sūneli. Geriau miegosi.

Arnis pajuto, kaip kažkas suvirpčiojo jam ant liežuvio. Kažkas gailaus ir ašaringa, kažkas, kas kėlė gėlą. Rudos Dženkinso akys buvo švelnios. Arnis pravėrė burną - vienas Dievas težino, kas iš jos būtų išsiveržę - ir tada baisus skausmas nudiegė jam nugarą, priversdamas staiga išsitiesti, taip pat suveikdamas nelyginant antausis isterijos priepuolio metu. Jis pasijuto ramiau, vėl šviesia galva.

- Labanakt, - pakartojo. - Labanakt, Rudi.

Dženkinsas sunerimęs dar kiek žvelgė į jį, paskiau nuėjo.

Arnis pradėjo visas drebėti. Drebulys prasidėjo nuo rankos, išplito aukštyn iki pečių, o paskiau ūmai drebėjo visas. Jis ėmė nematiom grabinėtis durelių rankenos, surado ją ir įsmuko Kristinon, į raminančius automobilio ir naujų apmušalų kvapus. Jis pasuko rakčiuką jungimo padėtin, sužibo žioplių lemputės, siekė radijo rankenėlės.

Tuo pat metu jo akys užkliuvo už siūbuojančio odinio kabiklio su įspaustomis raidėmis R. D. L., ir vėl su baisiu įtaigumu jį užgriuvo regėtasis sapnas: pūvantis lavonas toje pat vietoje, kur dabar sėdi jis; tuščios akiduobės žvelgia pro langą; pirštikauliai įsitvėrę vairą; negyva kaukolės dantų šypsena, o Kristina lekia ant Mūčio Velčo, per radiją, nustatytą WDIL bangai, skambant Dž. Frenko Vilsono ir "Cavaliers" dainai "Paskutinis bučinys".

Staiga jį supykino - supykino iki vėmulio. Jėgas atimantis šleikštulys virpčiojo skrandyje ir stemplės apačioje. Arnis išsiropštė iš automobilio ir bėgčiom puolė į tualetą, ausyse pašėlusiai dundėjo jo paties žingsniai. Vos suspėjo. Viskas pakilo viršun; jis vėmė ir vėmė, kol nebeliko nieko, tik aitrios gleivės. Akyse šokčiojo šviesos, ausyse skambėjo, o pilvo raumenys iš nuovargio trūkčiojo.

Jis pažvelgė į savo išblyškusį, suvargusį veidą, kuris atsispindėjo iš aptaškyto veidrodžio, į tamsius ratilus po akimis ir sulipusius ant kaktos plaukus. Dženkinsas teisus. Jis velniškai prastai atrodo.

Bet spuogai visi dingę.

Jis pamišėliškai nusijuokė. Neatsisakys Kristinos, kad ir kas atsitiktų. Tai vienintelis dalykas, kurio nepadarys. Jis...

Ir staiga jam vėl užėjo, tik dabar jau nieko nebebuvo likę: vien plėšiantys, tampantys žiaukčiuliai ir vėl tasai elektrinis gleivių skonis burnoje.

Reikia pasikalbėti su Li. Visai netikėtai sau pačiam jis nusprendė turįs pasikalbėti su Li.

Jis atsirakino Vilio kontoros duris. Viduje tebuvo girdėti sieninio laikrodžio tiksėjimas. Jis iš atminties susuko Kebotų numerį, bet dusyk apsiriko - taip stipriai drebėjo pirštai.

Atsiliepė pati Li, iš balso atrodė užsimiegojusi.

- Arni?

- Mums reikia pasikalbėti, Li. Turiu tave pamatyti.

- Arni, juk jau beveik dešimta. Aš ką tik iš dušo, einu lovon... beveik ir miegu...

- Prašau tave, - pasakė jis ir užsimerkė.

- Rytoj, - gynėsi ji. - Šįvakar negalima, tėvai taip vėlai manęs neišleis...

- Dabar tik dešimt. Ir juk penktadienis.

- Tiesą sakant, jie nenori, kad aš tiek dažnai su tavimi matyčiaus, Arni. Iš pradžių tu jiems patikai, tėčiui ir dabar patinki... bet abu jie mano, kad tu pasidarei keistokas. - Li linijos gale stojo ilga ilga pauzė. - Aš irgi taip manau, - galiausiai pasakė ji.

- Ar tai reiškia, kad tu nebenori su manimi matytis? - dusliai paklausė jis. Skaudėjo skrandį, nugarą, skaudėjo viską.

- Ne. - Dabar į jos balsą įsismelkė silpnutėlis priekaištas. - Man lyg pačiai buvo bekylanti mintis, kad tai tu nenori matytis su manimi... Ne mokykloje, o vakarais - tu visada garaže. Dirbi prie savo automobilio.

- Su tuo viskas baigta, - pasakė jis ir paskiau, sutelkęs milžiniškas pastangas, pridūrė: - Tai apie automobilį aš noriu... ooo, velnias! - Jisai susigriebė už nugaros, kurią vėl nudiegė stiprus skausmas, tačiau ranka užčiuopė tiktai korseto juostą.

- Arni? - išsigando ji. - Tau viskas gerai?

- Aha. Man tik smilktelėjo nugarą.

- Ką rengies pasakyti?

- Rytoj, - tarė jis. - Mes nuvažiuosime į Baskin-Robinsą, suvalgysime ledų, galbūt kiek apsipirksime Kalėdoms, pavakarieniausime ir septintai pristatysiu tave namo. Ir nebūsiu keistas. Pažadu.

Ji susijuokė ir Arniui didžiai, neapsakomai palengvėjo. Tai buvo nelyginant balzamas.

- Kvailutis.

- Vadinas, gerai?

- Taip, gerai. - Li nutilo, paskiau švelniai pridūrė: - Aš pasakiau, kad mano tėvai nenori, jog dažnai su tavimi matyčiaus. Bet apie save to nepasakiau.

- Dėkui, - tarė jis, stengdamasis išlaikyti tvirtą balsą. - Dėkui tau už tai.

- Apie ką nori su manimi pasikalbėti?

Apie Kristiną. Noriu pasikalbėti su tavimi apie ją - ir apie savo sapnus. Ir apie tai, kodėl aš taip velniškai prastai atrodau. Ir kodėl aš dabar visados noriu klausytis WDIL, ir apie tai, ką aš veikiau tąnakt, kai visi išėjo... tąnakt, kai susižalojau nugarą. O, Li, aš noriu...

Vėl skausmas tartum katės nagai perrėžė nugarą.

- Man regis, mes ką tik kalbėjomės apie tai, - tarė jis.

- O, - mažytė, šilta pauzė. - Gerai.

- Li?

- A?

- Dabar bus daugiau laiko. Pažadu. Kiek tik norėsi laiko. - Ir pagalvojo: kadangi dabar, kai Denis ligoninėje, tu visa, kas man likę, visa, kas likę tarp manęs... manęs ir...

- Tai gerai, - pasakė Li.
- Aš myliu tave.
- Sudie, Arni.

Pakartok tą pat! staiga panoro jisai sušukti. Pakartok tą pat, man taip reikia, kad tu pakartotum tą pat!

Bet ragelyje jam prie ausies tik spragtelėjo.

Jis ilgai sėdėjo už Vilio rašomojo stalo, nuleidęs galvą, tvardydamasis. Juk jai nebūtina kiekvieną sykį pakartoti tą pat, ką jis jai pasakydavo, tiesa? Juk jam nėra taip labai būtina išgirsti patikinimą, tiesa? Tiesa?

Arnis atsistojo ir nuėjo prie durų. Svarbiausia, kad rytoj jinai su juo susitiks. Jie pasivaikštinės po krautuves Kalėdinių pirkinių, kaip planavo tą dieną, kai tie šūdžiai nusiaubė Kristiną; juodu vaikštinės ir kalbėsis, ir bus smagu. Ji pasakys, kad jį myli.

- Ji pasakys tai, - sukuždėjo jisai, stovėdamas tarpdury, bet kairiosios garažo pusės viduryje tartum nebylus, bejausmis neiginys kėpsojo Kristina, atkištom priekin grotelėmis, tartum ką nors medžiotų.

Ir iš jo pasąmonės gelmių sukuždėjo balsas: Kaip tu susižalojai nugarą? Kaip tu susižalojai nugarą? Kaip tu susižalojai nugarą, Arni?

Nuo šio klausimo jisai susigūžė. Bijojo atsakymo.

34 / Li ir Kristina

Atskriejo mažytė nauju "Kadilaku".
Tarė ji: "Taigi, tėvuk,
Pas tave aš negrįžtu!
Ei, mažyt, mažyt, girdi mane?
Na, meldžiu, miela, sugrįžki čia!"
Tarė ji : "Pašvilpk, tėvuk,
Pas tave aš negrįžtu!"

- "The Clash"

Diena buvo apsiniaukus, gresianti sniegu, bet Arnis pasirodė teisus abiem atžvilgiais - juodu smagiai praleido laiką, ir jis nebuvo keistas. Kai Arnis tenai nuvažiavo, misis Kebot buvo namie ir iš pat pradžių sutiko jį šaltai. Bet ilgai užtruko - gal dvidešimtį minučių, kol Li nulipo apačion, vilkinti šviesiai rusvu nertiniu, dailiai aptempiančiu krūtis, ir naujomis spanguolių spalvos kelnėmis, dailiai aptempiančiomis šlaunis. Ta nepaaiškinama delsa merginos, kuri paprastai būdavo mažne idealiai punktuali, galimas daiktas, buvo tikslinga. Arnis vėliau apie tai paklausė, ir Li nekaltai išsigynė, nutaisius galbūt kiek per plačias akis, tačiau šiaip ar taip savo tikslą pasiekė.

Kai reikėdavo, Arnis sugebėdavo būti žavingas, ir jis energingai ėmėsi darbo su misis Kebot. Kol galiausiai Li nustriksėjo apačion laiptais, sukdama plaukus į arklio uodegėlę, misis Kebot jau buvo atsileidusi. Vaišino Arnį pepsikola ir susižavėjusi klausėsi, kaip šis linksmina ją istorijomis iš šachmatų klubo.

- Tai vienintelė civilizuota užklasinė veikla, apie kokią kada nors esu girdėjusi, - pasakė ji Li ir pritariamai nusišypsojo Arniui.

- NUOBODDD-ybė, - paskelbė Li, ir apsivijusi ranka Arnio liemenį, garsiai pakštelėjo jam į skruostą.

- Li Kebot!

- Atleisk, mam, bet jis šauniai atrodo su lūpdažio žyme, ar ne? Luktelėk, Arni, aš tuoj paimsiu servetėlę. Nesigrabinėk jos.

Ji pasirausė rankinuke lignino. Arnis pažvelgė į misis Kebot ir užvertė aukštyn akis. Natali Kebot prisidengė delnu burną ir sukikeno. Suartėjimas tarp jos ir Arnio buvo visiškas.

Arnis ir Li nuvažiavo į Baskin-Robinsą, kur pradinis nejaukumas, likęs po telefoninio pokalbio išvakarėse, galop ištirpo. Arnis šiek tiek prisibijojo, kad Kristina nedirbs gerai ar kad Li suras pasakyti apie ją ką nors kandaus; ji niekad nemėgo važinėtis jo automobiliu. Bet dėl abiejų dalykų rūpintasi be reikalo. Kristina dirbo kaip puikus šveicariškas laikrodis, o Li tegalėjo ją girti ir stebėti.

- Niekad nebūčiau patikėjusi, - pasakė ji, kai juodu išsuko iš nedidelio ledainės parkingo ir įsijungė į transporto srautą Monrovilio prekybos centro linkui. - Turbūt nusikalei kaip šuo.

- Nebuvo taip blogai kaip tikriausiai tau atrodė, - pasakė Arnis. - Nieko prieš paklausyti muzikos?

- Ne, žinoma, ne.

Arnis įjungė radiją - “The Silhouettes” ūkčiojo ir stūgavo “Duok darbo”. Li išsiviepė.

- Šlamštas, fe. Galiu perjungti?

- Labai prašom, esi viešnia.

Li perjungė radiją į Pitsbergo roko stotį ir pagavo Bilį Džoelą. “Tu gal teisi”, - džiugiai klykavo Bilis. - “Aš gal kvailas”. Po to Bilis įtikinėjo savo merginą Virginiją, kad katalikų merginos pradeda per vėlai - tai buvo “Savaitgalio vakarėlio” laida. Dabar, pagalvojo Arnis. Dabar ji pradės aikštytis... spyriotis... dar ką nors. Bet Kristina tik riedėjo sau toliau.

Prekybos centre buvo spūstis karštligiškų, bet daugiausia geranoriškų pirkėjų; iki paskutiniojo paklaikusio ir kai kada bjauraus kalėdinio antplūdžio dar buvo likę geros dvi savaitės. Kalėdinė nuotaika tebebuvo pakankamai nesena, kad teiktų naujumo pojūtį, ir galėjai žvelgti į viršum plačių centro praėjimų ištemptus blizgučius, nesijausdamas sugižęs ir panašus į Ebenezerį Skrudžą*. Gelbėjimo Armijos Santa Klausai, be perstogės tilindžiuojantys varpeliais, dar nebuvo spėję pakyrėti, žadindami kaltės jausmą; jie vis dar giedojo geras naujienas ir gerus norus, o ne monotonišką, metalinio garso litaniją *Vargšai neturi Kalėdų Vargšai neturi Kalėdų Vargšai neturi Kalėdų,* kuri Arniui tarsi visad skambėdavo ausyse tai dienai artėjant, kai tiek merginos už prekystalio, tiek Gelbėjimo Armijos Santa Klausai tapdavo vis labiau suvargusių veidų bei įkritusių akių.

---

* Č. Dikenso apysakos “Kalėdų giesmė” (1843) personažas, kurio pavardė tapo šykštuolio sinonimu.

Juodu laikėsi susikibę už rankų, kol pirkinių susikaupė pernelyg daug, ir tada Arnis geraširdiškai pasiskundė, kad ji padarius iš jo nešulinį gyvulį. Kai juodu leidosi apačion į žemesnįjį lygmenį ir "B. Daltono" skyrių, kur Arnis ketino paieškoti knygelės apie žaisladirbystę Denio Gilderio tėvukui, Li pastebėjo, kad pradėjo snigti. Kuriam laikui juodu stabtelėjo įstiklintoje laiptinėje prie lango, žvelgdami laukan it vaikai. Arnis paėmė jos ranką, ir Li šypsodamasi pažvelgė į jį. Jis užuodė jos odos kvapą - švarų, šiek tiek atsiduodantį muilu; užuodė jos plaukų aromatą. Truputėlį palenkė į priekį savo galvą, ji padarė tą pat jo link. Juodu lengvai pasibučiavo, ir ji spustelėjo jam ranką. Vėliau, išėję iš knygyno, abu sustojo viršum čiuožyklos prekybos centro viduryje, stebėdami čiuožėjus, kaip šie lenkiasi, sukasi ir brėžia ratus pagal kalėdinių giesmių garsus.

Diena buvo labai gera iki pat tos akimirkos, kai Li Kebot mažne numirė.

Jinai mažne tikrai būtų numirusi, jeigu ne tranzuotojas, pasiprašęs pavėžinamas. Juodu tada jau važiavo atgalios, ir ankstyva gruodžio prieblanda buvo pavirtusi sniegina tamsa. Kristina, kaip visados tvirtai besilaikanti kelio, lengvai burzgė per keturių pėdų storio šviežio sniego sluoksnį.

Arnis buvo rezervavęs ankstyvus pietus "British Lion Steak House", vieninteliame tikrai gerame Libertivilio restorane, bet laikas juodviems prabėgo nepastebimai, ir abu sutarė greitomis užkrimsti "Makdonaldo" užkandinėje prie Kenedžio alėjos. Mat Li pažadėjo motinai sugrįžti iki pusės devynių, nes Kebotai "namie turėjo draugų", o kai juodu paliko prekybos centrą, buvo jau ketvirtis aštuntos.

- Na ir pats laikas, - pasakė Arnis. - Po šimts, man vis tiek jau bemaž bankrotas.

Žibintų šviesos išrovė iš tamsos tranzuotoją, stovintį 17-ojo kelio ir Kenedžio alėjos sankryžoje, dar penkios mylios iki Libertivilio ribos. Juodi jo plaukai siekė pečius, nubertus sniego, jam tarp kojų stovėjo kuprinė.

Juodviems prisiartinant, tranzuotojas iškėlė plakatą su šviesą atspindinčiomis raidėmis. Tasai skelbė: LIBERTIVILIS, PV. Kai juodu privažiavo visai arti, jis apsuko plakatą. Kitoje pusėje buvo parašyta: KOLEDŽO STUDENTAS, NE PSICHOPATAS.

Li nusikvatojo.

- Pavežėkim jį, Arni.

Arnis nepatenkintas suniurnėjo:

- Kai jie iš kailio neriasi reklamuodami savo nepsichopatiškumą, turi būti budrus. Bet gerai. - Jis pasuko prie kelkraščio. Tą vakarą būtų nukabinęs mėnulį nuo dangaus, jeigu Li būtų paprašius.

Vos vos slysdama padangomis, Kristina sklandžiai pričiuožė prie kelkraščio. Bet kai jie sustojo, iš radijo sugriaudėjo atmosferos trukdžiai, pertraukdami kažkokią hardroko melodiją, ir kai trukdžiai išnyko, Didysis Boperis dainavo "Šantili nėriniai".

- Kas atsitiko su "Savaitgalio vakarėliu"? - paklausė Li, kol tranzuotojas bėgo prie jų.

- Nežinau, - atsakė Arnis, bet jis žinojo. Taip atsitikdavo ir anksčiau. Kartais Kristinos radijas imdavo vien WDIL. Nesvarbu, kokius mygtukus spaudydavai ar kiek knebinėdavaisi su FM konverteriu po prietaisų paneliu, skambėdavo WDIL arba nieko.

Staiga jį pagavo jausmas, kad padarė klaidą, sustodamas paimti tranzuotoją.

Bet jau buvo vėlu persigalvoti; vaikinas atidarė užpakalines Kristinos dureles, numetė ant grindų savo turistinį krepšį ir įsmuko vidun paskui jį. Kartu su juo salonan įsiveržė šalto oro gūsis ir snaigių sūkurys.

- Ak, vyruti, dėkui. - Nepažįstamasis atsiduso. - Visi mano rankų ir kojų pirštai maždaug prieš dvidešimt minučių išsidangino į Majami Byčą. Šiaip ar taip, jie kažkur iškeliavo, nes, dievaži, jų nebejuntu.

- Padėkok mano damai, - trumpai metė Arnis.

- Dėkui, mem, - tarė tranzuotojas, galantiškai kilstelėdamas nematomą skrybėlę.

- Neverta kalbėti, - nusišypsojo Li. - Linksmų Kalėdų.

- To pat ir tau, - pasakė tranzuotojas, - nors ne tas tau galvoj, kai tokią naktį kaip šiandien stovi ant kelio ir bandai susistabdyti, kad kas pavežėtų. Žmonės paprasčiausiai prašvilpia pro šalį, ir jų nebėra. Ūūūžt! - Jis vertinamai apsidairė aplinkui. - Dailus automobilis, vyruti. Velniškai dailus.

- Dėkui.

- Pats jį restauravai?

- Aha.

Li suglumusi žvelgė į Arnį. Ankstesnę jo šnekią nuotaiką pakeitė šiurkštus nekalbumas, visiškai jam nebūdingas. Per radiją baigė dainuoti Didysis Boperis, ir jį pakeitė Ričis Valensas su savo “La Bamba”.

Tranzuotojas palingavo galvą ir nusijuokė.

- Iš pradžių Didysis Boperis, paskiau Ričis Valensas. Matyt, per radiją mirčių naktis. Geroji senutė WDIL.

- Ką nori tuo pasakyti? - paklausė Li.

Arnis išjungė radiją.

- Jie žuvo per aviakatastrofą. Kartu su Badžiu Holiu.

- O, - nupuolusiu balsu pratarė Li.

Galbūt tranzuotojas irgi pajuto Arnio nuotaikos permainą; ant savo užpakalinės sėdynės jisai nutilo ir apie kažką susimąstė. Lauke ėmė snigti smarkiau ir tirščiau. Užgriuvo pirmoji tikra žiemos pūga.

Pagaliau pro sniegą sužibo auksinės arkos.

- Ar nori, kad ir aš eičiau vidun, Arni? - paklausė Li. Arnis buvo tapęs bemaž toks tylus kaip akmuo, vien kriuksniais atstumdamas jos giedras pastangas palaikyti pokalbį.

- Aš pats nueisiu, - pasakė jis, įsukdamas į aikštelę. - Ką tau atnešti?

- Tik hamburgerį ir prancūziškai paskrudintų bulvių. - Buvo ketinusi šveisti atsakančiai viską iš eilės - “Didįjį Maką”, pieno kokteilį, netgi pyragėlius, - bet jai tartum visiškai prapuolė apetitas.

Arnis sustojo. Nuo geltonos šviesos, plieskiančios iš po žemo plytinio pastato atbrailų, jo veidas atrodė pageltęs ir kažkoks nesveikas. Jis atsigręžė, padėjęs ranką ant sėdynės atkaltės.

- Gal ir tau ką nors paimti?

- Ne, dėkui, - atsisakė tranzuotojas. - Tėvukai laukia su vakariene. Negaliu nuvilti mamos. Kaskart, kai sugrįžtu, ji ištaiso puo...

Trinktelėjusios durys nukirto paskutinį jo žodį. Arnis, jau išlipęs laukan, energingai žingsniavo įėjimo link, savo batais sukeldamas šviežio sniego debesėlius.

- Ar jis visados toks linksmas? - paklausė tranzuotojas. - Ar tiktai kartais jam užeina lyg kokia niūkana?

- Jis labai mielas, - tvirtai pasakė Li. Staiga ji ėmė nervintis. Arnis išjungė variklį ir pasiėmė rakčiukus, palikdamas ją vieną su tuo nepažįstamuoju ant užpakalinės sėdynės. Jis buvo jai matyt užpakalinio vaizdo veidrodėlyje, ir ūmai jo ilgi juodi plaukai, vėjo sutaršyti, šeriuota barzda ir tamsios akys padarė jį panašų į Mensoną* ir laukinį.

- Kur mokais? - paklausė ji. Susigriebė, kad savo pirštais pašioja kelnių medžiagą ir prisivertė nurimti.

- Pitsberge, - atsakė tranzuotojas ir nieko daugiau. Jo akys susitiko veidrodėlyje su josios, ir Li skubiai nudūrė žvilgsnį sau į kelius. Raudonas, spanguolių spalvos kelnes. Mūvėjo jomis, kadangi Arnis sykį jai pasakė, kad jam jos patinka - galbūt todėl, kad buvo ankščiausios iš jos turimų, netgi ankštesnės už džinsus. Staiga ji panoro, kad būtų užsimovusi kokias nors kitas - kokias nors ne taip provokuojančias vaizduotę: galbūt rupios medžiagos maišines. Ji pabandė nusišypsoti - iš tiesų keista mintis, supranti, cha-cha-chocho, juokinga, kad net verčia iš koto, - bet šypsena nėjo veidan. Niekaip nepajėgė išsisukti neprisipažinusi sau pačiai: Arnis paliko ją vieną su·tuo nepažįstamuoju (už bausmę? juk tai ji pasiūlė jį pavežėti), ir dabar jai buvo baisu.

- Nejauku čia, - staiga pasakė tranzuotojas, ir jai užėmė kvapą. Žodžiai buvo ištarti tiesiai, galutinai. Pro vitrinos langą ji matė Arnį, stovėjo eilėje penktas ar šeštas. Dar kiek užtruks, kol prieis prie prekystalio. Pagavo save įsivaizduojant, kaip tranzuotojas pirštinėtomis rankomis staiga sugniaužia jai gerklę. Žinoma, ji galėtų nuspausti signalą - bet ar tasai suskambės? Nepaisant sveiko proto, pagavo save tuo abejojant. Pagavo save galvojant, jog devyniasdešimt devynis kartus galėtų nuspausti signalą, ir tasai skambėtų patenkinamai. Bet jeigu spaustų šimtąjį, smaugiama šio tranzuotojo, dėl kurio užsistojo, signalas nesuveiktų. Kadangi... kadangi Kristina jos nemėgo. Iš teisybės, jai atrodė, kad Kristina tiesiog žvėriškai jos nekenčia. Štai taip paprasta. Beprotiška, bet paprasta.

- At-atleiskit? - ji vėl žvilgtelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir su neapsakomu palengvėjimu išvydo, kad tranzuotojas visai į ją nežiūri, o dairosi po automobilį. Jis delnu palietė sėdynės apmušalą, paskiau pirštų galais lengvai perbraukė per lubas.

- Nejauku čia, - pasakė jis ir palingavo galvą. - Šitame automobilyje. Nežinau kodėl, bet man čia kažkaip nejauku.

- Tikrai? - paklausė ji, vildamasi, kad jos balsas nuskambėjo neutraliai.

---

* Sektantas, 1969 m. žiauriai nužudęs režisieriaus R. Polianskio žmoną aktorę Šeron Teit.

- Aha. Sykį, kai buvau vaikas, įstrigau lifte. Nuo tada mane ištinka klaustrofobijos priepuoliai. Niekad anksčiau jų man nepasitaikydavo automobilyje, bet dabar kaip tik toks yra. Manau, galėtum užžiebti į mano liežuvį degtuką - taip man išdžiūvus burna. - Jis trumpai, sutrikęs nusijuokė. - Jeigu aš taip nesivėluočiau, tai paprasčiausiai išlipčiau ir eičiau pėsčiomis. Neketinau įžeisti tavęs ir tavo vaikino automobilio, - skubiai pridūrė jis, ir kai Li veidrodėlyje vėl pasižiūrėjo atgal, jo akys visai neatrodė laukinės, tik nervingos. Matyt, jis nejuokavo apie klaustrofobiją, ir jai jau visai nebebuvo panašus į Čarlį Mensoną. Li nusistebėjo - kaip galėjo būti tokia kvaila... Nors ji žinojo, kaip ir kodėl. Puikiai žinojo.

Tai dėl automobilio. Visą dieną ji jautėsi gana gerai, važiuodama Kristina, bet dabar vėl sugrįžo jos ankstesnieji nervingumas ir bodulys. Ji tik perkėlė tai, ką jautė, į tranzuotoją, kadangi... Na, kadangi visai suprantama išsigąsti ir nervintis dėl kokio nors vaikino, kurį ką tik įsisodinai pakeliui, bet nenormalu būti išgąsdintai automobilio, negyvos konstrukcijos iš plieno, stiklo, plastiko ir chromo. Tai ne šiek tiek ekscentriška, o nenormalu.

- Tu nieko neužuodi, a? - netikėtai paklausė jis.

- Ko neužuodžiu?

- Blogo kvapo.

- Ne, visiškai nieko. - Jos pirštai dabar pašiojo sviterį, išraudami angoros kuokštus. Širdis nemaloniai daužėsi krūtinėje. - Matyt, tai irgi nuo tavo klaustrofobijos, ar kaip ji ten vadinas.

- Turbūt taip.

Bet ji galėjo užuosti kvapą. Po gerais naujos odos ir apmušalų kvapais jautėsi silpnas dvokelis: sugedusių kiaušinių. Tik dvelksmas... tvyrantis dvelksmas.

- Nieko prieš, jei aš kiek nuleisiu langą?

- Jeigu nori, - pasakė Li, ir susivokė, kad jai sunkoka išlaikyti balsą tvirtą ir atsainų. Staiga mintyse jai iškilo fotografija iš vakardienos laikraščio, Mūčio Velčo fotografija, veikiausiai atrinkta iš mokyklos metraščio. Po ja buvo parašas: *Piteris Velčas, auka fatališko autoįvykio, iš kurio vietos kaltininkas pabėgo. Policija spėja, kad tai galbūt tyčinė žmogžudystė.*

Tranzuotojas tris colius nuleido langą, ir vidun įsiveržė gaivus šaltas oras, išblaškydamas tą nemalonų kvapą. "Makdonaldo" viduje Arnis jau pasiekė prekystalį ir užsakinėjo valgį. Žvelgdama į jį, patyrė tokį keistą meilės ir baimės svaigulį, jog nuo šio mišinio ją supykino - antrą ar trečią sykį pastaruoju metu ji pagavo save gailintis, kad iš pat pradžių nepasirinko Denio - Denio, kuris atrodė toks patikimas ir išmintingas.

Ji nuvijo šalin tokias mintis.

- Tik pasakyk man, kai tau taps šalta, - atsiprašomai tarė tranzuotojas. - Suprantu, esu keistas. - Jis atsiduso. - Žinai, kartais pagalvoju, kad nereikėjo atsižadėti narkotikų.

Li nusišypsojo.

Arnis išėjo laukan su baltu maišu, kiek slystelėjo ant sniego ir įsmuko prie vairo.

- Čia šalta it šaldytuve, - suniurnėjo jis.

- Atleisk, vyruti, - pasakė tranzuotojas nuo užpakalinės sėdynės ir vėl užsuko langą.

Li laukė, norėdama įsitikinti, ar tasai kvapas sugrįš, bet dabar ji teužuodė odą, apmušalus ir silpną Arnio po skutimosi vartojamo losjono aromatą.

- Štai tau, Li. - Jis padavė jai hamburgerį, skrudintas bulvytes ir nedidelį kokos butelį. Sau jis pasiėmė "Didįjį Maką".

- Darsyk noriu tau padėkoti, kad pavežėjai, - pasakė tranzuotojas. - Galėsi mane išleisti prie Kenedžio ir Centrinės kampo, jeigu tau tinka.

- Gerai, - trumpai atsakė Arnis ir pajudėjo su mašina iš vietos. Dabar snigo dar tirščiau, vėjas pradėjo stūgauti. Pirmąsyk Li pajuto, kad Kristina kiek slystelėjo, stengdamasi išsilaikyti plačioje gatvėje, kuri buvo mažne tuščia. Iki namų buvo likę važiuoti ne daugiau penkiolikos minučių.

Išnykus tam kvapui, Li pajuto, kad apetitas grįžo. It vilkas surijo pusę savo hamburgerio, atsigėrė kokos ir atbula ranka prisidengusi nuslopino riaugulį. Kairėje pasirodė Karo memorialas, žymintis Centrinės ir Kenedžio sankryžą, ir Arnis privažiavo prie šaligatvio, lengvai mindamas stabdžius, kad Kristina neslystų.

- Gero savaitgalio, - palinkėjo Arnis. Dabar jis iš balso labiau panėšėjo į save. Galbūt jam tereikėjo užvalgyti, pralinksmėjusi pagalvojo Li.

- To paties ir jums abiems, - atsakė tranzuotojas. - Ir linksmų Kalėdų.

- Tau taip pat, - pasakė Li. Dar atsikando hamburgerio, sukramtė, nurijo... ir pajuto, kaip šis įstrigo kažkur jai vidury gerklės. Staiga ji nebegalėjo kvėpuoti.

Tranzuotojas lipo laukan. Labai garsiai atsidarė durys. Spyna spragtelėjo taip, lyg būtų trinktelėjusios banko rūsio sklendės. Vėjas stūgavo nelyginant fabriko sirena.

(tai kvaila suprantu bet aš negaliu Arni negaliu kvėpuoti)

Aš dūstu! bandė ji pasakyti, tačiau tepajėgė išspausti silpną, neaiškų garsą, kurį, žinojo, veikiausiai buvo nustelbęs vėjo kauksmas. Susigriebė už gerklės ir po savo ranka pajuto, kokia ta išburkusi ir tvinksinti. Pabandė surikti. Stigo kvapo riksmui, stigo kvapo

(Arni aš negaliu)

visiškai, ir ji juto jį tenai - šiltą burgerio ir bandutės kąsnį. Pabandė atkosėti, bet šis nejudėjo. Prietaisų panelio švieselės, skaisčiai žalios, apvalios

(katės kaip katės akys Dieve brangus aš negaliu KVĖPUOTI)

spinksojo į ją...

(Dieve aš negaliu KVĖPUOTI negaliu KVĖPUOTI negaliu)

Krūtinė pradėjo pašėlusiai kilnotis, gaudydama orą. Li vėl pabandė atkosėti pusiau sukramtyto burgerio ir bandutės kąsnį iš gerklės, bet tasai nejudėjo. Dabar vėjo stūgsmas buvo stipresnis už pasaulį, stipresnis už bet kokį kada nors anksčiau jos girdėtą garsą, o Arnis galiausiai gręžėsi nuo tranzuotojo pažvelgti į ją; gręžėsi lėtu judesiu, bemaž komiškai platėjančiomis akimis, ir netgi jo balsas atrodė per garsus, kaip perkūno, balsas Dzeuso, kalbančio kokiam nors vargšui mirtingajam iš masyvių klodų audros debesų:

- LI... AR TAU... KAS PER VELNIAS... JI DŪSTA! O, DIEVE MANO, JI...

Jis lėtu judesiu palinko į ją, paskiau atitraukė rankas, suparalyžiuotas panikos.

(O padėk man padėk man dėl Dievo aš mirštu užspringus Makdonaldo hamburgeriu Arni kodėl tu man NEPADEDI?)

ir, aišku, ji žinojo kodėl jis atsitraukė - nenorėjo, kad ji susilauktų pagalbos, šitokiu būdu Kristina ja nusikrato, šitokiu būdu Kristina nusikratė kitomis moterimis, savo varžovėmis, ir dabar prietaisų panelio švieselės iš tiesų buvo akys, stebinčios, kaip ji mirtinai dūsta, akys, kurios jai matėsi tik pro vis didėjančių juodų taškučių mirgesį, taškučių, kurie sproginėjo ir žiro į šalis tuo metu

(mamyte o varge šit aš mirštu ir JI MATO MANE JI GYVA GYVA O MAMYTE DIEVE MANO KRISTINA GYVA)

kai Arnis vėl palinko prie jos. Dabar ji pradėjo blaškytis ant sėdynės spazmiškai besikilnojančia krūtine, graibydamasi už gerklės. Jos akys iššoko ant kaktos, lūpos ėmė mėlynuoti. Arnis nesėkmingai trankė jai nugarą ir kažką šaukė. Sugriebė ją už peties, matyt, ketindamas ištraukti iš automobilio, ir staiga susiraukė bei atsitiesė, mašinaliai susigriebdamas už strėnų.

Li raitėsi ir blaškėsi. Kliūtis gerklėje jai atrodė milžiniška, karšta, tvinkčiojanti. Vėl pabandė ją iškosėti, šįsyk silpniau. Kąsnis nepajudėjo iš vietos. Dabar vėjo kauksmas ėmė nykti, visa ėmė nykti, bet oro stygius jai nebeatrodė toksai siaubingas. Galbūt ji miršta, bet staiga tai nebeatrodė taip bloga. Niekas nebuvo taip bloga, išskyrus tas žalias akis, dėbsančias į ją iš prietaisų panelio. Nebebuvo bejausmės. Dabar jos žėrėjo neapykanta ir triumfu.

(O Dieve mano aš nuoširdžiai gailiuosi kad Tave įžeidžiau aš kad įžeidžiau tai mano mano at... at)

Arnis pasilenkė prie jos iš vairuotojo pusės. Staiga durelės šalia Li atsiplėšė, ir ji šonu nusirito į žiaurų, geliantį šaltį. Grynas oras ją šiek tiek atgaivino, pastangas kvėpuoti padarė vėl tartum turinčias reikšmę, bet kliūtis nejudėjo... paprasčiausiai nejudėjo.

Iš tolo griežtai griaudėjo Arnio balsas, Dzeuso balsas: KĄ TU DARAI? PATRAUK NUO JOS SAVO RANKAS!

Rankos apie ją. Stiprios rankos. Vėjas į jos veidą. Sniegas, žyrantis jai į akis.

(o Dieve mano išgirsk mane nuodėmingąją tai mano atgailos aktas aš nuoširdžiai gailiuosi kad nusidėjau. O! AI! ką tu DARAI man skauda šonkaulius ką ką tu darai) ir staiga rankos apie ją, spaudžia, dvejetas tvirtų rankų susineria į mazgą tuoj pat jai po krūtimis, ties saulės rezginio įduba. Netikėtai vienas nykštys, nykštys tranzuotojo, prašančio pavėžėti, tiktai vienas nykštys atsiskyrė ir skaudžiai dūrė jai į krūtinkaulį. Tuo pat metu rankos šiurkščiai suspaudė. Ji pateko

(Akkkkkkk tu laužai man ŠONKAULIUS)

į galingą meškos glėbį. Visa jos diafragma tartum pakilo viršun, ir kažkas kulkos greičiu išlėkė jai iš burnos; nukrisdamas ant sniego: bandutės ir mėsos gabalas.

- Paleisk ją! - šaukė Arnis slidinėdamas ir čiužinėdamas apie Kristinos paskuigalį tenlinkui, kur tranzuotojas laikė suglebusį Li kūną, panašų į žmogaus didumo marionetę. - Paleisk, tu ją žudai!

Li pradėjo kvėpuoti, smarkiai, švokščiančiai, žiopčiodama, sulig kiekvienu šalto, nuostabaus oro gurkšniu į jos plaučius įsiliedavo tartum ugnies upeliukai. Ji neaiškiai suvokė, jog kūkčioja.

Šiurkštus meškos glėbys palaisvėjo, ir rankos ją paleido.

- Ar tvarka, mergyte? Ar viskas...

Ir čia Arnis iš už jos siekė tranzuotojo, sugriebė jį. Tasai, su vėjyje plevėsuojančiais juodais plaukais, atsisuko, ir Arnis smogė jam į veidą. Tranzuotojas nulėkė atbulom, slystelėjo batais per sniegą ir nuvirto aukštielninkas. Smulkus ir sausas tarsi cukrus iš konditerijos sniegas dulkelėmis pakilo aplinkui jį.

Sugniaužtais kumščiais, primerktomis akimis Arnis žingtelėjo prie jo.

Jinai sykį konvulsiškai įkvėpė - o, skaudėjo lyg kas badytų peiliais - ir suriko:

- Ką tu darai, Arni? Liaukis!

Apdujęs jis atsigręžė į ją:

- A? Li?

- Jis išgelbėjo man gyvybę, už ką tu jį muši?

Pastangos buvo pernelyg stiprios, ir juodi taškučiai vėl ėmė suktis jai prieš akis. Būtų galėjus atsiremti į automobilį, bet nenorėjo prie jo artintis, jo liesti. Prietaisų lentos švieselės. Kažkas atsitiko prietaisų panelio švieselėms. Kažkas,

(akimis jos pavirto akimis)

apie ką ji nenorėjo galvoti.

Todėl ji nusvirduliavo prie gatvės žibinto stulpo ir įsikibo į jį kaip girta, nuleidus galvą, sunkiai alsuodama. Švelni, nedrąsi ranka apsivijo jos liemenį.

- Li... brangioji, tau viskas gerai?

Ji kiek pakreipė galvą, išvydo nelaimingą, išsigandusį jo veidą ir apsipylė ašaromis.

Prie jų atsargiai prisiartino tranzuotojas, striukės rankove šluostydamas sukruvintą burną.

- Dėkui tau, - tarė Li, sunkiai, greitai alsuodama. Skausmas dabar jau kiek slūgo, ir stiprus, šaltas vėjas gaivino jos įkaitusį veidą.

- Aš dusau. Turbūt... turbūt būčiau numirusi, jeigu tu ne...

Pernelyg daug pastangų. Vėl juodi taškučiai, vėl klaikus vėjo kauksmas it tunelyje, nustelbiantis visus kitus garsus. Ji atrėmė galvą į stulpą, laukdama, kol tai praeis.

- Tai Heimlicho spūsnis, - pasakė tranzuotojas. - Jo apmoko, kai stoji dirbti kavinėn. Priverčia pasipraktikuoti su gumine lėle. Jie ten ją vadina Puikuole Meije. Ir tu praktikuojies, visai nenutuokdamas - supranti - suveiks tai su tikru žmogumi ar ne. - Jo balsas drebėjo, vis peršokdamas nuo žemo iki aukšto tembro ir vėl atgal nelyginant pereinamojo amžiaus paauglio. Atrodė, kad jam norisi juoktis ar verkti - kažko panašaus - ir netgi prie neryškaus apšvietimo bei per tirštai krentantį sniegą Li pastebėjo, koks išblyškęs jo veidas. - Niekad nemaniau, kad iš tiesų man jo prireiks. Pasirodo, suveikė šauniai. Matei, išlėkė tasai sukruštas mėsos gabalas? - tranzuotojas nusišluostė burną ir bukai įsistebeilijo į kruvinų putų ruoželį ant savo delno.

- Atleisk, kad tau smogiau, - pasakė Arnis. Atrodė, tuoj tuoj pravirks. - Aš tik... aš...
- Žinoma, vyruti, aš suprantu. - Jis patapšnojo Arnį per petį. - Nieko, aš nepykstu. Mergyte, tau viskas gerai?
- Taip, - atsakė Li. Dabar jau kvėpavo lygiau. Širdis rimo. Tiktai kojos nelaikė, buvo silpnos kaip guminės. Dieve mano, pagalvojo ji. Galėjau būti jau mirus. Jeigu mes nebūtume paėmę pavežėti to vaikino, o mes vos ne...
Staiga nusmelkė mintis, kad jai pasisekė, jog liko gyva. Ši nuvalkiota frazė paveikė ją su kvailu, nenuneigiamu įtaigumu, nuo kurio ji mažne nualpo. Ji dar smarkiau pravirko. Kai Arnis vedė ją atgal prie automobilio, ji padėjo galvą jam ant peties ir nesipriešino.
- Ką gi, - mindžikuodamas tarė tranzuotojas, - tai aš traukiu...
- Palauk, - tarė Li. - Kuo tu vardu? Juk išgelbėjai man gyvybę, noriu žinoti tavo vardą.
- Baris Gotfridas, - pasakė tranzuotojas. - Jūsų paslaugoms. - Jis vėl nusivožė įsivaizduojamą skrybėlę.
- Li Kebot, - tarė ji. - O čia Arnis Kaningemas. Dar kartą dėkui.
- Ir nuo manęs, - pridūrė Arnis, bet Li neišgirdo jo balse tikros padėkos - tiktai pasimetimą. Jis įsodino ją į automobilį, ir staiga Li užgriuvo, pribloškė kvapas: ne koks nors silpnas kvapelis, kai kas daugiau nei paprastas priekvapio dvelksmas. Tai buvo puvėsių, irimo dvokas, stiprus ir kenksmingas. Beprotiška mintis persmelkė jos smegenis, ji pagalvojo: tai jos įsiūčio kvapas...
Visas pasaulis ėmė plaukti jai prieš akis. Ji išsilenkė iš automobilio ir išvėmė.
Paskiau visa minutėlei nupilko.

- Tu tikrai gerai jautiesi? - klausė ją Arnis kokį šimtąjį kartą. Ir tikriausiai vieną iš paskutiniųjų, su kažkokiu palengvėjimu pagalvojo Li. Jautėsi labai pavargusi. Krūtinėje ir smilkiniuose nesiliovė pulsavęs bukas skausmas.
- Dabar jau tvarka.
- Puiku. Puiku.
Jis neryžtingai sujudėjo, lyg ketindamas eiti, tačiau dar netikras, ar tai bus teisinga; galbūt ne, kol jis neužduos savo tartum amžino klausimo nors dar vieną kartą. Juodu stovėjo priešais Kebotų namus. Geltonos šviesos ruožai krito pro langus ir tvarkingai driekėsi šviežiu, nesumindžiotu sniegu. Kristina stovėjo prie šaligatvio, dirbdama tuščia eiga ir su įjungtomis gabaritinėmis šviesomis.
- Tu mane išgąsdinai, kai šitaip nualpai, - pasakė Arnis.
- Aš nenualpau... Tiktai kelioms minutėms viskas apsitraukė ūku.
- Na, tu mane išgąsdinai. Juk žinai, aš tave myliu.
Ji rimtai pažvelgė į jį.
- Tikrai?
- Aišku, taip! Li, juk žinai, kad tave myliu!
Ji giliai atsiduso. Buvo pavargusi, tačiau tas turėjo būti pasakyta, ir pasakyta tuojau pat. Jeigu ji nepasakys to dabar, tai ryto šviesoje šio vakaro įvy-

kiai gali pasirodyti visiškai juokingi arba daugiau negu juokingi; ryto šviesoje ši mintis tikrai atrodys beprotiška. Kvapas, atsiradęs ir pranykęs kaip "irimo smarvė" gotiškame siaubo apsakyme? Prietaisų panelio švieselės, pavirtusios akimis? Ir labiausia už viską pamišėliškas jausmas, kad automobilis iš tikrųjų bandė ją nužudyti?

Iki rytojaus netgi faktas, kad ji mažne numirė nuo uždusimo, liks niekuo kitu kaip tik menku sopuliu krūtinėje ir įsitikinimu, jog nieko neatsitiko, iš tiesų, nė nebūta "bemaž per plaukelį".

Tačiau visa tai buvo tiesa, ir Arnis šitą žinojo - taip, bent iš dalies - ir dabar tai turėjo būti pasakyta.

- Taip, aš manau, kad tu mane myli, - pasakė ji pamažu ir įdėmiai nužvelgė jį. - Bet daugiau niekur su tavimi nevažiuosiu tame automobilyje. Ir jeigu tu tikrai mane myli, atsikratyk juo.

Jo veide pasirodė tokia stulbesio ir netikėtumo kupina išraiška, lyg būtų gavęs iš jos antausį.

- Ką... Ką tu čia kalbi, Li?

Nejau tasai stulbesys sukėlė tą primušto šuns išraišką? O gal koks nors kaltės jausmas?

- Girdėjai, ką pasakiau. Nemanau, kad tu juo atsikratysi, - dargi nežinau, ar begali tai padaryti, - bet jeigu norėsi kur nors su manimi nuvykti, Arni, mes važiuosime autobusu. Arba balsuosime pakely. Arba skrisime. Bet aš daugiau niekad nevažiuosiu tavo automobilyje. Tai mirtini spąstai.

Štai. Ji pasakė tai; žodžiai išskrido.

Dabar stulbesį jo veide keitė pyktis - aklas, užsispyrėliškas pyktis, kokį pastaruoju metu Li taip dažnai matydavo jį apimant. Ne tik dėl svarbių dalykų, bet ir dėl mažmožių, - jeigu kokia moteris žengdavo per gatvę, degant geltonai šviesai, jeigu kopas sustabdydavo eismą prieš pat atėjus jų eilei važiuoti, - bet dabar ji nepaprastai aiškiai suvokė, kad jo pyktis, toksai graužiantis ir toksai nebūdingas likusiai Arnio individualybės daliai, visad būdavo susijęs su automobiliu. Su Kristina.

- "Jeigu tu mane myli, atsikratyk juo", - pakartojo jis. - Žinai, į kieno tavo kalba panaši?

- Ne, Arni.

- Į mano motinos, tu kalbi visai kaip ji.

- Atleisk. - Ji nesiduos įtraukiama į ginčą; ne ginsis žodžiais, o tiesiog užbaigs pokalbį, paprasčiausiai įeidama į namus. Būtų galėjusi taip padaryti, jeigu nieko jam nejaustų, bet jinai jautė. Jos pradinis įspūdis - kad po tyliu nedrąsumu slepiasi geras, padorus ir švelnus (o galbūt ir seksualus) Arnis Kaningemas - žymiau nepakito. Visa esmė - automobilis, tik tiek. Štai iš kur pasikeitimas. Tartum stebėtum, kaip stiprus protas pamažu palūžta įtakojamas kokio nors pražūtingo, niokojančio, įprantamo narkotiko.

Arnis persibraukė rankomis snieginus plaukus - būdingu sau gestu, kai būdavo išsigandęs ar piktas.

- Tave ištiko bjaurus dusulio priepuolis, žinoma, aš galiu suprasti, kad tavo savijauta dėl to nėra nuostabi. Tačiau tai buvo tik hamburgeris, Li, štai ir viskas. O gal netgi ne tai. Galbūt tu kramtydama bandei kalbėti ar tiesiog

netinkamu momentu įkvėpei oro, arba dar kas nors tokio. Lygiai taip pat gali suversti kaltę Rolandui Makdonaldui. Žmonės kartais užspringsta maistu, štai ir viskas. Kartais jie numiršta. Tu nenumirei, ir dėkui Dievui. Bet kad kaltintumei mano automobilį!..

Taip, visa tai skambėjo labai įtikinamai. Ir buvo įtikinama. Išskyrus tai, kad už pilkų Arnio akių kažkas dėjosi. Kažkoks šėlsmas - nevisai melas, bet... išskaičiavimas! Sąmoningos pastangos išsisukti nuo tiesos?

- Arni, - pasakė ji. - Esu pavargusi, man sopa krūtinę, įsiskaudėjo galva ir turiu jėgų pasakyti tai tik sykį. Ar paklausysi?

- Jeigu tai apie Kristiną, tai tik tuščiai eikvoji kvapą, - atšovė jis, ir jo veidan vėl sugrįžo toji užsispyrusi, asiliška išraiška. - Kvaila kaltinti ją, ir tu tą žinai.

- Taip, žinau, kad tai kvaila, ir žinau, kad tuščiai eikvoju kvapą, - sutiko Li. - Bet aš prašau, kad tu mane išklausytum.

- Aš išklausysiu.

Ji giliai atsikvėpė, nekreipdama dėmesio į veržimą krūtinėje. Pažvelgė į Kristiną, laisva eiga puškuojančią baltą dūmelį į tirštai krentantį sniegą, paskiau skubiai nusuko akis. Dabar gabaritinės šviesos atrodė kaip akys: geltonos lūšies akys.

- Kai aš užspringau... kai springau... prietaisų panelyje... švieselės jame pasikeitė. Jos pasikeitė. Jos buvo... ne, aš nieko nepasakysiu, bet jos atrodė kaip akys.

Jis nusijuokė - nelyginant trumpai amtelėjo šuo šaltame ore. Kažkas atitraukė namo lango užuolaidą, pažvelgė laukan ir vėl užtraukė.

- Jeigu ne tas tranzuotojas... tas vyrukas Gotfridas... aš būčiau numirusi, Arni. Būčiau numirusi. - Ji žvilgsniu paieškojo jo akių ir varė toliau. Tik sykį, tarė ji sau. Turiu pasakyti tai tik sykį. - Tu man esi minėjęs, kad pirmuosius trejus mokslo metus dirbai mokyklos kavinukėje. Ant jos virtuvės durų aš mačiau plakatą, aiškinantį Heimlicho spūsnį. Tikriausiai ir tu jį esi matęs. Tačiau nepabandei pritaikyti šio spūsnio man, Arni. Tu rengeisi trankyti mane per nugarą. Tai nepadeda. Tenai, Masačūsetse, aš irgi uždarbiavau restorane, ir pirmiausia, ko tenai tenai apmoko, netgi anksčiau nei Heimlicho spūsnio, tai to, kad trankyti užspringusią auką per nugarą neveiksminga.

- Ką sakai? - paklausė jis silpnu, pridususiu balsu.

Ji nieko neatsakė, tik pažvelgė į jį. Mirksnį jų žvilgsniai susidūrė, paskiau jo akys - piktos, sutrikusios, beveik įbaugintos - nukrypo į šalį.

- Li, žmonėms pasitaiko pamiršti. Tu teisi, aš privalėjau jį pritaikyti. Bet jeigu išklausei kursus, tai žinai, kad gali jį pritaikyti sau pats. - Arnis sunėrė savo rankas į kumštį su atkištu vienu nykščiu ir pademonstruodamas spustelėjo sau diafragmą. - Tiktai kad per momento įkarštį žmonės pamiršta...

- Taip, jie pamiršta. Ir, regis, tu daug ką pamiršti šitame automobilyje. Pavyzdžiui, kaip išlikti Arniu Kaningemu.

Arnis lingavo galvą.

- Tau reikia laiko, kad šitai apmąstytum, Li. Tau reikia...

- Kaip tik man nereikia! - atrėžė ji su įtūžiu. Pati nebūtų patikėjusi, kad jo jai dar likę. - Gyvenime niekad nebuvau susidūrusi su antgamtiškais reiš-

kiniais - aš netgi netikėjau tokiais dalykais, - bet dabar klausiu savęs, kas vyksta ir kas dedasi tau. Jos atrodė kaip akys, Arni. O vėliau... po to buvo kvapas. Bjaurus puvėsiškas kvapas.

Jis atšlijo.

- Tu žinai, apie ką aš kalbu.

- Ne. Neturiu nė menkiausio supratimo.

- Tu ką tik krūptelėjai lyg velnias tau būtų timptelėjęs už ausies.

- Išsigalvoji, - karštai atšovė Arnis. - Visokius nebūtus dalykus.

- Tas kvapas buvo tenai. Taip pat ir kiti dalykai. Kartais tavo radijas nepagauna nieko kita kaip tik tą senienų stotį...

Jo akys vėl kryptelėjo į šalį, paskiau šiek tiek persikreipė kairysis burnos kampas.

- O kartais, kai mudu glamonėjamės, automobilis paprasčiausiai užgęsta, lyg tatai jam nepatiktų. Lyg automobiliui tatai nepatiktų, Arni.

- Tu išmušta iš vėžių, - pasakė jisai su grėsmingu ramumu.

- Taip, aš esu išmušta iš vėžių, - pasakė ji pravirkdama. - O tu? - Ašaros pamažu riedėjo jos skruostais. Manau, tai pabaiga tarp mūsų, Arni - aš tave mylėjau, bet tikriausiai viskas baigta. Manau, iš tiesų baigta, ir dėl to man taip liūdna ir taip gaila. Tavo santykiai su tėvais tapo... karo stoviu, tu vežioji dievažin ką į Niujorką ir Vermontą tam kuiliui Viliui Darnelui, ir tas automobilis... tas automobilis...

Ji nepajėgė nieko daugiau pasakyti. Jos balsas išskydo. Paleido iš rankų paketus ir nemačiom pasilenkė jų pakelti. Išsekusi ir ašarojanti, ji tik išblaškė juos aplinkui. Arnis pasilenkė padėti, ir jinai šiurkščiai jį atstūmė.

- Palik juos ramybėje! Aš pasiimsiu!

Jis atsitiesė išblyškusiu, sugriežtėjusiu veidu. Tartum buvo apimtas kieto įniršio, bet jo akys... o, jo akys Li atrodė pasimetusios.

- Gerai, - tarė jis, pašiurkštėjusiu nuo savo ašarų balsu. - Gerai. Prisijunk prie jų visų, jeigu nori. Sėskis vienan vežiman ir važiuok su visais tais šūdžiais. Pašikt man į tai. - Jis virpulingai atsiduso, ir jam iš krūtinės išsiveržė skaudi rauda, kurią tuoj šiurkščiai nuslopino, prispausdamas sau prie burnos pirštinėtą delną.

Atbulas ėmė trauktis prie automobilio; aklai pagrabaliojo už savęs "Plimuto" - Kristina stovėjo savo vietoje.

- Tik žinok, esi pamišėlė! Pametusi protą! Tad drožk ir žaisk savo žaidimus! Man tavęs nereikia! Man nereikia nė vieno iš jūsų!

Jo balsas pakilo iki šaižaus riksmo, pragariškai harmonizuodamas su vėju.

- Man tu nereikalinga, atsikrušk!

Jis metėsi prie vairuotojo pusės durelių, paslydo ir įsitvėrė į Kristiną. Ji buvo čia, tad jis neparpuolė. Įsėdo vidun, variklis užriaumojo, priekiniai žibintai užsiplieskė balta šviesa, ir "Furija" pajudėjo iš vietos, užpakalinėmis padangomis sukeldama sniego debesį.

Dabar ašaros pasipylė greitai ir gausiai. Ji lydėjo akimis užpakalines šviešeles, kurios mažėjo iki apvalių raudonų taškučių ir galiausiai dingo, automobiliui pasukus už kampo. Pirkinių paketai mėtėsi prie jos kojų.

Ir staiga greta išdygo motina, absurdiškai apsirengusi atsegtu lietpalčiu, žaliais botais ir žydrais flaneliniais naktinukais.

- Aukseli, kas nutiko?

- Nieko, - sukūkčiojo Li.

Aš mažne numiriau paspringus, užuodžiau kažką tokio, tartum padvelkusio vos tik atkastu kapu, ir man atrodo... taip, man atrodo, kad tasai automobilis tartum gyvas... sulig kiekviena diena vis gyvesnis. Man jis atrodo kaip koks baisus vampyras, tik jis maitinasi ne krauju, o Arnio protu. Jo protu ir siela.

- Nieko, nieko bloga, aš susipykau su Arniu, tik tiek. Padėsi man susirankioti daiktus, a?

Jiedvi surinko Li pirkinius ir įėjo vidun. Durys paskui jas užsitrenkė, ir naktis priklausė vėjui bei gausiai krentančiam sniegui. Rytą jo bus daugiau nei aštuoni coliai.

Arnis važinėjosi iki vėlyvo vidurnakčio, ir vėliau nieko neprisiminė apie tai, sniegas nuklojo gatves, jos buvo tuščios, vaiduokliškos. Tokia naktis netiko didžiajai amerikietiškai automobilių aistrai. Tačiau Kristina judėjo per tirštėjančią pūgą užtikrintai laikydamasi kelio, o netgi neturėjo žieminių padangų. Kartais iš tamsos išnirdavo priešistorinis sniego valomosios mašinos siluetas ir tuoj pat vėl išnykdavo.

Grojo radijas. Per visus diapazonus - vien WDIL. Ėmė perdavinėti žinias. AFL/CIO* konferencijoje Eizenhaueris pranašavo, kad darbas ir gamybos valdymas harmoningai drauge žengs į ateitį. Deivas Bekas paneigė, kad Sunkvežimių vairuotojų profsąjunga - tik reketininkų priedanga. Rokenrolo atlikėjas Edis Kochranas žuvo automobilio katastrofoje pakeliui į Londono Hitrou oro uostą; atvežtas į ligoninę, jis mirė po trijų valandų, chirurgams nepavykus išgelbėti jo gyvybę; rusai grasina tarpžemyninėmis balistinėmis raketomis. Ištisą savaitę WDIL grodavo senienas, bet savaitgaliais tapdavo iš tiesų įsijautę. Davę įžadą šeštojo dešimtmečio žinioms. Tai buvo

(nieko panašaus anksčiau nesu girdėjęs)
iš tiesų šauni mintis. Tai buvo
(visiškai beprotiška)
gana šaunu.

Oro prognozė žadėjo dar daugiau sniego.

Paskiau vėl muzika: Bobis Darinas dainavo: "Pliūkšt - papliūkšt", Ernis K-Dou - "Pamotę", dvynės Keilin - "Kada". Į taktą švytavo valytuvai.

Jis žvilgtelėjo dešinėn, ir greta, ant keleivio sėdynės, važiavo Rolandas D. Lebėjus.

Vilkintis žaliomis kelnėmis ir išblukusiais armietiško audinio marškiniais, Rolandas D. Lebėjus žvelgė tamsiomis akiduobėmis. Vienoje iš jų, valydamasis ūsus, tupėjo tarakonas.

---

* American Federation of Labor/Congres of Industrial Organizations - Amerikos Darbo Federacija ir Pramonės Profsąjungų Kongresas (angl.).

Tu privalai priversti juos susimokėti už viską, pasakė Rolandas D. Lebėjus. Tu privalai priversti šūdžius susimokėti, Kaningemai. Visus, po galais, iki vieno.

- Taip, - sukuždėjo Arnis. Kristina burzgė naktimi, rėždama sniegą šviežiomis, užtikrintomis vėžėmis. - Taip, faktas.

Valytuvai švytavo ten ir atgal.

35 / O dabar trumpa interliudija

Spausk su tuo "Kraisleriu" Meksikon tu.

- **"Z. Z. Top"**

Libertivilio viduriniojoje treneris Puferis užleido vietą treneriui Džonsui, o futbolas užleido vietą krepšiniui. Bet niekas iš esmės nepasikeitė: mokyklos ilgšiams ėjosi nė kiek ne geriau negu futbolo aikštės kariams - vienintelis šviesuliu čia spindėjo Lenis Barongas, pasižymėjęs trijose sporto šakose, iš kurių svarbiausioji buvo krepšinis. Lenis iš paskutiniųjų stengėsi tais metais sublizgėti, kadangi troško gauti sportinę stipendiją Marketo universitete.

Sendis Galtonas staiga išsinešdino iš miesto. Vieną dieną dar buvo čia, kitą jo jau nebeliko. Jo prasilakėlė motina, keturiasdešimt penkerių metų, tačiau jai duotum ne mažiau šešiasdešimties, neatrodė itin susisielojus. Nei jo jaunesnysis brolis, kuris platino daugiau žolytės nei bet kuris kitas vaikėzas Gorniko žemesniojoje vidurinėje. Po Libertivilio viduriniąją sklandė romantiškas gandas, kad Sendis patraukė į Meksiką. Sklandė taip pat kitas, ne toks romantiškas gandas: kad Badis Repertonas turėjo ant Sendžio kažkokį piktumą, ir pastarasis manė, jog saugiau būsią išnykti.

Artinosi kalėdinė pertraukėlė, ir mokyklos atmosfera darėsi nerami ir gana audringa - kaip visados prieš ilgas atostogas. Viso mokinių korpuso bendras pažangumo vidurkis kaip paprastai prieš Kalėdas smuktelėjo. Knygų referatai buvo įteikiami pavėluotai ir dažnai įtartinai panėšėjo į santrumpą iš aplankinio viršelio (šiaip ar taip, kiek gi besimokančiųjų antruosius metus anglų literatūrą galėtų pavadinti "Rugiuose ties bedugne" "tąja ugninga pokario jaunystės klasika"?). Klasės darbai buvo paliekami pusiau ar visai nebaigti, sulaikymo po pamokų už bučiavimąsi ir glamonėjimąsi koridoriuose procentas šovė aukštyn it raketa, o bausmių už marichuaną gerokai padaugėjo - mat Libertivilio vidurinės mokyklos auklėtiniai davė sau valią prieš Kalėdas kiek pasikelti nuotaiką. Taigi daugelis mokinių jautė pakilimą; pakilo ir mokytojų nelankomumas; koridoriuose ir klasėse iškilo kalėdinės dekoracijos.

Li Kebot nejautė pakilimo. Pirmąsyk per visą mokymosi vidurinėje laiką susikirto per egzaminą, o už mašininkių praktiką gavo "D". Ji negalėjo susikaupti mokslui; pagaudavo save vis grįžtant ir grįžtant mintimis prie Kristinos - prie žalių prietaisų panelio švieselių, tapusių pritvinkusiomis neapykantos, piktdžiugiškomis katės akimis, stebinčiomis, kaip ji miršta užspringusi.

Bet daugiausia paskutinioji mokslo savaitė prieš kalėdinę pertraukėlę buvo gėrybiškas laikotarpis, kai pražangos, kurios kitu metų laiku būtų pelnę sulaikymo po pamokų raštelius, buvo atleidžiamos, kai kietaširdžiai mokytojai dažnai nuleisdavo egzaminų kartelę, jeigu visai prastai pasirodydavo, kai merginos, anksčiau aršios priešės, susitaikydavo ir kai vaikinai, nuolatos susistumdydavę dėl tikrų ar įsivaizduojamų nuoskaudų, padarydavo tą pat. Galbūt užvis geriausiai meto gėrybiškumą rodė faktas, kad mis Retpek, 23-osios studijų salės Gorgona, buvo pastebėta šypsanti... ir ne sykį, o keletą kartų.

Ligoninėje Denis Gilderis taisėsi vidutiniškai - tempiamuosius įtvarus, laikiusius jį prirakintą prie lovos, pakeitė į kitus, leidžiančius vaikščioti. Gydomoji mankšta nebebuvo tokia kankynė kaip anksčiau. Jis klibinkščiavo po koridorius, išpuoštus blizgučiais bei pirma-, antra- ir trečiarūšiais kalėdiniais paveikslėliais, dunksėdamas ramentais, kartais į taktą iš garsiakalbių linksmai skambančioms kalėdinėms giesmėms.

Tai buvo caesura*, atokvėpis, interliudija; ramybės periodas. Begalinių pasivaikščiojimų ligoninės koridoriais metu Denis mąstė, kad visa galėjo būti blogiau - daug daug blogiau.

Netrukus taip ir atsitiko.

36 / Badis ir Kristina

Aure, aš regiu jį tenai,
Grąso sutraiškyt mane.
Gintis jėgų nėr visai
Ir sprukt kur - išties nežinia.
Vienakiui ir tam aiškiai matyt:
Kažkas bloga man gali nutikt.
- **"The Inmates"**

Antradienį, gruodžio 12-ąją, Libertivilio viduriniosios sporto salėje "Terjerai" pralošė "Piratams" 58-48. Daugelis aistruolių išėjo į ramų, juodą nakties šaltį pernelyg nenusivylę: visi Pitsbergo srities sporto komentatoriai buvo išpranašavę dar vieną "Terjerų" pralaimėjimą. Vargu, ar rezultatą galėjai laikyti netikėtu. Be to, "terjerų" aistruoliai turėjo kuo didžiuotis: Lenis Barongas vienas pats pelnė protu nesuvokiamus 34 taškus, pasiekdamas naują mokyklos rekordą.

Tačiau Badis Repertonas buvo nusivylęs.

Kadangi jis buvo nusivylęs, tokiu labai stengėsi dėtis ir Ričis Trelonis. Taip pat Bobis Stentonas ant užpakalinės sėdynės.

Per kelis mėnesius nuo tada, kai buvo išprašytas iš Libertivilio viduriniosios, Badis tartum senstelėjo. Iš dalies tokį įspūdį darė barzda. Tačiau jis atrodė ne tiek panašus į Klintą Istvudą, kiek į stipriai išgeriančio jauno akto-

* Cezūra (lot.) - riba tarp 2 muzikinių darinių.

riaus sukurtą kapitono Ahabo* personažą. Tas pastarasias kelias savaites Badis nemažai gėrė, sapnuodavo tokius baisius sapnus, jog vargiai juos beprisimindavo. Pabusdavo suprakaitavęs ir drebantis. Jausdamasis vos vos ištrūkęs nuo kažkokios siaubingos lemties, sėlinančios slapčia. Tylomis.

Tačiau kaušalas tuos sapnus nutraukdavo. Nutraukdavo, po paraliais, tiesiog iškart. Dievaži, iškart. Viskas, matyt, per tai, jog naktimis dirbdavo, dienomis miegodavo.

Jis nuleido savojo nušiurusio aplamdyto "Kamaro" langą ir išmetė laukan tuščią butelį, paskiau neatsisukdamas ištiesė ranką atgal ir pareikalavo:

- Dar vieną Molotovo kokteilį, stalo mažordome.

- Tuoj pat, Badi, - pagarbiai atsiliepė Bobis Stentonas ir įdėjo Badžiui į delną dar vieną butelį "Texas Driver". Po žaidimo jis jiems užpirko visą dėžę to gėralo - anot jo, pakankamą kiekį Egipto laivynui suparalyžiuoti.

Mirksnį vairuodamas alkūnėmis, jis nušokdino dangtelį ir nugėrė pusę butelio. Paskiau ilgai, varliškai atsiriaugėjęs, atidavė jį Ričiui. "Kamaro" priekinių žibintų spinduliai slydo 46-uoju keliu, tiesiai it styga šaunančiu į šiaurės rytus per kaimiškuosius Pensilvanijos rajonus. Abipus kelio snaudė apsnigti laukai, žybsėdami galybe šviesos taškelių, mėgdžiojančių žvaigždes juodame žiemos danguje. Lyg atsitiktinai, pusiau apgirtęs, jis važiavo linkui Skvantik Hilso. Per tą laiką jam galėjo šauti į galvą ir kuri nors kita vieta, bet jeigu ne, tai Hilsas buvo puiki, nuošali vieta, kur netrukdomas galėjai gerai prisitašyti.

Ričis vėl sugrąžino butelį Bobiui, kuris nugėrė atsakančiai, nors nekentė "Texas Driver" skonio. Tikėjosi, kad kai labiau apsineš, tasai skonis nebebus jam toks bjaurus. Rytoj gali būti pagiringas ir vemti. Bet iki rytojaus dar buvo toli toli. Bobis tebepatirdavo jaudulį vien nuo to, kad dalyvaudavo jų kompanijoje; mokykloje dar buvo naujokas, ir Badis Repertonas su savąja mažne legendine didybės ir blogio reputacija buvo figūra, į kurią jis žvelgė podraug su baime ir pagarba.

- Sukrušti pajacai, - niūriai pratarė Badis. - Kas per sukruštų pajacų banda. Ir tai vadinasi krepšinis?

- Visi jie - atsilikėlių banda, - sutiko Ričis. - Išskyrus Barongą. Trisdešimt keturi taškai - ne taip jau prastai.

- Nekenčiu to prakeikto juodžiaus, - suurzgė Badis, mesdamas į Ričį ilgą, tiriamą, girtą žvilgsnį. - Tu palaikai tą džiunglių beždžionę?

- Visai ne, Badi, - paskubėjo išsiginti Ričis.

- Na ir gerai. Aš išleisiu jam žarnas.

- Ką nori pirmiau išgirsti? - staiga nuo užpakalinės sėdynės paklausė Bobis. - Gerą ar blogą naujieną?

- Pirmiau blogą, - pasakė Badis. Jis jau tvarkė trečią "Driver'io" butelį ir nejautė gėlos - tik nuoskaudos sukeltą pyktį. Buvo pamiršęs - bent šiuo metu, - kad yra pašalintas iš mokyklos; niršo susikoncentravęs į faktą, kad senosios mokyklos komanda, toji banda sukruštų, subingalvių atsilikėlių, nepateisino jo lūkesčių. - Visados pirmiau blogas. - Šešiasdešimt penkių mylių per valandą greičiu "Kamaras" skriejo į šiaurės rytus dviejų juostų gud-

* Personažas iš klasikinio Melvilio romano "Mobis Dikas".

ronu, kuris panėšėjo į juodų dažų brūkšnį per banguotas baltas grindis. Artėjant prie Skvantik Hilso žemės paviršius po truputėlį ėmė kilti aukštyn.

- Na, bloga naujiena tokia, kad milijonas marsiečių ką tik išsilaipino Niujorke, - pasakė Bobis. - O dabar nori išgirsti gerą naujieną?

- Nėra gerų naujienų, - tyliu, niūriu, sielvartingu balsu tarė Badis. Ričiui norėjosi pasakyti Stentonui, kad nebandytų pralinksminti Badį, kai šio tokia nuotaika; nuo to bus tik blogiau. Verčiau viską palikti savieigai.

Toksai Badis buvo nuo tada, kai kažkoks psichas Kenedžio alėjoje suvažinėjo Mūčį Velčą, tą mažutį elgetaujantį pimpelį.

- Gera naujiena ta, kad jie maitinasi nigeriais ir šlapinasi benzinu, - pasakė Bobis ir nusikvatojo. Kvatojosi gan ilgai, kol sumojo, jog kvatojasi vienas, ir tuomet skubiai užsičiaupė. Pažvelgęs priekin užpakalinio vaizdo veidrodėlyje išvydo krauju pasruvusias Badžio akis, stebeilijančias viršum barzdos gaurų į jį, ir tasai raudonas, šeškiškas žvilgsnis sukėlė jam nemalonų baimės virpulį. Bobiui Stentonui pasidingojo, kad galbūt užsičiaupė minutę ar dvi per vėlai.

Už jų, galbūt kokias tris mylias atstu, sužibo priekinės automobilio šviesos - nelyginant vos matomos geltonos kibirkštėlės naktyje.

- Manai, juokinga? - paklausė Badis. - Papasakojai pašvinkusį rasistinį anekdotą ir manai, jog juokinga? Žinai, kas esi? Sukruštas nepakantūnas.

Bobio žiauna atkaro.

- Betgi tu sakei...

- Aš sakiau, kad nemėgstu Barongo. Apskritai manau, jog juodžiai ne blogesni už baltuosius. - Badis kiek pagalvojo. - Na, beveik ne blogesni.

- Betgi...

- Prikąsk liežuvį arba kulniuosi namo, - suurzgė Badis. - Tuomet galėsi užrašyti ant viso savo sumauto trūkio diržo AŠ NEKENČIU NIGERIŲ.

- O, - silpnu, išsigandusiu balsu pratarė Bobis. Pasijautė tartum ištiesęs ranką įjungti šviesos ir gavęs stiprų elektros smūgį. - Atleisk.

- Paduok man tą butelį ir užčiaupk koserę.

Bobis paskubom padavė “Driver’į”. Jo ranka drebėjo.

Badis išbaigė butelį. Jie pravažiavo ženklą su užrašu SKVANTIK HILSO VALSTYBINIS PARKAS 3 MYL. Vasaros sezono metu parkas garsėjo kaip populiari maudynių vieta, bet nuo lapkričio iki balandžio būdavo uždarytas. Tačiau kelias, vingiuojantis per parką prie Skvantiko ežero, būdavo valomas dėl reguliarių Nacionalinės gvardijos manevrų ir Skautų žvalgų žiemos stovyklų, ir Badis buvo atradęs šoninį įvažiavimą, aplenkiantį pagrindinius vartus ir paskiau prisijungiantį prie parko kelio. Badis mėgo įsmukti į tylų, žiemos užpustytą valstybinį parką, važinėtis po jį ir gerti.

Už jų dvejetas tolimų kibirkštėlių padidėjo iki apskritimų - dvigubų priekinių žibintų, apie mylią atgalios.

- Paduok man dar vieną Molotovo kokteilį, sukruštas rasiste.

Bobis įteikė jam naują butelį “Driver’io”, apdairiai nepratardamas nė žodžio.

Badis godžiai užsitraukė, atsirūgo ir ištiesė butelį šalimais sėdinčiam Ričiui.

- Ne, dėkui, vyruti.

- Gerk, o tai pastatysiu tau su juo klizmą.
- Gerai, gerai, - pasiskubino pasakyti Ričis, be galo gailėdamasis, kad nepasiliko šįvakar namie. Jis išgėrė.
"Kamaras" lėkė pirmyn, priekinėmis šviesomis skrosdamas naktį.
Badis žvilgtelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir išvydo aną, kitą automobilį. Dabar tasai sparčiai artėjo. Jis dirstelėjo į spidometrą ir įsitikino, kad važiuoja šešiasdešimt penkių mylių per valandą greičiu. Automobilis paskui juos spaudė arti septyniasdešimties. Badžiui kilo kažkokia nuojauta - tartum keistai sugrįžtų į sapnus, kurių nepajėgė gerai prisiminti. Lyg kažkieno šaltas pirštas lengvai spustelėjo širdį.
Priekyje kelias šakojosi, 46-asis toliau tęsėsi į rytus Niū Stentono linkui, kitas suko šiaurėn, į Skvantik Hilso valstybinį parką. Didelis oranžinis ženklas skelbė: ŽIEMOS MĖNESIAIS UŽDARYTA.
Beveik nepristabdydamas, Badis pasuko kairėn ir šovė įkalnėn. Parkan vedantis kelias nebuvo itin gerai nuvalytas, ir viršum jo susisiekiančios medžių viršūnės trukdė šiltai popietės saulei nutirpdyti sniego dangą. "Kamaras" slystelėjo ir tuojau pat vėl įsitvėrė kelio. Bobis Stentonas ant užpakalinės sėdynės tyliai, neramiai krenkštelėjo.
Badis pažvelgė į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, tikėdamasis pamatyti iš paskos lekiantį automobilį nušaunant 46-uoju - šiaip ar taip šiame kelyje kitiems vairuotojams nebuvo ko tikėtis, juk baigėsi aklai, - tačiau tasai pasuko netgi greičiau negu Badis ir vijosi juos, dabar atsilikęs mažiau nei ketvirtį mylios. Keturiais žėrinčiais baltais skrituliais tvieskė jo priekinės šviesos, užliedamos "Kamaro" vidų.
Bobis ir Ričis atsigręžė pažiūrėti.
- Kas per velnias? - suniurnėjo Ričis.
Bet Badis žinojo. Staiga jam tapo aišku. Tai buvo tas pats automobilis, kuris suvažinėjo Mūčį. O taip, tai jis. Psichas, kuris sutrynė į asfaltą Mūčį, sėdėjo už to automobilio vairo, ir dabar jis medžiojo Badį.
Jis nuspaudė akceleratorių, ir "Kamaras" ėmė tiesiog skristi. Spidometro adatėlė nuslinko iki septyniasdešimties, o paskiau, palaipsniui krypo prie aštuoniasdešimties. Pro šalį, išvien susiliedami naktyje, skriejo tamsūs medžių siluetai. Šviesos paskui juos neatsiliko; iš teisybės, jos vis artėjo. Dvigubi žibintai susiliejo į porą didelių baltų akių.
- Vyruti, gal sulėtintum, - pasakė Ričis ir, dabar ne juokais išsigandęs, ėmė grabinėtis saugos diržo. - Jeigu mes tokiu greičiu versimės...
Badis nieko neatsakė. Užsikvempęs vairą, žvilgčiojo tai į kelią priekyje, tai į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, kur tos šviesos vis didėjo ir didėjo.
- Priekyje kelio vingiai, - kimiai perspėjo Bobis. Vingiui priartėjus ir nuo priekinių "Kamaro" žibintų sublyksėjus apsauginės tvorelės atšvaitams, jisai sušuko: - Badi! Kelio vingiai! Vingiai!
Badis perjungė į antrą pavarą, ir "Kamaro" variklis protestuodamas sustūgo. Tachometro adatėlė pasiekė 6000 apsisukimų per minutę atžymą, trumpai pašokčiojo ties raudonu 7000 brūkšniu ir paskiau vėl nukrito iki normalesnės ribos. Išmetamosios dujos sproginėjo iš "Kamaro" vamzdžių nelyginant kulkosvaidžio papliūpa. Badis susuko vairą, ir automobilis įsklendė į staigų posūkį. Užpakaliniai ratai slystelėjo kietai suplūktu sniegu.

Paskutinį įmanomą mirksnį jis atsuko vairą atgal, pamyniojo akceleratoriaus pedalą ir tuo metu, kai "Kamaro" užpakalinis sparnas trenkėsi į sniego pusnį, iškasdamas karsto dydžio įdubą ir paskiau atšokdamas, leido savo kūnui laisvai pasvirti. "Kamaras" staigiai kryptelėjo kiton pusėn. Badis atkartojo jo judesį ir paskiau vėl nuspaudė akceleratorių. Mirksnį jam pasirodė, kad tasai nereaguos, kad slydimas tęsis, ir jie paprasčiausiai nuskries skersomis išilgai kelio septyniasdešimt penkių mylių per valandą greičiu, kol galiausiai užtaikys ant pliko gudrono lopinio ir apsivers.

Bet "Kamaras" išsilygino.

- Dieve šventas, Badi, lėčiau! - sukliko Ričis.

Badis užgulė vairą, šiepdamasis pro barzdą, sprogindamas krauju pasruvusias akis. "Driver'io" butelį turėjo suspaudęs tarp kojų. Na! Na! Pamišęs kalės vaike, kraugery! Pažiūrėsim, kaip tau šitai pasiseks neapsivertus!

Po akimirkos žibintai vėl pasirodė, dar arčiau negu pirma. Badžio šypsnys suvirpčiojo ir išblėso. Pirmąsyk jis pajuto, kaip pykinantys, drąsą pakertantys dilgsniai kyla viršun jo kojomis linkui šakumo. Baimė - tikra baimė - persmelkė jį.

Bobis žvelgė atgal, kol besivejantis automobilis įveikė posūkį, ir dabar atsisuko į juos suglumusiu, išblyškusiu veidu.

- Jis nė neslystelėjo, - pranešė jis. - Betgi tai neįmanoma! Tai...

- Badi, kas tenai? - paklausė Ričis.

Jis norėjo paliesti Badžio alkūnę, bet jo ranka buvo nublokšta su tokia jėga, jog krumpliais atsimušė į šoninį stiklą.

- Neliesk manęs, - sušnypštė Badis. Kelias driekėsi tiesiai prieš jį, dabar nebe juodo gudrono, bet balto sniego, suplakto ir klastingo. "Kamaras" griaudėjo šiuo slidžiu paviršiumi daugiau nei devyniasdešimt mylių per valandą greičiu, tarp abipus kelio sustumtų krūtinės aukščio sniego pusnių buvo matytis tik jo stogas ir oranžinis pingpongo kamuoliukas, užmautas ant radijo antenos. - Neliesk manęs, Riči. Neliesk, kai toksai greitis.

- Ar tai... - Ričio balsas nutrūko, jis nepajėgė tęsti.

Badis žvilgtelėjo į jį, ir išvydus mažose paraudusiose draugelio akyse baimę, Ričio paties siaubas plūstelėjo jo gerklėn nelyginant karšta, slidi alyva.

- Aha, - linktelėjo Badis. - Aš taip manau.

Aplinkui jokių namų; jie jau važiavo valstybine teritorija. Aplinkui nieko, tik aukštos sniego pusnys ir tamsūs, tarp savęs susipynę medžiai.

- Jis mums stuktels! - sučirpė nuo užpakalinės sėdynės Bobis spigiu it senės balsu. Jam tarp kojų kartoninėje dėžėje pašėlusiai skimbčiojo likę "Texas Driver" buteliai. - Badi, jis mums stuktels!

Automobilis už jų priartėjo dar labiau - buvo atsilikęs vos penkias pėdas nuo užpakalinio "Kamaro" buferio; savo aukštais žibintais užliejo saloną tokia skaisčia šviesa, jog galėjai skaityti laikraštį. Jis prisislinko netgi dar arčiau. Po akimirkos stuktelėjo.

"Kamaras" kryptelėjo, automobilis už jų kiek atsiliko; Badžiui pasirodė, kad jie staiga ėmė plūdūriuoti, ir jisai suprato, kad jie tik per plauką išvengė, jog pašėlusiu greičiu neimtų slysdami suktis aplinkui ir galiausiai atsitrenktų į ką nors ir apvirstų.

Prakaito lašas, šiltas ir aitrus it ašara, nuriedėjo jam į akį.

Palengva "Kamaras" išsilygino.

Pajutęs, kad vėl kontroliuoja automobilį, Badis dešine pėda švelniai numynė akceleratorių iki pat grindų. Jeigu toje senoje, 58-ųjų rūdžių skardinėje Kaningemas, - ak, argi tai nebuvo dalis sapnų, kuriuos jis vargiai prisiminė? - "Kamaras" jam parodys.

Dabar variklis žviegė. Tachometro adatėlė vėl buvo ties raudona linija, žyminčia 7000 apsisukimų per minutę, spidometras peršoko 100 atžymą, ir sniego pusnys iš abiejų pusių skriejo pro juos su šiurpia tyla. Kelias priekyje atrodė nelyginant perspektyva, nufilmuota beprotiškai pagreitinta kamera.

- O Dieve brangus, - vapėjo Bobis, - Dieve brangus prašau Tave neleisk kad žūčiau o Dieve brangus o mėšlas mėšlas...

Jo tenai nebuvo aną naktį, kai mes sudaužėme Pimpiaveidžio automobilį, pagalvojo Badis. Jis nežino, kas dedasi. Vargšas kalės vaikas, tokia jo sumauta laimė. Tiesą sakant, jam nebuvo gaila Bobio, bet jeigu būtų galėjęs ko nors gailėtis, tai to mažo skystapročio pirmamečio. Šalimais iš dešinės pastiręs sėdėjo Ričis Trelonis, pilkas it antkapinis akmuo, įsisiurbęs akimis į jo veidą. Ričis žinojo, kokios čia sąskaitos. Tikrai žinojo.

Automobilis tylomis vėl artėjo prie jų, jo priekinės šviesos išplito po visą užpakalinio vaizdo veidrodėlį.

Juk jis negali prisivyti! - mintyse šaukė Badis. Negali! Bet automobilis už jų iš tiesų vijosi, ir Badis jautė - taikėsi mirtinam smūgiui. Jo mintys blaškėsi it pelė narvelyje, ieškodama išsigelbėjimo, bet jo nebuvo. Plyšys pusnyne iš kairės, žymintis šalutinį keliuką, kuriuo jis paprastai apvažiuodavo pagrindinius vartus ir patekdavo į parką, jau praskrietas pro šalį. Badžiui stigo laiko, erdvės ir pasirinkimo galimybių.

Vėl lengvai stuktelėjo, ir vėl "Kamaras" slystelėjo - šįkart kažkiek daugiau nei šimto dešimt mylių per valandą greičiu. Jokios vilties, vyruti, fatališkai pagalvojo Badis. Jis visai atitraukė rankas nuo vairo ir sugriebė saugos diržą. Pirmąsyk gyvenime užsisegė jį apie juosmenį.

Tuo pat metu ant užpakalinės sėdynės Bobis Stentonas, ištiktas baimės ekstazės, šaižiai sukliko:

- Vartai, žmogau! O Jėzau, Badi, juk vaaaaarrrr...

"Kamaras" įveikė paskutinę stačią kalvą. Antroji jos pusė nuožulniai leidosi link vietos, kur kelias šakojosi į dvi dalis - įvažiavimą ir išvažiavimą iš parko. Tarp dviejų atšakų ant betono salelės stūksojo nedidukė sarginė - vasarą joje ant sulankstomosios kėdės sėdėdavo moteriškė ir nuo kiekvieno parkan važiuojančio automobilio imdavo po baksą.

Dabar tą sarginę užliejo vaiduokliškai blyški dviejų į ją skriejančių automobilių žibintų šviesa. Slydis stiprėjo, ir "Kamaras" nesulaikomai sviro kairėn.

- Kad tave kur galas, Pimpiaveidi! - sukliko Badis. - Tave ir tavo kuiną, kuriuo atsibeldei! - Jis iš visų jėgų užlaužė vairą, susukdamas jį iki pat galo.

Bobis vėl sukliko. Ričis Trelonis užsidengė delnais veidą, karštligiškai kartodamas paskutinę mintį šioje žemėje: *Saugokis stiklo dūženų saugokis stiklo dūženų saugokis stiklo dūženų...*

"Kamarą" apsuko paskuigaliu priekin, ir dabar iš paskos lekiančio automobilio žibintai plieskė tiesiai į juos, ir Badis pratrūko rėkti, nes tas automobilis buvo tikrai Pimpiaveidžio, priekinių grotelių negalėjai supainioti su jokiomis kitomis, atrodė jos platumo bent mylios, tiktai kad niekas nesėdėjo prie vairo. Automobilis buvo visiškai tuščias.

Paskutines porą sekundžių iki susidūrimo Kristinos žibintai kryptelėjo į šoną - švietė Badžiui iš kairės. "Furija" šovė įvažiuojamuoju keliu taip švariai ir tiksliai, kaip šautuvo vamzdžiu skrieja kulka. Pakeliui numušė medinį barjerą, kuris vartaliodamasis ir blyksėdamas apvaliais atšvaitais nulėkė nakties tamson.

Badžio Repertono "Kamaras" trenkėsi paskuigaliu į betoninę salelę su sarginės būdele viršum jos. Aštuonių colių aukščio betono kraštas nuplėšė visa, kas buvo pritvirtinta prie dugno, ant sniego liko gulėti nelyginant keista skulptūra - susilanksčiusių išmetamųjų vamzdžių ir duslintuvų laužas. "Kamaro" paskuigalys iš pradžių susistūmė į armoniką, o paskiau suknežo. Podraug buvo suknežintas ir Bobis Stentonas. Badis neaiškai pajuto, kaip jam į nugarą šliūkštelėjo tartum kibiras šilto vandens. Tai buvo Bobio Stentono kraujas.

"Kamaras" šoktelėjo oran, versdamasis kūlvirsčiais - sudarkytas reaktyvinis sviedinys skriejančių nuolaužų ir sutrupintų lentų škvale, vienas jo priekinis žibintas maniakiškai tebežėrėjo. Atlikęs pilnus tris šimtus šešiasdešimt laipsnių, trinktelėjo ant žemės, sužvangėdamas dūžtančiais stiklais, ir apsivertė. Termoizoliacinė sienelė trūko, ir variklis kampu pasislinko atgal, sutraiškydamas Ričį Trelonį nuo juosmens žemyn. "Kamaras" nurimo, ir tuo pat metu iš plyšusio jo benzino bako su dusliu sprogimu pliūptelėjo liepsnos.

Badis Repertonas liko gyvas. Skriejančios stiklo skeveldros keliose vietose sužeidė jį - iš kairiosios ausies, nukirstos su chirurgišku tikslumu, teliko raudona skylė galvos šone - ir buvo sulaužyta koja, bet jis buvo gyvas. Saugos diržas išgelbėjo jį. Badis nuspaudė užraktą, ir diržas nukrito. Gale treškėjo ugnis - tartum kažkas glamžytų popierių, ir jis juto už savęs svilinantį jos karštį.

Pabandė atidaryti dureles, tačiau tos buvo užstrigusios.

Švokšdamas metėsi pro žiojėjantį tarpą, kur anksčiau būta priekinio stiklo...

...ir išvydo Kristiną.

Stovėjo priekiu į jį už keturiasdešimties jardų, ilgų slydimo vėžių gale. Jos variklis burzgė tartum lėtai pūškuotų koks nors milžiniškas žvėris.

Badis apsilaižė lūpas. Sulig kiekvienu įkvėpimu jo kairįjį šoną sutraukdavo ir nudiegdavo. Kažkas ir tenai trūkę. Šonkauliai.

Kristinos variklis burzgė tai stipriau, tai silpniau, tai stipriau, tai silpniau. Neaiškiai, tartum per kažkokį beprotišką košmarą, jis išgirdo Elvį Preslį dainuojant "Kalėjimo roką".

Rausvai oranžiniai atšvaitai ant sniego. Dudenantis ugnies šniokštesys. Tuojau susprogs. Tuojau...

Ir tikrai sprogo. Pro šalį pralėkė ir stipriai bumptelėjo į žemę benzino bakas. Badis pajuto, kaip kažkieno ranka šiurkščiai stumtelėjo į nugarą, jis nuskriejo per orą ir nukrito sužalotu šonu ant sniego. Jo striukė degė.

Suinkštęs suskato voliotis po sniegą, užplakdamas ugnį. Paskiau pabandė atsiklaupti. Už jo skaisčiai liepsnojo “Kamaras” - laidotuvių laužas naktyje.

Kristinos variklis vis užriaumodavo ir pritildavo, vis užriaumodavo ir pritildavo, dabar kur kas tankiau, kur kas atkakliau.

Vargais negalais Badžiui pavyko pasikelti ant rankų ir kelių. Pro uždribusius ant akių, sulipusius nuo prakaito plaukus stebeilijo į Kaningemo “Plimutą”. Nuo smūgio į barjerą šio kapotas buvo susigarankščiavęs, o iš radiatoriaus varvėjo vandens ir antifrizo mišinys, kuris garavo sniege it šviežias žvėries paliktas pėdsakas.

Badis vėl apsilaižė lūpas. Buvo sausos it driežo oda. Nugarą jam šilo, lyg nuo vidutiniškai sunkaus saulės įdegio; užuodė smilkstančių drabužių smarsą, bet ištiktas šoko nejuto, kad jo striukė ir dveji marškiniai po ja nudegę.

- Paklausyk, - sulemeno jis, vos suvokdamas savo žodžius. - Paklausyk, ei...

Kristinos variklis užstaugė, ir ji pasinešė į jį, kraipydama į šonus užpakalį, ratams prasisukant per purų sniegą. Susigarankščiavęs kapotas šaltai žiojėjo it prašiepti nasrai.

Pasikėlęs ketveriomis, Badis laukė, spirdamasis viską nustelbiančiai paskatai iškart šokti į šoną ir nuropoti iš kelio, spirdamasis - kiek pajėgė - laukinei panikai, kuri niokojo savitvardą. Automobilyje nė gyvos dvasios. Lakesnės vaizduotės žmogus, rasi, jau būtų išprotėjęs.

Paskutinę įmanomą sekundę jis nusirito kairėn, suklikdamas, kai susigrumdė kojos lūžgaliai. Už kelių colių kažkas sviediniu pragriaudėjo pro šalį, mirksnį veidan jam plūstelėjo išmetamųjų dujų smarvė, o paskiau suraudonavo sniegas, nutviekstas užpakalinių Kristinos šviesų.

Pačiuožus ji apsisuko ir vėl pasinešė į jį.

- Ne! - sukliko Badis. Skausmas pervėrė krūtinę. - Ne! Ne! N...

Jis atšoko į šalį - nugalėjo akli refleksai, - ir šįsyk sviedinys praskriejo arčiau, atplėšdamas vieno bato odą, kairioji koja jam iškart apmirė. Kaip paklaikęs jis ropomis apsisuko - nelyginant mažas vaikas, žaisdamas per savo gimtadienio šventę. Kraujas iš burnos dabar susimaišė su snargliais, nekliudomai varvančiais iš nosies; vienas lūžusių šonkaulių įsmigo į plautį. Kraujas sruvo skruostu iš skylės galvoje, kur anksčiau būta ausies. Iš nosies veržėsi šarmojantis kvapas. Jis alsavo švilpiančiai, su pertrūkiais, užsikūkčiodamas.

Kristina stabtelėjo.

Iš jos išmetamojo vamzdžio aukštyn kilo baltas garas, variklis stukseno ir murkė. Priekinis stiklas buvo tamsus, nepermatomas. Už Badžio “Kamaro” likučiai svaidė dangun riebius liepsnos liežuvius. Aštrus it skustuvo ašmenys vėjas blaškė juos ir sklaidė. Bobis Stentonas sėdėjo užpakalinės sėdynės pragare, jo galva buvo atlošta, juoduojančiame veide sustingus šypsena.

Žaidžia su manimi, pagalvojo Badis. Žaidžia su manimi, štai ką daro. Kaip katė su pele.

- Prašau, - sušvogždė jis. Priekiniai žibintai žilpino, jo skruostu ir nuo burnos kampų varvantis kraujas tapo juodas, lyg ten ropotų vabzdžiai. - Pra-

šau... aš... aš pasakysiu jam, kad gailiuosi... nušliaušiu pas jį niekingai keturiomis, jeigu tu to nori... tik prašau... pr...

Variklis suriaumojo. Kristina šoko ant jo nelyginant iš tamsiųjų amžių išnirus sena lemtis. Badis sustūgo ir vėl metėsi į šoną, ir šįsyk buferis pataikė jam į blauzdą, sulaužydamas antrą koją ir nusviesdamas ant sniego pusnių parko kelio pakraštу. Jis šleptelėjo išsipleikęs it pustuštis grūdų maišas.

Kristina vėl apsisuko link jo, bet Badis išvydo šansą, savo menkutį šansą. Kaip paklaikęs ėmė ropštis pusnimi aukštyn, kasdamasis į sniegą plikomis rankomis, kurių visai nebejautė, kasdamasis pėdomis ir nebodamas sulaužytų kojų baisaus skausmo dūrių. Traukė į save orą su švilpesiu, o žibintai plieskė vis ryškiau, variklis riaumojo vis stipriau; kiekvienas sniego grumstas dabar metė savo juodą, dantytą šešėlį, ir Badis juto tai, juto tai už savęs lyg kažkokį baisų tigrą žmogėdrą.

Sudžeržgė, sužviegė metalas, ir Badis sušuko - Kristinos buferis vieną jo koją įspaudė į sniegą. Jis ištraukė ją iš pusnies, palikdamas giliai įstrigusį batą.

Juokdamasis, marmaliuodamas, verkdamas Badis pasiekė prieš daugelį dienų kokios nors Nacionalinės gvardijos motorizuotos komandos sustumto sniego pylimo viršūnę, užsikniaubė ant jos, balansuodamas įsitvėrė rankomis ir vos vos išsilaikė nenuriedėjęs atgal.

Pasukęs galvą išvydo Kristiną. “Plimutas” atsitraukė skersai kelio ir vėl metėsi į priekį, užpakaliniais ratais svaidydamas, kasdamas sniegą. Trenkėsi į pusnį pėda žemiau tos vietos, kur buvo užsirepečkojęs Badis, priversdamas šį susvyruoti ir išjudindamas nedidelę sniego laviną. Nuo smūgio Kristinos kapotas dar labiau susigarankščiavo, bet Badis liko nekliudytas. Per pakelto sniego miglą ji vėl atsitraukė, variklis dabar tarsi sustaugė iš beviltiško pykčio.

Badis pergalingai šūktelėjo ir atkišo jos linkui savo vidurinįjį pirštą.

- Užsikrušk! Užsikrušk! Užsikrušk! - Iš lūpų jam tiško seilės podraug su krauju. Sulig kiekvienu žiopčiojančiu oro įkvėpimu skausmas tartum giliau smigo į kairįjį šoną, šį sustingdydamas ir paralyžiuodamas.

Kristina sustūgo ir vėl trenkėsi į pusnį.

Šįsyk stambus pylimo gabalas, palaisvintas automobilio pirmojo antpuolio metu, ėmė slysti žemyn, užberdamas Kristinos susiraukšlėjusį, prasišiepusį snukį, ir Badis mažne nuslydo kartu su juo. Išsigelbėjo tik skubiai nušliuoždamas užpakaliu ir atsistumdamas rankomis, kurios stvarstėsi sniego nelyginant kruvini kabliai. Kojos buvo ištisa kančia, ir jis sukniubo ant šono, žiopčiodamas it ištraukta ant kranto žuvis.

Kristina vėl atūžė.

- Dink iš čia! - sušuko Badis. - Dink iš čia, beprote KEKŠE!

Ši vėl trenkė į pusnį, ir dabar nuslinko tiek sniego, jog nugramzdino kapotą iki pat priekinio stiklo. Sušvytavo valytuvai, nublokšdami tirpstantį sniegą.

Ji vėl atsitraukė, ir Badis suprato, kad dar vienas smūgis pasiųs jį kūlverščiom kartu su sniegu ant Kristinos kapoto.

Jis atšoko atgal ir nusirito žemyn kitu pylimo šlaitu, kassyk suklykdamas, kai jo sulaužyti šonkauliai atsitrenkdavo į gruntą. Sustojo riedėjęs pa-

laidame sniege ir pažvelgė aukštyn į juodą dangų, šaltas žvaigždes. Jo dantys bejėgiškai kaleno, visą kūną krėtė drebulys.

Kristina nebepuolė, bet jis girdėjo tyliai burzgiant jos variklį. Nepuolė, tačiau laukė.

Jis pažvelgė į dangaus fone dunksantį sniego pylimą. Degančio už jo "Kamaro" pašvaistė po truputėlį ėmė blėsti. Kiek laiko praėjo nuo tada, kai jie trenkėsi? Jis nežinojo. Ar kas nors pastebės gaisrą ir atskubės jo išgelbėti? Nežinojo ir to.

Badis išsyk suvokė du dalykus: kad kraujas srūva jam iš burnos - srūva bauginančiu greičiu - ir kad jam labai šalta. Jeigu niekas nepasirodys, jis negyvai sušals.

Vėl baisiausiai persigandęs, jis vargais negalais atsisėdo. Pamėgino nuspręsti, ar jam pavyks užsirangyti viršun ir stebėti automobilį, - buvo blogiau jo nematyti, - ir tuo metu vėl žvilgtelėjo pylimo viršun. Jam užėmė kvapą.

Ten stovėjo žmogus.

Tiktai anaiptol tai nebuvo žmogus: tai buvo lavonas. Pūvantis lavonas su žaliomis kelnėmis. Be marškinių, tačiau apie jo juoduojantį liemenį juosėsi nugaros vyturas, aplipęs pilka žeme. Pro aptempusią veidą odą švytėjo baltas kaulas.

- Štai tau, šūdžiau, - sukuždėjo šis žvaigždžių nušviestas vaiduoklis.

Paskutinė Badžio savitvarda išgaravo, ir jis ėmė isteriškai klykti, akys išlipo ant kaktos, ilgi plaukai aplinkui kruviną, suodžiais išteptą veidą papuro groteskišku šalmu, nes kiekvieno jų šaknis sustandėjo ir pastiro. Kraujas pliūpsniais pasipylė iš burnos ir permerkė striukės apykaklę; jis pabandė atsistumti atgal, vėl rankomis kabindamasis į sniegą ir čiuoždamas užpakaliu, tačiau tas daiktas artėjo prie jo. Buvo be akių. Jo akys buvo išnykusios iš veido, sugraužtos dievažin kokių besiranganančių padarų. Ir jis galėjo užuosti tai, o Dieve, jis galėjo užuosti tai, ir kvapas buvo it pūvančių pomidorų, mirties kvapas.

Rolando D. Lebėjaus lavonas ištiesė į Badį Repertoną savo yrančias rankas ir išsišiepė.

Badis sukliko. Badis sustūgo. Ir staiga sustingo, lūpomis, išpūstomis tobulo išbaigtumo "O" raide, lyg būtų norėjęs pabučiuoti kėblinantį prie jo siaubą. Rankomis jis draskė ir braižė kairiąją savo suplėšytos striukės pusę viršum širdies, kurią galiausiai pradūrė dantytas šonkaulio lūžgalis. Nuvirto aukštielninkas, pėdomis kapstydamas sniegą ir iš suglebusios burnos ilga, balta srove išleisdamas paskutinį kvapą... tartum automobilio išmetamosios dujos.

Ant pylimo jo regėtasis daiktas suvirpčiojo ir dingo. Neliko jokių pėdsakų.

Kitoje pylimo pusėje Kristinos variklis ėmė suktis su kurtinančiu, pergalingu stūgsmu, kuris, atsimušęs nuo niūrių, apsnigtų Skvantik Hilso aukštumų, sugrįžo atgal.

Tolimame Skvantik Hilso pakraštyje, maždaug už kokių dešimties mylių, jaunikaitis, išsirengęs paslidinėti prie žvaigždžių šviesos, išgirdo tą garsą ir staiga sustojo, padėjęs rankas ant lazdų ir pakreipęs galvą.

Umai nugara jam pašiurpo žąsies oda, ir nors žinojo, kad tai tik automobilis kažkur kitoje ežero pusėje, - ramiomis žiemos naktimis garsas čia skrisdavo toli, - pirmoji toptelėjusi mintis buvo ta, kad atsibudęs kažkoks priešistorinis žvėris atsivijo žemėn savo grobį: gal koksai didžiulis vilkas ar aštriadantis tigras.

Garsas nepasikartojo, ir jis nušliuožė toliau.

37 / Darnelas mąsto

Mažyt, priimk savan automobilin!
Ei, mažyt, priimk savan automobilin!
Sakyk, saldi mažyt,
Na, kaip jauties? Ko tyli?

- Česteris Barnetas

Tą naktį, kai Badis Repertonas ir jo draugeliai Skvantik Hilse susitiko su Kristina, Vilis Darnelas buvo garaže iki vėlyvo vidurnakčio. Tą dieną jo emfizema ypač pablogėjo. Kai ta šitaip pablogėdavo, jis bijodavo atsigulti, nors šiaip jis miegodavo it barsukas.

Daktaras pasakė, kad maža tikimybė, jog jis uždustų miegodamas, bet jam senstant ir emfizemai pamažu vis stipriau gniaužiant plaučius, jis vis labiau ir labiau to bijojo. Faktas, kad jo baimė iracionali, nė kiek jos nesusilpnino. Nors nuo dvylikos metų amžiaus - o tatai jau buvo prieš keturiasdešimt devynerius metus! - jis nebuvo įkėlęs kojos į bet kokio tikėjimo bažnyčią, dabar liguistai domėjosi aplinkybėmis, susijusiomis su popiežiaus Jono Pauliaus I mirtimi prieš dešimtį savaičių. Jonas Paulius pasimirė lovoje ir joje buvo rastas rytą. Tikriausiai jau stingstantis. Kaip tik šitoji mintis persekiojo Vilį: tikriausiai jau stingstantis.

Jis įvažiavo į garažą pusę dešimtos savuoju 1966-ųjų “Kraisler Imperialu” - paskutiniu automobiliu, kokį dar ketino kada nors turėti. Maždaug tuo pat metu Badis Repertonas pastebėjo savo užpakalinio vaizdo veidrodėlyje dvejetą tolimųjų šviesų kibirkštėlių.

Vilio turtas siekė daugiau nei du milijonus dolerių, bet pinigai nebeteikė jam daug pasitenkinimo, jeigu išvis kada nors teikė. Pinigai netgi nebeatrodė visiškai realūs. Niekas nebeatrodė, išskyrus emfizemą. Toji buvo bjauriai reali, ir Vilis sveikindavo visa, kas atitraukdavo jo mintis nuo jos.

Kad ir Arnio Kaningemo problema - šitai atitraukė jo mintis nuo emfizemos. Jam atrodė, kad kaip tik todėl jis leido Kaningemui sukinėtis jo garaže, nors visi jo instinktai kuo įsakmiausiai ragino atsikratyti vaikinu - jis buvo kažkuo pavojingas. Kažkas dėjosi su Kaningemu ir jo atstatytuoju 58-ųjų “Plimutu”. Kažkas labai keista.

Vaikino šiąnakt nebuvo; jis ir visas Libertivilio viduriniosios šachmatų klubas svečiavosi Filadelfijoje, kur vyko tridienis Šiaurės valstijų rudens Turnyras. Kaningemas juokavo dėl numatytos kelionės; jis labai pasikeitė nuo to spuoguoto, didžiaakio bernioko, kurį buvo užpuolęs Badis Reperto-

nas, bernioko, į kurį Vilis iškart (ir klaidingai) numojo kaip į ištižėlį mamyčiuką ir, be to, gal žydrį.

Vienas dalykas - jis tapo ciniškas.

Vakar popiet kontoroje, kai juodu papsėjo cigarus (berniukas pamėgo ir tuos; Vilis abejojo, ar jo tėvai apie tai žino), jis prisipažino Viliui praleidęs tiek daug šachmatų klubo susirinkimų, jog pagal galiojančias taisykles jau buvo praradęs narystę. Slausonas, pedagogas konsultantas, tai žinojo, bet patogiai žiūrėjo pro pirštus, kol nepasibaigs Šiaurinių Valstijų turnyras.

- Aš praleidau daugiau susirinkimų negu bet kuris kitas, ir šūdžius tą žino... - Arnis susiraukė ir griebėsi abiem rankom už strėnų.

- Turėtum pasirodyti gydytojui, - pastebėjo Vilis.

Arnis pamerkė akį, ir staiga jis pasirodė kur kas vyresnis negu bemaž aštuoniolikos metų.

- Man nieko nereikia, tik gerai krikščioniškai pasidulkinti, kad ištiesinčiau stuburą.

- Tad tu vyksti į Filę? - Vilis buvo nusivylęs, nors Kaningemui priklausė išeiginės dienos; tai reiškė, kad porą ateinančių vakarų turės palikti garažo vyresniuoju Džimį Saiksą, o tas nė velnio nesusigaudo.

- Žinoma, aš čia nepasirodysiu tris proto mankštos dienas, - pasakė Arnis, išvydo surūgusį Vilio veidą ir išsišiepė. - Nesirūpinkite. Kai taip arti Kalėdos, visi jūsų nuolatiniai klientai perka žaislus vaikučiams, o ne žvakes ar karbiuratorius automobiliams. Ši vieta iki metų pradžios bus apmirusi, juk jūs tai žinote.

Tuose žodžiuose buvo ganėtinai tiesos, tačiau jam nereikėjo snargliaus bernioko pamokymų.

- Ar sugrįžęs nenuvažiuotum dėl manęs į Olbenį? - tada paklausė Vilis.

Arnis atsargiai pažvelgė į jį.

- Kada?

- Šią savaitę.

- Šeštadienį?

- Taip.

- Koks reikalas?

- Tu paimsi mano "Kraislerį" ir nuvažiuosi į Olbenį, štai koks, po šimts, reikalas. Henris Bakas turi keturiolika "švarių" naudotų automobilių, kuriais nori atsikratyti. Jisai sako, jie "švarūs". Tu pasižiūrėsi juos. Duosiu tau neužpildytą čekį. Jeigu jie atrodys tinkami, sudaryk sandėrį. Jeigu atrodys "karšti", pasakyk jam, kad užsikruštų su jais.

- O ką gabenu su savimi?

Vilis ilgai žvelgė į jį.

- Imi bijotis, Kaningemai?

- Ne. - Arnis užspaudė į peleninę pusiau surūkytą cigarą. Pasiteisinamai pažvelgė į Vilį. - Tik galbūt aš jaučiu, kad rizika kaskart vis didėja. Tai kokas?

- Aš paprašysiu Džimį, kad nuvežtų, - šiurkščiai metė Vilis.

- Tik pasakykit, kas tai.

- Du šimtai blokų "Winston'ų".

- Tvarka.
- Tikrai? Tik tiek turi pasakyti?
Arnis nusijuokė:
- Tai bus permaina po šachmatų.

Vilis pastatė "Kraislerį" į boksą arčiausiai savo kontoros, į tą, prie kurio buvo linijomis apvestas užrašas MISTERIO DARNELO NEUŽBLOKUOTI! Jis išlipo ir užtrenkė dureles, puškuodamas, sunkiai gaudydamas kvapą. Emfizema buvo užslėgus jam krūtinę ir šiąnakt, atrodo, atsivedė dar ir brolį. Ne, jis nesirengia gultis, kad ir ką sakytų tas asilas daktaras.

Džimis Saiksas apatiškai braukė grindis dideliu stumdomuoju šepečiu. Džimiui, aukštam ištysėliui, buvo dvidešimt penkeri metai. Dėl savo nedidelio protinio atsilikimo atrodė galbūt kokiais aštuoneriais metais jaunesnis. Buvo pradėjęs šukuotis plaukus - stipriai sutrauktus atgal šeštojo dešimtmečio stiliumi, mėgdžiodamas Kaningemą, kurį Džimis mažne dievino. Neskaitant tylaus šepečio šiūravimo į alyvuotą betoną - garaže buvo tylu. Ir tuščia.

- Šiąnakt čia iš tiesų judri vietelė, ką, Džimi? - sušvokštė Vilis.

Džimis apsidairė.

- Ne, misteri Darnelai, nieko nepasirodė nuo tada, kai atėjo misteris Hetčas ir pasiėmė savąjį "Farleiną", o tai buvo prieš pusę valandos.

- Aš tik pajuokavau, - pasakė Vilis, vėl trokšdamas, kad čia būtų Kaningemas. Su Džimiu galėjai kalbėtis tik pačiu primityviausiu lygiu. Vis dėlto galbūt pakviesiąs jį puodeliui kavos su šlakeliu "Courvoisier" ant viršaus. Pasėdės trise. Jis, Džimis ir emfizema. O galbūt, kadangi šįvakar emfizema atsivedė brolį, keturiese. - Ką tu pasakytum dėl...

Jis staiga nutilo, pastebėjęs, kad dvidešimtasis boksas tuščias. Kristinos nebuvo.

- Arnis buvo atėjęs? - paklausė jis.

- Arnis? - perklausė Džimis, kvailai mirksėdamas.

- Arnis, Arnis Kaningemas, - nekantriai pakartojo Vilis. - Kiek Arnių tu pažįsti? Jo automobilio nėra.

Džimis pažvelgė linkui dvidešimtojo bokso ir susiraukė.

- O. Aha.

Vilis nusišypsojo.

- Gudročius išmuštas iš gudročių šachmatų turnyro, a?

- O, nejaugi? - paklausė Džimis. - Ojergutėliau, tai labai blogai, a?

Vilis vos susiturėjo nesugriebęs Džimio, gerai jo nepapurtęs ir neapkūlęs. Tik nereikia supykti; nuo to vien sunkiau kvėpuoti, ir galiausiai teks susišvirkšti pilną dozę tos bjaurasties iš savo inhaliatoriaus.

- Nagi, ką jis pasakė, Džimi? Ką tau pasakė, kai jį išvydai? - Bet staiga, be jokios abejonės Vilis suprato, kad Džimis su Arniu nesimatė.

Džimis galiausiai sumojo, kurlink Vilis lenkia.

- O, aš su juo nesimačiau. Žinote, tik pastebėjau išvažiuojant pro duris Kristiną. Vyruti, tai bent daili mašina, tiesa? Jisai sutvarkė ją tiesiog stebuklingai.

- Taip, - sutiko Vilis. - Stebuklingai. - Sąsajoje su Kristina tas žodis jam topteldavo ir anksčiau. Staiga dingo noras pakviesti Džimį puodeliui kavos su brendžiu. Tebežvelgdamas į dvidešimtąjį boksą, jis tarė: - Dabar gali eiti namo, Džimi.

- Ojergutėliau, misteri Darnelai, jūs sakėte, kad šįvakar aš galėsiu padirbėti šešias valandas. O tatai bus tik dešimtą.

- Aš atžymėsiu tave dešimtą.

Apsiblaususios Džimio akys nušvito nuo tokio netikėto, bemaž negirdėto dosnumo.

- Tikrai?

- Aha, tikrai, tikrai. Laikyk tai dovana po eglute ir keliauk, Džimi, gerai?

- Žinoma, - pasakė Džimis, mąstydamas, kad pirmąsyk per penkerius ar šešerius metus, kuriuos dirbo pas Vilį (jam sunku prisiminti kiek iš tikrųjų, nors jo motina tai prižiūrėjo, kaip ir visus mokesčių dokumentus), senajam niurzgliui užėjo kalėdinė nuotaika. Visai kaip tame filme apie tris vaiduoklius. Pasitelkęs savo paties kalėdinę nuotaiką, Džimis sušuko:

- Šaunu, drauguži!

Vilis susiraukė ir nudramblojo į kontorą. Įjungė kavos aparatą ir atsisėdo prie rašomojo stalo, stebėdamas, kaip Džimis padeda šepetį, išjungia didžiumą palubės fluorescencinių lempų ir nusikabina savo sunkų paltą.

Atsilošęs krėsle, Vilis susimąstė.

Kas be ko, tai jo smegenys padėjo jam išgyventi visus tuos metus, išgyventi ir ne tik; jis niekad nebuvo gražuolis, visą savo suaugusį gyvenimą buvo storas, o jo sveikata - visados siaubinga. Vieną pavasarį ištikusią skarlatiną sekė apylengvis poliomelitas, po kurio dešinioji ranka veikė tik maždaug septyniasdešimties procentų pajėgumu. Jaunuolio amžiaus kentėjo nuo vočių. Kai Viliui buvo keturiasdešimt treji, jo daktaras vienoje pažastyje aptiko didelį, korėtą auglį. Pasirodė, jog tasai nebuvo piktybinis, bet operacija po šio pašalinimo prikaustė jį prie lovos beveik visai vasarai, ir dėl to jam išsivystė pragulos. Po metų mažne numirė nuo abipusio plaučių uždegimo. O dabar - prasidedantis diabetas ir emfizema. Bet jo smegenys visad buvo puikios ir guvios, ir šios smegenys padėjo jam ne tik išgyventi.

Tad jis atsilošė krėsle ir susimąstė apie Arnį. Matyt, vienas iš dalykų, kurie jį palankiai nuteikė Kaningemo atžvilgiu po to, kai šis pasipriešino anądien Repertonui - tai tam tikras panašumas į senų senų laikų paauglį Vilį Darnelą. Žinoma, Kaningemas nebuvo ligotas, tačiau spoguotas, nemėgstamas, vienišius. Visi tie dalykai taip pat buvo tiesa ir jaunojo Vilio Darnelo atžvilgiu.

Kaningemas irgi turėjo smegenis.

Smegenis ir tą automobilį. Tą keistą automobilį.

- Labanakt, misteri Darnelai, - šūktelėjo Džimis. Jis kiek pastovėjo prie durų ir tada neužtikrintai pridūrė: - Linksmų Kalėdų.

Vilis pamojavo jam ranka. Džimis išėjo. Vilis išsimuistė iš krėslo, išsiėmė iš dokumentų spintelės butelį "Courvoisier", pastatė jį šalia kavos aparato ir paskiau vėl atsisėdo. Jo mintyse tiksėjo apytikrė chronologija.

Rugpjūtis: Kaningemas atvažiuoja ir pastato dvidešimtajame bokse seną 58-ųjų "Plimuto" griuveną. Tas atrodo kažkur matytas, ir iš tikrųjų taip yra.

Tai Rolio Lebėjaus "Plimutas". Ir Arnis to nežino - jam nėra reikalo žinoti, - bet kadaise Rolis Lebėjus irgi kartais atlikdavo reisus į Olbenį, Berlingtoną dėl Vilio Darnelo... tiktai tais ūkuose paskendusiais laikais Vilis turėjo 54-ųjų "Kadilaką". Skirtingos transporto priemonės, ta pati dvigubo dugno bagažinė su paslėptu skyriumi fejerverkams, cigaretėms, kaušalui ir žolytei. Tomis dienomis Vilis nė girdėt nebuvo girdėjęs apie kokainą. Jo nuomone, šitai buvo žinoma tik Niujorko džiazo muzikantams.

Rugpjūčio pabaiga: Repertonas ir Kaningemas susikerta, ir jis išgrūda Repertoną. Pavargo nuo pastarojo nuolatinio gyrimosi, gaidiško pasipūtimo. Buvo nepatogus klientas ir nors atlikinėdavo visus reisus į Niujorką ir Naująją Angliją, kokių tik Viliui reikėdavo, buvo nerūpestingas, o nerūpestingumas pavojingas. Buvo linkęs viršyti greitį, už tai gaudavo baudos talonus. Trūko tik to, kad koks nors pernelyg landus kopas pastatytų juos visus prieš teismą. Darnelas nebijojo, kad sės kaliuzėn - tik ne Libertivilyje, - bet būtų atrodę negražiai. Būta meto, kai jam nelabai rūpėjo, kaip visa atrodydavo, bet dabar jisai senesnis.

Vilis atsistojo, įsipylė kavos ir kliustelėjo jon dangtelį brendžio. Stabtelėjo, pagalvojo ir kliustelėjo antrą dangtelį. Paskiau atsisėdo, išsitraukė iš viršutinės kišenės cigarą, apžiūrėjo ir uždegė jį. Užsikrušk, emfizema. Še tau.

Supamas kylančių kvapnių dūmų, pasistatęs prieš save gerą karštą kavą, paskanintą brendžiu, Darnelas žvelgė į savo tamsų, tylų garažą ir mąstė toliau.

Rugsėjis: Vaikinas paprašo duoti jam prisilipdyti techninės apžiūros lipduką ir paskolinti prekybos agento ženklą, kad galėtų nusivežti savo merginą į futbolo rungtynes. Darnelas išpildo jo prašymą - velnias, būdavo laikas, kai jis pardavinėdavo apžiūros lipdukus po septynis dolerius ir nė nepažvelgdavo į automobilį, ant kurio tasai būdavo priklijuojamas. Be to, vaikino automobilis atrodė gerai. Galbūt šiek tiek negrabiai ir vis dar kėlė nemaža triukšmo, bet apskritai atrodė velniškai gerai. Jis išties gerai pasidarbavo restauruodamas.

Ir tai, po šimts, gana keista, ar ne, kai pagalvoji, kad niekas nematė kada nors jį iš tikrųjų dirbant.

O, mažmožius - taip. Pamainydavo gabaritinių šviesų lemputes. Pakeisdavo padangas. Vaikinas nekvailas apie automobilius: Vilis vieną dieną sėdėjo šiame pat krėsle ir stebėjo, kaip jis keitė užpakalinės sėdynės apmušalus. Bet niekas nematė jo dirbant prie automobilio išmetimo sistemos, kuri buvo visiškai suirus, kai jis pirmąsyk čion įvairavo "Plimutą" praėjusios vasaros pabaigoje. Ir niekas taip pat nematė jo darbuojantis prie kėbulo, nors... "Furijos" kėbulas, graužiamas toli pažengusio vėžio tuo metu, kai vaikinas ją čia atvarė, dabar atrodo naujutėlaitis.

Darnelas žinojo, ką manė Džimis Saiksas, kadangi sykį jį paklausė. Džimis manė, kad Arnis rimtai dirba naktimis, kai visi išsiskirsto.

- Velniškai daug nakties darbo, - garsiai ištarė Darnelas, pajuto staigų šaltį, kurio netgi nepajėgė pašalinti brendžiu paskaninta kava. Aha, daug nakties darbo. Turėjo jo būti. Nes dienomis vaikinas, atrodo, veikė vien tai, jog

klausėsi tos briliantininės muzikos per WDIL. Ir daug betiksliai slampinėjo po garažą.

- Spėju, didžiumą darbo atlieka naktį, - tuomet pasakė Džimis su perdėm naiviu įsitikinimu vaiko, aiškinančio kaip Santa Klausas nusileidžia pro kaminą ar kaip dantų fėja padeda jam po pagalve dolerio ketvirtinę. Vilis netikėjo nei Santa Klausu, nei dantų fėja, ir taip pat jis netikėjo, kad Arnis atstatinėjo Kristiną naktimis.

Kiti du faktai neramiai ridinėjosi jo mintyse nelyginant du biliardo rutuliai, ieškantys kišenėlės, kur įkrist poilsiui.

Jis žinojo, kad Kaningemas ilgai pravažinėjo automobilį užpakaliniame kieme prieš gaudamas oficialų leidimą juo važinėti - tai viena. Tiesiog sukinėjosi pamažu ten ir atgal siaurais takeliais tarp tūkstančių laužan suverstų automobilių užpakaliniame kieme, didumo sulig miesto kvartalu. Po to, kai visi išeidavo, važinėjosi penkių mylių per valandą greičiu, vis sukdamas ir sukdamas ratus aplinkui didžiulį kraną su apvaliu elektromagnetu ir hidraulinį presą automobiliams traiškyti. Važinėjosi. Kai sykį Darnelas paklausė jį apie tai, Arnis atsakė tikrinąs priekinių ratų balansuotę. Bet vaikinas, po paraliais, nemokėjo meluoti. Kas gi tikrina ratų balansuotę penkių mylių per valandą greičiu?

Štai ką Kaningemas darydavo, kai visi išeidavo namo. Toks buvo jo nakties darbas. Važinėtis tenai už garažo, nardyti pirmyn ir atgal tarp to laužyno, neryškiai savo surūdijusiuose lizduose blyksinčių priekinių žibintų šviesoje.

O paskiau "Plimuto" hodometras. Jisai sukosi atgal. Kaningemas jam tai parodė su gudria šypsenėle. Sukosi atgal nepaprastai greitai. Pasakė Viliui manąs, jog hodometras sulig kiekviena iš tiesų nuvažiuota mylia atsisuka atgal penkias mylias. Tuomet Vilis nuoširdžiai nustebo. Naudotų automobilių versle buvo girdėjęs apie atgal atsukamus hodometrus, - praeityje ir pats tai neretai praktikavo (podraug prikimšdamas pavarų dėžes pjūvenomis, kad nuslopintų jų priešmirtinį inkštesį ir supildamas dėželes avižinių dribsnių į kraštutinai negaluojantį radiatorių, kad laikinai užkimštų protėkius), - bet jam neteko regėti tokio savaimiškai besisukančio atgal. Būtų pagalvojęs, jog tai neįmanoma. Arnis tik nutaisė keistą šypsenėlę ir pavadino tai nikiu. Tai buvo nikis, tikrai taip, pagalvojo Vilis. Velniškas nikis. Vyruti, tai bent daili mašina, tiesa? Jisai sutvarkė ją tiesiog stebuklingai.

Vilis netikėjo Santa Klausu ar dantų fėja, bet mielai sutiko, kad pasauly esama keistų dalykų. Praktiškas žmogus tai pripažįsta ir jeigu įmanoma stengiasi tuo pasinaudoti. Vienas Vilio draugužis, kuris gyveno Los Andžele, tvirtino regėjęs prieš didįjį 67-ųjų žemės drebėjimą savo žmonos šmėklą, ir Vilis neturėjo priežasčių netikėti šiuo pasakojimu (nors jis būtų visiškai nepatikėjęs, jeigu draugas turėtų iš to kokią naudą). Kventas Jungermenas, kitas draugužis, tvirtino regėjęs savo seniai mirusį tėvą, stovintį prie jo lovos kojūgalio ligoninės palatoje po to, kai Kventas, metalo suvirintojas, siaubingai nukrito nuo Miško gatvėje statomo namo ketvirto aukšto.

Per savo gyvenimą Vilis nuolat girdėdavo tokias istorijas, kaip, be abejo, ir daugelis žmonių. Ir kaip tikriausiai daugelis mąstančių žmonių, jis atidėdavo tokias istorijas tartum į kokį atvirą aplanką, nei jomis tikėdamas, nei

netikėdamas, nebent pasakotojas būdavo aiškiai trenktas. Jis atidėdavo jas į tą atvirą aplanką, nes niekas nežino, iš kur žmonės atsiranda, kai gimsta ir kur nueina, kai numiršta, ir visi unitų dvasininkai, vėl atgimę Jėzaus skelbėjai, popiežiai ir scientologai nepajėgtų Vilio įtikinti priešingai. Vien tik todėl, kad kai kurie žmonės šiuo klausimu pakvaišę, dar nereiškia, kad jie ką nors išmano. Jis atidėdavo tokius dalykus į tą atvirą aplanką, kadangi jam pačiam nieko iš tiesų nepaaiškinamo niekad nebuvo nutikę. Galbūt, jeigu neskaityt ko nors panašaus, kas nutinka dabar.

Lapkritis. Repertonas su savo draugeliais oro uoste sutalžo Kaningemo automobilį į mėšlo krūvą. Kai šį atitempia ant tralo, atrodo lyg sumindžiotas kokio nors milžino. Darnelas apžiūri jį ir pagalvoja: daugiau jis nebevažiuos. Viskas. Nenuvažiuos nė pėdos. O mėnesiui baigiantis Kenedžio alėjoje užmušamas Velčų bernas.

Gruodis. Ateina pašniukštinėti valstijos policijos detektyvas. Dženkinsas. Jis ateina pašniukštinėti vieną dieną ir kalbasi su Kaningemu, paskiau ateina pašniukštinėti kitą dieną, kai Kaningemo čia nėra ir nori sužinoti, kodėl vaikinas meluoja apie tai, kiek Repertonas ir šio šuns atmatos draugeliai (iš kurių vienas buvo ir velionis, neapraudotasis Piteris “Mūčis” Velčas) žalos padarė jo “Plimutui”. *Kodėl kalbatės su manimi?* švokšdamas ir kosėdamas pro debesį cigaro dūmų paklausia jį Darnelas. *Pasikalbėkit su juo, tas sukruštas “Plimutas” jo, o ne mano. Aš tik prižiūriu šią vietą, kad dirbantys bičai galėtų važinėtis savo automobiliais ir turėtų ką padėti ant stalo savo šeimoms.*

Dženkinsas kantriai išklauso šiuos barškalus. Jis žino, kad Vilis Darnelas užsiima, po šimts, kur kas daugiau kuo, nei savitarnos garažu ir automobilių laužynu, bet Darnelas žino, kad jis žino, taigi viskas gerai.

Dženkinsas užsirūko cigaretę ir sako: *Aš kalbuosi su jumis, nes jau kalbėjausi su vaikinu, ir jis nenori nieko man pasakyti. Kažkurį mirksnį man pasirodė, kad jis norėjo pasakyti, kad jis kažko mirtinai bijosi. Paskiau jis užsivėrė savyje ir ničnieko nebepasakė.*

Darnelas taria: *Jeigu manote, kad Arnis suvažinėjo tą Velčų berną, taip ir sakykit.*

Dženkinsas atsako: *Aš taip nemanau. Jo tėvai teigia, kad jis buvo namie ir miegojo, ir neatrodo, jog jie meluotų, dangstydami jį. Bet Velčas buvo vienas iš tų vaikinų, kurie nusiaubė jo mašiną, mes tuo gana tikri, ir aš neabejoju, kad jis meluoja apie tai, kaip smarkiai jie nusiaubė ją. Aš nežinau, kodėl jis meluoja, ir šitai varo mane iš proto.*

Labai apgailestauju, pasako Darnelas visai be jokios užuojautos.

Dženkinas paklausia: *Kaip smarkiai ji buvo nusiaubta, misteri Darnelai? Jūs man pasakykit.*

Ir Darnelas pasako savo pirmą ir vienintelį melą per pokalbį su Dženkinsu: *Aš iš tiesų nepastebėjau.*

Iš tikrųjų tai jis pastebėjo, kaip gi ne, ir žino, kodėl Arnis meluoja, bandydamas sumenkinti žalą, ir šis kopas taip pat žinotų kodėl, jeigu nebūtų taip aišku, jog jis pro viską praeina pro šalį, užuot išvydęs tiesą. Kaningemas meluoja, kadangi žala buvo siaubinga, siaubingesnė negu šis valstijos storapadis gali įsivaizduoti, - tie chuliganai ne tik sudaužė Kaningemo 58-ųjų “Pli-

mutą", jie tiesiog jį sunaikino. Kaningemas meluoja, kadangi nors niekas nematė jį daug ką nors darant po to, kai tralas pargabeno Kristiną į dvidešimtąjį boksą, po savaitės mašina iš esmės buvo kaip nauja - atrodė netgi geriau negu prieš tai.

Kaningemas melavo kopui, kadangi tiesa buvo neįtikėtina.

- Neįtikėtina, - garsiai ištarė Darnelas ir išgėrė kiek buvo pasilikę kavos. Jis pažvelgė į telefoną, siekė ragelio, paskiau atitraukė ranką. Jis turėjo paskambinti, bet gal verčiau pirma viską apgalvoti - viską sudėlioti į vietas.

Jis buvo vienintelis (neskaitant paties Kaningemo), galintis įvertinti neįtikimumą to, kas įvyko: automobilis visiškai ir pilnutinai atsinaujino. Džimis pernelyg minkštaprotis, o kiti vyriokai čia ateidinėdavo, čia išeidinėdavo, anaiptol nebuvo reguliarūs klientai. Vis dėlto girdėdavosi komentarų apie tai, kokį fantastišką darbą Kaningemas nuveikė; daugelis vyriokų, kurie tą lapkričio savaitę remontavosi savo riedančiąsias skardines, pavartodavo žodį "neįtikėtina", ir keli iš jų atrodė sunerimę. Džonis Pombertonas, kuris pirkdavo ir parduodavo naudotus sunkvežimius, stengėsi tą savaitę savo įsigytą savivartį privesti iki važiuojamosios būklės. Džonis išmanė apie automobilius ir sunkvežimius geriau negu bet kuris kitas Libertivilyje, galbūt negu bet kuris kitas Pensilvanijoje. Jis tiesiai šviesiai pareiškė Viliui negalįs tuo patikėti. Tai tartum koksai vudū*, tada pasakė Džonis Pombertonas ir susijuokė. Vilis tik sėdėjo ir klausėsi, nuduodamas mandagų domesį, ir po sekundės ar dviejų seniokas palingavęs galvą išėjo.

Sėdėdamas savo kontoroje ir žvelgdamas į garažą, nejaukiai tylų per tą vangų laikotarpį, kuris kiekvienais metais stodavo prieškalėdinėmis savaitėmis, Vilis pagalvojo (jau ne pirmąsyk), kad žmonės patikėtų bet kuo, jeigu savo akimis išvystų tai nutinkant. Juk iš esmės čia nebuvo nieko antgamtiška, nenormalaus; kas dėjosi, paprasčiausiai dėjosi ir tiek.

Džimis Saiksas: *Stebuklingai.*

Dženkinsas: *Jis meluoja, bet trauk mane velniai, jeigu aš žinau, kodėl.*

Vilis atidarė rašomojo stalo stalčių, įspausdamas savo pilvą ir susirado 1978-ųjų metų užrašų knygelę. Pasklaidęs ją susirado savo paties pakeverzotą įrašą: Kaningemas, šachmatų turnyras. Filės "Šeratone", gruod. 11-13.

Jisai susijungė su informacija, gavo viešbučio numerį ir paskambino ten. Nepernelyg nustebo pajutęs, kad jo širdis ėmė greičiau plakti, kai pasigirdo šaukiamieji signalai ir atsiliepė viešbučio kontoros klerkas.

Stebuklingai.

- Filadelfijos "Šeratonas" klauso.

- Sveiki, - pasakė Vilis. - Pas jus vyksta šachmatų turnyras, man re...

- Taip, sere. Šiaurinių valstijų, - pertraukė jį klerkas. Iš balso atrodė guvus ir beveik nepakenčiamai jaunas.

---

* Voodoo - negriški burtai, paplitę Vakarų Indijos salyne ir pagrįsti mistiniais ritualais.

- Aš skambinu iš Libertivilio, Pensilvanijos, - pasakė Vilis. - Man regis, pas jus apsistojęs Libertivilio viduriniosios mokinys Arnoldas Kaningemas. Jis vienas iš turnyro dalyvių. Norėčiau su juo pasikalbėti, jeigu yra savo numeryje.

- Minutėlę, sere, tuoj pasižiūrėsiu.

Klikt. Vilis gavo laukti. Atsilošė savo sukiojamajame krėsle ir taip sėdėjo, regis, labai ilgai, nors raudona kontoros sieninio laikrodžio sekundinė rodyklė apsuko tik vieną ratą. Jo nebus numeryje, o jeigu bus, aš prarysiu savo...

- Alio? - suskambo jaunas, atsargiai smalsus ir neklystamai Kaningemo balsas. Viliui keistai jaktelėjo pilve, bet jo balse to nepasijuto; šitam buvo jau per senas.

- Sveikas, Kaningemai, - tarė jis. - Darnelas.

- Vilis?

- Aha.

- Koks reikalas, Vili?

- Kaip tau sekasi, vaikine?

- Vakar laimėjau, šiandien lygiosios. Sušiktai žaidžiau. Kažkaip negalėjau susikaupti. Kas atsitiko?

Taip, tai Kaningemas - be jokios abejonės.

Vilis, kuris taip pat niekam neskambintų neturėdamas kokios nors istorijos priedangai, kaip neišeitų be glaudžių gatvėn, sklandžiai pasakė:

- Turi pieštuką, vaikine?

- Žinoma.

- Tenai Šiaurinėje Plačiojoje yra autodetalių verslovė, "United Auto". Kaip manai, ar negalėtum nueiti pasižiūrėti, ką jie turi iš padangų?

- Restauruotų? - paklausė Arnis.

- Naujų.

- Žinoma, galiu užsukti. Rytoj nuo dvyliktos iki trečios aš laisvas.

- Tuomet puiku. Paklausk Rojaus Mastangeros ir paminėk mano pavardę.

- Pakartok paraidžiui.

Vilis pakartojo pavardę paraidžiui.

- Viskas?

- Aha... Neskaitant to, kad tikiuosi, jog tu gausi į skudurus.

- Sunku pasakyti, - nusijuokė Kaningemas. Vilis atsisveikino ir padėjo ragelį.

Tai buvo Kaningemas, be jokios abejonės. Kaningemas šiąnakt Filadelfijoje, o Filadelfija mažne už trijų šimtų mylių nuo čia.

Kam jis galėjo duoti atsarginius rakčiukus?

Gilderių vaikiui.

Žinoma! Tiktai Gilderių vaikis ligoninėje.

Savo merginai.

Bet ji neturi vairuotojo teisių ar netgi leidimo važinėti. Arnis taip sakė.

Kam nors kitam.

Nebuvo nieko kito. Kaningemas su niekuo nebendravo, išskyrus su pačiu Viliu, o Vilis, po šimts, puikiai žinojo, kad Kaningemas jam niekad nebuvo davęs atsarginių rakčiukų.

Stebuklingai.
Šūdas.

Vilis vėl atsilošė krėsle ir užsidegė dar vieną cigarą. Kai tasai įsiruseno ir dailiai nukirptas galiukas gulėjo peleninėje, pažvelgė į palubėn besirangančius dūmus ir darsyk viską pergalvojo. Niekas nesuėjo. Kaningemas Filėje, išvažiavęs mokyklos autobusu, o jo automobilis dingęs. Džimis Saiksas matė jį pajudant iš bokso, bet nematė, kas vairavo. Na, ką gi visa tai reiškia? Į ką susieina?

Pamažu jo mintys nukrypo kita vaga. Mąstė apie savo paties mokyklines dienas, kai turėjo pagrindinį vaidmenį vyresniaklasių spektaklyje. Jis vaidino dvasininką, privestą iki savižudybės aistros Sadei Tompson, merginai, kurios sielą rengėsi išgelbėti. Susilaukė gausiu žiūrovų salės aplodismentų. Tai buvo vienintelis jo šlovės mirksnis per visą mokyklos karjerą, neturėjusią jokių sportinių ar akademinių pergalių, ir galbūt vienintelis šviesus jaunystės prisiminimas - jo tėvas buvo girtuoklis, motina - darbo skruzdė, jo vienintelis brolis - vėjo pamušalas, savo šlovės mirksnį patyręs kažkur Vokietijoje, o vieninteliai aplodismentai jam - nesiliaujantis vokiečių patrankų gausmas.

Jis mąstė apie savo vienintelę merginą, blyškią šviesiaplaukę Vandą Haskins, kurios balti skruostai buvo išmarginti strazdanų, kankinamai pagausėdavusių nuo rugpjūčio saulės. Jie mažne tikrai būtų susituokę - Vanda buvo viena iš keturių merginų, kurias Vilis Darnelas iš tikrųjų dulkino (čia jis nepriskaičiavo kekšių). Ji buvo tikrai vienintelė, kurią jis kada nors mylėjo (žinoma, tariant, kad egzistuoja toksai dalykas - ir kaip antgamtiškais reiškiniais, apie kuriuos jis kartais girdėdavo, nebuvo matęs savo akimis, jis galėjo šituo abejoti, bet nenuneigti), bet jos tėvas tarnavo armijoje, ir Vanda buvo armietiškos padermės. Maždaug penkiolikos metų amžiaus, - gal kokius metus prieš tai, kai valdžios pusiausvyra mistiškai pasistūmėjo iš senųjų į jaunesniųjų rankas, - ji su savo šeima persikėlė į Vičitą, ir tuo viskas užsibaigė.

Ji dažydavosi lūpas vienu tokiu pieštuku, ir tą seniai praėjusią 1934-ųjų vasarą Viliui Darnelui, kuris tebebuvo visai lieknas, šviesiaakis, ambicingas ir jaunas, jo skonis buvo nelyginant šviežių aviečių. Tasai skonis buvo toks, kad versdavo jo ranką vidury nakties nuklysti prie stačios ir kupinos energijos savo varpos šaknies... ir netgi prieš Vandai Haskins sutinkant, juodu šoko tą saldų ir ypatingą šokį Vilio Darnelo sapnuose. Juodu šoko jo siauroje vaikiškoje lovoje, kuri darėsi per trumpa Vilio augančioms kojoms.

Ir dabar, mąstydamas apie šį šokį, Vilis liovėsi mąstęs ir ėmė sapnuoti, o liovęsis sapnuoti, vėl ėmė šokti.

Jis pabudo iš miego, kuris visąlaik nebuvo labai gilus, po kokių trijų valandų; pabudo nuo sužlegėjusių aukštyn kylančių garažo durų, paskiau viršum jų užsidegė šviesa, - ne kokia nors fluorescencinė, bet plieskianti 200 žvakių lemputė.

Vilis skubiai atsistūmė su krėslu. Užkliudė batais kilimėlį po rašomuoju stalu (iškiliomis guminėmis raidėmis skersai jo buvo užrašyta BARDAHL),

ir labiau nei kas nors kitas jį visai išbudino pradėjusios pėdas smaigstyti adatėlės.

Kristina pamažu nuslinko per garažą linkui dvidešimtojo bokso ir įsmuko vidun.

Vilis, netgi dabar vos tikėdamas, kad nemiega, stebėjo ją su savotišku abejingumu, kuris galbūt būdingas vien ką tik pabudusiems iš savo sapnų. Sėdėjo išsitiesęs prie rašomojo stalo, storas it kumpius rankas padėjęs ant nešvaraus, subraukinėto registracijos žurnalo ir stebėjo ją.

Sykį, du variklis stipriai sugaudė. Iš šviesaus naujo išmetamojo vamzdžio išsiveržė mėlyni dūmai.

Paskiau motoras užgeso.

Vilis sėdėjo nejudėdamas.

Jo kontoros durys buvo uždarytos, bet viduje stovėjo visados įjungtas vidaus ryšio aparatas, jungiantis kontorą su ilgo nelyginant daržinė garažo teritorija. Tenai buvo tas pats aparatas, per kurį tada rugpjūtyje jis išgirdo Kaningemo - Repertono pirmojo kivirčo pradžią. Dabar jis išgirdo pastovų auštančio variklio metalo tiksėjimą. Nieko daugiau nesigirdėjo.

Niekas neišlipo iš Kristinos, nes joje nebuvo kam iš jos išlipti.

Jis atidėjo tokį dalyką į atvirą aplanką, nes niekad nieko iš tiesų nepaaiškinamo jam nebuvo nutikę... tačiau dabar galbūt kas nors tokio nutinka.

Jis matė, kaip ji nuriedėjo betonu prie dvidešimtojo bokso, kaip už jos žlegėdamos automatinės durys atitvėrė šaltą gruodžio naktį. Ir ekspertai, vėliau tiriantys šį atvejį, galėtų pasakyti: liudytojas užsnūdo, o paskiau ir užmigo, jis tą pripažįsta, taip pat - kad sapnavo... ir tai, ką tvirtino matęs, neabejotinai buvo daugmaž to sapno tąsa, kažkoks išorinis dirgiklis sukėlė subjektyvią grandininę vaizduotės reakciją, orientuotą į sapną...

Taip, jie tai galėtų pasakyti, kaip ir Vilis galėtų susapnuoti, kad šoka su penkiolikmete Vanda Haskins... bet realybėje buvo blaivaus proto šešiasdešimt vienerių metų vyriškis, jau seniai išmetęs iš galvos paskutines romantiškas mintis.

Ir jis matė, kaip Kaningemo 58-ųjų “Plimutas” tuščias slinko per garažą, kaip vairas savaime pasisuko automobiliui įsmunkant į savo įprastą vietą. Jis matė, kaip užgeso žibintai, girdėjo, kaip nutilo aštuonių cilindrų variklis.

Jausdamasis keistai bekaulis, Vilis Darnelas atsistojo, kiek padvejojo, prisiartino prie kontoros durų, vėl padvejojo ir paskiau atidarė jas. Išėjo garažan ir nupėdino įstrižai sustatytų automobilių eilių iki dvidešimtojo bokso. Paslaptingai nutildami, jam įkandin aidėjo žingsniai.

Sustojo prie puikaus raudonai balto dviejų tonų mašinos korpuso. Dažai buvo sodrūs, ryškūs, tobuli, nesugadinti nė mažiausio įbrėžimėlio ir rūdžių dėmelės. Stiklai buvo skaidrūs ir neįskilę, nepažymėti nė duobelės nuo atsitiktinai pralekiančio akmenėlio.

Dabar vienintelį garsą tekėlė kapsintis nuo priekinio ir užpakalinio buferių sniegas.

Vilis palietė kapotą. Šis buvo šiltas.

Jis pabandė atidaryti vairuotojo pusės dureles, ir tos laisvai atsidarė. Iš vidaus padvelkė maloniu naujos odos, naujo plastiko, naujo chromo kvapu - išskyrus tai, kad po juo tartum tvyrojo kitas, nemalonesnis priekvapis. Atsi-

duodantis žeme. Vilis giliai įkvėpė, tačiau nepajėgė nustatyti, koks tai per vienas. Kažkodėl mirksnį prisiminė susenusių ropių kvapą savo tėvo daržovių rūsyje ir suraukė nosį.

Pasilenkė vidun. Degimo spynelėje rakčiukų nebuvo. Hodometras rodė 52107,8.

Staiga tuščias degimo spynelės plyšys prietaisų panelyje savaime pasisuko pro atžymą AKUM. ĮJUNGTAS. Įkaitęs variklis iškart pagavo ir pastoviai suburzgė, kupinas patenkintos aukštaoktaninės galios.

Viliaus krūtinėje suspurdėjo širdis. Jam užėmė kvapą. Dusdamas ir triukšmingai gaudydamas orą, jis nuskubėjo atgal kontoron ir viename iš rašomojo stalo stalčių susirado atsarginį inhaliatorių. Jo alsavimas, plonas ir silpnas, skambėjo nelyginant žiemos vėjas po laukujėmis durimis. Veidas buvo pilkai vaškinis. Susigriebęs pirštais už nukarusios gerklės odos, neramiai ją timptelėjo.

Kristinos variklis vėl išsijungė.

Dabar jokio garso, tik auštančio metalo tiksėjimas.

Vilis susigrabaliojo inhaliatorių, įsistatė jį giliai sau į gerklę, nuspaudė mygtuką ir įkvėpė. Pamažėle pojūtis, kad jam ant krūtinės karutis, prikrautas šlakbetonio, išnyko. Jis atsidrėbė į sukamąjį krėslą ir su dėkingumu išgirdo normalų ir lauktą spyruoklių pasipriešinimą. Mirksniui užsidengė riebiomis rankomis veidą.

Nieko iš tiesų nepaaiškinamo... iki šiol.

Jis matė tai.

Niekas to automobilio nevairavo. Įvažiavo tuščias, ir kvapas iš jo·lyg pūvančių ropių.

Ir netgi tada, nepaisant baimės, Vilio mintys ėmė suktis ir jis suskato mąstyti, kaip ištraukti naudos iš to, ką sužinojo.

38 / Nutrūkstantys ryšiai

Misteri, noriu geltono "De Vilio"
Ketverdurio,
Padangom liuks, ratus chromuotus kur turi,
Su vairo ir stabdžių
Stiprintuvu
Ir daugelio arklio jėgų, kad jis neštų keliu.
Noriu dar radijo
Ir TV, telefono.
Su mažyte šnekėt juk turiu
Iš vidaus jo salono.

- Čakas Beris

Sudegusio Badžio Repertono "Kamaro" likučius trečiadienį vėlai po pietų atrado parko eigulys. Į eiguvą paežerės pusėje paskambino viena sena moteriškė, kuri gyveno su savo vyru mažučiame Aper Skvantiko mieste-

liūkštyje. Ją labai kamavo artritas, ir kartais negalėdavo miegoti. Praeitą naktį tarėsi mačiusi liepsnas netoli parko vartų. Kuriuo laiku? Ji spėjo, kad tai turėjo būti apie ketvirtį po dešimtos, nes žiūrėjo CBS kanalą - Antradienio Vakaro Kino Filmą, ir tas buvo tik įpusėjęs.

Ketvirtadienį sudegusio automobilio fotografija pasirodė Libertivilio "Keystone": TRAGEDIJA SKVANTIK HILSO VALSTYBINIAME PARKE. TREJETAS ŽUVO AUTOMOBILIO KATASTROFOJE. Buvo cituojamas šaltinis iš valstijos policijos, anot kurio "kaltas veikiausiai alkoholis" - oficialus miglotas būdas pasakyti, kad automobilio nuolaužose buvo rasta šukės per pustuzinio butelių sulčių ir vyno mišinio, pardavinėjamo firminiu "Texas Driver" pavadinimu.

Žinia ypač stipriai sukrėtė Libertivilio vidurinę mokyklą; jauniems visad sunkiausia apsiprasti su savo pačių mirtingumo suvokimu. Ir galbūt sukrėtimas buvo dar didesnis todėl, jog visa įvyko šventinių atostogų metu.

Arnis Kaningemas pasijautė baisiai prislėgtas ir išgąsdintas. Pirma Mūčis; dabar Badis, Ričis Trelonis ir Bobis Stentonas. Bobis Stentonas, snarglius naujokėlis, apie kurį Arnis niekad nebuvo girdėjęs - ką vis dėlto šisai snarglius veikė su tokiais kaip Badis Repertonas ir Ričis Trelonis? Nejau jis nežinojo, kad tai tas pat kaip beginkliam įeiti į tigrų narvą? Jam kažkodėl buvo labai sunku sutikti su gandais skleidžiama versija, pagal kurią paprasčiausiai Badis su draugeliais gerokai prisisiurbė per krepšinio rungtynes, išsirengė pasivažinėti ir toliau gerti, ir jiems blogai baigėsi.

Vis jo neapleido jausmas, kad kažkokiu būdu esąs į tai įsipainiojęs.

Po barnio Li su juo nebesikalbėjo. Arnis jai neskambino - iš dalies dėl išdidumo, iš dalies dėl gėdos, iš dalies todėl, kad norėjo, jog ji pirma jam paskambintų ir visa galėtų būti kaip buvę... anksčiau.

Anksčiau ko? - kuždėjo jo mintys. Na, visų pirma iki to, kai ji mažne nenumirė užspringus tavo automobilyje. Iki to, kai bandei primušti vaikiną, kuris išgelbėjo jai gyvybę.

Betgi ji reikalavo, kad jis parduotų Kristiną. O tatai paprasčiausiai neįmanoma... ar ne? Kaip jis galėjo tą padaryti, įdėjęs tiek daug laiko, pastangų, kraujo ir - taip, tai tiesa - netgi ašarų?

Senos šnekos, jis nenorėjo apie tai galvoti. Pagaliau tą tartum begalinį ketvirtadienį nuaidėjo paskutinis skambutis, ir jis nuėjo - mažne nubėgo - į mokiniams skirtą parkavimo aikštelę ir nerte įnėrė Kristinon.

Sėdėjo prie vairo giliai, trūkčiojamai alsuodamas ir stebėjo, kaip pirmosios prasidedančios pūgos snaigės sukiojasi ir šoka ant ryškaus kapoto. Pasirausė kišenėje rakčiukų, išsitraukė juos ir užvedė Kristiną. Motoras užtikrintai suburzgė, ir jis pajudėjo iš vietos, girdėdamas, kaip padangos gurgždina suplaktą sniegą. Vis dėlto reikės uždėti žiemines padangas, pagalvojo jis, bet iš teisybės Kristinai jų tartum nė nereikėjo. Ji sukibusi su keliu geriau negu bet kuris kada nors jo vairuotas automobilis.

Jis pagrabaliojo radijo rankenėlės ir įjungė WDIL. Šeba Vuli dainavo "Purpurinį žmogėdrą". Tai pagaliau jam sukėlė šypseną.

Vien jau nuo to, kad sėdėjo prie Kristinos vairo, kontroliuodamas ją, visa atrodė geriau. Visa atrodė įveikiama. Išgirsti, kad Repertonas, Trelonis ir mažasis šūdžius šitaip išėjo, savaime suprantama, buvo baisus sukrėtimas, ir

po vasaros pabaigos bei šio rudens nuoskaudų tikriausiai pakankamai natūralu jam jausti šiokią tokią kaltę. Bet paprasčiausia tiesa ta, kad jis buvo Filėje. Neturi su tuo nieko bendra; tai buvo neįmanoma.

Apskritai, dėl visko jis jautėsi prislėgtas. Denis ligoninėje. Li elgiasi kvailai, dievaži, nejaugi jo automobilis užsiaugino rankas ir įgrūdo jai gerklėn tą hamburgerio kąsnį. Ir šiandien jis išstojo iš šachmatų klubo.

Galbūt blogiausia visame tame buvo tai, kaip misteris Slousonas, pedagogas konsultantas, išklausė jį, nė nesistengdamas įkalbėti, kad pakeistų savo sprendimą. Arnis daug jam paistaliojo apie tai, kaip mažai šiomis dienomis turįs laiko ir kaip jam teksią šiek tiek apriboti savo veiklą, ir misteris Slousonas tik linktelėjo ir pasakė: *gerai, Arni, mes būsime čia pat, 30-ajame kambaryje, jeigu pakeistum savo nusistatymą.* Misteris Slousonas žvelgė į jį savo išblukusiomis akimis, kurias stori akinių stiklai atstumiančiai didino iki virtų kiaušinių dydžio, ir kažkas jose slypėjo - gal priekaištas?

Gal ir taip. Bet vyriokas net nebandė įtikinti jį, kad pasiliktų, štai kas. Jis turėjo bent pabandyti, nes Arnis buvo geriausias mokyklos šachmatininkas, ir Slousonas tą žinojo. Jeigu jis būtų bandęs, Arnis galbūt būtų persigalvojęs. Tiesą sakant, jis gi turėjo šiek tiek daugiau laiko, kai Kristina buvo... buvo...

Ką?

...na, vėl sutaisyta. Jeigu misteris Slousonas būtų pasakęs ką nors tokio kaip *Ei, Arni, neskubėk taip, apmąstyk viską, mums tu tikrai būtum naudingas...* jeigu misteris Slousonas būtų pasakęs ką nors. tokio, ką gi, galbūt jis būtų persigalvojęs. Tačiau tik ne Slousonas. Tiesiog "mes čia būsime 30-ajame kambaryje, jeigu pakeistum savo nusistatymą" ir tala-la, tala-la, ple-pleple - kas per prakeiktas šūdžius, kaip ir visi kiti. Juk ne Arnio kaltė, kad Libertivilio vidurinioji buvo išeliminuota pusfinalyje; prieš tai jis laimėjo keturias partijas ir būtų laimėjęs finale, jeigu būtų turėjęs tokią galimybę. Tai tuodu du šūdžiai, Baris Kvolsonas ir Maikas Hiksas, per kuriuos jie pralaimėjo; abu žaidė šachmatais, tartum laikę "Ruji Lopeso" debiutą kokiu nors nauju bealkoholiniu gėrimu ar kuo nors panašiu...

Jis nuplėšė popieriuką ir foliją nuo kramtomosios gumos plokštelės, susikimšo ją burnon, suglamžė popierėlį į gniužulą ir taikliai įmetė šį maišelin šiukšlėms, kabantį nuo Kristinos peleninės.

- Tiesiai šliundrikės subinėn, - sumurmėjo jis ir išsišiepė. Šypsnys buvo kietas, bejausmis. O akys viršum jo neramiai lakstė į šalis, nepatikliai žvelgdamos į pasaulį, kupiną begalvių vairuotojų, kvailų pėsčiųjų ir visuotinio idiotizmo.

Arnis be tikslo važinėjosi po Libertivilį, o jo mintys vis bėgo šia švelniai paranojiška ir aitriai raminančia linkme. Iš radijo be paliovos liejosi senos auksinės melodijos, ir šiandien, regis, visos buvo instrumentinės - "Maištininkas", "Pašėlęs savaitgalis", "Telstar"*, Sendžio Nelsono džiungliškai skambantis "Paauglių ritmas" ir Linko Vrėjaus "Grūmesys", šauniausias iš jų visų. Nugarą maudė, bet ne itin stipriai. Trumpai pūga sustiprėjo, virsda-

* Pirmasis iš eksperimentinių nedidelio aukščio aktyvių Žemės palydovų, amerikiečių paleistas 1962 07 10.

ma tamsiai pilku sniego debesiu. Jis įjungė priekinius žibintus, ir taip pat staiga, kaip prasidėjo, sniegas liovėsi, debesys praskydo, praleisdami tolimos ir šaltai gražios vėlyvos popietės saulės spindulius.

Jis važinėjosi.

Pabudo iš savo minčių - o dabar mąstė apie tai, kad šiaip ar taip Repertonas galbūt susilaukė visiškai tinkamo galo - ir didžiai nustebo, kad jau bemaž ketvirtis šeštos ir sutemę. Iš kairės artėjo Džino picerija, tamsoje mirkčiojo jos nedidelis žalias trilapis. Arnis sustojo prie šaligatvio ir išlipo iš mašinos. Buvo bežengiąs skersai gatvės, bet staiga sumojo, kad paliko rakčiukus Kristinos degimo spynelėje.

Pasilenkė vidun jų paimti... ir staiga į jį trenkė kvapas - tas kvapas, apie kurį jam kalbėjo Li, kvapas, kurį jis neigė egzistavus.

Dabar tartum atsirado, kai jis paliko automobilį - stiprus, bjaurus pūvančios mėsos dvokas, nuo kurio akys apsiašarojo, gerklę sugniaužė. Jisai sugriebė rakčiukus ir atsitiesė drebėdamas, žvelgdamas į Kristiną mažne su siaubu.

Arni, buvo kvapas. Bjaurus puvėsiškas kvapas... Tu žinai, apie ką aš kalbu.

Ne, neturiu nė menkiausio supratimo... išsigalvoji visokius nebūtus dalykus.

Bet jeigu išsigalvojo ji, tuomet išsigalvoja ir jis. Arnis staiga apsisuko ir nubėgo per gatvę į Džino piceriją, tartum jį vytųsi velnias.

Viduje jis užsisakė picą, kurios iš tikrųjų nenorėjo, išmainė keletą dolerio ketvirtinių į dešimtcenčius ir įsmuko į telefono kabiną šalimais grojamojo automato.

Pirma paskambino į namus. Atsiliepė tėvas, keistai negyvu balsu - Arnis niekad anksčiau tokio jo nebuvo girdėjęs, ir dar labiau sunerimo. Tėvas kalbėjo kaip misteris Slousonas. Šio ketvirtadienio popietė ir vakaras ėmė įgyti tamsiai raudonus košmaro atspalvius. Už stiklinių kabinos sienų mieguistai praplaukdavo pro šalį keisti veidai - nelyginant nepririšti balionai, ant kurių kažkas negrabiai nupaišė žmogiškus veidus. Dievas, besidarbuojantis Magiškuoju Žymekliu.

Šūdžiai, be ryšio pagalvojo jis. Visi - šūdžių gauja.

- Sveikas, tėti, - neužtikrintai pasakė. - Klausyk, aš... e, aš kažkaip pametęiau laiko nuovoką. Atleisk.

- Nieko, - atsakė Maiklas. Jo balsas skambėjo tarsi monotoniškas zurzesys, ir Arnio nerimas išaugo iki kažko panašaus į baimę. - Kur tu esi, garaže?

- Ne... e, pas Džiną. Picerijoje. Tėti, tau viskas gerai? Tavo balsas kažkoks keistas.

- Man viskas gerai, - pasakė Maiklas. - Ką tik išgramdžiau šiukšlių kibiran tavo pietus, tavo motina viršuje vėl verkia, o tu vaišinies pica. Man viskas gerai. Džiaugiesi savo automobiliu, Arni?

Arnio gerklė sujudėjo, bet iš jos neišsprūdo joks garsas.

- Tėti, - galiausiai jis vargais negalais išspaudė. - Nemanau, kad tai labai teisinga.

- Aš nemanau, kad man dar labai įdomu, ką tu laikai teisinga ar neteisinga, - pasakė Maiklas. - Galbūt iš pradžių turėjai tam tikrą pateisinimą dėl savo elgesio. Bet per pastarąjį mėnesį ar maždaug tiek tu tapai kažkuo tokiu, kurio aš visiškai nesuprantu, ir vyksta kažkas, ką aš dar mažiau suprantu. Nesupranta ir tavo motina, bet ji tai jaučia ir labai kenčia. Žinau, iš dalies ji kaltina save, bet abejoju, ar tai nors kiek palengvina skausmą.

- Tėti, aš tik pamečiau laiko nuovoką! - sušuko Arnis. - Nepūsk viso to reikalo!

- Tu važinėjais?

- Taip, bet...

- Aš pastebiu, kad šitaip visados būna, kai tai atsitinka, - pasakė Maiklas. - Parvažiuosi šįvakar namo?

- Taip, anksti, - suvilgęs liežuviu lūpas, pažadėjo Arnis. - Tik noriu užsukti į garažą. Turiu perduoti Viliui kai kurią informaciją, kurią prašė sužinoti, kai buvau Filėje...

- Man neįdomu ir tai, atsiprašau, - pertraukė Maiklas. Jo balsas tebebuvo mandagus.

- O, - nupuolusiu tonu pratarė Arnis. Dabar jis buvo išsigandęs. Labai išsigandęs, mažne drebėjo.

- Arni?

- Ką? - beveik sušnabždėjo Arnis.

- Kas vis dėlto dedasi?

- Nežinau, apie ką tu kalbi.

- Klausyk. Tas detektyvas buvo užėjęs pas mane į kontorą. Buvo ir pas Reginą. Jis labai ją sujaudino. Nemanau, kad šito siekė, bet...

- Kas šį sykį? - įniršęs paklausė Arnis. - Ko šįkart tam suskiui reikia? Aš jam...

- Tu jam - ką?

- Nieko. - Jis nurijo kažką panašaus į dulkių gumulą. - Kas šį sykį?

- Repertonas, - atsakė tėvas. - Repertonas ir tie du kiti berniokai. O tu ką manei? Kad Brazilijos geopolitinė situacija?

- Tai, kas įvyko Repertonui, buvo nelaimingas atsitikimas, - atrėmė Arnis. - Dėl Dievo, kodėl jis norėjo pasikalbėti su tavimi ir mama apie kažkokį nelaimingą atsitikimą?

- Nežinau, - Maiklas Kaningemas stabtelėjo. - O tu?

- Iš kur man žinoti? - sušuko Arnis. - Aš buvau Filadelfijoje, iš kur man ką nors žinoti apie tai? Aš žaidžiau šachmatais, o ne... ne... ne ką nors kita, - nepatogiai užbaigė jis.

- Darsyk, - tarė Maiklas Kaningemas. - Ar kas nors negerai, Arni?

Jis pagalvojo apie kvapą - stiprų puvėsišką dvoką. Apie Li - dūstančią, besigraibstančią už gerklės, mėlynuojančią. Jis bandė padaužyti ją per nugarą, kadangi kaip tik tas daroma, kai kas nors užspringsta, nebuvo tokio dalyko kaip Heimlicho spūsnis, kadangi jis dar nebuvo išrastas, ir be to, juk taip privalėjo baigtis, tik ne automobilyje... o šalia kelio... jo glėbyje...

Jis užsimerkė - visas pasaulis tartum susiūbavo ir ėmė suktis, sukeldamas svaigulį.

- Arni?

- Viskas gerai, - neatsimerkęs atsakė jis pro sukąstus dantis. - Tik daugelis žmonių mane užsisėdę, nes pagaliau turiu kažką nuosava ir viską nuveikiau pats vienas.

- Gerai, - tarė tėvas, ir jo aštrus balsas darsyk labai priminė misterį Slousoną. - Jeigu nori apie tai kalbėti, tai aš pasirengęs išklausyti. Visados buvau pasirengęs, nors gal taip aiškiai, kaip privalėčiau, nedaviau tau suprasti. Nepamiršk pabučiuoti motiną, kai parvažiuosi, Arni.

- Taip, būtinai. Paklausyk, Mai...

Klik.

Jisai stovėjo kabinoje, bukai klausydamasis, nors jokio garso nebuvo girdėti. Netgi signalų, na ir kvaila... suknista... telefono kabina.

Panardino ranką kišenėn ir pažėrė smulkiuosius ant metalinės lentynėlės po telefonu, kad galėtų juos matyti. Paėmė dešimtcentį, vos neišleido jo iš pirštų, galiausiai įkišo į plyšį. Jautėsi nesveikas, perkaitęs. Jautėsi lyg labai sumaniai atstumtas.

Iš atminties jisai surinko Li numerį.

Atsiliepė misis Kebot ir iškart atpažino jo balsą. Kaipmat jos malonus ir gana seksualus ateik-čionai-žavusis-pašalieti telefoninis tonas tapo griežtas. Arnis turėjęs savo paskutinį šansą su ja, bylojo tasai tonas, ir jo neišnaudojo.

- Ji nenori kalbėtis su tavimi nei matyti tavęs, - pasakė ji.

- Misis Kebot, prašau, jeigu tik aš galėčiau...

- Manau, tu jau pakankamai padarei, - šaltai atsakė misis Kebot. - Aną vakarą ji sugrįžo verkdama ir nuo tada be paliovos verkia. Ji patyrė tam tikrą... išgyvenimą su tavimi tą praeitą sykį, kai buvote drauge išvažiavę, ir aš tik meldžiu Dievą, kad nebūtų tai, apie ką galvoju. Aš...

Arniui viduje sukunkuliavo isteriškas juokas. Li mažne numirė, užspringusi hamburgeriu, o jos motina bijosi, kad Arnis nebūtų bandęs išprievartauti.

- Misis Kebot, aš turiu su ja pasikalbėti.

- Tikriausiai nieko nebus.

Jis pabandė dar ką nors sugalvoti, kas padėtų jam prasmukti pro vartus saugantį drakoną. Šiek tiek pasijautė kaip "Fullier Brush" komivojažierius, besistengiantis pasimatyti su namų šeimininke. Iš jo būtų prastas komivojažierius. Vėl pasigirs tasai kietas klik, ir vėl stos spengianti tyla.

Paskiau jis išgirdo, kaip telefono ragelis perėjo į kitas rankas. Misis Kebot kažką greitai užprotestavo, Li atsikirto; jis neišgirdo jų žodžių, nes balsai buvo pernelyg prislopinti. Paskiau suskambo Li balsas:

- Arni?

- Sveika, - tarė jis. - Aš tik norėjau tau paskambinti ir pasakyti, kad gailiuosi dėl...

- Taip, - pasakė Li, - žinau ir priimu tavo atsiprašymą, Arni. Bet aš nenoriu... negaliu daugiau su tavimi niekur išeidinėti. Kol dalykai nepasikeis.

- Prašyk mane ko nors lengvesnio, - sukuždėjo jis.

- Tai visa, ką aš... - Jos balsas paaštrėjo ir kiek nutolo nuo telefono. - Mama, nekliudyk man! - Jos motina kažką nepatenkinta suniurnėjo, sekė pauzė, o paskiau vėl suskambo Li balsas, labai tylus. - Tai visa, ką aš galiu pasakyti, Arni. Žinau, kaip trenktai tai skamba, bet aš vis tiek manau, kad tavo mašina bandė mane aną vakarą nužudyti. Aš nežinau, kaip kas nors tokio gali būti, bet kad ir kiek svarstau, man vis regis, kad šitaip ir buvo. Žinau, kad šitaip ir buvo. Ji tave užvaldžius, tiesa?

- Li, atleisk man už mano prancūzišką šneką, tačiau tatai sukruštai kvaila. Juk tai mašina! Gali ištart paraidžiui? M-A-Š-I-N-A, mašina! Nėra nieko...

- Taip, - pasakė ji, ir dabar jos balsas virptelėjo - atrodė, tuoj tuoj pravirks. - Ji tave užvaldžius, ir manau, kad niekas tavęs neišvaduos, išskyrus tave patį.

Staiga jo nugara prabudo ir ėmė pulsuoti, siųsdama nepakeliamą skausmą, kuris vis stiprėdamas tartum aidu atsimušė galvoje.

- Ar ne čia tiesa, Arni?

Jis nieko neatsakė, negalėjo atsakyti.

- Atsikratyk ja, - pasakė Li. - Prašau tavęs. Skaičiau šįryt laikraštyje apie tą Repertoną ir...

- Ką tai turi su kuo nors bendra? - sušvogždė Arnis. Ir antrąsyk šįvakar pakartojo: - Tai buvo nelaimingas atsitikimas.

- Aš nežinau, kas tai buvo. Galbūt nenoriu žinoti. Bet aš jau ne dėl mūsų susirūpinusi, o dėl tavęs, Arni. Aš bijausi dėl tavęs. Tu turėtum... ne, tu privalai atsikratyti ja.

Arnis sukuždėjo:

- Tik pasakyk, kad tu manęs nemesi, Li. Gerai?

Dabar ji buvo netgi dar arčiau ašarų, o gal jos jau jai riedėjo?

- Pažadėk man, Arni. Privalai man pažadėti ir tada turėsi tesėti žodį. Tuomet mes... mes galėsime matytis. Pažadėk man, kad atsikratysi ta mašina. Tik tiek noriu iš tavęs, nieko daugiau.

Jis užsimerkė ir išvydo Li, einančią namo iš mokyklos. Ir kvartalu tolėliau, laisva eiga dirbančiu motoru, prie šaligatvio stovėjo Kristina. Laukė jos.

Tartum išvydęs velnią tamsiame kambaryje, jis skubiai atsimerkė.

- Aš negaliu to padaryti, - pasakė.

- Tuomet neturime apie ką kalbėti, ar ne?

- Taip! Taip, turime. Mes...

- Ne. Sudie, Arni. Matysimės mokykloje.

- Li, palauk!

Klik. Mirtina ištisinė tyla.

Mirksnį jį apėmė mažne totalinis įniršis. Staiga užėjo baisus noras įsukti juodą telefono ragelį nelyginant argentinietišką bolas*, aplink galvą išdaužyti tos prakeiktos kankinimų kameros - telefono kabinos - stiklus. Visi jie paliko jį! Žiurkės, sprunkančios iš skęstančio laivo.

Turi būti pasirengęs sau padėti, nes niekas kitas nepadės.

---

* Ginklas, kurį sudaro ilga virvė su sunkiais rutuliais gale, mėtomas norint pagauti ir supančioti galvijus (isp.).

Mėšlas! Visi jie žiurkės, sprunkančios iš skęstančio laivo. Nė vienas nepanoro su manimi pasilikti. Nei tasai šūdžius Slousonas su savo storais raginių rėmų akiniais ir keistomis it kietai išvirti kiaušiniai akimis - nei jo paties sušiktas tėtušis toksai pakištas po sijonu jog turėtų nuskusti tą šepšę kurią yra vedęs ir liepti jai liautis nei toji pigi kalytė savo prašmatniuose namuose susispaudusi kojas nes jai turbūt mėnesinės ir štai kodėl ji paspringo tuo prakeiktu hamburgeriu nei tie šūdžiai su savo prakeiktais prabangiais automobiliais ir bagažinėmis pilnomis golfo lazdų o dar tie prakeikti pareigūnai norėčiau suraityti juos ant varstoto tuomet jais pažaisčiau golfą nors apsišik surasiu tinkamą skylę kurion pasiųsti tuos baltus rutuliukus bet kai iš čia išeisiu niekas man nebenurodinės ką daryti viskas bus pagal mane pagal mane mane mane mane mane MANE...

Staiga Arnis atsipeikėjo - išsigandęs, išplėstomis akimis, sunkiai alsuodamas. Kas jam dedasi? Mirksnį jis buvo tartum kažkas kitas, kažkas beprotiškai griežiąs dantį ant visos žmonijos...

Ne, ne šiaip kažkas. O Lebėjus.

Ne! Tai visai netiesa!

Li balsas: *Ar ne čia tiesa, Arni?*

Staiga kažkas labai panašaus į viziją iškilo jo pavargusiame, sujauktame protė. Išgirdo dvasininko balsą: *Arnoldai, ar imi šią moterį už savo mylimą...*

Bet tai nebuvo bažnyčioje, o naudotų automobilių aikštelėje, aplinkui, kedenamos stiproko vėjelio, plazdeno įvairiaspalvės plastikinės gairelės. Sustatytos sulankstomos kėdės. Tai buvo Vilio Darnelo aikštelė, ir Vilis kaip pajaunys stovėjo greta. Šalia jo nebuvo jokios merginos. Spindinti pavasario saulėje, gretas tovėjo Kristina, ir netgi jos balti padangų šonai tarytum švieste švietė.

Ir jo tėvo balsas: *Ar kas nors vyksta?*

Pamokslininko balsas: *Kas atiduoda šią moterį šiam vyrui?*

Nuo vienos iš sulankstomų kėdžių atsistojo Rolandas D. Lebėjus - nelyginant laivo griaučių pirmagalys iš Hado. Jis šypsojosi, ir pirmąsyk Arnis išvydo, kas sėdėjo aplinkui: Badis Repertonas, Ričis Trelonis, Mūčis Velčas. Ričis Trelonis buvo pajuodęs ir suanglėjęs, didžiuma jo plaukų nudegę. Kraujas nuvarvėjęs Badžio Repertono smakru ir sukrešėjęs ant jo marškinių nelyginant šlykštūs vėmalai. Bet prasčiausiai atrodė Mūčis Velčas; jis buvo praplėštas it skalbinių maišas. Jie šypsojosi. Visi jie šypsojosi.

Aš, sukvarkė Rolandas D. Lebėjus. Jis išsišiepė, ir liežuvis, išterliotas kapinių žeme, nukaro iš dvokiančios jo burnos angos. *Aš ją atiduodu jam, ir jis turi pakvitavimą tam įrodyti. Jinai visa priklauso jam. Toji kalė užtikrinta... Ir ji visa priklauso jam.*

Arnis susigriebė vaitojąs telefono kabinoje, spausdamas prie krūtinės ragelį. Su didžiulėmis pastangomis išsiveržė iš svaigulio - vizijos ar kas dar tai buvo - ir suėmė save į rankas.

Šįsyk, kai siekė smulkiųjų nuo lentynėlės, pusę jų išbarstė ant grindų. Įmetė plyšin monetą ir ilgai sklaidė telefonų knygą, kol surado ligoninės numerį. Denis bus tenai, visados buvo. Denis jo nenuvils. Denis jam padės.

Atsiliepė mergina prie komutatoriaus, ir Arnis tarė:
- Prašyčiau sujungti su du šimtai keturiasdešimta palata.
Ryšys užsimezgė. Telefonas ėmė skambėti. Skambėjo... skambėjo... skambėjo. Kai jis jau buvo bepadedąs ragelį, atsiliepė guvus moteriškas balsas:
- Antras aukštas, C korpusas, su kuo norite susisiekti?
- Su Gilderiu, - pasakė Arnis. - Deniu Gilderiu.
- Misteris Gilderis šiuo metu gydomojoje mankštoje, - atsakė moteriškas balsas. - Galėsite jį rasti aštuntą.
Arnis jau rengėsi pasakyti, kad tai svarbu - labai svarbu, - bet staiga jį pagavo noras ištrūkti iš telefono kabinos. Klaustrofobija it milžino ranka suslėgė jam krūtinę. Užuodė savo paties prakaitą. Kvapas buvo gaižus, aitrus.
- Sere?
- Aha, gerai, aš dar paskambinsiu, - pasakė Arnis. Nutraukęs ryšį, jis mažne galvotrūkčiais metėsi iš kabinos, palikdamas smulkiuosius, išmėtytus ant lentynėlės ir ant grindų. Keletas žmonių, vangiai susidomėję, apsisuko pažvelgti į jį, paskiau vėl nusigręžė prie savo valgio.
- Pica gatava, - pasakė patarnautojas už prekystalio.
Arnis dirstelėjo į sieninį laikrodį ir išvydo, kad išbuvo kabinoje dvidešimt minučių. Visas jo veidas buvo išpiltas prakaito. Pažastys drėgnos it džiunglės. Kojos drebėjo - atrodė, šlaunų raumenys paprasčiausiai neatlaikys, ir jis išsities ant grindų.
Susimokėjo už picą, mažne išmesdamas iš rankų piniginę, kai kimšosi jon tris dolerius grąžos.
- Ar gerai jaučiatės? - paklausė patarnautojas. - Atrodote kiek pablyškęs.
- Viskas gerai, - atsakė Arnis. Rodės, tuoj tuoj susivems. Jisai sugriebė picą baltoje dėželėje su įspaustu skersai dangčio žodžiu DŽINO ir išlėkė į giedros nakties šaltį. Paskutinius debesis išblaškė vėjas, ir žvaigždės mirgėjo it deimančiukai. Jis kiek pastovėjo ant šaligatvio, iš pradžių žvelgdamas į žvaigždes, o paskiau - į Kristiną, stovinčią kitoje gatvės pusėje ir ištikimai laukiančią.
Ji niekad nesiginčys ar skųsis, pagalvojo Arnis. Niekad nieko nereikalaus. Bet kada gali jon įeiti ir ilsėtis ant jos minkštų apmušalų, ilsėtis jos šilumoje. Ji niekad neatsakys. Ji... ji...
Ji mylėjo jį.
Taip, jis jautė, kad tai tiesa. Kaip ir kartais jausdavo, kad Lebėjus niekam kitam nebūtų jos pardavęs, nei už du šimtus penkiasdešimt, nei už du tūkstančius. Ji stovėjo ten ir laukė tinkamo pirkėjo. Tokio, kuris...
Tokio, kuris ją mylėtų vien tik dėl jos pačios, sukuždėjo tasai vidinis balsas.
Taip. Kaip tik tai; tikrai tai.
Arnis stovėjo, pamiršęs savo rankose taukuotą dėželę su pica, nuo kurios tingiai kilo baltas garas.
Žvelgė į Kristiną, ir jį pagavo toks trikdantis jausmų sūkurys, jog tartum visame kūne būtų siautęs ciklonas, pertvarkydamas viską, ko paprasčiausiai nesugriovė. O, jis mylėjo ją ir nemėgo, nekentė jos, brangino ją, jam reikėjo jos ir reikėjo nuo jos pabėgti, ji buvo jo, ir jis buvo jos, ir

(ir dabar skelbiu jus vyru ir žmona sujungtus ir sutvirtintus nuo šios dienos visiems laikams, kol mirtis išskirs)

Bet blogiausia už viską buvo siaubas, baisus maudžiantis siaubas, suvokimas, kad... kad...

(kaip tu tą naktį susižalojai nugarą, Arni? po to, kai Repertonas - velionis Klarensas “Badis” Repertonas - ir jo draugeliai ją nusiaubė? kaip tu taip susižalojai nugarą, jog dabar turi visąlaik nešioti tą dvokiantį korsetą? kaip tu susižalojai nugarą?)

Atsakymas iškilo jam mintyse - ir Arnis puolė bėgti, stengdamasis nuslopinti tą suvokimą, pasiekti Kristiną anksčiau nei visas dalykas paaiškės ir jis išeis iš proto.

Jis bėgo prie Kristinos, stengdamasis pabėgti nuo savo susipainiojusių jausmų ir baisaus ryškėjančio suvokimo; jis bėgo prie jos kaip narkomanas bėga prie savo švirkšto, kai visas taip kratosi ir dreba, jog nebepajėgia galvoti apie nieką kita kaip tik apie palengvėjimą; jis bėgo kaip bėga prakeiktieji link savo paskirtosios lemties; bėgo kaip jaunikis bėga ten, kur stovi ir jo laukia jaunoji.

Jis bėgo, kadangi Kristinos viduje niekas iš tų dalykų nebeturėjo reikšmės - nei jo motina, nei tėvas, nei Li, nei Denis ar nei tai, ką jis padarė savo nugarai tą naktį, kai visi buvo išėję, tą naktį, kai jis parsivežė savo beveik visiškai suniokotą “Plimutą” iš oro uosto pas Darnelą, ir po to, kai nieko tenai nebebuvo, jis nustatė Kristinos transmisiją į neutralią padėtį ir stūmė ją, stūmė, kol ta pradėjo riedėti savo subliuškusiomis padangomis, stūmė, kol ta atsidūrė lauke už durų, ir jis girdėjo lapkričio vėją šaižiai raudant aplinkui sudaužytus automobilius ir apleistus kėbulus su jų suskeldėjusiais stiklais ir susprogusiais benzino bakais; stūmė ją, ir prakaitas upeliais srūvo nuo jo, o širdis krūtinėje dunksėjo it pabėgęs žirgas ir nugara meldė pasigailėti; stūmė ją, o jo kūnas vis rėžėsi ir rėžėsi, tartum siekdamas kažkokio pragariško tikslo; stūmė ją, o viduje hodometras sukosi pamažu atgal, ir už kokių penkiasdešimties pėdų nuo durų jo nugara pradėjo iš tikrųjų tvinkčioti, o jis vis stūmė ir stūmė, ir tada jo nugara ėmė priešintis, o jis vis tiek stūmė, versdamas automobilį judėti subliuškusiomis, supjaustytomis padangomis, rankos jam nutirpo, nugara priešinosi, priešinosi. Ir tada...

Jis pribėgo prie Kristinos ir įpuolė vidun, krūpčiodamas ir gaudydamas kvapą. Pica nukrito ant grindų. Jis pakėlė ją ir padėjo ant sėdynės, jausdamas kaip ramybė nelyginant skausmą maldantis balzamas užlieja jį. Palietė vairą, nuslydo rankomis žemyn žaviu išlinkiu. Nusimovė vieną pirštinę ir pasirausė kišenėje rakčiukų. Lebėjaus rakčiukų.

Jis vis dar prisiminė, kas nutiko tą naktį, bet dabar tai nebeatrodė siaubinga; dabar, sėdint prie Kristinos vairo, atrodė veikiau nuostabu.

Tai buvo stebuklas.

Prisiminė, kaip staiga tapo lengviau stumti automobilį, nes padangos magiškai gijo, užsitraukdamos be jokio rando, o paskiau prisipūsdamos oro. Sudaužyti stiklai ėmė iš niekur vėl dėliotis išvien, kildami aukštyn su tyliu kristaliniu krebždesiu. Įlinkiai lyginosi.

Jis paprasčiausiai stūmė ją, kol pati galėjo važiuoti, o tada vairavo ją, sukiodamasis tarp mašinų laužo eilių, kol hodometras prasisuko atgal pro tai,

ką Repertoñas ir jo draugeliai buvo padarę. Ir tada su Kristina vėl buvo tvarka.

Kas čia tokio siaubinga?

- Nieko, - pasakė kažkieno balsas.

Arnis apsidairė. Gretimais keleivio vietoje sėdėjo Lebėjus, vilkintis juodu dvieiliu kostiumu, baltais marškiniais su mėlynu kaklaraiščiu. Ant vieno švarko atlapo įstrižai kabojo medalių eilė - su tokia apranga jis buvo palaidotas - Arnis žinojo, nors, tiesą sakant, nebuvo matęs. Tik Lebėjus atrodė jaunesnis ir tvirtesnis. Su tokiu žmogum nenorėtum prasidėti.

- Užvesk ją, - paliepė Lebėjus. - Įjunk šildytuvą, ir pasivėžinsime.

- Gerai, - atsakė Arnis ir pasuko rakčiuką. Kristina pajudėjo iš vietos, gurgždendama suvažinėtą sniegą. Tąnakt jisai stūmė ją, kol bemaž visa žala buvo atitaisyta. Ne, ne atitaisyta - paneigta. Paneigta - tinkamas žodis tam, kas atsitiko. Ir paskiau jis vėl pastatė ją į dvidešimtąjį boksą, sau pačiam palikdamas padaryti visa kita.

- Pasiklausykime muzikos, - šalia pasiūlė balsas.

Arnis įjungė radiją. Daijonas dainavo "Dona, Primadona".

- Tai valgysi picą, ką? - Balsas tartum kažkaip keitėsi.

- Žinoma, - pasakė Arnis. - Norit gabalėlio?

Žvilgsnis iš šono:

- Aš niekad nuo nieko neatsisakau.

Arnis viena ranka nudengė dėželę su pica ir atidalino gabalėlį.

- Štai, pra...

Akys jam išsiplėtė. Picos riekelė ėmė drebėti rankoje, nutįsę ilgos sūrio sruogos ėmė linguoti nelyginant sutraukyti voratinklio siūlai vėjyje.

Lebėjaus greta nebebuvo.

Ten sėdėjo jis.

Jis, Arnis Kaningemas, maždaug penkiasdešimtmetis, ne toksai senas kaip Lebėjus tuomet, kai jis ir Denis pirmąsyk jį susitiko tą rugpjūčio dieną, ne toksai senas, bet artėjantis link to, draugai ir kaimynai, artėjantis link to. Jo senesnysis antrininkas vilkėjo kiek nugeltusiais trumparankoviais sportinukais ir purvinais tepaluotais džinsais. Akiniai buvo raginių rėmų, viena ienelė parišta virvele. Plaukai trumpai nukirpti ir retėjantys. Pilkos drumstos ir krauju pasruvusios akys. Daugybė raukšlių apie suspaustas lūpas bylojo apie gaižią vienatvę. Kadangi šis kažkas - daiktas vaiduoklis, ar dar kas nors - buvo vienišas.

Vienišas, neskaitant Kristinos.

Šioji jo paties versija ir Rolandas D. Lebėjus galėjo būti sūnus ir tėvas: toks didelis buvo panašumas.

- Na, važiuosi? Ar tik spoksosi į mane? - tas kažkas paklausė ir staiga prieš apstulbusias Arnio akis ėmė senti. Pilki plaukai nubalo, sportinukai suvilnijo ir išskydo, kūnas po jais susisuko nuo amžiaus. Raukšlės nubėgo per veidą ir pagilėjo tartum išgraužtos rūgšties. Akys įdubo ir jų baltymai pagelto. Dabar tik nosis styrojo išsišovusi, ir tai buvo veidas kažkokio nusenusio maitvanagio, bet vis dėlto tai buvo jo veidas, o, vis dar jo.

- Ar matai ką nors žalia? - sukvarkė šis septy... ne, aštuoniasdešimtmetis Arnis Kaningemas, o jo kūnas ant raudonos Kristinos sėdynės klaipėsi, su-

kosi, vyto. - Ar matai ką nors žalia? Ar matai... - Balsas suvirpo, paaukštėjo ir perėjo į šaižų senatvišką diskantą, ir dabar jo oda pasidengė opomis ir gumbais, o už akinių stiklų akis užtraukė pieniškos kataraktos - tartum ant jų būtų nuleistos štoros. Šitai puvo jo paties akyse, ir kvapas buvo toks pat, kokį jis uodė Kristinoje anksčiau, kokį uodė Li, tik dabar buvo bjauresnis - stiprus, pritvinkęs dujų, gniaužiantis gerklę spartaus irimo dvokas, jo paties mirties dvokas, ir Arnis ėmė inkšti, o tuo metu per radiją Mažasis Ričardas uždainavo "Tutti Frutti"*, ir dabar to kažko plaukai pradėjo slinkti voratinkliniais baltais draiskalais, raktikauliai prasišovė pro ištemptą blizgančią odą viršum atsiknojusios apvalios sportinukų apykaklės, styrodami nelyginant groteskiški balti pieštukai. Lūpos traukėsi nuo paskutinių išlikusių dantų, kurie buvo išsiklaipę į visas puses lyg kokie antkapiniai akmenys. Tai buvo jis, jau miręs ir vis dėlto gyvas - gyvas kaip Kristina.

- Ar matai ką nors žalia? - tas kažkas suvebleno. - Ar matai ką nors žalia?

Arnis pratrūko klykti.

39 / Vėl Dženkinsas

Stulpeliais kelio braukias sparnas,
Greta manęs draugai išbalę tvardos.
Sako viens: "Lėčiau, ten šviesos,
Pralėkt nebus mums niekur vietos".
- Čarlis Rajanas

Maždaug po valandos Arnis įsmuko į Darnelo garažą. Jo keleivis - jeigu iš tikrųjų būta keleivio - seniai buvo dingęs. Kvapas irgi buvo dingęs; be abejo, tai buvo tik iliuzija. Jeigu sukinėjies pakankamai ilgai tarp šūdžių, viskas pradeda smirdėti kaip šūdas. Ir, žinoma, jie tuo džiaugėsi.

Vilis sėdėjo prie rašomojo stalo savo įstiklintoje kontoroje ir valgė sumuštinį su sūriu bei dešra. Jis tik kilstelėjo suglebusią ranką, bet neišėjo pasitikti. Arnis pyptelėjo ir įvažiavo į boksą.

Visa buvo lyg koksai sapnas. Tik tiek. Kaip koksai beprotiškas sapnas. Paskambino į namus, paskambino Li, pabandė prisiskambinti Deniui, bet toji seselė jam pasakė, kad Denis gydomojoje mankštoje - lyg tris kartus būtų buvęs atstumtas savo bendraamžių akivaizdoje ar kas nors panašaus. Jis šiek tiek pervargęs. Bet kuris būtų pervargęs po visos tos šūdinos jaukasties, kokią jis išgyveno nuo rugpjūčio. Kas be ko, tai tik perspektyvos klausimas, tiesa? Visą savo gyvenimą žmonėms jis buvo vienoks, o dabar prasikala iš savo kiauto, tampa normalia kasdiene asmenybe su savo normaliais kasdieniais rūpesčiais. Tad nieko nuostabaus, kad žmonės tuo piktinasi, nes kai kas nors keičiasi

* Vaisiniai ledai (it.).

(geresne ar prastesne, turtingesne ar skurdesne linkme) natūralu, kad žmonės tampa dėl to šiek tiek savotiški. Juk suknisama jų perspektyva.

Li kalbėjo su juo taip, lyg laikytų pamišėliu, o tai grynų gryniausia nesąmonė. Jam teko patirti įtampą, žinoma, taip, tačiau įtampa - natūrali gyvenimo dalis. Jeigu Mis Aukštai - Besinešanti - Šepšelė - Ak - Tokia - Naivuolė Li Kebot mano kitaip, tai taps grandioziškai išdulkinta to visų laikų neprilygstamo prievartautojo - gyvenimo. Veikiausiai ji pabaigs tuo, kad rytais, idant išsijudintų, vartos deksius, o vakarais, idant užmigtų - nembius ir liudžius*.

Ak, bet jis norėjo jos - netgi dabar, mąstydamas apie ją, jautė siprų, neišaiškinamą, neįvardijamą geidulį, kuris nelyginant šalto vėjo gūsis pagavo jį visą ir privertė įnirtingai sugniaužti rankomis Kristinos vairą. Noras buvo karštas - per stiprus, per gaivališkas, kad galėtum jį įvardyti. Pats per save buvo jėga.

Bet dabar jau viskas gerai. Jis jautė, kad... perėjo paskutinį tiltą ar ką nors panašiai.

Jis atsipeikėjo siauro privažiuojamojo keliuko viduryje už tolimiausiųjų Monrovilio prekybos centro parkavimo aikštelės pakraščių, o tai reiškė, kad buvo mažne pusiaukelėje į Kaliforniją. Išlipęs laukan ir pažvelgęs už mašinos, išvydo sniego pusnyje pramušą, o Kristinos kapotą padengtą tirpstančiu sniegu. Matyt, jis nebesuvaldė mašinos, pračiuožė skersai parkavimo aikštelę (kuri netgi per patį kalėdinių pirkinių sezono įkarštį čia, tokiame tolimame pakraštyje, laimė, buvo tuščia) ir trenkėsi į pūsnį. Velniškai pasisekė, kad jis nepadarė avarijos. Velniškai pasisekė.

Kurį laiką jisai sėdėjo tenai, mašinoje, klausydamasis radijo ir pro priekinį stiklą žvelgdamas į danguje kybantį pusmėnulį. Bobis Helmsas uždainavo "Skambalėlių roką" - sezono melodiją, anot didžėjų, ir jis šyptelėjo, pasijautęs geriau. Nepajėgė prisiminti, ką būtent regėjo (ar tarėsi regėjęs), ir, po teisybei, nenorėjo to prisiminti. Kad ir kas tai buvo, daugiau nebepasikartos. Jis buvo tuo tikras. Žmonės privedė iki to, jog jam ėmė vaidentis. Būtų labai sužavėti, jeigu tai žinotų... Bet jis nesuteiks jiems to malonumo.

Viskas aplinkui susitvarkys. Pataisys savo santykius namuose - tiesą sakant, galėtų pradėti jau šįvakar, pasižiūrėdamas su tėvukais televizorių kaip senais gerais laikais. Ir vėl palenks į savo pusę Li. Nors ji ir nemėgsta automobilio, kad ir kokie keisti būtų jos motyvai - tegu! Galbūt jis netgi netrukus nusipirks kitą automobilį ir pasakys jai, kad Kristiną pardavė. Jis galėtų laikyti Kristiną čia, nuomoti vietą. Jei Li nežinos, jai neskaudės. O Vilis? Tai bus jo paskutinis reisas dėl Vilio, šį, ateinantį, savaitgalį. Ta mėšliava jau šiek tiek per toli nuėjo. Tegul sau Vilis mano, kad jis viščiukas, jeigu taip nori. Kriminalinė atsakomybė už transportavimą nelicenzijuotų cigarečių ir alkoholio iš vienos valstijos į kitą ne taip jau puikiai atrodytų prie pareiškimo į koledžą, ką? Federalinis kriminalas. Ne. Ne ypatingai.

Jis nusijuokė. Iš tiesų pasijautė geriau. Apsivalęs sielą. Pakeliui į garažą, suvalgė picą, nors jau ir atšalusią. Buvo alkanas it vilkas. Jam pasirodė šiek

---

* Žarg. stimuliuojančių ir raminamųjų vaistų - dekstrino, nembutalio ir kvaliudo - tablečių pavadinimai.

tiek keista, kad stigo vieno gabalėlio, - iš teisybės, sukėlė jam šiokį tokį nerimą, - bet jis išvijo tai iš savo minčių. Veikiausiai suvalgė jį per tą keistą tuščią tarpą, o gal netgi išmetė pro langą. Uf, kaip pamėkliška. Daugiau nebebus tokios mėšliavos. Ir jis vėl nusijuokė, šįsyk jau truputėlį drąsiau.

Dabar jis išlipo iš automobilio, užtrenkė dureles ir pasuko Vilio kontoros link, ketindamas sužinoti, kokių darbų šis turi jam šiam vakarui. Staiga jam toptelėjo, kad rytoj paskutinė diena mokykloje prieš Kalėdų atostogas, ir jo žingsniai pagyvėjo.

Ir kaip tik tuo metu atsidarė šoninės durys - tos, kurios šalimais automobilinių vartų - ir vidun įžengė žmogus. Tai buvo Dženkinsas. Vėl.

Išvydęs žiūrintį į jį Arnį, kilstelėjo ranką.

- Sveikas, Arni.

Vaikinas žvilgtelėjo Vilio pusėn. Tasai už stiklinės pertvaros truktelėjo pečiais ir toliau valgė savo sumuštinį.

- Labas, - atsakė Arnis. - Kuo galiu jums padėti?

- Na, aš nežinau, - nusišypsojo Dženkinsas, ir paskiau jo akys pro Arnį slystelėjo linkui Kristinos, vertindamos, ieškodamos apgadinimų. - Ar nori kuo nors man padėti?

- Po šimts, ne itin, - prisipažino Arnis. Pajuto, kaip galvoje jam vėl ėmė tvinksėti įtūžis.

Rudis Dženkinsas nusišypsojo, iš pažiūros neįsižeidęs.

- Aš tik užsukau važiuodamas pro šalį. Kaip laikais? - Jis atkišo ranką. Arnis tik pažvelgė į ją. Nė kiek nesutrikęs, Dženkinsas nuėjo prie Kristinos ir ėmė ją apžiūrinėti. Suspaustomis iki baltumo lūpomis Arnis stebėjo jį. Kassyk, kai Dženkinsas padėdavo vieną iš savo rankų ant Kristinos, jį vėl užplūsdavo nauja pykčio banga.

- Klausykit, gal jums reikėtų išsipirkti sezoninį bilietą ar ką nors panašaus, - pasakė Arnis. - Kaip į "Steelers" rungtynes.

Dženkinsas atsisuko ir klausiamai pažvelgė į jį.

- Nieko, - paniuręs numojo Arnis.

Dženkinsas toliau apžiūrinėjo mašiną.

- Žinai, velniškai keista tai, kas nutiko Badžiui Repertonui ir dviem tiems kitiems berniokams. Ar tau neatrodo?

Teužsikruša, pagalvojo Arnis. Aš tuščiai nedinderiuosiu su tuo šūdžiumi.

- Aš buvau Filadelfijoje, šachmatų turnyre.

- Žinau, - pasakė Dženkinsas.

- Jėzau! Juk jūs mane tikrinate!

Dženkinsas sugrįžo prie Arnio. Dabar jo veide nebebuvo jokios šypsenos.

- Taip, teisybė, - pripažino jis. - Aš tave tikrinu. Trys berniokai, kurie, kaip manau, dalyvavo nusiaubiant tavo automobilį, dabar negyvi, taip pat ir ketvirtas, kuris, matyt, atsitiktinai kartu su jais važiavo antradienio naktį. Tai pernelyg didelis sutapimas. Mano akimis, pernelyg didelis. Tad tikrai - aš tave tikrinu.

Arnis išpūtė akis, nustebintas jo pykčio ir podraug dvejodamas.

- Aš maniau, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas... kad jie buvo prisigėrę ir per greitai važiavo, ir...

- Ten buvo dar vienas automobilis, - pasakė Dženkinsas.

- Iš kur jūs tai žinote?

- Vienas dalykas, sniege aptiktos protektorių vėžės. Deja, vėjas jas pernelyg stipriai ištrynė, kad galėtume padaryti padorią fotografiją. Bet vienas iš Skvantik Hilso valstybinio parko vartų barjerų buvo numuštas, ir mes ant jo aptikome raudonų dažų pėdsakus. Badžio "Kamaras" buvo ne raudonas, o mėlynas. - Jis nužvelgė Arnį nuo galvos iki kojų. - Mes radome pėdsakus raudonų dažų, įsismelkusių į Mūčio Velčo odą, Arni. Ar supranti? Įsismelkusių. Ar žinai, kaip smarkiai automobilis turi trenktis į žmogų, kad dažai įsismelktų jam į odą?

- Jums reiktų išeiti laukan ir pradėti skaičiuoti raudonus automobilius, - šaltai pasakė Arnis. - Dar nepasiekęs Baseino alėjos, priskaičiuosite iki dvidešimties, garantuoju.

- Kurgi ne, - sutiko Dženkinsas. - Bet mes nusiuntėme paimtus pavyzdžius į FBI* laboratoriją Vašingtone, kur jie turi pavyzdžius visų atspalvių dažų, kada nors naudotų Detroite. Šiandien gavome atsakymą. Nori sužinoti, koks jis? Spėsi?

Arnio širdis dusliai sutukseno krūtinėje; podraug sutvinkčiojo ir smilkiniuose.

- Kadangi jūs čia, spėčiau, kad tai Rudens Raudonis. Kristinos spalva.

- Įteikite šiam žmogui lėlę Kjupi, - nusiviepė Dženkinsas. Jis užsirūkė cigaretę ir pro jos dūmus pažvelgė į Arnį. Nebevaidino.geraširdiško nusiteikimo, jo žvilgsnis buvo kietas.

Arnis su perdėta neviltimi susigriebė rankomis už galvos.

- Rudens Raudonis. Puiku. Kristina - tai specialus užsakymas, bet juk Rudens Raudoniu nuo 1959-ųjų iki 1963-ųjų buvo dažomi "Fordai", o "Tanderberdai" ir "Ševrolė" tokio atspalvio buvo išleidžiami nuo 1962-ųjų iki 1964-ųjų, ir šeštojo dešimtmečio viduryje galėdavai kai kada įsigyti ir "Ramblerį", nudažytą Rudens Raudoniu. Aš jau pusę metų darbuojuos prie savojo 58-ųjų "Plimuto" ir turiu katalogus; prie seno automobilio negali dirbti be katalogų, antraip iš pat pradžių viską suknisi. Rudens Raudonis buvo populiari spalva. Aš tai žinau. - Jis įdėmiai pažvelgė į Dženkinsą. - Ir jūs tai žinote. Tiesa?

Dženkinsas nieko nepasakė, tik ir toliau stebėjo Arnį tuo įdėmiu, aštriu, trikdančiu žvilgsniu. Į Arnį niekas gyvenime dar taip nežiūrėjo, bet jis atpažino tą žvilgsnį. Ko gero, kiekvienas būtų atpažinęs. Tai buvo stipraus, neslepiamo įtarumo žvilgsnis. Išsigando jo. Prieš kelis mėnesius - netgi prieš kelias savaites - veikiausiai tik taip tasai būtų jį paveikęs. Bet dabar taip pat ir įsiutino.

- Jūs iš tiesų mielas. Ką, velniai rautų, vis dėlto turite prieš mane, misteri Dženkinsai? Ko taip ant manęs užsisėdote?

Dženkinsas nusijuokė ir plačiu pusračiu apėjo aplinkui. Garažas buvo visai tuščias, išskyrus juodu čia ir Vilį savo kontoroje, baigiantį doroti sumuštinį, besilaižantį nuo rankų aliejų ir vis dar atidžiai juos stebintį.

---

* Federal Bureau of Investigation - Federalinis Tyrimų Biuras (angl.).

- Ką turiu prieš tave? - pakartojo Dženkinsas. - Kaip tau skamba, Arni, - tyčinė žmogžudystė? Ar tave kaip nors tai veikia?

Arnis nustėro.

- Nesijaudink, - pasakė Dženkinsas, vis tebevaikščiodamas. - Čia jokia įstabi policininkiška scena. Išsiversime be grasinimų pavažiuoti į miestą - šį sykį miestas būtų Harisbergas*. Be arešto orderio. Puikiai sekasi mūsų herojui, Arnoldui Kaningemui.

- Aš visai nesuprantu, apie ką jūs...

- Tu... supranti... IR DAR KAIP! - užriko Dženkinsas, sustojęs prie didžiulio geltono sunkvežimio karkaso - dar vieno Džonio Pombertono atstatomo savivarčio. Jis įbedė akis į Arnį. - Trys iš vaikinų, sudaužiusių automobilį, negyvi. Rudens Raudonis aptiktas abiejų nusikaltimų vietose, tai leidžia mums manyti, kad transporto priemonė, kuria abiem atvejais naudojosi nusikaltėlis, bent iš dalies buvo nudažyta Rudens Raudoniu. Ir žiū! Pasirodo, kad tas automobilis, kurį tie vaikinai sutalžė, didžia dalimi buvo Rudens Raudonio. O tu stovi, taisaisi ant nosies akinius ir tvirtini man, jog nesupranti, apie ką aš kalbu.

- Aš buvau Filadelfijoje, kai tatai atsitiko, - ramiai pasakė Arnis. - Nejau nesuprantat? Visiškai nieko nesuprantat?

- Vaikuti, - tarė Dženkinsas, nuspriegdamas šalin cigaretę, - čia ir blogiausia dalis. Ji iš tiesų pašvinkus.

- Arba jūs išeikite, arba mane suimkite, ar dar ką nors darykite, kadangi turiu atsižymėti ir pradėti darbą.

- Kol kas, - pasakė Dženkinsas, - galiu tik kalbėti. Pirmą sykį - kai buvo užmuštas Mūčis Velčas - tu neva buvai namie savo lovoje.

- Žinau, gana skysta, - sutiko Arnis. - Patikėkit, jeigu būčiau žinojęs, kad šis mėšlas užkris man ant galvos, būčiau nusisamdęs slaugytoją, kuris pasėdėtų prie mano lovos.

- O, ne - šitai buvo įtikinama, - pasakė Dženkinsas. - Motina ir tėvas neturėjo pagrindo abejoti tavo žodžiais. Supratau tai, pasišnekėjęs su jais. Ir alibi - tikri alibi - labiau skylėti nei Gelbėjimo Armijos drabužiai. Kai jie pradeda atrodyti kaip šarvai, tuomet man neramu.

- Dievuliau brangus! - bemaž sušuko Arnis. - Juk tai buvo prakeiktos šachmatų varžybos! Aš jau ketveri metai kaip priklausau šachmatų klubui.

- Iki šios dienos, - linktelėjo Dženkinsas, ir Arnis vėl nustėro. - O taip, aš kalbėjausi su klubo konsultantu. Herbertas Slousonas. Jisai sako, kad pirmus trejus metus tu nepraleidai nė vieno susirinkimo, į porą netgi atėjai sunkiai sirgdamas gripu. Buvai jo geriausias žaidėjas. O paskiau šiais metais retai lankydavaisi...

- Turėjau darbo prie savo automobilio... taip pat įsitaisiau merginą...

- Anot jo, tu praleidai pirmus tris turnyrus, ir jis gerokai nustebo, kai išvydo tavo pavardę važiuojančiųjų į Šiaurės valstijų varžybas sąraše. Jis manė, kad tu praradai bet kokį domesį klubu.

- Aš gi jums sakiau...

* Pensilvanijos valstijos sostinė.

- Taip, sakei. Buvai pernelyg užimtas. Automobiliai ir merginos - štai dėl ko vaikinai tampa pernelyg užimti. Bet tu atgavai domesį tik tam laikui, kad nuvažiuotum į Filę, o paskiau išsibrauki iš klubo. Štai kas man atrodo labai keista.

- Nematau čia nieko tokio nepaprasta, - pasakė Arnis, bet jam pačiam balsas atrodė tolimas, beveik užgožtas ausyse griaudėjančio it bangų mūša kraujo.

- Mėšlas. Atrodo, lyg būtum žinojęs, kad šitai atsitiks, ir pasirūpinai nepramušamu alibi.

Griausmas galvoje netgi perėjo į pastovius, banguojančius mūšos tvinksnius, kiekvieną tvinksnį lydėjo bukas skausmo dūris. Jam įsiskausta galva - kodėl šis baisus žmogus su skvarbiomis rudomis akimis nenueina sau? Niekas netiesa, ničniekas. Jis nieko iš anksto nepatvarkė, jokio alibi, nieko. Buvo tiek pat nustebęs kaip ir bet kuris kitas, kai perskaitė laikraštyje, kas nutiko. Žinoma, buvo nustebęs. Nieko keista nesideda, jeigu tai ne šio pamišėlio paranoja, ir

(vis dėlto, kaip tu susižalojai nugarą, Arni? Ir, beje, ar matai ką nors žalia? Ar matai)

jis užsimerkė - mirksnį pasaulis tartum iškrypo iš savo orbitos - ir išvydo prieš save praplaukiant tą žalią, išsišiepusį, pūvantį veidą, kuris sakė: *Užvesk ją. Įjunk šildytuvą, ir pasivėžinsime. Ir kai jau tuo užsiėmėme, prigriebkime tuos šūdžius, kurie suniokojo mūsų mašiną. Ištaškykim tuos pimpelius, vaikine, ką? Trenkim jiems, po šimts, taip, jog lavonų pjaustytojas miesto ligoninėje turėtų replėmis išplėšti iš jų griaučių dažų daleles. Ką tu pasakysi? Surask radijuje kokią nors padorią muzikėlę ir važiuojam. Važ...*

Arnis pagrabinėjo ranka už savęs, palietė Kristiną, - jos kietą, vėsų, raminantį paviršių, - ir visa vėl stojo savo vieton. Jis atsimerkė.

- Iš teisybės, yra dar vienas dalykas, - pasakė Dženkinsas, - ir jis labai subjektyvus. Nieko, ką galėtum įtraukti į protokolą. Tu šįkart kitoks, Arni. Kažkoks kietesnis. Lyg mažne dvidešimčia metų būtum pasenęs.

Arnis nusijuokė, ir jam palengvėjo išgirdus, kad juokas skamba visai natūraliai.

- Misteri Dženkinsai, jums atsisukęs varžtelis.

Dženkinsas nenusijuokė kartu su juo.

- Aha, žinau. Visas tas dalykas susuktas - susuktas labiau nei bet koks kitas, kurį man yra tekę tirti per dešimtį detektyvo metų. Paskutinįjį kartą aš jaučiau, kad galiu tave pasiekti, Arni. Jaučiau, kad tu... aš nežinau koks. Pasimetęs, nelaimingas, apgraibomis besistengiantis rasti išeitį. Dabar aš to visai nejaučiu. Man toks jausmas lyg kalbuosi su visai kitu žmogumi. Ne itin simpatišku.

- Jau pasikalbėjau su jumis, - staiga pasakė Arnis ir pajudėjo kontoros linkui.

- Aš noriu sužinoti, kas nutiko, - šūktelėjo Dženkinsas jam įkandin. - Ir sužinosiu. Patikėk.

- Būkit malonus ir laikykitės atokiai nuo čia, - metė Arnis. - Jūs trenktas.

Jis įėjo kontoron, uždarė paskui save duris ir pastebėjo, kad jo rankos visiškai nedreba. Kambarys buvo pritvinkęs cigaro, alyvų aliejaus ir česnako

kvapų. Netaręs nė žodžio pražygiavo pro Vilį, išsiėmė iš pintinėlės savo darbo laiko kortelę ir atsižymėjo ją: terkšt. Paskiau pažvelgė pro stiklinę sieną ir pamatė, kad Dženkinsas tebestovi ir žvelgia į Kristiną. Vilis tylėjo. Arnis girdėjo triukšmingą stambuolio alsavimą. Po poros minučių Dženkinsas pasišalino.

- Kopas? - pratarė Vilis ir ilgai atsiriaugėjo. Garsas buvo nelyginant grandininio pjūklo.

- Aha.

- Dėl Repertono?

- Aha. Jis mano, kad aš turiu su tuo kažką bendra.

- Netgi, nors tu buvai Filėje?

Arnis palingavo galvą.

- Jam, regis, tai nė nerūpi.

Tuomet jisai sumanus kopas, pagalvojo Vilis. Supranta, kad su faktais kažkas ne taip, ir intuicija jam kužda, kad esama kai ko daugiau ne taip, tad jis pažengė kur kas toliau negu tai būtų padaręs bet kuris juo dėtas kopas, bet kad ir milijonus metų tyrinėtų, vis vien neprisikas iki tiesos. Prisiminė tuščią automobilį, savaime, lyg kažkokį vaikišką prisukamąjį žaisliuką įvažiuojantį į dvidešimtąjį boksą. Tuščią uždegimo spynelės plyšį pasisukant į UŽV padėtį. Motorą užriaumojant tartum perspėjančiu urzgesiu ir tuoj pat vėl užgestant.

Ir galvodamas apie visus tuos dalykus Vilis nedrįso pažvelgti Arniui į veidą, nors bemaž visą gyvenimą buvo pratęs apsimetinėti.

- Nenoriu pasiųsti tave į Olbenį, jeigu esi sekamas kopų.

- Man nesvarbu, pasiųsite mane į Olbenį ar nepasiųsite, bet jums nėra ko rūpintis dėl pavojaus. Jis vienintelis kopas, su kuriuo mačiausi, ir yra kuoktelėjęs. Domisi tik dviem atvejais, kuriais buvo partrenkti žmonės ir vairuotojas pabėgo.

Dabar Vilio ir Arnio akys susitiko: Arnio - pilkos ir tolimos, Vilio - išblukusios, nejokios spalvos, šiek tiek pageltusiomis ragenomis; tai buvo akys seno katino, regėjusio daugybę išdarinėtų pelių.

- Jisai susidomėjęs tavimi, - pasakė Vilis. - Verčiau pasiųsiu Džimį.

- Jums patinka, kaip Džimis vairuoja mašiną, ką?

Mirksnį Vilis nužvelgė Arnį, paskiau atsiduso.

- Gerai, - tarė. - Bet jeigu pamatysi tą kopą, sugrįžk. Ir jeigu tave nutvers su krepšiu, tai tavo krepšys, Kaningemai. Supranti, tavo?

- Taip, - linktelėjo Arnis. - Ar turite man šįvakar kokio nors darbo?

- Keturiasdešimt devintajame stovi 77-ųjų “Bjuikas”. Paveržk starterio motoriuką. Patikrink selenoidą. Jeigu jis atrodys geras, irgi paveržk.

Arnis linktelėjo ir apleido kontorą. Vilio akys nuslinko nuo jo tolstančios nugaros vėl prie Kristinos. Jam nebuvo jokio reikalo šią savaitę siųsti vaikiną į Olbenį, ir jis tai žinojo. Arnis taip pat žinojo, bet vis tiek stūmė šį reikalą priekin. Pasakė, kad važiuos, ir dabar rengėsi trūks plyš tą padaryti. Ir jeigu kas nors nutiktų, vaikinas atsilaikys. Vilis neabejojo tuo. Buvo metas, kai tikrai būtų to nesugebėjęs, bet tasai metas jau praėjęs.

Jis viską girdėjo per vidaus ryšio aparatą.

Dženkinsas buvo teisus.
Vaikinas dabar kietesnis.
Vilis vėl įsistebeilijo į vaikino 58-ųjų "Plimutą". Į Niujorką Arnis važiuos Vilio "Kraisleriu". Kol jo nebus, Vilis stebės Kristiną ir pažiūrės, kas nutiks.

40 / Arnį ištinka nemalonumai

Sėdynės odos, ir visur blizgesys -
Juk viskas iš chromo, net mano brūklys.
Pedalą numink - ir ūūūūžt...
Gali sau žiūrėt,
Tik mašinos tu mano neliesk.
- "The Beach Boys"

Rudolfas Dženkinsas ir Rikas Merseris iš Pensilvanijos valstijos policijos detektyvų diviziono kitą popietę sėdėjo niūrioje, nusilupinėjusiais sienų dažais kontorėlėje ir gėrė kavą. Lauke siautėjo neviltį varanti šlapdriba.
- Esu beveik tikras, kad šitai bus šį savaitgalį, - pasakė Dženkinsas. - Pastaruosius aštuonis mėnesius tas "Kraisleris" važiuodavo kas keturias penkias savaites.
- Tik suprask, tas išpampėlis Darnelas ir tavo kažkoks bizas dėl to vaikino - tai du skirtingi dalykai.
- Man jie - vienas ir tas pats dalykas, - atsakė Dženkinsas. - Vaikinas kažką žino. Jeigu man pavyktų jį prispausti, galbūt išsiaiškinčiau, ką būtent.
- Manai, jis turi bendrininką? Ką nors, kuris pasinaudojęs jo automobiliu užmušė tuos vaikinus, kai jis pats dalyvavo šachmatų turnyre?
Dženkinsas papurtė galvą.
- Po šimts, vaikinas turi tik vieną gerą draugą, ir šis dabar ligoninėje. Aš nežinau, ką manau, bet su tuo susijus mašina... ir jis taip pat susijęs.
Dženkinsas padėjo ant stalo kavos puodelį ir ištiesė į sėdintį priešais save vyrišką pirštą.
- Kai mes uždarysime garažą, noriu, kad laboratorijos ekspertų komanda ją apžiūrėtų skersai išilgai, iš vidaus ir iš lauko. Noriu, kad ją pakeltų, paieškotų įlinkių, įdaužimų, perdažymo žymių... ir kraujo. Štai ko aš iš tikrųjų noriu, Rikai. Tik vieno vienintelio kraujo lašo.
- Tau tas vaikinas nepatinka, ką? - paklausė Rikas.
Dženkinsas sutrikęs nusijuokė.
- Žinai, kai pirmąsyk vaikiną išvydau, man jis lyg patiko. Patiko ir buvo jo gaila. Maniau, kad galbūt jis dangsto ką nors kitą, kurio prisibijo. Bet šįsyk jis man nepatiko. - Kiek pagalvojęs, pridūrė: - Ir man nepatiko tasai automobilis. Tai, kaip prie jo prisiliesdavo kassyk, kai jau manydavau turįs vaikiną savo rankose. Buvo kažkaip nejauku.
- Kaip prisimeni, - tarė Rikas, - tai Darnelas yra tas tipas, kurį aš turiu prigriebti. Niekam Harisberge nei kiek nerūpi tavasis vaikinas.

- Prisimenu, - pasakė Dženkinsas. Jis vėl pasiėmė kavą ir niauriai pažvelgė į Riką. - Bet jis tik priemonė tikslui pasiekti. Aš sučiupsiu asmenį, kuris nužudė tuos vaikinus, net jeigu tai būtų paskutinis mano atliktas darbas.

- Šį savaitgalį gal "Kraisleris" nevažiuos.

Bet jis važiavo.

Šeštadienio rytą, gruodžio 16-ąją, du civiliai apsirengę kopai iš Pensilvanijos valstijos kriminalinio skyriaus sėdėjo ketvermečio pikapo "Datsuno" kabinoje ir stebėjo, kaip juodas Darnelo "Kraisleris" išrieda pro didžiąsias garažo duris gatvėn; dulkė lengvas lietutis; nebuvo tiek šalta, kad susidarytų šlapdriba. Tai buvo viena iš tų ūkanotų dienų, kai neįmanoma atskirti, kur baigiasi žemi debesys ir kur jau prasideda rūkas. "Kraisleris" tvarkingai važiavo su įjungtais pažibinčiais. Arnis Kaningemas buvo saugus vairuotojas.

Vienas iš civiliai vilkinčių policininkų prisidėjo prie burnos portatyvinį radijo mikrofoną ir pranešė per jį:

- Jis ką tik išvažiavo Darnelo automobiliu. Jūs, vyručiai, būkite pasirengę.

Jie nusekė paskui "Kraislerį" I-76 plentan. Išvydę, kad Arnis užriedėjo ant rytų krypties rampos su Harisbergo rodykle, jie įsuko vakarų krypties rampon, vedančion Ohajo linkui, ir vėl pranešė per radiją. Vienu atsišakojimu toliau jie nusileisią iš I-76 plento ir sugrįšią atgal prie Darnelo garažo.

- Tvarka, - atskriejo Dženkinso balsas. - Viskas kuo puikiausia.

Po dvidešimties minučių, kai Arnis neskubėdamas leidžiamu penkiasdešimties mylių per valandą greičiu riedėjo į rytus, trejetas kopų su visais reikiamais popieriais pasibeldė pas Viljamą Apšou, kuris gyveno pačiame Seviklio pakraštyje. Apšou atidarė duris susisiautęs maudymosi chalatu. Už jo girdėjosi atskriejantys iš televizoriaus šeštadienio ryto vaikiškų filmukų kvyksniai.

- Kas ten, mielasis? - šūktelėjo iš virtuvės jo žmona.

Apšou pažvelgė į jam pateiktus popierius - o tai buvo teismo orderiai - ir pasijuto netoli nuoalpio. Viename buvo nurodoma, kad visos Apšou parengtos mokestinės ataskaitos, liečiančios Vilį Darnelą (kaip asmenį) ir Vilį Darnelą (kaip akcinę bendrovę) konfiskuojamos. Šie popieriai buvo pasirašyti Pensilvanijos Generalinio prokuroro ir Aukščiausiojo Teismo teisėjo.

- Kas ten, mielasis? - vėl paklausė jo žmona, ir vienas iš vaikučių atėjo pasižiūrėti, visas - vien didžiulės akys.

Apšou pamėgino prašnekti, tačiau išspaudė iš savęs tik kimų švogždesį. Tatai įvyko. Sapnuodavo apie tai, ir galiausiai įvyko. Namai Seviklyje jo neapsaugojo nuo to; moteris, kurią jis išlaikė apdairiame atstume "Prūsijos Karaliuje", neapsaugojo nuo to; perskaitė tai iš beaistrių veidų kopų, vilkinčių kostiumais lyg tiesiai nuo "Anderson-Little" firminės parduotuvės pakabų. O užvis blogiausia, kad vienas iš jų atstovavo federalinei žinybai, tiriančiai nelegalią prekybą alkoholiu, tabaku ir šaunamaisiais ginklais. Šis paro-

dė ir antrą pažymėjimą, pristatantį jį kaip operatyvinės grupės agentą iš Federalinės narkotikų kontrolės tarnybos.

- Turime informaciją, kad kontoros dokumentaciją tvarkote savo namuose, - pasakė federalinis kopas. Jis atrodė... Kelerių metų? Dvidešimt šešerių? Trisdešimties? Ar jam prisiėjo kada nors rūpintis dėl to, ko griebtis, kai turi tris vaikučius ir žmoną, galbūt šiek tiek per daug mėgstančią gražius dalykus? Bilis Apšou manė, jog ne. Kai turi galvoti apie tokius dalykus, tavo veidas neišlieka toks beaistris. Jis toks beaistris išlieka tik tada, kai gali mėgautis aukštomis mintimis - apie įstatymą ir tvarką, apie tai, kas teisinga ir klaidinga, apie geriečius ir blogiečius.

Jis pravėrė burną, norėdamas atsakyti į kopo klausimą, ir vėl iš jos išsiveržė tik kimus švogždesys.

- Ar ši informacija teisinga? - kantriai paklausė federalinis kopas.

- Taip, - sušvogždė Bilis Apšou.

- Ir kita kontora Monrovilyje, Frankstauno kelias, 100?

- Taip.

- Mielasis, kas gi ten? - paklausė žmona ir išėjo į koridorių. Išvydusi prie slenksčio trejetą vyriškių, stipriau susisiautė apie kaklą naminį chalatą. Filmukai stūgavo.

Staiga Apšou mažne su palengvėjimu pagalvojo: *Tai galas viskam.*

Vaikiūkštis, atlindęs pažiūrėti, kas gi taip anksti šeštadienio rytą apsilankė, ūmai pravirko ir paspruko į perduodamų per 4-ąjį kanalą “Superdraugų” apsaugą.

Kai Rudis Dženkinsas gavo pranešimą, jog Apšou pasirūpinta ir kad visi dokumentai, liečiantys Darnelą, tiek Apšou namuose Seviklyje, tiek jo kontoroje Monrovilyje konfiskuoti, pasiėmė pustuzinį valstijos kopų išvykon, kuri, kaip jam atrodė, senais laikais būtų pavadinta reidu. Netgi šventinio sezono šeštadienį garažas buvo vidutiniškai judrus (nors anaiptol čia nevirė darbas kaip vasaros savaitgaliais), ir kai Dženkinsas, pakėlęs prie lūpų baterijomis maitinamą megafoną, prašneko, iškart atsisuko gal kokios dvi dešimtys galvų. Iki pat Naujųjų metų jiems užteks apie ką kalbėtis.

- Čia Pensilvanijos valstijos policija! - sušuko Dženkinsas į megafoną. Jo žodžiai aidu atsimušė nuo sienų. Netgi šią akimirką pagavo save, kad neatitraukia akių nuo baltai raudono “Plimuto”, stovinčio dvidešimtajame bokse. Savo laiku jis turėjo reikalų su pustuziniu ginklų, kuriais buvo padaryta žmogžudystė, kai kada būdavo įvykio vietoje, bet dažniau liudytojo aptvare, tačiau vien nuo šio automobilio vaizdo jį nusmelkė šaltis.

Gitnis, vidaus pajamų tarnybos atstovas, kuris įsijungė į šį specialųjį kovos su narkotikais reidą, susiraukęs ragino jį, kad tęstų. Nė vienas iš jūsų nežino, koks reikalas. Nė vienas iš jūsų. Jis vėl pakėlė prie lūpų megafoną:

- Šis garažas uždaromas! Kartoju, šis garažas uždaromas! Galite pasiimti automobilius, jeigu jie važiuojamos būklės - jeigu ne, prašom greitai ir ramiai pasišalinti iš pastato. Garažas uždaromas!

Jis išjungė megafoną, ir pasigirdo sustiprintas klik.

Pažvelgė kontoros pusėn - ten Vilis Darnelas kalbėjo telefonu, iš jo burnos styrojo neuždegtas cigaras. Džimis Saiksas stovėjo šalia kokos automato, jo veide atsispindėjo sutrikimas ir išgąstis - ne ką skyrėsi nuo Bilio Apšou vaikiūkščio prieš pat šiam pravirkstant.

- Ar suprantate savo teises, kurias jums perskaičiau? - Operacijai vadovavo Rikas Merseris. Už jų garažas buvo tuščias, neskaitant keturių uniformuotų kopų, pildančių dokumentaciją dėl automobilių, kuriems paskirtas areštas, uždarius garažą.

- Taip, - pasakė Vilis. Iš pažiūros jo veidas buvo ramus; jaudulį išdavė tik stiprėjantis švokštesys ir greitai besikilnojanti krūtinė po atvira baltų marškinių apykakle ir tai, kaip jis be paliovos gniaužė vienoje rankoje inhaliatorių.

- Ar turite šįkart ką nors mums pasakyti? - paklausė Merseris.

- Ne, kol neatvyks mano advokatas.

- Jūsų advokatas gali su mumis susitikti Harisberge, - įsiterpė Dženkinsas.

Vilis niekinamai žvilgtelėjo į Dženkinsą, tačiau nieko nepasakė. Lauke uniformuoti policininkai baigė antspauduoti visas garažo duris ir langus, išskyrus mažąsias šonines duris. Iki baigsis galiojęs valstybinis areštas, visas judėjimas vyks pro tas duris.

- Tai trenkčiausia, ką kada nors esu girdėjęs, - galiausiai tarė Vilis Darnelas.

- Taps dar trenkčiau, - nuoširdžiai nusišypsojo Merseris. - Išvykstate labai ilgam, Vili. Galbūt kurią nors dieną jus paskirs kalėjimo motoristų komandos vyresniuoju.

- Aš jus pažįstu, - pasakė Vilis, pažvelgdamas į jį. - Jūsų pavardė Merseris. Gerai pažinojau jūsų tėvą. Buvo pats paperkamiausias kopas visoje Kingo apygardoje.

Kraujas nuslūgo Rikui Merseriui iš veido, ir jis užsimojo ranka.

- Nereikia, Rikai, - sudraudė Dženkinsas.

- Žinoma, - nusišiepė Vilis. - Jūs, vyručiai, linksminkitės. Juokaukite apie kalėjimo motoristų komandą. Po dviejų savaičių aš sugrįšiu čia prie savo darbo. Ir jeigu jūs to nežinote, esate kvailesni nei atrodot.

Jis nužvelgė juos abu. Jo akys buvo protingos, pašaipios... Ir užguitos. Staiga jis pakėlė sau prie burnos inhaliatorių ir giliai įkvėpė.

- Išveskite iš čia tą mėšlo maišą, - paliepė Merseris. Jis vis dar buvo išblyškęs.

- Ar gerai jautiesi? - paklausė Dženkinsas. Valandą vėliau juodu sėdėjo policijos “Forde” be skiriamųjų ženklų. Galiausiai nusprendė pasirodyti saulė ir dabar akinamai švietė į tirpstantį sniegą ir šlapias gatves. Darnelo garažas liko tylus. Jo buhalterijos knygos - ir Kaningemo gatvių gražuolis “Plimutas” - buvo saugiai uždaryti viduje.

- Ta jo pasakyta pašaipa dėl mano tėvo, - sunkia širdimi pratarė Merseris. - Mano tėvas nusišovė, Rudi. Ištaškė sau galvą. Ir aš visad maniau... koledže skaičiau... - Jis truktelėjo pečiais. - Daugelis kopų apžioja revolverį. Žinai, tą padarė ir Melvinas Pervis, tasai, kuris sugavo Dilindžerį*. Bet vis dėlto imi abejoti.

Merseris užsirūkė cigaretę ir giliai, trūkčiojamai įkvėpė dūmų.

- Jis nieko nežino, - pasakė Dženkinsas.

- Po šimts, kad taip būtų, - atsiduso Merseris. Jis nuleido langą ir išmetė cigaretę, paskiau nusikabino iš po prietaisų panelio mikrofoną.

- Baze, čia Mobilusis Du.

- Klausome, Mobilusis Du.

- Kas dedasi su mūsų pašto balandžiu?

- Jis aštuoniasdešimt ketvirtajame intervalstijų plente, artėja prie Port Džervio.

Port Džervis buvo kelių susikryžiavimo punktas tarp Pensilvanijos ir Niujorko.

- Niujorkas visai pasiruošęs?

- Patvirtinta.

- Darsyk jiems pakartokite, kad suimtų jį, kai jau bus į šiaurės rytus nuo Midlfauno, kelio mokesčio kvitas bus papildomas įrodymas.

- Priimta.

Merseris padėjo į vietą mikrofoną ir nežymiai šyptelėjo.

- Kai tik jis perkirs Niujorko valstijos ribą, nekils jokio klausimo, kad tai federalinis reikalas, bet mes vis tiek turime pirmenybę. Argi ne gražu?

Dženkinsas nieko neatsakė. Nieko gražaus čia nebuvo - pradedant Darnelu su jo inhaliatoriumi ir baigiant Merserio tėvu, apžiojusiu revolverį, nieko gražaus čia nebuvo. Dženkinsas buvo apimtas kažkokios nesuprantamos neišvengiamumo nuojautos, nuojautos, kad bjaurūs dalykai ne baigia, o tik pradeda dėtis. Jautėsi tartum įpusėjęs skaityti niūrų apsakymą, kuris gali pasirodyti per baisus, kad norėtum jį baigti. Tačiau dabar jis privalėjo jį baigti, ar ne? Taip.

Baisi nuojauta, baisus vaizdinys nesiliovė: kai pirmąsyk jis kalbėjosi su Arniu Kaningemu, tai buvo skęstantis žmogus, o antrusyk jiems kalbantis faktas jau buvo įvykęs - jis kalbėjosi su skenduoliu.

Debesų skraistė viršum vakarinės Niujorko valstijos dalies skydo, ir Arnio nuotaika ėmė taisytis. Visad būdavo gera atsidurti toli nuo Libertivilio, toli... nuo visko. Netgi suvokimas, kad veža bagažinėje kontrabandą, nepajėgė nustelbti šio pakilaus jausmo. Ir nors šįsyk tai buvo ne narkotikai. Kažkur jo proto užkaboriuose slypėjo - vos suvokiama, bet vis dėlto esanti - tingi prielaida apie tai, kaip visa taptų kitaip ir kaip jo gyvenimas pasikeistų, jeigu paprasčiausiai išmestų pakelėn cigaretes ir važiuotų toliau. Jeigu paprasčiausiai paliktų už savęs visą tą slogų jovalą.

---

* John Dillinger (1902-1934) - JAV garsus bankų plėšikas ir žmogžudys.

Bet, žinoma, jis to nepadarys. Palikti Kristiną po to, kai įdėjo į ją tiek daug pastangų, aišku, neįmanoma.

Jis įjungė radiją ir ėmė niūniuoti, pritardamas kažkokiai šiuolaikinei melodijai. Saulė, nors ir apsilpusi gruodyje, bet vis tebesistengianti būti narsi, visiškai praplėšė debesų skraistę, ir Arnis nusišypsojo.

Jis vis dar šypsojosi, kai Niujorko valstijos policijos automobilis lenkdamas susigretino su juo ir ėmė spausti prie kelkraščio. Iš garsiakalbio ant stogo nuskambėjo: "Dėmesio, "Kraisleri"! Sustok prie kelkraščio! Sustok prie kelkraščio!"

Arnis pasuko galvą kairėn, ir šypsena jam nuo lūpų išnyko. Į jį žvelgė žmogus tamsiais akiniais. Kopo akiniais. Pagavęs jį siaubas buvo stipresnis nei jis būtų patikėjęs, kad bet kuris jausmas gali toks būti - ir tasai siaubas buvo ne dėl savęs. Burna visai jam išdžiūvo. Išvydo save numinant akceleratoriaus pedalą ir pasprunkant, jeigu būtų važiavęs Kristina... bet, deja, ja nevažiavo. Išvydo Vilį Darnelą jam sakantį, kad jeigu būsiąs nutvertas su krepšiu, tai jo krepšys. O užvis labiausiai jis išvydo Dženkinsą, jo skvarbias rudas akis ir žinojo, kad tai Dženkinso darbas.

Kaip norėjo, kad Rudolfas Dženkinsas būtų negyvas!

- Sustok prie kelkraščio, "Kraisleri"! Aš čia ne sau kalbu! Tuoj pat sustok prie kelkraščio!

Nieko nepašvilpsi, niūriai pagalvojo Arnis. Mašnelė pašiurpo, paširdžiuos pašėlusiai maudė. Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje matė savo paties akis, už akinių stiklų pastirusias iš baimės - tačiau ne dėl savęs. Ne dėl savęs. Dėl Kristinos. Jis bijojo dėl Kristinos. Dėl to, ką jie gali jai padaryti.

Jo panikos apimtas protas suko sujauktų vaizdinių kaleidoskopą. Stojamieji dokumentai koledžan ir per juos skersai įspaudas - ATMESTA - NUTEISTAS UŽ KRIMINALINĮ NUSIKALTIMĄ. Melsvo plieno kalėjimo grotos. Teisėjas blyškiu, kaltinamu veidu besilenkiąs iš savo garbiosios vietos. Stambūs pedžiai buliai kalėjimo kieme, laukiantys šviežienos. Kristina ant konvejerio slenkanti po presu automobilių laužyne už garažo.

O paskiau, kai jis sustabdė "Kraislerį" ir užtraukė rankinį stabdį, kai už jo sustojo policijos automobilis (kitas, išdygęs it burtų lazdele pamojus, sustojo priekyje jo, tartum atsiradęs iš niekur), jį nuvėrė mintis, kupina šaltos paguodos: Kristina pasirūpins pati savimi.

Kai policininkai išlipo iš mašinų ir prisiartino prie jo, vienas iš jų su orderiu rankoje, toptelėjo dar viena mintis. Irgi tartum atsiradusi iš niekur, tačiau skambanti ausyse Rolando D. Lebėjaus gergždžiančiais senatviškais tonais:

Ir ji pasirūpins tavimi, berneli. Tau tereikia visąlaik ja tikėti, ir ji tavimi pasirūpins.

Nespėjus vienam kopui atidaryti "Kraislerio" dureles, Arnis pats jas atidarė ir išlipo laukan.

- Arnoldas Ričardas Kaningemas? - paklausė kopas.

- Taip, tikrai, - ramiai atsakė Arnis. - Ar aš viršijau greitį?

- Ne, sūneli, - atsiliepė vienas iš kitų. - Bet tau vis tiek gresia aibė nemalonumų.

Pirmasis kopas oficialiai žingtelėjo priekin nelyginant kadrinis armijos karininkas:

- Aš turiu čia atitinkamai užpildytą dokumentą, įgaliojantį apieškoti šį 1966-ųjų "Kraisler Imperialą" Niujorko valstijos žmonių, Pensilvanijos Sandraugos ir Jungtinių Amerikos Valstijų vardu. Be to...

- Na, tatai apima beveik visą suknistą pakrantę, tiesa? - tarė Arnis. Vėl bukai nudiegė nugarą, ir jisai susigriebė už strėnų.

Išgirdus šio vaikino senatvišką balsą, policininkui akys kiek išsiplėtė, tačiau jis tęsė:

- Be to, šios Niujorko valstijos žmonių, Pensilvanijos Sandraugos ir Jungtinių Amerikos Valstijų vardu atliekamos apieškos metu konfiskuoti bet kokią kontrabandą, kuri bus surasta.

- Puiku, - pasakė Arnis. Visa atrodė nerealu. Blykčiojo susiliedamos mėlynos švyturėlių šviesos. Pravažiuojantys automobiliais žmonės pasisukdavo pažiūrėti, bet jisai sumojo, kad nejaučia jokio noro nuo jų nusigręžti, paslėpti savo veidą, ir nuo to šiek tiek palengvėjo.

- Duok man rakčiukus, vaikine, - pasakė vienas kopas.

- Kodėl pats nepasiimi, šūdžiau? - atšovė Arnis.

- Tu sau nelengvini padėties, vaikuti, - pasakė policininkas, tačiau jis vis dėlto atrodė nustebęs ir šiek tiek išsigandęs; kažkurį mirksnį vaikino balsas pažemėjo ir pašiurkštėjo, skambėjo kaip keturiasdešimčia metų vyresnio ir gana kieto riešuto - visai ne kaip lieso vaikino, kurį regėjo prieš save.

Jis pasilenkė vidun, ištraukė rakčiukus ir trejetas policininkų tučtuojau pasuko prie bagažinės. Jie žino, pagalvojo Arnis, pasiduodamas likimui. Nors šitai neturi nieko bendra su Dženkinso įkyria idėja dėl Badžio Repertono, Mūčio Velčo ir kitų (bent ne tiesiogiai, atsargiai save pataisė); tai kvepėjo kaip gerai suplanuota ir gerai sukoordinuota akcija prieš Vilio kontrabandines operacijas iš Libertivilio į Niujorką ir Naująją Angliją.

- Vaikine, - tarė vienas kopas, - ar norėtum atsakyti į kai kuriuos klausimus arba padaryti pareiškimą? Jeigu manai, kad norėtum, aš tuoj tau perskaitysiu Mirandos įstatymą*.

- Ne, - ramiai papurtė galvą Arnis. - Aš neturiu ką pasakyti.

- Dalykai su tavimi galėtų eitis kur kas lengviau.

- Tai prievarta, - šyptelėjo Arnis. - Atsargiau, arba kaip reikiant prakiurdinsit savo bylą.

Kopas nuraudo.

- Jeigu nori būti subingalvis, tai tavo reikalas.

Buvo atidaryta "Kraislerio" bagažinė. Jie iškėlė atsarginį ratą, domkratą ir keletą dėžių smulkių atsarginių dalių - spyruoklių, veržlių, varžtų ir panašiai. Vienas iš kopų buvo beveik visas paniręs į bagažinę; lauke liko tik jo kojos, aptemptos melsvai pilkų kelnių. Mirksnį Arnis kažkaip tikėjosi, kad jie nesuras slaptavietės; paskiau jis nuvijo tą mintį - ji buvo pernelyg vaikiška, vaikiškąją savo dalį jis norėjo išdeginti, nes visa, ką toji jo dalis pastaruoju metu darydavo, sukeldavo skausmą. Jie suras. Ir kuo greičiau suras, tuo greičiau baigsis toji bjauri pakelės scena.

---

* Teisėjo vardu pavadintas įstatymas, nusakantis suimamųjų teises.

Lyg kažkokiam dievui išgirdus jo norą ir nusprendus patenkinti, kopas iš bagažinės triumfuodamas šūktelėjo:

- Cigaretės!

- Tvarka, - pasakė tas, kuris perskaitė orderį. - Uždarykite bagažinę. - Jis pasisuko į Arnį ir perskaitė šiam Mirandos perspėjimą. - Ar supranti savo teises, kurias tau perskaičiau?

- Taip, - pasakė Arnis.

- Nori padaryti pareiškimą?

- Ne.

- Tad lipk mašinon, sūneli. Tu areštuotas.

Aš areštuotas, pagalvojo Arnis ir mažne nusižvengė - tokia kvaila pasirodė ta mintis. Visa tai sapnas, ir jis netrukus pabus. Areštuotas. Įgrūdamas į valstijos policijos automobilį. Žmonės žiūrės į jį...

Desperatiškos, vaikiškos ašaros - karšta druska - susitvenkė jam gerklėj, užtverdamos kelią orui.

Jo krūtinė trūktelėjo - sykį, du.

Kopas, kuris perskaitė jo teises, palietė jam petį, ir Arnis nevilties judesiu išsimuistė iš jo rankos. Jautė, kad jeigu pakankamai greit suspės užsidaryti giliai savo kiaute, viskas bus gerai, - bet užuojauta išvarytų jį iš proto.

- Neliesk manęs!

- Daryki kaip nori, sūneli, - pasakė kopas, patraukdamas ranką. Jis atlapojo Arniui užpakalines patrulinės mašinos dureles ir perdavė jį vidun.

Ar sapnuose verki? Žinoma, galima verkti - argi jis nėra skaitęs apie žmones, pabundančius iš liūdnų sapnų su ašaromis ant skruostų? Tačiau čia ne sapnas, verkti jis nesiruošia.

Verčiau galvos apie Kristiną. Ne apie motiną ar tėvą, ne apie Li ar Vilį Darnelą, ne apie Slousoną - visi jie niekingi šūdžiai, kurie jį išdavė.

Jis galvos apie Kristiną.

Arnis užsimerkė, palenkė priekin ant rankų savo išblyškusį, suvargusį veidą ir taip darė. Kaip visados, mintys apie Kristiną padėjo viską matyti geresnėje šviesoje. Po kurio laiko pajėgė atsitiesti, žvelgti pro langą į bėgančius pro šalį vaizdus ir mąstyti apie savo padėtį.

Maiklas Kaningemas pamažu - nepaprastai rūpestingai - padėjo ant svirtelės telefono ragelį, tartum bijodamas, kad tasai nesusprogtų ir nepažirtų po jo studiją aštriomis juodomis skeveldromis.

Jis atsilošė savo sukiojamajame krėsle prie rašomojo stalo, ant kurio stovėjo savikoreguojančioji “IBM selectric II” rašomoji mašinėlė, peleninė su mėlynomis ir auksinėmis vos įskaitomomis raidėmis skersai jos purvino dugno HORLIKSO UNIVERSITETAS ir jo trečios knygos rankraštis - studija apie kietaviršelius žurnalus “Monitor” ir “Merrimac”. Kai suskambo telefonas, buvo įpusėjęs spausdinti puslapį. Dabar palaisvino popieriaus prispaudiklį mašinėlės dešinėje ir apatiškai ištraukė iš po volelio popieriaus lakštą, lyg gydytojas stebėdamas nežymų jo išlinkį. Padėjo jį ant rankraščio, kuris mirgėte mirgėjo pieštuko taisymais.

Lauke aplink namus stūgavo šaltas vėjas. Ryto apniukusi šiluma užleido vietą žvarbiam, giedram gruodžio vakarui, kuris tvirtai užšaldė ryto atlydį. Jo sūnus buvo sulaikytas Olbenyje, kaltinamas kontrabandinėmis machinacijomis: *Ne, misteri Kaningemai, tai ne marichuana, tai cigaretės, du šimtai blokų "Winston" cigarečių be mokesčių inspekcijos atžymų.*

Girdėjo iš apačios atsklindantį Reginos siuvamosios mašinos dūzgesį. Dabar jis turės atsistoti, nueiti prie durų ir atidaryti jas, nužingsniuoti koridoriumi prie laiptų, nulipti jais, patekti į valgomąjį, paskiau peržengti slenkstį nedidelio, gėlių vazonais apstatinėto kambarėlio, kuris kadais buvo skirtas skalbiniams, o dabar tapo siuvamuoju ir pastovėti, kol Regina pažvelgs į jį (jinai turės užsidėjusi akinius darbui iš arti), ir tada pasakyti: "Regina, Arnį areštavo Valstijos policija".

Maiklas pamėgino pradėti šį procesą, atsikeldamas iš savo krėslo, tačiau tasai tartum pajuto, kad jis laikinai praradęs atidumą: pasisuko podraug pavažiuodamas atgal ant savo ratukų, ir Maiklas turėjo įsitverti stalo, kad nepargriūtų. Jisai sunkiai susmuko vėl į krėslą, jusdamas kaip skausmingai greitai krūtinėje dunksi širdis.

Staiga jį užliejo tokia nevilties ir sielvarto banga, jog garsiai suvaitojo ir susigriebė už kaktos, spausdamas smilkinius. Vėl apniko senosios mintys, tokios nuspėjamos kaip vasaros moskitai ir lygiai taip pat varančios iš proto. Prieš šešis mėnesius viskas buvo gerai. O dabar jo sūnus kažkur sėdi kalėjimo kameroje. Kur buvo takoskyros momentas? Kaip jis, Maiklas, būtų galėjęs pakeisti dalykus? Kokia tiksliai viso to istorija? Kada pradėjo sėlinti liga?

- Jėzau...

Jis stipriau susigriebė už galvos, klausydamasis žiemos vėjo stūgsmo už langų. Dar tik praeitą mėnesį juodu su Arniu įstatė papildomus langus. Juk tai buvo gera diena, tiesa? Pirma Arnis laikė kopėčias, žvelgdamas aukštyn, paskiau jisai stovėjo apačioje, o Arnis buvo viršuje, ir jis šaukė Arniui, kad būtų atsargus, vėjas draikė sūnaus plaukus, sudžiūvę rudi lapai krito ant jo išblukusių batų. Tikrai, tai buvo gera diena. Netgi po to, kai atsirado tasai bjaurus automobilis, tartum mesdamas šešėlį ant visko jų sūnaus gyvenime nelyginant nepagydoma liga, būdavo gerų dienų. Argi ne?

- Jėzau, - vėl ištarė jis silpnu, ašaringu balsu, kurį pats niekino.

Neprašyti akyse iškilo vaizdai. Kolegos slapčiomis skersuojantys į jį, galbūt besišnabždantys fakulteto klube. Pokalbiai kokteilių pobūviuose, per kuriuos jo vardas neramiai išnirdavo ir vėl pavirsdavo nelyginant vandenin įmirkęs skenduolis. Arniui sukaks aštuoniolika bemaž po dviejų mėnesių, ir kaip Maiklas tikėjosi, tai reiškė, kad jo pavardė dar negalės būti paskelbta laikraščiuose, bet visi vis tiek sužinos. Gandai sklinda.

Staiga tartum per kažkokią beprotystę jis išvydo Arnį ketverių metukų ant savo raudono triratuko, kurį Maiklas ir Regina nupirko sendaikčių išpardavime (ketverių metukų Arnis vadino tai "mamytės sendaikčių išpaldavimas"). Triratuko raudoni dažai buvo nusėti rūdžių žvynais, bet Arniui jis patiko. Būtų pasiėmęs su savimi į lovą, jeigu būtų galėjęs. Maiklas užsimerkė ir išvydo Arnį su mėlyna velvetine palaidine, krentančiais ant akių plaukais

važinėjantis ten ir atgal šaligatviu, ir paskiau kažkas nutiko su jo atmintimi, raudonas triratukas pavirto Kristina su rūdžių iškeltais dažais, su pieniškai baltais nuo senumo langais.

Jisai sugriežė dantimis. Kas nors jį stebintis būtų pamanęs, kad pamišėliškai šypsosi. Šiek tiek palaukęs ir vargais negalais suėmęs save į rankas, jis atsistojo ir nulipo apačion pasakyti Reginai, kas atsitiko. Pasakys jai, ir ji sugalvos, ką jiems daryti - kaip ir visados; ji pavogs iš jo iniciatyvą, atimdama tą kad ir kokią apgailėtiną nuomaldą, kurią teikia žinojimas, jog kažką darai, ir palikdama jam vien liguistą sielvartą bei suvokimą, kad dabar jo sūnus yra visai kitas žmogus.

41 / Artinasi audra

Stvėrus "Kadilako" mano raktus,
Šovė juo tolyn - ir tiek jos tebus.
- Bobas Segeris

Pirmoji iš tos žiemos šiaurrytinių audrų, plačiu ir nesunkiai nuspėjamu frontu atslinkusi per viršutinįjį Jungtinių Valstijų trečdalį, užgriuvo Libertivilį Kalėdų išvakarėse. Diena prasidėjo skaisčia saule, nedideliu, 30 laipsnių F šaltuku, bet ryto didžėjai jau linksmai pranašavo pražūtį ir darganą, ragindami tuos, kurie nespėjo atlikti savo paskutiniosios akimirkos pirkinių, padaryti tai iki popietės. Planuojantiems keliones į senąsias tėvonijas praleisti senamadiškų Kalėdų primygtinai buvo patariama pakeisti savo planus, jeigu kelionės neįmanoma užbaigti per keturias ar šešias valandas.

- Jeigu nenorite praleisti Kalėdų I-76 kelkraštyje kur nors tarp Bedfordo ir Karlailio, jumis dėtas, aš išvažiuočiau anksti arba išvis neišvažiuočiau, - FM-104 stoties diskžokėjus patarė savo klausytojams (kurių didžioji dalis buvo pernelyg apsinešę, kad netgi svarstytų apie išvyką kur nors) ir vėl pradėjo kalėdinę muzikinę programą Springstino interpretuojamąja "Santa Klausas ateina į miestą".

Vienuoliktą valandą ryto, kai Denis Gilderis galiausiai paliko Libertivilio bendruomenės ligoninę (pagal taisykles, paliekant ligoninę negalima naudotis ramentais, todėl iki išėjimo jį invalido kėdėje stūmė Eleina), dangus ėmė niūktis debesimis ir apie saulę susiformavo savotiškas paslaptingas žiedas. Denis atsargiai perklibinkščiavo parkavimo aikštelę, nervingai prilaikomas motinos ir tėvo, nors aikštelė, rūpestingai pabarstyta druska, buvo visiškai be sniego ar ledo. Prie šeimyninio automobilio jisai stabtelėjo, atsukdamas veidą gaivinančiam vėjeliui. Atsidurti lauke - tai tartum prisikėlimas iš numirusiųjų. Jam rodės, kad galėtų čia stovėti valandų valandas, ir dar būtų negana.

Tos pačios dienos pirmą valandą Kaningemų šeimos universalas pasiekė Ligonjero pakraščius apie devyniasdešimt mylių į rytus nuo Libertivilio. Iki

to laiko dangų visai užtraukė pilki švininiai debesys, o temperatūra nukrito šešiais laipsniais.

Tai buvo Arnio idėja, kad jie neatšauktų savo tradicinio apsilankymo Kalėdų išvakarėse pas tetą Vikę ir dėdę Stivą - Reginos seserį ir šios vyrą. Per daugelį metų abi šeimos sukūrė nepastovų, laisvai besikaitaliojantį ritualą, pagal kurį kai kuriais metais Vikė ir Stivas atvažiuodavo viešnagėn pas juos, kai kuriais - Kaningemai vykdavo į Ligonjerą. Šių metų kelionė buvo sutarta gruodžio pradžioje. Po to, ką Regina atkakliai vadino "Arnio nemalonumai", ši kelionė buvo atšaukta, bet nuo praeitos savaitės pradžios Arnis be paliovos agitavo važiuoti.

Pagaliau trečiadienį, po ilgo telefoninio pokalbio su savo seserim, Regina pasidavė Arnio norui - daugiausia todėl, kad Vikė atrodė esanti rami, supratinga, o visų svarbiausia todėl, kad nelabai smalsavo dėl to, kas atsitiko. Reginai tai buvo svarbu - svarbiau nei apskritai ji būtų galėjusi prisipažinti. Jai dingojos, kad per aštuonias dienas po arešto Niujorke jai teko atlaikyti tartum nesibaigiantį srautą gaižaus smalsumo, besidangstančio atjauta. Kalbėdamasi su Vike telefonu, ji galiausiai palūžo ir apsiverkė. Pirmą ir ne vienintelį sykį nuo Arnio arešto Niujorke ji atsidavė šiai karčiai prabangai. Arnis buvo lovoje ir miegojo. Maiklas, kuris gėrė gerokai per daug, teisindamasis "metų laiko nuotaika", nuėjo į O'Malio bariuką išmesti bokalą ar porą su Poliu Striklandu - dar vienu išbrokuotuojų fakulteto politikų žaidime. Baigsis tikriausiai šešiais, aštuoniais ar netgi dešimčia bokalų. Ir jeigu ji vėliau užliptų viršun į jo studiją, aptiktų jį sėdintį tiesiai pastirusį prie savo rašomojo stalo, žvelgiantį tamson sausomis, tačiau krauju pasruvusiomis akimis. Jeigu pabandytų su juo pasišnekėti, jo kalba būtų siaubingai nerišli ir pernelyg sukoncentruota į praeitį. Regina spėjo, kad jos vyrą galbūt ištikęs labai ramus nervinis lūžis. Ji pati neatsiduos tokiai pačiai prabangai (mat, pati būdama tokios įskaudintos ir piktos būklės, ji šitaip į tai žiūrėjo), ir kasnakt iki trečios ar ketvirtos valandos jos mintys tiksėjo, kurdamos planus ir schemas. Visi šie planai ir schemos buvo nukreiptos į vieną tikslą: "Kaip nors mums įveikti tai". Savo protui leisdavo sugrįžti prie to, kas įvyko tik dviem ir sąmoningai neapibrėžtom sąvokomis. Ji mąstydavo apie "Arnio nemalonumus" ir "Kaip nors mums įveikti tai".

Bet kai kelios dienos po sūnaus arešto kalbėjosi telefonu su Vike, Reginos geležinė savitvarda trumpam susvyravo. Per tarpmiestinę liniją ji paverkė ant Vikės peties, ir Vikės rami paguoda privertė Reginą nekęsti savęs už visas kandybes Vikės atžvilgiu per tuosius metus. Vikė, kurios vienintelė duktė iškrito iš bendruomeninio koledžo tik dėl to, kad ištekėtų ir taptų namų šeimininke, kurios vienintelis sūnus pasitenkino profesine technikos mokykla (nieko panašaus neatsitiks jos pačios sūnui! džiūgaudama pagalvojo Regina); Vikė, kurios vyras iš visų įmanomų juokingų dalykų pardavinėjo gyvybės draudimą. O Vikė (vis juokingiau ir juokingiau) pardavinėjo "Tupperware"* gaminius. Bet kaip tik Vikei ji galėjo paverkti, kaip tik Vikei galėjo išsakyti bent dalį kankinusių nusivylimo, siaubo ir nuoskaudos; taip pat

---

* Firma, gaminanti plastikinius indus - juos platina per komivojažierius po namus ir dažniausiai šia proga surengiamas namų šeimininkių pobūvis.

ir nepatogumo, nes žinojo, ką žmonės kalba ir kad žmonės, metų metais troškę išvysti ją nukrentant iš aukštybių, dabar buvo patenkinti. Kaip tik tai buvo Vikė, galbūt visados ji būdavo, ir Regina nusprendė, kad jeigu šiais nelaimingais metais apskritai jiems visiems lemta atšvęsti Kalėdas, tatai dėsis Vikės ir Stivo paprastoj rančoj juokingai miesčioniškame Longjero priemiestyje, kur daugelis žmonių vis dar turėjo amerikietiškus automobilius ir išvyką į "Makdonaldą" vadino "valgymu svetur".

Žinoma, Maiklas paprasčiausiai nusileido jos sprendimui; nieko daugiau ji ir nesitikėjo, o juolab nebūtų pakentusi.

Reginai Kaningem trys dienos, sekusios po žinios apie Arnio "nemalonumus", buvo tikras šaltos savitvardos išbandymas, sunkios pastangos išgyventi. Išgyventi jai, šeimai, Arniui - šis galbūt nepatikėtų tuo, bet Regina suvokė, kad jai nėra laiko sielotis. Maiklo sielvartas visai neįėjo į jos apskaičiavimus; jai nė nekilo mintyse prielaidos, kad juodu galėtų vienas kitą paguosti. Kai Maiklas nulipęs apačion pasakė jai apie skambutį iš policijos, ji ramiai uždengė savo siuvamąją mašiną. Uždengė ją, o paskiau nuėjo prie telefono ir ėmėsi darbo. Ašaros, kurias ji išlies vėliau, kalbėdamasi su savo seserimi, tuo metu dar buvo tartum tūkstančius metų atstu. Ji nekreipė dėmesio į Maiklą lyg tasai būtų buvęs kokia nors kambario apstatymo dalis, o šis nedrąsiai sekiojo jai iš paskos, kaip darydavo visą jų santuokinį gyvenimą.

Ji paskambino Tomui Spragui, jų advokatui, kuris išgirdęs, kad problema kriminalinio pobūdžio, skubiai nurodė jai savo kolegą Džimą Varbergą. Ji paskambino Varbergui į kontorą - automatinis atsakovas neišdavė Varbergo namų telefono numerio. Mirksnį ji sėdėjo prie telefono, lengvai tapšnodama pirštais sau per lūpas, o paskiau vėl paskambino savo šeimos advokatui. Spragas nenorėjo jai duoti Varbergo namų telefono numerio, bet galiausiai pasidavė. Kai Regina galiausiai jį paleido, Spragas iš balso atrodė apsvaigintas, mažne kontūzytas. Apimta gražbylystės įkarščio, Regina dažnai sukeldavo tokias reakcijas.

Ji paskambino Varbergui, kuris pasakė absoliučiai negalįs imtis šios bylos. Regina vėl griebėsi savo buldozerinių metodų. Baigėsi tuo, kad Varbergas ne tik ėmėsi bylos, bet ir sutiko tučtuojau nuvykti į Olbenį, kur buvo laikomas Arnis, ir pasižiūrėti, ką galima padaryti. Varbergas, kalbėdamas silpnu, nustebusiu balsu žmogaus, kurį visą pripumpavo novokaino, o paskiau pervažiavo traktoriumi, gyrėsi pažįstąs Olbenyje visiškai puikų specialistą, kuris galėtų vietoje išsiaiškinti, padėti. Regina laikėsi tvirtai. Varbergas nuvyko privačiu lėktuvu ir po keturių valandų pranešė kas kaip.

Arniui, pasakė jis, kaltinimas dar nepareikštas. Kitą dieną šis bus išduotas Pensilvanijai. Visą operaciją sukoordinavo Pensilvanijos ir Niujorko policijos kartu su trim federalinėmis agentūromis: Federalinės narkotikų kontrolės operatyvine grupe, Vidaus pajamų tarnyba ir Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų kontrabandos biuru. Pagrindinis taikinys buvo ne Arnis, kuris tik smulki žuvelė, o Vilis Darnelas - Vilis Darnelas ir tie, su kuriais jis varė prekybą. Tie tipai, pasakojo Varbergas, įtariami ryšiais su organizuotu nusikalstamumu ir atsitiktine narkotikų kontrabanda naujuosiuose Pietuose, buvo stambūs rykliai.

- Laikyti ką nors suimtą nepateikus kaltinimo neteisėta, - tučtuojau sureagavo Regina, pasiremdama gausia patirtimi, sukaupta iš kriminalinių televizijos programų.

Varbergas, nepasakytum, kad yra itin laimingas, atsidūręs padėtyje, kokioje dabar buvo, nes planavo praleisti vakarą namie prie knygos, ryžtingai atkirto:

- Jumis dėtas, aš pulčiau ant kelių ir dėkočiau Dievui, kad jie šitaip elgiasi. Jie pagavo jį su pilna bagažine neantspauduotų cigarečių ir jeigu aš imsiu spausti juos, misis Kaningem, su didžiausiu malonumu pateiks jam kaltinimą. Patariu jums ir jūsų vyrui atvykti čia, į Olbenį. Ir kuo greičiau.

- Regis, jūs sakėte, kad jis rytoj turi būti perduotas...

- O taip, visa tai jau suderinta. Jeigu su tais vyrukais mums prisieis žaisti, turėtume džiaugtis, kad rungtynės vyks mūsų aikštėje. Ne perdavimas čia problema.

- O kas tuomet?

- Tie žmonės nori sužaisti taip, kad viena domino kaladėlė parmuštų kitą. Kad jūsų sūnus parmuštų Vilį Darnelą. Arnoldas nieko nekalba. Aš noriu, kad judu čia atvyktumėte ir įtikintumėte, kad didžiausiam jo paties labui privalu kalbėti.

- Nejaugi? - sudvejojo ji.

- Po šimts, taip! - sutreškėjo ragelyje Varbergo balsas. - Tie vyriokai nenori tupdyti jūsų sūnaus kalėjiman. Jis nepilnametis, iš geros šeimos, be ankstesnės kriminalinės praeities ar drausminių problėmų mokykloje. Jis gali iš to išsisukti netgi nestodamas prieš teisėją. Tačiau privalo kalbėti.

Tad jie nuvažiavo į Olbenį, ir Regina buvo nuvesta trumpu siauru koridoriumi su baltų plytelių sienomis, apšviestu iš mažų gilių įdubų lubose stiprių lempučių, dengiamų vielų tinklelio. Visoje šioje vietoje tvyrojo neapibrėžtas lizolio ir šlapimo kvapas, ir ji vis stengėsi save įtikinti, kad čia laikomas jos sūnus, jos sūnus, tačiau įtikinti buvo sunku. Atrodė neįmanoma, kad tai būtų tiesa. Panašesnė buvo tikimybė, jog visa tai haliucinacija.

Išvydus Arnį, tokia tikimybė iškart atkrito. Podraug nukrito apsauginė liemenė nuo sukrėtimo, ir ją apėmė šalta, jėgas pakertanti baimė. Būtent šią akimirką ji pasigavo minties "Kaip nors mums įveikti tai" panašiai kaip skęstantysis griebiasi gelbėjimo rato. Tai buvo Arnis, tai buvo jos sūnus, ir ne kalėjimo kameroje (nuo vienintelio to dalyko ji patausota, tačiau buvo dėkinga ir už mažutes malones), bet nedideliame kvadratiniame kambarėlyje, kurio vieninteliai baldai buvo dvi kėdės ir stalas, ruplėtas nuo cigarečių išdegintų duobučių.

Arnis žvelgė į ją nenuleisdamas akių, ir jo veidas atrodė siaubingai liesas, panašus į kaukolę. Vos prieš savaitę jis lankėsi pas kirpėją ir pasiliko stebėtinai trumpą šukuoseną (anksčiau daugelį metų, mėgdžiodamas Denį, nešiojo ilgus plaukus). Dabar iš viršaus krentanti šviesa žiauriai skverbėsi pro tai, kas buvo likę, dėl ko jis mirksnį pasirodė nuplikęs, tartum jie nuskuto jam plaukus, norėdami priversti, kad kalbėtų.

- Arni, - ištarė ji ir nuskubėjo prie jo, tačiau sustojo pusiaukelėje, kai jis nusuko nuo jos galvą ir tvirtai suspaudė lūpas. Silpnesnė moteris, ko gero,

būtų apsiverkusi, bet Regina toli gražu nebuvo silpna. Vėlei leido sugrįžti šalčiui ir ją užvaldyti. Dabar padės tik šaltumas.

Užuot jį apkaltinus - šito jis aiškiai nenorėjo, - atsisėdo ir išdėstė, ką privalu daryti. Jis atsisakė. Jinai įsakinėjo, įtikinėjo, gražbyliavo, maldavo, bet jis nepasidavė. Galiausiai ji tik paniurus sėdėjo, jusdama, kaip nuo skausmo tvinkčioja smilkiniai, ir paskui paklausė jį, kodėl šitaip. Jis atsisakė su ja kalbėtis.

- Maniau, kad tu protingesnis! - galiausiai sušuko ji, iš nusivylimo mažne pametusi galvą - užvis labiausiai ją erzino, kad nesugeba pasiekti savo, kai žūt būt to norėjo, kai tai jai buvo reikalinga; tiesą sakant, šito niekad jai nebuvo atsitikę nuo tada, kai paliko tėvų namus. Iki šiol. Siutino glotnus, be mažiausio plyšelio nepaklusnumas berniuko, kuris kadaise siurbė pieną iš jos krūtų. - Maniau, kad tu protingesnis, tačiau esi kvailas! Tu... Tu subingalvis! Jie įkiš tave cypėn! Nejau nori sėsti cypėn už tą žmogų Darnelą? Šito tu nori? Jis iš tavęs pasijuoks! Pasijuoks! - Regina nieko baisiau nepajėgė sugalvoti, ir jos sūnaus regimas abejingumas tam, bus iš jo juokiamasi ar ne, ją dar labiau įsiutino.

Ji atsistojo ir nesąmoningu judesiu žmogaus, pasirengusio kovai, nubraukė plaukus sau nuo kaktos ir akių. Alsavo greitai, jos veidas buvo užraudęs. Arniui ji atrodė daug senesnė negu kada nors buvo ją matęs.

- Aš tai darau ne dėl Darnelo, - ramiai pasakė jis, - ir nesirengiu sėsti kalėjiman.

- Kas tu toksai, Oliveris Vendelas Holmzas*? - karštai atšovė ji, bet pyktį šiek tiek nustelbė palengvėjimas. Pagaliau jisai sugebėjo bent ką nors pasakyti. - Jie pagavo tave jo automobilyje su prikrauta cigarečių bagažine. Kontrabandinių cigarečių.

Arnis švelniai pataisė:

- Jos buvo ne bagažinėje, o skyriuje po bagažine. Slaptame skyriuje. Ir tai buvo Vilio automobilis. Vilis liepė man pasiimti jo automobilį.

Ji išpūtė akis.

- Tu sakai, kad nežinojai, jog jos ten?

Arnis pažvelgė į ją su išraiška, su kuria Regina paprasčiausiai negalėjo susitaikyti, - svetima jo veidui. Jame atsispindėjo panieka. Geras kaip aukselis, mano berniukas geras kaip aukselis, pagalvojo ji beprotiškai.

- Aš žinojau, ir Vilis žinojo. Bet jie turės tai įrodyti, ar ne?

Ši tik pajėgė nustebusi spoksoti į jį.

- Jeigu jie kaip nors tai man prikabins, - tarė jis, - nuteis tik lygtinai.

- Arni, - pagaliau pasakė ji, - tu galvoji neteisingai. Galbūt tavo tėvas...

- Taip, - pertraukė jis. - Aš galvoju teisingai. Nežinau, kaip tu, bet aš galvoju labai teisingai. - Ir jis pažvelgė į ją savo pilkomis akimis, tokiomis siaubingai abejingomis, jog ji nebepajėgė ištverti to žvilgsnio ir turėjo išeiti.

Mažame žaliame priimamajame ji aklai pražirgliojo pro savo vyrą, kuris kartu su Varbergu laukė ant suolo.

---

* Oliver Wendeel Holmes (1841-1935) - amerikiečių teisininkas, Aukščiausiojo Teismo teisėjas.

- Nueik pas jį tu, - metė jam. - Gal sugebėsi atvesti į protą. - Nelaukdama, kol jis atsakys, ji išėjo pro duris ir tesustojo lauke, kur gruodžio šaltis užraudonino skruostus.

Maiklas nuėjo, ir jam sekėsi ne ką geriau; sugrįžo išdžiūvusia gerkle ir veidu, kuris atrodė dešimčia metų pasenęs.

Motelyje Regina papasakojo Varbergui savo pokalbį su Arniu ir paklausė, ar yra kokių nors šansų, kad šis gali būti teisus.

Varbergas, atrodo, susimąstė.

- Taip, tokia gynyba įmanoma, - pasakė jis. - Bet būtų kur kas įmanomesnė, jeigu Arnis sutiktų tapti pirma domino kaladėle eilutėje. Bet jis nesutinka. Čia, Olbenyje, yra naudotų automobilių pirklys, pavarde Henris Bakas. Jam buvo skirtos prekės. Jis irgi suimtas.

- Ką jis pasakė? - paklausė Maiklas.

- Niekaip negaliu sužinoti. Bet kai pabandžiau pasikalbėti su jo advokatu, šis atsisakė su manimi susitikti. Manau, jog tai blogas ženklas. Jeigu Bakas prašneks, suvers atsakomybę Arniui. Galiu lažintis iš savo namo ir sklypo, kad Bakas gali paliudyti, jog jūsų sūnus žinojo esant ten slapto skyriaus, ir šitai blogai. - Varbergas įdėmiai pažvelgė į juos. - Suprantate, tai, ką jūsų berniukas pasakė jums, iš tiesų yra tik perpus gudru, misis Kaningem. Aš rytoj su juo pasikalbėsiu, nes jį perveš į Pensilvaniją. Tikiuosi, man pavyks padėti jam suvokti, kad egzistuoja tikimybė, jog visas šis reikalas gali kristi ant jo galvos.

Kai jie įsuko į Stivo ir Vikės gatvelę, iš žemo dangaus ėmė sūkuriuoti pirmosios snaigės. Kažin, ar Libertivilyje jau sninga? - pagalvojo Arnis ir palietė kišenėje rakčiukus su odiniu pakabėliu. Tikriausiai.

Kristina vis tebestovėjo Darnelo garaže, areštuota. Nieko tokio. Bent yra apsaugota nuo darganos. Jis vėl pasiims ją iš ten. Atėjus laikui.

Praeitas savaitgalis buvo nelyginant išskydęs blogas sapnas. Jo tėvai, tada įtikinėję jį baltame kambarėlyje, atrodė tartum atskiri nepažįstami veidai, galvos, kalbančios svetima kalba. Advokatas, kurį jie nusamdė, Varlis ar Varmlis ar dar kaip ten - nesiliovė postringavęs apie kažką, jo vadinamą domino teorija ir apie būtinumą ištrūkti iš "pasmerktųjų pastato, kol visas reikalas neužgriuvo ant tavo galvos, berniuk - dvi valstijos ir trys federalinės agentūros užsimojusios paleisti į darbą savo griaunamuosius rutulius".

Bet Arniui labiau rūpėjo Kristina.

Jam darėsi vis aiškiau ir aiškiau, kad Rolandas D. Lebėjus buvo arba kartu su juo, arba sukinėjasi kur nors šalimais - galbūt, viduje susiliejo su juo. Ši mintis neišgąsdino Arnio, o atvirkščiai - jį paguodė. Bet jis privalėjo saugotis. Ne Dženkinso; jis jautė, kad Dženkinsui kilę tik įtarimų ir kad jie visi ėjo klaidinga kryptimi - ne linkui Kristinos, o į šalis nuo jos.

Bet Darnelas... su Viliu gali iškilti problemų. Taip, tikrų problemų.

Tą pirmąją naktį Olbenyje, kai jo motina ir tėvas sugrįžo į motelį, Arnį nuvedė į sulaikytųjų kamerą, kur jis nuostabiai lengvai ir greitai užmigo. Ir jam prisisapnavo sapnas - nevisai košmaras, bet kai kas lyg baisiai keliančio nerimą. Vidury nakties jisai sargiai atsibudo, visas išpiltas prakaito.

Susapnavo, kad Kristina savo masteliu susitraukė į mažutėlį 58-ųjų "Plimutą", nedidesnį nei vyro plaštaka. Ji buvo siaurame žaisliniame treke, supamame tokio pat mastelio dekoracijų, kurios buvo stebėtinai vykusios - čia ėjo plastikinė gatvė, kuri galėjo būti Baseino alėja, dar kita - Kenedžio alėja, kurioje žuvo Mūčis Velčas. "Lego" pastatas, atrodantis visai kaip Libertivilio vidurinioji. Plastikiniai namukai, popieriniai medžiai... ir milžiniškas, gremėzdiškas Vilis Darnelas prie kontrolinio pulto, kuriuo reguliavo mažutėlės "Furijos" greitį tarp visų tų plastikinių statinių. Savo nesveikais plaučiais jis kvėpavo sunkiai, oras į juos patekdavo ir vėl išsiverždavo laukan švilpdamas it vėjas audros metu.

Tau nereikia praverti burnos, vaikuti, sakė Vilis, dunksodamas viršum šio sumažinto mastelio pasaulio nelyginant Guliveris liliputų šalyje. Tau nereikia gudrauti su manimi, nes aš prie kontrolinio pulto; galiu padaryti štai ką...

Ir pamažu Vilis pradėjo sukti kontrolinę rankenėlę link padėties GREITAI.

Ne! bandė sušukti Arnis. Ne, nedarykite to, prašau! Aš ją myliu! Prašau, jūs užmušite ją!

Treke mažutė Kristina skriejo per mažutį Libertivilį vis greičiau ir greičiau, posūkiuose jos paskuigalį užnešdavo nuo maksimalios išcentrinės jėgos - tosios skraidančios lėkštės pavidalo paslapties.

Dabar ji buvo vien raudonai baltas išskydęs brūkšnys su šaižiai, piktai nelyginant vapsva zirzianèiu varikliu.

Prašau! sušuko Arnis. Praaašaaau!

Pagaliau Vilis pradėjo sukti rankenėlę atgal, žvelgdamas su nuožmiu pasitenkinimu. Automobiliukas ėmė lėtėti.

Jeigu tau kas šaus į galvą, tik prisimink, vaikuti, kur tavo automobilis. Laikyk užčiaupęs burną ir mes abu išgyvensime, kad grumtumėmės su dar viena diena. Man prisiėjo būti ir ankštesniuose spąstuose nei šie.

Arnis siekė sugriebti automobiliuką, išgelbėti jį nuo treko. Sapnuojamasis Vilis nubloškė jo ranką.

Kieno tai krepšys, vaikuti?

Vili, prašau...

Na, ką tu pasakysi?

Tai mano krepšys.

Tik atmink šitai, vaikuti.

Ir Arnis pabudo su šiais žodžiais ausyse. Tą naktį daugiau nebepajėgė užmigti.

Ar taip jau neįtikima, kad Vilis žinotų... na, ką nors žinotų apie Kristiną? Ne. Jis daug matė pro tą savo langą, bet mokėjo laikyti liežuvį už dantų - bent iki tam tikro jam tinkamo laiko. Jis gali žinoti, ko Dženkinsas nežino - kad Kristinos atstatymas lapkritį buvo ne tik keistas, bet ir visiškai neįmanomas. Ko gero, jis žino, kad daugelis remonto darbų išvis nebuvo atlikti - bent ne Arnio.

Ką dar jis galėtų žinoti?

Jusdamas šaltį kylant nuo kojų papilvėn, Arnis pagaliau susivokė, kad Vilis galėjo būti garaže tą naktį, kai žuvo Repertonas ir tie kiti. Iš tiesų, tai

buvo daugiau negu įmanoma. Tai buvo tikėtina. Džimis Saiksas buvo primityvas, ir Vilis nemėgdavo pasitikėti juo vienu.

Tau nereikia praverti burnos. Tau nereikia gudrauti su manimi, nes aš galiu padaryti štai ką...

Bet netgi tariant, kad Vilis žino, kas juo patikėtų? Buvo jau per vėlu save apgaudinėti, ir Arnis nebegalėjo šalin nustumti minčių, apie kurias nesinorėjo galvoti... Jis netgi nebeketino to daryti. Kas patikėtų Viliu, jeigu šis nuspręstų kam nors pasakyti, kad Kristina kartais važinėja savaime? Kad ji pati viena išvažiavo tąnakt, kai buvo užmuštas Mūčis Velčas, ir tąnakt, kai buvo užmušti tie kiti chuliganai? Ar policija tuo patikėtų? Juoktųsi, kol plyštų. Dženkinsas. Čia šilčiau, bet Arnis netikėjo, kad Dženkinsas gebėtų patikėti, net jeigu ir norėtų. Arnis matė jo akis. Taigi, jeigu Vilis ir žinojo, kokią naudą jam duotų tas žinojimas?

Paskiau su vis didėjančiu siaubu Arnis susivokė, kad šitai neturėjo jokios reikšmės. Ryt ar poryt Vilis bus išleistas už užstatą, ir tada Kristina taps jo įkaitu. Jis galėtų ją padegti, savo laiku yra padegęs nemažai automobilių, kaip Arnis sužinojo, klausydamasis jo pasakojimų kontoroje, - ir kai ji sudegs, kai iš jos liks bejėgiai griaučiai, tenai už garažo yra presas. Ant konvejerio juostos užstumiami apanglėję Kristinos griaučiai, ir nuo tenai nuslenka suslėgtas metalo kubas.

Kopai užantspaudavo garažą.

Bet nuo to nė kiek nelengviau. Vilis Darnelas - senas lapinas ir yra pasirengęs bet kokiems netikėtumams. Jeigu Vilis panorės prasmukti vidun ir padegti Kristiną, jis tą padarys... nors labiau tikėtina, samprotavo Arnis, kad jis šiam darbui nusamdys draudimo specialistą - vyrioką, kuris šliukštelėtų automobilin benzino, o paskiau nusviestų degtuką.

Mintyse Arnis matė pliūptelint liepsnas, galėjo užuosti anglėjančių apmušalų kvapą.

Jis gulėjo ant kameros lovelės išdžiūvusia burna, tankiai krūtinėje plakančia širdimi.

Tau nereikia praverti burnos. Tau nereikia gudrauti su manimi...

Žinoma, jeigu Vilis ką nors pamėgintų ir taptų neatsargus, - jeigu jo dėmesys nors mirksnį pribuktų, - Kristina jį sutvarkytų. Bet Arnis kažkaip nemanė, kad Vilis taptų neatsargus.

Kitą dieną jis buvo pervežtas Pensilvanijon, apkaltintas ir paleistas už simbolinį užstatą. Parengtinis bylos nagrinėjimas turėjo įvykti sausį, ir jau buvo kalbama apie didžiąją žiuri. Visoje valstijoje ši policijos operacija užėmė pirmuosius laikraščių puslapius, nors Arnis tebuvo minimas kaip "jaunuolis", kurio pavardė "valstijos ir federalinių pareigūnų neskelbiama dėl jo nepilnametystės".

Tačiau Arnio pavardė Libertivilyje gana plačiai nuskambėjo. Nepaisant naujų užmiestyje beplintančių įvažiuojamųjų kino teatrų, greito maisto įstaigų ir kėgelbanų, čia vis dar tebebuvo universitetinis miestas, kur daugelis žmonių labai gerai vienas kitą pažinojo. Tie žmonės, daugiausia susiję su Horlikso universitetu, žinojo, kas vairavo Vilio Darnelo automobilį ir kas

buvo sulaikytas prie Niujorko valstijos ribos su pilna bagažine kontrabandinių cigarečių. Tai buvo Reginos košmaras.

Arnis sugrįžo namo savo tėvų globon - už tūkstančio dolerių užstatą, - atlikęs trumpą lankstą belangėn. Iš tiesų, tai ne kas kita, kaip tik didžiulis sušiktas "Monopolio"* lošimas. Jo tėvai paklojo Išlaisvinimo iš kalėjimo kortelę. To ir buvo galima tikėtis.

- Dėl ko šypsaisi, Arni? - paklausė jį Regina. Maiklas vairavo mašiną pamažu, pro sniego sūkurius dairydamasis Stivo ir Vikės vienaukščio medinio namuko.

- Nejau aš šypsojaus?

- Taip, - patvirtino ji ir palietė jo plaukus.

- Tiesą sakant, nepamenu, - tarė jis atokiu balsu, ir ji atitraukė savo ranką.

Jie tada sugrįžo namo sekmadienį, ir tėvai paliko jį daugmaž ramybėje - ar todėl, kad nežinojo, kaip su juo kalbėti, ar todėl, kad jie visiškai juo pasibodėjo... o gal ir dėl abiejų tų dalykų. Jam, po teisybei, buvo į tai nusispjaut. Jautėsi išsisėmęs, pavargęs, savo paties šešėliu. Jo motina atsigulė ir visą tą popietę išmiegojo, nukėlusi telefono ragelį. Jo tėvas be tikslo knebinėjosi savo darbo kambaryje, kartais tai įjungdamas, tai vėl išjungdamas elektrinį oblių.

Arnis sėdėjo svetainėje, stebėdamas televizoriuje antrąsias atkrentamųjų futbolo varžybų rungtynes, ir nei žinojo, kas žaidžia, nei jam tai rūpėjo, tik abejingai žiūrėjo, kaip laksto žaidėjai iš pradžių po skaisčia, šilta Kalifornijos saule, vėliau - per lietų ir šlapdribą, kurie pavertė rungtynių aikštę į purvynę ir ištrynė linijas.

Apie šeštą valandą jis užsnūdo.

Ir sapnavo.

Tą naktį ir kitą, gulėdamas lovoje, kurioje miegojo nuo ankstyviausios vaikystės ir ant kurios lauke auganti guoba metė seną pažįstamą šešėlį (kiekvieną žiemą skeletas, stebuklingai kiekvieną gegužį apaugantis nauja mėsa), vėl sapnavo. Tie sapnai buvo ne tokie kaip tasai sapnas su milžinu Viliu, dunksančiu virš žaislinio automobilių treko. Prabudęs jis pajėgdavo prisiminti tuos sapnus ne ilgiau kaip kelias akimirkas. Galbūt tai ir gerai. Kažkokia figūra prie kelio; nupuvusia mėsa pirštas, tapšnojantis į irstantį delną - gestas, primenantis beprotišką kokio nors pamokymo parodiją; kažkoks neramus jausmas laisvės ir... ištrūkimo? Taip, ištrūkimo. Nieko kito, tik...

Taip, jis ištrūkdavo iš tų sapnų ir sugrįždavo realybėn su vienu pasikartojančiu vaizdu: jis sėdi prie Kristinos vairo, pamažu važiuoja per stūgaujančią pūgą, sniegas toks tirštas, jog mato išties netoliau jos kapoto priekio. Vėjas nešvilpia; garsas žemesnis, kraupesnis - bosinis kaukesys. Paskiau vaizdas pasikeičia. Sniegas daugiau nebe sniegas, o popieriniai serpantinai. Vė-

* Toks stalo žaidimas, kur žaidėjas stengiasi užvaldyti nekilnojamojo turto monopolį, stumdamasis lenta pirmyn, "supirkinėdamas" nuosavybę, kapitalą iš kitų žaidėjų.

jo kauksmas - tai kauksmas didžiulės minios, išsirikiavusios abipus Penktosios aveniu. Jie sveikina jį. Sveikina Kristiną. Sveikina todėl, kad jis ir Kristina, na... na...

Ištrūko.

Kaskart, kai šis sujauktas sapnas pasitraukdavo, jis pagalvodavo: *Kai šitai baigsis, aš pasitrauksiu. Tikrai pasitrauksiu. Išvažiuosiu Meksikon.* Ir Meksika, kurią jis įsivaizdavo be paliovos užlietą saulės ir alsuojančią kaimiška ramybe, jam atrodė realesnė nei sapnai.

Netrukus po to, kai paskutinįsyk susapnavo tokį sapną, jam ir kilo mintis praleisti Kalėdas su teta Vike ir dėde Stivu, visai kaip senais gerais laikais. Jis pabudo su šia mintimi, ir ji savotiškai atkakliai skambėjo jam galvoje, neduodama ramybės. Mintis atrodė labai gera, svarbesnė už visas kitas.

Pasitraukti iš Libertivilio prieš...

Na, prieš Kalėdas. Prieš ką gi daugiau?

Tad jis pradėjo įkalbinėti motiną ir tėvą, ypač mygdamas Reginą. Trečiadienį ji galop pasidavė ir sutiko. Jis žinojo, kad ji pasikalbėjo su Vike, ir Vikė neketino įkyrėti jai savo pamokymais, tad čia buvo tvarka.

Dabar, Kalėdų išvakarėse, jis jautė, kad netrukus visa bus tvarka.

- Aure, ten, - pasakė Regina. - Tu pravažiuosi pro šalį, kaip kiekvieną syk anksčiau.

Maiklas krenkštelėjo ir įsuko į įvažiuojamąjį keliuką.

- Aš mačiau, - tarė jis amžinai gynybišku tonu, kuriuo, regis, visad kalbėdavo prie žmonos. Jis asilas, pagalvojo Arnis. Ji kalba su juo kaip su asilu, joja kaip asilu, ir jis bliauna kaip asilas.

- Tu vėl šaipais, - pastebėjo Regina.

- Aš tik galvoju, kaip jus abu myliu, - pasakė Arnis. Tėvas, nustebęs ir sujaudintas - pažvelgė į jį; motinos akys švelniai sublizgėjo - tai galėjo būti ašaros.

Jie iš tikrųjų patikėjo.

Šūdžiai.

Tą dieną prieš Kalėdas, trečią valandą snigo tik atskirais gūsiais, nors tie gūsiai jau buvo bepradedą jungtis išvien. Tai, kad audra vėluoja, nieko gero, teigė per radiją orų prognozuotojai. Ji tik sutirštėjo ir tapo nirtesnė. Pranašystės apie galimą sniego klodą pakilo nuo pėdos iki tikėtinų aštuoniolikos colių, su didelėmis pusnimis atvirame vėjyje.

Li Kebot sėdėjo savo namų svetainėje priešais nedidelę natūralią kalėdinę eglutę, nuo kurios jau buvo pradėję byrėti spygliai (namuose ji buvo tradicijų gynėja ir ketverius metus sėkmingai pasipriešindavo savo tėvui, norėdavusiam puošti sintetinę eglutę, ir savo motinai, norėdavusiai praleisti švenčių sezoną su žąsimi ar gaidžiu, o ne su tradiciniu Padėkos dienos kalakutu). Ji namie buvo viena. Jos motina ir tėvas išėjo pas Stiuartus prieškalėdinei taurelei; misteris Stiuartas buvo jos tėvo naujasis bosas, ir juodu mėgo

vienas kitą. Šią draugystę misis Kebot labai stengėsi stiprinti. Per pastaruosius dešimtį metų jie šešis kartus keitė gyvenamąją vietą, peršokinėdami visą Rytinę pakrantę, ir jos motinai Libertivilis labiausiai patiko. Ji norėjo čia pasilikti gyventi visam laikui, ir josios vyro draugystė su misteriu Stiuartu galėtų labai prie to prisidėti.

Visai viena ir vis dar skaistuolė, pagalvojo ji. Šitaip pagalvoti buvo gryna kvailystė, bet vis tiek ji staiga pašoko lyg įgelta. Ji nuėjo virtuvėn, pernelyg jautriai suvokdama šios "Formikos"* stebuklų šalies silpnus foninius garsus: elektrinio laikrodžio, krosnies, kur kepė kumpis (išjunk penktą, jeigu jie nesugrįš, priminė sau), šaltas caktelėjimas "Frigidaire" šaldytuve, kai ten pasigamindavo naujas ledo kubelis.

Ji atidarė šaldytuvą ir išvydo šešių kokos skardinėlių blokelį greta tėčio alaus ir pagalvojo: *Atstok nuo manęs, Šėtone.* Paskiau vis tiek sugriebė skardinėlę. Nesvarbu, kaip šitai paveiks jos veido odą. Juk dabar su niekuo nevaikščioja. Jeigu išmuš spuogai, na ir kas?

Tušti namai kėlė jai nerimą. Šitaip anksčiau niekad nebūdavo; pirma visados, kai likdavo viena, jausdavosi patenkinta ir absurdiškai savimi pasitikinti - be abejo, tai užsilikę iš vaikystės dienų. Namai visados jai atrodydavo jaukūs. Bet dabar garsai virtuvėje, stiprėjantis vėjas lauke, netgi jos šlepečių šiurenimas linoleumu - visi tie garsai atrodė gūdūs, netgi bauginantys. Jeigu dalykai būtų susiklostę kitaip, Arnis būtų galėjęs būti čia drauge su ja. Jos tėvai, ypač motina, jį mėgo. Iš pradžių. Dabar, žinoma, po to, kas atsitiko, motina tikriausiai pasibaisėtų, jeigu tik žinotų, kad Li apie jį galvoja. Bet ji tikrai apie jį galvojo. Pernelyg ilgai. Mąstė, kodėl jis pasikeitė. Mąstė, kaip jis išgyvena nutraukęs ryšius. Mąstė, ar jam viskas gerai.

Už lango sustaugė vėjas, paskiau kiek pritilo, primindamas jai - žinoma, nei iš šio, nei iš to - automobilio variklį, užriaumojantį ir vėl aprimstantį.

Nesugrįši iš Giltinės posūkio, keistai pašnibždėjo jai protas, ir visai be priežasties (žinoma) ji nuėjo prie kriauklės, išpylė savo koką ir pagalvojo - nejau pravirks ar apsivems, arba dar ką nors.

Su kylančia nuostaba susivokė ištikta tylaus siaubo.

Visai be priežasties.

Žinoma.

Nors tas gerai, kad jos tėvai paliko automobilį garaže (automobiliai, vis jai galvoje automobiliai). Nenorėjo galvoti apie tai, kaip tėtis bandytų parvažiuoti namo iš Stiuartų apgirtęs nuo trijų ar keturių martinių (tik jis visad, su tipišku suaugusiųjų išdykumu, vadindavo juos martūniais). Jie buvo viso labo tik už trijų kvartalų, ir abu paliko namus susisupstę ir kikendami, panašūs į porą didelių vaikų, išsirengusių statyti senį besmegenį. Pasivaikščiojimas namo pėsčiomis juos išblaivys. Tai jiems bus labai gerai. Tai jiems bus labai gerai, jeigu tik...

Vėjas vėl sustiprėjo, sududendamas pakraigėmis ir pritildamas, ir ji staiga išvydo savo motiną ir tėvą, žengiančius per debesis pustomo sniego, įsitvėrę vienas kito, kad neparkristų ant girtų, brangių užpakalių, juokdamiesi.

---

* Plastikinė karščiui ir cheminiam poveikiui atspari medžiaga, naudojama baldams ir sienoms padengti (firm. pavad.).

Tėtis galbūt kutena mamą per šiltas kelnes. Kaip jis kartais kutendavo ją, kai jam šaudavo į galvą pasilinksminti, ir tai taip pat visados erzindavo Li. Nes atrodydavo nesubrendėliška suaugusiam žmogui šitaip elgtis. Bet, žinoma, ji mylėjo juos abu. Jos meilė buvo to niršulio dalis, o kartais kildavęs ant jų piktumas irgi buvo tos pačios meilės dalis.

Juodu žengia drauge per tirštą nelyginant dūmai sniegą, ir štai už jų baltumoje sužėri pora žalių akių, jos tartum plaukia... akys, kurios atrodo baisiai panašios į prietaisų panelio šviesų ratilus, kuriuos ji tada matė, kai ji mirtinai duso... ir jos didėja, sėlina paskui josios nieko neįtariančius, besijuokiančius, apsinešusius gimdytojus.

Ji sunkiai atsiduso ir sugrįžo svetainėn. Prisiartino prie telefono, bemaž palietė jį, paskiau apsisuko ir, nuėjusi prie lango, ėmė žvelgti į baltį, apkabinusi delnais alkūnes.

Ką ji rengėsi daryti? Paskambinti jiems? Pasakyti, kad ji viena namuose ir ėmė galvoti apie Arnio seną ir kažkokią pasalūnišką mašiną, jo plieninę draugužę Kristiną ir nori, kad juodu greičiau pareitų namo, nes ji bijosi dėl jų ir dėl savęs? Ar taip ketinanti ji pasielgti?

Gudru, Li. Gudru.

Nuvalytas gatvės asfaltas nyko po nauju sniego sluoksniu, tačiau pamažu; tik dabar pradėjo snigti iš tiesų smarkiai, ir vėjas vis bandė nupūsti nuo gatvės sniegą, stipriais gūsiais pažerdamas aukštyn jo pudros šuorus, kurie, sukdamiesi ir kildami nelyginant pamažu besisukiojantys vaiduokliai iš dūmų, susiliedavo su pilkai baltu audringos popietės dangumi...

O, bet siaubas tvyrojo čia, buvo realus, ir kažkas turėjo nutikti. Ji tai žinojo. Kai sužinojo, kad Arnis suimtas už kontrabandą, buvo sukrėsta, bet ši reakcija nė iš tolo neprilygo šleikštulį keliančiai baimei, kurią patyrė anądien atvertusi laikraštį ir perskaičiusi, kas ištiko Badį Repertoną ir tuos du kitus berniukus - kaip tik tą dieną jai toptelėjo pirmoji beprotiška, baisi mintis ir kažkaip tikra mintis: Kristina.

Ir dabar nuojauta kažkokios naujos juodos veikos sunkiai prislėgė ją, negalėjo atsikratyti tos minties - juk tai beprotystė, Arnis tada buvo Filadelfijoje, šachmatų turnyre, ji teiravosi apie tą dieną, štai ir viskas, daugiau nebegalvos apie tai, įjungs visus radijus, televizorius, užpildys namus garsais, negalvos apie tą automobilį, kuris bandė ją nugalabyti, ją nužudyti...

- O velnias, - sukuždėjo ji. - Ar nesiliausi?

Jos pečiai sustingo, pašiurpdami žąsies oda.

Staiga ji vėl priėjo prie telefono, susirado telefonų knygą, ir kaip Arnis vieną vakarą prieš kokias dvi savaites, paskambino Libertivilio bendruomenės ligoninėn. Malonaus balso registratorė jai pasakė, kad misteris Gilderis šį rytą išsirašė. Li padėkojo ir padėjo ragelį.

Stovėjo susimąsčiusi tuščioje svetainėje, žvelgdama į eglutę, dovanas, prakartėlę kampe. Paskiau ji susieškojo telefonų knygoje Gilderių numerį ir surinko jį.

- Li, - maloniai nustebo Denis.

Staiga pajuto savo rankoje telefono ragelio šaltį.

- Deni, ar galiu ateiti pas tave ir pasikalbėti?

- Šiandien? - nustebęs paklausė jis.

Jos galvoje sujauktai ritosi mintys. Kumpis krosnyje. Turėjo išjungti krosnį penktą. Jos tėvai sugrįš namo. Kalėdų išvakarės. Sniegas. Ir... ir jai neatrodė, kad saugu šįvakar būti lauke. Žingsniuoti šaligatviais, kai bet kas gali išnirti iš sniego. Bet kas. Tik ne šįvakar, tai visų blogiausia. Jai neatrodė, kad saugu šįvakar būti lauke.

- Li?

- Ne šįvakar, - pasakė ji. - Aš prižiūriu namus už savo tėvus. Jie kokteilių pobūvy.

- Aha, ir maniškiai, - pralinksmėjęs pasakė Denis. - Aš su sese lošiu pačizį*. Ji sukčiauja.

Pasigirdo silpnas:

- Visai ne!

Kitusyk galbūt tai būtų pasirodę juokinga. Tačiau tik ne dabar.

- Po Kalėdų. Gal antradienį. Dvidešimt šeštąją. Gerai?

- Žinoma, - sutiko jis. - Li, tai dėl Arnio?

- Ne, - pasakė ji, sugniauždama ragelį taip stipriai, jog pirštai apmirė. Ji turėjo tvardyti savo balsą. - Ne, ne dėl Arnio. Aš noriu pasikalbėti su tavimi apie Kristiną.

42 / Audra pratrūksta

Na, iš tiesų ji padūkus, ugnis ta pana,
Variklis "Rodranerio" menkučiam "Forde".
Naktį, kai radijo tyli ryšys,
Dailutį veidelį aš tavo regiu prieš akis,
Pažvelk, ar matai tu tas miesto šviesas?
Eikš, brangute, šią naktį pasiausime mes!
- Briusas Springstinas

Iki penktos vakaro audra įsisiautėjo visoje Pensilvanijoje; kaukė nuo vieno valstijos krašto iki kito, pilna kosere drėbdama sniegą. Paskutinysis prieškalėdinis pirkėjų antplūdis nuslūgo, ir daugelis pavargusių, apdujusių klerkų bei pardavėjų dėkojo Motinai Gamtai, nors ir neteko viršvalandžių. Pakaks jų, kalbėjo jie vienas kitam, prieš Kalėdas keldami taures priešais ką tik pakurstytus židinius, kai antradienį apyvarta vėl prasidės.

Tačiau tą vakarą, kai ankstyva prieblanda užleido vietą visiškoms sutemoms, o paskui pūgotai nakčiai, Motina Gamta, regis, neturėjo nieko motiniška. Tą naktį ji buvo pagonė, baisi sena ragana, žiežula, apsižergusi vėją, ir Kalėdos jai nieko nereiškė; ji nuplėšė Prekybos Rūmų papuošimus ir šuorais iškėlė juos į juodo dangaus aukštybes, ji nubloškė didžiulę prakartėlės dekoraciją priešais policijos nuovadą sniego pusnin, kur avys, ožkos, Šventoji Motina ir Kūdikėlis tebuvo surasti baigiantis sausiui, kai atlydys ištirpdė sniegą. O kaip paskutinį spjūvį šventiniam sezonui į veidą, ji priešais

---

* Indų azartinis lošimas su kriauklelėmis vietoje kauliukų.

Libertivilio municipalitetą išvertė keturiasdešimties pėdų aukščio medį ir pro didžiulį langą įbloškė Mokesčių inspekcijon. Daugelis vėliau pasakė, kad jam ten ir tinkama vieta.

Iki septintos valandos sniego greideriai pradėjo nebespėti dorotis su darbu. Ketvirtis po septintos Pagrindine gatve per sniegą prasistūmė sau kelią "Trailways" autobusas; įkandin jo sidabrinio paskuigalio, lyg šunyčiai bidzenantys paskui savo motiną, riedėjo trumpa vorelė automobilių, o paskui gatvė liko tuščia, išskyrus keletą įžambiai sustatytų prie šaligatvių automobilių ir pravažiuojančių greiderių, jau iki buferių užverstų sniegu. Iki ryto jie bus užversti visiškai. Pagrindinės gatvės ir Baseino alėjos sankryžoje šviesoforas, kuris ničnieko nereguliavo, šokinėjo vėjyje ant srovę tiekiančio kabelio. Staiga pasigirdo elektrinis čirškesys, ir šviesos užgeso. Du ar trys keleiviai, išlipę iš tądien paskutiniojo miesto autobuso, tuo metu ėjo per gatvę; jie žvilgtelėjo viršun ir paskiau nuskubėjo tolyn.

Iki aštuntos valandos, kai misteris ir misis Kebotai galiausiai pargrįžo namo (didžiam, tačiau neišsakytam Li džiaugsmui), vietinės radijo stotys perdavinėjo Pensilvanijos valstijos policijos prašymą visiems susilaikyti nuo kelionių automobiliais.

Iki devintos, kai Maiklas, Regina ir Arnis Kaningemai su dėde Stivu ir teta Vike apsirūpinę taurėmis, sklidinomis karšto romo punšo (dėdės Stivo išpažįstamas gėrimas šiam metų laikui), telkėsi apie televizorių pasižiūrėti Alesterio Simo "Kalėdų giesmėje", keturiasdešimties mylių Pensilvanijos greitkelio atkarpa buvo uždaryta dėl sniego pusnių. Iki vidurnakčio bus uždaryta beveik visa.

Pusę dešimtos, kai tuščiame Darnelo garaže staiga užsiplieskė Kristinos žibintai, iškirsdami iš tvyrančios viduje tamsos šviesų lauką, Libertivilis buvo visiškai uždarytas, išskyrus retkarčiais pravažiuojančius sniego greiderius.

Tyliame garaže Kristinos variklis sugaudė ir nutilo.

Sugaudė ir nutilo.

Šalia tuščios priekinės sėdynės pavarų perjungimo svirtis nuslinko į padėtį EIGA.

Kristina pajudėjo iš vietos.

Elektrinis daviklis, pritvirtintas prie vairuotojo skydelio nuo saulės, trumpai suzvimbė. Žemas jo garsas pradingo vėjo kauksme. Bet durys išgirdo; jos klusniai uždardėjo aukštyn. Vidun gūsiais įsiveržė sniego sūkuriai.

Kristina išslinko laukan, pro sniegą panaši į šmėklą. Ji pasuko dešinėn ir nuvažiavo gatve, savo padangomis lygiai ir tvirtai rėždama sniegą, nė kiek neprabuksuodama, neslysdama, nesusvyruodama.

Užsidegė posūkio lemputė - geltona mirksinti akis sniege. Kristina pasuko kairėn, Kenedžio alėjos linkui.

Donas Vanderbergas sėdėjo už rašomojo stalo savo tėvo degalinės kontoroje. Tiek jo kojos, tiek jo stumplis buvo pakilę. Jisai skaitė vieną iš savo tėvo nešvankių knygiūkščių, didžiai įtaigų ir mintis provokuojantį tomelį,

kuris vadinosi "Pereinamoji Pamė". Pamė davėsi mažne su kiekvienu, išskyrus pienininką ir šunį, ir kaip tik pienininkas artinosi takučiu, o šuo gulėjo prie jos kojų, kai sudzingsėjo skambalėlis, pranešantis apie klientą.

Donas nekantriai pakėlė galvą. Šeštą valandą jisai skambino tėvui ir paklausė, ar nereiktų uždaryti degalinę - šiąnakt prekyba buvo nepakankama, kad padengtų išlaidas už elektrą iškabai apšviesti. Jo tėvas, šiltai, patogiai ir saugiai sėdėdamas namuose apgirtusiu veidu, pasakė, kad palaikytų ją atdarą iki vidurnakčio. Jeigu kada nors būta pasaulyje Skrudžo, pagiežingai pagalvojo Donas, su trenksmu padėdamas telefono ragelį, tai toks tikrai yra jo senis.

Paprastų paprasčiausiai, jis nebemėgo būti naktimis vienas. Kadais, ir dar ne taip seniai, jis būtų nestokojęs kompanijos. Čia būtų buvęs Badis, o Badis buvo magnetas, pritraukdavęs kitus savo kaušalu, vienu kitu grameliu koko, bet už vis labiausia - tiesiog savo stipria asmenybe. Bet dabar jie išėję kitan pasaulin. Visi išėję.

Tačiau kartais Donui atrodydavo, kad tai netiesa. Kartais jam atrodydavo (kai jis būdavo vienas, kaip kad šiąnakt), kad jis pakels galvą ir išvys juos sėdinčius čia - Ričį Trelonį vienoje pusėje, Mūčį Velčą - kitoje, o Badį tarp jų su buteliu "Texas Driver" rankoje, su už ausies užkištu kancaru. Visi trys siaubingai balti, nelyginant vampyrai, sustiklėjusiomis it žuvies akimis. O Badis tartum išties butelį ir sušnabždės: *Še, išgerk, subingalvi - netrukus ir tu būsi negyvas kaip mes.*

Šios fantazijos kartais būdavo tokios realios, jog jam perdžiūdavo burna ir imdavo drebėti rankos.

Ir šito priežastis nebuvo Donui neaiški. Žinojo, kad jiems nereikėjo tąnakt talžyti senojo Pimpiaveidžio automobilio. Visi vaikinai, dalyvavę toje išdaigėlėje, žuvę baisiomis mirtimis. Liko gyvi tik jis ir Sendis Galtonas, kuris sėdo į tą savo seną aplūžusį "Mustangą" ir kažkur išsidangino. Tomis ilgomis nakties pamainomis Donas dažnai pagalvodavo, jog ir jam norėtųsi padaryti tą pat.

Lauke kažkoks klientas papypsino signalu.

Donas numetė knygą ant prekystalio greta alyvuoto kreditinių kortelių automato ir įsinėrė į parką*, stengdamasis įžiūrėti automobilį ir stebėdamasis, kas galėtų būti toksai beprotis, kad važiuotų per tokią šūdiną audrą. Pro pustomą sniegą buvo neįmanoma ką nors pasakyti nei apie automobilį, nei apie klientą; negalėjo nieko aiškiai išskirti, išskyrus priekinius žibintus ir kėbulo kontūrus - per ilgus, kad priklausytų naujam automobiliui.

Kada nors, pagalvojo jis, maudamasis pirštines ir nenorom atsisveikindamas su savu pasistojusiuoju, jo tėvas įrengs savitarnos siurblius, ir visa šita mėšliava baigsis. Jeigu žmonės tiek neturi proto, kad tokią naktį važinėjasi, lai patys prisipila benzino.

Durys mažne išsiplėšė jam iš rankos. Jis stipriai įsitvėrė, kad neatsitrenktų į pastato šlakbetoninę sieną ir, ko gero, neišdaužtų stiklo; per savo pastan-

---

* Šiaurės tautelių (aleutų, eskimų, nencų ir kt.) striukė arba ilgas apsiaustas, siuvamas iš elnio kailio, daugiausia plaukais į viršų, su gobtuvu.

gas vos neatsidūrė subine ant sniego. Nepaisant nuolatinio vėjo kauksmo (kurio stengėsi negirdėti), jis visiškai neįvertino audros stiprumo. Kaip tik sniego pusnis - daugiau nei aštuonių colių gylio - padėjo jam išsilaikyti ant kojų. Tasai sukruštas automobilis tikriausiai su dygliuotomis padangomis, piktai pagalvojo jis. Tegul tik tas tipas atsiskaito kredito kortele, ir aš išsprogdinsiu jam stuburą.

Jis nubrido per sniegą, prie kolonėlių eilės. Tas šmikis buvo sustojęs prie tolimesniosios. Savaime suprantama. Donas pabandė sykį pažvelgti ton pusėn, bet vėjas aštriomis adatėlėmis pažėrė sniegą jam į veidą, ir jis greitai greitai nuleido galvą, kad visą smūgį pasitiktų parkos gobtuvas.

Jis užėjo mašinai iš priekio, mirksniui įnirdamas į skaistų, bet nekarštą jos dvigubų priekinių žibintų šviesos pluoštą ir kovodamas su vėju, vargais negalais nusikepurnėjo iki vairuotojo durelių. Kolonėlės salelės fluorescencinės lempos nudažė automobilį akinančiai balta ir purpurine it burgundiškas vynas spalvomis. Skruostų jis jau nejuto. Jeigu tas tipas norės benzino tik už dolerį ir paprašys, kad patikrinčiau alyvos lygį, pasakysiu jam, kad užsikruštų, pagalvojo jis, ir kai ėmė leistis langas, pakėlė galvą, išstatydamas veidą sniego dūžiams.

- Kuo galiu jums pa... - pradėjo jis ir žodžio padėti skiemuo "pa" perėjo į aukštą, švokščiantį bejėgišką klyksmą: ppppppppaaaaaaa...

Pro langą, vos už šešių colių nuo jo veido, išsilenkė pūvantis lavonas. Vietoje jo akių žiojėjo plačios tuščios akiduobės, o iš po atitrauktų, mumifikuotų lūpų geltonavo atsikišę dantys. Viena ranka bolavo ant vairo, kita šlykščiai barškėdama siekė jį paliesti.

Donas atšlijo atgal, jo širdis sustuksėjo krūtinėje it įsibėgėjęs motoras, siaubas didžiuliu įkaitusiu akmeniu užkimšo gerklę. Numirėlis išsišiepęs pavadino pirštu prie savęs, ir mašinos variklis staiga užriaumojo, greitindamas apsisukimus.

- Pripilk ją, - sušnabždėjo lavonas, ir nepaisant savo sukrėtimo bei siaubo, Donas pastebėjo, kad šisai vilkėjo suglitijusiais nuo samanų armietiškos uniformos skarmalais. - Pripilk ją, šūdžiau. - Fluorescencinėje šviesoje kaukolės dantys vėl išsišiepė, ir tos burnos gelmėje blyksėjo auksas.

- Še, išgerk, subingalvi, - šiurkščiai sušnabždėjo kitas balsas, ir nuo užpakalinės sėdynės priekin pasilenkė Badis Repertonas, tiesdamas Donui butelį "Texas Driver". Kartu su šypsena iš burnos rangydamiesi pliūptelėjo kirminai. Tarakonai ropinėjo tarp jo plaukų likučių. - Manau, tau pravers.

Iš Dono išsiveržė klyksmas. Apsisukęs jis plačiais šuoliais it animaciniame filmuke puolė bėgti per sniegą; darsyk sukliko išgirdęs, kaip mašinos variklis užriaumojo aštuoneto cilindrų galia; atsisukęs per petį jis išvydo, kad prie kolonėlės stovėjo Kristina, Arnio Kristina, dabar ji pajudėjo iš vietos, užpakaliniais ratais žerdama sniegą, ir jo regėti dalykai dingo - o tai kažkodėl buvo dar blogiau. Tie dalykai dingo. Automobilis judėjo savaime.

Donas pasuko gatvės linkui, persiropštė per sniego pylimą, sustumtą pravažiuojančių greiderių, ir nusileido kita jo puse. Čia vėjas buvo nupustęs sniegą nuo asfalto, šen bei ten blizgėjo ledo gūbrelis. Donas paslydo, kojos nučiuožė iš po jo. Jis trenkėsi aukštielninkas ant nugaros.

Po mirksnio gatvę užliejo balta šviesa. Donas persivertė ant pilvo ir pakėlė galvą, iš paskutiniųjų sprogdindamas akis; suspėjo pamatyti didžiulius baltus priekinių Kristinos žibintų skritulius - pramušusi sniego pylimą, ji pasinešė į jį it lokomotyvas.

Kaip ir Galija, visos Libertivilio Aukštumos buvo padalintos į tris dalis. Ant žemesniosios kalvų santalkos, išsidėstęs miestui artimiausias pusskritulis, iki devynioliktojo šimtmečio vidurio žinomas kaip Libertivilio Reginys (apie tai priminė dviejų šimtų metų sukakties lentelė Rodžerso ir Taklino gatvių kampe), buvo vienintelis vargingas rajonas, nevykusi kirbelynė daugiabučių ir medinių pastatų. Skalbinių virvės driekėsi viršum nevalyvų kiemų, kurie švelnesniu metų laiku būdavo pilni vaikų ir pigių vaikiškų žaislų - deja, daugeliu atveju tiek vaikai, tiek žaislai buvo gerokai sumurkyti. Šis rajonas, kadais gyvenamas viduriniosios klasės, vis labiau smurgo nuo tada, kai 1945-aisiais išseko karo meto darbai. Nuosmūkis iš pradžių vyko lėtai, paskiau, septintame dešimtmetyje ir aštuntojo pradžioje, ėmė įgyti pagreitį. Tačiau dabar atėjo blogiausia, nors niekas tiesiai to nebūtų pasakęs, bent ne viešumoje, kur kas nors būtų galėjęs pacituoti jo žodžius. Pradėjo įsikeldinėti juodieji. Privačiai geresnėse miesto dalyse, per barbekju ir kokteilių pobūvius buvo kalbama: *Juodieji, Dieve padėk mums, juodieji atranda Libertivilį.* Šis kvartalas netgi pelnė savo pavadinimą - nebe Libertivilio Reginio, o Žemųjų Aukštumų. Šis pavadinimas daugeliui pasirodė šiurpiai primenantis getą. "Keystone" redaktorius keleto stambiausiųjų reklaminių skelbimų užsakovų buvo informuotas, kad jie jausis labai nelaimingi, jei ši frazė bus paskelbta spaudoje ir tokiu būdu įteisins tai. Redaktorius, kurį motina užaugino ne kvailiu, to nepadarė.

Aukštumų aveniu šakojosi nuo Baseino alėjos į tikrąjį Libertivilį ir paskiau kilo aukštyn. Ji per pat vidurį kirto Žemąsias Aukštumas, palikdama jas už savęs, o toliau kelias per žaliąją juostą kopė į ištaigių gyvenamųjų namų rajoną. Ši miesto dalis buvo žinoma tiesiog kaip Aukštumos. Visa šitai jums galėtų pasirodyti labai painu - Aukštumos tokios, Aukštumos anokios, bet Libertivilio gyventojai žinojo, apie ką kalbama. Kai sakydavai Žemosios Aukštumos, turėdavai galvoje skurdą, manieringumą ar dar ką nors panašaus. Kai praleisdavai būdvardį "Žemosios", turėjai galvoje visišką priešingybę skurdui. Čia stovėjo puikūs namai, daugelis jų skoningai patraukti nuo kelio, kai kurie iš prašmatniausių - už tankių kukmedžio gyvatvorių. Čia gyveno įtakingieji Libertivilio piliečiai - laikraščio leidėjas, keturi daktarai, turtinga ir kvaištelėjusi vaikaitė žmogaus, išradusio automatinių pistoletų greitašaudę sistemą. Daugelis kitų buvo teisininkai. Už šio respektabilaus nedidelio miestuko turčių rajono Aukštumos aveniu ėjo per miškingą zoną, kuri, tiesą sakant, buvo per plati, kad ją pavadintum žaliąja juosta; miškai plytėjo abipus kelio daugiau nei tris mylias. Aukščiausiame Aukštumų taške kairėn atsišakojo Stensono kelias, aklai užsibaigiantis ant Sankasoje su atsiveriančiu nuo jos vaizdu į miestą ir Libertivilio įvažiuojamąjį kino teatrą.

Kitoje šio žemo kalno pusėje (bet taip pat žinomoje kaip Aukštumos) driekėsi gana senas vidutiniosios klasės gyvenamasis rajonas, kur pamažu

tręšo keturiasdešimtmečiai penkiasdešimtmečiai namai. Ten, kur šis rajonas retėjo į kaimišką kraštovaizdį, Aukštumų aveniu jau tapo 2-uoju apygardos keliu. Pusę vienuoliktos tą vakarą prieš Kalėdas dvitonis 1958-ųjų "Plimutas" kilo Aukštumų aveniu įkalnėn, savo šviesomis skrosdamas sniego užsprangintą pašėlusią tamsą. Senbuviai Aukštumų gyventojai būtų pasakę, kad niekas - išskyrus galbūt transporto priemones su keturiais varomaisiais ratais - nebūtų pajėgęs tąnakt užvažiuoti Aukštumų aveniu, tačiau Kristina judėjo į priekį pastoviu trisdešimties mylių per valandą greičiu, su priekiniais žibintais, zonduojančiais kelią, su ritmiškai pirmyn atgal švytuojančiais valytuvais, visiškai tuščia viduje. Jos vėžės buvo vienintelės ir vietom siekė beveik pėdą gylio. Nesiliaujantis vėjas jas greitai užpustydavo. Kartais jos priekinis buferis ir kapotas įsirėždavo į dantytą pusnies keterą, lengvai nublokšdamas į šalis baltą pudrą.

Kristina pravažiavo Stentono kelio atsišakojimą ir Sankasą, kur kadais susitikinėjo Arnis ir Li. Ji pasiekė Libertivilio Aukštumų viršūnę ir ėmė leistis tolimuoju šlaitu, iš pradžių pro juodą mišką, vien kertamą baltos kelią žyminčios juostos, paskiau pro priemiesčio namus su jų jaukiomis svetainių šviesomis ir kai kada - su kalėdinių papuošalų lemputėmis. Viename iš tų namų jaunas vyriškis, ką tik baigęs vaidinti Santa Klausą, vaišindamasis su žmona švenčių proga taurele, atsitiktinai žvilgtelėjo pro langą laukan ir išvydo pralekiančio automobilio šviesas. Jis parodė jai pirštu, šypteldamas:

- Jeigu tasai vyriokas šiąnakt įveikė Aukštumas, turbūt šalia savęs turėjo velnią.

- Kas man rūpi, - atsakė žmona. - Dabar, kai vaikai suguldyti, ką aš gausiu nuo Santa Klauso?

Jis išsišiepė:

- Mes ką nors sugalvosime.

Toliau tuo keliu, beveik tame taške, kur Aukštumos liovėsi buvę Aukštumomis, Vilis Darnelas sėdėjo paprasto dviaukščio namo, kuris jam priklausė per trisdešimtį metų, svetainėje. Jis vilkėjo išsitrynusiu ir blunkančiu frotiniu chalatu ir pižamos kelnėmis, virš kurių nelyginant mėnulio pilnatis kyšojo didžiulis jo pilvas. Žiūrėjo per televizorių paskutinį Ebezenerio Skrudžo pokalbį su Gerumu ir Dosnumu, bet iš tikrųjų jo nematė. Mintimis darsyk ir darsyk dėliojo daleles mįslės, kuri darėsi vis labiau pagaunanti: Arnis, Velčas, Repertonas, Kristina. Per tą savaitę po policijos reido Vilis paseno kokia dešimčia metų. Buvo pasakęs tam kopui Merseriui, jog per dvi savaites sugrįšiąs prie savo verslo senon vieton, bet širdyje tuo abejojo. Atrodė, kad pastaruoju metu jo gerklė buvo nuolat gleivėta nuo to prakeikto inhaliatoriaus skonio.

Arnis, Velčas, Repertonas... Kristina.

- Berniuk! - sušuko Skrudžas, išsilenkęs pro langą - su savo naktiniais marškiniais ir kepuraite tikra Kalėdinės Dvasios parodija. - Ar puikusis Kalakutas vis dar mėsininko lange?

- Ką? - paklausė berniukas. - Tas, didumo sulig manimi?

- Taip, taip, - atsakė Skrudžas, padūkusiai krizendamas tarsi trys dvasios, užuot išgelbėjusios jo sielą, būtų išvariusios jį iš proto. - Taip, tas, didumo sulig tavimi.

Arnis, Velčas, Repertonas... Lebėjus?

Kai kada jis pagalvodavo, kad ne policijos reidas taip išvargino jį ir privertė nuolatos jaustis prislėgtą ir išsigandusį. Netgi ne faktas, kad jie užklupo jo patikimąjį buhalterį ar kad čia dalyvavo federalinės mokesčių tarnybos žmonės ir buvo nusiteikę sumedžioti stambų grobį. Visai ne dėl mokesčių tarnybos žmonių jis pradėjo apžvelginėti gatvę prieš išeidamas rytais iš namų; Valstijos generalinė prokuratūra neturėjo nieko bendra su greitais žvilgsniais, kuriuos jis įprato mesti per petį atgalios, kai vakarais važiuodavo iš garažo.

Vėl ir vėl jis apmąstydavo tai, ką matė tą naktį - ar ką jis manė matęs, - bandydamas save įtikinti, kad tai buvo absoliučiai nerealu... ar kad, atvirkščiai, buvo absoliučiai realu. Pirmąsyk per daugelį metų jis pagavo save abejojant savo paties sveiku protu. Ir kai tas įvykis tolo praeityje, vis lengviau darėsi tikėti, kad jis buvo užmigęs ir visa tai susapnavęs.

Po to policijos reido jis nesimatė su Arniu, nei nebandė jam prisiskambinti telefonu. Iš pradžių jis galvojo panaudoti tai, ką žinojo apie Kristiną, kaip priemonę Arniui užčiaupti, jeigu vaikinas suminkštėtų ir nutartų kalbėti - Dievas žino, ar bendradarbiaudamas su kopais vaikinas galėtų tiek toli nueiti, jog pasiųstų jį, Vilį, kaliuzėn. Tiktai po to, kai policija užgriuvo visus, Vilis susivokė, kiek daug vaikinas žino, ir jį ištiko keletas paniškų savęs vertinimo akimirkų (dar kai kas keliančio nerimą, nes tai buvo taip svetima jo prigimčiai): ar jie visi tiek daug žinojo? Repertonas ir visa Repertono tipo chuliganų padermė? Nejaugi jis iš tiesų galėjo būti toks kvailas?

Ne, nusprendė jis. Žinojo tik Kaningemas. Nes Kaningemas buvo kitoks. Jis tartum intuityviai perprasdavo dalykus. Jis nebuvo perdėm pagyrūnas, kaušalius ir melagis. Keista, bet Vilis mažne jautė berniokui tėviškumą - nors jis nebūtų dvejojęs atsiriboti nuo vaikino, jeigu imtų atrodyti, jog šis gali apversti valtį. Ir aš nesudvejočiau dabar, patikino jisai save.

Televizoriaus ekrane šiurkštusis juodai baltas Skrudžas buvo su Krečitais. Filmas jau beveik baigėsi. Visa jų banda atrodė it nevispročiai, ir tai buvo tiesa, bet Skrudžas aiškiai pranoko visus. Beprotiško džiaugsmo išraiška jo akyse nedaug tesiskyrė nuo akių išraiškos žmogaus, Vilio pažinoto prieš dvidešimtį metų - vyrioko, pavarde Everltas Dinglas, kuris vieną popietę sugrįžęs iš garažo išžudė visą savo šeimą.

Vilis užsidegė cigarą. Bet ko griebtųsi, kad tik pašalintų iš burnos inhaliatoriaus skonį, tą bjaurų skonį. Pastaruoju metu, regis, jam vis sunkiau sekėsi kvėpuoti. Prakeikti cigarai juolab nepadėjo, bet jis buvo per senas, kad keistų savo įpročius.

Vaikinas nieko nepasakė policininkams - bent kol kas nepasakė. Jie pasodino Henrį Baką, pranešė Vilio advokatas; Henris Bakas, šešiasdešimt trejų metų amžiaus ir jau senelis, būtų trissyk išsigynęs Kristaus, jeigu jam mainais pažadėtų, kad bus paleistas iš kalėjimo ar netgi gaus lygtinį nuosprendį. Senasis Henris Bakas riaugėjo iš savęs visą, ką žinojo, tik, laimė, tai buvo ne itin daug. Jis žinojo apie fejerverkus ir cigaretes, bet tai tebuvo dvi

grandys iš to, kas vienu metu sudarė šešių ar septynių grandžių žiedą, apimantį kaušalą, "karštus" automobilius, nurašytus armietiškus šaunamuosius ginklus (tarp jų ir keletas automatų, parduodamų ginklų maniakams arba kraugeriškų polinkių medžiotojams, kurie norėdavo įsitikinti, "ar iš tiesų galima suplėšyti į gabalėlius elnią, kaip aš esu girdėjęs") ir vogtus antikvarinius daiktus iš Naujosios Anglijos. Ir pastaruosius porą metų - kokainą. Tai buvo klaida; dabar jis tą žinojo. Tie kolumbiečiai tenai Majamyje trenkti nelyginant šikinyko žiurkės. Kai pagalvoji, tai jie ir yra šikinyko žiurkės. Dėkui Dievui, kopai nenutvėrė vaikino su svaru koko prie savęs.

Ką gi, šįsyk nukentėsiąs - kiek daug ar kiek mažai, labai priklausė nuo to keisto septyniolikmečio vaikino ir galbūt nuo jo keistos mašinos. Dalykai buvo tokioje netvirtoje pusiausvyroje kaip kortų namelis, ir Vilis nedrįso ką nors daryti ar kalbėti, bijodamas, kad neatsitiktų dar blogiau. Ir visad buvo tikimybė, kad Kaningemas tik nusijuoktų jam į veidą ir išvadintų pamišėliu.

Suspaudęs tarp žiaunų cigarą, Vilis atsistojo ir išjungė televizorių. Reiktų jau eiti miegoti, bet gal pirma derėtų išgerti brendžio. Jis dabar visad būdavo pavargęs, bet užmigdavo sunkiai.

Pasuko virtuvėn... ir kaip tik tuo metu lauke nuaidėjo automobilio signalas. Garsas atskriejo per vėjo kauksmą trumpais, įsakmiais pypsniais.

Vilis sustojo kaip įbestas ant virtuvės slenksčio ir viršum savo didžiulio pilvo susirišo chalatą. Jo veido bruožai užaštrėjo, įsitempė ir pagyvėjo - staiga tai buvo kur kas jaunesnio žmogaus veidas. Jis dar kiek pastovėjo.

Vėl trys trumpi, šaižūs signalai.

Jis apsisuko, išsiėmė iš burnos cigarą ir pamažu perėjo per svetainę. Nelyginant šiltas vanduo jį užliejo į sapną panašus deja vu* pojūtis, podraug su fatališkumo nuojauta. Dar net prieš atitraukdamas užuolaidą ir pažvelgdamas laukan jis jau žinojo, kad ten Kristina. Ji atvažiavo jo, kaip jis ir manė žinąs, kad ji gali tai padaryti.

Automobilis stovėjo jo žiedinio įvažiuojamojo keliuko pradžioje, ne ką daugiau kaip vaiduoklis tirštai krentančio sniego ūke. Jo žibintai plieskė platėjančiais kūgiais, kurie galiausiai nyko pūgoje. Mirksnį Viliui pasirodė, kad prie vairo kažkas sėdi, bet geriau įsižiūrėjęs pamatė, kad mašina tuščia. Tokia pat tuščia kaip aną naktį, kai sugrįžo garažan.

Pypt. Pypt. Pypt-pypt.

Tartum kažką ji kalbėtų.

Vilio širdis sunkiai suspurdėjo krūtinėje. Jisai staiga pasuko prie telefono. Kas be ko, pats laikas paskambinti Kaningemui. Paskambinti jam ir pasakyti, kad sutramdytų savo mieląjį demoną.

Jis jau buvo perpus nuėjęs iki telefono, kai užkaukė mašinos variklis. Garsas panėšėjo į užuodusios išdavystę moters riksmą. Ir netrukus pasigirdo duslus gurgždesys. Vilis sugrįžo prie lango ir suspėjo pamatyti automobilį atsitraukiant nuo aukštos sniego pusnies įvažiuojamojo keliuko pradžioje. Jo kapotas, nužertas sniego grumstų, buvo šiek tiek susigarankščiavęs. Variklis vėl užriaumojo. Užpakaliniai ratai prabuksavo per purų sniegą, ir paskiau sukibo su paviršiumi. Automobilis pasinešė apsnigtu keliuku ir vėl

* Jau matyta (pranc.).

trenkėsi į pusnį. Vėl aukštyn pažiro sniegas, kurį vėjas pagavęs nunešė tolyn kaip cigaro dūmus pagauna ventiliatorius.

Nieko neišeis, pagalvojo Vilis. Ir jeigu tu prasimuši į keliuką, kas toliau? Nejau tikiesi, kad išeisiu laukan ir žaisiu pagal tave?

Švokšdamas stipriau negu kada nors anksčiau, jisai sugrįžo prie telefono, surado Kaningemo namų numerį ir pradėjo jį rinkti. Pirštai virpėjo, jis nepataikė surinkti, nusikeikė, nuspaudė atšaukiamąjį mygtuką ir vėl ėmė rinkti iš naujo.

Lauke suriaumojo Kristinos variklis. Netrukus pasigirdo gurgždesys - ji trečiusyk trenkėsi į sniego pylimą. Į platų panoraminį langą it sausas smėlis pažiro vėjo atblokštas sniegas. Vilis apsilaižė lūpas ir pabandė lėčiau alsuoti. Bet gerklė buvo beužsikemšanti, jis juto tai.

Kitame linijos gale telefonas ėmė skambėti. Tris kartus. Keturis.

Sustūgo Kristinos variklis. Paskiau stiprus dunksnis - ji trenkėsi į sniego pylimą, kurį abiejuose Vilio puslankinio įvažiuojamojo keliuko galuose sustūmė greideriai.

Šeši šaukiamieji signalai. Septyni. Nieko nėra namie.

- Mėšlas, - sukuždėjo Vilis ir padėjo ragelį. Jo veidas išblyško, šnervės išsiplėtė it žvėries, pavėjui užuodusio gaisrą. Cigaras užgeso. Nusviedė jį ant kilimo ir vėl nuskubėjo prie lango, ranka grabinėdamasis po chalato kišenę. Užčiuopė viltingą inhaliatoriaus korpusą ir pirštai sugniaužė jo rankeną.

Mažne apakindami, priekiniai žibintai blykstelėjo jam į veidą, ir Vilis laisvąja ranka prisidengė akis. Kristina vėl trenkėsi į pusnį. Taranuodama, žingsnelis po žingsnelio, ji prasimušinėjo į įvažiuojamąjį keliuką. Stebėdamas, kaip ji vis atsitraukia skersai kelio, Vilis pasiutusiai troško, kad dabar atvažiuotų koks nors greideris ir trenktų tai prakeiktajai į šoną.

Joks greideris neatvažiavo. Užtat Kristina vėl įsibėgėjo - staugiančiu varikliu, per jo apsnigtą veją tvieskiančiomis šviesomis. Ji vėl traukėsi į pusnį, galingai nustumdama į abi šalis sniego kupetas. Jos priekis pakilo, ir mirksnį Vilis pamanė, kad ji tiesiog pervažiuos per tai, kas buvo likę iš apledėjusio, kietai suplūkto pylimo. Paskiau užpakaliniai ratai prarado sukibimą ir ėmė pašėlusiai suktis.

Ji vėl atsitraukė.

Viliui atrodė, kad jo gerklės spindis susiaurėjo iki smeigtuko skersmens. Plaučiams stigo oro. Jis išsitraukė inhaliatorių ir kelissyk įkvėpė. Policija. Reikėtų paskambinti policijai. Jie atvažiuotų. Kaningemo 58-ųjų "Plimutas" jo nepasieks. Savo namuose jisai saugus. Savo namuose...

Įsibėgėdama skersai kelio, Kristina vėl atlėkė, ir šįsyk ji lengvai įveikė pusnį, iš pradžių savo priekiu iškildama aukštyn, užliedama šviesa jo namo fasadą, paskiau vėl traukdamasi žemyn. Ji buvo keliukyje. Taip, gerai, bet ji juk negali toliau važiuoti, ji... juk...

Kristina nė nesulėtino greičio. Vis įsibėgėdama, ji liestine nurėžė įvažiuojamojo keliuko puslankį, prasiyrė pro seklesnį, puresnį šoninio kiemuko sniegą ir nėrė tiesiai į panoraminį langą, prie kurio žvelgdamas laukan stovėjo Vilis.

Gaudydamas orą, jis atšoko atgal ir parvirto, užkliuvęs už savo fotelio.

Kristina trenkėsi į namą. Panoraminis langas susprogo, vidun kaukdamas įsiveržė vėjas. Stiklo šukės pažiro mirtinomis strėlytėmis, kiekviena atspindėdama Kristinos šviesas. Ant kilimo vinguriavo padriki vėjo įblokšto sniego sūkuriai. Priekiniai žibintai trumpam nutvieskė kambarį nenatūraliu televizijos studijų spindesiu, o paskiau ji atsitraukė, nuplėštas jos priekinis buferis vilkosi sniegu, kapotas buvo atšokęs, sulūžinėjusios grotelės šiepė chromuotas iltis.

Pražiota burna su švilpesiu gaudydamas orą, sunkiai besikilnojančia krūtine Vilis pasikėlė keturpėstom. Miglotai suvokė, jog jeigu nebūtų užkliuvęs už fotelio ir parvirtęs, veikiausiai skriejančių šukių būtų buvęs sukapotas į skutelius. Painiodamasis atsirišusio chalato skvernuose, jis atsistojo. Besiveržiantis pro langą vėjas pasigavo nuo stalelio šalia fotelio "TV Guide"* ir žurnalas besisklaidančiais puslapiais nuskrido per kambarį prie laiptų apačios. Vilis abiem rankom sugriebė telefoną ir susuko "0".

Kristina atsitraukė atbulom savo pačios vėžėmis. Sugrįžo iki pat suplotos sniego pusnies įvažiuojamojo keliuko pradžioje. Paskiau, sparčiai įsibėgėdama, vėl metėsi į priekį, ir kai artėjo, kapotas tučtuojau ėmė lygintis, grotelės savaime susijungė. Vėl trenkėsi į namo šoną žemiau panoraminio lango. Pažiro dar stiklo, suaižėjo, sutreškėjo, sugirgždėjo medis. Didžiulio lango apatinis rėmas lūžo pusiau, ir mirksnį Kristinos priekinis stiklas, dabar sutrūkinėjęs ir pieniškai baltas, tartum žvelgė vidun nelyginant milžiniška kokio nors ateivio akis.

- Policiją, - pasakė Vilis telefonistei, ir pats vos išgirdo savo balsą, kuris buvo vien švilpiantis švogždesys. Šaltas vėjas, besiveržiantis pro išdaužtą langą, plaikstė jo chalatą. Jis matė, kad siena žemiau lango beveik sutrupinta. Sulaužytų išorės lentų galai styrojo it kaulų lūžgaliai. Juk ji negali patekti vidun, ką? Nejau gali?

- Atleiskite, sere, prašyčiau kalbėti garsiau, - pasakė telefonistė. - Šiandien, regis, pas mus labai prastas ryšys.

Policiją, pakartojo Vilis, bet šįsyk tai netgi nebuvo šnabždesys, o tik sušnypštė iškvepiamas oras. Dieve brangus, smaugia gerklę, jis dūsta, krūtinė nelyginant užrakintas banko rūsys. Kur jo inhaliatorius?

- Sere? - atsargiai paklausė telefonistė.

Štai jis, ant grindų. Vilis numetė telefoną ir apgraibom siekė inhaliatoriaus.

Įsibėgėjusi Kristina vėl atūžė per veją ir trenkė į namo šoną - šįsyk neatlaikė visa siena, šrapneliu pažiro stiklas, lentgaliai, ir neįtikėtinai, košmariškai Kristinos apdaužytas, įlankstytas priekis atsidūrė jo svetainėje - ji buvo viduje, jis uodė išmetamąsias dujas ir įkaitusio variklio kvapą.

Kristinos apačia už kažko užsikabino, ir ji pasitraukė atbulom pro plėštinę angą, treškėdama raunamomis lentomis, o jos suknežinatas priekis buvo apdulkėjęs sniegu ir tinku. Bet po kelių sekundžių ji gali sugrįžti, ir šįsyk veikiausiai... na, veikiausiai...

Vilis sugriebė savąjį inhaliatorių ir nemačiom puolė prie laiptų.

Užsikebernojo tik iki pusės, kai vėl suriaumojo variklis, ir jis atsisuko pažiūrėti, veikiau atsirėmęs, o ne įsitvėręs į turėklų.

---

* "TV programos".

Nuo laiptų viršaus reginys panėšėjo į košmarą. Jisai stebėjo, kaip Kristina įsibėgėjo per apsnigtą veją, išvydo jos kapotą pakylant į viršų, ir dabar visas jos priekis panėšėjo į didžiulius raudonai balto aligatoriaus nasrus. Paskiau kapotas visai atšoko, ir mašina vėl trenkėsi į namą, šįsyk didesniu nei keturiasdešimt mylių per valandą greičiu. Ji išplėšė paskutinius lango rėmo likučius ir pažėrė po jo svetainę dar daugiau suaižėjusių lentgalių. Jos žėruojantys žibintai šoktelėjo aukštyn, ir dabar ji atsidūrė viduje, ji atsidūrė jo namuose, palikusi už savęs sienoje didžiulę išplėštą skylę su nukarusiu ant kilimo elektros kabeliu nelyginant juoda nukirsta arterija. Vidun įblokšti fibergalasinės izoliacijos debesėliai šoko šaltame vėjyje nelyginant pienės pūkeliai.

Vilis sukliko ir per blerbiantį variklio staugesį neišgirdo savo paties balso. "Sears" duslintuvas, kurį Arnis buvo jai įdėjęs - vienas iš nedaugelio dalykų, kuriuos jis iš tikrųjų jai įdėjo, paklaikusiai pagalvojo Vilis - kabojo ant palangės kartu su didesniąja išmetamojo vamzdžio dalimi.

"Furija" prariaumojo svetainę, parversdama ant šono Vilio fotelį, kuris liko gulėti it negyvas ponis. Grindys po Kristina neramiai sutreškėjo, ir Vilis kažkur savo mintyse sušuko: *Taip! Įlūžkit! Įlūžkit! Lai ta prakeiktoji nugarma į rūsį! Pažiūrėsim, kaip ji iš ten išsigaus!* Ir šį vaizdinį pakeitė vaizdinys tigro duobėje, iškastoje ir užmaskuotoje klastingų čiabuvių.

Bet grindys atlaikė, bent kol kas jos atlaikė.

Kristina riaumojo per svetainę jo linkui, paskui save kilime palikdama snieguotus zigzaginius padangų protektorių atspaudus. Ji trenkėsi į laiptus. Vilį nubloškė prie sienos. Inhaliatorius iškrito jam iš rankos ir vartaliodamasis nusirito laiptų apačion.

Kristina, braškindama po savimi grindlentes, atsitraukė atbulom. Jos paskuigalys užkliudė "Sony" televizorių, kineskopas susprogo. Ji vėl atūžė pirmyn ir trenkė į laiptus, suskaldydama lenteles ir išlupdama tinką. Visas laiptų karkasas po Viliu sulingavo. Jį apėmė siaubingas svirimo pojūtis. Kažkurį momentą Kristina buvo tiesiai po juo; matė apačioje alyvuotą jos variklinės dalies vidų, juto aštuonių cilindrų karštį. Ji vėl atsitraukė, ir Vilis užsirepečkojo laiptais, sunkiai gaudydamas kvapą, stvarstydamasis už storo savo kaklo rinkės, sprogindamas akimis.

Pasiekė laiptų viršų mirksnį prieš Kristinai vėl trenkiant į sieną ir laiptų vidurį paverčiant sujaukta laužo krūva. Ilga medžio atplaiša užkrito ant jos variklio, ventiliatoriaus sparneliai sukramsnojo ją ir išspjovė rupias pjūvenas ir mažesnes atplaišėles. Visas namas dvokė benzinu ir išmetamosiomis dujomis. Vilio ausis virpino to negailestingo variklio perkūniškas griausmas.

Ji vėl atsitraukė atbula. Dabar jos padangos iškando kilime skarmaluotus dryžius. Atgal į prieškambarį, pagalvojo Vilis. Pastogėn. Pastogėj bus saugu. Taip, pa... o, Dieve... o, Dieve... o, DIEVE...

Staiga krūtinę nuvėrė aštrus duriantis skausmas. Širdį tartum persmelkė ledo varveklis. Kairioji ranka iškart apmirė. Jam vis dar stigo kvapo, krūtinė kilnojosi be jokios naudos. Viena jo pėda šokinėjo virš tuštumos, ir paskiau jis nulėkė žemyn laiptais, dusyk kūlvirsčiom persiritęs nelyginant kubilas, laužydamasis kaulus, mataruodamas rankomis, užklojamas ir nuklojamas mėlyno chalato skvernų.

Jis kupeta išdribo apačioje, ir Kristina metėsi ant jo: smogė, atsitraukė, vėl smogė, it virbą nulaužė sunkią koloną sraigtinių laiptų apačioje, atsitraukė ir vėl jam smogė.

Iš po grindų pasigirdo vis stiprėjantis aižėjančių ir linkstančių atraminių balkių treškesys. Kristina sustojo kambario viduryje tartum klausydamasi. Dvejetas jos padangų buvo subliuškę, trečioji pusiau nusinėrus nuo rato. Kairysis mašinos šonas - įlenktas, dažai vietomis, dideliais plikais lopais visai nusigramdę.

Staiga jos pavarų perjungiamoji svirtis persislinko atbulinės eigos padėtin. Variklis užriaumojo, ir Kristina raketa šovė per kambarį atgal ir toliau pro plėštinę skylę Vilio Darnelo namo sienoje - laukan, savo paskuigaliu šlepteldama į sniegą. Padangos prabuksavo, paskiau pagavo sukibimą, ir ėmė trauktis. Kristina atbulom nuklibinkščiavo kelio linkui, jos variklis dabar kosčiojo ir užsikirtinėjo, aplinkui tvyrojo dūmų migla, iš po jos lašėjo ir taškėsi alyva.

Atsidūrusi kelyje, ji pasuko vėl Libertivilio linkui. Pavarų perjungiamoji svirtis įslinko padėtin EIGA, bet iš pradžių sužalota transmisija nekibo, galiausiai pavara įsijungė, ir Kristina pamažu pajudėjo tolyn. Už jos, iš Vilio namų ant išmalto sniego, krito plati šviesos juosta, savo pavidalu anaiptol nepanaši į taisyklingą stačiakampį, krentantį pro langą. Šviesos kontūrai ant sniego buvo beprasmiški ir keisti.

Ji judėjo pamažu, krypuodama į šalis ant savo subliuškusių padangų nelyginant senas girtuoklis, grabaliodamasis sau kelią skersgatvyje. Snigo tirštai, vėjas ginė snaiges įkypomis druožėmis.

Vienas iš jos priekinių žibintų, sudužęs per paskutinįjį griaunamąjį, gniuždantįjį antpuolį, sumirkčiojo ir užsiplieskė.

Pradėjo pūstis viena padanga, paskiau - kita.

Dvokiančių alyvos dūmų debesys ėmė nykti. Variklio kosčiojantis, užsikertantis garsas išsilygino.

Trūkstamas kapotas ėmė rastis nuo priekinio stiklo nosies linkui, vaizdas buvo antgamtiškas - lyg nematomi virbalai nertų iš siūlų skarą; plikas metalas užsitraukė iš nieko, suspindo plienine pilkuma, o paskiau patamsėjo iki raudonumo, tartum užsipildydamas krauju.

Priekinio stiklo įtrūkiai ėmė bėgti atgal, palikdami paskui save nepriekaištingą glotnumą.

Vienas po kito užsidegė kiti priekiniai žibintai; dabar Kristina judėjo per nakties pūgą greitai ir užtikrintai, skrosdama tamsą savo tvirtomis šviesomis.

Jos hodometras sklandžiai sukosi atgal.

Po keturiasdešimt penkių minučių ji jau stovėjo velionio Vilio Darnelo tamsaus savitarnos garažo dvidešimtajame bokse. Vėjas kaukė ir vaitojo užpakaliniame kieme tarp automobilių laužo eilių; purus sniegas švilpavo jų suplėšytomis, draiskanotomis sėdynėmis, o rūdyjantys griaučiai galbūt buvo kupini savų šmėklų ir niūrių prisiminimų.

Jos variklis pamažu tiksėjo, aušdamas.

Kristina - Paauglių dainos apie mirtį

43 / Li ateina į svečius

Džeimsas Dinas "Merkurijum" greitu,
Ir Džonsonas Boneris Karolinos mišku,
Net Bertas Reinoldsas treilery juodam -
"Kadilako Rančon", - visi skuba ten.
- Briusas Springstinas

Apie penkiolika minučių prieš atvykstant Li, aš pasiėmiau ramentus ir nuklibinkščiavau iki artimiausio prie durų krėslo, kad ji tikrai išgirstų mane, kai šūktelsiu, jog įeitų. Tuomet vėl pasiėmiau "Esquire" ir sugrįžau prie straipsnio, kuris vadinosi "Kitas Vietnamas" ir įėjo į mokyklinę užduotį. Bet man nesisekė skaityti. Buvau susinervinęs ir išsigandęs, o iš dalies - manau, iš didelės dalies - paprasčiausiai nekantravau. Troškau vėl ją išvysti.

Namai buvo tušti. Netrukus po to, kai tą audringą pavakarę prieš Kalėdas paskambino Li, aš pasivadinau tėtį į šalį ir paklausiau, ar negalėtų dvidešimt šeštosios popietę išsivesti kur nors mamą ir Eleiną.

- Kodėl gi ne? - gana maloniai sutiko jis.

- Dėkui, tėti.

- Žinoma. Bet tu man būsi skolingas.

- Tėti!

Jis iškilmingai mirktelėjo:

- Paslauga už paslaugą.

- Mielas vyriokas.

- Tikras princas, - pripažino jis.

Mano tėtis, anaiptol ne kvailas, paklausė manęs, ar tai neturi ką nors bendra su Arniu.

- Juk ji jo mergina, ar ne?

- Na, - pasakiau, nevisai tikras dėl esamos padėties ir tik dėl sau žinomų priežasčių pasijautęs kiek nepatogiai, - buvo. O dabar kaip - nežinau.

- Kokios nors problemos?

- Juk man ne taip jau sekėsi būti jo akimis, tiesa?

- Nuo ligoninės lovos sunku ką nors matyti, Deni. Aš pasistengsiu, kad tavo motinos ir Elės antradienį nebūtų namie. Tik būk atsargus, gerai?

Nuo tada aš svarsčiau, ką jis galėjo turėti galvoje; juk jis tikrai nesirūpino, kad aš galėčiau užšokti ant Li, tebeturėdamas sugipsuotą koją ir pusinį nugaros įtvarą. Manau, jis galbūt paprasčiausiai bijojo, kad kažkas siaubingai iškrypo iš vėžių, kai mano senas vaikystės draugas staiga tapo svetimu, - ir dargi labai svetimu, - kuris buvo paleistas už užstatą.

Bet aš tikrai buvau įsitikinęs, kad kažkas išklypo iš vėžių, ir tai mane apsimyžtinai gąsdino. "Keystone" per Kalėdas neišėjo, bet visos trys stotys, priklausančios Pitsbergo televizijos tinklui, taip pat nepriklausomi kanalai skelbė, kas nutiko Viliui Darnelui, pateikdami keistus ir šiurpinančius jo namo vaizdus. Siena iš kelio pusės buvo išgriauta. Kitokiu žodžiu nepavadinsi. Toji namo pusė atrodė taip, lyg koks išprotėjęs nacis būtų įvažiavęs į ją savo tanku "Pantera". Šįryt laikraštyje pasirodė visa istorija, pavadinta - SPĖJAMAS NEŠVARUS ŽAIDIMAS KEISTOJE, ĮTARTINO KRIMINALINIO PASAULIO PERSONAŽO MIRTYJE. Šitai skambėjo pakankamai blogai, jau neskaitant dar vienos Vilio Darnelo namo su ta didžiule šone išmušta skyle nuotraukos. Tačiau turėjai perversti iki trečio puslapio, kad sužinotum visa kita. Tasai straipsnis buvo mažesnis, nes Vilis Darnelas buvo "įtartinas kriminalinio pasaulio personažas", o Donas Vanderbergas - viso labo tik mėšlagalvis, iš mokyklos pašalintas degalinės darbininkas.

TECHNINIO APTARNAVIMO STOTIES DARBININKAS UŽMUŠTAS KALĖDŲ IŠVAKARĖSE PER AUTOĮVYKĮ, IŠ KURIO KALTININKAS PABĖGO - teigė ši antraštė. Po ja sekė tik viena skiltis. Straipsnis baigėsi Libertivilio policijos šefo samprotavimu, kad vairuotojas veikiausiai buvo girtas ar apsvaigęs nuo narkotikų. Nei jis, nei "Keystone" nė nebandė susieti tas dvi mirtis, kurias skyrė bemaž dešimt mylių, siaučiant pūgai, suparalyžiavusiai visą transporto eismą Ohajo ir vakarinės Pensilvanijos valstijose. Bet aš galėjau susieti. Kad ir nenorėjau, nieko negalėjau sau padaryti. Ir ar mano tėvas šįryt keletą sykių keistai nepažvelgė į mane? Taip. Sykį ar du atrodė, kad jis tuoj tuoj ką nors pasakys - nežinau, ką būčiau jam atsakęs tuo atveju; Vilio Darnelo mirtis, kad ir kokia keista, nė iš tolo nebuvo tokia keista, kaip mano įtarimai. Paskiau jis užsičiaupdavo, neprataręs nė žodžio. Jeigu atvirai, tai aš pasijausdavau lengviau.

Dvi minutės po dviejų melodingai nuaidėjo skambutis.

- Įeik! - šūktelėjau, ir vargais negalais atsistojau ant ramentų.

Durys atsidarė, ir Li įkišo galvą vidun.

- Deni?

- Aha. Įeik.

Ji įėjo, atrodė labai dailiai su skaisčiai raudona slidinėjimo parka ir tamsiai mėlynomis kelnėmis. Nusismaukus striukės gobtuvą su kailiniu apvadu ir atitraukdama užtrauktuką, paliepė:

- Sėskis. Tuoj pat, tai įsakymas. Ant tų daiktų atrodai it didelis kvailas gandras.

- Varyk taip toliau, - pasakiau ir vėl atsisėdau, negracingai dribteldamas į krėslą. Kai esi sugipsuotas, niekad neišeina kaip kino filmuose; neatsisėdi nelyginant Keris Grantas, rengdamasis "Rice" išgerti kokteilį su Ingrida Bergman. Visa atsitinka iškart, ir jeigu pagalvėlė ant kurios nusileidi, protestuodama garsiai nesupurkščia, - lyg tu išsigandęs savo staigaus kryčio būtum netyčia drikstelėjęs, - manyk, jog tau pavyko. Šįkart laimė manęs neapvylė.
- Aš taip mėgstu komplimentus, jog net silpna darosi.

- Kaip tau sekasi, Deni?

- Taisausi, - pasakiau. - O tau?

- Jau geriau, - pasakė ji tyliai ir prikando apatinę lūpą. Kartais tai būna viliokiška grimasėlė, bet tik ne šįkart.

- Pakabink savo parką ir atsisėsk.

- Gerai. - Jos akys palytėjo manąsias, ir žvelgti į jas buvo šiek tiek per daug. Nukreipiau žvilgsnį kitur, galvodamas apie Arnį.

Ji pakabino prieškambaryje parką ir pamažu sugrįžo į svetainę.

- O taviškiai?..

- Aš paprašiau savo tėvą, kad visus išsivestų iš namų - pamaniau, kad gal... - aš truktelėjau pečiais, - mums reikėtų pasikalbėti vieniems.

Ji stovėjo prie sofos, skersai kambarį žvelgdama į mane. Vėl mane pribloškė paprastas jos grožis - daili mergaitiška figūra, išryškinta mėlynų kelnių, šviesesnio, matinio mėlio sviterio - aprangos, verčiančios mane prisiminti slidinėjimą. Jos plaukai, supinti laisva kasa, buvo nukritę ant kairiojo peties. Akys - sviterio spalvos, gal kiek tamsesnės. Iš pieno plaukusi amerikiečių kaimo gražuolė, pasakytumėt, jeigu ne aukšti skruostikauliai, kurie atrodė šiek tiek arogantiški, išduodantys kažkokią senesnę, egzotiškesnę kilmę. Galbūt kokias penkiolika ar dvidešimt kartų atgalios malkų rietuvėj buvo pasislėpęs vikingas.

O galbūt aš visai ne apie tai mąsčiau.

Ji pastebėjo mane žvelgiant į ją per ilgai ir nuraudo. Aš nusukau akis į šalį.

- Deni, tu susirūpinęs dėl jo?

- Susirūpinęs? Geriau sakyk - išsigandęs.

- Ką žinai apie tą automobilį? Ką jis tau papasakojo?

- Ne per daugiausia, - pasakiau. - Klausyk, gal norėtum ko nors atsigerti? Ten yra šio to šaldytuve... - Aš siekiau savo ramentų.

- Sėdėk, - sudraudė ji. - Norėčiau ko nors, bet atsinešiu pati. Ko tau?

- Išgerčiau imbierinio limonado, jeigu jo dar likę.

Ji nuėjo virtuvėn, ir aš stebėjau jos šešėlį ant sienos, judantį lengvai, nelyginant šokėjos. Mirksnį pajutau savo skrandyje didesnį sunkumą, mažne šleikštulį. Tokiam šleikštuliui esama pavadinimo. Regis, tai vadinama "įsimylėti savo geriausio draugo merginą".

- Jūs turite automatinį ledo šaldiklį, - atskriejo jos balsas. - Mes irgi tokį turime. Man jis patinka.

- Kartais jis pasiunta ir pažeria ledo kubelius po visas grindis, - pasakiau kaip Džimis Kagnis "Baltame karštyje": "Še jums, šlykštūs bailiai!" - Mano motiną tai varo iš proto. - Vapaliojau aš.

Ji nusijuokė. Ledukai skimbtelėjo stikluose. Netrukus ji sugrįžo su dviem stiklais ledo ir dviem skardinėlėm limonado "Canada Dry".

- Dėkui, - pasakiau paimdamas savąjį stiklą.

- Ne, tai tau dėkui, - pasakė ji, ir dabar jos mėlynos akys patamsėjo ir surimtėjo. - Dėkui, kad turiu su kuo pasikalbėti. Jeigu tektų pakelti visa tai vienai pačiai, manau, aš... aš nežinau ką.

- Na, na, - pasakiau. - Juk nėra taip blogai.

- Nejau? Ar tu nežinai apie Darnelą?

Aš linktelėjau.

- O tą kitą? Doną Vanderbergą?

Taigi ir jinai įžvelgė sąsają.

Aš vėl linktelėjau.

- Mačiau tai. Li, kas dėl Kristinos kelia tau nerimą?

Ilgai nežinojau, ar ji apskritai atsakys. Ar pajėgs atsakyti. Mačiau, kaip ji kovoja su savimi, žvelgdama į suspaustą tarp rankų stiklą.

Pagaliau labai tyliai ji tarė:

- Man regis, jinai mėgino mane nužudyti. Nežinau, ko aš tikėjausi, bet tik ne to.

- Ką turi galvoje?

Ji prašneko, iš pradžių užsikirsdama, paskiau vis greičiau, kol pagaliau žodžiai liete liejosi iš jos. Tai buvo istorija, kurią jūs jau girdėjote, tad aš čia nekartosiu; pakaks pasakyti, kad pabandžiau persakyti ją maždaug taip, kaip Li papasakojo man. Ji visai nejuokavo, sakydama, jog yra išsigandusi. Tai patvirtino ir jos veido blyškumas, trūkčiojantis, ryjantis ašaras balsas, rankos - be paliovos kylančios apsikabinti pečių, lyg jai, nepaisant megztinio, būtų šalta, ir kuo toliau ji kalbėjo, tuo labiau mane ėmė išgąstis.

Ji baigė, pasakydama man, kad sąmonei blėstant prietaisų panelio švieselės ėmė atrodyti stebinčiomis akimis. Po pastarųjų žodžių ji nervingai nusijuokė, tartum stengdamasi pašalinti aiškaus absurdo prakeiksmą, bet aš nesijuokiau. Prisiminiau sausą Džordžo Lebėjaus balsą, kai mudu sėdėjome pigiuose terasos krėsluose priešais “Vaivorykštės” motelį - balsą, man pasakojantį Rolando, Veronikos ir Ritos istoriją. Prisiminiau tuos dalykus ir mano protas kūrė sąsajas, kurias baisu garsiai ištarti. Žiebėsi šviesos. Ir man nepatiko tai, ką jos išryškino. Jutau, kaip širdis stipriau sutukseno krūtinėje, ir nebūčiau pajėgęs prisijungti prie jos juoko, net jeigu nuo to priklausytų mano gyvybė.

Ji papasakojo man apie savo pateiktą jam ultimatumą - jinai arba automobilis. Papasakojo apie Arnio įnirtingą reakciją. Po to karto jinai daugiau su juo nebesusitikinėjo.

- Paskiau jį suėmė, - pasakė ji, - ir aš pradėjau galvoti... galvoti apie tai, kas atsitiko Badžiui Repertonui ir tiems kitiems vaikinams... ir Mūčiui Velčui...

- O dabar Vanderbergui ir Darnelui.

- Taip. Bet čia dar ne viskas. - Ji nugėrė iš savo stiklo limonado ir paskiau įsipylė dar. Skardinėlė skimbtelėjo į stiklo kraštą. - Kalėdų išvakarėse, kai tau paskambinau, mano mama ir tėtis išėjo į svečius pas mano tėčio bosą išmesti kelių taurelių. O aš ėmiau nervintis. Aš galvojau... O, nežinau, apie ką aš galvojau.

- Manau, kad žinai.

Ji prisidėjo ranką prie kaktos ir pasitrynė smilkinius, lyg būtų beįsiskaustanti galva.

- Turbūt, taip. Aš galvojau apie tai, kad tasai automobilis lauke. Jinai. Kad išvažiavus laukan parmuš juos. Bet jeigu ji Kalėdų išvakarėse buvo išvažiavus iš garažo, manau, turėjo pakankamai darbo be to, kad jai rūpėtų mano tė... - Ji su trenksmu pastatė stiklą ant stalo, priversdama jį krūptelti. - Ir kodėl aš tau vis kalbu apie tą automobilį lyg apie kokį žmogų? - pravirko ji. Ašaros pasipylė jos skruostais. - Kodėl aš vis tą darau?

Aną vakarą aš pernelyg aiškiai supratau, prie ko nuvestų, jei imčiau ją guosti. Tarp mūsų buvo Arnis - taip pat ir dalis manęs paties. Pažinojau jį nuo seniai. Tikrai nuo seniai.

Tačiau tai buvo tada, visai kas kita - dabar.

Pasiėmiau ramentus, nuklibinkščiavau iki sofos ir pliumptelėjau šalia jos. Pagalvėlės atsiduso. Nesupurkštė, bet nedaug tetrūko. Stalelio prie sofos galo stalčiuje mano motina laiko pakelį higieninių servetėlių. Aš ištraukiau vieną, pažvelgiau į ją, ir paskiau ištraukiau visą saują. Padaviau jai, ir Li padėkojo. Paskiau, ne itin žavėdamasis savimi, uždėjau ranką, apsikabinau ją ir prisitraukiau prie savęs.

Mirksnį ji sustingo... O paskiau leidosi, kad pritraukčiau ją prie savo peties. Ji drebėjo. Kurį laiką mudu šitaip ir sėdėjome, manau, abu bijodami net krustelti. Bijodami, kad mūsų jausmai gali prasiveržti. Ar ką nors panašaus. Kitoje kambario pusėje ant židinio atbrailos reikšmingai tiksėjo laikrodis. Ryški žiemos šviesa krito pro gaubtinius langus, suteikiančius gatvės apžvalgą trimis kryptimis. Audra išsikvėpė pirmos Kalėdų dienos popietę, ir dabar šaltas, be mažiausio debesėlio žydras dangus nė iš tolo nepriminė siautusios pūgos - jeigu neskaityt aukštų it kopos pusnių, suneštų vejose palei gatvę ir pūpsančių it kokių nors palaidotų žvėrių keteros.

- Kvapas, - pagaliau pasakiau aš. - Ar tikrai dėl to neabejoji?

- Jis ten buvo! - atsakė ji, pasislinkdama nuo manęs ir išsitiesdama. Aš atitraukiau savo ranką, jausdamas podraug nusivylimą ir palengvėjimą. - Tikrai jis buvo... baisus puvėsiškas dvokas. - Ji pažvelgė į mane. - Kodėl klausi? Ar tu irgi jį uodei?

Papurčiau galvą. Nėsyk neteko. Tikrai ne.

- Tad ką tu žinai apie tą automobilį? - paklausė ji. - Tu kažką žinai. Matau iš veido.

Dabar man atėjo eilė ilgai ir rimtai pagalvoti, ir keistai mano mintyse iškilo branduolinio skilimo vaizdas iš kažkokio vadovėlio. Piešinukas. Nelabai tikiesi išvysti piešinukus mokslinėse knygose, bet kaip kažkas kartą man yra pasakęs, viešojo lavinimo kely esama daug vingių ir posūkių.

...Po teisybei, tas kažkas buvo patsai Arnis. Paveikslėlis vaizdavo du automobiliukus - atomus, dideliu greičiu lekiančius priešpriešiais vienas kitą ir paskiau susiduriančius. Ir štai! Vietoje krūvos laužo (ir atominių greitukių žuvusiems ir sužeistiems neutronams išgabenti) - kritinė masė, grandininė reakcija ir pragariškas didžiulis bam!

Paskiau aš nusprendžiau, kad iš tiesų nieko keista, jog atmintyje iškilo šis paveikslėlis. Li turėjo tam tikros informacijos, kokios aš anksčiau neturėjau. Ir atvirkščiai. Abiem atvejais daug kas buvo spėlionės, subjektyvios nuojautos ir detalės... bet iš viso pakankamai informacijos, kuri iš tiesų galėjo baugínti. Aš pabandžiau greitai atsakyti į klausimą: kaip elgtųsi policija, jeigu žinotų tai, ką mes žinojome. Galėjau tik spėti: nieko. Ar gali pastatyti vaiduoklį prieš teismą? Arba automobilį?

- Deni?

- Aš mąstau, - pasakiau. - Argi neužuodi degėsių kvapo?

Susidūrimas. Kritinė masė. Grandininė reakcija. Ba-bam!

Visas reikalas tas, mąsčiau aš, kad jeigu mudu sudėtume draugėn savo informaciją, turėtume ką nors daryti ar kam nors pasakyti. Imtis kokio nors veiksmo. Mudu...

Prisiminiau savo sapną: automobilis tenai, Lebėjaus garaže, motoras pagreitina ir paskiau sulėtina apsisukimus, ir vėl juos pagreitina, priekiniai žibintai užsiplieskia, padangos sužvinga.

Suėmiau jos rankas abiem savo delnais.

- Gerai, - pasakiau. - Paklausyk: Arnis nupirko Kristiną iš vyrioko, kuris dabar miręs. Vyriokas vadinosi Rolandas D. Lebėjus. Vieną dieną, grįždami namo po darbo, mes išvydome ją ant jo vejos...

- Tu taip pat, - pasakė ji švelniai.

- Ką?

- Vadini automobilį ja.

Aš linktelėjau, nepaleisdamas jos rankų.

- Aha. Žinau. Sunku liautis. Taigi Arnis jos - ar jo, ar dar kaip ten pavadinsi automobilį - užsinorėjo iš pat pirmo sykio, kai ją pamatė. Ir dabar aš manau, - tada taip nemaniau, - bet dabar manau, kad ir Lebėjus tiek pat norėjo, kad Arnis ją įsigytų, kad jis būtų jam padovanojęs ją, jeigu prie to būtų priėjęs. Tartum Arnis išvydo Kristiną ir kažką suprato, o paskiau Lebėjus išvydo Arnį ir suprato tą patį.

Li ištraukė savo rankas iš manųjų ir vėl pradėjo neramiai braukytis alkūnes.

- Arnis sakė, kad užmokėjo...

- Taip, užmokėjo. Ir toliau moka. Tai yra, jeigu Arnis apskritai yra likęs.

- Nesuprantu, ką turi galvoje.

- Aš tau parodysiu. Po kelių minučių. Bet pirma nedidelė priešistorė.

- Gerai.

- Lebėjus turėjo žmoną ir dukterį. Seniai, dar šeštajame dešimtmetyje. Jo duktė numirė šalikelėje. Paspringus. Hamburgeriu.

Li veidas nubalo, paskiau dar labiau išblyško; mirksnį ji atrodė balta ir permatoma it plonas popierius.

- Li! - greitai pasakiau. - Tau viskas gerai?

- Taip, - atsakė ji su šiurpinančiu ramumu. Jos veido spalva neatsitaisė, burna persikreipė bjauria grimasa, kuri galbūt turėjo vaizduoti raminančią šypseną. - Viskas gerai. - Ji atsistojo. - Sakyk, kur pas jus vonios kambarys?

- Ten, prieškambario gale, - pasakiau. - Li, siaubingai atrodai.

- Aš tuoj vemsiu, - pasakė ji tuo pačiu ramiu balsu ir išėjo. Dabar judėjo trūkčiojamai, nelyginant lėlė, visas šokėjos grakštumas, kurį mačiau jos šešėly, buvo dingęs. Išėjo iš kambario pamažu, bet vos tik išnyko man iš akių, jos žingsniai paspartėjo; išgirdau atbloškiamas vonios kambario duris ir paskiau garsus. Aš atsilošiau į sofos atkaltę ir užsidengiau rankomis akis.

Kai ji sugrįžo, buvo vis dar balta, bet jau šiek tiek atgavusi spalvą. Ji nusiprausė veidą, ir ant skruostų dar buvo likę keli vandens lašeliai.

- Atleisk, - pasakiau.

- Viskas gerai. Tik šitai... mane apstulbino. - Ji blankiai nusišypsojo. - Manau, per švelniai pasakyta. - Įsisiurbė savo akimis į manąsias. - Deni, tik patvirtink man vieną dalyką. Ar tai, ką papasakojai, tiesa? Tikrai tiesa?

- Aha, tiesa. Ir yra dar kai kas daugiau. Bet ar tu tikrai nori išgirsti?

- Ne, - pasakė ji. - Bet vis tiek man papasakok.

- Mes galėtume tai praleisti. - Variau, pats nelabai tikėdamas savo žodžiais.

Jos rimtos, išsigandusios akys vis nesitraukė nuo manųjų.

- Gal būtų... saugiau... jeigu nepraleistume, - užsikirsdama pasakė ji.

- Jo žmona nusižudė netrukus po jų dukters mirties.

- Automobilis?..

- ...buvo su tuo susijęs.

- Kaip?

- Li...

- Kaip?

Tad aš jai papasakojau - ne tik apie mergytę ir jos motiną, bet ir apie patį Lebėjų, ką išgirdau iš jo brolio Džordžo. Apie jo neišsenkančias pykčio atsargas. Apie vaikus, kurie juokėsi iš jo drabužių ir po puodu apkirptų plaukų. Apie tai, kaip jis pabėgo į armiją, kur visų drabužiai ir šukuosenos buvo vienodos. Apie motoristų komandą. Apie pastovią pagiežą šūdžiams, ypač tiems šūdžiams, kurie atveždavo jam savo brangius automobilius, kad pataisytų valdžios sąskaita. Apie Antrąjį pasaulinį karą. Apie brolį Driu, žuvusį Prancūzijoje. Apie senąjį "Ševrolė". Apie senąjį "Hadson Hornetą" ir už viso to - apie pastovų, nekintamą, rusenantį pyktį.

- Tas žodis, - sumurmėjo Li.

- Koks žodis?

- Šūdžiai. - Ji turėjo prisiversti šitai ištarti, suraukdama nosį iš gailaus ir bemaž nesąmoningo pasibjaurėjimo. - Jis vartoja tą žodį. Arnis.

- Žinau.

Mudu pažvelgėme vienas į kitą, ir jos rankos vėl susirado manąsias.

- Tau šalta, - pasakiau. Dar viena protinga to išminties šaltinio, Denio Gilderio, pastaba. Aš tokių turiu visą milijoną.

- Taip. Man toks jausmas, jog niekad nebesušilsiu.

Norėjau ją apkabinti, bet nepadariau to. Bijojau. Vis dar pernelyg buvo įsimaišęs Arnis. O baisiausia - ir išties tai buvo baisu, - kad vis labiau ir labiau atrodė, jog jis miręs... Miręs ar kažkaip paslaptingai pakerėtas.

- Ar jo brolis dar ką nors pasakė?

- Nieko daugiau, kas būtų esminga. - Bet atmintyje it burbulas ramiame vandenyje iškilo: *Jis buvo apniktas manijos ir piktas,* bet nebuvo pabaisa, tada pasakė man Džordžas Lebėjus. Bent... aš nemanau, kad jis buvo. Atrodė, kad pasinėręs į prisiminimus, jis buvo beketinąs pasakyti kažką daugiau... ir paskiau susivokė, kur esąs, ir kad kalbasi su visai nepažįstamu asmeniu. Ką jis ketino pasakyti?

Ir staiga man kilo iš tiesų pasibaisėtina mintis. Aš nustūmiau ją į šalį. Ji pasitraukė... bet nustumti šią mintį buvo sunku. Lyg stumtumei pianiną. Vis tiek iš sutemų ryškėjo jos kontūrai.

Pajutau, kad Li labai atidžiai į mane žiūri, ir norėjau žinoti, kiek tų minčių atsispindėjo mano veide.

- Ar užsirašei misterio Lebėjaus adresą? - paklausė ji.

- Ne. - Aš kiek pagalvojau, paskiau prisiminiau laidotuves, kurios, atrodė, buvo neįtikėtinai seniai. - Bet, manau, Libertivilio Amerikos legiono būstinė jį turi. Kai jie laidojo Lebėjų, susisiekė su broliu. Kodėl klausi?

Li tik papurtė galvą ir nuėjo prie lango, kur sustojo, žvelgdama į akinančiai skaisčią dieną. Metai baigiasi, nei iš šio, nei iš to pagalvojau.

Ji atsigręžė į mane, ir vėl buvau priblokštas jos grožio - ramaus ir nereiklaus, išskyrus tuos aukštus, arogantiškus skruostikaulius - tokius skruostikaulius galėtų turėti dama, galbūt besinešiojanti užsikišus už juostos peilį.

- Tu sakei, kad man kai ką parodysi, - tarė ji. - Būtent ką?

Aš linktelėjau. Dabar nebebuvo kaip sustoti. Grandininė reakcija prasidėjo. Niekaip jos nebesustabdysi.

- Užlipk viršun, - pasakiau. - Mano durys antros iš kairės. Šiek tiek gausi pasirausti po mano apatinius, bet jie nesikandžioja.

Ji nusišypsojo - tik truputėlį, bet net ir šitai jau buvo geriau.

- Ir ką aš rasiu? Pakelį žolytės?

- Praeitais metais tai mečiau, - aš irgi nusišypsojau. - Tą savo įprotį finansuoju, pardavinėdamas heroiną žemesniojoje vidurinėje.

- O iš tikrųjų? Kas ten?

- Arnio autografas, - pasakiau, - įamžintas gipse.

- Jo autografas?

Aš linktelėjau.

- Taip. Su dublikatu.

Ji surado juos, ir po penkių minučių mudu vėl sėdėjome ant sofos, žvelgdami į du gipsinio įtvaro kvadratėlius. Jie gulėjo greta vienas kito ant stiklu padengto kavos stalelio, šiek tiek nelygiais kraštais, apsitrynę. Ant vieno iš jų pakraštyje matėsi ir kitų vardų nuotrupos. Aš išsaugojau įtvarus, netgi nurodžiau seselei, kurioje vietoje kirpti. Vėliau išpjoviau du kvadratėlius, vieną iš dešiniosios kojos, kitą - iš kairiosios kojos įtvaro.

Mudu tylomis žvelgėme į juos:

Arnis Kaningemas - ant dešiniojo;
Arnis Kaningemas - ant kairiojo.

Li pažvelgė į mane klausiamai ir sutrikusi.

- Tie gabalėliai - tai tavo...

- Mano gipsas, aha.

- Tai... pokštas, ar dar kas?

- Joks pokštas. Aš stebėjau, kaip jis abukart pasirašė. - Dabar, kai šitai buvo atskleista, mane apėmė keistas atsipalaidavimo, palengvėjimo jausmas. Buvo gera pasidalinti su kuo nors savo paslaptimi. Ilgai tai kirbėjo mano mintyse, nedavė ramybės ir stengėsi ištrūkti.

- Betgi jie visai nepanašūs.

- Tu man dar sakai. Bet ir Arnis nelabai panašus į tą, koks anksčiau buvo. Ir visa sugrįžta prie to prakeikto automobilio. - Aš įtūžęs bakstelėjau į

kvadratėlį iš kairės. - Tai ne jo parašas. Aš bemaž visą gyvenimą pažinojau Arnį. Matydavau jo namų darbus, matydavau, kaip rašydavo užsakymus visokiems daiktams, stebėdavau, kaip pasirašo mokamuosius čekius, ir tai ne jo parašas. Tas dešinėje - taip. Šitas - ne. Ar sutiktum kai ką dėl manęs rytoj padaryti, Li?

- Ką?

Aš jai pasakiau.

Ji linktelėjo:

- Dėl mūsų.

- A?

- Aš tai padarysiu dėl mūsų. Juk turime kažką daryti, ar ne?

- Taip, - pasakiau. - Turbūt taip. Nepyksi, jei užduosiu asmenišką klausimą?

Ji papurtė galvą, jos įstabios mėlynos akys vis nesitraukė nuo manųjų.

- Kaip tu pastaruoju metu miegi?

- Ne per geriausiai, - prisipažino ji. - Blogi sapnai. O tu?

- Ne. Neypatingai.

Ir tada jau nepajėgdamas daugiau su savimi kovoti, uždėjau rankas jai ant pečių ir pabučiavau. Sekė akimirka dvejonės, ir pamaniau, kad ji pasitrauks nuo manęs... paskiau jos smakras pakilo viršun, ir ji irgi atsakė man bučiniu - tvirtu, tikru. Galbūt ir laimė, kad aš didžia dalimi turėjau suvaržytus judesius.

Pabučiavusi ji klausiamai pažvelgė man į akis.

- Prieš blogus sapnus, - pasakiau įsitikinęs, kad tai nuskambės kvailai ir apsimestinai sklandžiai, kaip tatai atrodo, kai esti parašyta popieriuje, bet ne - žodžiai išėjo netvirti ir bemaž skausmingai atviri.

- Prieš blogus sapnus, - rimtai pakartojo ji, tartum tai būtų buvę kokie nors burtažodžiai, ir šįsyk ji palenkė prie manęs galvą ir mudu vėl pasibučiavome, o tuodu apdriskę gipso kvadratėliai su Arnio parašais žvelgė į mus nelyginant baltos neregės akys. Mudu pasibučiavome, trokšdami vien paprastos kūniškos paguodos, kuri ateina su kūnišku sąlyčiu - tikrai, tai, ir dar kažkas daugiau, ėmė rastis kažkas daugiau - ir paskiau mudu sėdėjome apsikabinę, nieko nekalbėdami, ir aš nemanau, kad apgaudinėjome save, dėl to kas dedasi - bent nevisiškai. Tai buvo paguoda, bet kartu ir mielas senas pažįstamas seksas - pilnatviškas, prinokęs ir pritvinkęs paaugliškų hormonų. Ir galbūt jis turėjo šansų tapti kuo nors pilnatviškesniu ir švelnesniu nei paprastas seksas.

Bet buvo tuose bučiniuose ir dar kai kas - aš tai žinojau, žinojo ji ir tikriausiai žinote jūs. Tas kai kas - tai gėdinga išdavystė. Jaučiau atsišaukiant aštuoniolikos metų prisiminimus - skruzdžių fermas, šachmatus, filmus, dalykus, kurių jis mane išmokė, tuos kartus, kai aš apsaugojau jį, kad neužsimuštų. Tik galbūt galų gale jo neapsaugojau. Galbūt mačiau jo likuti - ir dargi menką, suvargusią dalį - tą Padėkos dienos vakarą, kai jis man atnešė kalakuto, sumuštinių ir alaus.

Manau, mums abiem nė neatėjo į galvą, kad iki šiol nebuvome padarę Arniui nieko nedovanotina - nieko, kas galėtų užpykdyti Kristiną. Tačiau dabar, žinoma, buvo kitaip.

44 / Detektyvinė veikla

Jeigu sprogs tenai tas vamzdis,
Liksiu aš tysot ant tilto
Žaizdotas tarpe kelio dulkių.
Tuoj krantu atšvilpus
Greitoji siūti pultų,
Cha, kaip mat visu būriu mane.
Ir jeigu aš numirčiau,
Žinau, užklotų mano lovą
ji skraiste.

- Bobas Dilanas

Per kitas maždaug tris savaites atsitiko tik tai, kad mudu su Li žaidėme detektyvus ir įsimylėjome vienas kitą.

Kitą dieną ji nuėjo į municipaliteto kontorą ir sumokėjo penkiasdešimt centų, kad gautų dviejų dokumentų kserokopijas - tie dokumentai iškeliauja į Harisbergą, bet jie iš ten atsiunčia kopiją miestui.

Šįsyk, kai Li pasirodė, maniškiai buvo namie. Vos tik pasitaikius progai, Elė vis įkišdavo pas mus nosį. Ji buvo sužavėta Li, ir aš tylomis juokiausi, kai apie savaitę po Naujųjų metų ji pradėjo nešioti surištus ant pakaušio plaukus kaip ir Li. Mane ėmė pagunda patraukti dėl to ją per dantį... Tačiau susiturėjau. Galbūt aš po truputėlį dariausi suaugesnis (bet ne tiek, kad nenukniaukinėčiau jos pasislėptus šaldytuve gardėsius, jeigu tik juos aptikdavau).

Išskyrus vis nosį įkišančią Elę, tą kitą popietę, gruodžio 27-ąją, po to, kai buvo prisilaikyta bendrųjų mandagybių pažindinantis su mano tėvais, mudu turėjome svetainę beveik sau vieniems. Aš pristačiau Li tėvams, mama atnešė kavos, ir mes šnekėjomės. Daugiausia šnekėjo Elė - čiauškėjo apie savo mokyklą ir klausinėjo Li apie josios. Iš pradžių aš suirzau, bet paskiau buvau dėkingas. Abu mano gimdytojai yra viduriniosios klasės mandagumo įsikūnijimas (jeigu mano mamelė būtų vedama į elektros kėdę ir atsimuštų į kapelioną, ji atsiprašytų), ir aš gan aiškiai jaučiau, jog Li jiems patiko, tačiau taip pat buvo akivaizdu - bent man, - kad jie yra suglumę ir kiek nesavi, stebėdamiesi, kur čia visame tame įtelpa Arnis.

Manau, kad aš su Li patys irgi stebėjomės. Galiausiai jie pasielgė taip, kaip tėvai paprastai pasielgia panašiose situacijose, kai yra suglumę - numojo į tai kaip į vaikų reikalą ir užsiėmė savais darbais. Pirma atsiprašė tėtis, pasakydamas, kad jo dirbtuvėlė pusrūsyje kaip visados po Kalėdų - gryna jaukalynė ir jam reiktų ko nors dėl šito imtis. Mama pasakė eisianti šiek tiek parašyti.

Elė, iškilmingai pažvelgus į mane, paklausė:

- Deni, ar Jėzus Kristus turėjo šunį?

Aš prunkštelėjau, tą pat padarė ir Elė. Li sėdėjo ir stebėjo mus juokiantis, mandagiai šypsodamasi; taip elgiasi pašaliečiai, kai klausosi šeimyninio pokšto.

- Išnyk, Ele, - pasakiau.

- O kas, jeigu neišnyksiu? - atšovė ji, tačiau tai buvo tik rutiniškas akiplėšiškumas; ji jau stojosi.

- Priversiu skalbti mano apatinius, - pagrasinau.

- Nė velnio nepriversi! - didžiuokliškai pareiškė Elė ir apleido kambarį.

- Tai bent sesytė, - tariau.

Li šypsojosi.

- Ji nuostabi.

- Jeigu tau tektų nuolatos su ja kartu gyventi, ko gero, pakeistum nuomonę. Na, pažiūrėkim, ką čia turi.

Li padėjo vieną iš kserokopijų ant kavos stalelio stiklo, kur vakar gulėjo manojo gipso gabalėliai.

Tai buvo naudoto automobilio, 1958-ųjų "Plimuto" sedano (4-ių durų), raudonai balto, perregistravimo dokumentas, datuotas 1978-ųjų lapkričio 1-ąja ir pasirašytas Arnoldo Kaningemo. Už jo parašą atsakomybė prisiėmė tėvas:

SAVININKO PARAŠAS *Arnoldas Kaningemas*
TĖVO AR GLOBĖJO PARAŠAS *Maiklas Kaningemas*
(JEIGU SAVININKUI NĖRA 18 METŲ)

- Na, kaip tau tai atrodo? - paklausiau.

- Vienas iš parašų ant vieno iš tų kvadratėlių, kuriuos tu man parodei, - pasakė ji. - Ant katro?

- Jis šitaip pasirašė tuoj po to, kai mane suknežino Ridž Roke, - pasakiau. - Toks parašas visados būdavo. Dabar pažiūrėkime kitą.

Ji padėjo ant stalo antrą lapelį greta pirmojo. Tai buvo registracijos pažyma naujam automobiliui, 1958-ųjų "Plimutui" sedanui (4-ių durų), raudonai baltam, datuota 1957-ųjų lapkričio 1-ąja - mane bjauriai sukrėtė toksai tikslus dokumento panašumas, ir vieno žvilgsnio į Li veidą man užteko, kad suprasčiau ir ją tai pastebėjus.

- Pažvelk į parašą, - ramiai pasakė Li.

Aš pažvelgiau.

SAVININKO PARAŠAS *Rolandas D. Lebėjus*
TĖVO AR GLOBĖJO PARAŠAS ....
(JEIGU SAVININKUI NĖRA 18 METŲ)

Tokiu braižu Arnis pasirašė Padėkos dienos vakarą; kad šitai pastebėtum, nereikėjo būti genijumi ar braižo ekspertu. Pavardės buvo skirtingos, bet braižas lygiai toks pat.

Li siekė mano rankų, ir aš suėmiau josios.

Mano tėvas rūsio dirbtuvėlėje užsiiminėjo žaislų gamyba. Manau, kad tai jums galbūt pasirodys šiek tiek keista, tačiau toksai jo hobis. O gal netgi kai kas daugiau negu hobis - man regis, jo gyvenime galėjo būti momentas, kai

privalėjo rinktis - ar eiti į koledžą, ar pasielgti savaip ir tapti žaisladirbiu. Jeigu tai tiesa, tuomet, spėju, jis pasirinko saugesnį kelią. Kartais man rodosi, kad matau šitai jo akyse, nelyginant seną vaiduoklį, nevisai paliktą ramybei, tačiau tai tikriausiai vien mano vaizduotė, kuri anksčiau buvo kur kas ne tokia gyva kaip dabar.

Pagrindiniai beneficininkai būdavome mudu su Ele, bet ir Arnis kartais aptikdavo mano tėvo žaislų po Kalėdų eglute ar šalia gimtadieninio torto, taip pat ir Elės artimiausia vaikystės draugė Eimė Karuzers (seniai persikėlusi gyventi į Nevadą ir dabar minima melancholiškomis intonacijomis, kokios pataus ojamos tiems, kurie mirė anksti ir beprasmiškai) ir daugelis kitų bičiulių.

Na, didžiuma to, ką pagamindavo, tėtis atiduodavo Gelbėjimo Armijos fondui, ir prieš Kalėdas pusrūsis visada man primindavo Santa Klauso dirbtuvėlę - iki pat Kalėdų ji būdavo prikrauta dailių kartoninių dėžių su mediniais traukinukais, nedidelėmis įrankių skrynutėmis, konstruktorinių komplektėlių laikrodžiais, kurie iš tikrųjų rodė laiką, kimštais gyvulėliais. Pagrindinis jo domesys buvo mediniai žaislai (iki Vietnamo karo jis prigamino batalionus žaislinių kareivukų, bet per pastaruosius kokius penkerius metus jie buvo patylom išnaikinti - netgi dabar aš nesu tikras, ar jisai suvokė, kad šitai darė), bet kaip visapusiškas žmogus, mano tėtis aprėpė visas sritis. Savaitę po Kalėdų sekdavo protarpis. Dirbtuvėlė atrodydavo siaubingai tuščia, ir tik salsvas pjūvenų kvapas mums teprimindavo, kad kada nors čia būta žaislų.

Tą savaitę jis valydavo, šveisdavo, tepdavo savąją mašineriją ir ruošdavo ją kitiems metams. Paskiau, žiemai ritantis per sausį ir vasarį, žaislai ir tariamas šlamštas, tapsiantis žaislų dalimis, vėl imdavo rastis - traukinukai ir nariuotos medinės balerinos su raudonomis dėmėmis ant skruostų, dėžė kamšalo, išpešto iš kieno nors senos kušetės ir vėliau atsiduriančio meškučio pilve (mano tėvas vadino visus savo meškučius Ouvenu arba Oliva - aš tarp kūdikystės ir antros klasės sudėvėjau šešis meškučius Ouvenus, o Elė - tiek pat meškučių Olivų), vielų atkarpėlės, sagos ir plokščios, atskirtos nuo kūno akys, išmėtytos ant darbastalio nelyginant čia patekusios iš kokių nors pigių bulvarinių žurnalų siaubo istorijų. Galiausiai gėrimų parduotuvės dėžės vėl pasirodydavo ir žaislai vėl būdavo supakuojami į jas.

Per pastaruosius trejus metus jis gavo tris Gelbėjimo Armijos apdovanojimus, bet jis laikė juos nukištus stalčiuje, lyg jų gėdytųsi. Aš nesupratau to tada ir nesuprantu dabar - nevisiškai, - nors žinau, jog tai ne gėdinga. Mano tėvas neturėjo dėl ko gėdytis.

Tą vakarą po vakarienės nuklibinkščiavau apačion, viena ranka visomis jėgomis įsitvėręs turėklo, o kitu ramentu naudodamasis nelyginant slidžių lazda.

- Deni, - pasakė jis patenkintas, bet ir šiek tiek išsigandęs. - Tau padėti?
- Ne, aš jau.

Jis atidėjo šluotą į šalį greta nedidelės krūvelės geltonų drožlių ir stebėjo, ar aš tikrai įveiksiu laiptus.

- Tai gal stumtelti?
- Cha-cha, labai juokinga.

Aš pasiekiau apačią, pusiau nušokčiojau prie didelio fotelio, kurį tėvas laiko kampe šalia mūsų senojo nespalvoto televizoriaus "Motorola", ir atsisėdau. Plonk!

- Kaip tau sekasi? - paklausė jis.
- Neblogai.

Jisai sušlavė į semtuvėlį drožles, išbėrė jas į šiukšlių kibirėlį ir dar kiek pašlavė.

- Neskauda?
- Ne. Na... šiek tiek.
- Turi būti atsargus, lipdamas laiptais. Jeigu tavo motina būtų mačius, ką tu čia padarei...

Aš išsišiepiau.

- Aha, pakeltų triukšmą.
- O kur tavo motina?
- Išėjo su Ele pas Renekius. Dina Renekė turi visą biblioteką Šono Kasidžo kalėdinių albumų. Elė žalia iš pavydo.
- Maniau, kad Šonas nebe madingas.
- Man regis, ji bijo, kad mada neatsigręžtų prieš ją.

Tėtis nusijuokė. Mirksniui stojo draugiška tyla, aš sėdėjau kampe, jis šlavė. Žinojau, kad jis netrukus prie to prieis, ir taip atsitiko.

- Li, - prašneko jis, - anksčiau vaikščiojo su Arniu, tiesa?
- Taip, - pasakiau.

Jis pažvelgė į mane, paskiau - vėl į savo darbą. Pamaniau, paklaus, kaip man atrodo, ar tai protinga, arba galbūt užsimins, kad vienam vaikinui pavogti iš kito vaikino merginą - ne geriausias būdas skatinti nuolatinę draugystę ir sutarimą. Bet jis nepasakė nei viena, nei antra.

- Ne kažkiek mes Arnį bematome. Kaip manai, gal gėdijasi jovalo, kurin įklimpo?

Jaučiau, kad tėvas visai tuo netiki, kad jis paprasčiausiai tikrinasi, iš kur pučia vėjas.

- Nežinau, - pasakiau.
- Nemanau, kad jam reikėtų labai rūpintis. Dabar, kai žuvęs Darnelas. - Jis išvertė iš semtuvėlio drožles į kibirėlį ir tos tyliai šlumštelėjo. - Abejoju, ar jie varginsis tęsti tyrimą.
- Ne?
- Tik ne dėl Arnio. Ne dėl ko nors rimto. Jam gali skirti baudą, ir teisėjas veikiausiai atskaitys pamokslą, bet niekas nenorės įspausti neišdildomą juodą dėmę anketon malonaus priemiesčių berniuko, baltojo, besirengiančio tapti naudingu visuomenės nariu.

Jis šovė į mane aštrų, klausiamą žvilgsnį, ir aš suerzėjau ant kėdės, staiga pasijausdamas nepatogiai.

- Aha, turbūt.
- Tiktai jis nevisai toks kaip anksčiau, ką, Deni?
- Ne. Jis pasikeitęs.
- Kada paskutinįsyk jį matei?
- Per Padėkos dieną.
- Ar tada jam buvo viskas gerai?

Pamažu papurčiau galvą - staiga mane apėmė toks jausmas, jog tuoj pravirksiu ir viską išbersiu iš savęs. Panašų jausmą anksčiau buvau patyręs tik sykį, ir to nepadariau. Nepadariau ir šįsyk, bet dėl kitos priežasties. Prisiminiau, ką Li man pasakė apie tai, kaip Kalėdų išvakarėse nervinosi dėl savo tėvų. Ir dabar man atrodė, kad kuo mažiau žmonių žinos apie mūsų įtarimus, tuo bus jiems... saugiau.

- Kas negera jam?
- Nežinau.
- O Li?
- Ne. Nėra tikra. Mums kilę... kai kurių įtarimų.
- Nori apie juos pakalbėti?
- Taip. Iš dalies noriu. Bet, manau, bus geriau, jeigu to nedarysiu.
- Gerai, - sutiko jis. - Kol kas tebūnie taip.

Jis toliau šlavė grindis. Kietų šerių šiūravimas į grindis veikė mažne hipnotizuojančiai.

- Ir gal tu verčiau pasikalbėtum su Arniu, ilgai nedelsdamas.
- Aha. Ir aš apie tai galvojau. - Tačiau tai nebuvo pokalbis, kurio aš laukiau.

Vėl stojo tylos tarpsnis. Tėtis baigė šluoti ir apsidairė aplink.

- Atrodo neblogai, ką?
- Šauniai, tėti.

Jis liūdnokai nusišypsojo ir užsirūkė "Winston" cigaretę. Po širdies priepuolio jis beveik visiškai atsižadėjo rūkymo, tačiau laikydavo po ranka pakelį ir kartais užsitraukdavo kokią vieną - paprastai, kai jausdavo įtampą.

- Niekai. Čia pragariškai tuščia.
- Na... taip.
- Tau padėti užlipti viršun, Deni?

Aš paspraudžiau po savimi ramentus.

- Neatsisakyčiau.

Jis pažvelgė į mane ir sukrizeno.

- Ilgasis Džonas Silveris*. Tetrūksta papūgos.
- Tu stovėsi ir krizensi ar man padėsi?
- Turbūt padėsiu.

Aš užmečiau ranką jam ant peties, vėl kažkaip pasijausdamas it mažas vaikelis - ir tai sugrąžino bemaž pamirštus prisiminimus, kaip jis mane nunešdavo sekmadienio vakarais viršun į lovą, kai aš užsnūsdavau įpusėjus "Edo Saliveno šou". Kvapas losjono, kurį jis vartojo po skutimosi, buvo visai toks pat.

Laiptų viršuje jis man tarė:

- Užmink man ant kojos, jeigu pernelyg kišuosi į asmeniškus reikalus, Deni, bet juk Li nebevaikščioja su Arniu, tiesa?
- Taip, tėti.
- Ar ji dabar su tavimi?
- Aš... na, iš tiesų nežinau. Turbūt ne.
- Dar ne, norėjai pasakyti.

---

* Personažas iš R. L. Stivensono "Lobių salos".

- Na... aha, turbūt taip.

Pradėjau jaustis nepatogiai, ir tikriausiai tas buvo matyt, bet jis mygo toliau.

- Gal būtų teisinga pasakyti, jog ji, ko gero, nutraukė su Arniu todėl, kad jis nebe toks kaip anksčiau?

- Taip. Manau, būtų teisinga taip pasakyti.

- Ar jis žino apie tave ir Li?

- Tėt, nėra ką žinoti... bent dar ne.

Jis atsikrenkštė, tartum ketino kažką pasakyti, bet nutylėjo. Aš atsikabinau nuo jo ir šiaip taip pasispraudžiau po pažastimis ramentus. Ir galbūt įdėdamas daugiau pastangų negu tam būtų reikėję.

- Aš tau duosiu nemokamą patarimėlį, - galiausiai prašneko tėvas. - Neišduok jam, kas tarp tavęs ir jos - ir atmeskime patikinimus, kad nieko nėra. Tu bandai jam kaip nors padėti, taip?

- Aš nežinau, ar mudu su Li galime ką nors dėl Arnio padaryti, tėt.

- Aš mačiau jį du ar tris sykius, - pasakė tėvas.

- Tikrai? - Aš krūptelėjau. - Kur?

Tėvas truktelėjo pečiais.

- Gatvėje. Centre. Žinai, Libertivilis ne toks didelis, Deni. Jis...

- Jis - ką?

- Kažin, ar mane atpažino. Ir atrodo susenęs. Dabar, kai jo veidas tapo švarus, jis atrodė kur kas senesnis. Anksčiau aš manydavau, kad jis atsigimęs į tėvą, bet dabar... - staiga jis nutilo. - Deni, ar tau neatėjo į galvą, kad Arniui galbūt vyksta koks nors nervinis lūžis?

- Taip, - sutikau ir pasigailėjau, jog negaliu jam pasakyti egzistuojant kitų galimybių, kurios priverstų mano senolį susimąstyti, ar tik mane patį neištikęs nervinis lūžis.

- Būk atsargus, Deni, - pasakė jis ir nors neužsiminė apie tai, kas nutiko Viliui Darnelui, man kilo stiprus įtarimas, jog tai turi galvoje. - Būk atsargus, Deni.

Kitą dieną man paskambino Li ir pasakė, kad jos tėvas iškviečiamas į Los Andželą kažkokiu firmos metų pabaigos reikalu, ir jis tuojau pat pasiūlė, kad jie visi vyktų kartu ir ištrūktų nuo šalčio ir sniego.

- Mano motina tiesiog pakvaišo nuo tos minties, o aš negalėjau sugalvoti jokios įtikinamos priežasties atsisakyti, - aiškinosi ji. - Tai vos dešimčiai dienų. O mokykloje užsiėmimai prasidės tik sausio aštuntąją.

- Skamba nuostabiai, - pasakiau. - Tau bus ten smagu.

- Manai, man vykti?

- Jeigu nevyktum, turėtum pasitikrinti, ar tau visi namie.

- Deni?

- Ką?

Jos balsas kiek pritilo.

- Tu būsi atsargus, taip? Aš... Na, aš pastaruoju metu daug apie tave galvojau.

Ji padėjo ragelį, palikdama mane nustebusį ir užlietą šiltų jausmų, bet pasiliko ir kaltės jausmas, galbūt dabar šiek tiek blėstantis, bet vis dėlto tebeliko. Tėvas paklausė, ar aš nebandau Arniui padėti. O ar aš bandau? Gal tik kišu nosį į tą jo gyvenimo dalį, kurios jis aiškiai apibrėžė ribas... ir tuo pat metu pavogdamas iš jo merginą? Ir ką konkrečiai Arnis galėtų padaryti ar pasakyti, jeigu tą sužinotų?

Nuo klausimų man įsiskaudo galva, ir pamaniau - galbūt gerai, kad Li kuriam laikui išvyksta.

Kaip ji pati pasakė apie mūsų tėvukus, taip atrodė saugiau.

Penktadienį, dvidešimt septintąją, paskutinę senųjų metų darbo dieną, paskambinau į Libertivilio Armijos Legiono būstinę ir pasiteiravau sekretoriaus. Sužinojau jo pavardę - Ričardas Makandlesas - iš pastato sargo, kuris taip pat surado ir jo telefono numerį. Pasirodė, kad numeris buvo Deivido Emersono, Libertivilio "gerų" baldų parduotuvės. Man buvo pasakyta luktelti, ir netrukus ragelį pakėlė Makandlesas, žemas, girgždantis balsas skambėjo kaip tvirto šešiasdešimtmečio - tartum Patonas* ir šio balso savininkas petys į petį skynėsi sau kelią per visą Vokietiją iki Berlyno, savo žygyje, ko gero, dantimis iš oro išgriebdamas priešo kulkas.

- Makandlesas, - atsiliepė jis.

- Misteri Makandlesai, aš vadinuosi Denis Gilderis. Pastarąjį rugpjūtį jūs surengėte kariškas laidotuves vienam savo Legiono nariui, Rolandui D. Lebėjui...

- Jis buvo jūsų draugas?

- Ne, tik menkas pažįstamas, bet...

- Tuomet aš galiu netausoti jūsų jausmų, - Makandlesas pasakė tokiu balsu, lyg jo gerklėje gergždėtų žvyras. Jisai skambėjo kaip Endis Devinas sukryžmintas su Broderiku Kroufordu. - Lebėjus buvo ne kas kitas kaip tik grynų gryniausias šunsnukis, ir jeigu būtų buvus mano valia, Legionas nebūtų turėjęs nieko bendra su jo pakastuvėmis. Jis išstojo iš organizacijos dar 1970-aisiais. Jeigu nebūtų išstojęs, mes būtume jį išmetę. Tasai žmogus - pats vaidingiausias iš kada nors gyvenusių išsigimėlių.

- Nejaugi?

- Galime lažintis. Jisai susiginčydavo dėl bet ko, o paskiau, jei tik galėdavo, ginčą užbaigdavo muštynėmis. Su tuo šunsnukiu negalėdavai lošti pokerio ir, žinoma, gerti. Vienas dalykas, nepajėgdavai su juo išsilaikyti, o antras - jis tapdavo bjaurus. Ir daug jam nereikėdavo, kad taptų bjaurus. Kas per trenktas išsigimėlis jis buvo, tikriausiai atleisite už mano prancūzų kalbą. Kas tu, berneli?

Vieną beprotišką akimirką man kilo noras pacituoti Emilę Dikinson**: *Aš niekas! O kas jūs?*

- Vienas mano draugas nupirko iš Lebėjaus automobilį, visai netrukus prieš šio mirtį...

---

* George Smith Patton Jr. - amerikiečių generolas Antrajame pasauliniame kare.
** Emily Dickinson (1830-1886) - amerikiečių poetė.

- Mėšlas! Tik ne tą 57-ųjų "Plimutą"?
- Na, po teisybei, tai jis buvo 58-ųjų.
- Aha, aha, 57-ųjų ar 58-ųjų, raudonai baltas. Tai buvo vienintelis sumautas daiktas, kuris iš tiesų jam rūpėjo. Elgėsi su juo kaip su moterimi. Kaip tik dėl to automobilio jis paliko Legioną, žinai tai?
- Ne, - pasakiau. - Kas nutiko?
- Ak, mėšlas. Sena istorija, vaikuti. Tikriausiai tau linksta ausys. Bet kassyk, kai pagalvoju apie tą šunsnukį Lebėjų, aš įnirštu it bulius. Mano rankos vis dar randėtos. Dėdė Semas per Antrąjį pasaulinį karą pasiėmė iš manęs trejus gyvenimo metus, ir aš už tai tegavau Purpurinę Širdį*, nors beveik visą tą laiką dalyvavau mūšiuose. Aš skyniausi kelią per pusę tų mažų it šikpuodžiai Pietų Ramiojo vandenyno salų. Aš ir apie penkiasdešimt vaikinų atlaikėme banzajų** puolimą Gvadalkanale, - du sukrušti milijonai japių sustiklėjusiomis nuo opijaus akimis ir mosikuojančių tais kardais, kuriuos pasigamino iš "Maxwell House" kavos skardinėlių, - o man nė įdrėskimėlio. Pro pat mane prašvilpė keletas kulkų, ir prieš atmušant mums puolimą vienam vaikinui greta manęs iš Japonijos imperatoriaus malonės patvarkė žarnas, bet vienintelį kartą mačiau tenai, Ramiajame, savo kraują tada, kai įsipjoviau skusdamasis. Paskiau... - Makandlesas nusijuokė. - Šūdas ant duonos, ir vėl įsipostringavau. Mano žmona sako, kad kurią nors dieną aš tiek plačiai pražiosiu savo burną, jog pats jon įkrisiu. Kaip sakai vadinies?
- Denis Gilderis.
- Gerai, Deni. Aš palanksčiau tau ausis, dabar gali palankstyti manąsias. Tai ko norėjai?
- Na, mano draugelis nusipirko tą automobilį ir jį sutaisė... padarė tokią gatvių raketą, turbūt pasakytumėt, saldainiuką.
- Aha, visai kaip Lebėjus, - pasakė Makandlesas, ir man išdžiūvo burna. - Jis mylėjo tą sukruštą automobilį, turi šitai pripažinti. Bet jam buvo nusišikt ant žmonos. Žinai, kas jai atsitiko?
- Taip.
- Tai jis prie to ją privedė, - nuožmiai pasakė Makandlesas. - Kai numirė jų mergytė, ji visai nesusilaukė iš jo paguodos. Jokios. Aš nemanau, kad ir dėl mergytės jis triestų. Atleisk, Deni. Niekad nemokėjau užsičiaupti. Motina man sakydavo: "Diki, tavo liežuvis prisegtas per vidurį ir mala abiem galais". Tai ko, sakei, nori?
- Mano draugelis ir aš nuėjome į Lebėjaus laidotuves, - pasakiau, - ir po jų aš prisistačiau jo broliui...
- Jis man pasirodė gan teigiamas tipas, - pertraukė Makandlesas. - Mokytojas. Iš Ohajo.
- Teisybė. Aš su juo pasikalbėjau, ir jis iš tiesų pasirodė malonus žmogus. Aš jam pasakiau, kad ketinu parašyti savo baigiamųjų metų anglų literatūros referatą apie Ezrą Paundą...
- Ezrą ką tokį?
- Paundą.
- Kas, po šimts, jis toks? Ar buvo Lebėjaus laidotuvėse?

---

* Medalis sužeistiesiems per karo veiksmus.
** Japonų pravardė, nuo jų karo šūkio "banzai".

- Ne, sere. Paundas buvo poetas.
- Kas toks?
- Poetas. Jis irgi miręs.
- O! - Makandleso balse nuskambėjo abejonė.
- Šiaip ar taip, Lebėjus - tai yra Džordžas Lebėjus - pasakė, kad jeigu noriu, atsiųs mano referatui pluoštą žurnalų apie Ezrą Paundą. Na, taip išeina, kad man jie praverstų, bet aš pamiršau paprašyti adreso. Pamaniau, kad gal jūs jį turite.
- Žinoma, jis bus bylose; visa tokia medžiaga yra. Nepakenčiu būti sukruštu sekretoriumi, bet šią liepą baigiasi mano terminas, ir daugiau juo niekad nebebūsiu. Supranti, ką turiu galvoje? Niekad, pašvilpt.
- Tikiuosi, nesu jums rakštis subinėj.
- Ne. Velniai rautų, ne. Noriu pasakyti, štai dėl ko yra Amerikos Legionas, tiesa? Kad padėtų žmonėms. Duok man savo adresą, Deni, ir aš atsiųsiu tau kortelę su informacija.

Aš pasakiau jam savo pavardę, adresą ir darsyk atsiprašiau, kad trukdau darbe.
- Neimk į galvą, - nuramino jis. Vis tiek man dabar toji suknista kavos pertraukėlė. - Mirksnį man kilo klausimas, ką gi jis ten veikia pas Deividą Emersoną, kur pirkėjai iš tikrųjų buvo Libertivilio elitas. Ar jis dirbo pardavėju? Įsivaizdavau jį vedžiojant po parduotuvę kokią nors žavią jauną damutę ir kalbant: štai čia, kad kur ją galas, daili kušetė, mem, ir teikitės pažiūrėti į tą prakeiktą sofutę, mes tikrai neturėjome nieko panašaus Gvadalkanale, kai tie sukrušti apsisvaiginę japiai puolė mus tais savo "Maxwell House" kardais.

Aš kiek išsišiepiau, tačiau paskesni jo žodžiai mane kaip mat privertė surimtėti.
- Aš porą sykių važiavau tuo Lebėjaus automobiliu. Man visai nepatiko. Nors prakeik, jei žinau kodėl, bet man niekad nepatiko. Ir aš nė už ką nebūčiau jame važiavęs po to, kai jo žmona... tu žinai. Jėzau, man pagaugai ėjo.
- Aš manau, - pasakiau ir mano balsas man pačiam pasirodė kažkoks tolimas. - Klausykit, o kas gi atsitiko, kai jis pasitraukė iš Legiono? Minėjot, kad tai turėjo kažką bendra su automobiliu?

Jis nusijuokė - iš balso supratau, kad yra mažumėlę patenkintas.
- Juk tave nedomina visa ta sena istorija, ką?
- Na taip, domina. Prisimenat, tą automobilį nusipirko mano draugelis.
- Gerai, tad aš tau papasakosiu. Ir tas prakeiktas dalykas gana keistas. Keletas vyriokų kartais užsimena apie tai, kai mes visi susieiname išmesti vieną kitą burnelę. Aš ne vienintelis su randėtomis rankomis. Na, tiesą sakant, tai buvo kažkokia velniava.
- Kas taip?
- O, vaikiška išdaiga. Bet iš tikrųjų niekas nemėgo to šunsnukio, supranti. Jis buvo pašalietis, vienišius...

Kaip Arnis, pagalvojau.
- ...O mes visi išgerdavome, - baigė Makandlesas. - Tai atsitiko po mūsų susitikimo, ir Lebėjus taisė iš savęs didesnį pimpelį nei paprastai. Tad mūsų kompanija sėdi prie baro, žinai, ir mes matome, kad Lebėjus jau rengiasi namo. Velkasi švarką ir ginčijasi su Pūčiu Andersonu dėl kažko apie beisbolą.

Kai Lebėjus išeidinėdavo, vaikuti, jis išeidinėdavo visados vienodai. Įšokdavo į tą savąjį "Plimutą", pasitraukdavo atbulom ir tada numindavo pedalą iki grindų. Tas daikčiukas išlėkdavo iš parkavimo aikštelės it raketa, pažerdamas į visas puses žvirgždą. Tad - tai Soniui Belermanui kilo tokia mintis - koks ketvertas mūsų išeina pro užpakalines duris į parkavimo aikštelę, o tuo tarpu Lebėjus vis šūkalioja ant Pūčio. Visi mes užlendame už tolimesniojo namo kampo, kurlink jis paprastai atbulom pasitraukdavo su automobiliu prieš nulėkdamas. Jis visad vadino tą mašiną moterišku vardu, lyg būtų ją, bjaurybę, vedęs.

- "Nežiopsokit ir laikykit palenkę galvas, - sako mums Sonis, - ir nejudėkit, kol neduosiu jums ženklo". Supranti, mes visi buvome, taip sakant, prisitašę. Tad maždaug po dešimties minučių jis išeina, girtas kaip pėdas ir grabinėjas po savo kišenes rakčiukų. Sonis sušnabžda: "Dėmesio, vyručiai, ir būkit pasilenkę!" Lebėjus įsėda automobilin ir pasitraukia juo atbulom. Viskas klostėsi puikiai, nes jisai stabtelėjo užsirūkyti cigaretę. Tuo metu mes sugriebėme tą "Furiją" už galinio buferio ir kilstelėjome užpakalinius ratus nuo žemės, kad kai jis pabandys pajudėti iš vietos, pažerdamas kaip visados į namo sieną žvirgždą, tik suktų ratus, niekur nenuvažiuodamas. Supranti, ką aš turiu galvoje?

- Taip, - pasakiau. Iš tiesų tai vaikiška išdaiga; kartais mes krėsdavome panašų pokštą per mokyklos šokius, ir sykį, juoko dėlei, šitaip, pakeldami nuo žemės ratus, užblokavome trenerio Puferio "Dodžą".

- Tačiau mus ištiko šioks toks netikėtumas. Jis užsirūko, paskiau įjungia radiją. Tai dar vienas dalykas, kuris, po šimts, varydavo mus iš sušikto proto - jis visad klausydavosi tos rokenrolo muzikos, lyg būtų koks vaikėzas, o ne pakankamai nukriošęs, kad galėtų kreiptis sukruštų socialinių garantijų. Paskiau jis perjungia pavarą. Mes to nematėme - saugojomės, kad jis mūsų nepastebėtų. Prisimenu, Sonis Belermenas tartum juokėsi, ir prieš pat tam nutinkant, jisai sukužda: "Jie pakilę, vyrai?" O aš jam irgi sukuždu: "Tavo brūklys pakilęs, Belermenai". Supranti, jis buvo vienintelis, kuris rimtai nukentėjo. Per savo sutuoktuvinį žiedą. Bet prisiekiu Dievu, tie ratai buvo pakilę. Laikėme to "Plimuto" paskuigalį keturis colius nuo žemės.

- Ir kas nutiko? - paklausiau. Iš pasakojimo eigos pamaniau, kad galiu nuspėti.

- Kas nutiko? Jis truktelėjo iš vietos kaip visados, štai kas nutiko! Tartum visi keturi ratai būtų lietęsi su žeme. Jis pažėrė žvirgždą ir išplėšė tą užpakalinį buferį mums iš rankų, o kartu su juo - ir jardą odos. Nusinešė beveik visą Sonio Belermeno didįjį pirštą; supranti, už buferio užkliuvo jo sutuoktuvinis žiedas, ir tasai pirštas pokštelėjo it iš butelio ištrauktas kamštis. O mes išgirdome nuvažiuojantį Lebėjų juokiantis, lyg jis visą laiką būtų žinojęs, kad mes ten. Supranti, jis galėjo žinoti; jeigu, baigęs šaukti ant Pūčio jis nuėjo galan pasinaudoti tualetu, čiurkšdamas galėjo žvilgtelti pro langą už pastato ir pamatyti mus, stovinčius už pastato ir jo laukiančius. Na, tiek jam ir užteko to Legiono. Nusiuntėme jam laišką, pranešdami, kad nenorime jo matyti savo tarpe, ir jis pasitraukė. Ir, kad suprastum, koks keistas yra pasaulis, žinok - tai Sonis Belermenas tuoj po Lebėjaus mirties susirinkime atsistojo ir pasakė, kad vis tiek privalėtume padaryti dėl jo, kas pridera. "Aišku, - sako Sonis, taigi sako jis: - Vyriokas buvo bjaurus šunsnukis, bet jis

kovojo per karą drauge su mumis visais. Tad kodėl jo deramai nepalydėti?" Mes taip ir padarėme. Nežinau. Turbūt Belermenas kur kas geresnis krikščionis nei aš kada nors būsiu.

- Jūs turbūt neatkėlėte nuo žemės užpakalinių ratų, - pasakiau, mąstydamas apie tai, kas nutiko vaikinams, kurie lapkritį prikišo nagus prie Kristinos. Jie neteko kur kas daugiau nei šiek tiek odos nuo pirštų.

- Kaipgi, atkėlėme, - pasakė Makandlesas. - Kai pažiro į mus žvirgždas, tai jis lėkė iš po priekinių ratų. Iki šios dienos niekaip nepajėgiu įsivaizduoti, kaip jis iškrėtė tokį fokusą. Kaip sakiau, tai kažkokia velniava. Geris Barlou - tada jis buvo vienas iš mūsų - visados tvirtino, kad Lebėjus kažkokiu būdu joje įrengė visus keturis varomuosius ratus, bet aš netikiu, kad šitai techniškai įmanoma padaryti, ką?

- Ne, - pasakiau, - ir aš netikiu, kad šitai įmanoma.

- Ne, jokiu būdu, - sutiko Makandlesas. - Niekaip neišeitų. Ką gi, ei! Praplepėjau beveik visą kavos pertraukėlę, vaikuti. Turiu sugrįžti ir suspėt sau nutverti dar kokį puodelį. Atsiųsiu tau tą adresą, jeigu tik mes jį turime. Man regis, turime.

- Dėkui, misteri Makandlesai.

- Buvo labai malonu, Deni. Būk apdairus.

- Žinoma. Naudokis tu, bet su saiku, tiesa?

Jis nusijuokė.

- Kaip tik tai mes sakydavome Kovinėje Penktojoje. - Makandlesas išsijungė.

Aš pamažu padėjau ragelį ir pagalvojau apie automobilius, kurie vis tiek važiuoja, jeigu ir atkeli jų varomuosius ratus nuo žemės. Kažkokia velniava. Tikrai, velniava, ir Makandlesas tebeturi randus, tai įrodančius. Tai man priminė kai ką, papasakotą Džordžo Lebėjaus. Jis irgi turėjo randą, primenantį apie jo bendrystę su Rolandu D. Lebėjumi. Ir metams bėgant, jo randas didėjo.

45 / Naujųjų metų naktis

Tas vaikinas mašinoje žuvo
Kino žvaigžde.
Priežasties nieks nežino:
Sužvigo tik ratai, ugnis ir -
Jo nebėra.
Kodėl toks tad likimas?
Nors jaunuolio nėra, legenda
Jo gyva,
Beprasmiška buvo mirtis...

- Bobis Traupas

Aš paskambinau Arniui vakarą prieš Naujuosius metus. Turėjau porą dienų tam apmąstyti, ir nors iš tikrųjų man nesinorėjo, privalėjau jį pamaty-

ti. Priėjau išvadą, kad nesugebėsiu nieko nuspręsti, kol pats jo savo akimis nepamatysiu. Ir kol vėl nepamatysiu Kristinos. Per pusryčius, lyg tarp kitko, tarsi probėgšmom, užsiminiau tėvui apie tą automobilį, ir jis man pasakė, kad visi areštuoti Darnelo garaže automobiliai dabar buvo nufotografuoti ir sugrąžinti savininkams.

Prie telefono priėjo Regina Kaningem, jos tonas buvo šaltas ir oficialus.

- Kaningemų buveinė.

- Ė, Regina, čia Denis.

- Denis! - Iš balso supratau, kad ji patenkinta ir nustebusi. Mirksnį tai buvo ankstesnės Reginos balsas, tosios, kuri duodavo Arniui ir man sumuštinius su riešutų sviestu ir kumpio gabalėliais, užtrupintais ant viršaus (riešutinis sviestas ir kumpis, žinoma, ant rupios ruginės duonos). - Kaip laikais? Girdėjome, kad tave išrašė iš ligoninės.

- Puikiai, - pasakiau. - Kaip jūs?

Stojo trumpa tyla, o paskiau ji pasakė:

- Na, tu žinai, kokie čia pas mus buvo dalykai.

- Problemos, - atsidusau. - Aha.

- Ankstesniuosius metus visos problemos mus aplenkė, - pasakė Regina. - Manau, jos tiesiog susikaupė kampe ir laukė mūsų.

Aš tiktai krenkštėjau ir nieko nepasakiau.

- Nori pasikalbėti su Arniu?

- Jeigu jis yra.

Vėl pauzelė, paskiau Regina pasakė:

- Prisimenu, senais laikais judu vis siūdavote vienas pas kitą, rengdamiesi sutikti Naujuosius metus. Ar dėl to jam skambini, Deni? - Ji kalbėjo beveik nedrąsiai, ir tai buvo nė kiek nepanašu į ankstesniąją visu-greičiu-pirmyn Reginą.

- Na, panašiai, - pasakiau. - Vaikiški dalykai, suprantu, bet...

- Ne! - griežtai, greitai nukirto ji. - Ne, anaiptol! Jeigu Arniui kada nors tavęs reikėjo, Deni, - reikėjo draugo, - tai dabar toks metas. Jis... jis dabar viršuje, miega. Miega gerokai per daug. Ir jis... jis ne... jis ne...

- Ką ne, Regina?

- Jis neužpildė nė vienos stojamųjų į koledžą anketos! - pratrūko ji, ir tuoj pat pritildė balsą, tartum Arnis galėtų išgirsti. - Nė vienos! Misteris Vikersas, mokyklos profesinio orientavimo patarėjas, man paskambino ir pasakė! Iš koledžo testų surinko 700 balų, galėtų patekti į mažne kiekvieną šalies koledžą - bent būtų galėjęs prieš šį... šį nemalonumą... - Jos balsas virptelėjo ašarų linkui, paskiau ji vėl paėmė save į rankas. - Pakalbėk su juo, Deni. Jeigu galėtum praleisti su juo šį vakarą... išgerti kartu alaus ir... šiaip pasišnekėti...

Ji nutilo, bet aš jaučiau, kad ji dar kažko nepasakė. Norėjo pasakyti ir negalėjo.

- Regina, - tariau. - Nemėgau ankstesniosios Reginos, komanduojančios despotės, tartum besistengiančios tvarkyti savo vyro ir sūnaus gyvenimus jai tinkama linkme, bet ši sutrikusi, verksminga moteris man patiko dar mažiau. - Na, na. Nesijaudinkit taip, gerai?

- Aš bijau su juo kalbėtis, - galiausiai pasakė ji. - Ir Maiklas bijo su juo kalbėtis. Atrodo, jis... jis iškart pratrūks pykčiu, jeigu dėl kai kurių dalykų jam pasipriešinsi. Pirma taip atsitikdavo tik dėl jo automobilio, dabar - ir dėl koledžo. Pakalbėk su juo, Deni, prašau. - Vėl trumputė pauzė, paskiau, bemaž atsainiai, ji atskleidė savo siaubo esmę: - Man regis, mes jį prarandame.

- Ne, Regina, ei...

- Aš jį pakviesiu, - staiga pertraukė ši, ir telefone bilstelėjo. Regis, laukti užsitęs. Suspaudęs ragelį sau tarp skruosto ir peties, pabarškinau krumpliais į gipsą, vis dar dengiantį mano viršutiniąją kojos dalį. Kovojau su bailia paskata padėti ragelį ir paprasčiausiai nustumti visą šį reikalą nuo savęs.

Paskiau ragelis vėl atgijo.

- Alio? - įtarus balsas paklausė, ir mano protą nutvilkė mintis, prilygstanti visiškam tikrumui: *Tai ne Arnis.*

- Arnis?

- Skamba tartum čia Denis Gilderis, vyriškai besinešanti burna, - atsiliepė ragelyje, ir tai nuskambėjo kaip Arnio balsas - bet podraug ir ne jo. Jo balsas, po teisybei, ne pažemėjo, bet pašiurkštėjo, tartum nuo pertempimo ir riksmo. Buvo nejauku, lyg kalbėčiausi su nepažįstamuoju, neblogai mėgdžiojančiu mano bičiulio Arnio balsą.

- Skaitykis su žodžiais, šmiki, - atkirtau. Aš šypsojaus, bet mano rankos buvo šaltos it ledas.

- Žinai, - pasakė jis konfidencialiu tonu, - tavo veidas ir mano subinė įtartinai panašūs.

- Aš pastebėjau panašumą, bet paskutinį sykį man pasirodė, kad yra kaip tik atvirkščiai, - pasakiau, ir tada tarp mūsų stojo trumputė tyla - buvome užbaigę tai, kas mums atstodavo mandagybes. - Tad ką šiąnakt veiki? - paklausiau.

- Ne kažin ką, - atsakė jis. - Jokio pasimatymo ar dar ko nors. O tu?

- Kaipgi, aš puikios formos. - Ketinu pasiimti Rozaną ir nusivežti ją į “Studiją 2000”. Gali važiuoti su manimi, jeigu nori, palaikysi ramentus, kai mudu šoksime.

Jis nusijuokė.

- Pamaniau, gal užsukčiau pas tave, - pasakiau. - Galėtume sutikti Naujuosius metus kaip būdavome pratę. Supranti?

- Aha! - Arnio balsas skambėjo tartum ši mintis jam būtų patikus, bet vis tiek kažkoks nevisai toks. - Pasižiūrėsim Gi Lombardžio ir visos tos linksmos makalienės. Bus puiku.

Kiek padelsiau, nežinodamas, ką pasakyti. Galiausiai atsargiai tariau:

- Na, gal Diko Klarko ar dar ko nors. Gi Lombardis miręs, Arni.

- Nejaugi? - Atrodo, Arnis buvo suglumęs, abejojantis. - O! O, taip, turbūt. Bet Dikas Klarkas vis tebesilaiko, tiesa?

- Tiesa, - pasakiau.

- Vertinu pusę velnio. Diko geras ritmas ir galima pagal tai šokti, - pasakė Arnis, bet čia buvo visai ne Arnio balsas. Man staiga mintyse kilo šlykšti, netikėta kryžminė sąsaja

(puikiausias kvapas pasaulyje... galbūt išskyrus apželtukės)

ir tvirčiau sugniaužiau telefono ragelį. Regis, mažne surikau. Aš kalbėjausi ne su Arniu, o su Rolandu D. Lebėjum. Kalbėjausi su numirėliu.

- Tas Dikas visai nieko, - tartum iš tolo išgirdau save sakant.

- Kaip tu atsidanginsi, Deni? Ar gali pats vairuoti?

- Ne, dar ne. Pamaniau, gal tėtis mane užveš. - Kiek stabtelėjau, paskiau nėriau stačia galva. - Pamaniau, gal tu mane parvežtum, jeigu atgavai automobilį. Ar šitaip tiktų?

- Žinoma! - Jis nuoširdžiai apsidžiaugė. - Aha, bus smagu, Deni! Tikrai smagu! Pasijuoksime mažumėlę - kaip senais gerais laikais.

- Aha, - pasakiau. Ir paskiau - prisiekiu, man savaime ištrūko - pridūriau: - Viskas kaip motoristų komandoje.

- Aha, iš tiesų! - juokdamasis patvirtino Arnis. - Netgi geriau! Iki pasimatymo, Deni.

- Taip, - mašinaliai atsakiau. - Iki pasimatymo. - Pradėdamas visas drebėti, padėjau ragelį ir pažvelgiau į telefoną. Niekados per savo gyvenimą nebuvau taip išsigandęs kaip tada. Laikas slenka, ir protas atstato savo gynybinius barjerus. Manau, viena iš priežasčių, kad esama tiek mažai įtikinamų psichinių reiškinių įrodymų, ta, jog protas imasi darbo ir performuoja įrodymus. Šioks toks faktų iškraipymas geriau nei gryna beprotystė. Vėliau aš ėmiau abejoti tuo, ką išgirdau, ir pasistengiau save įtikinti, kad Arnis nesuprato mano pastabos, tačiau tuomet, kai padėjau telefono ragelį, buvau tikras: jame apsigyveno Lebėjus. Miręs arba ne, bet jo viduje kažkokiu būdu tūnojo Lebėjus.

Ir Lebėjus buvo jį beužvaldąs.

Vakaras prieš Naujuosius metus buvo šaltas ir giedras, be mažiausio debesėlio. Tėtis išsodino mane prie Kaningemų namų ketvirtį po septintos ir padėjo man nusigauti iki užpakalinių durų - ramentai nepritaikyti žiemai nei suplūkto sniego padengtiems takeliams.

Kaningemų universalo nebuvo, bet Kristina stovėjo įvažiuojamam keliuke, jos raudonai balta poliruotė spindėjo susikondensavusio ledo kristaliukais. Tik šią savaitę jai kaip ir kitiems automobiliams buvo nutrauktas areštas. Vien jos vaizdas sukėlė man buką, nelyginant galvos skausmas, baimę. Nenorėjau važiuoti tuo automobiliu namo - nei šį vakarą, nei kada nors paskiau. Norėjau turėti savąjį masinės gamybos "Dasterį" su jo vinilinaiais sėdynių apmušalais ir kvailu lipduku ant buferio: MAFIOZIŲ AUTOMOBILIS.

Užpakaliniame priebutyje užsižiebė šviesa, ir mudu išvydome prie durų prieinančio Arnio siluetą. Jis netgi nepanėšėjo į Arnio - pečiai nusvirę, judesiai seno žmogaus. Įteiginėjau save, kad taip tik veikia mano vaizduotė.

Jis atidarė duris ir iškišo galvą laukan. Buvo su flaneliniais marškiniais ir džinsais.

- Deni! - pasakė jis. - Vyruti!

- Sveiks, Arni, - pasakiau.

- Laba diena, misteri Gilderi.

- Sveikas, Arni, - atsakė mano tėtis, kilstelėdamas pirštinėtą ranką. - Kaip sekasi?

- Na, žinote, ne per geriausiai. Bet greit visa pasikeis. Nauji metai, nauji lapai, seno mėšlo nelieka, naujas jo vietoj, tiesa?

- Turbūt taip, - atsakė mano tėvas. Iš jo balso supratau, kad yra šiek tiek apstulbintas. - Deni, tu tikrai nenori, kad sugrįžčiau parsivežti?

Norėjau to užvis labiausiai, bet Arnis žvelgė į mane, ir jo burna tebesišypsojo, nors akys žvelgė įdėmiai ir sargiai.

- Ne, Arnis mane parveš... jeigu tik ta rūdžių gelda užsives.

- O, o, galvok, ką kalbi, - tarė Arnis. - Mano mašina labai jautri.

- Nejaugi? - paklausiau.

- Tikrai, - nusišypsodamas patvirtino Arnis.

Pasukau galvą ir šūktelėjau:

- Atleisk, Kristina.

- Šitaip jau geriau.

Kurį laiką visi trys mes taip stovėjome - tėvas ir aš virtuvės laiptelių apačioje, Arnis tarpdury aukščiau mūsų - nė vienas matyt nežinodamas, ką dar pasakyti. Mane apėmė savotiška panika - kas nors privalėjo kažką pasakyti, antraip visas juokingas pramanas, kad niekas nepasikeitę, sugrius nuo savo paties svorio.

- Ką gi, gerai, - galiausiai tarė tėtis. - Tik judu, vaikinai, likite blaivūs. Jeigu išgersi daugiau nei dvi skardines alaus, Arni, paskambink man.

- Nesirūpinkit, misteri Gilderi.

- Viskas bus gerai, - išsišiepiau aš. Jutau, šypsena buvo plastikinė, netikra. - Grįžk namo ir gerai miegok, tėti. Tai naudinga tavo grožiui.

- Oho, - atsakė tėvas. - Žiūrėk, kaip kalbi apie mano veidą. Jis labai jautrus.

Jisai sugrįžo prie automobilio. Aš stovėjau ir lydėjau jį akimis, pasispraudęs po pažastimi ramentus. Lydėjau jį akimis, praeinantį pro Kristiną. Ir kai jis atbulom išriedėjo iš įvažiuojamojo keliuko ir pasuko namų linkui, pasijaučiau šiek tiek gerėliau.

Stovėdamas tarpduryje, rūpestingai nudaužiau nuo kiekvieno ramento sniegą. Kaningemų virtuvė buvo išklota plytelėmis. Pora bemaž įvykusių nelaimingų atsitikimų mane išmokė, kad ant lygių paviršių ramentai su sniegu ant jų galų gali tapti pačiūžomis.

- Tu išties vikriai susitvarkai su tais savo daikčiukais, - pasakė Arnis, - stebėdamas, kaip aš įveikiu grindis. Iš savo flanelinių marškinių kišenės jis išsiėmė pakelį “Tiparillos”, išpurtė vieną cigarą, įsikišo burnon baltą plastikinį kandiklį ir užsirūkė, pakreipęs į šoną galvą. Degtuko liepsną mirksnį nuspalvino jo veidą tartum geltonomis dažų druožėmis.

- Su džiaugsmu atsisakysiu tų įgūdžių, - numojau. - Kada pradėjai rūkyti cigarus?

- Pas Darnelą. Prie motinos nerūkau. Jų kvapas ją siutina.

Jis rūkė ne kaip vaikėzas, vos tik besimokantis šio įpročio, o kaip žmogus, jau dvidešimt metų tai praktikuojantis.

- Gal aš paspraginsiu kukurūzų, - pasakė jis. - Tau tinka?

- Žinoma. Turi alaus?

- Be abejo. Šešių skardinių blokas šaldytuve ir dar du apačioje, rūsyje.
- Puiku. - Atsargiai atsisėdau prie virtuvės stalo, ištiesdamas kairiąją koją. - Kur taviškiai?
- Išvažiavo į Naujųjų metų sutiktuves pas Fasenbachus. Kada tau nuims tą gipsą?
- Galbūt sausio pabaigoje, jeigu viskas eisis gerai. - Pamojavau ore ramentais ir teatrališkai sušukau: - Mažutėlis Timas vėl vaikšto! Telaimina Dievas mus visus!
Arnis, su gilia keptuve ir buteliu "Wesson" aliejaus eidamas prie viryklės, nusijuokė ir palingavo galvą.
- Tas pats senasis Denis. Jie neišmušė iš tavęs daug kamšalo, šūdžiau.
- Tiesą sakant, nelabai lepinai mane savo atsilankymais ligoninėje, Arni.
- Juk Padėkos dieną atnešiau vakarienę. Kokio velnio dar nori? Kraujo?
Aš truktelėjau pečiais.
Arnis atsiduso.
- Kartais aš pagalvoju, kad tu buvai mano sėkmės amuletas, Deni.
- Baik, avigalvi.
- Ne, rimtai. Nuo tada, kai tu susilaužei sau kaulus, buvau it įmestas karštan vandenin. Ir dabar tebesu. Stebuklas, kad dar neatrodau kaip omaras. - Jisai skaniai nusikvatojo. Tai nebuvo garsas, kokį tikėtumeis išgirsti iš patekusio bėdon vaikino; tai buvo juokas vyro - taip, vyro - nepaprastai savimi besidžiaugiančio. Jis padėjo ant viryklės keptuvę ir įpylė jon aliejaus. Jo plaukai, trumpesni nei anksčiau būdavę ir sušukuoti atgal man nematyta maniera, užkrito ant kaktos. Energingai krestelėjęs galva, jis nubloškė juos atgal ir subėrė į aliejų kukurūzus, paskiau uždengė keptuvę dangčiu. Nuėjęs prie šaldytuvo, išėmė šešių skardinėlių blokelį, pastatė jį prieš mane, ištraukė dvi skardinėles ir jas atidarė. Padavė vieną man. Iškėlė savąją. Aš irgi padariau tą pat.
- Tostas, - pasakė Arnis. - Tenudvėsta 1979-aisiais visi šūdžiai.
Aš pamažu nuleidau savąją skardinėlę.
- Negaliu už tai gerti, vyruti.
Pastebėjau tose pilkose akyse pykčio kibirkštį. Blykstelėjo, imituodama linksmumą, ir paskiau užgeso.
- Na, tai už ką tu gali gerti, vyruti?
- Gal už koledžą? - ramiai paklausiau.
Jis niūriai pažvelgė į mane, ankstesnysis jo linksmumas dingo lyg kokiais burtais.
- Turėjau žinoti, kad ji pripumpuos tave viso to šlamšto. Mano motina yra iš tų moterų, kuri nesibodi pasielgti nedorai, kad tik savo pasiektų. Tu tai žinai, Deni. Pabučiuotų velnią į subinę, jeigu reikėtų.
Pastačiau ant stalo savąją skardinėlę, vis dar pilną alaus.
- Na, ji nebučiavo manęs į subinę. Tik pasakė, kad neužpildei stojamųjų anketų ir kad yra susirūpinusi.
- Tai mano gyvenimas, - atkirto Arnis. - Jo lūpos persikreipė, pakeisdamos veidą, padarydamos jį itin bjauriu. - Elgiuos kaip tinkamas.
- O koledžas tau netinka?

- Aha, stosiu į jį. Bet savo laiku. Tu pasakyk jai tai, jeigu paklaus. Savo laiku. Ne šiais metais. Tikrai ne šiais. Jeigu ji mano, kad aš stosiu į Pitsbergo, Horlikso ar Rutdžero universitetą, užsidėsiu fukso kepuraitę ir stūgausiu per mūsų futbolo komandos rungtynes savo aikštėje, tai jai ne visi namie. Tik ne po tos mėšlo audros, kuri užgriuvo mane per šiuos metus. Nieku gyvu, vyruti.

- Tad ką ketini daryti?

- Aš pakeliu sparnus, - pasakė jis. - Sėsiu Kristinon ir mudu iščiuošime kur akys veda iš to nuobodaus miesčiūkščio. Supratai? - Jo balsas ėmė aukštėti, tapo šaižus, ir mane vėl užliejo siaubas. Buvau bejėgis prieš tą galias pakertančią baimę, ir man tik liko viltis, kad tai neatsispindės mano veide. Kadangi dabar čia buvo ne tik Lebėjaus balsas; dabar čia buvo dargi Lebėjaus veidas, plūduriuojantis po Arnio veidu kaip kažkas negyva, užkonservuota formaline. - Tai buvo ne kas kita, kaip tik mėšlo audra, ir aš manau, kad tas prakeiktas Dženkinsas vis dar visu greičiu gainiojasi mane, ir verčiau tegu jis pasisaugo, arba kas nors paprasčiausiai džengtels jam...

- Kas toksai tas Dženkinsas? - paklausiau.

- Pamiršk. Tai nesvarbu. - Už jo pradėjo čirškėti aliejus. Kukurūzo grūdas pokštelėjo - ponk! - į dangčio apačią. - Man reikia eiti pakratyti, Deni. Nori paskelbti tostą ir išgerti ar ne? Man tas pat.

- Gerai, - tariau. - Gal už mus?

Jis nusišypsojo, ir krūtinėje man šiek tiek atlėgo.

- Aha, už mus, geras tostas, Deni. Už mus. Tad už tai, ką?

- Už tai, - pasakiau, ir balsas man kiek prikimo. - Aha, už tai.

Mes susidaužėme skardinėlėmis ir išgėrėme.

Arnis nuėjo prie viryklės ir ėmė kratyti keptuvę, kurioje grūdai sproginėjo vis pašėliau. Nurijau kelis gurkšnius alaus. Tuomet alus man buvo vis dar gana naujas dalykas, ir aš niekad nebuvau juo pasigėręs, nes mėgau tą skonį, o draugai - jų vadas buvo Lenis Barongas - man sakė, kad jeigu tu imsi griuvinėti, svirduliuoti, pavėpusiu veidu liaukoti sau ant marškinių, savaitėm negalėsi pažvelgti į tą gėralą. Deja, nuo to laiko aš sužinojau, kad tai nevisai tiesa.

Bet Arnis maukė lyg nuo sausio pirmosios vėl turėtų būti įvesta prohibicija, išbaigė savo pirmą skardinę dar prieš išsiskrudinant kukurūzams. Jisai sumaigė tuščią skardinėlę, pamerkė man ir pasakė:

- Tik pažiūrėk, kaip įdėsiu to mažojo valkatos subinėn, Deni. - Nesupratau užuominos, tad aš tik bereikšmiškai šyptelėjau, o jis nusviedė skardinėlę šiukšlių dėžės linkui. Atsimušusi į sieną, ta įkrito vidun.

- Du taškai, - pasakiau.

- Teisingai, - tarė jis. - Paduok man dar vieną, gerai?

Padaviau, pagalvodamas - velniai nematė, maniškiai ketino sutikti Naujuosius metus namie, ir jeigu Arnis rimtai nusigers ir atsijungs, galėsiu paskambinti tėčiui į namus. Išgėręs Arnis gali pasakyti dalykų, kokių nepasakytų blaivas, o aš, šiaip ar taip, nenorėjau važiuoti namo Kristinoje.

Bet alus, atrodo, jo nė kiek neveikė. Baigė spraginti kukurūzus, suvertė juos į didelį plastikinį dubenį, ištirpdė pusę pakelio margarino, užpylė jį ant viršaus, pasūdė viską ir pasakė:

- Eime į svetainę ir pažiūrėkim telio. Ką tu į tai?

- Dėl manęs, - pasiėmiau ramentus, įstačiau juos sau po pažąstimis - pastaruoju metu jutau lyg jose formuotųsi nuotrynos - ir pagrabinėjau paimti nuo stalo tris likusias skardinėles alaus.

- Aš sugrįšiu jų, - pasakė Arnis. - Eime. Kol tu dar nieko čia nesudaužei.- Jis man nusišypsojo, ir šią akimirką buvo niekas kitas kaip tik Arnis Kaningemas, ir dargi tiek labai, jog žvelgiant į jį man gnybtelėjo širdį.

Ėjo kažkokia sumauta speciali priešnaujametinė laida. Dainavo Donis ir Merė Osmondai, abu rodydami savo didžiulius baltus dantis draugiška, bet kažkokia rykliška šypsena. Mes palikome televizorių įjungtą ir kalbėjomės. Aš papasakojau Arniui apie gydomosios fizkultūros seansus ir kaip aš darbavausi su svarsčiais, o po dviejų skardinių prisipažinau, kad kartais baiminuos, jog niekad normaliai nebevaikščiosiu. Kad nebežaisiu koledže futbolą manęs nejaudino, bet šitai jaudino. Per visą mano pasakojimą jis ramiai ir užjaučiamai linksėjo.

Galėčiau čia sustoti ir pasakyti jums, kad per visą savo gyvenimą nebuvau praleidęs tokio savotiško vakaro. Laukė ir blogesni dalykai, bet niekas nebuvo taip keista, taip... taip nerišlu. Tartum sėdėtumei kino salėje, kurioje vaizdas ekrane bemaž - bet nevisai - fokusuotas. Kartais jis atrodydavo kaip Arnis, bet kartais būdavo visiškai nepanašus į Arnį. Jis buvo įsigijęs įpročių, kokių anksčiau niekad nebuvau pastebėjęs - nervingai sukiojo automobilio rakčiukus už odos kvadratėlio, prie kurio jie buvo pritvirtinti, treškino krumpliais, retsykiais įsikąsdavo nykščio minkštimą priekiniais dantimis. O dar tas komentaras, kai sviedė savąją alaus skardinėlę, apie dėjimą valkatos subinėn, ir nors jisai sudorojo penkias skardinėles alaus (kai aš baigiau tik savo antrąją), paprasčiausiai išlenkdamas jas vieną po kitos, vis tiek neatrodė apgirtęs.

O įpročiai, kuriuos aš visad siedavau su Arniu, buvo tartum visiškai išnykę: greitas, nervingas timpčiojimas sau už ausies grybelio, kai kalbėdavo, staigiai ištiesiamos ilgos kojos su kiek sukryžiuotomis čiurnomis, įprotis reiškiant linksmumą šnypšti orą pro suspaustas lūpas, o ne tiesiog nusijuokti. Vieną ar dusyk jis iš tiesų taip padarė. Bet dažniau jis parodydavo savo linksmumą šaižiu sukeknojimu, kurį aš siejau su Lebėjumi.

Specialioji laida baigėsi vienuoliktą, ir Arnis perjunginėjo kanalus, kol aptiko šokių vakarą kažkokiame viešbutyje, iš kur jie nuolat persijunginėjo laukan į Laiko Skverą - ten jau buvo susirinkus didžiulė minia. Kad ir ne Gi Lombardas, bet netoli to.

- Tu tikrai nestoji į koledžą? - paklausiau.

- Ne šiais metais. Mudu su Kristina tuoj po išleistuvių patrauksime į Kaliforniją. Į tą aukso pakrantę.

- Taviškiai žino?

Ta mintis jį tartum nustebino.

- Po šimts, ne! Ir tik tu jiems nepasakyk! Man to tiek tereikia, kiek guminio svambalo!

- Ką ten veiksi?

Jis truktelėjo pečiais.

- Paieškosiu darbo, kur taisomi automobiliai. Šį darbą aš išmanau geriau nei bet kokį kitą. - Ir tada jis mane pritrenkė, lyg tarp kitko mesdamas: - Tikiuosi, kad man pavyks įkalbėti Li, jog važiuotų su manimi.

Aš užspringau alumi ir sukosėjau, apsitaškydamas kelnes. Arnis dusyk man stipriai trinktelėjo per nugarą.

- Jau gerai?

- Aha, - vargais negalais išspaudžiau. - Tiesiog papuolė ne į tą gerklę. Arni... jeigu manai, kad ji su tavimi važiuos, tai gyveni svajonių pasaulyje. Ji pildo stojamąsias anketas į koledžą. Gavo jų visą aplanką, vyruti. Ji iš tiesų rimtai apie tai galvoja.

Jo akys tučtuojau susiaurėjo, ir išsigandau, kad alus mane išdavė - pasakiau daugiau negu derėjo.

- Iš kur tu tiek daug žinai apie mano merginą?

Staiga pasijutau lyg didžiuliame minų lauke.

- Ji vien apie tai kalba, Arni. Kai įsivažiuoja, negali jos sustabdyti.

- Drauguži, tu čia nesiterpi, ką, Deni? - Jis atidžiai mane stebėjo įtariai primerktomis akimis. - Juk taip nepasielgtum, a?

- Ne, - sumelavau visiškai ir iki pat galo. - Kaip galima, velniai rautų, apie tai kalbėti.

- Tad iš kur tu tiek daug žinai, ką ji veikia?

- Matausi su ja, - tariau. - Kalbamės apie tave.

- Ji kalba apie mane?

- Aha, truputėlį, - nerūpestingai atsakiau. - Ji man papasakojo, kad judu dėl Kristinos susikirtote.

Taip buvo teisinga atsakyti. Jis atlyžo.

- Mažmožis. Tiesiog menkas kivirčėlis. Ji važiuos su manimi. O Kalifornijoje yra gerų koledžų, jeigu ji norės mokytis. Mudu susituoksime, Deni. Turėsime vaikų, ir panaši mėšliava.

Stengiausi išsaugoti veide neįžvelgiamą kaukę.

- Ar ji apie tai žino?

Jis nusijuokė.

- Anaiptol! Dar ne. Bet sužinos. Aš ją myliu, ir niekas nestos tam skersai kelio. - Juokas nuščiuvo. - Ką ji pasakė dėl Kristinos?

Dar viena mina.

- Sakė, kad jos nemėgsta. Man regis... kad ji galbūt šiek tiek pavyduliauja.

Ir vėl teisingas atsakymas. Jis dar labiau atlyžo.

- Aha, tikrai. Bet ji važiuos, Deni. Tikra meilė nebūna be debesėlio, bet ji važiuos, būk ramus. Jeigu tu vėl ją pamatysi, pasakyk, kad aš paskambinsiu. Aš pasišnekėsiu su ja, kai vėl prasidės mokslas.

Svarsčiau, gal pasakyti jam, kad Li kaip tik dabar Kalifornijoje, paskiau nusprendžiau, jog nereikia. Pagalvojau, ką šis naujas įtarusis Arnis padarytų, jeigu sužinotų, kad aš bučiavau jo merginą, kurią jis manė vesiąs, kad laikiau ją savo glėby... buvau beįsimylįs.

- Pažvelk, Deni! - sušuko Arnis ir parodė į televizorių.

Vėl jie persijungė į Laiko Skverą. Minia buvo milžiniška - ir vis dar didėjo. Laikrodis rodė šiek tiek po pusės dvyliktos. Senieji metai traukėsi.

- Pažvelk į tuos šūdžius! - sukeknojo jisai savo šaižiu, jaudulingu juoku, išbaigė alų ir nulipo apačion atsinešti dar vieno šešių skardinėlių blokelio. Aš sėdėjau krėsle ir mąsčiau apie Velčą ir Repertoną, Trelonį, Stentoną, Vanderbergą, Darnelą. Mąsčiau apie tai, kaip Arnis - ar kas ten iš Arnio buvo tapęs - tvirtai tikėjo, kad juodu su Li turėjo tik menką įsimylėjėlių kivirčėlį ir kad mokslo metams pasibaigus juodu susituoks visai kaip tose saldžiose šaunaus šeštojo dešimtmečio meilės baladėse.

Ir, o Dieve, mane nukrėtė toksai šiurpas.

Mudu sutikome Naujuosius metus.

Arnis surado porą tarškučių ir kambarinių pliaukščių - iš tokių, kurios pokšteli ir pažeria debesį siaurų krepo kaspinėlių. Pakėlėme tostą už 1979-uosius, šnektelėjome apie neutralesnius dalykus, tokius kaip "Filių" liūdna nesėkmė atkrentamosiose ir "Stilerių" šansai pasiekti superfinalą.

Kai dubuo su kukurūzų spragėsiais buvo ištvarkytas iki pat dugno ir išgramdytas, suėmiau save į rankas ir uždaviau klausimą, kurio iki šiol vengiau:

- Arni? Kaip manai, kas nutiko Darnelui?

Jis greitai žvilgtelėjo į mane, paskiau vėl nukreipė akis į televizorių, kur šoko porelės su naujametiniais konfeti plaukuose. Nugėrė dar šiek tiek alaus.

- Žmonės, su kuriais jis varė reikalus, užčiaupė jį, kad nesuspėtų per daug ką nors prišnekėti. Štai kas, manau, nutiko.

- Žmonės, dėl kurių jis dirbo?

- Mes sakydavome, kad Pietų Banda bloga, - tarė Arnis, - bet kolumbiečiai dar blogesni...

- Kas yra tie...

- Kolumbiečiai? - Arnis ciniškai nusijuokė. - Kokaino kaubojai, štai kas yra kolumbiečiai. Vilis tvirtindavo, kad jie nudės tave, jeigu tik pažiūrėsi į kurią nors iš jų moterų netinkamai. O kai kada, jeigu ir pažiūrėsi tinkamai. Galbūt su juo susidorojo kolumbiečiai. Pakankamai šlykščiai, kad tai galėtų būti jie.

- Tu vežiojai Darnelui koką?

Jis truktelėjo pečiais.

- Aš vežiojau Viliui viską. Koką dėl jo vežiau vieną ar du sykius, ir dėkoju Dievui, kad kai mane jie sustabdė, turėjau prie savęs tik neapmokestintas cigaretes. Nutvėrė mane tiesiog su įkalčiais. Bjaurus mėšlas. Bet jeigu situacija būtų ta pati, aš tikriausiai vėl tai padaryčiau. Vilis buvo šlykštus, išpleręs kalės vaikas, bet kai kuriais atžvilgiais savo vietoje. - Jo akys tapo neįžvelgiamos, keistos. - Taip, kai kuriais atžvilgiais buvo savo vietoje. Bet jis per daug žinojo... ir anksčiau ar vėliau būtų ką nors pasakęs. Veikiausiai tai buvo kolumbiečiai. Trenkti tipai.

- Aš tavęs nesuprantu. Ir turbūt tai ne mano reikalas.

Jis pažvelgė į mane, išsišiepė ir mirktelėjo:

- Tai domino principas. Bent buvo taip numatyta. Yra toksai vyriokas Henris Bakas. Jis turėjo užrodyti mane. Aš turėjau užrodyti Vilį. Ir tada - didysis kazino - Vilis turėjo užrodyti žmones iš Pietų, kurie jam pardavinėjo

narkotikus, fejerverkus, cigaretes ir kaušalą. Tai prie tų žmonių Dže... policininkai iš tiesų norėjo prisikasti. Ypač prie kolumbiečių.

- Ir tu manai, kad jie jį nužudė?

Jis abejingai pažvelgė į mane.

- Jie arba Pietų Banda, tikrai. Kas gi kitas?

Aš palingavau galvą.

- Gerai, - tarė jis, - išgerkim dar po skardinėlę, ir aš tave pametėsiu namo. Man buvo smagu, Deni. Tikrai. - Tie žodžiai skambėjo kaip teisybė, bet Arnis niekad nebūtų pakomentavęs: "Man buvo smagu, tikrai". Tik ne ankstesnysis Arnis.

- Aha, man irgi, vyruti.

Jau nebenorėjau alaus, bet vis tiek pasiėmiau dar vieną skardinėlę. Stengiaus atitolinti neišvengiamą akimirką, kai reikės sėstis Kristinon. Šią popietę tai atrodė būtinas žingsnis - pačiam išbandyti to automobilio atmosferą... jeigu ten buvo kokia nors ypatinga atmosfera. Dabar tai atrodė bauginanti ir beprotiška idėja. Mudviejų su Li besirandančių santykių paslaptį jaučiau savo galvoje nelyginant didelį, dūžtamą kiaušinį.

Sakyk, Kristina, ar tu gali skaityti mintis?

Pajutau savo gerkle kylant beprotišką juoką ir nuskandinau jį aluje.

- Klausyk, - tariau, - aš galiu paskambinti savo tėčiui, kad atvažiuotų manęs pasiimti. Jis bus dar neatsigulęs.

- Jokios problemos, - pasakė Arnis. - Nesirūpink, tiesia linija galėčiau nužengti dvi mylias.

- Aš tik pamaniau...

- Kertu lažybų, tu nekantrauji, kad vėl galėtum pats vairuoti, ką?

- Aha, iš tiesų.

- Nėra nieko nuostabiau, kaip sėdėti prie nuosavo automobilio vairo, - pasakė Arnis, ir tada jo kairioji akis mirktelėjo man su išblėsusia seno ištvirkėlio išraiška. - Išskyrus galbūt apželtukę.

Laikas atėjo. Arnis išjungė televizorių, o aš nuklibinkščiavau per virtuvę, įsinėriau į savo senąją slidinėjimo parką, vildamasis, kad Maiklas ir Regina sugrįš iš savo pobūvio ir dar šiek tiek nutęs visą reikalą - galbūt Maiklas užuos iš Arnio alaus kvapą ir pasisiūlys mane pavežėti. Man dar buvo likęs labai ryškus prisiminimas apie aną popietę, kai aš įsmukau prie Kristinos vairo, Arniui nuėjus į Lebėjaus namus derėtis su tuo kalės vaiku.

Arnis išsitraukė iš šaldytuvo dar porą skardinėlių alaus - "kelionei", paaiškino jis. Svarsčiau, ar nepasakius, kad jeigu būdamas paleistas už užstatą užsirautų ant kelių policijos, tikriausiai sėstų už tai, kad vairavo neblaivus. Paskiau nusprendžiau patylėti. Mudu išėjome laukan.

Pirmasis ankstyvas 1979-ųjų rytas buvo giedras ir labai šaltas - toks šaltas, kad garas iš tavo nosies užšąla per kelias sekundes. Sniego pusnys abipus įvažiuojamojo keliuko žėrėjo aibe deimantinių kristalų. Ir jame stovėjo Kristina, jos tamsūs langai buvo apšerkšniję. Stebeilijau į ją. Banda, pasakė Arnis. Pietų Banda arba kolumbiečiai. Skambėjo melodramatiškai, bet įmanomai - ne, daugiau: skambėjo įtikimai. Tačiau Banda šaudydavo žmones,

išstumdavo juos pro langus, pasmaugdavo. Pasak legendos Elas Kaponė* atsikratė vienu žindukliu švino pripildyta beisbolo lazda. Bet varyti automobiliu per kažkokio tipo apsnigtą veją, prasimušti juo pro namo sieną ir įvažiuoti tiesiai svetainėn?

Kolumbiečiai, galbūt. Arnis sakė, kad kolumbiečiai trenkti. Bet šitiek trenkti? Aš taip nemaniau.

Ji spindėjo nuo šviesos iš namo ir žvaigždžių. Ir kas, jeigu tas automobilis buvo ji? Kas, jeigu ji sužinos, kad man ir Li kilę įtarimų? Dar blogiau - kas, jei sužinos, kad mudu susiburkuojame?

- Tau padėti nulipti laiptukais, Deni? - paklausė Arnis, priversdamas mane krūptelti.

- Ne, laiptukus aš įveiksiu. Galėtum man pagelbėti takutyje.

Aš šonu nulipau laiptukais, viena ranka laikydamasis turėklų, kita - savo ramentų. Takutyje paspraudžiau juos sau po pažastimi, nusigavau porą žingsnių ir paskiau paslydau. Bukas skausmas nugrūmėjo aukštyn kairiąja koja - tąja, kuri vis dar buvo niekam tikusi. Arnis prilaikė mane.

- Dėkui, - pasakiau, džiaugdamasis proga kalbėti netvirtu balsu.

- Nėr už ką.

Mes nusigavome iki automobilio, ir Arnis paklausė, ar pajėgsiu įsėsti pats. Pasakiau, kad pajėgsiu. Jis paliko mane vieną ir apėjo apie Kristinos priekį. Pirštinėta ranka įsitvėriau durelių rankenos, ir mane užliejo beviltiškas siaubo ir pasidygėjimo jausmas. Tiktai tuomet aš iš tikrųjų ėmiau tuo tikėti - giliai savo viduje, kur slypi žmogaus esybė. Kadangi pajutau, jog po mano delnu toji rankena gyva. Toks pojūtis, lyg miegotų koks nors gyvas žvėris. Pojūtis nuo durelių rankenos buvo ne kaip nuo chromuoto plieno, o kaip nuo odos. Tartum galėčiau ją sugnybti ir pažadinti žvėrį, kuris pašoks užriaumodamas.

Žvėrį?

Gerai, kokį žvėrį?

Kas tai? Koks nors afritas**? Eilinis automobilis, kuris kažkokiu būdu tapo pavojinga, dvokiančia kažkokio demono buveine? Paslaptingas tebegyvuojančios Lebėjaus asmenybės pasireiškimas, pragariškas užkerėtasis namas, riedantis ant "Goodyear" padangų? Aš nežinojau. Viena tik žinojau, kad buvau išsigandęs, pasibaisėjęs. Maniau, kad aš to neištversiu.

- Ei, tau viskas gerai? - paklausė Arnis. - Pajėgsi pats?

- Pajėgsiu, - kimiai atsakiau, ir nykščiu nuspaudžiau mygtuką po rankena. Atidariau dureles, pasisukau nugara į sėdynę ir nukritau atbulom ant jos, tiesdamas nelanksčią kairiąją koją. Paskiau prilaikydamas įkėliau ją vidun. Tartum keltumei kokį nors baldą. Širdis krūtinėje dunksėjo it mechaninis kūjis. Prisitraukęs užtrenkiau dureles.

Arnis pasuko rakčiuką, ir motoras iškart suburzgė - tartum būtų buvęs karštas, o ne mirtinai įšalęs. Ir mane užgriuvo kvapas, kuris, atrodė kilo iš visur, bet užvis labiausiai iš apmušalų: širdį pykinantis, tirštas, puvėsiškas mirties ir irimo dvokas.

---

* Al Capone - garsus JAV ketvirtojo dešimtmečio gangsteris.

** Arabų mitologijoje piktoji dvasia, demonas.

Nežinau, kaip apie tą kelionę namo, trukusią ne daugiau nei dešimt ar dvylika minučių - jums papasakoti, kad nepalaikytumėt manęs pabėgėliu iš pamišėlių namų. Neįmanoma kalbant apie šį dalyką išlikti objektyviam; vien sėdėdamas čia ir bandydamas tai daryti, juntu mane podraug pilant karštį ir krečiant šaltį, jaučiuosi karščiuojantis ir ligonis. Neįmanoma atskirti, kas buvo realu ir ką galbūt išsigalvojo mano protas; nėra skiriamosios ribos tarp objektyvaus ir subjektyvaus, tarp tiesos ir įbaugintos sąmonės haliucinacijų. Tačiau tai nebuvo girtumas; jeigu jau ne dėl nieko kito, tai dėl to galiu jus užtikrinti. Nors ir buvau nuo alaus vidutiniškai apsinešęs, šitai tuoj pat išgaravo. Kas po to sekė, buvo blaivių blaiviausia turnė po prakeiktųjų šalį.

Pirmiausia, mes sugrįžome atgal laike.

Kurį laiką vairavo visai ne Arnis, o Lebėjus - pūvantis ir dvokiantis kapu, perpus skeletas, perpus pūvančios, iškorijusios mėsos. Nuo apykaklės viršun tingiai rangėsi kirmelės. Girdėjau žemą dūzgesį ir iš pradžių pamaniau, kad trumpina kuri nors iš prietaisų panelio indikatorinių lempučių. Ir tik paskiau man ėmė aiškėti, kad šis garsas paeina nuo besirausiančių jo kūne musių. Žinoma, buvo žiema, bet...

Kartais atrodė, kad su mumis automobilyje esama ir kitų žmonių. Žvilgtelėjau viršun į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir išvydau vaškinę moters figūrą, spoksančią į mane spindinčiomis, blyksinčiomis medžioklės trofėjaus iškamšos akimis. Jos plaukai buvo apkirpti šeštojo dešimtmečio mada kaip pažo. Skruostai atrodė ryškiai paraudoninti, ir aš prisiminiau, kad apsinuodijimas geležies viendeginiu neva suteikia gyvybės ir sveikos veido spalvos iliuziją. Vėliau aš darsyk žvilgtelėjau į veidrodėlį ir lyg išvydau ten ant užpakalinės sėdynės mergytę, pajuodusiu nuo uždusimo veiduku, išsprogusiomis akimis nelyginant stipriai suspausto kimšto žvėriuko. Aš stipriai užmerkiau akis ir kai vėl atsimerkiau, užpakalinio vaizdo veidrodėlyje atsirado Badis Repertonas ir Ričis Trelonis. Ant Badžio burnos, smakro, kaklo ir marškinių buvo sukrešėjęs kraujas. Ričis panėšėjo į nuodėgulį, bet jo akys buvo gyvos ir nuovokios.

Pamažu Badis ištiesė pajuodusią ranką. Joje jis laikė butelį “Texas Driver”.

Aš vėl užsimerkiau. Po to daugiau nebežiūrėjau į užpakalinio vaizdo veidrodėlį.

Prisimenu rokenrolą per radiją: Dajanas ir “Belmonts”, Ernis K-Dou, “Royal Teens”, Bobis Raidelas (“O, Bobi, o... kaip viskas puiku... mokyklon linksmon mes eisim kartu...)

Prisimenu, kad kurį laiką tartum nuo užpakalinio vaizdo veidrodėlio kabojo plastikiniai buteliai, paskiau - kūdikio bateliai, galiausiai nebeliko nei vienų, nei kitų.

O labiausiai aš prisimenu nusitvėręs minties, kad tie dalykai, tokie kaip pūvančio kūno dvokas ir apipelijię apmušalai, tebuvo mano vaizduotėje - kad jie buvo ne daugiau kaip miražai, aplankantys rūkančiojo opijų sąmonę.

Aš buvau nelyginant kažkas toks, kuris stipriai apdujęs nuo narkotikų, bando racionaliai kalbėtis su normaliu žmogumi. Kadangi mudu su Arniu iš tikrųjų kalbėjomės; aš tai prisimenu, tiktai neprisimenu apie ką. Aš palaikiau pokalbį. Mano balsas buvo normalus. Atsakinėjau į klausimus. Ir tos dešimt ar dvylika minučių tartum tęsėsi valandas.

Aš jau jums sakiau, kad neįmanoma išlikti objektyviam kalbant apie šią kelionę; jeigu ir buvo kokia nors logiška įvykių seka, tai man ji dabar nežinoma, užblokuota. Toji kelionė per šaltą juodą naktį buvo nelyginant pasivažinėjimas pragaro bulvaru. Aš neprisimenu visko, kas atsitiko, bet prisimenu daugiau negu norėčiau. Mes išslinkome atbulomis į gatvę ir atsidūrėme beprotiškame siaubų paviljono pasaulyje, kur visi šiurpai buvo tikri.

Jau minėjau, kad mes sugrįžome atgal laike, bet ar iš tikrųjų? Šių dienų Libertivilio gatvės tebesidriekė čia, bet jos atrodė kaip uždėtos kitos plonos plėvelės antsluoksnis - tartum aštuntojo dešimtmečio pabaigos Libertivilis buvo nupieštas ant sviestinio popieriaus ir užklotas viršum laiko, kuris buvo kažkaip realesnis, ir aš jaučiau tą laiką tiesiant savo negyvas rankas, bandant mus sugriebti ir amžiams įtraukti į save. Arnis stabtelėdavo prie sankryžų, kur būtų turėjęs būti mūsų pirmumas; per kitas, kur degdavo raudona šviesa, jis ramiai pravairuodavo Kristiną, netgi nesulėtindamas. Pagrindinėje gatvėje aš išvydau Šipstado juvelyrinę parduotuvę ir Pakrantės teatrą, abu nugriautus 1972-aisiais, atlaisvinant vietą naujajam Pensilvanijos prekybos bankui. Automobiliai, stovintys gatvių pakraščiuose - šen bei ten didesnėmis grupelėmis prie namų, kur vyko Naujųjų metų pobūviai - atrodė pagaminti anksčiau nei prieš 60-uosius... ar anksčiau nei prieš 58-uosius metus. Ilgi apvalialangiai “Biuikai”. “De Soto Fairlaito” universalas su mėlynu išilgai viso kėbulo įspaudu, atrodančio it patikros žymė. 57-ųjų “Dodž Lanceris”, keturių durų, nenudengiamu viršum. “Ford Ferleinai” su savo charakteringais užpakaliniais žibintais, kiekvienas it gulinti ant šono didelė kolona. “Pontiakas”, kurių priekinės grotelės dar nebuvo perskirtos. “Rambleriai”, “Pakardai”, keletas smailianosių “Stadebekerių” ir sykį - fantastiškas ir naujas “Edselis”.

- Taip, šie metai bus geresni, - pasakė Arnis. Žvilgtelėjau į jį. Jis kėlė sau prie lūpų skardinėlę alaus, ir jai dar neatsidūrus tenai, jo veidas tapo Lebėjaus - pūvančia fizionomija iš siaubo komikso. Pirštai, laikantys skardinėlę, buvo vien kaulai. Prisiekiu jums, jie buvo vien kaulai. O kelnės rėmėsi mažne plokščiai į sėdynę, tartum dengdamos tik šluotkočius.

- Nejaugi? - tariau, stengdamasis alsuoti kuo paviršutiniškiau ir neuždusti nuo dvokiančių, kvapą gniaužiančių automobilio miazmų.

- Taip, - pasakė Lebėjus, tik dabar tai vėl buvo Arnis, ir kai mes sustojome prie “Stop” ženklo, išvydau pro šalį prašaunant 77-ųjų “Kamarą”. - Viena, ko prašau tavęs - tai, kad tu nors kiek laikytumei mano pusę, Deni. Nesiduok mano motinai įtraukiamas į šį mėšlą. Viskas susiklostys. - Jis vėl pavirto Lebėjumi, nuo minties, kad visa susiklostys, vypsančiu belūpe nekintama šypsena. Smegenys man susiūbavo. Tikrai, turėjau netrukus suklikti iš siaubo.

Nuleidau akis nuo to baisaus nevisveidžio ir išvydau tai, ką buvo mačiusi Li: prietaisų panelio švieselės buvo visai ne švieselės, o į mane spoksančios žalios liuminescuojančios akys.

Kažkurioje vietoje košmaras baigėsi. Mūdu sustojome prie šaligatvio miesto dalyje, kurios netgi neatpažinau, dalyje, kurios, galėčiau prisiekti, niekad anksčiau nebuvau regėjęs. Visur stovėjo tamsūs tipinės statybos vienodi namai, kai kurie jų trim ketvirtadaliais užbaigti, kai kurie - nedaugiau kaip karkasai. Pavažiavus pusę kvartalo, Kristinos žibintai apšvietė skydą, kuriame buvo užrašyta:

MEIPLVĖJAUS VALDOS
VIENINTELIAI PARDAVĖJAI -
LIBERTIVILIO NEKILNOJAMOJO TURTO AGENTAI
Gera vieta įkurdinti JŪSŲ šeimai
Pagalvokite apie tai!

- Na, štai ir atvažiavome, - tarė Arnis. - Ar pajėgsi vienas įveikti šaligatvį, žmogau?

Dvejodamas apsidairiau po šią dyką, apsnigtą statybvietę ir linktelėjau. Geriau čia, vienam su ramentais negu tame baisiame automobilyje. Jutau savo veide plačią plastikinę šypseną.

- Žinoma. Dėkui.

- Neprakaituok, - tarė Arnis. Jis išbaigė savo alų, o Lebėjus nusviedė skardinėlę į šiukšlių maišelį.

- Dar vienas negyvas kareivis.

- Aha, - pasakiau. - Laimingų Naujųjų metų. - Aš pagrabinėjau rankenėlės ir atidariau dureles. Baiminaus, ar pajėgsiu išlipti, ar mano drebančios rankos nulaikys ramentus.

Į mane išsišiepęs žvelgė Lebėjus.

- Tik laikyk mano pusę, Deni, - pasakė jis. - Juk žinai, kas nutinka šūdžiams, kurie ne mano pusėje.

- Taip, - sukuždėjau. Kur gi ne. Žinojau.

Aš iškėliau laukan savo ramentus ir pasikėliau ant jų, nebodamas ledo, kuris galėjo būti po sniegu. Jie mane išlaikė. Ir iškart pasaulis plaukdamas, sukdamasis pasikeitė. Užsižiebė šviesos - bet, žinoma, jos visąlaik tenai buvo. Mano šeima persikėlė į Meiplvėjaus valdas 1959-ųjų birželį, metus prieš man gimstant. Mes vis dar čia tebegyvenome, bet šis rajonas 1963-aisiais ar 1964-aisiais liovėsi buvęs žinomas kaip Meiplvėjaus valdos.

Išlipęs iš automobilio, aš žvelgiau į savo paties namus savo paties visiškai normalioje gatvėje - tiesiog dar viena Libertivilio dalis.

Atsigręžęs pažvelgiau į Arnį, bemaž tikėdamasis vėl išvysti Lebėjų - taksistą iš pragaro su jo nakties užkluptais seniai mirusiais keleiviais.

Bet čia buvo tik Arnis, vilkintis mokykline striuke su išsiuvinėtu viršum kairiosios viršutinės kišenėlės savo vardu, Arnis, atrodantis pernelyg išblyškęs ir pernelyg vienišas. Arnis su įremta į tarpukojį alaus skardinėle.

- Labanakt, vyruti.

- Labanakt, - atsakiau. - Būk atsargus, važiuodamas namo. Juk nenori, kad tave nutvertų policija.

- Nenutvers, - pasakė jis. - Tai tu būk atsargus.

Aš užtrenkiau dureles. Mano siaubą pakeitė gilus ir baisus sielvartas - tartum jis būtų buvęs palaidotas. Palaidotas gyvas. Stebėjau Kristiną pajudant nuo šaligatvio ir nutolstant gatve. Stebėjau, kol ji užsuko už kampo ir dingo iš akių. Paskiau leidausi takučiu namų link. Takutis buvo švarus. Rūpindamasis manimi, tėtis išbarstė ant jo didžiumą dešimtsvario pako druskos.

Buvau nusigavęs jau tris ketvirtadalius kelio iki durų, kai mane it dūmai apgaubė pilkuma, ir aš turėjau sustoti, nuleisti galvą ir pasistengti išsilaikyti ant kojų. Dar to trūko, pagalvojau lyg per ūkus, kad čia nualpčiau ir negyvai sušalčiau ant savo paties takučio, kur kadais mudu su Arniu žaisdavome “klases”, akmenėliais ir gaudynėm.

Galiausiai, pamažėle, pilkuma ėmė skaidrėti. Pajutau liemenį apkabinant kažkieno ranką. Tai buvo tėtis, su chalatu ir šlepetėmis.

- Deni, ar gerai jautiesi?

Ar gerai jaučiausi? Juk buvau parvežtas namo lavono.

- Aha, - pasakiau. - Kiek susvaigo galva. Eikim vidun. Nušalsi pautus.

Jis užlipo laipteliais kartu su manimi, vis dar apsikabinęs mane per liemenį. Aš džiaugiausi šia parama.

- Ar mama dar nemiega? - paklausiau.

- Ne, ji sutiko Naujuosius metus, o paskiau kartu su Ele nuėjo miegoti. Tu girtas, Deni?

- Ne.

- Nekaip atrodai, - pasakė jis, užtrenkdamas paskui mane duris.

Iš manęs išsiveržė beprotiškas, šaižus juokelis ir viskas vėl nutilo... bet šįsyk trumpam. Kai atsigavau, jis didžiai susirūpinęs žvelgė į mane.

- Kas ten atsitiko?

- Tėt...

- Deni, pasakyk man!

- Tėt, aš negaliu.

- Kas jam yra? Kas negerai dėl jo, Deni?

Aš tik papurčiau galvą, ir ne dėl viso to pamišėliškumo ar iš baimės dėl savęs. Dabar aš bijojau dėl jų visų - savo tėčio, mamos, Eleinos, Li tėvų. Bijojau šaltai, sveiku protu.

Tik laikyk mano pusę, Deni. Juk žinai, kas atsitinka šūdžiams, kurie ne mano pusėje.

Ar iš tiesų tai girdėjau?

O gal tai tik nuskambėjo mano mintyse?

Tėvas tebežvelgė į mane.

- Aš negaliu.

- Gerai, - pasakė jis. - Kol kas. Bent aš taip spėju. Bet man reikia žinoti vieną dalyką, Deni, ir aš noriu, kad man pasakytum. Ar turi nors kokį pagrindą manyti, kad Arnis kažkokiu būdu susijęs su Darnelo ir tų vaikinų mirtimis?

Pagalvojau apie Lebėjaus pūvantį išsišiepusį veidą, subliuškusias kelnes su išsišovusiais kažkuo, kas galėjo būti tik kaulai.

- Ne, - pasakiau, ir tai buvo beveik tiesa. - Ne Arnis.

- Gerai, - tarė jis. - Padėti tau užlipti laiptais?

- Pajėgsiu vienas. Eik ir tu atsigulk, tėti.

- Aha, einu. Laimingų Naujųjų metų, Deni - ir jeigu nori dar ką man pasakyti, aš vis dar čia.

- Nėra, ką pasakyti, - gyniaus.

Neturiu, ką galėčiau pasakyti.

- Kažkaip aš tuo abejoju, - jis palingavo galvą.

Aš užlipau viršun ir atsiguliau į lovą, palikdamas degančią šviesą. Nė kiek nemiegojau. Tai buvo ilgiausia naktis mano gyvenime, ir keletą sykių man kilo noras atsikelti ir nueiti pas mamą ir tėtį, kaip aš tai darydavau būdamas mažas. Sykį iš tiesų jau buvau besikeliąs iš lovos ir besigrabaliojąs ramentų. Ir vėl atsiguliau. Bijojaus dėl jų visų, taip, tikrai. Bet ne tai buvo blogiausia. Jau nebe tai.

Aš bijojau, kad netenku proto. Ir tai buvo blogiausia.

Saulė jau spygsojo iš už horizonto, kai aš galiausiai užmerkiau akis ir neramiai nusnūdau tris ar keturias valandas. Ir kai atsibudau, mano protas jau bandė išsigydyti nuo nerealumo. Mano problema buvo ta, kad aš paprasčiausiai toliau negalėjau suteikti sau malonumo klausytis šios užliūliuojančios dainos. Natos galutinai išskydo.

46 / Vėl Džordžas Lebėjus

Ką gi - stop staiga ant bėgių
Man tąnakt mašina.
Nors bandžiau išnešt sugriebęs -
Grįžai tu tekina.

- Markas Diningas

Penktadienį, sausio 5-ąją, gavau nuo Ričardo Makandleso, Libertivilio Amerikos Legiono būstinės sekretoriaus, atvirutę. Antroje jos pusėje minkštu pieštuku buvo užrašytas Džordžo Lebėjaus namų adresas Paredais Folse, Ohajo valstijoje. Beveik visą dieną nešiojaus atvirutę užpakalinėje kelnių kišenėje, kartais ją išsitraukdamas ir apžiūrinėdamas. Nenorėjau jam skambinti; nenorėjau vėl kalbėtis su juo apie pamišėlį jo brolį Rolandą; nenorėjau toliau dalyvauti visoje šioje beprotybėje.

Tą vakarą mano tėvas ir motina kartu su Ele, kuri norėjo išleisti dalį savo kalėdinių pinigų naujoms kalnų slidėms, išvažiavo į Monrovilio prekybos centrą. Po pusvalandžio aš pasiėmiau telefoną ir pasidėjau prieš save Makandleso atvirutę. Paskambinęs tarpmiestinėn sužinojau Paredais Folso, kuris buvo vakarų Ohajuje, kodą - 513. Kiek pagalvojęs paskambinau 513-

osios srities informacijai ir sužinojau Lebėjaus numerį. Užsirašiau jį ant atvirutės, vėl stabtelėjau pagalvoti - šįsyk pauzė buvo ilgesnė - ir paskiau trečiusyk paėmiau į rankas telefoną. Surinkau pusę Lebėjaus numerio ir padėjau ragelį. Teužsikruša, pagalvojau, pritvinkęs nervingos pagiežos, kokios negalėjau prisiminti jautęs kada nors anksčiau. Gana, daugiau negu gana, tad teužsikruša, neskambinsiu jam. Su tuo baigta, aš nusiplaunu rankas nuo viso to sušikto jovalo. Lai prasmenga jis pragaran su savuoju automobiliu. Teužsikruša.

- Teužsikruša, - sukuždėjau ir pasitraukiau nuo telefono, kol sąžinė nepradėjo vėl mane graužti. Užlipau viršun, nusiprausiau su kempine ir atsiguliau lovon. Kai maniškiai ir Elė sugrįžo, jau buvau kietai įmigęs ir tąnakt miegojau ilgai ir gerai. Puikus dalykas, nes jau seniai aš taip gerai nemiegojau. Labai seniai.

Kol miegojau, kažkoks žmogus - ar daiktas - užmušė Rudolfą Dženkinsą iš Pensilvanijos valstijos policijos. Tai aptikau aprašyta laikrašty, kai kitąryt atsikėliau. TYRUSYSIS DARNELO BYLĄ NUŽUDYTAS NETOLIESE BLEIRSVILIO, rėkė antraštė.

Mano tėvas viršuje prausėsi po dušu; Elė su dviem draugėmis verandoje krizeno ir kvaknojo, lošdamos "Monopolį"; mano motina siuvamajame kambaryje kūrė vieną iš savo istorijų. Aš vienas sėdėjau prie stalo, priblokštas ir išsigandęs. Staiga man dingtelėjo, kad rytoj iš Kalifornijos sugrįžta Li ir jos šeima, poryt vėl prasideda mokslas, ir jeigu Arnis (ar Lebėjus) neapsigalvos, ji bus energingai persekiojama.

Aš pamažu nustūmiau į šalį plaktą kiaušinienę, kurią buvau sau sutaisęs. Valgyti nebenorėjau. Praeitą naktį atrodė neįmanoma nustumti nuo savęs visą tą grėsmingą ir nepaaiškinamą reikalą su Kristina tiek pat lengvai, kaip nustūmiau nuo savęs pusrytį. Dabar aš stebėjaus, kaip galėjau būti toks naivus.

Apie Dženkinsą Arnis užsiminė Naujųjų metų naktį. Negalėjau savęs apgaudinėti, kad šito nebuvo. Laikraštis rašė, kad jis buvo tas žmogus, kuriam buvo pavesta tirti Vilio Darnelo bylos dalį, susijusią su Pensilvanija, ir davė suprasti, kad už žmogžudystės slepiasi kažkokia nežinoma nusikaltėlių organizacija. Pietų Banda, pasakytų Arnis.

Aš maniau ką kita.

Beprotiškai sulamdytas automobilis buvo aptiktas nustumtas nuo nuošalaus kaimo kelio

(Tas prakeiktas Dženkinsas vis dar visu greičiu gainiojasi mane, ir verčiau tegu jis pasisaugo arba kas nors paprasčiausiai džengtelės jam... Tik laikyk mano pusę, Deni, tu juk žinai, kas nutinka šūdžiams, kurie ne mano pusėje...)

su Dženkinsu vis dar viduje.

Kai buvo užmuštas Repertonas ir jo draugeliai, Arnis žaidė šachmatais Filėje. Kai buvo užmuštas Darnelas, jis viešėjo su savo tėvais Ligonjere pas gimines. Geležinis alibi. Veikiausiai turės dar vieną dėl Dženkinso. Septynios - jau septynios mirtys, sudarančios mirtiną žiedą apie Arnį Kaningemą

ir Kristiną. Policija tikrai galėjo tai pamatyti; net neregys negalėtų nepastebėti tokios aiškios motyvacijos grandinės. Bet laikraštyje nerašoma, kad kas nors "padeda policijai vesti tyrimą", kaip šitai delikačiai pateikia britai.

Žinoma, policija nepratusi paprasčiausiai pateikti laikraščiams visą savo informaciją. Aš tai žinojau, bet visais savo instinktais nujaučiau, kad valstijos kopai rimtai nesidomi Arniu dėl šios paskutiniosios automobilinės žmogžudystės.

Jis buvo švarus.

Ką Dženkinsas matė užpakalyje savęs tame kaimo kelyje už Bleirsvilio ribų? Raudonai baltą automobilį, pagalvojau. Galbūt tuščią, o gal vairuojamą lavono.

Į mane padvelkė kapo šalčiu, rankos pašiurpo žąsies oda.

Septyni žmonės žuvo.

Tai turėjo baigtis. Jeigu ne dėl kokios nors kitos priežasties, tai galbūt vien todėl, jog žudyti tampa įpročiu. Jeigu Maiklas ir Regina nesutiks su Arnio kalifornietiškais planais, bet kuris iš jų arba abu gali tapti kitomis aukomis. Tarkime, ateinantį antradienį per trečiąją pertrauką studijų salėje jis prisiartins prie Li ir paprašys šią, kad už jo tekėtų, o Li paprasčiausiai nesutiks? Ką ji galėtų išvysti dirbantį tuščia eiga prie šaligatvio, grįždama tą popietę namo?

Dieve brangus, mane apėmė baimė.

Pro duris įkišo galvą motina.

- Deni, tu nevalgai?

Aš kilstelėjau akis.

- Užsiskaičiau laikraštį. Turbūt nesu toks alkanas, mam.

- Privalai gerai maitintis, antraip nepasveiksi. Išvirti tau avižienės?

Nuo šios minties skrandis man persivertė, bet aš nusišypsojau ir papurčiau galvą.

- Ne... bet aš daug valgysiu per priešpiečius.

- Pažadi?

- Pažadu.

- Deni, ar tu gerai jautiesi? Pastaruoju metu atrodai toks pavargęs ir sunykęs.

- Man viskas gerai, mam. - Dar plačiau nusišypsojau, kad jai parodyčiau, kaip puikiai jaučiuosi, ir paskiau man iškilo vaizdas, kaip ji išlipa iš savo mėlynojo "Relianto" prie Monrovilio Prekybos centro, o dviem eilėm toliau - tuščia eiga dirba baltai raudonas automobilis. Regėjau ją praeinant su kabančiu ant peties rankinuku pro jį, regėjau Kristinos pavarų svirtį staiga nuslenkant į padėtį EIGA...

- Tikrai? Koja tavęs nekankina, ką?

- Ne.

- Išgėrei savųjų vitaminų?

- Taip.

- O erškėtuogių?

Aš pratrūkau juoktis. Mirksnį ji atrodė susierzinus, paskiau nusišypsojo.

- Esi atsikalbinčius, Deni Gilderi, - pasakė ji savo puikiu airišku akcentu (o jis gana geras, kadangi jos mama kilus iš senosios žemelės), - niekaip ta-

vęs nepaimsi. - Ji sugrįžo į siuvamąjį kambarį, ir netrukus prasidėjo netolygios jos rašomosios mašinėlės papliūpos.

Vėl paėmiau laikraštį ir pažvelgiau į sulamdyto Dženkinso automobilio fotografiją. MIRTIES AUTOMOBILIS - skelbė užrašas po ja.

O jeigu pažiūrėtume taip, pagalvojau: Dženkinsą domino kur kas daugiau negu sužinoti, kas parduodavo Viliui Darnelui fejerverkus ir cigaretes. Dženkinsas yra valstijos detektyvas, o valstijos detektyvai tuo pat metu tiria daugiau nei vieną bylą. Galbūt jis bandė sužinoti, kas užmušė Mūčį Velčą. Arba jis galėjo...

Aš ant ramentų nuklibinkščiavau iki siuvamojo kambario ir pasibeldžiau.

- Aha?

- Atleisk, kad tave trukdau, mam...

- Nebūk kvailutis, Deni.

- Ar šiandien važiuoji į miestą?

- Galimas daiktas. O ką?

- Norėčiau nuvažiuoti į biblioteką.

Tą šeštadienio popietę apie trečią vėl pradėjo snigti. Man šiek tiek įsiskaudėjo galva nuo mikrofilmų skaitymo projektoriaus ekrane, bet suradau, ko ieškojau. Uoslė man rodė į pinigus - nepasakyčiau, kad tai buvo koks nors įstabus intuityvus šuolis.

Taip, Dženkinso būta atsakingo už tyrimą eismo įvykio, per kurį buvo užmuštas Mūčis Velčas, o vairuotojas pabėgo... taip pat atsakingo už tyrimą, aiškinantis, kas nutiko Repertonui, Treloniui ir Bobiui Stentonui. Būtų buvęs kvailas kopas, jeigu tarp to, kas dėjosi, nebūtų perskaitęs Arnio vardo.

Aš atsilošiau krėsle, išjungiau mikrofilmų projektorių ir užsimerkiau. Minutėlę pamėginau pats pabūti Dženkinsu. Jis įtaria Arnį esant susijusį su žmogžudystėmis. Ar jis įtaria Kristiną? Galbūt. Televizijos detektyviniuose šou jie visados puikiai identifikuoja ginklus, rašomąsias mašinėles, kuriomis buvo atspausdinti reikalaujantys išpirkos rašteliai, ir automobilius, kuriais buvo partrenktas žmogus ir paskiau pasišalinta iš įvykio vietos. Galbūt padedami dažų dalelyčių, įbrėžimų...

Paskiau pasitaiko galimybė demaskuoti Darnelą. Dženkinsui tai tiesiog puiku. Garažas bus uždarytas ir visam, kas ten yra, paskirtas areštas. Galbūt Dženkinsas įtaria...

Ką?

Dar stipriau įtempiau vaizduotę. Tarkim, esu kopas. Aš tikiu pagrįstais atsakymais, blaivais atsakymais, rutininiais atsakymais. Tad ką aš įtariu? Po mirksnio man nušvito.

Žinoma, esant bendrininką. Aš įtariu esant bendrininką. Privalo būti bendrininkas. Joks sveiko proto žmogus neįtars, kad automobilis tai daro patsai savaime. Taigi?..

Taigi, kai garažas uždaromas, Dženkinsas atsigabena geriausius technikus ir laborantus, kokius tik gali surasti. Jie apžiūri Kristiną nuo priekio iki galo, ieškodami įkalčių to, kas įvyko. Samprotaudamas taip, kaip Dženkin-

sas būtų samprotavęs - bent bandydamas tai daryti - esu įsitikinęs, kad turi būti kokių nors įkalčių. Trenktis į žmogų - ne tas pat, kas trenktis į pūkinę pagalvę. O juolab - trenktis į medinį barjerą Skvantik Hilse.

Tad ką jie suranda, tie automobilinių žmogžudysčių ekspertai?

Ogi nieko.

Nesuranda jokių įlinkių, jokių delikačių padažymų, jokių kraujo dėmių. Nesuranda įsiskverbusių rudų dažų dalelyčių nuo sulaužytojo Skvantik Hilso kelio barjero. Trumpai drūtai, Dženkinsas nesuranda absoliučiai jokių įrodymų, kad Kristina pasinaudota bet kuriame nusikaltime. O dabar peršokime prie Darnelo nužudymo. Ar kitą dieną po to Dženkinsas nuskuba į garažą patikrinti Kristinos? Juo dėtas, aš taip pasielgčiau. Namo siena - irgi ne pūkinė pagalvė, tad automobilis, ką tik prasimušęs pro ją kiaurai, turėjo būti gerokai aplamdytas ir per naktį paprasčiausiai to nebuvo įmanoma atitaisyti. O kai jis tenai nukanka, ką aptinka?

Tiktai Kristiną, netgi be mažiausio įlenkimėlio.

Tai vedė prie kitos dedukcijos - tos, kuria paaiškinama, kodėl Dženkinsas niekad neįsakė stebėti automobilį. Nepajėgiau to suprasti, nes jis juk turėjo įtarti, kad čia įsivėlus Kristina. Bet galų gale jį valdė logika, kuri galbūt ir pražudė. Dženkinsas neįsakė jos stebėti, nes Kristinos alibi, nors ir nebylus, buvo toks pat geležinis kaip ir jos savininko. Jeigu Dženkinsas apžiūrėjo Kristiną iškart po Vilio Darnelo nužudymo, tai tikriausiai priėjo išvadą, kad automobilis čia nieko dėtas, kad ir kokie įtikinami buvo įkalčiai, nurodantys atvirkščiai.

Ant jos nė įdrėskimėlio. O kodėl taip? Paprasčiausiai, Dženkinsas nežinojo visų faktų. Prisiminiau atgal besisukantį hodometrą ir Arnio žodžius: tik nikis. Prisiminiau priekinio stiklo įtrūkių raizgalynę, kurie tartum mažėjo ir traukėsi vidun - lyg irgi būtų bėgę atgalios. Prisiminiau pakeistas kaip papuola dalis, kurios atrodė įstatytos be jokio ryšio ar tvarkos. O galiausiai aš prisiminiau savo košmarišką sekmadienio nakties kelionę namo - grupeles senų automobilių, stovinčių prie šaligatvių ties namais, kur vyko pobūviai, ir atrodančių kaip nauji, vėl tokį pat kaip buvo Pakrantės teatrą visu savo geltonų plytų tvirtumu, pusiau užstatytą gyvenamąjį kvartalą, kuris prieš dvidešimtį metų buvo užbaigtas ir apgyvendintas Libertivilio priemiesteičių.

Tik nikis.

Pamaniau, kad Rudolfą Dženkinsą iš tikrųjų nužudė kaip tik tai, jog jis nežinojo apie tą nikį.

Nes pažiūrėkite: jeigu pakankamai ilgai turi nuosavą automobilį, dalys susidėvi, nesvarbu, kaip gerai jį prižiūri, ir jos išeina iš rikiuotės be jokios tvarkos. Automobilis nuvažiuoja nuo surenkamojo konvejerio kaip naujagimis, ir kaip naujagimis jis pradeda riedėti žemyn metų vorele. Žiūrėk, tai nutrūkęs diržėlis nusodina akumuliatorių, tai sulūžta traukė, tai subyra koks nors guolis. Užstringa karbiuratoriaus plūdė, sprogsta padanga, užtrumpina elektros grandinė, pradeda šiurti apmušalai.

Tai tartum filme. Ir jeigu galėtum sukti filmą atgal...

- Ar dar ką nors užsakysite, sere? - paklausė už manęs bibliotekos registratorius, ir aš mažne riktelėjau iš netikėtumo.

Mama laukė manęs pagrindiniame vestibiulyje, ir beveik visą kelią namo ji tauškė apie savo kūrybą ir naujus užsiėmimus, o tai buvo disko šokiai. Aš linkčiojau ir daugeliu atveju pataikydavau atsakinėti. Ir mąsčiau apie tai, kad jeigu Dženkinsas iš tiesų atsiveže savuosius technikus, savuosius didžiai patyrusius automobilių specialistus iš Harisbergo, šie tikriausiai ieškodami adatos nepastebėjo dramblio. Vis dėlto negalėjau jų smerkti. Juk automobiliai paprasčiausiai nesisuka atgalios kaip filmai. Ir juk nėra tokių dalykų kaip vaiduokliai, sugrįžėliai iš kapų ar demonai, užkonservuoti "Quaker State" variklinėje alyvoje.

Jeigu tiki vienu, turi tikėti viskuo, pagalvojau ir nusipurčiau.

- Įjungti šildytuvą, Deni? - gyvai paklausė mama.

- Ar nebūtų sunku, mam?

Aš pagalvojau apie Li, kuri turėjo rytoj sugrįžti. Apie Li, jos mielą veiduką (paryškintą tų įkypų, mažne žiaurių skruostikaulių), jos jauną ir saldžiai nuostabią figūrą, dar nesugadintą laiko ir svorio; kaip tasai senų laikų "Plimutas", 1957-aisiais išriedėjęs iš Detroito ant tralo, ji buvo - tam tikra prasme - dar su garantija. Paskiau pagalvojau apie Lebėjų, kuris nemiręs, ir pagalvojau apie jo aistrą (bet ar tai buvo aistra? O gal tik poreikis viską gadinti?). Pagalvojau apie Arnį, su ramiu tikrumu sakantį, kad juodu susituoks. Ir tada su bejėgišku aiškumu įsivaizdavau jų vestuvinę naktį. Įsivaizdavau ją žvelgiant kažkokiame motelyje į kambario tamsą ir išvystant viršum savęs pūvantį, išsišiepusį lavoną. Girdėjau jos klyksmus, o tuo metu Kristina - Kristina, vis dar išpuošta krepo kaspinais ir prilipintais ženkliukais KĄ TIK SUSITUOKĘ - ištikimai laukia anapus uždarytų ir užrakintų durų. Kristina - ar toji baisi moteriška jėga, teikianti jai gyvybės - žinos, kad Li ilgai netemps... ir kad ji, Kristina, tebebus čia, kai Li jau nebebus.

Užsimerkiau, norėdamas atsitverti nuo tų vaizdų, tačiau jie tik dar labiau paryškėjo.

Visa prasidėjo nuo to, kad Li panoro Arnio ir toliau gana logiškai pažengė tenlink, jog dabar savo ruožtu jos norėjo Arnis. Tačiau ties čia šitai nesustojo, tiesa? Nes dabar Lebėjus turėjo Arnį... ir jis norėjo Li.

Bet jis jos negaus. Ne, kiek tai priklausys nuo manęs.

Tą vakarą aš paskambinau Džordžui Lebėjui.

- Taip, misteri Gilderi, - pasakė jis. Jo balsas buvo susenęs, dar labiau pavargęs. - Aš gerai jus prisimenu. Iškankinau jus savo kalbomis priešais pačio prasčiausio visame pasaulyje motelio numerį. Kuo galiu padėti? - Jo tonas buvo toks, tartum tikėtųsi, jog daug iš jo nepareikalausiu.

Aš dvejojau. Nejau jam pasakysiu, kad jo brolis prisikėlė iš numirusių? Kad netgi kopas nepajėgė padaryti galą jo neapykantai šūdžiams? Nejau pasakysiu, kad jis užvaldė mano draugą, išsirinko jį taip pat neklystamai, kaip Arnis išsirinko Kristiną? Ar mes turėsime kalbėtis apie mirtingumą, laiką ir apkartusią meilę?

- Misteri Gilderi? Ar kalbėsite?

- Aš turiu problemą, misteri Lebėjau. Ir nežinau, kaip geriau ją išdėstyti. Tai liečia jūsų brolį.

Ir tada jo balse suskambo kažkokia nauja gaidelė, kažkokia tramdoma įtampa.

- Nesuprantu, kokia problema, susijusi su juo, galėtų jums iškilti. Rolis juk miręs.

- Tas ir dalykas. - Dabar aš nebepajėgiau sutramdyti savo balso. Jis virpėdamas pakilo į aukštesnę oktavą ir paskiau vėl palengva sugrįžo į ankstesnę tonaciją. - Aš taip nemanau.

- Apie ką jūs čia kalbat? - Jo balsas įsitempė, tapo kaltinantis... ir baugštus. - Jeigu sumanėte pajuokauti, tai, žinokit, šie juokai paties prasčiausio skonio.

- Aš nejuokauju. Tik leiskit jums papasakoti kai ką iš to, kas atsitiko po jūsų brolio mirties.

- Misteri Gilderi, prieš mane keletas komplektų rašinių, kuriuos turiu ištaisyti, ir romanas, kurį noriu pabaigti, ir aš iš tiesų neturiu laiko klausytis...

- Prašau, - pasakiau. - Prašau, misteri Lebėjau, padėkite man ir mano draugui.

Sekė ilga ilga pauzė, paskiau Lebėjus atsiduso.

- Pasakokite savo pasaką, - tarė jis ir kiek patylėjęs pridūrė: - Velniai jūsų nematė.

Išdėsčiau jam tą istoriją, pasinaudodamas modernia tolimojo ryšio technika; įsivaizdavau savo balsą per kompiuterizuotas perjungiamąsias stotis, pilnas miniatiūrinių schemų, sklindantį po apsnigtais javų laukais ir galiausiai patenkantį į šio žmogaus ausį.

Papasakojau apie Arnio susidūrimą su Repertonu, Badžio pašalinimą iš mokyklos ir kerštą; papasakojau jam apie Mūčio Velčo mirtį; apie tai, kas nutiko Skvantik Hilse; kas nutiko per audrą Kalėdų išvakarėse. Papasakojau jam apie priekinio stiklo įtrūkius, kurie tartum bėgo atgalios ir apie hodometrą, kuris iš tikrųjų tai darė. Papasakojau apie radiją, kuris, regis, tepriimdavo WDIL, senųjų melodijų stotį, nesvarbu, kokią bangą nustatydavai, - tai išgirdęs, Džordžas Lebėjus nustebęs krenkštelėjo. Papasakojau jam apie parašus ant mano gipsinių įtvarų ir apie tai, kaip Arnio parašas Padėkos dienos vakarą nesiskyrė nuo jo brolio parašo ant Kristinos registracijos blanko originalo. Papasakojau apie nuolatos Arnio vartojamą žodį “šūdžiai”. Apie tai, kad jis pradėjo šukuotis plaukus kaip Fabianas ar vienas iš tų briliantinių lotynoamerikiečių. Iš tiesų papasakojau jam viską, išskyrus tai, kas man nutiko važiuojant namo Naujųjų metų rytą. Norėjau papasakoti, bet paprasčiausiai nepajėgiau to padaryti. Niekad neleidau tam ištrūkti iš savęs, kol po ketverių metų neaprašiau visų tų įvykių.

Kai baigiau, kitame linijos gale tvyrojo tyla.

- Misteri Lebėjau? Jūs vis dar klausotės?

- Taip, - galiausiai atsakė jis. - Misteri Gilderi - Deni - neketinu įžeisti jus, bet privalote suprasti, kad jūsų prielaidos išeina kur kas toliau už įmanomų psichinių fenomenų ribų ir siekia... - Jis nutilo.

- Beprotybę?
- Ne tokį žodį aš pavartočiau. Sprendžiant iš jūsų pasakojimo, esate išgyvenęs siaubingą nelaimingą atsitikimą per futbolo rungtynes. Du mėnesius gulėjote ligoninėje, ir dalį laiko - kentėdamas didelį skausmą. Ar negali būti, kad jūsų vaizduotė...
- Misteri Lebėjau, - pertraukiau jį, - ar jūsų brolis kada nors vartodavo posakį apie mažąjį valkatą?
- Ką?
- Apie mažąjį valkatą. Pavyzdžiui, kai nusviedi suglamžytą popierių į šiukšlių dėžę ir pataikai, sakai: "Du taškai". Tiktai ne šiuos žodžius, bet: "Tik pažiūrėk, kaip įdėsiu to mažojo valkatos subinėn". Ar jūsų brolis kada nors taip sakydavo?
- Iš kur jūs tai sužinojot? - Ir nepalikdamas laiko man atsakyti, pridūrė: - Jis pavartojo tą frazę kurį nors kartą prie jūsų, kai buvote susitikę, tiesa?
- Ne.
- Misteri Gilderi, jūs melagis.
Aš nieko neatsakiau. Visas drebėjau, man linko keliai. Niekad gyvenime joks suaugęs žmogus man nebuvo šito pasakęs.
- Deni, atleiskit. Bet mano brolis miręs. Jis buvo nemalonus, gal netgi blogas žmogus, bet jis yra miręs ir visos tos liguistos klejonės ir fantazijos...
- Kas buvo mažasis valkata?
Tyla.
- Ar Čarlis Čaplinas?
Nesitikėjau, kad jis apskritai atsakys. Paskiau galiausiai, sunkiai atsidusęs, tarė:
- Tiktai netiesiogiai. Jis turėjo galvoje Hitlerį. Būta šiokio tokio panašumo tarp Hitlerio ir Čaplino mažojo valkatos. Čaplinas pastatė filmą "Didysis diktatorius". Tikriausiai, jūs niekad jo nematėte. Šiaip ar taip, karo metais tai buvo gan dažnai vartojamas epitetas. Veikiausiai jūs per jaunas, kad tai prisimintumėte. Tačiau tai nieko nereiškia.
Savo ruožtu dabar aš nutylėjau.
- Tai nieko nereiškia! - šūktelėjo jis. - Nieko! Tai kliedesiai ir prielaidos, nieko daugiau! Privalote tai suprasti!
- Čia, vakarų Pensilvanijoje, žuvo septyni žmonės, - pasakiau. - Tai ne vien kliedesiai. Ant mano gipsinių įtvarų yra parašai. Jie irgi ne kliedesiai. Aš juos išsaugojau, misteri Lebėjau. Jeigu norite, aš juos jums atsiųsiu. Pasižiūrėsite ir pasakysite, ar vienas iš jų - tai ne jūsų brolio braižas.
- Tai gali būti sąmoninga ar nesąmoninga klastotė.
- Jeigu taip manote, susiraskite braižo ekspertą. Aš apmokėsiu.
- Pats galite tai padaryti.
- Misteri Lebėjau, - pasakiau. - Man daugiau nebereikia įrodinėti.
- Bet ko gi iš manęs norite? Kad įtikėčiau jūsų fantazijomis? To nebus. Mano brolis miręs. Jo automobilis - paprasčiausias automobilis. - Jis melavo. Jaučiau tai. Netgi kalbėdamasis telefonu.
- Noriu, kad jūs paaiškintumėte kai ką iš savo žodžių tą vakarą, kai mudu kalbėjomės.
- Ką tokio? - Jo balsas nuskambėjo įtariai.

Apsilaižiau lūpas.
- Jūs pasakėte, kad jis buvo apniktas įkyrių minčių ir pykčio, bet jis nebuvo pabaisa. Pasakėte, kad bent jūs šitaip nemanote. Paskiau jūs tartum visiškai pakeitėte pokalbio temą... bet kuo daugiau aš apie tai mąstau, tuo daugiau įsitikinu, kad jūs visai nepakeitėte temos. Paskiau jūs iškart pasakėte, kad jis niekad nebaigė nei su vienu, nei su kitu.
- Deni, iš tiesų. Aš...
- Klausykit, jeigu jūs ketinote ka nors pasakyti, dėl Dievo meilės, pasakykite tai dabar! - sušukau. Mano balsas užlūžo. Nusišluosčiau kaktą, ir delnas liko slidus nuo prakaito. - Man ne lengviau nei jums, Arnis užsiciklinęs dėl tos merginos, Li Kebot, tiktai aš manau, kad užsiciklinęs ne jis, o jūsų brolis, jūsų miręs brolis, tad kalbėkite su manimi, prašau!
Jis atsiduso.
- Kalbėti su tavimi? - tarė jis. - Kalbėti su tavimi? Kalbėti apie tuos senus įtarimus... tai būtų bemaž tas pat, kaip budinti miegantį šėtoną, Deni. Prašau, gana, aš nieko nežinau.
Galėjau jam pasakyti, kad šėtonas jau pabudęs, bet ir jis pats tą žinojo.
- Pasakykite, ką jūs įtariate.
- Aš tau dar paskambinsiu.
- Misteri Lebėjau... prašau.
- Aš tau dar paskambinsiu, - pasakė jis. - Turiu susisiekti su savo seserimi Marša Kolorade.
- Jeigu tai padėtų, aš paskambinsiu jai...
- Ne, jinai su tavimi nesikalbės. Mudu su ja apie tai kalbėjomės vos sykį ar du. Tikiuosi, tavo sąžinė šiuo klausimu švari, Deni, nes prašai mus atverti senas žaizdas ir priversti jas vėl kraujuoti. Tad aš darsyk klausiu tavęs: ar esi įsitikinęs tuo, ką papasakojai?
- Įsitikinęs, - sukuždėjau.
- Aš tau paskambinsiu, - pasakė jis ir padėjo ragelį.
Praslinko penkiolika minučių, paskiau dvidešimt. Vaikščiojau su ramentais po kambarį, nepajėgdamas nusėdėti vietoje. Pažvelgiau pro langą į žiemišką gatvę - juodai baltą etiudą. Dusyk priėjau prie telefono, bet nepakėliau ragelio, bijodamas, kad tuo pat metu jis bandys man prisiskambinti, o dar labiau bijodamas, kad jis išvis man nebepaskambins. Trečią sykį, vos tik padėjau ant jo ranką, telefonas suskambo. Lyg įgeltas, atšokau atgal, paskiau sugriebiau ragelį.
- Alio? - atsiliepė apačioje uždusęs Elės balsas. - Dona?
- Ar Denis Gilderis... - pradėjo Lebėjaus balsas, labiau susenęs ir palūžęs negu anksčiau.
- Ele, tai man, - pasakiau.
- Na ir kas? - įžūliai atkirto Elė ir padėjo savo ragelį.
- Alio, misteri Lebėjau, - pasakiau. Mano širdis smarkiai daužėsi.
- Aš su ja pasišnekėjau, - pasakė jis dusliu balsu. - Ji man liepia kalbėti tik savo paties vardu. Bet yra išsigandusi. Mudu kartu susimokėme išgąsdinti seną moterį, kuri gyvenime nėra nieko nuskriaudusi ir neturi su tuo ničnieko bendra.
- Geru tikslu.

- Nejaugi?
- Jeigu aš taip nemanyčiau, nebūčiau jums paskambinęs, - pasakiau. - Tai kalbėsite, misteri Lebėjau, ar ne?
- Taip, - pasakė jis. - Tau, bet niekam kitam. Jeigu kam nors pasakytumei, aš išsiginčiau savo žodžių. Supranti?
- Taip.
- Puiku. - Jis atsiduso. - Mūsų pokalbio metu praeitą vasarą, Deni, aš tau vienąsyk sumelavau dėl to, kas įvyko, ir vienąsyk dėl to, kaip man - Maršai ir man - šitai atrodė. Mudu save apgaudinėjome. Jeigu ne tu, apgaudinėtume dėl to - to įvykio paplentėj - visą likusį gyvenimą.
- Dėl tos mergytės? Lebėjaus dukters? - laikiau tvirtai sugniaužęs ragelį.
- Taip, - atsiduso jis. - Dėl Ritos.
- Kas gi iš tikrųjų įvyko, kai ji uždusо?
- Mano motina vadindavo Rolį savuoju pakeistuku - elfų paliktu vietoje pagrobto jos tikrojo sūnaus, - pradėjo Lebėjus. - Ar aš tau apie tai sakiau?
- Ne.
- Ne, žinoma, ne. Tik pasakiau, kad tavo draugas būtų laimingesnis, jeigu atsikratytų automobiliu, tačiau tik tiek žmogus gali pasakyti, gindamas savo įsitikinimus, kadangi iracionalumas... jis tyko...
Jisai nutilo. Aš nemygau. Arba jis pasakys, arba ne. Visai paprasta.
- Mano motina pasakojo, kad iki šešių mėnesių jis buvo visai geras kūdikis. O paskiau... ji pasakojo, kad tai įvyko tada, kai atėjo Pukas*. Pasak jos, Pukas pasiėmė jos gerąjį kūdikį ir juoko dėlei pakeitė jį. Šitaip kalbėdama, ji juokdavosi. Bet ji niekad šito nekalbėdavo, kai kur nors netoliese būdavo Rolis, kuris galėtų išgirsti, ir jos akys niekad nesijuokdavo, Deni. Aš manau... tai buvo jos vienintelis paaiškinimas, kodėl jis toks - kodėl toks nesivaldantis savo pykčiu... toks atkaklus siekdamas savų paprastų tikslų.
- Mūsų kaimynystėje gyveno berniukas, - aš pamiršau jo vardą, - kuris du ar tris sykius apkūlė Rolį. Mušeika. Pradėdavo kibti prie Rolio drabužių, klausdavo, ar šįsyk jis nešiojąs savo apatines kelnaites mėnesį, o gal du. Ir Rolis šokdavo muštis, keikdavosi ir grasindavo, o mušeika tik juokdavosi, laikydavo savo ilgesnėmis rankomis jį toliau nuo savęs, ir daužydavo, kol pavargdavo ar kol Rolio nosis imdavo kraujuoti. Ir tada Rolis sėdėdavo tenai už gatvės kampo, rūkydamas cigaretę ir verkdamas, o kraujas ir snargliai džiūdavo ant jo veido. Ir jeigu Driu arba aš prie jo prisiartindavome, tai primušdavo mus tiek, jog būdavome mažne leisgyviai.
- Ir vieną naktį, Deni, sudegė to mušeikos namai. Mušeika, jo tėvas ir jaunesnysis broliukas žuvo, o sesuo žiauriai apdegė. Spėta, kad gaisras kilo nuo viryklės virtuvėje, galbūt taip ir buvo. Bet mane pažadino gaisrinių sirenos, ir aš vis dar nemiegojau, kai Rolis, užlipęs gebenės grotelėmis, įlindo pro langą į kambarį, kurį mudu dalinomės dviese. Jo kakta buvo suodina, drabužiai atsidavė benzinu. Išvydęs mane gulint atmerktomis akimis, pagrasino: “Jeigu tu kam nors pasakysi, Džordži, aš tave užmušiu”. Ir nuo tos nakties, Deni, aš nuolat bandžiau save įtikinti, kad jis turėjo galvoje tai, jog buvo lauke ir stebėjo gaisrą. Ir galimas daiktas taip ir buvo.

* Toks piktas elfas (tautosak.)

Burna man išdžiūvo. Skrandį tempė švininis rutulys. Plaukai ant sprando pastyro it šeriai.

- Kiek metų tada buvo jūsų broliui? - kimiai paklausiau.

- Nepilnai trylika, - pasakė Lebėjus su baisiu apsimestiniu ramumu. - Maždaug po metų, vieną žiemos dieną, žaidžiant ledo ritulį, kilo muštynės ir vaikinas, pavarde Rendis Trogmortonas, savo lazda praskėlė Roliui galvą. Šis prarado sąmonę. Mes nusivedėme jį pas senąjį daktarą Farnerį, - Rolis jau buvo atsigavęs, bet vis dar apdujęs, - ir Farneris susiuvo jam skalpą dvylika siūlių. Po savaitės Rendis Trogmortonas čiūžinėdamas ant Palmerio tvenkinio ledo įlūžo ir nuskendo. Ta vieta buvo aiškiai pažymėta ženklais PLONAS LEDAS. Negalėjo nematyti.

- Nejau norite pasakyti, kad jūsų brolis nužudė visus tuos žmones? Ir duodate man suprasti, kad Lebėjus nužudė savo paties dukrą?

- Ne tai, kad jis ją nužudė, Deni - niekad taip nemaniau. Ji mirtinai užspringo. Aš tik spėju, kad jis galbūt leido jai numirti.

- Jūs sakėte, kad jis apvertė ją, daužė per nugarą, bandė sukelti vėmulį...

- Taip Rolis man pasakojo per laidotuves, - pasakė Džordžas.

- Tad kas...

- Vėliau Marša ir aš tai svarstėme. Supranti, tik vieną sykį. Tą vakarą per pietus Rolis man pasakė: "Aš pakėliau ją už apykaklės ir bandžiau iškratyti tą šunkasnį iš tenai, Džordži, bet jis laikėsi tvirtai įstrigęs." O Veronika Maršai pasakė štai ką: "Rolis pakėlė ją už kojų ir bandė iškratyti ten tą kažką, kuo buvo užspringus, bet tasai laikėsi tvirtai įstrigęs". Jie abu papasakojo lygiai tokią pačią istoriją lygiai tokiais pačiais žodžiais. Ir žinai, ką aš apie tai pagalvojau?

- Ne.

- Pagalvojau apie Rolį, kai tada įlindo pro miegamojo langą ir man sukuždėjo: "Jeigu tu kam nors pasakysi, Džordžai, aš tave užmušiu".

- Bet... kodėl? Kodėl jam būtų...

- Vėliau Veronika parašė Maršai laišką, iš kurio buvo galima suprasti, kad Rolis visai nesistengė išgelbėti jų dukters. Ir kad pačioje pabaigoje jis vėl įkėlė ją į automobilį. Kad nebūtų saulėje, paaiškino jis. Bet savo laiške Veronika prisipažino, kad Rolis tartum norėjo, jog jinai numirtų automobilyje.

Nenorėjau to pasakyti, tačiau privalėjau:

- Jūs spėjate, kad jūsų brolis paaukojo savo dukterį? Tartum atliko kokį nors žmogiškos aukos ritualą?

Sekė ilga, mąsli pauzė.

- Įprasta prasme - ne, - galiausiai pasakė Lebėjus. - Juolab aš nespėju, kad jisai sąmoningai nužudė ją. Jeigu būtumei pažinojęs mano brolį, suprastum, kaip juokinga jį įtarti raganavimu, burtais ar sandėriu su demonais. Jis netikėjo niekuo, kas siektų už jo sveiko proto ribų... galbūt išskyrus savo paties valią. Aš spėju, kad jis galbūt turėjo kokią nors... kokią nors intuiciją... arba kad jis buvo kreipiamas padaryti tai, ką padarė. Mano motina sakydavo, kad jis pakeistukas.

- O Veronika?

- Nežinau, - pasakė jis. - Policijos išvadoje buvo teigiama, jog tai savižudybė, nors ir nebuvo rasta jokio raštelio. O juk jis turėjo būti. Bet vargšė moteris turėjo mieste keletą draugių, ir aš dažnai pagalvodavau, kad galbūt ji kai kurioms iš jų kaip ir Maršai užsiminė, kad Rita numirė ne visai taip, kaip apie tai ji ir Rolis pranešė. Pagalvodavau, kad galbūt Rolis tai sužinojo. Jeigu kam nors tu pasakysi, Džordži, aš tave užmušiu. Žinoma, nei viena, nei kita negali įrodyti. Bet aš pagalvodavau, kodėl ji šitai padarė tokiu būdu, ir aš pagalvojau, kaip moteris, nė kiek neišmananti apie automobilius, gali žinoti tiek, kad paimtų žarną, pritvirtintų ją prie išmetamojo vamzdžio ir įkištų pro langą vidun. Stengiuos negalvoti apie tokius dalykus. Jie neduoda naktimis man miegoti.

Aš pagalvojau apie tai, ką jis pasakė ir apie tai, ko nepasakė - ką paliko tarp eilučių. Intuityvus, pasakė jis. Toks atkaklus, siekdamas savų paprastų tikslų, pasakė jis. Tarkime, Rolandas D. Lebėjus kažkaip suprato, nors ir nenorėjo netgi sau to pripažinti, kad buvo suteikęs savo "Plimutui" kažkokios antgamtiškos galios? Ir, tarkime, jis tik ir laukė, kad pasitaikytų tinkamas paveldėtojas... ir dabar...

- Ar gavai atsakymus į savo klausimus, Deni?

- Manau, taip, - pamažu ištariau.

- Ką ketini daryti?

- Manau, jūs žinote.

- Sunaikinsi automobilį?

- Pabandysiu, - pasakiau ir paskiau žvilgtelėjau į atremtus į sieną savo ramentus. Į prakeiktus ramentus.

- Tu taip pat gali sunaikinti ir savo draugą.

- Aš galiu jį išgelbėti, - pasakiau.

Džordžas Lebėjus ramiai atrėmė:

- Kažin, ar tai dar įmanoma.

47 / Išdavystė

Kraujas ir šukės vien aplink,
Nieko nėra daugiau be manęs.
Pro lietų smarkų ir šaltą
Aš jaunikaitį gulint išvydau
Pakely.
Ir sušunka jis man:
"Padėkit!"
- Briusas Springstinas

Aš pabučiavau ją.

Jos rankos apsivijo mano kaklą. Vėsiu delnu lengvai spaudė man pakaušį. Man nebeliko daugiau klausimų dėl to, kas dedasi, ir kai ji šiek tiek nuo manęs atsitraukė pusiau užmerktomis akimis, mačiau, kad ir jai nebebuvo likę klausimų.

- Deni, - sumurmėjo ji, ir aš ją vėl pabučiavau. Mūsų liežuviai švelniai susilietė. Mirksnį jos bučinys sustiprėjo; pajutau aistrą, kurią tie aukšti skruostikauliai leido įtarti. Paskiau ji tyliai atšlijo nuo manęs. - Gana, - tarė. - Mus areštuos už nepadorų elgesį viešoje vietoje ar panašiai.

Buvo sausio 18-oji. Mes apsistojome parkavimo aikštelėje už vietinio "Kentukio kepsnių" restoranėlio, turėjome tarp savęs pasidėję gana šaunių viščiukų pietų likučius. Mudu sėdėjome manajame "Dasteryje", ir vien tai man jau buvo įvykis - pirmąsyk nuo savo nelaimingo atsitikimo galėjau vairuoti automobilį. Dar tik šį rytą daktaras nuėmė nuo mano kojos didžiulį gipsinį įtvarą ir pakeitė jį tvarsčiu. Griežtai perspėjo, kad jo nenusiriščiau, tačiau mačiau daktarą esant patenkintą, jog dalykai man palankiai klostosi. Taisiausi apie mėnesį anksčiau numatyto termino. Jis priskyrė tai geriausiems metodams, motina - teigiamai mąstysenai ir viščiuko sultiniui, treneris Puferis - erškėtuogėms.

O aš galvojau, kad čia daug prisidėjus Li Kebot.

- Turime pasikalbėti, - tarė ji.

- Ne, dar pasimyluokim, - paprašiau.

- Dabar pasikalbėkime. Pasimyluosime paskiau.

- Jis vėl pradėjo?

Ji linktelėjo.

Per maždaug dvi savaites nuo mano telefoninio pokalbio su Lebėjumi, per pirmąsias dvi žiemos semestro savaites jisai stengėsi atnaujinti santykius su Li - stengėsi taip atkakliai, jog mus abu tai gąsdino. Papasakojau jai apie savo pokalbį su Džordžu Lebėjumi (bet, kaip jau sakiau, ne apie savo baisiąją kelionę namo Naujųjų metų rytą) ir kaip sugebėdamas išaiškinau, kad nieku gyvu jo paprastai neatstumtų. Tai įvarytų jam įsiūtį, o šiomis dienomis, jeigu Arnis ant ko užsiusdavo, tokius ištikdavo nemalonūs dalykai.

- Taip išeina, lyg jį turėsiu apgaudinėti, - pasakė ji.

- Žinau, - pasakiau šiurkščiau nei norėjau. - Man šitai nepatinka, bet aš nenoriu, kad tas automobilis vėl išriedėtų.

- Tad?

Aš palingavau galvą.

Iš tiesų, ėmiau jaustis lyg princas Hamletas - vis delsiau ir delsiau. Aišku, žinojau, ką reikia daryti: Kristina turi būti sunaikinta. Li ir aš jau svarstėme, kaip tą padaryti.

Pirmą idėją pasiūlė Li - Molotovo koktelius. Mes, sakė ji, užpildysime keletą vyno butelių benzinu, ankstyvą rytmetį nusinešime prie Kaningemų namų, uždegsime tamponus ("Tamponus? kokius tamponus?" paklausiau. - "Visai tiktų "Kotex"*, iškart atsakė ji, priversdama mane vėl pagalvoti apie jos iškilių skruostikaulių protėvius) ir įmesime juos pro Kristinos langus vidun.

- O jeigu langai bus uždaryti, o durelės - užrakintos? - paklausiau ją. - Žinai, veikiausia taip ir bus.

Ji pažvelgė į mane taip, lyg būčiau visiškas besmegenis.

---

* Moteriški higieniniai tamponai.

- Nori pasakyti, - paklausė, - kad sumanymas apmėtyti Arnio automobilį padegamosiomis bombomis - tvarka, bet tave graužia kai kurie skrupulai dėl to, kad teks išdaužti porą langų?

- Ne, - pasakiau. - Tačiau kas prieis prie jos tiek arti, kad išdaužtų plaktuku langą? Tu, Li?

Ji pažvelgė į mane, prikąsdama savo švelnią apatinę lūpą, ir nieko neatsakė.

Kita idėja priklausė man. Dinamitas.

Li pagalvojo apie tai ir papurtė galvą.

- Manau, aš galėčiau jo gauti be didesnio vargo, - pasakiau. Kartais vis dar matydavausi su Bredu Džefriu, o Bredas tebedirba Pensilvanijos transporto departamente - jie ten turėjo tiek dinamito, kad galėtum pasiųsti į Mėnulį "Trijų upių" stadioną. Pagalvojau, kad galėčiau pasiskolinti reikalingąjį raktą Bredui nežinant - jis turėjo įprotį užsipilti, kai per televizorių rodydavo "Penguins"*. Pasiskolinti raktą nuo sprogmenų sandėlio per trečią kėlinį vienų rungtynių, pagalvojau, ir sugrąžinti per trečią kėlinį - kitų. Maža tikimybė, kad sausį jam prireiktų sprogmenų. Tai buvo apgaulė, dar viena išdavystė - bet šitaip galėjome viską užbaigti.

- Ne, - pasakė ji.

- Kodėl ne? - Man atrodė, kad dinamitas - garantuota sėkmė, o jos reikėjo šioje situacijoje.

- Kadangi Arnis dabar laiko jį savo įvažiuojamajame keliuke. Ar tu iš tiesų nori, kad šrapneliai išsilakstytų po visą kaimynystę? Rizikuoti, kad skriejanti šukė nukirstų kokio nors vaikučio galvą?

Aš susiraukiau. Apie tai nebuvau pagalvojęs, bet dabar, kai ji užsiminė, vaizdas prieš akis man iškilo ryškus, aiškus ir bjaurus. Padegti savo cigarete pakelį dinamito ir paskiau sviesti jį į objektą, kurį nori sunaikinti... tai gerai baigiasi tik šeštadienio popietės vesternuose, kuriuos rodo per 2-ąjį kanalą, bet realiame gyvenime naudojamos sprogstamosios kapsulės ir kontaktinės minos. Vis dėlto laikiausi šios idėjos, kol galėjau.

- O jeigu mes taip padarytume naktį?

- Vis tiek labai pavojinga, - atsakė ji. - Ir tu taip pat tą žinai. Matyti iš tavo veido.

Ilga ilga pauzė.

- O kaip dėl preso Darnelo garaže? - galiausiai paklausė ji.

- Ta pati pagrindinė kliūtis kaip ir anksčiau, - tariau. - Kas ją tenai nuvairuos? Tu, aš ar Arnis?

Tad visa taip ir liko šioje vietoje.

- O šiandien kas? - paklausiau.

- Jis norėjo, kad šįvakar su juo važiuočiau, - pasakė ji. - Dabar pažaisti kėgliais. - Ankstesnėmis dienomis tai būdavo kinas, kur nors papietauti, pasižiūrėti jo namuose televizoriaus, susitikti ir kartu mokytis. Visame tame kaip transporto priemonė figūravo Kristina. - Jis jau darosi dėl to nepakenčiamas, aš pristingu pasiteisinimų. Jeigu ketiname ką nors daryti, turime daryti greit.

---

* "Pittsburgs Penguins" - ledo ritulio profesionalų lygos komanda.

Aš linktelėjau. Vienas dalykas, mums nesisekė surasti patenkinamo metodo. Antra, kas mus sulaikė - tai mano koja. Dabar gipsas buvo nuimtas, ir nors daktaras man griežtai įsakė naudotis ramentais, aš išbandžiau kairiąją koją be jų. Šiek tiek skaudėjo, bet ne taip, kaip aš bijojaus.

Taip, šitie dalykai, bet svarbiausia - tai mes. Buvome beatrandą vienas kitą. Ir nors tai gal nuskambės nevisai gražiai, manau, privalėčiau pridurti dar kai ką, jeigu tam dalykui lemta būti nušviestam sąžiningai (o aš sau pasižadėjau, pradėdamas šį pasakojimą, kad sustosiu, jeigu pamatysiu, kad negaliu jo pateikti sąžiningai arba kad jis išliktų visąlaik sąžiningas). Pavojaus prieskonis dar kažkiek sustiprino mano jausmus jai - ir, manau, jos jausmus man. Jis buvo mano geriausias draugas, bet vis tiek tai, kad mudu susitikinėjome jam už nugaros, turėjo tam tikro nepadoraus, kvailo patrauklumo. Tą patirdavau kassyk, kai prisitraukdavau ją prie savęs, kassyk, kai mano ranka nuslysdavo virš tvirtos josios krūtų iškilumos. Elgiaus pasalūniškai. Ar galite man pasakyti, kodėl tai turėtų teikti tokio patrauklumo? Tačiau teikė. Pirmąsyk savo gyvenime įklimpau iki ausų dėl merginos. Būdavo, paslysdavau ir anksčiau, bet šįsyk puoliau prie jos stačiagalviais. Ir man tai patiko. Mylėjau ją. Tačiau tas nuolatinis išdavystės jausmas... buvo gyvatiškas dalykas, podraug gėdingas ir teikiantis kažkokių beprotiškų paskatų. Galėjome vienas kitam sakyti (ir taip darėme), kad mes nepraveriame burnos todėl, kad norime apsaugoti savo šeimas ir save pačius.

Tai buvo tiesa.

Bet ne visa tiesa, taip, Li? Ne. Ne visa.

Vienu požiūriu nieko blogiau negalėjo atsitikti. Meilė sulėtina reakciją, prislopina pavojaus jausmą. Mano pokalbis su Džordžu Lebėjumi įvyko prieš dvylika dienų, ir kai pagalvodavau apie jo pasakytus - ir, dar blogiau, apie jo spėjamus dalykus - plaukai ant galvos man jau nebesišiaušdavo.

Tas pats tiesa - ar netiesa - apie tuos kelis kartus, kai aš pasikalbėdavau su Arniu ar pamatydavau jį mokyklos koridoriuose. Keista, mes tartum vėl sugrįžome į rugsėjį ar spalį, kai vienas nuo kito nutolome paprasčiausiai dėl to, kad Arnis buvo toks užsiėmęs. Kai mes šnekteldavome, jis atrodydavo gana malonus, nors pilkos jo akys už akinių stiklų žvelgdavo šaltai. Laukiau, jog verkšlenanti Regina ar pasimetęs Maiklas paskambins man ir praneš, kad Arnis galiausiai liovėsi vedžiojęs juos už nosies ir tikrai atsisakė minties ateinantį rudenį įstoti į koledžą.

To neatsitiko ir iš paties Blerbaliaus - mūsų proforientavimo konsultanto - aš sužinojau, kad Arnis pasiėmė iš jo daug literatūros apie Pensilvanijos universitetą, Driū universitetą ir Pensilvanijos valstijos universitetą. Tai buvo mokymo įstaigos, kurios labiausiai domino Li. Aš tai žinojau, ir Arnis taip pat žinojo.

Prieš dvi dienas vakare atsitiktinai nugirdau savo motinos ir sesers Elės pokalbį virtuvėje.

- Kodėl dabar Arnis niekad nebeužeina pas mus, mam? - paklausė Elė. - Ar juodu su Deniu susipyko?

- Ne, meilute, - atsakė motina. - Nemanau. Bet kai draugai tampa vyresni...: kartais jie atitolsta.

- Man šito niekad neatsitiks, - pareiškė Elė su bauginančiu ką tik iškeptos penkiolikmetės įsitikinimu.

Aš sėdėjau kitame kambaryje svarstydamas, kad iš tikrųjų tiek ir tėra - haliucinacija, kilusi nuo mano ilgo gydymosi ligoninėje, kaip spėjo Lebėjus, ir paprastas atitolimas, platėjanti properša tarp dviejų vaikystės draugų. Mačiau tam tikrą logiką, netgi iki pat savo užsiciklinimo dėl Kristinos, tame, kad tarp mūsų atsiradęs pleištas.

Nors ir ignoruojami nepaneigiami faktai, bet šitai buvo patogu. Šitaip manant mudviems su Li galima bus gyventi kaip gyvenus - įsitraukti į mokyklos veiklą, papildomai užgulti knygas prieš kovo mėnesio mokymosi pažangumo testus ir, žinoma, pulti vienas kito glėbin, vos tik jos ar mano tėvai palikdavo kambarį. Glamonėtis kaip pora geismu degančių, įsimylėjusių paauglių, kokie ir buvome.

Tie dalykai mane užliūliavo... užliūliavo mus abu. Mudu buvome atsargūs, - po teisybei, atsargūs kaip svetimautojai, o ne kaip pora vaikigalių, - bet šiandien aš vėl galėjau pasinaudoti savojo "Dasterio" rakčiukais, o ne vien tik žvelgti į juos, ir, akimirkos impulso pastūmėtas, paskambinau jai ir paklausiau, ar nenorėtų su manimi nuvažiuoti į pasaulinio garso restoranėlį "Pas pulkininką" paskanauti jo pasaulinio garso skrudintų viščiukų. Ji buvo sužavėta. Tad galbūt jūs suprantate, kaip mūsų dėmesys susilpnėjo, kaip mes tapome mažų mažiausia neatsargūs. Mudu sėdėjome parkavimo aikštelėje, mano "Dasterio" variklis dirbo, kad turėtume šiek tiek šilumos, ir nelyginant dvejetas vaikų, žaidžiantys kaubojus, kalbėjomės apie tai, kad reikia padaryti galą tai senai ir nepaprastai išmintingai pabaisai.

Nė vienas iš mudviejų nepastebėjo Kristinos, kai ši sustojo už mūsų.

- Jis rengiasi ilgai apsiausčiai, jeigu reikės, - pasakiau.

- Ką?

- Tie koledžai, į kuriuos taikosi. Tau dar neaišku?

- Regis, ne, - pasakė ji, nesusigaudydama.

- Tai mokymo įstaigos, labiausiai dominančios tave, - kantriai paaiškinau.

Ji pažvelgė į mane, aš - į ją, bandydamas nusišypsoti, bet man neišėjo.

- Gerai, - tariau. - Darsyk pakartokime. Molotovo kokteilis netinka. Dinamitas atrodo rizikinga, bet kraštutiniu atveju...

Li šaižiai aiktelėjo, ir šitai privertė mane nutilti - šitai ir netikėto siaubo išraiška jos veide. Išplėstomis akimis, pražiota burna ji stebeilijo pro priekinį stiklą. Pažvelgiau ta kryptimi ir tai, ką išvydau, taip apstulbino, jog ir aš mirksnį sustingau.

Priešais mano "Dasterį" stovėjo Arnis.

Jis buvo sustojęs tiesiai už mūsų ir įėjęs vidun nusipirkti viščiuko, visai nenutuokdamas, kieno čia mašina. Ir kodėl turėjo nutuokti? Buvo beveik tamsu, ir aptaškytas, purvinas ketverių metų senumo "Dasteris" niekuo nesiskiria nuo kito tokio. Jis įėjo vidun, pasiėmė savo ėdalą, vėl išėjo laukan... ir spoksojo pro priekinį stiklą tiesiai į mane su Li, sėdinčius susiglaudusius,

apsikabinusius vienas kitą, žvelgiančius giliai vienas kitam į akis, kaip sako poetai. Nieko kita kaip tik sutapimas - šiurpus, bjaurus sutapimas. Išskyrus tai, kad netgi dabar dalis mano proto yra šaltai įsitikinus, kad tai Kristina... kad netgi šiuo atveju Kristina jį ten atvedė.

Ilgai tęsėsi stingulio pauzė. Galiausiai iš Li gerklės ištrūko tyli dejonė. Arnis stovėjo mažne mažos parkavimo aikštelės viduryje, vilkįs mokykline striuke, išblukusiais džinsais, avėjo aulinukais. Apie kaklą turėjo persimetęs languotą šalį. Jo striukės apykaklė buvo pakelta ir jos juodi kraštai rėmino veidą, kuriame liguistai nepatiklią išraišką pamažu keitė blyški neapykantos grimasa. Raudonai baltai dryžiuotas maišelis su šypsančiu Pulkininku išslydo iš jo pirštinėtos rankos ir dunktelėjo ant suplūkto parkavimo aikštelės sniego.

- Deni, - sukuždėjo Li. - Deni, o, Dieve mano.

Jis leidosi bėgti. Maniau, kad jis puls prie mano automobilio, ištrauks mane laukan ir kaip reikiant prilups. Įsivaizdavau, kaip šokinėju netvirtai ant savo dar ne tokios geros kojos po ką tik užsidegusiomis aikštelėje šviesomis, o Arnis, kurio gyvybę aš gelbėjau visus tuos metus, grįžtant atgalios iki pat vaikų darželio, muša iš manęs paskutinę dvasią. Jis bėgo perkreipta šiepulio burna, kokią buvau anksčiau regėjęs - bet ne jo veide. Dabar tai buvo Lebėjaus veidas.

Prie mano automobilio jis nesustojo, o prabėgo pro šalį. Aš apsisukau ir kaip tik tada išvydau Kristiną.

Atidariau dureles ir ėmiau ropštis laukan, įsitverdamas už stogo latakėlio. Nuo šalčio mano pirštai mažne iškart apmirė.

- Deni, ne! - sušuko Li.

Aš atsistojau kaip tik tuo metu, kai Arnis atplėšė Kristinos dureles.

- Arni! - šūktelėjau. - Ei, vyruti!

Jis staiga kilstelėjo galvą. Jo akys buvo išplėstos, neįžvelgiamos, liepsnojančios. Nuo vieno burnos kampo vinguriavo seilės. Kristinos grotelės irgi atrodė išsišiepusios.

Jis iškėlė abu kumščius ir pagrūmojo man.

- Tu, šūdžiau! - Jo balsas buvo aukštas ir įskilęs. - Turėk ją. Esi vertas jos. Ji mėšlas! Jūs abu mėšlas! Turėkit vienas kitą! Ilgai neturėsit!

Žmonės prigludo prie “Kentukio keptų viščiukų” ir kaimyninio “Kaulūno ekspreso” didžiulių langų pažiūrėti, kas vyksta.

- Arni! Pasikalbėkim, vyruti...

Jis įšoko į automobilį ir užtrenkė dureles. Kristinos variklis užkaukė, užsidegė žibintai - žėrinčios baltos akys iš mano sapno, - prismeigdami mane it vabalą ant kartono. Ir viršum jų, už stiklo, žvelgė siaubingas Arnio veidas - veidas velnio, pritvinkusio nuodėmės. Tasai veidas, perkreiptas neapykantos ir podraug iškankintas, gyvas mano sapnuose ir dabar. Paskiau veidas dingo, jį pakeitė kaukolė - išsišiepusi giltinės galva.

Li šaižiai, veriamai sukliko. Ji buvo atsisukus pažiūrėti, tad žinojau jog čia ne vien mano vaizduotė. Ji irgi tai matė.

Užriaumojusi Kristina metėsi į priekį, užpakalinėmis padangomis rėždama atgal sniegą. Ji taikėsi ne į “Dasterį”, bet į mane. Maniau, jo tikslas bu-

vo sutrinti mane į šaltieną tarp savo automobilio ir manojo. Išsigelbėjau tik per nesveikąją koją - ji sulinko ir aš įkritau "Dasterio" vidun, šlaunimi užkliudydamas vairą ir nuspausdamas signalą.

Šalto vėjo banga atsimušė man į veidą. Skaisčiai raudonas Kristinos šonas prašvilpė tris colius nuo manęs. Ji nugriaudėjo užeigos aikštelės įvažiuojamąja juosta ir nesulėtinusi šovė Kenedžio alėjon, vingiuodama paskuigaliu. Galiausiai, vis greitėdama, ji dingo iš akių.

Pažvelgiau į sniegą ir išvydau šviežias zigzagines jos padangų vėžes. Ji nekliudė mano atdarų durelių ne daugiau kaip trim coliais.

Li verkė. Aš rankomis įkėliau vidun savo kairiąją koją, užtrenkiau dureles ir apkabinau ją. Jos rankos aklai ieškojo manęs, paskiau surado, paniškai spausdamos į save.

- Tai... juk tai nebuvo...

- Ššš, Li. Nekreipk dėmesio. Negalvok apie tai.

- Tai ne Arnis vairavo tą automobilį! Ten buvo negyvėlis! Negyvėlis!

- Tai buvo Lebėjus, - pasakiau, ir dabar, kai tai atsitiko, jaučiau savotišką klaikią ramybę, o ne virpulingą vos išvengto pavojaus džiaugsmą, kurį būčiau privalėjęs jausti - šitai ir kaltę dėl to, kad galiausiai buvau užkluptas su savo geriausio draugo mergina. - Tai buvo jis, Li. Tu ką tik susipažinai su Rolandu D. Lebėjum.

Ji verkė įsikvembusi į mane, išliedama savo baimę, sukrėtimą ir siaubą. Džiaugiausi, kad ją turiu. Mano koja bukai tvinkčiojo. Pažvelgiau į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir į tuščią tarpą, kur ką tik stovėjo Kristina. Dabar, kai tatai atsitiko, man dingojos, kad joksai kitas sprendimas būtų neįmanomas. Pastarųjų dviejų savaičių ramybė, paprastas džiaugsmas turėti Li savo pusėje, visa tai dabar atrodė nenatūralu, netikra - taip netikra, kaip tariamas karas Hitleriui nukariaujant Lenkiją ir vermachtui užgriūnant Prancūziją.

Ir dabar aš ėmiau matyti, kuo visa tai baigsis, kaip šitai įvyks.

Ji pakėlė į mane akis, jos skruostai buvo sušlapę nuo ašarų.

- Kas dabar, Deni? Ką mes dabar darysime?

- Dabar mes tai užbaigsime.

- Kaip? Ką turi galvoje?

Kalbėdamas daugiau sau negu jai, pasakiau:

- Jam reikalingas alibi. Privalome būti pasirengę, kai jis kur nors išvyks. Darnelo garažas. Aš pabandysiu paspęsti jai spąstus. Pabandysiu ją pribaigti.

- Deni, apie ką tu kalbi?

- Jis paliks miestą, - pasakiau. - Nejau nesupranti? Visi žmonės, kuriuos Kristina užmušė, sudaro apie Arnį žiedą. Jis tą žino. Vėl pašalins Arnį iš miesto.

- Turi galvoje Lebėjų.

Aš linktelėjau, ir Li suvirpėjo.

- Mes privalome ją užmušti. Tu tai žinai.

- Betgi kaip? Pasakyk, Deni... kaip mes šitai padarysime?

Ir pagaliau man kilo idėja.

Žudikas ten skrieja keliu,
Ir mintys jo rangos žalčiu...
- **"The Doors"**

Išleidau Li prie jos namų ir paprašiau, kad paskambintų, jei pamatytų Kristiną bevažinėjančią aplinkui.

- Ką ketini daryti? Atskubėti čion su ugniasvaidžiu?

- Su bazuka, - pasakiau, ir abu pratrūkome isteriškai juoktis.

- Su branduoline galvute-58! Su branduoline galvute-58! - sušuko Li. Ir mudu vėl ėmėme juoktis, bet visą tą laiką, kol juokėmės, bijojome taip, jog buvome mažne perpus netekę galvos... galbūt daugiau negu perpus. Ir visą laiką, kol juokėmės, man buvo negera dėl Arnio - tiek dėl to, ką jis pamatė, tiek dėl to, ką aš padariau. Ir, manau, Li jautė tą pat. Tiesiog kai kada privalai juoktis. Kai kada tiesiog privalai. Ir kai tatai užeina, niekas nepajėgia nuslopinti to juoko. Jis paprasčiausiai pagauna ir atlieka savo darbą.

- Tad ką man pasakyti saviškiams? - paklausė ji, kai galiausiai mudu ėmėme po truputėlį rimti. - Juk turiu jiems ką nors pasakyti, Deni! Juk negaliu leisti, kad jiems grėstų būti suvažinėtiems gatvėje!

- Nieko, - tariau. - Visiškai nieko jiems nesakyk.

- Bet...

- Vienas dalykas, jie tavimi nepatikės. Antras - nieko neatsitiks, kol Arnis Libertivilyje. Galėčiau statyti dėl to savo gyvybę.

- Tu jau statai, kvailuti, - sukuždėjo ji.

- Žinau. Savo paties, mano motinos, tėvo, sesers gyvybes.

- Kaip mes sužinosime, kad jis išvyksta?

- Aš tuo pasirūpinsiu. Tu rytoj susergi. Neini į mokyklą.

- Aš jau dabar sergu, - tyliai pasakė ji. - Deni, kas turi atsitikti? Ką tu planuoji?

- Aš tau paskambinsiu vėliau šįvakar, - pasakiau ir pabučiavau ją. Jos lūpos buvo šaltos.

Kai įėjau į namus, Eleina nėrėsi į savo parką ir niurnėjo juodus prakeiksmus žmonėms, siunčiančius kitus žmones pas "Tomą" pieno ir duonos kaip tik tada, kai per televiziją turi rodyti "Šokių karštinę". Buvo pasirengusi purkštauti ir ant manęs, bet pralinksmėjo, kai pasisiūliau ją pametėti iki parduotuvės ir atgal. Ji taip pat metė į mane įtarų žvilgsnį, tartum ši netikėta paslauga jaunesniajai sesytei galėtų reikšti kokios nors ligos pradžią. Galbūt pūslelinės. Paklausė, ar gerai jaučiuosi. Aš tik šyptelėjau ir pasakiau, kad paskubėtų įšokti mašinon, kol aš nepersigalvojau, nors dabar mano dešiniąją koją maudė, o kairioji pašėlusiai tvinkčiojo. Galėjau kalbėti ir kalbėti; apie tai, kaip Kristina nepajudės iš vietos, kol Arnis Libertivilyje ir savo protu suvokiau, jog esu teisus... tačiau tai nė kiek nepakeitė instinktyvaus smelksmo viduriuose, kai pagalvodavau apie Elę, žengiančią du kvartalus "Tomo" parduotuvės linkui ir su savąja šviesiai geltona parka kertančią šalu-

tines tamsias priemiesčio gatveles. Vis mačiau Kristiną stovinčią vienoje iš tų gatvelių, tykančią tamsoje it sena medžioklinė kalė.

Kai nuvažiavome iki parduotuvės, daviau jai baksą.

- Nupirk mudviem po šokoladuką ir kokos, - pasakiau.

- Deni, tu tikrai gerai jautiesi?

- Taip. Ir jeigu išleisi mano grąžą tam "Asteroidų" žaidimui, nulaušiu tau ranką.

Tai, regis, ją nuramino. Ji nuėjo parduotuvėn, o aš sėdėjau susmukęs prie savo "Dasterio" vairo, mąstydamas apie tai, kokioje baisioje padėty esame atsidūrę. Negalėjome su niekuo pasikalbėti - tai buvo košmaras. Štai kur Kristinos stiprybė. Nejau sugriebsiu savo tėtį ten, apačioje, jo žaislų dirbtuvėlėje, ir pasakysiu jam, kad tai, ką Elė vadino "Arnio Kaningemo šlykšti raudona automobilio seniena" dabar važiuoja pati savaime? Nejau paskambinsiu kopams ir pasakysiu jiems, kad kažkoks negyvas tipas nori nužudyti mano merginą ir mane patį? Vienintelis dalykas mūsų pusėje, neskaitant fakto, kad automobilis negalės pajudėti iš vietos, kol Arnis neturės alibi - tai, kad jis nenorės turėti liudytojų: Mūčis Velčas, Donas Vanderbergas ir Vilis Darnelas buvo užmušti vieni, vėlai naktį; Badis Repertonas ir du jo draugeliai buvo užmuši kažkur tolimame užkampyje.

Eleina sugrįžo spausdama prie savo beprasikalančios krūtinės maišelį, įsėdo vidun ir padavė man koką ir šokoladuką.

- Grąžą, - paprašiau.

- Tu bjaurus pašlemėkas, - atrėžė ji, bet įdėjo į mano ištiestą ranką dvidešimt su kažkiek centų.

- Žinau, bet vis tiek tave myliu, - pasakiau. Nutraukiau jos gobtuvą, sutaršiau plaukus ir pabučiavau ją į ausį. Ji atrodė nustebus ir įtari, o paskiau nusišypsojo. Nebuvo jau tokia bloga, ta mano sesytė Elė. Mintis, kad ji bus suvažinėta gatvėje vien todėl, kad aš įsimylėjau Li Kebot po to, kai Arnis neteko proto ir paliko ją... ne, paprasčiausiai neleisiu tam atsitikti.

Namie, pasisveikinęs su mama, užsikabarojau viršun. Ji pasiteiravo, kaip mano koja, ir aš pasakiau, kad viskas gerai, bet kai užlipau viršun, pirmiausiai stabtelėjau prie vonios kambario vaistinėlės. Vardan savo kojų, kurios dabar giedojo "Ave Maria"*, prarijau porą aspirino tablečių, paskiau nuėjau į tėvukų miegamąjį, kuriame yra viršutiniojo aukšto telefonas, ir atsidusęs krestelėjau į mamos supamąjį krėslą.

Pasiėmiau telefoną ir surinkau pirmąjį iš savo numatytųjų numerių.

- Denis Gilderis, magistralės atšakos statybų rykštė! - nuoširdžiai apsidžiaugė Bredas Džefris. - Džiugu išgirsti tave, vaikuti. Kada atvažiuosi ir vėl su manimi pasižiūrėsi "Penguins"?

- Nežinau, - atsakiau. - Man pabosta žiūrėti, kaip neįgalintys žaidžia ledo ritulį. Na, jeigu tave domintų gera komanda, kaip "Flyers"**...

---

* "Sveika, Marija" (lot.).

** "Philadelphia Flyers" - "Filadelfijos skraidūnai" - garsi ledo ritulio profesionalų lygos komanda.

- Dievuliau, ir turiu to klausytis iš vaiko, kuris netgi ne mano?

Mudu dar kiek pasišnekėjome, persimetinėdami apie šį bei tą, o paskiau aš jam pasakiau, dėl ko iš tikrųjų paskambinau.

Jis nusijuokė.

- Kas per galas, Deni? Tu pats imies verslo?

- Galima sakyti, taip. - Aš pagalvojau apie Kristiną. - Tik ribotam laikui.

- Nenori apie tai pakalbėti?

- Na, dar ne dabar. Ar pažįsti ką nors, kas galėtų išnuomoti tokį daiktą?

- Aš tau pasakysiu, Deni. Yra tik vienas man pažįstamas vyriokas, kuris galėtų turėti su tavimi reikalą dėl panašaus dalyko. Džonis Pombertonas. Gyvena Keteros kely. Jis turi daugiau riedamųjų priemonių nei Karteris* - tablečių nuo kepenų skausmo.

- Puiku, - pasakiau. - Dėkui, Bredai.

- Kaip laikosi Arnis?

- Manau, gerai. Dabar tiek su juo nesimatau, kiek anksčiau.

- Įdomus vaikinas, Deni. Kai pirmąsyk jį pamačiau, nė drąsiausiose savo svajonėse nemaniau, kad jis ištvers vasarą. Bet jis velniškai atkaklus.

- Aha, - pasakiau. - Ir ne tik.

- Perduok nuo manęs linkėjimų, kai jį pamatysi.

- Būtinai, Bredai. Gyvuok.

- Ir tu, Deni. Užvažiuok kurį nors vakarą, atlupsime kelias skardinėles alaus.

- Užvažiuosiu. Labanakt.

- Laba...

Aš padėjau ragelį ir paskiau vieną ar dvi minutes delsiau prie telefono, iš tikrųjų neturėdamas noro kitam skambučiui. Bet reikėjo - jis buvo esminis tame visame apgailėtiname, kvailame reikale. Vėl pakėliau ragelį ir iš atminties surinkau Kaningemų numerį. Jeigu atsilieps Arnis, aš paprasčiausiai padėsiu jį, netaręs nė žodžio. Bet man pasisekė - atsiliepė Maiklas.

- Alio? - Jo balsas skambėjo nuvargusiai ir šiek tiek neaiškiai.

- Maiklai, čia Denis.

- Ei, sveikas! - Atrodė, jam iš tiesų buvo malonu mane girdėti.

- Ar Arnis namie?

- Viršuje. Grįžo iš kažkur ir nuėjo tiesiai į savo kambarį. Jis atrodė gan rūstus, kaip audros debesis, bet šiomis dienomis tai neretai pasitaiko. Pakviesti jį?

- Ne, - pasakiau. - Viskas gerai. Iš tiesų, tai su jumis aš norėjau pasikalbėti. Man reikia paslaugos.

- Na, žinoma. Klok. - Supratau, dėl ko jo balsas toks neaiškus - Maiklas Kaningemas buvo bent perpus apsinešęs. - Tu mums padarei velniškai didelę paslaugą, šiek tiek atvedei jį į protą dėl koledžo.

- Maiklai, aš nemanau, kad jis nors kiek manęs klausėsi.

- Na, kažkas tikrai atsitiko. Jis dar šį mėnesį užpildė prašymus į tris aukštąsias mokyklas. Regina mano, kad tu stebukladarys, Deni. Ir teliks tai tarp mudviejų - jai gerokai gėda dėl to, kaip su tavimi pasielgė, kai Arnis pirmą-

---

* 39-asis JAV prezidentas 1977-1981 m.

syk mums pasakė apie savo automobilį. Bet juk pažįsti Reginą. Ji niekad neprisiverčia atsiprašyti.

Taip, aš tai žinojau. Įdomu, ką pamanytų Regina, jeigu žinotų, kad Arnis - ar kas ten, kuris valdė Arnį - ne daugiau domisi koledžu nei kiaulė vertybiniais popieriais. Kad jis paprasčiausiai seka Li pėdomis, gainiojasi ją, yra dėl jos užsiciklinęs? Iškrypimas ant iškrypimo - Lebėjus ir Kristina kažkokiame šlykščiame menage a trois*.

- Klausykit, Maiklai, - pasakiau, - norėčiau, kad man paskambintumėt, jeigu Arnis sugalvos dėl kokių nors priežasčių išvažiuoti iš miesto. Ypač per artimiausią dieną ar dvi, o gal savaitgalį. Bet kada - dieną ar naktį. Aš turiu žinoti, ar Arnis ketina palikti Libertivilį. Ir aš turiu sužinoti tą iš anksto. Tai labai svarbu.

- Kodėl?

- Dabar taip greitai negaliu paaiškinti. Tai sudėtinga, ir... na, nuskambėtų beprotiškai.

Stojo ilga ilga tyla, ir kai Arnio tėtušis vėl prašneko, tai mažne sukuždėjo.

- Ar tai dėl to prakeikto jo automobilio, taip?

Kiek jis įtarė? Kiek žinojo? Jeigu jis buvo kaip daugelis man pažįstamų žmonių, tikriausiai daugiau įtarė išgėręs nei blaivas. Kiek daug? Netgi dabar nesiimu nieko tvirtinti. Bet esu įsitikinęs, kad jis įtarė daugiau negu bet kuris kitas - išskyrus galbūt Vilį Darnelą.

- Aha, - pasakiau. - Tai dėl jo automobilio.

- Taip ir žinojau, - pasakė jis puolusiu balsu. - Taip ir žinojau. Kas dedasi, Deni? Ar tu žinai?

- Maiklai, nieko daugiau negaliu pasakyti. Ar mane perspėsite, jeigu jis planuos išvyką rytoj ar kitą dieną?

- Taip, - pažadėjo jis. - Taip, gerai.

- Dėkui.

- Deni, - tarė jis. - Kaip manai, ar aš kada nors susigrąžinsiu sūnų?

Jis nusipelnė žinoti tiesą. Tas vargšas iškankintas žmogus nusipelnė žinoti tiesą.

- Nežinau, - pasakiau ir iki skausmo prisikandau apatinę lūpą. - Aš manau, kad... galbūt visa jau nuėję per toli, kad tai būtų įmanoma.

- Deni, - jis bemaž suaimanavo. - Kas tai? Narkotikai? Kokie nors narkotikai?

- Pasakysiu jums, kai galėsiu, - išsisukinėjau. - Tik tiek galiu pažadėti. Pasakysiu jums, kai galėsiu.

Su Džoniu Pombertonu kalbėtis buvo lengviau.

Jis buvo guvus, šnekus žmogus, ir tuščiai nuogąstavau, kad nenorės turėti jokių reikalų su nepilnamečiu. Man susidarė įspūdis, kad Džonas

* Trejetų namų ūkis (pranc.) - turima galvoje, kai vedusios poros vienas iš sutuoktinių turi meilužį ir visi gyvena po vienu stogu.

Pombertonas būtų sudaręs sandėrį su pačiu šėtonu, ką tik iškilusiu iš pragaro ir dar trenkiančiu siera, jeigu tik gautų juridiškai teisėtą atlygį.

- Žinoma, - vis kartodavo jis. - Žinoma, žinoma. - Dar būdavai vos tik pradėjęs ką nors siūlyti, o jis jau sutikdavo su tavimi. Tai šiek tiek nervino. Aš turėjau parengtą priedangai istoriją, bet nemanau, kad jis jos nors kiek klausėsi. Paprasčiausiai jis pasakė kainą - kaip vėliau paaiškėjo, labai nuosaikią.

- Skamba puikiai, - apsidžiaugiau.

- Žinoma, - sutiko jis. - Kuriuo laiku prisistatai?

- Na, kaip dėl rytojaus pusę dešimtos r...

- Žinoma. Tad iki pasimatymo.

- Dar vienas klausimas, misteri Pombertonai.

- Žinoma. Ir vadink mane Džoniu.

- Tad gerai, Džoni. O kaip dėl automatinės transmisijos?

Džonis Pombertonas iš širdies nusikvatojo - tiek iš širdies, jog turėjau šiek tiek patraukti nuo ausies ragelį, ir kiek pyktelėjęs. Tuo juoku buvo pakankamai atsakyta.

- Vienoje iš tų mažyčių? Tu turbūt juokauji. O kas? Nesugebi valdyti įprastos perjungiamosios svirties?

- Kaipgi, kaip tik su tokia ir išsimokiau vairuoti, - pasakiau.

- Žinoma! Tad jokių problemų, tiesa?

- Turbūt ne, - tariau, galvodamas apie savo kairiąją koją, kuri nuspaudinės sankabą - ar bandys tai daryti. Vien nuo tiek, kiek šiandien perjunginėjau pavaras, ji velniškai įsiskaudo. Vyliausi, kad Arnis palūkės keletą dienų iki savo išvykos iš miesto, bet kažkaip nelabai tuo pasiklioviau. Tai įvyks rytoj arba vėliausia savaitgalį, ir mano kairioji koja turės kaip nors tai atlaikyti. - Ką gi, labos nakties, misteri Pombertonai. Pasimatysim rytoj.

- Žinoma. Dėkui, kad paskambinai, berneli. Turiu mintyse vieną išrinkęs. Tikrai tau patiks, negalėtų nepatikti. Ir jeigu neimsi mane vadinti Džoniu, padvigubinsiu kainą.

- Žinoma, - pasakiau ir jam juokiantis padėjau ragelį.

Tau ji patiks. Negalėtų nepatikti.

Ir vėl ji - aš liguistai įsijautrinau šiai nerūpestingai nusakomajai formai... man ėmė tai pakyrėti.

Paskiau aš paskambinau paskutinįsyk, užbaigdamas savuosius pasirengimus. Telefonų knygoje keturi Saiksai. Pataikiau reikiamam iš antro bandymo; atsiliepė patsai Džimis. Aš prisistačiau kaip Arnio Kaningemo draugas, ir Džimio balsas pralinksmėjo. Jis mėgo Arnį, kuris beveik niekad iš jo nesityčiojo ir niekad "jo neniūksėjo" kaip Badis Repertonas, kuris dirbo Viliui. Jis pasidomavo, kaip laikosi Arnis, ir vėl sumeluodamas pasakiau, kad Arniui einasi puikiai.

- Na ir dėkui Dievui, - pasakė jis. - Jis iš tiesų trumpam buvo įmerkęs uodegą. Žinojau, kad tie fejerverkai ir cigaretės jam ne į gera.

- Kaip tik dėl Arnio ir skambinu, - pasakiau. - Džimi, prisimeni, kai buvo areštuotas Vilis ir uždarytas garažas?

- Žinoma, taip. - Džimis atsiduso. - Dabar vargšas Vilis miręs, o aš be darbo. Mano mama sako, kad turiu stoti profesinėn techninėn mokyklon, bet aš tam netikęs. Manau, pradėsiu dirbti sargu ar kuo nors panašiu. Mano dėdė Fredas sargauja koledže ir sako, kad ten atsilaisvino vieta, nes tas kitas sargas dingo, paprasčiausiai išsidangino ar panašiai, ir...

- Arnis sako, kad kai jie uždarė garažą, jis prarado visą savo kilpinių veržliarakčių komplektą, - pertraukiau jį. - Jis buvo padėtas už tų senų padangų, na, tu žinai, ant viršutinių stelažų. Jis padėjo juos ten, kad niekas nenugvelbtų.

- Jie vis dar ten? - paklausė Džimis.

- Aš taip spėju.

- Sušiktas reikalas!

- Pats supranti. Tas komplektas sumautų veržliarakčių kainuoja šimtą dolerių.

- Viešpatie aukštielninkas! Kertu lažybų, jų tenai nebėra. Tikriausiai pasiėmė kuris nors iš tų kopų.

- Arnis mano, kad jie galėtų dar ten būti. Bet jam neleidžiama prisiartinti prie garažo dėl to nemalonumo, į kurį yra įsivėlęs. - Tai buvo melas, bet nemaniau, kad Džimis jį perpras; taip ir atsitiko. Tai, kad naudojausi patiklumu vaikino, kuris buvo mažne protiškai atsilikęs, man nepridėjo pagarbos sau.

- O, šūdas! Ką gi, klausyk - aš rytoj nueisiu ten ir jų paieškosiu. Taip, žmogau! Rytoj, iš pat ryto. Aš tebeturiu raktus.

Aš lengviau atsikvėpiau. Ne mistiškojo Arnio kilpinių veržliarakčių komplekto man reikėjo, o Džimio raktų.

- Aš norėčiau juos paimti, Džimi, štai koks reikalas. Padaryčiau jam netikėtumą. Ir aš žinau, kur jis juos yra padėjęs. Tu galėtum ieškot visą dieną ir vis tiek nesurastum.

- O, aha, tikrai. Aš visad nelabai mokėjau ieškoti, taip sakydavo Vilis. Jis visad sakydavo, kad abiem rankomis ir prožektoriumi dargi nesusirasčiau nuosavo užpakalio.

- O, žmogau, jis tik traukė tave per dantį. Bet iš tikrųjų - aš norėčiau tai padaryti.

- Na, žinoma.

- Pagalvojau, gal užvažiuosiu rytoj pas tave ir pasiskolinsiu raktus. Paimsiu tą veržliarakčių komplektą ir iki tamsos sugrąžinsiu tau raktus.

- Ė, kad aš nežinau. Vilis sakydavo man niekad neskolinti savo raktų...

- Žinoma, anksčiau, bet dabar ta vieta tuščia, išskyrus Arnio įrankius ir krūvą laužo užpakaliniame kieme. Nuosavybė netrukus bus parduodama kartu su viskuo, kas viduje, ir jeigu aš paimsiu juos po to, tai bus lyg vagystė.

- O! Gerai, manau, tvarka. Jeigu tik tu sugrąžinsi man raktus. - Ir tada jis pridūrė absurdišką, tačiau jaudinantį dalyką: - Supranti, tai visa, ką turiu Viliui prisiminti.

- Pažadu.

- Tvarka, - pasakė jis. - Jeigu dėl Arnio, tai, manau, tvarka.

Prieš pat atsiguldamas dabar iš apačios aš paskambinau paskutinįsyk - Li, kurios balsas skambėjo labai mieguistai.

- Per vieną iš ateinančių kelių naktų mes šitai užbaigsime. Pritari?

- Taip, - pasakė ji. - Pritariu. Manau, taip. Ką tu suplanavai, Deni?

Tad aš jai viską, žingsnelis po žingsnelio, papasakojau, bemaž tikėdamasis, kad ji nurodys tuziną skylių mano sumanyme. Bet kai baigiau, ji paprasčiausiai pasakė:

- O jeigu nesuveiks?

- Tau skirta garbinga vieta visame šitame. Nemanau, kad reikia smulkiau aiškinti.

- Ne, - pasakė ji. - Turbūt ne.

- Jeigu galėčiau, palikčiau tave nuošaly, - pasakiau. Bet Lebėjus gali įtarti spąstus, tad jaukas turi būti geras.

- Neleisčiau tau palikti manęs nuošaly, - pasakė ji tvirtu balsu. - Tai taip pat liečia ir mane. Aš mylėjau jį. Tikrai mylėjau. Ir kai ką nors pamilsti... nemanau, kad kada nors visiškai nuo to pasveiksti. Kaip tau atrodo, Deni?

Pagalvojau apie visus tuos metus. Vasaras, kai skaitydavome, plaukiodavome ir žaisdavome įvairius žaidimus: "Monopolį", "Scrabble"*, kiniškas šaškes. Skruzdžių fermas. Tuos kartus, kai aš apsaugojau, kad jo nepribaigtų, kaip vaikas mėgsta pribaigti pašalietį - tokį, kuris šiek tiek keistas, šiek tiek išsiskiriantis iš kitų. Būdavo kartų, kai man velniškai pakyrėdavo saugoti jį, kad nebūtų pribaigtas, kartų, kai aš savęs klausdavau, ar nebūtų lengviau, geriau, jeigu aš paprasčiausiai palikčiau Arnį vieną, leisčiau jam nuskęsti. Bet nebūtų buvę geriau. Arnis buvo man reikalingas, kad padarytų mane geresnį, ir jis tai darė. Mūsų mainai visais atžvilgiais vyko garbingai, ir - o, šūdas - tai buvo labai skaudu, po šimts, išties labai skaudu.

- Ne, - pasakiau, ir staiga turėjau prisidengti ranka akis. - Nemanau, kad pasveiksti. Aš irgi mylėjau Arnį. Ir galbūt jam dar ne per vėlu, netgi dabar. - Štai dėl ko būčiau turėjęs melstis: Dieve brangus, dar tik vieną kartelį padėk man apsaugoti Arnį, kad jo neužmuštų. Tik šį paskutinį kartelį.

- Tai ne jo aš nekenčiu, - pasakė ji pritilusiu balsu. - O to žmogaus, Lebėjaus... ar mes iš tikrųjų jį matėme šią pavakarę, Deni? Automobilyje?

- Taip, - pasakiau. - Man regis, taip.

- Jį ir tą kalę Kristiną, - pasakė ji. - Ar tai įvyks greitai?

- Aha, greitai. Aš taip manau.

- Gerai. Aš tave myliu, Deni.

- Aš tave irgi.

Ir, kaip pasirodė, tai baigėsi kitą dieną - penktadienį, sausio devynioliktąją.

---

* Toks žaidimas su kryžiažodžių ir anagramų elementais.

49 / Arnis

"Stingrėjum" man slenkant vėlai ta nakčia,
"Jagas" staiga atsirado greta.
Ir nuleidęs jis langą gražuolio ūmai
Iškviečia mane lenktyniauti tenai.
Sakau jam: "Pabandom, drauguži, puiku,
Pralėksim Saulėlydžio mes bulvaru.
Nepavysi manęs, juk pritrūks tau drąsos,
Giltinės vingy...
nelaimė tykos."

- Dženas ir Dinas

Pradėjau tą ilgą, baisią dieną nuvažiuodamas su savo "Dasteriu" pas Džimį Saiksą. Tikėjausi, kad galbūt iškils kokių nors sunkumų dėl Džimio motinos, bet šia prasme visa susiklostė gerai. Ji buvo, beje, protiškai vangesnė už savo sūnų. Pakvietė mane kiaušinienei su lašinukais (aš atsisakiau - mano skrandis buvo sutrauktas bjauriu mazgu) ir klapsėjau savo ramentais, kol Džimis naršė savo kambaryje raktų vėrinio. Šnekučiavausi apie šį bei tą su misis Saiks, kuri buvo didumo maždaug sulig Etnos ugniakalniu, ir vis labiau ėmė užvaldyti slogus tikrumas: Džimis kažkur pametė savo raktus ir visas reikalas dar neprasidėjęs nušoko nuo bėgių.

Jisai sugrįžo, purtydamas galvą:

- Negaliu jų surasti, - pasakė jis. - Dievaž, matyt būsiu kur nors pametęs. Koks žioplys.

Čia misis Saiks, beveik trijų šimtų svarų gyvo svorio, išblukusia namine suknele ir sukeltais ant purių rožinių suktukų plaukais, įsiterpė su palaimingu praktiškumu:

- Ar iškratei savo kišenes, Džimai?

Džimo veidu perbėgo nuostaba. Jis įgrūdo ranką savo žalių darbinių kelnių kišenėn. Paskiau, susigėdusiai vypsodamas, ištraukė ryšelį raktų. Jie buvo suverti ant vieno iš tų žiedų, kokius gali nusipirkti Monrovilio prekybos centro galanterijos skyriuje - su dideliu guminiu geltonu kiaušiniu. Kiaušinis buvo pajuodęs nuo tepalų.

- Štai jūs, pirdukai.

- Žiūrėk, kaip kalbi, jaunuoli, - pasakė misis Saiks. - Tik parodyk Deniui, kuris raktas nuo tų durų ir pasilik nešvankybes galvoje.

Galiausiai baigėsi tuo, kad įteikė man tris "Schlage" firmos raktus, kadangi jie buvo nesužymėti, ir jis negalėjo pasakyti, kuris raktas yra kuris. Vienas iš jų buvo nuo pagrindinių pakeliamųjų durų, kitas - nuo užpakalinių pakeliamųjų durų - tų, kurios išėjo į ilgą kiemą su automobilių laužu, ir trečias - nuo Vilio kontoros durų.

- Dėkui, - pasakiau. - Pasistengsiu kuo greičiau juos tau sugrąžinti, Džimi.

- Puiku, - pasakė Džimis. - Pasveikink nuo manęs Arnį, kai jį matysi.

- Būtinai, - pažadėjau.

- Tu tikrai nenori kiaušinienės su lašinukais, Deni? - paklausė misis Saiks. - Visiems užteks.

- Dėkui, - atsisakiau. - Bet aš iš tiesų turiu eiti. - Buvo ketvirtis po aštuntos; pamokos prasidėdavo devintą. Arnis paprastai atvažiuodavo aštuntą keturiasdešimt penkios, taip man pasakė Li. Vos vos beliko laiko. Pasispraudžiau po savimi ramentus ir atsistojau.

- Palydėk jį, Džimi, - sukomandavo misis Saiks. - Nestovėk čia taip.

Ėmiau protestuoti, bet ji numojo į mane ranka.

- Juk nenori eidamas prie automobilio šlioptelti ant dugno, Deni. Dar vėl susilaužytum koją. - Ji griausmingai nusijuokė, ir Džimis, klusnumo įsikūnijimas, tiesiog nešte nunešė mane prie "Dasterio".

Tądien dangus buvo žemas, rūškanai pilkas, ir per radiją vėlyvai popietei vėl pranašavo sniegą. Per miestą nuvažiavau į Libertivilio viduriniąją, įsukau į mokiniams skirtą parkavimo aikštelę ir sustojau priekinėje eilėje. Li nereikėjo man sakyti, kad Arnis paprastai statydavo savo automobilį užpakalinėje eilėje. Privalėjau jį matyti, privalėjau numesti jauką jam prieš pat nosį, bet norėjau, kad kai tą darysiu, jis būtų kiek įmanoma toliau nuo Kristinos. Toliau nuo mašinos Lebėjaus įtaka, regis, buvo silpnesnė.

Sėdėjau pasukęs rakčiuką papildomon padėtin, kad galėčiau klausytis radiją, ir žvelgiau į futbolo aikštę. Tiesiog sunku buvo patikėti, kad kada nors mainiausi su Arniu sumuštiniais šiose apsnigtose tribūnose, kad vilkintis kimštiniais šarvais, šalmu ir aptemptomis kelnėmis laksčiau ir vartaliojaus toje aikštėje, kvailai įsitikinęs savo paties fiziniu nepažeidžiamumu... galbūt netgi nemirtingumu.

Jeigu kada nors man taip atrodė, tai dabar šis jausmas buvo išnykęs.

Rinkosi mokiniai, palikdavo savo mašinas ir pasukdavo pastato linkui, šnekučiuodamiesi, juokdamiesi ir kvailiodami. Sėdėjau nusmukęs žemiau ant sėdynės, nes nenorėjau, kad kas mane atpažintų. Prie pagrindinio įėjimo sustojo autobusas, ir iš jo pasipylė būrys vaikų. Kuopelė drabuliuojančių berniukų ir mergaičių susitelkė rūkymo zonoje, kur tądien praėjusį rudenį Badis užpuolė Arnį. Toji diena irgi atrodė neįtikėtinai tolima.

Širdis krūtinėje man smarkiai daužėsi, buvau bjauriai įsitempęs. Bailioji mano dalis vylėsi, kad Arnis paprasčiausiai nepasirodys. Ir paskiau aš išvydau baltai raudoną Kristinos korpusą įsukant iš Mokyklos gatvės ir pamažu slenkant mokiniams skirtu įvažiuojamuoju keliuku tolygiu dvidešimties mylių per valandą greičiu, iš jos išmetamojo vamzdžio veržėsi baltų dūmų kamuolėliai. Prie vairo sėdėjo Arnis, vilkintis savo mokykline striuke. Jis nepažvelgė mano pusėn; paprasčiausiai įvairavo savo įpraston vieton aikštelės užpakalyje ir sustojo.

Tik lik susmukęs žemyn, ir jis tavęs nė nepastebės, sukuždėjo toji baili, išdavikiška mano proto dalis. Praeis pro šalį kaip ir visi kiti.

Užuot tai padaręs, aš atidariau dureles ir iškėliau ramentus laukan. Paskiau, remdamasis į juos, truktelėjau ir atsistojau ant suplūkto parkavimo aikštelės sniego, jausdamasis mažumėlę kaip Fredas Makmurėjus tame sename filme "Dvigubas apsidraudimas". Mokyklos pastate sučirškė pirmas

skambutis, jo garsas atstumo buvo susilpnintas ir neryškus - Arnis atvažiavo vėliau negu buvo pratęs anomis ankstesnėmis dienomis. Mano motina yra pasakius, kad Arnis mažne pasidygėtinai punktualus. Galbūt Lebėjus toksai nebuvo.

Nešinas knygomis po pažastimi, nuleidęs galvą, vingiuodamas tarp automobilių jis artinosi prie manęs. Užėjo už furgono, laikinai pasislėpdamas man iš akių, paskiau vėl pasirodė. Ir tada pakėlė galvą, žvilgsniu susidurdamas su manuoju.

Jo akys išsiplėtė, ir jis mašinaliai pasisuko Kristinos link.

- Jautiesi tartum nuogas, kai nesėdi prie vairo? - paklausiau.

Jis vėl pažvelgė į mane. Jo lūpų kampučiai šiek tiek truktelėjo, lyg jis būtų užkandęs ką nors neskanaus.

- Kaip laikosi tavoji šepšelė, Deni?

Džordžas Lebėjus tiesiai nepasakė, bet bent užsiminė, kad jo brolis nepaprastai sugebėjo įskaudinti žmones, surasti jų jautrias vietas.

Žingtelėjau su ramentais du netvirtus žingsnius jo linkui. Jis tebestovėjo vietoje, šypsodamasis nusvirusiais lūpų kampučiais.

- O kaip tau patiko, kai Repertonas vadino tave Pimpiaveidžiu? - paklausiau. - Nejau taip patiko, jog dabar nori tai atgręžti į ką nors kitą?

Dalis jo tartum krūptelėjo nuo tų žodžių, - galbūt tai, kas buvo jo akyse, - bet niekinama, budri šypsena lūpose liko. Oras buvo šaltas. Neužsimoviau pirštinių, ir mano pirštai, įsitvėrę ramentus, ėmė stingti. Mums iš burnos su kvapu pakildavo garo debesėliai.

- O ar prisimeni penktą klasę, kai Tomis Debingeris vadindavo tave Bezdakvapiu? - paklausiau, pakeldamas balsą. Į mano žaidimo planą neįėjo giežti ant jo pyktį, bet dabar nieko negalėjau sau padaryti, aš visas drebėjau. - Ar tau tai patiko? O ar prisimeni, kaip Ledas Smitas, tas iš skautų būrio, tave pastūmė gatvėje, o aš nutraukiau jam kepurę ir sugrūdau į kelnes? Kur tu tada buvai, Arni? Tas tipas Lebėjus - vėlyvas svečias. O aš, aš čia visąlaik buvau.

Vėl tasai krūptelėjimas. Šįsyk jis pusiau nusisuko, šypsena nyko. Akimis ieškojo Kristinos, kaip ieškoma mylimosios geležinkelio terminalo ar autobusų stoties žmonių minioje. Arba kaip narkomano ieškoma, kas jam parduotų narkotikų.

- Tau jos taip reikia? - paklausiau. - Žmogau, tu, po šimts, be jos negali.

- Nežinau, apie ką kalbi, - kimiai pasakė jis. - Tu pavogei iš manęs merginą. Niekas to nepakeis. Tu veikei man už nugaros... apgaudinėjai... esi toks pat šūdžius kaip ir visi kiti. - Dabar jis žvelgė į mane, jo akys buvo išsiplėtusios, įskaudingos, degančios pykčiu. - Maniau, kad galiu tavimi pasitikėti, o pasirodei blogesnis už Repertoną ar bet kurį iš jų! - Jis žingtelėjo į mane ir išrėkė, pagautas visiškos netekties įsiūčio: - Tu pavogei ją, šūdžiau!

Aš svirstelėjau dar žingsnelį į priekį ant savo ramentų; vienas iš jų kiek slystelėjo ant suplūkto sniego. Mudu buvome tarsi dvejetas revolverininkų, besiartinančių vienas link kito ir delsiančių išsitraukti ginklą.

- Negalima pavogti to, nuo ko atsisakyta, - tariau.

- Apie ką tu čia kalbi?

- Kalbu apie tą vakarą, kai ji užspringo tavo mašinoj. Tą vakarą Kristina bandė ją nužudyti. Tu pasakei, kad tau jos nereikia. Pasakei jai, kad atsiknistų.

- Niekad to nesakiau! Tai melas! Prakeiktas melas!

- Su kuo aš kalbu?

- Nesvarbu! - Jo pilkos akys už akinių buvo didžiulės didžiulės. - Nesvarbu su kuo, po šimts, tu kalbi. Tas ne kas kita, kaip tik bjaurus melas! Nieko daugiau ir nesitikėjau iš tos pasmirdusios kalės!

Dar žingsnį arčiau. Jo išblyškusiame veide degė raudonos dėmės.

- Kai pasirašai, atrodo, kad tai nebe tavo parašas, Arni.

- Užsičiaupk, Deni.

- Tavo tėvas sako, kad namie tu tartum svetimas.

- Perspėju tave, vyruti.

- Ko varginies? - šiurkščiai paklausiau. - Aš ir taip žinau, kas atsitiks. Ir Li žino. Tas pat atsitiko Badžiui Repertonui, Viliui Darnelui ir kitiems. Kadangi tu visai nebe Arnis. Ar tu ten viduje, Lebėjau? Išeik, pasirodyk man. Jau mačiau tave anksčiau. Mačiau tave Naujųjų metų naktį, mačiau vakar prie viščiukinės. Aš žinau, kad tu čia, kodėl apsimetinėji ir nepasirodai?

Ir jis pasirodė... tik šįsyk Arnio veide, ir tai buvo baisiau negu visi tie griaučiai, kaukolės ir kitokie siaubai iš komiksų, kokius tik pajėgiau prisiminti. Arnio veidas pasikeitė. Jo lūpos prasišiepė gaižia šypsena. Ir išvydau jį tokį, koks veikiausiai buvo seniai seniai, kai pasaulis buvo jaunas ir jauni žmonės vien tetroško automobilių; visa kita turėjo sekti savaime. Išvydau mažojo Džordžo Lebėjaus vyresnįjį brolužį.

Aš prisimenu apie jį vieną dalyką, bet prisimenu jį labai gerai. Jo pyktį. Jis buvo visados piktas.

Jis ėmė artintis, atstumas tarp jo ir manęs, stovinčio pasirėmusio ant ramentų, trumpėjo. Jo akys buvo apsitraukusios ūku, neįžvelgiamos. Prašieptos lūpos buvo nelyginant geležimi išdeginta žymė veide.

Turėjau laiko pagalvoti apie randą Džordžo Lebėjaus dilbyje, įstrižai einantį nuo alkūnės iki riešo. Jis pastūmė mane, o paskiau sugrįžo ir partrenkė ant žemės. Girdėjau tą keturiolikmetį Lebėjų šaukiant: *Nuo šiol nepasimaišyk man ant kelio, prakeiktas snargliau, nepasimaišyk man ant kelio, girdi?*

Dabar aš stovėjau priešais Lebėjų, ir jis ne iš tokių žmonių, kurie lengvai susitaiko su pralaimėjimais. Pataisa: jis niekad su jais nesusitaikydavo.

- Kovok su juo, Arni, - tariau. - Per ilgai jam buvo nuolaidžiaujama. Kovok su juo, užmušk jį, telieka jis mi...

Jis švystelėjo priekin koją ir išmušė iš po manęs dešinįjį ramentą. Aš stengiaus išsilaikyti, susvirduliavau, man beveik pavyko... ir tada jis išmušė kairįjį ramentą. Aš parkritau ant šalto, suplūkto sniego. Jis žingtelėjo dar žingsnį ir pasilenkė virš manęs, jo veidas buvo atšiaurus ir svetimas.

- Tu to prašeisi ir netrukus tą gausi, - pasakė jis atšiauriu balsu.

- Aha, taip, - sušvokščiau. - Ar prisimeni skruzdžių fermas, Arni? Tas bjaurus žinduklis per visą savo gyvenimą nėra turėjęs skruzdžių fermų. Per visą savo gyvenimą nėra turėjęs nė vieno draugo.

Ir staiga jo ramus tvirtumas palūžo. Jo veidas - jo veidas susidrumstė. Nežinau, kaip kitaip jį aprašyti - Lebėjus dar tebebuvo įtūžęs, kad turi malšinti savos rūšies vidinį maištą. O paskiau pasirodė Arnis - sugniužęs, išvargęs, susigėdęs, bet labiausia - be galo nelaimingas. Paskiau - vėl Lebėjus, užsimojęs spirti man, kai gulėjau ant sniego, graibydamasis savo ramentų ir jausdamasis bejėgis, niekam tikęs, apdujęs. O paskiau - vėl Arnis, mano draugas Arnis, braukiantis sau nuo kaktos plaukus tuo pažįstamu, išsiblaškiusiu gestu; Arnis, kuris sakė:

- O, Deni... Deni... atleisk... man taip gaila.

- Jau per vėlu gailėtis, vyruti, - tariau.

Susiradau viena ramentą, paskiau - kitą. Po truputėlį pasikėliau, dukart paslysdamas iki man pavyko vėl pasprausti po savimi ramentus. Mano rankos dabar buvo it medinės. Arnis nepasijudino, kad man padėtų; stovėjo atsirėmęs nugara į furgoną, plačiomis, sukrėstomis akimis.

- Deni, aš nieko negaliu padaryti, - sukuždėjo jis. - Kartais taip jaučiuos lyg manęs čia jau nebebūtų. Padėk man, Deni. Padėk man.

- Lebėjus? - paklausiau.

- Jis visąlaik čia, - suvaitojo Arnis. - O Dieve, visąlaik! Išskyrus...

- Automobilį?

- Kai Kristina... kai ji važiuoja, jis yra su ja. Tai vienintelis kartas, kai jis... jis...

Arnis nutilo. Jo galva nuslydo į šoną, smakras, bekauliškai nukaręs, ritinėjosi ant krūtinės, plaukai nuo kaktos nusviro link sniego, seilės išvarvėjo iš burnos ir nutiško ant batų. Ir tada jis pradėjo šaižiai rėkti, kumščiais daužydamas furgoną už savęs.

- Eik sau! Eik sau! Eik saaau!

Paskiau kokias penkias sekundes - visai nieko, ničnieko, tik jo kūnas krūpčiojo, tartum po drabužiais būtų įleista pintinė gyvačių, ničnieko, tik tie lėti, siaubingi nukarusio smakro judesiai.

Pagalvojau, kad galbūt jis ima viršų, nugali tą šlykštų seną šunsnukį. Bet kai pakėliau galvą, Arnis buvo dingęs. Į mane žvelgė Lebėjus.

- Visa atsitiks, kaip jisai sakė, - tarė man Lebėjus. - Palik tai ramybėje, berniuk. Galbūt aš ant tavęs neužvažiuosiu.

- Ateik šiąnakt į Darnelo garažą, - kimiu balsu pasakiau. Gerklė man buvo sausa it smėlis. - Mes lošime. Aš atsivesiu Li. Tu - Kristiną.

- Aš pats pasirenku laiką ir vietą, - atkirto Lebėjus ir nusišypsojo Arnio burna, apnuogindamas Arnio dantis, kurie buvo jauni ir stiprūs - burna, kurią dar ilgi metai skyrė nuo dantų protezų negarbės. - Tu nežinosi kur ar kada. Bet kai ateis laikas... sužinosi.

- Dar pagalvok, - pasakiau bemaž atsainiai. - Ateik šiąnakt į Darnelo garažą, antraip ji ir aš imsime kalbėti.

Jis nusijuokė - bjauriai, su panieka.

- Ir kur tatai jus nuves? Į pamišėlių namus Ryd Sytyje?

- O, iš pradžių nebūsime rimtai išklausyti, - pasakiau. - Sutinku. Bet tosios pasakėlės apie tai, kaip tave įkiša į durnyną, vos tik pradedi kalbėti apie vaiduoklius ir demonus... Taigi, taigi, Lebėjau. Galbūt taip buvo tavo lai-

kais, prieš skraidančiąsias lėkštes, "Ekzorcistą"* ir tuosius namus Amitvilyje**. Nūnai velniškai daug žmonių tiki tokiais dalykais.

Jis vis dar šypsojosi, bet jo akys žvelgė į mane primerktos, įtariai. Ir jose buvo dar kai kas. Man pasirodė, kad tas kai kas - tai pirmoji baimės kibirkštėlė.

- Ir, regis, tu neįsivaizduoji, kiek daug žmonių supranta, kad čia kažkas ne taip.

Jo šypsnys dingo. Žinoma, jis turėjo tai įsivaizduoti ir dėl to nerimauti. Bet galbūt žudyti tampa karštine; galbūt po kurio laiko paprasčiausiai negali sustoti ir paskaičiuoti, kiek tai kainuos.

- Kad ir kokį nebūtą, šlykštų gyvenimą tu tebeturi, jis tūno tame automobilyje, - pasakiau. - Tu tai žinojai, ir nuo pat pradžios planavai pasinaudoti Arniu - tiktai "planavai" netinkamas žodis, nes tu, po teisybei, niekad nieko neplanuodavai, ar ne? Tu tik vadovaudavaisi savo intuicija.

Jisai suurzgė ir apsisuko eiti.

- Tau tikrai reiktų apie tai pagalvoti, - šūktelėjau įkandin. - Arnio tėvas suprato, kad čia kažkas pašvinkę. Mama - taip pat. Manau, kad kur nors turėtų būti policija, kuri mielai išklausytų bet kurį apie tai, kaip žuvo jų bičiulis Dženkinsas. Ir visa sugrįžta prie Kristinos, Kristinos, Kristinos. Anksčiau ar vėliau kas nors pakiš ją po presu už Darnelo garažo.

Jis atsisuko ir žvelgė į mane akimis, kuriose aiškiai atsispindėjo neapykanta podraug su baime.

- Mes vis kalbėsime ir daug žmonių iš mūsų juoksis, tuo neabejoju. Bet aš turiu gipsą su Arnio parašu ant jo. Tik vienas iš jų nepriklauso jam. Jis yra tavo. Aš nuvešiu juos valstijos kopams ir tol jiems įkyrėsiu, kol jie pasikvies braižo ekspertą, kuris tai patvirtins. Žmonės ims stebėti Arnį. Taip pat ir Kristiną. Tau aiškus visas vaizdas?

- Sūneli, man nė kiek, po galais, neskauda dėl tavęs galvos.

Bet jo akys bylojo kai ką kita.

- Visa taip ir bus, - pasakiau. - Žmonės racionalūs tik iš paviršiaus. O šiaip tai jie žeria per petį druską, jeigu apverčia druskinę, nevaikšto po kopėčiomis, tiki į gyvenimą po mirties. Ir anksčiau ar vėliau - veikiausia anksčiau, kadangi mudu su Li nelaikysime liežuvio už dantų - kas nors pavers tą automobilį sardinių dėžele. Mielai lažinsiuos, kad kartu su juo išnyksi ir tu.

- Norėtum! - nusišiepė jis.

- Šį vakarą mes būsime Darnelo garaže, - pasakiau. - Jeigu tu toks gudrus, gali abiem mumis atsikratyti. Tatai irgi neišspręs klausimo, tačiau kurį laiką galėtum lengviau kvėpuoti... tą laiką, per kurį suspėtum išsidanginti iš miesto. Bet aš nemanau, kad tu pakankamai gudrus, bičiuli. Tai per ilgai tęsėsi. Mes atsikratysime tavimi.

Nuklibinkščiavau atgal prie savo "Dasterio" ir įsėdau vidun. Pasinaudojau ramentais nerangiau nei būtų reikėję, bandžiau dėtis labiau neįgalinčiu

---

* Amerikos režisieriaus V. Fridkino (W. Friedkin) siaubo filmas (1973), pagrįstas okultizmu ir misticizmu.

** Kalbama apie amerikiečių siaubo filmą "Siaubas Amitvilyje" (1979), kuriame nusifilmavo garsus aktorius Rodas Staidžeris (Rod Steiger).

nei iš tikrųjų buvau. Aš sukrėčiau jį, užsiminęs apie parašus; metas buvo pasišalinti, kad nepervaidinčiau. Bet liko padaryti dar vieną dalyką. Vieną dalyką, kuris garantuotai įvarytų Lebėjų į pasiutimą.

Įkėliau vidun savo kairiąją koją, užtrenkiau dureles ir išsilenkiau pro langą.

Pažvelgiau jam į akis ir nusišypsojau.

- Ji nuostabi lovoje, - pasakiau. - Gaila, kad tu niekad to nežinosi.

Pašėlusiai sustūgęs, jis puolė mane. Pakėliau stiklą ir nuspaudžiau durelių užraktą. Paskiau neskubėdamas užvedžiau variklį, o jis daužė pirštinėtais kumščiais langą. Jo veidas buvo prasišiepęs, baisus. Dabar jame visai nebeliko Arnio. Nė trupučio Arnio. Mano draugas buvo dingęs. Jaučiau juodą sielvartą, kuris buvo baisesnis nei ašaros ar baimė, bet aš tebesaugojau savo veide tą vangų, įžeidžiantį, nešvankų šypsnį. Paskiau pamažu pakėliau savo vidurinįjį pirštą prie stiklo.

- Užsikrušk, Lebėjau, - pasakiau ir pajudėjau iš vietos, palikdamas jį stovėti parkavimo aikštelėje pagautą to paprasto, neatlėgstančio įniršio, apie kurį jo brolis man pasakojo.

Kaip tik labiausiai tuo pasiklioviau, tikėdamasis šį vakarą jį atsivilioti.

Pažiūrėsime.

50 / Petunija

Šiluma man užplūdo akis -
Savo mažytę radau aš nakty,
Puoliau iškart ją myluot ir bučiuot...
- Dž. Frenkas Vilsonas ir "Cavaliers"

Nuvažiavau apie keturis kvartalus, ir tik tada atsitokėjęs turėjau sustoti. Mane krėtė šaltis, ir dargi labai smarkiai. Nepadėjo netgi iki galo įjungtas šildytuvas. Kvėpavau su pertrūkiais, dūsdamas. Apglėbiau save rankomis, kad būtų šilčiau, bet man atrodė, kad niekados nebesušilsiu, niekados. Tas veidas, o Arnis palaidotas kažkur po juo, jis visąlaik čia, pasakė Arnis, visąlaik, išskyrus kada... kas? Žinoma, kai Kristina riedėdavo viena pati. Lebėjus juk negalėjo tuo pat metu būti dviejose vietose. Tai buvo netgi virš jo galių.

Galiausiai aš vėl pajėgiau vairuoti, ir tik pažvelgęs į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir išvydęs po savo akimis drėgnus ratilus susivokiau, jog verkiau.

Buvo ketvirtis dešimtos, kai privažiavau prie Džonio Pombertono sodybos. Džonis buvo aukštas plačiapetis vyriškis, avintis žaliais aukštais guminiais batais ir šilta medžiokline striuke su raudonais ir juodais langeliais. Nustūmęs ant plinkančio pakaušio savo seną kepurę su pajuodusiu nuo riebalų snapeliu, jis tyrinėjo pilką dangų.

- Per radiją vėl pranašauja sniegą. Nebuvau įsitikinęs, ar tu tikrai atvažiuosi, bet dėl visa ko ją čia atvariau. Ką apie ją manai?

Vėl pasispraudžiau po savimi ramentus ir išlipau iš automobilio. Kelio druska sugurgždėjo po guminiais ramentų galais, tačiau eiti buvo saugu. Priešais Džonio Pombertono malkų rietuvę stovėjo keisčiausias agregatas ant ratų, kokį tik gyvenime man buvo tekę regėti. Nuo jo dvelkė silpnas, aitrus, nepasakytum kad malonus, kvapas.

Kažkada seniai, savo karjeros pradžioje, tai buvo "General Motors" gaminys - bent taip sakė logograma ant jo nosies. Dabar čia buvo visko po truputį. Viena, dėl ko nekilo jokių abejonių - tai dėl dydžio. Priekinių grotelių viršus buvo sulig aukšto vyriškio galva. Už ir viršum jų tartum didžiulis keturkampis šalmas pūpsojo kabina, o už šios, prilaikoma dviejų eilių iš abiejų pusių suporintų ratų, driekėsi ilgas cilindrinis korpusas nelyginant benzinvežio cisterna.

Tiktai aš dar niekados nebuvau matęs benzinvežį, nudažytą šviesiai rožine spalva. Šonuose dviejų pėdų aukščio gotiškomis raidėmis buvo užrašyta: PETUNIJA.

- Aš nežinau, ką apie ją manyti, - pasakiau. - Kas tai?

Pombertonas įsikišo burnon "Camel" cigaretę ir, čirkštelėjęs į savo storą raginį nagą degtuką, užsirūkė.

- Kakasiurbė, - pasakė jis.

- Kas?

Jis išsišiepė.

- Dvidešimties tūkstančių galonų talpos, - pasigyrė. - Petunija - jėga.

- Nesuprantu jūsų. - Bet aš buvau bepradedąs suprasti. Jo žodžiuose buvo absurdiškos, kraupios ironijos, kurią Arnis - ankstesnysis Arnis - įvertintų.

Aš telefonu pasiteiravau Pombertoną, ar jis turėtų išnuomoti didelį, sunkų sunkvežimį, ir šitas buvo dabartiniu metu didžiausias jo parke. Visi keturi savivarčiai dirbo - du Libertivilyje, o kiti du - Fil Hile. Jis paaiškino man, kad taip pat turėjo greiderį, tačiau tuoj po Kalėdų tasai patyrė nervų lūžį. Džonis pasiskundė velniškai vargstąs po to, kai užsidarė Darnelo garažas, - juk stengiasi, kad jo sunkvežimiai važiuotų.

Petunija iš esmės buvo cisterna, nei daugiau, nei mažiau. Jos paskirtis - išsiurbinėti kanalizacijos sistemas.

- Kiek sveria? - paklausiau Pombertoną.

Šis nuspriegė cigaretę.

- Sausa ar su šūdais?

Aš gurktelėjau.

- O kaip ji dabar?

Jis atkragino galvą ir nusijuokė.

- Nejau manai, kad aš tau išnuomosiu pilną cisterną? - Ištarė "pylną cisterną". - Ne, ne, ji sausutėlaitė ir visa išplauta. Tikrai. Tiesa, kvapelis šiek tiek jaučiasi.

Aš pauosčiau. Iš tiesų, kvapelis jautėsi.

- Galėjo būti kur kas blogiau, - pasakiau. - Turbūt.

- Žinoma, - sutiko Pombertonas. - Senosios Petunijos kilmės dokumento originalas seniai dingęs, bet pagal dabartinės registracijos duomenis nurodyta - aštuoniolika tūkstančių svarų TBS.
- Ką tai reiškia?
- Transporto priemonės bruto svorį, - paaiškino jis. - Jeigu tave sustabdys tarpvalstijiniame plente ir ras svorį didesnį nei aštuoniolika tūkstančių svarų, kelių policija gali susinervinti. Sausa ji tikriausiai sveria kokius aštuonis - devynis tūkstančius svarų. Turi penkialaipsnę transmisiją su dviejų greičių diferencialu, tad viso labo gauni dešimt pirmyneigos bėgių... jeigu tik gali spaudinėti sankabą.
Jis abejojančiu žvilgsniu nuo viršaus iki apačios perbėgo mano ramentais ir užsirūkė kitą cigaretę.
- Ar gali spaudinėti sankabą?
- Žinoma, - abejingai atsakiau. - Jeigu tik ji nėra labai kieta. - Bet kaip ilgai? Štai kur klausimas.
- Gerai, tai tavo reikalas, aš į jį nesikišiu. - Jis linksmai pažvelgė į mane. - Duosiu tau dešimt procentų nuolaidą, jei mokėsi grynais, kadangi apie įmokas grynais aš paprastai nepranešu savo mylimam dėdulei.
Aš pasitikrinau savo piniginėje ir aptikau joje keturias dvidešimtines ir keturias dešimtines.
- Kiek, sakote, už vieną dieną?
- Kaip tau skamba devyniasdešimt baksų?
Daviau juos jam. Buvau pasirengęs mokėti šimtą dvidešimt.
- O ką darysi su tuo savo “Dasteriu”?
Iki šiol nebuvau apie tai pagalvojęs.
- Ar galėčiau jį palikti čia? Tik šiai dienai?
- Žinoma, - sutiko Pombertonas, - gali jį palikti čia visą savaitę, man nusispjaut. Tik įvaryk giliau į kiemą ir palik viduje rakčiukus, jeigu man prisieitų patraukti.
Aš nuvažiavau į galą kiemo, kur riogsojo galybė išardytų mašinų dalių, kyšančių iš gilaus sniego nelyginant kaulai iš balto smėlio. Užtrukau mažne dešimt minučių, kol su savo ramentais parklibinkščiavau atgal. Būčiau įveikęs nuotolį greičiau, jeigu būčiau šiek tiek naudojęsis kairiąja koja, bet aš ją tausojau Petunijos sankabai.
Prisiartinau prie Petunijos, jausdamas paširdžiuose tvenkiantis baimę it nedidelį juodą debesį. Nė kiek neabejojau, kad ji sustabdys Kristiną - jeigu toji tikrai pasirodys šiąnakt Darnelo garaže ir jeigu aš įstengsiu valdyti tą prakeiktą sunkvežimį. Niekad per savo gyvenimą nebuvau vairavęs ką nors tokio didelio, nors praeitą vasarą padirbėjau kokią dešimt valandų su buldozeriu, ir porąsyk, po darbo valandų, Bredas Džefris man davė pavažinėti krautuvu.
Pombertonas, su languota striuke, susikišęs rankas į darbines kelnes, stovėjo, stebėdamas mane gudriomis akimis. Nusigavau iki vairuotojo pusės durelių, įsitvėriau jų rankenos ir kiek slystelėjau. Jis žingtelėjo žingsnį ar du mano pusėn.
- Susidorosiu pats.
- Žinoma, - pasakė jis.

Aš vėl paspraudžiau sau po pažastimi ramentą, greitais, trumpais atodūsiais iškvėpdamas tuoj pat šerkšnijantį garą, ir truktelėjęs atidariau dureles. Kairiąja ranka laikydamasis už vidinės durelių rankenos ir balansuodamas ant dešiniosios kojos it gandras, įmečiau ramentus kabinon ir pats įsiropščiau. Rakčiukai buvo degimo spynelėje, bėgių schema įspausta ant pavarų perjungimo svirties bumbulo. Aš užtrenkiau dureles, kairiąja koja nuspaudžiau sankabą - suskaudo nestipriai, kol kas viskas gerai - ir užvedžiau Petuniją. Jos variklis sugriaudėjo kaip visas laukas lenktyninių Fili Pleinse.

Pamažu pasivaikščiojančiu žingsniu prie kabinos prisiartino Pombertonas.

- Šiek tiek triukšminga, tiesa? - šūktelėjo jis.

- Žinoma! - irgi šūktelėjau.

- Žinai, - sustūgo jis, - aš velniškai abejoju, ar savo teisėse turi "I" spaudą, berneli. - "I" spaudas teisėse reiškia, kad valstijos policija yra patikrinus tavo sugebėjimus vairuoti didelius sunkvežimius. Aš turėjau "A" motociklams (dideliam mano motinos siaubui), bet ne "I".

Išsišiepiau.

- Jums neatėjo į galvą patikrinti, nes pasirodžiau vertas pasitikėjimo.

Jis nusišypsojo.

- Žinoma.

Aš kiek pagreitinau variklio sūkius. Petunija dusyk pokštelėjo išmetamosiomis dujomis - garsas prilygo mortyrų šūviams.

- Nesupyksi, jeigu paklausiu, kam nori tos mašinos? Suprantu, tai ne mano reikalas.

- Kaip tik tam, kokia jos paskirtis.

- Atleiskite?

- Noriu atsikratyti vienu šūdu, - pasakiau.

Važiuodamas nuokalnėn iš Pombetono, šiek tiek prisibijojau; net sausa ir tuščia toji mažytė iš tikrųjų dardėjo kaip reikiant. Atrodė, kad aš sėdžiu neįtikėtinai aukštai - galėjau pažvelgti į stogus automobilių, kuriuos pravažiuodavau. Riedėdamas per Libertivilio centrą jaučiausi toks krentantis į akis kaip banginiukas tvenkiny su auksinėmis žuvelėmis. Nepadėjo ir tai, kad Pombertono kanalizacijos siurbiamoji buvo nudažyta rožine spalva. Susilaukiau keleto pralinksmėjusių žvilgsnių.

Kairiąją koją man ėmė truputėlį gelti, bet perjunginėdamas Petunijos pavaras pagal sau neįprastą schemą, nuolat stabčiojančiame miesto transporto eisme, pamiršau apie tai galvoti. Netikėtesnis skausmas ėmė rastis mano pečiuose ir skersai krūtinės. Mašina buvo be vairo stiprintuvo, todėl šį sukioti buvo iš tiesų sunku.

Išsukau iš Pagrindinės gatvės į Riešutų, o paskiau - į parkavimo aikštelę už "Western Auto". Atsargiai išsiropščiau iš Petunijos kabinos, užtrenkiau dureles (mano nosis jau priprato prie silpno jos skleidžiamo kvapo). Paspraudžiau po savimi ramentus ir patraukiau vidun pro užpakalinį įėjimą.

Nukabinau tris garažo raktus nuo Džimio žiedo ir nunešiau juos į raktų dirbtuvės skyrių. Už dolerį ir aštuoniasdešimt centų įsigijau po du dublikatus. Įsidėjau naujuosius raktus vienon kišenėn, Džimio žiedą su vėl įsegtais raktų originalais - kiton. Išėjau pro priekines duris ir pasukau į "Libertivilio užkandinę", kur buvo taksofonas. Dangus viršum galvos plytėjo pilkesnis ir žemesnis negu bet kada anksčiau. Pombertonas buvo teisus. Pradės snigti.

Viduje užsisakiau kavos su daniška bandute ir gavau grąžos taksofonui. Įėjau kabinon, paskui save nerangiai uždariau dureles ir paskambinau Li. Ji atsiliepė po pirmo signalo.

- Deni, kur tu?

- "Libertivilio užkandinėje". Tu viena?

- Taip. Tėtis darbe, o mama išėjo apsipirkti produktų. Deni, aš... aš beveik viską jai papasakojau. Aš ėmiau galvoti, kaip ji pastatys automobilį prie "A&P"* ir perkirs parkavimo aikštelę, ir... aš nežinau, tai, ką tu pasakei, kad Arnis turi palikti miestą, nebeteko reikšmės. Tai vis dar logiška, bet lyg nebeteko reikšmės. Ar supranti, apie ką aš kalbu?

- Taip, - pasakiau, mąstydamas apie Elę, kurią vakar vakare pametėjau iki "Tomo", nors jau tuo metu koją man velniškai skaudėjo. - Suprantu, ką turi galvoje.

- Deni, negali taip toliau tęstis. Aš išprotėsiu. Ar mes vis dar ketiname išbandyti tavo idėją?

- Taip, - pasakiau. - Palik mamai raštelį, Li. Parašyk, kad trumpam turėjai išeiti, daugiau nieko. Kai negrįši vakarienei, taviškiai tikriausiai paskambins maniesiems. Galbūt jie nuspręs, kad mudu pabėgome ir nusprendėme susituokti.

- Galbūt tai ne per blogiausia mintis, - pasakė ji ir nusijuokė taip, jog man pašiurpo oda. - Pamatysim.

- Ei, dar vienas dalykas. Ar pas jus namie yra ko nors nuo skausmo? Darvono ar ko nors panašaus?

- Yra šiek tiek darvono nuo tada, kai tėtis pasitempė nugarą, - pasakė ji. - Dėl tavo kojos, Deni?

- Šiek tiek skauda.

- Kiek tas šiek tiek?

- Po teisybei, viskas gerai.

- Netrini?

- Ne. Ir po šios nakties aš jai duosiu ilgai, maloniai pailsėti, gerai?

- Gerai.

- Ateik čia kaip gali greičiau.

Ji įėjo užkandinėn, kai užsisakinėjau antrą puodelį kavos. Vilkėjo parką su kailiniais kraščiukais ir išblukusiais džinsais. Sugebėjo atrodyti seksualiai ir podraug praktiškai. Galvos pasisuko jos pusėn.

- Gerai atrodai, - pagyvėjau ir pabučiavau ją į smilkinį.

---

* "Atlantic and Pacific Tea Company" - arbatos koncerno parduotuvė.

Ji padavė man buteliuką pilkai rožinių želatininių kapsulių.
- Štai. Neatrodai pernelyg sušilęs, Deni.
Priėjo padavėja, kokių penkiasdešimties metų moteriškė žilais plaukais. Ramiai padėjo puodelį ant mano lėkštutės, pastarosios fone kava atrodė it nedidelis rudas tvenkiniukas.
- Kodėl jūs, jaunuoliai, ne mokykloje? - paklausė ji.
- Specialus atleidimas, - rimtai pasakiau. Ji išpūtė į mane akis.
- Prašom kavos, - pasakė Li, nusimaudama pirštines. Kai padavėja, garsiai purkštelėjusi, sugrįžo už prekystalio, ji pasilenkė prie manęs ir pasakė: - Būtų juokinga, jeigu mus užkluptų pabėgėlių iš pamokų kontrolierius, tiesa?
- Tiesiog linksma, - pasakiau, mąstydamas, kad nors įraudusi nuo šalčio, ji atrodė ne per geriausiai. Ir nemaniau, kad mes iš tiesų gerai atrodysime, kol visa šitai nesibaigs. Apie jos akis matėsi smulkios įtampos raukšlelės, lyg ji praeitą naktį būtų blogai miegojusi.
- Tad ką mes darome?
- Atsikratysime ja, - pasakiau. - Palauk, iki išvysi savo karietą, madam.

- Dieve mano! - pratarė Li, stebeilydama į ryškiai rožinę Petunijos grožybę. Ji tylomis stūksojo "Western Auto" parkavimo aikštelėje, paversdama nykštukais "Ševrolė" furgoną iš vienos pusės ir "Folksvageną" - iš kitos. - Kas tai?
- Kakasiurblė, - abejingai pasakiau.
Ji suglumusi pažvelgė į mane... ir ėmė isteriškai kvatoti. Tai manęs anaiptol nenuliūdino. Anksčiau, kai papasakojau jai apie susidūrimą su Arniu šįryt mokinių parkavimo aikštelėje, tos įtampos raukšlelės jos veide dar labiau pagilėjo, lūpos, kietai susičiaupdamos, pabalo.
- Žinau, kad atrodo šiek tiek juokinga... - dabar teisinaus.
- Tai per švelniai pasakyta, - atsakė ji tebekikendama ir gaudydama kvapą.
- ...bet savo darbą atliks geriau nei bet kas kitas.
- Taip. Taip, manau, kad turėtų. Ir... ir ne tokia jau bloga, tiesa?
Linktelėjau.
- Aš irgi taip pamaniau.
- Gerai. Lipam vidun, - paragino ji. - Man šalta.
Ji įlipo kabinon pirma manęs ir suraukė nosį.
- Ak, - pratarė.
Aš nusišypsojau.
- Priprasi. - Padaviau jai savo ramentus ir vargais negalais įsirangiau prie vairo. Skausmas kairiojoje kojoje pribuko nuo aštrių dūrių serijos ir nestiprių tvinksnių; restorane išgėriau dvi kapsules darvono.
- Deni, ar tavo koja atlaikys?
- Turi atlaikyti, - pasakiau ir užtrenkiau dureles.

51 / Kristina

Tariau tad savo
draugui, nes visad
aš kalbu, - Džonai, aš

tariau, tai ne jo
vardas, tamsa su-
pa mus, ką

galiu padaryt,
o gal mudu tada...
Puiku, po šimts, pirk mašiną,

važiuok, sako
jis, žiūrėk,
kur važiuoji.

- Robertas Krylis

Buvo pusė dvyliktos ar apie tiek, kai mes pajudėjome iš "Western Auto" parkavimo aikštelės. Pradėjo kristi pirmieji sniego kąsniai. Nuvažiavau per miestą į Saiksų namus, dabar, kai ėmė veikti darvonas, lengviau perjunginėdamas pavaras.

Namą radome tamsų ir užrakintą, misis Saiks, matyt, buvo išėjus į darbą, Džimis galbūt išvykęs atsiimti savo bedarbio pašalpos ar ko nors panašiai. Li surado savo rankinuke suglamžytą voką, išbraukė ant jo savo adresą ir įstrižu, dailiu braižu užrašė: Džimiui Saiksui. Įdėjusi vokan Džimio raktų žiedą ir įlenkusi vidun atlanką, įleido voką pro plyšį laiškams paradinėse duryse. Kol ji tuo užsiiminėjo, leidau Petunijai dirbti laisva eiga, duodamas pailsėti savo kojai.

- Kas toliau? - paklausė ji, vėl įlipdama kabinon.

- Darsyk paskambinkime telefonu, - atsakiau.

Netoliese Kenedžio alėjos ir Pusmėnulio aveniu sankryžos pamačiau telefono būdelę. Aš atsargiai išlipau iš mašinos, prisilaikydamas, kol Li padavė man ramentus, paskiau, saugodamasis neparkristi, nuklibinkščiavau per storėjantį sniego klodą prie būdelės. Pro purviną būdelės stiklą ir sniego sūkurius Petunija atrodė kaip koks keistas rožinis dinozauras.

Aš paskambinau į Horlikso universitetą ir per komutatorinę paprašiau sujungti su Maiklo kabinetu. Arnis kažkada man pasakė, kad jo tėtis tikra kabinetinė žiurkė, visad atsineša maišelyje priešpiečius ir niekur kitur nekiša nosies. Dabar, kai po antro signalo pakėlė ragelį, laiminau jį už tą.

- Denis! Aš bandžiau tau prisiskambinti! Tavo mama pasakė...

- Kur jis vyksta? - Pajutau paširdžiuos šaltį. Tiktai dabar - šiuo būtent momentu - visa pradėjo man atrodyti visiškai realu, ir ėmiau manyti, kad ši beprotiškoji priešpriešа įvyks.

- Iš kur sužinojai, kad jis išvyksta? Tu turi man pasakyti...

- Neturiu laiko atsakinėti į klausimus, ir vis tiek negalėčiau į juos atsakyti. Kur jis vyksta?

Pamažu tardamas žodžius, jis ėmė pasakoti:

- Šiandien tuoj po pamokų jisai su Regina vyksta į Pensilvanijos valstijos universitetą. Arnis paskambino jai šįryt ir paklausė, ar galėtų su juo važiuoti. Jis pasakė... - Maiklas stabtelėjo pagalvoti. - Jis pasakė staiga atėjęs į protą. Pasakė, šįryt, pakeliui į mokyklą, tartum staiga susiprotėjęs, kad jeigu nesiimsiąs konkrečių žygių dėl koledžo, tasai galįs jam tapti nebepasiekiamas. Pasakė jai nusprendęs, jog Pensilvanijos valstijos universitetas būtų tinkamiausias ir paklausė, ar ši nesutiktų nuvažiuoti su juo kartu ir pasikalbėti su humanitarinių ir gamtos mokslų koledžo dekanu ir kai kuriais žmonėmis istorijos ir filosofijos fakultetuose.

Būdelėje buvo šalta. Man ėmė stingti rankos. Li sėdėjo Petunijos kabinoje, su nerimu mane stebėdama. Kaip gerai tu viską sutvarkei, Arni, aš pagalvojau. Vis dar esi šachmatininkas. Jis manipuliavo savo motina, tampė ją už virvelių, versdamas šokti pagal savo užgaidas. Man jos šiek tiek pagailo, bet ne tiek, kiek būčiau turėjęs gailėtis. Kiek sykių Regina pati buvo manipuliatorius, šokdindama kitus savo scenoje nelyginant marionetes? Dabar, kai ji buvo pusiau pametusi galvą iš baimės ir gėdos, Lebėjus pamaskatavo prieš jos akis vieninteliu dalyku, kuris absoliučiai garantavo, kad ji iškart puls vėl prie sūnaus: galimybe, kad visa gali susitvarkyti.

- Ir jums skamba tai įtikėtinai? - paklausiau Maiklą.

- Žinoma, ne! - pratrūko jis. - Ir jai taip neskambėtų, jeigu protingai mąstytų! Pagal dabartines priėmimo į koledžus taisykles, Pensilvanijos valstijos universitetas įtrauktų jį į sąrašus liepą, jeigu tik jis turi pinigų mokesčiui už mokslą ir koledžo kolegijos atskaitymams - o Arnis turi ir tam, ir tam. Jis kalbėjo lyg dabar būtų šeštas, o ne aštuntas dešimtmetis!

- Kada juodu išvyksta?

- Ji turi susitikti su juo prie mokyklos po šeštosios pertraukėlės. Jis gauna atleidimo raštelį.

Tai reiškė, kad juodu palieka Libertivilį mažiau nei po pusantros valandos. Tad aš uždaviau paskutinį klausimą, nors ir jau žinojau atsakymą.

- Jie važiuoja ne su Kristina, tiesa?

- Ne, juodu važiuoja mūsiškiu universalu. Ji klejoja iš džiaugsmo, Deni. Klejoja. Tasai sumanymas važiuoti su ja į Pensilvanijos valstijos universitetą... tai tiesiog kažkoks įkvėpimas. Nieku gyvu neatkalbėtum Reginos nuo tokios progos. Deni, kas dedasi? Sakyk?

- Rytoj, - tariau. - Pažadu. Tvirtai. O tuo tarpu turite kai ką dėl manęs padaryti. Tai gali būti gyvybės ir mirties klausimas mano šeimai ir Li Kebot šeimai. Jūs...

- O Dieve, - kimiai pratarė jis kaip žmogus, kuriam tik dabar visa ėmė aiškėti. - Kiekvienąsyk jis būdavo išvykęs - išskyrus tada, kai buvo užmuštas Velčų vaikinas... ir tą kartą jis... Regina matė jį miegantį, ir aš neabejojau, kad ji nemelavo... Deni, kas vairuoja tą automobilį? Kas naudojasi Kristina žudyti žmonėms, kai Arnio nėra čia?

Aš mažne jam pasakiau, bet telefono būdelėje buvo šalta, o koją vėl ėmė man gelti, o tas atsakymas būtų vedęs prie kitų klausimų, dešimtis jų. Ir netgi tada vienintelis galutinis rezultatas būtų, kad jis kategoriškai nesutiktų patikėti.

- Maiklai, paklausykite, - tariau kuo įtaigiau. Kažkurią keistą akimirką pasijaučiau it iš vaikiško animacinio filmuko per televiziją. Didelis automobilis iš šeštojo dešimtmečio atvažiuoja suėsti jus, berniukai ir mergaitės... Ar galite ištarti "Kristina"? Žinojau, kad galėsite! - Jūs turite paskambinti mano tėvui ir Li tėvui. Tegul abi šeimos susirenka Li namuose. - Aš turėjau galvoje plytinį, tvirtą plytinį namą. - Manau, kad galbūt ir jums reikėtų pas juos nueiti, Maiklai. Visi likite ten drauge, kolei Li ir aš neatvažiuosime arba kolei aš nepaskambinsiu. Bet pasakykite jiems Li ir mano vardu: jie jokiu būdu neturi išeiti iš namų po... - Aš greitai paskaičiavau: jeigu Arnis ir Regina paliks mokyklą antrą valandą, po kiek laiko jo alibi bus nesugriaunamas? - ...po ketvirtos valandos šiandien popiet. Po ketvirtos nė vienas iš jūsų nepasirodykit gatvėje. Jokioje gatvėje. Bet kuriomis aplinkybėmis.

- Deni, aš tiesiog ne...

- Privalote suprasti, - pertraukiau jį. - Jūs sugebėsite įtikinti mano tėvuką, o jūs abu - misterį ir misis Kebotus. Ir jūs pats, Maiklai, laikykitės kuo atokiau nuo Kristinos.

- Jie išvažiuoja tiesiai iš mokyklos, - pasakė Maiklas. - Anot Arnio, automobiliui nieko neatsitiks mokyklos parkavimo aikštelėje.

Vėl iš balso išgirdau jį suprantant, jog tai melas. Po to, kas atsitiko praeitą rudenį, Arnis tiek pat paliktų Kristiną viešoje parkavimo aikštelėje, kiek pasirodytų per matematikos pamokas nuogas.

- Aha, - pasakiau. - Bet jeigu kartais pažvelgtumėte pro langą ir kažkokiu būdu išvystumėte mašiną įvažiuojamajame keliuke, laikykitės nuo jos atokiai. Suprantate?

- Taip, bet...

- Pirma paskambinkite mano tėvui. Pažadėkite tai.

- Gerai, pažadu... bet, Deni...

- Dėkui, Maiklai.

Aš padėjau ragelį. Mano rankos ir kojos buvo sustingusios nuo šalčio, bet kakta žliaugė prakaitas. Stumtelėjęs vieno ramento galu, atidariau telefono būdelės dureles ir vėl nusigavau prie Petunijos.

- Ką jis pasakė? - paklausė Li. - Ar pažadėjo?

- Taip, - atsakiau. - Pažadėjo, ir mano tėtis pasirūpins, kad jie visi sueitų kartu. Aš tuo neabejoju. Jeigu Kristina išsirengs šiąnakt pamedžioti, tai jos taikiniu turėsime būti mudu.

- Tvarka, - pasakė ji. - Gerai.

Įjungiau Petunijos pavarą ir mes nudundėjome gatve. Scena buvo parengta - bent kiek aš sugebėjau tai padaryti - ir dabar teliko laukti ir žiūrėti, kas įvyks.

Mes važiavome per miestą iki Darnelo garažo nuolat, tačiau ne itin smarkiai sningant ir įsukome į parkavimo aikštelę šiek tiek po pirmos. Ilgas išd-

rikas pastatas su gofruotos skardos šonais buvo visiškai tuščias, ir Petunijos sulig žmogaus juosmeniu ratai, perrėžę gilų, nesuvažinėtą sniegą, sustojo priešais pagrindines duris. Ant jų pritvirtinti užrašai buvo tokie patys, kokius išvydome rugpjūčio vakarą, kada Arnis pirmąsyk atvarė tenai Kristiną:

TAUPYKITE PINIGUS! JŪSŲ NUOVOKA, MŪSŲ ĮRANKIAI! Vietos garaže nuomojamos savaitei, mėnesiui ar metams ir PRIEŠ ĮVAŽIUODAMAS SIGNALIZUOK - bet vienintelis, kuris dabar ką nors reiškė, buvo naujas, atremtas į tamsų kontoros langą: UŽDARYTA IKI ATSKIRO PRANEŠIMO. Viename apsnigtos aikštelės kampe riogsojo senas, pusiau suiręs "Mustangas", vienas iš tų 60-jų metų greitūnų. Dabar ilsėjosi tylus ir tartum susimąstęs po sniego drobule.

- Šiurpu čia, - tyliai tarė Li.

- Aha. Tikrai. - Aš padaviau jai raktus, kuriuos šįryt padirbdinau "Western Auto" firmoje. - Vienas iš jų turėtų tikti.

Ji paėmė raktus, išlipo iš kabinos ir nuėjo prie durų. Kol ji čiupinėjosi su spyna, aš neatitraukiau akių nuo abiejų užpakalinio vaizdo veidrodėlių, bet neatrodė, kad mes trauktume kieno nors nereikalingą dėmesį. Manau, pasireiškia tam tikras psichologinis momentas; kai matoma tokia didelė, į akis krentanti transporto priemonė - sunkiau patikėti, kad planuojama kažkas slapta ar priešįstatymiška.

Staiga Li stipriai truktelėjo duris, atsitiesė, darsyk truktelėjo, paskiau sugrįžo prie mašinos.

- Raktas sukasi, bet aš negaliu pakelti durų, - pasakė ji. - Man regis, jos prišalusios prie žemės ar dar kas nors.

Puiku, pagalvojau. Nuostabu. Niekas visame tame reikale lengvai nesiduos.

- Deni, man labai gaila, - tarė ji, išskaitydama tas mintis iš mano veido.

- Ne, viskas gerai, - pasakiau. Aš atidariau dureles ir atlikau dar vieną savo komišką slystamąjį nusileidimą.

- Būk atsargus, - neramiai pasakė ji, žengdama greta, apsikabinusi mane per liemenį, kol aš saugodamasis klibinkščiavau per sniegą link durų. - Prisimink savo koją.

- Taip, mama, - pasakiau šyptelėdamas. Pasiekęs duris, atsistojau šonu į jas, kad galėčiau pasilenkti į dešinę ir neapkrauti svoriu savo nesveikosios kojos. Palinkęs viršum sniego, iškėlęs oran kairiąją koją, kairiąja ranka įsitvėręs ramentų, dešiniąja sugriebęs už pakeliamųjų durų rankenos, turėjau atrodyti kaip cirko akrobatas. Aš truktelėjau ir pajutau duris šiek tiek pasiduodant... bet ne visiškai. Li pasirodė teisi; jų apačia buvo gana stipriai prišalusi. Girdėjosi, kaip treška ledas.

- Įsitverk ir padėk man, - paprašiau.

Li uždėjo abi savo rankas virš mano dešiniosios ir mudu truktelėjome drauge. Treškesys sustiprėjo, bet ledas vis tiek nepasidavė, tebelaikė surakinęs durų apačią.

- Nedaug trūksta, - pasakiau. Dešiniąją koją nemaloniai tvinkčiojo, prakaitas sruvo man skruostais. - Aš skaičiuosiu. Kai ištarsiu "trys", įsirėžk iš visų jėgų. Pasiruošus?

- Taip, - pasakė ji.

- Vienas... du... trys!

Atsitiko tai, kad durys išsyk išsirovė iš ledo - absurdiškai, baisiai lengvai. Jos savo bėgiais nuslydo aukštyn, o aš pargriuvau atbulom, ramentai nuskriejo į šalį. Kairioji koja sulinko po manimi ir aš užkritau ant jos. Gilus sniegas šiek tiek sušvelnino smūgį, bet vis tiek skausmas nelyginant sidabrinis žaibas šovė aukštyn šlaunimi iki pat smilkinių ir sugrįžo atgal. Sukandau dantis, vos suturėdamas riksmą, ir tuoj pat greta ant sniego suklupo Li, apsikabindama mane per pečius.

- Deni! Ar viskas gerai?

- Padėk atsistoti.

Iš tikrųjų jai teko mane pakelti, ir kai aš galiausiai atsistojau su paspraustais po pažastimis ramentais, abu mes kvėpavome it uždusę bėgikai. Dabar aš iš tiesų buvau jų reikalingas. Kairiąją koją skaudėjo nepakenčiamai.

- Deni, tu dabar nebegalėsi nuspaudinėti to sunkvežimio sankabos...

- Galėsiu. Padėk man įlipti, Li.

- Esi baltas it vaiduoklis. Tave reiktų vežti pas daktarą.

- Ne. Padėk įlipti.

- Deni...

- Padėk įlipti!

Colis po colio mudu nusigavome iki Petunijos, palikdami paskui save sniege besivelkančius, nelygius pėdsakus. Aš ranka įsitvėriau vairo ir prisitraukiau aukštyn, dešine koja užkliudydamas laiptelį... ir vis tiek galiausiai Li teko atsistoti už manęs, padėti rankas ant mano dūlės ir stumtelti. Pagaliau atsidūriau prie Petunijos vairo, visas sukaitęs ir virpantis nuo skausmo. Iki tos 1979-ųjų sausio dienos, manau, aš nežinojau, ką reiškia apsipilti prakaitu iš skausmo.

Pabandžiau kairiąja koja numinti sankabos pedalą, ir tas sidabrinis skausmo žaibas vėl tvykstelėjo, priversdamas mane atlošti galvą ir sugriežti dantimis, kol šiek tiek atlėgo.

- Deni, aš paėjėsiu gatve, surasiu telefoną ir paskambinsiu daktarui. - Jos veidas buvo pablyškęs ir išsigandęs. - Tu ją vėl susilaužei, tiesa? Kai parkritai?

- Nežinau, - atsakiau. - Bet negalima skambinti daktarui, Li. Jeigu dabar neužbaigsime, ateis eilė taviškiams ar maniškiams. Lebėjus nesiliaus. Jis turi gerai išvystytą keršto jausmą. Mums nevalia sustoti.

- Betgi tu negali jos vairuoti! - sudejavo ji. Pažvelgė iš apačios į mane kabinoje ir pravirko. Parkos gobtuvas nusmuko jai nuo galvos, kai abu stengėmės įkelti mane vairuotojo sėdynėn, kur dabar aš sėdėjau visiškai be jokios naudos. Mačiau josios šviesbruvuose plaukuose pavienes snaiges.

- Įeik vidun ir paieškok, gal surasi šluotą ar kokią nors ilgą lazdą.

- Kuo tai padės? - paklausė ji ir dar stipriau pravirko.

- Tik surask, o paskiau pamatysime.

Ji įėjo į tamsią atdarų durų kiaurymę ir išnyko man iš akių. Laikiau savo koją ir kovojau su siaubu. Jeigu aš tikrai vėl ją susilaužiau, didelė tikimybė, kad visą likusį gyvenimą turėsiu vaikščioti su paaukštintu kulnu. Bet gali būti ne tiek daug likę man gyventi, jeigu mums nepavyks sustabdyti Kristinos. Tai bent linksma mintelė!

Li sugrįžo su stumdomuoju grindų šepečiu.
- Ar šitai tiks? - paklausė ji.
- Kad patektume vidun - taip. Paskiau turėsime pažiūrėti, gal pasiseks surasti ką nors geresnio.
Kotas buvo nusisukantis. Aš nusukau jį ir numečiau šepetį į šalį. Laikydamas jį kairiąja ranka prie šono - dar vienas prakeiktas ramentas! - nuspaudžiau sankabos pedalą. Kurį laiką kotas laikė, paskiau nusprūdo. Pedalas atšoko. Koto galas trenkė man į burną. Būk apdairesnis, Gilderi. Bet kaip nors teks išsiversti.
- Ką gi, važiuojam vidun, - tariau.
- Deni, tu tikrai pajėgsi?
- Tikrų tikriausiai, - atsakiau.
Ji įdėmiai nužvelgė mane, paskiau linktelėjo.
- Tvarka.
Ji apėjo mašiną iš keleivio pusės ir įlipo vidun. Aš užtrenkiau savąsias dureles, šepetkočiu nuspaudžiau Petunijos sankabą ir įstūmiau pirmąją pavarą. Buvau perpus atleidęs sankabą, ir Petunija vos tik pradėjo riedėti į priekį, kai šepetkotis vėl nusprūdo nuo pedalo. Kanalizacijos cisterna įvažiavo į Darnelo garažą trūkčiodama taip, jog mums vos nenulūžo sprandai, ir kai aš dešiniąja koja įsispyriau į stabdžių pedalą, mašina užgeso. Mes buvome beveik viduje.
- Li, man reikia turėti ką nors platesniu pagrindu, - pasakiau. - Tasai šepetkotis nelaiko.
- Aš paieškosiu.
Ji išlipo iš kabinos ir ėmė vaikštinėti garažo pasieniais, stengdamasi ką nors surasti. Aš apsidairiau aplink. Šiurpu, pirmiau pasakė Li, ir ji buvo teisi. Vieninteliai likę automobiliai buvo keturi ar penki seni kariai, taip sunkiai sužaloti, jog niekas nepareiškė noro jų atsiimti. Visi kiti įkypi boksai su baltais dažais užrašytais numeriais buvo tušti. Žvilgtelėjau į dvidešimtąjį boksą ir tuoj pat nusukau akis.
Viršutiniai padangų stelažai buvo taip pat beveik tušti. Likusios kelios plikos padangos stovėjo atremtos viena į kitą it apanglijusios ugnyje spurgos, tačiau tai buvo ir viskas. Vienas iš dviejų keltuvų buvo kiek pakeltas, su įspraustu po juo ratlankiu. Priekiniame gale ant dešiniosios sienos raudonai ir baltai blykčiojo instaliacijos schema, dvi jos priekinės lemputės atrodė tartum krauju pasruvusios akys. Ir prieblanda, prieblanda visur. Viršuje - dideli dėžės pavidalo kaloriferiai, nukreiptomis savo žaliuzėmis tai vienon, tai kiton pusėn, sutūpę palubėje tartum antgamtiški šikšnosparniai.
Labai panašu į mirties buveinę.
Li dar vienu Džimio raktu atrakino Vilio kontorą. Pro langą, kuris leisdavo Viliui stebėti savo klientus - tuos darbo bičus, kurie turėjo rūpintis, kad jų automobiliai važiuotų, idant jie galėtų... ir taip toliau, ir taip toliau - mačiau ją šmirinėjant ten ir atgal. Ji nuspaudė kai kuriuos jungiklius, ir palubėje sniego šaltumo eilėmis užsižiebė fluorescencinės lempos. Vadinasi, elektros kompanija neatjungė srovės. Reiks Li pasakyti, kad vėl išjungtų šviesas, - negalėjome rizikuoti ir atkreipti kieno nors dėmesį, - bet nors turėsime šiek tiek šilumos.

Ji atidarė kitas duris ir laikinai dingo man iš akių. Pasižiūrėjau į laikrodį. Jau pusė antros.

Ji sugrįžo, ir aš išvydau, kad ji turėjo rankose "O-Cedar" firmos šiūruoklę - iš tų, kurie su plačia geltona kempine išilgai viso pagrindo.

- Ar šitas tiks?

- Puikiausiai, - pasakiau. - Lipk vidun, vaikuti. Pradedam veikti.

Ji vėl įlipo kabinon, o aš su šiūruokle nuspaudžiau sankabą.

- Kur kas geriau, - apsidžiaugiau. - Kur suradai?

- Tualete, - atsakė ji ir suraukė nosį.

- Nejau taip blogai?

- Purvina, dvokia cigarais, o kampe visa krūva apipelijusių knygų, kurios parduodamos urvinėse krautuvikėse.

Tad štai ką paliko Darnelas, pagalvojau aš: tuščią garažą, krūvą nepadorių knygiūkščių ir tvyrantį "Roi-Tan" cigarų kvapą. Vėl pajutau šaltį ir pagalvojau: jeigu būtų mano valia, pasirūpinčiau, kad ši vieta buldozeriu būtų sulyginta su žeme ir užlieta asfaltu. Negalėjau atsikratyti jausmų, kad čia buvo savos rūšies nepažymėtas kapas - vieta, kur Lebėjus ir Kristina nužudė mano draugo protą ir užvaldė jo gyvenimą.

- Norėčiau kuo greičiau iš čia ištrūkti, - pasakė Li, nervingai apsidairydama aplink.

- Tikrai? O man čia savotiškai patinka. Mąsčiau, gal čia įsikėlus. - Paglosčiau jos petį ir pažvelgiau į akis. - Galėtume užvesti šeimą, - kvėptelėjau jai į ausį.

Ji iškėlė kumštį.

- Nori, kad sukruvinčiau nosį?

- Ne. Tiesą sakant, ir man nesikenčia kuo greičiau iš čia ištrūkti. - Aš įvariau Petuniją vidun. Aptikau, kad naudodamasis šia šiūruokle visai gerai galiu nuspaudinėti sankabą ...bent įjungdamas pirmąją pavarą. Kotas vis linko, ir aš būčiau pageidavęs tvirtesnio, tačiau turės jo užtekti, jeigu per tą laiką nesugebėsim surasti ko nors geresnio.

- Turime vėl užgesinti šviesas, - pasakiau išjungdamas variklį. - Jas gali pamatyti ne tie, kam reikia.

Ji išlipo laukan ir išjungė šviesas, o aš tuo tarpu plačiu ratu apsukau Petuniją ir atsargiai pasitraukiau su ja atgal, kol jos paskuigalys mažne įsirėmė į langą tarp garažo ir Darnelo kontoros. Dabar didžiulės mašinos nosis buvo atkeipta tiesiai į pakeltas duris, pro kurias mes patekome vidun.

Išjungus šviesas, vėl stojo prieblanda. Sklindanti pro atdaras duris šviesa buvo silpna, prislopinta sniego, blyški, visiškai nieko neišryškinanti. Ji kylio pavidalu driekėsi alyvuotu, sutrūkinėjusiu betonu ir grindų pusiaukelėje paprasčiausiai susiliejo su prieblanda.

- Man šalta, Deni, - šūktelėjo Li iš Darnelo kontoros. - Čia yra sužymėti jungikliai kaloriferiams. Galiu juos įjungti.

- Pirmyn, - atsišaukiau aš.

Po akimirkos garaže suūžė oro pūstuvai. Aš atsilošiau sėdynėje, švelniai perbraukdamas rankomis savo kairiąją koją. Džinsų medžiaga viršum šlaunies buvo lygiai ištempta, be mažiausios raukšlelės. Toji bjaurybė tino. Ir skaudėjo. Dievuliau, ji iš tiesų skaudėjo.

Li sugrįžo ir vėl įsiropštė šalia manęs. Darsyk man pasakė, kaip baisiai atrodau ir kažkodėl mano mintys sugrįžo atgalios, ir aš prisiminiau tą pavakarę, kai Arnis atvarė Kristiną čionai, prisiminiau bibopo karalienės vyrą, šaukiantį Arniui, kad pašalintų tą laužo krūvą nuo jo namų fasado, o Arnį man sakantį, kad tasai vyriokas - tikras Robertas Dedfordas. Prisiminiau, kaip mudu ištiko juoko priepuolis. Užsimerkiau, kad nejusčiau deginančių ašarų.

Laukiant ir nieko neveikiant laikas slinko lėtai. Ketvirtis antros, paskiau dvi. Lauke sniegas sutirštėjo, tačiau ne per daugiausia. Li išlipo iš mašinos ir nuspaudė mygtuką, kuris nudardino duris žemyn. Viduje tapo dar tamsiau.

Ji sugrįžo, įlipo vėl kabinon ir pasakė:

- Durų šone yra keistas daikčiukas - matai? Atrodo kaip elektroninis garažo durų pakėliklis, kokį mes turėjome, kai gyvenome Vestone.

Aš staiga išsitiesiau, įbedžiau tenlink akis.

- O, - pratariau. - O Jėzau.

- Kas per dalykas?

- Kaip tik tai. Garažo durų pakėliklis. O Kristinoje yra siųstuvinis įtaisėlis. Arnis man tai minėjo Padėkos dienos vakarą. Turi jį sudaužyti, Li. Pasinaudok tuo šepetkočiu.

Tad ji vėl išlipo iš kabinos, pasiėmė šepetkotį ir atsistojo po elektroninės akies įtaisėliu. Užvertusi galvą, suskato jį daužyti šepetkočio galu. Ji panėšėjo į moterį, besistengiančią užmušti palubėje vabalą.

- Deni, ar ne laikas pasakyti, ką būtent sugalvojai?

- Ką turi omeny?

- Puikiai žinai, - pasakė ji ir parodė į nuleistas duris. Penki kvadratiniai langai vienoje eilėje per tris ketvirčius jų aukščio nuo grindų pro purvinus langus leido patekti vidun minimaliai šviesai. - Kai sutems, tu ketini vėl atidaryti tas duris, taip?

Aš linktelėjau. Durys buvo medinės, tačiau sutvirtintos plieninių juostų apkaustais kaip vidiniai senoviško lifto vartukai. Aš ją įleisiu vidun, bet vos tik durys vėl bus uždarytos, Kristina nesugebės prasilaužti kelio atgal. Taip vyliaus. Aš pašiurpau pagalvojęs, kad nedaug tetrūko, kad būtume pamiršę elektroninį durų pakeltuvą.

Atidaryti duris stojus sutemoms. Įleisti Kristiną vidun, taip. Vėl uždaryti duris. Ir tada aš su Petunija uždaužysiu ją negyvai.

- Gerai, - pasakė ji, - tai spąstai. Bet kai ji - tas automobilis - įvažiuos vidun, kaip tu vėl uždarysi tas duris, kad ji liktų viduje? Galbūt Darnelo kambaryje yra jas valdantis mygtukas, bet aš jo nemačiau.

- Kiek žinau, tokio tenai nėra, - pasakiau. - Tad tu stovėsi štai ten prie duris nuleidžiančio mygtuko. - Aš parodžiau. Rankinis mygtukas buvo dešinėje durų pusėje, apie dvi pėdas žemiau elektrinio durų pakeltuvo dėželės. - Stovėsi prie sienos, pasislėpusi. Kai Kristina įvažiuos, - žinoma, spėjant, kad ji įvažiuos, - tu nuspausi mygtuką, kuris ims leisti žemyn duris, o pati skubiai išbėgsi laukan. Durys nusileis. Spąstai bus užsitrenkę.

Mačiau iš veido, kad jai tas nepatinka.

- Tiek pat tau kaip ir jai. Anot nemirtingojo Vodsvorto*, tai siurbia gelmėn.

- Anot Kolridžo**, ne Vodsvorto. Kitaip to nėra kaip padaryti, Li. Jeigu liksi viduje, kai tos durys nusileis, Kristina tave suvažinės. Jeigu ir būtų mygtukas Darnelo kontoroje - na, pati matei laikraštyje, kas nutiko jo namo sienai.

Ji spyriojosi.

- Pastatyk mašiną šalia jungiklio. Kai jinai įvažiuos, aš išsilenksiu pro langą ir, nuspaudus mygtuką, nuleisiu duris.

- Jeigu aš ten stovėsiu, matysiuos. O jeigu ji išvys šią cisterną, nevažiuos vidun.

- Man tai nepatinka! - pratrūko ji. - Man nepatinka palikti tave vieną! Panašu, kad tu mane apgavai.

Tam tikra prasme, kaip tik tai aš ir padariau ir tikriausiai dabar taip nepasielgčiau, tačiau tada man ėjo aštuonioliktieji, o nėra labiau didžiuokliško vyro-patino kaip aštuoniolikmetis vyras-patinas. Apkabinau ranka jos pečius. Mirksnį ji pastyrus priešinosi, paskiau prisiglaudė prie manęs.

- Nėra ką kita daryti, - pasakiau. - Jeigu ne mano koja, arba jeigu tu mokėtum perjunginėti pavaras... - Aš truktelėjau pečiais.

- Aš bijaus dėl tavęs, Deni. Noriu tau padėti.

- Tu jau pakankamai padedi. Kaip tik tau iš tikrųjų gresia pavojus, Li - tu būsi išlipusi iš mašinos, ant grindų, kai ji įvažiuos. O aš čia tik sėdėsiu kabinoje ir daužysiu tą kalę į atskiras dalis.

- Tikiuosi, kad visa taip ir bus, - pasakė ji ir padėjo galvą man ant peties. Aš pagloščiau jos plaukus.

Tad mudu laukėme.

Mintyse įsivaizdavau, kaip Arnis išeina iš pagrindinio mokyklos korpuso, pasikišęs po pažastimi knygas. Įsivaizdavau Reginą, laukiančią jo tenai Kaningemų kompaktiniame universale, spindinčią laime. Arnis abejingai šypsosi ir leidžiasi jos apkabinamas. Arni, tu teisingai nusprendei... nė nežinai, kaip mums atlėgo, kokie laimingi mudu su tavo tėvu esame. Taip, mam. Nori vairuoti, brangusis? Ne, tu vairuok, mam, bus gerai.

Abu jie išvažiuoja į Pensilvanijos valstijos universitetą lengvai sningant, Regina vairuoja, Arnis sėdi greta, keleivio vietoje, padėjęs rankas ant kelių, jo veidas išblyškęs, nesišypsantis, švarus nuo spuogų.

O už jų lieka Kristina, tyliai kėpsanti mokyklos parkavimo aikštelėje. Laukia, kol ims tirščiau snigti. Laukia tamsos.

Pusę ketvirtos ar apie tą laiką, Li per Darnelo kontorą nuėjo pasinaudoti tualetu, o kol jos nebuvo, aš prarijau dar dvi darvono kapsules. Mano koja buvo nepaliaujama, švino pritvinkus kančia.

Netrukus po to praradau aiškią laiko nuovoką. Matyt, mane apsvaigino vaistas. Visa ėmė atrodyti nelyginant sapne: tirštėjančios sutemos, pro lan-

---

* Wordswort, William (1770-1850) - anglų poetas, klasikas.

** Coleridge, Samuel (1772-1834) - anglų poetas, kritikas ir mąstytojas.

gus krentanti balta šviesa, pamažu virstanti pelenų pilkuma, kaloriferių palubėje dūzgesys.

Regis, mudu su Li mylėjomės... neįprastiniu būdu, ne, kai mano koja buvo tokia, bet kažkokiu saldžiu jo pakaitalu. Lyg prisimenu, kaip man prie ausies tankėjo jos alsavimas, kol ji mažne duso; lyg prisimenu, kaip ji kuždėjo, kad pasisaugočiau, kad tikrai pasisaugočiau; ji jau yra praradusi Arnį ir neišgyventų, jei prarastų mane. Lyg prisimenu malonumo proveržį, trumpam, bet visiškai nuslopinusį skausmą, ko nebūtų pajėgę padaryti viso pasaulio darvonai... tačiau "trumpam" buvo kaip tik tas žodis. Visa truko pernelyg trumpai. O paskiau, regis, aš užmigau.

Kitas dalykas, kurį tikrai prisimenu - tai, kaip Li purtė mane žadindama ir vis pakuždom prie ausies šaukdama mane vardu.

- A? Kas? - aš buvau be sąmonės, o koją kaustė ledinis skausmas, paprastų paprasčiausiai pasirengęs kaip mat pratrūkti. Smilkinius gėlė, akys tartum netilpo akiduobėse. Sumirksėjau žiūrėdamas į Li tartum didžiulis kvailas apuokas.

- Jau tamsu, - pasakė ji. - Man pasirodė, kad kažką išgirdau.

Aš vėl sumirksėjau ir pamačiau, kad ji atrodo suvargusi ir išsigandusi. Paskiau žvilgtelėjau durų pusėn ir išvydau, kad jos žiojėja plačiai atviros.

- Kas per velnias jas...

- Aš, - pasakė ji. - Aš jas atidariau.

- Čia dabar! - pasakiau kiek išsitiesdamas ir susiraukdamas nuo skausmo kojoje. - Tai nebuvo itin gudru, Li. Jeigu ji būtų atvažiavusi...

- Ji neatvažiavo, - nutraukė mane Li. - Pradėjo temti, tik tiek, ir be to, stipriau snigti. Tad aš išlipau ir atidariau duris, o paskiau vėl sugrįžau čia. Aš vis mąsčiau, kad tu tuoj pabusi... kažką murmėjai... tad aš vis mąsčiau: "Palauksiu, kol kaip reikiant sutems, tik palauksiu, kol kaip reikiant sutems", ir paskiau susivokiau, jog aš save apgaudinėju, nes jau beveik pusvalandis, kaip sutemę, o aš tik taip maniau, kad dar matyt šiek tiek šviesos. Veikiausia, man norėjosi ją matyti. O... ką tik dabar... man pasirodė, kad kažką išgirdau.

Jos lūpos ėmė drebėti, ir ji kietai susičiaupė.

Pasižiūrėjau į laikrodį: buvo ketvirtis šeštos. Jeigu viskas gerai susiklostė, dabar jau mano tėvai ir sesuo tikriausiai yra kartu su Maiklu ir Li namiškiais. Pažvelgiau pro Petunijos priekinį stiklą į stačiakampį sniego nudažytos tamsos, kur bolavo garažo anga. Girdėjau, kaip stūgauja vėjas. Ant cemento jau plytėjo įpustytas plonas sniego liežuvis.

- Tu girdėjai vėją, - neramiai pasakiau. - Jis ten siaučia ir stūgauja.

- Galbūt. Bet...

Prisiversdamas linktelėjau. Aš nenorėjau, kad ji paliktų saugią aukštos Petunijos kabiną, bet jeigu ji dabar neišlips, galbūt niekad to nebepadarys. Aš jai neleisčiau, ir ji neprieštarautų, kad jai neleisčiau. O kai (ir jeigu) atvažiuos Kristina, visa, ką turės padaryti, - tai pasitraukti iš Darnelo garažo.

Ir tada laukti tinkamesnio laiko.

- Gerai, - pasakiau. - Bet atsimink... stovėk ten, toje nedidelėje nišoje, durų dešinėje. Jeigu ji atvažiuos, galbūt trumpam stabtels lauke. - Uosdama orą

kaip žvėris, pagalvojau. - Nesibijok ir nejudėk. Nesiduok jos įbauginama, kad neišsiduotum. Būk šalta ir lauk, kol ji įvažiuos vidun. Supranti?

- Taip, - sukuždėjo ji. - Deni, ar mums pavyks?

- Turėtų, jeigu tik ji apskritai atvažiuos.

- Aš tavęs nematysiu, kol tai nesibaigs.

- Turbūt taip.

Ji pasilenkė, lengvai apkabino ranka mano kaklą ir pabučiavo į lūpas. - Būk atsargus, Deni. Bet pribaik tą daiktą. Iš tikrųjų, juk čia visai ne ji - tiesiog tas. Pribaik tą daiktą.

- Pasistengsiu, - pasakiau.

Ji pažvelgė man į akis ir linktelėjo.

- Padaryk tai dėl Arnio. Išlaisvink jį.

Aš stipriai apkabinau ją, ji - mane irgi. Paskiau nusislinko sėdyne toliau. Užkliudė keliu savo rankinuką, ir tas nukrito ant kabinos grindų. Ji stabtelėjo pakreipus galvą, su išsigandusiu, mąsliu žvilgsniu akyse. Paskiau nusišypsojo, pasilenkė, pakėlė rankinuką ir suskato skubiai jame raustis.

- Deni, - paklausė ji, - ar tu prisimeni "Morte d'Arthur"*.

- Šiek tiek. - Viena pamokų, kurias mes visi trys, Li, Arnis ir aš, lankėme buvo Fadžio Bouveno anglų literatūros klasika, ir vienas iš pirmųjų dalykų, su kuriais mes ten susidūrėme, - Malorio "Morte d'Arthur". Kodėl Li dabar mane to paklausė, liko man paslaptimi.

Ji surado, ko ieškojusi, - ploną, rožinę nailoninę kaklaskarę - tokiomis merginos apsigobia galvą dienomis, kai dulkia silpnas lietutis. Parišo ją apie kairiąją mano parkos rankovę.

- Kokio velnio? - paklausiau šyptelėdamas.

- Būk mano riteris, - atsakė ji, irgi nusišypsodama. - Būk mano riteris, Deni.

Aš pakėliau kempininę šiūruokšlę, surastą Vilio tualete, ir nerangiai saliutavau.

- Žinoma, - tariau. - Gali vadinti mane seru "O-Cedaru".

- Juokis, jeigu taip nori, - pasakė ji, - bet iš tikrųjų, tai nesijuok. Gerai?

- Tvarka, - sutikau. - Jeigu tu taip nori, aš būsiu tavo prakeiktai tobulas kilnusis riteris.

Ji nusijuokė, ir tai jau buvo geriau.

- Atmink apie tą mygtuką, vaikuti. Spausk stipriau. Juk nereikia, kad tos durys tik riaugteltų ir užstrigtų savo šliūžėse. Neleisim pabėgti, tiesa?

- Tiesa.

Ji išlipo iš Petunijos, ir netgi dabar aš užsimerkęs regiu ją tuomet, tą gryną ir tylią akimirką prieš tai, kai visa pakrypo siaubingai ne taip - aukštą, dailią merginą ilgais, šviežio medaus spalvos plaukais, lieknų klubų, ilgų kojų ir tų įstabių šiaurietiškų skruostikaulių, vilkinčią slidinėjimo parka ir išblukusiais "Lee Riders" džinsais, judančią su šokėjos grakštumu. Aš vis dar tai regiu ir sapnuoju naktimis, nes, žinoma, kol mes kasėme duobę Kristinai,

---

* "Artūro mirtis" (pranc.) - sero Tomo Malorio (Thomas Malory) romansų apie karalių Arturą kompiliuotas vertimas iš prancūzų kalbos, išleistas 1485 m.

ji kasė duobę mums - toji sena ir be galo išmintinga pabaisa. Nejau mes iš tiesų tikėjomės taip lengvai ją pergudrauti? Manau, taip.

Mano sapnai baisiai sulėtinti. Matau lengvus, dailius klubų judesius, kai ji žengia; girdžiu kaukšint į alyvuotas cementines grindis "Frye" aulinukų kulnis, sausą jos parkos pamušalo trintį ššš-ššš į palaidinukę. Li žengia pamažu, pakelta galva - dabar ji yra žvėris, bet ne plėšrusis; ji žengia su atsargiu grakštumu zebrės, besiartinančios prieblandoje prie šaltinio. Tai žengsena žvėries, uodžiančio pavojų. Bandau sušukti jai pro Petunijos priekinį stiklą: sugrįšk, Li, greičiau sugrįšk, tu buvai teisi, kažką girdėjai, dabar ji tenai, lauke - tenai lauke ant sniego, užgesintomis šviesomis tyko, Li, sugrįžk!

Staiga ji sustojo, gniauždama delnus į kumščius, ir šią akimirką lauke, snieginoje tamsoje, užsiplieskė aršūs šviesos ratilai - tarytum prasimerkusios baltos akys.

Li sustingo, visiškai nesaugi priešais atviras duris. Ji buvo trisdešimt pėdų nuo durų ir šiek tiek dešiniau. Pasisuko žibintų pusėn, ir aš mačiau apdujusią, pasimetusią jos veido išraišką.

Aš buvau lygiai taip pat apstulbęs, ir toji pirma lemtinga akimirka praskriejo neišnaudota. Paskiau žibintai šoktelėjo priekin, ir įžvelgiau už jų tamsų, priglūdusį prie žemės Kristinos siluetą; tūžmingą jos variklio kauksmą, kai metėsi skersai gatvę, kur visąlaik laukė - galbūt netgi prieš sutemstant. Sniegas rūko nuo jos stogo ir vinguriavo per priekinį stiklą plonyčiais tinkleliais, kuriuos tučtuojau ištirpdydavo defrosteris. Vis greitėdama, ji užlėkė ant gudrono, vedančio į duris. Jos variklis kaukė visu aštuonių cilindrų įsiūčiu.

- Li! - sustūgau aš ir stvėriausi Petunijos degimo raktelio.

Li metėsi dešinėn ir nubėgo prie mygtuko sienoje. Kristina įgriaudėjo vidun tą pat akimirką, kai Li ištiesė ranką ir jį nuspaudė. Išgirdau sužlegant nusileidžiančias bėgiais duris.

Kristina suktelėjo kairėn, nusitaikydama į Li. Išplėšė iš sienos didelį kąsnį sauso medžio skiedrų ir aiženų, pasigirdo šaižus metalo gergždesys, ir dalis jos dešiniojo buferio nutrūko - garsas buvo panašus į žvygią girtuoklio kvatonę. Pažerdama grindimis kaskadą kibirkščių, ji perėjo į ilgą slystamąjį posūkį. Nekliudė Li, bet grįždama tikrai neprašaus pro šalį; Li buvo įstrigus tame dešiniajame kampe, kur neturėjo užuoglaudos. Galbūt suspėtų pabėgti laukan, bet aš baisiai bijojau, jog durys nenusileis pakankamai greitai ir neatitvers Kristinos. Gal ir nuplėštų stogą, bet nesustabdytų jos, ir aš tai žinojau.

Petunijos variklis sustūgo, ir aš truktelėjau į save priekinių žibintų jungiklį. Užsiplieskė tolimosios šviesos, išplėšdamos iš tamsos nusileidžiančias duris ir Li. Išplėtusi akis, ji rėmėsi į sieną. Jos parka nuo žibintų spindulių įgijo keistą, beveik elektrišką mėlynumą, ir protas man pašnabždėjo su šleikštulį varančiu kilniu tikslumu, jog jos kraujas atrodys purpurinis.

Išvydau mirksnį ją žvilgtelint aukštyn ir paskiau - vėl į Kristiną.

"Furijos" padangos pašėlusiai sužvigo, ir ta puolė Li. Nuo šviežių juodų šliūžių ant cemento parūko dūmai. Suspėjau pastebėti, kad Kristinoje sėdi žmonės: pilnas salonas žmonių.

Tuo pat metu, kai Kristina griausmingai pasinešė į ją, Li pašoko aukštyn neišvaizdžiu spyruoklės iš dėžutės pametėto pajaco šuoliu. Savo mintyse, skriejančiose bemaž šviesos greičiu, nusistebėjau - nejau ji sumanė peršokti

per "Plimutą", tartum avėtų ne "Frye" aulinukais, o septynmylėmis pušnimis?

Tačiau ne, ji pagavo ir įsitvėrė surūdijusios geležinės atramos, prilaikančios lentyną bemaž devynių pėdų nuo grindų aukštyje, per tris pėdas sau viršum galvos. Toji lentyna ėjo aplinkui visas keturias sienas. Tą vakarą, kai mudu su Arniu pirmąsyk čia atvairavome Kristiną, visa lentyna buvo užversta restauruotomis ir plikomis, laukiančiomis restauravimo padangomis - kažkodėl tada man tai priminė gausiai knygų prikrautą bibliotekos lentyną. Dabar ji buvo mažne tuščia. Įsitvėrusi į tas kampainines atramas, Li išmetė aukštyn savo džinsuotas kojas tarsi vaikas, ketinantis užsikelti pėdas sau ant pečių - pradžios mokykloje mes tai vadinome "katės dyrimu". Kristinos nosis trenkėsi į sieną kaip tik po pat ja. Jeigu būtų lėčiau kėlusi kojas, šios iki kelių būtų buvę sutrintos į košę. Prašvilpė chromo atplaiša. Dvi iš likusiųjų padangų nusivertė nuo lentynos ir padūkusiai šokčiojo ant cemento nelyginant milžiniškos guminės spurgos.

Li pakaušis su taraniška, svaiginančia jėga trinktelėjo į sieną, o Kristina atsitraukė, visomis keturiomis savo padangomis palikdama gumos dryžius ir besirangantį melsvą dūmelį.

Jūs paklausite, o ką aš visą tą laiką veikiau? Ne "visą tą laiką", štai ką atsakysiu. Tuo pat metu, kai pasigelbėdamas savaja šiūruokle spaudžiau Petunijos sankabą ir jungiau pirmąją pavarą, pakeliamosios durys paprasčiausiai žlegėjo žemyn. Visa tai įvyko per kelias sekundes.

Li vis tebesilaikė įsitvėrus atramos, prilaikančios padangų lentyną, bet dabar ji tiktai kybojo nusvirusia galva, apsvaigusi.

Aš atleidau sankabą, ir viršų paėmė mano šaltas protas: palengva, žmogau, jeigu staiga atleisi sankabą ir užgesinsi šios prakeiktos baidyklės variklį, Li žuvus.

Petunija pajudėjo iš vietos. Pagreitinau variklio sūkius iki kauksmo ir visiškai atleidau sankabą. Kristina vėl riaumojo į Li, jos kapotas nuo pirmojo smūgio buvo perpus susigarankščiavęs, aštriausiuose išlinkių kampuose blizgėjo metalas. Kapotas ir grotelės tartum buvo tapę ryklio nasrais.

Aš trenkiau Kristinai į šoną, kai buvo nuskriejus priekin jau tris ketvirčius kelio, ir ji čiuoždama apsisuko aplink, viena jos padanga nušoko nuo ratlankio. 58-ųjų "Plimutas" bloškėsi į krūvą senų buferinių domkratų ir išmestų atsarginių dalių; atsimušus į sieną, pasigirdo griausmingas trenksmas, o paskiau - suerzintas variklio riaumesys, sustiprėjantis ir pritylantis, sustiprėjantis ir pritylantis. Visas kairysis priekinis jos šonas buvo įlenktas vidun, tačiau ji vis tebeūžė. Iš visų jėgų dešiniąja koja numyniau Petunijos stabdį, per plaukelį pats nesutraiškydamas Li. Petunijos variklis užgeso. Dabar garaže tesigirdėjo vien Kristinos variklio kauksmas.

- Li! - sušukau, stengdamasis jį perrėkti. - Li, bėk!

Ji apdujusi pažvelgė į mane, ir aš išvydau Li plaukuose kruvinas sruogas - šios buvo tokios pat purpurinės, kaip ir tikėjausi. Ji paleido atramas, nukrito ant kojų, susvyravo ir suklupo ant vieno kelio.

Kristina puolė prie jos. Li pašoko, šlubčiodama nubėgo porą žingsnių ir pasislėpė už Petunijos. Kristina pasisuko ir smogė į sunkvežimio priekį. Mane nubloškė dešinėn. Kairiąją koją nuvėrė skausmas.

- Lipk čia! - surikau Li, bandydamas pasilenkti dar labiau dešinėn ir atidaryti dureles. - Lipk čia!

Kristina atsitraukė, ir kai vėl bloškėsi priekin, pasuko staigiai dešinėn, dingdama man iš akių už Petunijos paskuigalio. Suspėjau tik trumpai ją pastebėti pritvirtintame prie vairuotojo lango užpakalinio vaizdo veidrodėlyje. Paskiau tegirdėjau žviegiant jos padangas. Vos sąmoninga, Li paprasčiausiai nušlitiniavo į šalį, abiem rankom susiėmusi už pakaušio. Kraujas sunkėsi jai pro pirštus. Ji žingtelėjo priešais Petunijos priekį linkui manęs. O paskui ėmė ir sustojo.

Man nereikėjo matyti, kad žinočiau, kas atsitiks toliau. Kristina vėl atsitrauks, sugrįš mano pusėn ir tada suknežins ją į sieną.

Iš paskutiniųjų šiūruokle nuspaudžiau sankabą ir vėl pasukau degimo rakčiuką. Variklis prasisuko, sukosėjo ir užgeso. Pajutau ore benzino kvapą, stiprų ir aštrų. Aš užsiurbiau variklį.

Kristina vėl pasirodė užpakalinio vaizdo veidrodėlyje. Atūžė į Li, kuriai pasisekė kluptelti atgal vos vos nekliudytai. Su knežinančia jėga Kristina rėžėsi nosimi į sieną. Jos keleivio pusės durelės atšoko, ir mane apėmė neapsakomas siaubas; dešiniuoju delnu, kuriame neturėjau šiūruoklės, prisidengiau burną ir suklikau.

Ant priekinės keleivio sėdynės nelyginant groteskiška žmogaus dydžio lėlė sėdėjo Maiklas Kaningemas. Jo galva, glebnai kadaruojanti ant kaklo, kryptelėjo į šoną, kai Kristina atsitraukė dar vienam bandymui parmušti Li, ir aš išvydau, kad jo veidas skaisčiai rausvas, koks būna apsinuodijus anglies viendeginiu. Jis nepaklausė mano patarimo. Kristina pirmiau nuvažiavo prie Kaningemų namų, kaip kad aš neaiškiai tikėjausi, jog ji gali tai padaryti. Maiklas sugrįžo iš universiteto namo, ir aptiko ją stovinčią įvažiuojamajame keliuke - savo sūnaus restauruotąjį 58-ųjų “Plimutą”. Jis priėjo artyn, ir kažkokiu būdu Kristina jį... jį pasičiupo. Galbūt jis įlipo vidun, kad tik minutėlę pasėdėtų prie vairo, kaip aš tą dieną Lebėjaus garaže? Galimas daiktas. Tiesiog, kad įsitikintų, kokią atmosferą gali pajausti joje. Jeigu taip, tai per savo paskutiniąsias kelias minutes šioje žemėje jis turėjo pajausti iš tiesų kokias nors baisias sroves. Ar Kristina pati užsivedė? Pati įvažiavo garažan? Galbūt. Galbūt. Ir gal Maiklas aptiko, jog negali nei išjungti pašėlusiai besisukančio variklio, nei išlipti iš automobilio? O gal jis pasukęs galvą, ko gero, išvydo tikrąją valdančią Arnio 58-ųjų “Furiją” dvasią, išsidrėbusią keleivio sėdynėje, ir nualpo iš siaubo?

Dabar tai nebebuvo svarbu. Svarbiausia buvo Li.

Ji irgi šitai matė. Garsūs, neviltingi, šaižūs jos klyksmai sklandė dvokiančiame nuo išmetamųjų dujų ore tartum isteriškai ryškūs balionai. Bet jie nors išblaškė jai svaigulį.

Li apsisuko ir puolė bėgti Vilio Darnelo kontoron, o jai įkandin ant grindų tiško dešimtcenčių didumo kraujo lašai. Kraujas varvėjo iš po jos parkos apykaklės - pernelyg daug kraujo.

Kristina atsitraukė, plėšdama padangas ir palikdama paskui save pažirusias stiklo šukes. Kai ji staigiu pusračiu pasisuko, vėl ketindama vytis Li, išcentrinė jėga užtrenkė keleivio dureles, tačiau aš dar suspėjau pamatyti, kaip Maiklo galva loštelėjo kiton pusėn.

Nosimi nusitaikius į Li, Kristina trumpam stabtelėjo, greitindama variklio sūkius. Galbūt Lebėjus mėgavosi akimirka prieš užmušdamas. Jeigu taip, tai aš tuo džiaugiuosi, nes pultų Kristina iškart - ir Li būtų buvus negyva. Bet dabar aš gavau mirksnį laiko. Kažką garsiai vapėdamas - turbūt maldą - pasukau rakčiuką, ir šįsyk Petunijos variklis sukosėjęs atgijo. Aš atleidau sankabą ir numyniau akceleratorių tuo pat metu, kai Kristina vėl šoktelėjo į priekį. Šįsyk trenkiau jai į dešinįjį šoną. Pasigirdo šaižus plyštančio metalo džeržgesys - Petunijos buferis pramušė jai sparną. Kristina pasviro ir bloškėsi į sieną. Pažiro stiklai. Jos variklis sukosi pašėlusiu greičiu. Prie vairo Lebėjus atsisuko į mane, iš neapykantos šiepdamas dantis.

Petunija vėl užgeso. Plūsdamasis visais man žinomais keiksmais, vėl stvėriausi raktelio. Jeigu ne prakeiktoji koja, jeigu nebūčiau tada parkritęs ant sniego, visa jau būtų buvę baigta; tebūtų reikėję užspeisti ją kampan ir sudaužyti į šlakbetonį atskirais gabalais.

Bet kol aš užvedinėjau Petuniją, nukėlęs koją nuo akceleratoriaus pedalo, bijodamas, kad variklis vėl neužgestų, ausis užspaudė rėžiantis metalo žvygesys - Kristina ėmė trauktis. Ji prasispraudė atbulom tarp Petunijos grotelių ir sienos, palikdama ant grindų dalį sulankstyto raudono kėbulo; jos dešinysis priekinis ratas tapo visai nuogas.

Man pagaliau pavyko išjudinti Petuniją, ir suradau atbulinį bėgį. Kristina atsitraukė iki pat tolimojo garažo galo. Jos žibintai nedegė. Priekinis stiklas mirgėte mirgėjo įtrūkiais. Atrodė, kad sulankstytas kapotas piktai šiepėsi.

Jos radijas plyšojo. Girdėjau Rikį Nelsoną dainuojant "Laukiu tavęs mokykloje".

Pasisukau pažiūrėti į Li ir išvydau ją iš Vilio kontoros žvelgiant į garažą. Šviesūs Li plaukai buvo sumirkę krauju. Be to, kraujas varvėjo kairiuoju jos skruostu ir sunkėsi į striukę. Per stipriai kraujuoja, pagalvojau. Per stipriai kraujuoja, netgi jei tai ir galvos žaizda.

Jos akys išsiplėtė, parodė į kažką už manęs, už stiklo be garso judindama lūpas.

Kristina įsibėgėdama lėkė tuščiomis grindimis.

Jos kapotas tiesėsi, lyginosi ir vėl uždengė variklio ertmę. Du priekiniai žibintai sumirksėjo, paskiau užsiplieskė visu stiprumu. Purvasargis ir dešinysis sparnas - aš tik suspėjau trumpai žvilgtelti, bet prisiekiu, tai buvo tiesa - abu... užsitraukinėjo, tartum iš niekur atsiradęs raudonas metalas savaime slinko žemyn sklandžiais išlinkiais, vėl padengdamas dešinįjį ratą ir dešiniąją variklio sekcijos pusę. Įtrūkiai priekiniame stikle bėgo vidun ir nyko. O padanga, kuri buvo nusinėrusi nuo ratlankio, atrodė kaip nauja.

Visa atrodo kaip nauja, pagalvojau. Dieve, padėk mums.

Ji lėkė tiesiai į sieną, skiriančią kontorą nuo garažo. Aš greitai atitraukiau šiūruoklę nuo sankabos pedalo, tikėdamas pakišti cisternos korpusą, bet Kristina pralėkė pro šalį. Petunija atsirėmė tik į tuštumą. O, aš veikiau nuostabiai. Nudundėjau atbulom ir trenkiausi į dantytą įrankių spintelių eilę. Dusliai žvangėdamos, tos nuvirto ant grindų. Pro priekinį stiklą mačiau, kaip Kristina visu greičiu trenkėsi į sieną, skiriančią garažą nuo Vilio kontoros.

Niekad nepamiršiu kelių akimirkų po to - jos liko atmintyje lyg regėčiau per didinamąjį stiklą. Li matė atskriejant Kristiną ir žingtelėjo atgal. Kruvi-

ni plaukai buvo prilipę prie galvos. Ji užgriuvo atbulom ant sukamosios Vilio kėdės ir nuvirto aukštielninka, dingdama iš akių už rašomojo stalo. Ir po mirksnio - ir aš turiu galvoje tik menkiausią mirksnį - Kristina rėžėsi į sieną. Didžiulis langas, pro kurį Vilis stebėdavo, kas dedasi garaže, susprogo ir įlėkė vidun. It mirtinų strėlių spiečius pažiro stiklo šukės. Nuo smūgio Kristinos priekis deformavosi. Kapotas atšoko, paskiau nulėkė, perskriedamas virš stogo, ir driokstelėjo ant betono su baisiausiu garsu, daugmaž panašiu į tą, kurį sukėlė krisdamos įrankių spintelės.

Jos priekinis stiklas sutrupėjo, ir pro dantytą angą it katapultuotas išlėkė Maiklo Kaningemo kūnas - su besivelkančiomis iš paskos kojomis, su groteskiškai suplota it futbolo* kamuolys galva. Įskriejęs pro Vilio langą, dunktelėjo tartum maišas grūdų ant rašomojo stalo ir nuslydo žemyn - ant grindų iš už stalo liko kyšantys jo batai.

Li pratrūko klykti.

Krisdama ji veikiausiai išvengė pavojaus ir skriejantys stiklai bjauriai nesuraižė, bet kai pakilo iš už stalo, jos veidas buvo siaubo perkreiptas. Visa tirtėjo ištikta tikros isterijos. Maiklui slystant nuo stalo, jo rankos apkabino jos pečius, ir dabar, kai Li su vargu stojosi ant kojų, atrodė šokanti valsą su lavonu. Jos klyksmai skardėjo it ugniagesių mašinos varpeliai. Tebesrūvantis iš galvos kraujas žėrėjo mirtinu šviesumu. Nuvertusi nuo savęs Maiklą, puolė prie durų.

- Li, ne! - surikau ir vėl užguliau šiūruokle sankabos pedalą. Kotas švarutėliai lūžo perpus, mano rankoje liko penkių colių ilgio lūžgalis. Ooo - ŠŪDAS!

Kristina atsitraukė atbuline eiga nuo lango, palikdama ant grindų vandens, antifrizo ir alyvos klaną.

Savo kairiąja koja, dabar vos bejusdamas skausmą, prilaikydamas kelį kairiąja ranka, numyniau sankabą, ir tuo pat metu darbavausi pavarų perjungimo svirtim.

Li atplėšė kontoros duris ir išpuolė garažan.

Kristina pasigręžė į ją, nusitaikydama savo suniokotu, prašieptu snukiu.

Aš įsukau Petunijos variklį ir nugriaudėjau į ją, ir kai toji prakeikta mašina iš pragaro išdygo priešais mano priekinį stiklą, išvydau prisispaudusį prie jos užpakalinio stiklo purpurinį, išburkusį vaikelio veidą, stebintį, tarsi maldaujantį mane liautis.

Trenkiau jai stipriai. Bagažinės dangtis atšoko ir prasižiojo it burna. Paskuigalys apsisuko, ir Kristina šonu praslydo pro bėgančią Li, kurios akys, atrodė, tuoj tuoj užgoš veidą. Prisimenu kraujo purslelius ant kailinio jos parkos gobtuvo krašto - tartum būtų iškritę velniškos rasos lašeliai.

Dabar aš buvau užsiutęs, pasiekęs viršūnę. Net jeigu tada, kai visa šitai baigsis, turėtų nuo kirkšnies amputuoti koją, vis tiek buvau pasiryžęs vairuoti.

Kristina smigo į sieną ir atšoko. Numyniau sankabą, įstūmiau atbulinį bėgį, atsitraukiau dešimt pėdų, vėl numyniau sankabą ir įjungiau pirmąją pavarą. Staugdama varikliu, Kristina pabandė pasitraukti palei sieną. Suktelė-

* Amerikietiškojo futbolo kamuolys yra pailgas.

jau kairėn ir vėl smogiau, sutrėkšdamas ją per vidurį taip, jog tapo persmaukta mažne kaip vapsva. Durelės iššoko iš rėmų. Prie vairo sėdėjo Lebėjus - tai vien kaukolė, tai yranti ir dvokianti žmonijos puošmena, tai stiprus, sveikas, per penkiasdešimties metų vyriškis, ežiuku nukirptais, žilstančiais plaukais. Jis žvelgė į mane su savo velniška šypsena, vieną ranką padėjęs ant vairo, kitą - sugniaužęs į kumštį, kuriuo grūmojo man.

Ir vis tiek jos variklis negeso.

Aš vėl įjungiau atbulinį bėgį, ir dabar mano koja buvo iki baltumo įkaitinta geležis, skausmas siekė iki pat kairiosios pažasties. Nė velnio. Skausmas buvo visur. Jutau jį

(Maiklai dėl Dievo kodėl nepasilikai namie)

savo sprande, savo smakre, savo...

(Arni? Vyruti, man taip gaila aš noriu aš noriu) smilkiniuose. “Plimutas Furija” - kas buvo likę iš jos - it girta metėsi priekin palei garažo sieną, išblaškydama įrankius, metalo laužą, išraudama atramas ir nuversdama lentynas. Lentynos krito ant betono, klapsėdamos negyvais garsais, kurie aidėjo nelyginant demoniški aplodismentai.

Aš vėl išjungiau sankabą ir numyniau iki grindų akceleratorių. Petunijos variklis sustūgo, ir aš įsikibau į vairą kaip kaubojus, pasiryžęs išsilaikyti ant besispardančio mustango. Smogiau jai į dešinįjį šoną ir švarutėliai atskyriau korpusą nuo užpakalinės ašies, įvarydamas pastarąją į garažo duris, kurios sudrebėjo ir žvangtelėjo. Aš užgriuvau ant vairo, kuris smogė man į pilvą, užgniauždamas kvapą, atmesdamas mane žiopčiojantį atgal ant sėdynės.

Išvydau Li, susigūžusią tolimajame kampe, suspaudusią rankomis veidą, kuris buvo tapęs raganos kauke.

Kristinos variklis vis tebedirbo.

Ji pamažu vilkosi Li linkui kaip žvėris, kurio užpakalinės kojos sulaužytos spąstuose. Ir kai taip slinko, mačiau šią atsistatant, grįžtant į pirmykštę būklę: padanga staiga pokštelėjo ir išsipūtė, radijo antena savaime išsitiesino su sidabriniu tvinggg! garsu, apie suniokotą paskuigalį telkėsi metalas.

- Nudvėsk! - surikau jai. Aš verkiau, mano krūtinė kilnojosi. Koja atsisakė manęs klausyti. Suėmiau ją abiem rankomis ir sugrūdau į sankabos pedalą. Akyse aptemo nuo baltai įkaitinto metalo kančios. Bemaž pajutau sugrikštint kaulus.

Įsukau variklį, vėl įjungiau pirmąją pavarą ir puoliau pirmyn; ir tuo pat metu pirmą ir vienintelį sykį išgirdau Lebėjaus balsą, šaižų, pritvinkusį baisaus, nenumaldomo įtūžio:

- Tu, ŠŪDŽIAU! Atsiknisk, nelaimingas ŠŪDŽIAU! PALIK MANE RAMYBĖJE!

- Turėjai palikti mano draugą ramybėje, - pabandžiau sušukti, bet iš gerklės teišsiveržė dreskianti, sužeista dejonė.

Aš trenkiau tiesiai jai į paskuigalį, tasai susigarankščiavo vidun armonika ir iškilo it metalinis grybas. Šoktelėjo geltonas liepsnos liežuvis. Aš užsidengiau rankomis veidą, bet liepsna tuoj pat pranyko. Kristina kėpsojo it pabėgėlė iš mašinų daužymo varžybų. Jos variklis dirbo su pertrūkiais, nutildamas, vėl atgydamas ir galiausiai numirė.

Patalpoje stojo tyla, tik storai dudeno Petunijos variklis.

Paskiau Li šoko bėgti artyn šaukdama mane vardu, verkdama. Staiga, nei iš šio, nei iš to susiprotėjau, jog apie savo striukės rankovę teberyšiu jos rausvą nailoninę kaklaskarę.

Pažvelgiau sau į žąstą ir visa vėl nupilko.

Jutau ant savęs jos rankas, o paskiau nebeliko nieko, tik tamsa - aš nualpau.

Atsipeikėjau maždaug po penkiolikos minučių, mano veidas buvo drėgnas ir palaimingai vėsus. Li, pasilypėjusi ant Petunijos vairuotojo pusės laiptelio, drėgnu skuduru šluostė man veidą. Sugriebiau jį ranka, pabandžiau pačiulpti ir išspjoviau. Skuduras smarkiai atsidavė alyva.

- Deni, nesirūpink, - pasakė ji. - Aš išbėgau į gatvę... susistabdžiau sniego greiderį... turbūt išgąsdinau vargšą jo vairuotoją kokiai dešimčiai metų... visas tas kraujas... jis pasakė... kad greitąją...Jis iškviesiąs, žinai... Deni, tau viskas gerai?

- Ar aš atrodau gerai? - sukuždėjau.

- Ne, - atsakė ji ir apsipylė ašaromis.

- Tad ne... - aš nurijau gerklėje įstrigusį skausmingai sausą gumulą, - ...neuždavinėk kvailų klausimų. Aš tave myliu.

Ji negrabiai mane apkabino.

- Jis taip pat pasakė, kad iškvies policiją, - tarė.

Aš vos ją girdėjau. Mano akys susirado sulankstyto, tylaus metalo krūvą - tai, kas buvo likę iš Kristinos. Ir krūva - teisingas žodis; ji vargiai bepanėšėjo į automobilį. Bet kodėl ji neužsidegė? Rato gaubtas gulėjo šone nelyginant įlenkta sidabrinė “bluselė”.

- Prieš kiek laiko sustabdei greiderį? - kimiai paklausiau.

- Galbūt prieš penkias minutes. Paskiau suradau skudurą ir pamirkiau jį tenai, tame kibire. Deni... ačiū Dievui, viskas baigta.

Ponk! Ponk! Ponk!

Aš tebežvelgiau į rato gaubtą.

Jo įlinkiai lyginosi.

Staiga jis atsistojo ant savo briaunos ir nuriedėjo it didžiulė moneta prie automobilio.

Li irgi tai pamatė. Jos veidas sustingo, akys išsiplėtė ir ėmė lipti ant kaktos. Lūpos išlinko žodžiui “Ne”, bet joks garsas neišėjo iš jų.

- Lipk čia pas mane, - pasakiau tyliai, tartum tai galėtų mus išgirsti. Ką aš žinau - gal ir galėjo. - Lipk čia pas mane iš keleivio pusės. Tu minsi akceleratorių, o aš savo dešiniąja koja reguliuosiu sankabą.

- Ne... - šįsyk vos girdimai sušnabždėjo. Alsavo negiliais kvėpsniais, inkščiančiai. - Ne... ne...

Geležies laužo krūva visa virpuliavo. Tai buvo pats klaikiausias, pats baisiausias vaizdas, kokį buvau gyvenime matęs. Ji visa virpuliavo nelyginant žvėris, kuris dar ne... nevisai... nugaišęs. Metalas barbeno į metalą. Jungiamosios trauklės nervingu džiazo ritmu kliksėjo į savo movas. Mano akyse gulintis ant grindų vielokaištis savaime išsitiesino ir persivertęs pustuziniu kūliavirsčių nusileido laužo krūvon.

- Lipk čia, - paliepiau.

- Deni, aš negaliu. - Jos lūpos bejėgiškai virpėjo. - Aš negaliu... daugiau... tas kūnas... tai buvo Arnio tėvas. Aš negaliu daugiau, prašau tavęs...

- Privalai, - pasakiau.

Ji pažvelgė į mane, atsigręžusi baugščiai pasižiūrėjo į begėdiškai virpuliuojančias liekanas tos senos kekšės, kuria dalinosi Lebėjus ir Arnis, ir apėjo Petuniją. Kažkokia chromuota nuolauža persivertusi ore giliai įbrėžė jai koją. Li sukliko ir šoko bėgti. Įsiropštė kabinon ir prisispaudė prie manęs.

- K-ką turiu daryti?

Aš, prisilaikydamas už stogo, perpus išsisvėriau iš kabinos ir dešiniąja koja numyniau sankabą. Petunijos variklis vis tebedirbo.

- Tik spausk akceleratorių ir neatleisk, - pasakiau. - Kad ir kas atsitiktų.

Vairuodamas dešiniąja ranka, prisilaikydamas už stogo kairiąja, atleidau sankabą, ir mes įsibėgėję trenkėme į metalo krūvą, sulamdėme ir išblaškėme ją. Ir galvoje aš lyg išgirdau dar vieną įniršio riksmą.

Li susiėmė rankomis sau už galvos.

- Aš negaliu, Deni! Aš negaliu to daryti! Šitai... šitai rėkia!

- Privalai, - pasakiau. Ji atitraukė koją nuo akceleratoriaus, ir dabar aš išgirdau nakty sirenų kauksmą - tai stiprėjantį, tai pritylantį. Sugriebiau ją už peties, ir šleikštulingas skausmas sprogo man kojoje. - Li, niekas nepasikeitė. Tu privalai.

- Šitai rėkė ant manęs!

- Laikas bėga, o juk ne viskas padaryta. Na, dar šiek tiek.

Įjungiau atbulinį bėgį. Petunija pariedėjo dvidešimt pėdų atgal. Aš vėl numyniau sankabą, įstūmiau pirmąjį bėgį... ir staiga Li sušuko:

- Deni, ne! Ne! Pažiūrėk!

Motina ir maža mergytė, Veronika ir Rita, susiėmusios už rankų, liūdnais veidais stovėjo priešais suniokotą, sulamdytą Kristinos karkasą.

- Jų tenai nėra, - pasakiau. - O jeigu ir yra, pats laikas joms grįžti atgal... - vėl skausmas kojoje, ir visas pasaulis nupilko, - ...atgal, kur jų vieta. Mink pedalą.

Aš atleidau sankabą, ir Petunija įsibėgėdama vėl nuriedėjo priekin. Dvi figūros nepranyko kaip pranyksta vaiduokliai televizijos ir kino filmuose; jos tartum išskydo į visas puses, ryškios spalvos nublanko į išblukusias rausvą ir mėlyną... ir paskiau jų visiškai nebeliko.

Mes vėl trenkėme į Kristiną, apsukome aplinkui tai, kas iš jos buvo likę. Metalas džeržgė ir plyšinėjo.

- Nėra jų tenai, - sukuždėjo Li. - Iš tiesų nėra jų tenai. Tvarka. Tvarka, Deni.

Jos balsas atsklido kažkur iš toli tamsiu koridoriumi. Įjungiau atbulinį bėgį, ir mes atsitraukėme. Paskiau vėl pirmyn. Daužėm ir daužėm. Kiek sykių? Nežinau. Mes tik lamdėm ir lamdėm tai, ir kassyk naujas skausmo dūris šaudavo mano koja aukštyn, visa darėsi vis tamsiau ir tamsiau.

Galiausiai aš pažvelgiau priekin lyg per rūką ir išvydau, kad oras lauke už durų tartum visas persunktas krauju. Tačiau tai nebuvo kraujas; tai pulsavo raudona šviesa, atsispindinti nuo krentančio sniego. Ten, už durų, bruzduliavo žmonės.

- Ar jau užteks? - paklausė Li.

Pažvelgiau į Kristiną - tiktai tai jau nebebuvo Kristina. Tai buvo išdrikusi krūva sulankstyto, suplėšyto metalo, kuokštai apmušalų ir žvilgančios stiklo dūženos.

- Turėtų užtekti, - pasakiau. - Įleisk juos, Li.

Ir kai ji nuėjo, aš nualpau.

Paskiau sekė virtinė sujauktų vaizdų - dalykai, kurie trumpam išryškėdavo, o paskiau nublukdavo ar visiškai pranykdavo. Prisimenu traukiamus iš greitukės galo neštuvus; prisimenu juos išvyniojamus ir šaltus fluorescencinių palubės lempų atspindžius ant jų chromo; prisimenu kažką sakant: "Perkirpkite, turite perkirpti, jeigu norime bent pažvelgti į ją; prisimenu dar kažką - turbūt Li - sakant: "Neskaudinkite jo, prašau, pasistenkite jo neskaudinti"; prisimenu greitukės lubas... tai turėjo būti greitukė, nes mano akiploČio pakraštyje kabojo du intraveninės lašelinės buteliai; prisimenu vėsų tampono su antiseptiku prisilytėjimą ir paskiau adatos dūrį.

Po to dalykai tapo ypatingai keisti. Kažkur giliai savo viduje žinojau, jog nesapnuoju, - jeigu jau ne kas kita, tai tą patvirtino skausmas, - bet visa tai atrodė nelyginant sapnas. Aš buvau gerokai apsvaigintas vaistais, ir iš dalies tuo galima šitai paaiškinti... bet iš dalies ir šoku. Bet viskas atrodė anaiptol ne netikroviška, vyruti. Čia, kambary, šleikščiai panašiame į ligoninės palatą, kurioje praleidau visą rudenį, buvo mano motina, ji verkė. Paskiau čia buvo mano tėtis ir Li tėtis kartu su juo, abiejų veidai buvo tokie įsitempę ir niūrūs, jog atrodė nelyginant Tvydeldamas ir Tvydeldelis*, kaip Francas Kafka būtų juos aprašęs. Mano tėvas lenkėsi viršum manęs ir klausė balsu, kuris dudeno nelyginant griausmas, prasiveržiantis pro vataliną: "Kaip tenai pateko Maiklas, Deni?" Štai ką jie, po teisybei, norėjo žinoti: kaip ten pateko Maiklas. O, pagalvojau, o, dauguižiai mano, galėčiau jums papasakoti istorijų...

Paskiau misteris Kebotas sakė: "Į ką tu įstūmei mano dukterį, berneli?" Regis, prisimenu atsakęs: "Klausimas ne kur aš ją įstūmiau, o iš kur ji jus ištraukė", ir aš vis tebemanau, kad tokiomis aplinkybėmis, kai gulėjau apsvaigintas ir visa kita, tai buvo labai sąmojinga.

Trumpai čia pabuvojo Eleina, regis, ji laikė rankose pasityčiojamai atokiai nuo manęs "Yodel" ir "Twinkie" šokoladukus. Buvo ir Li, laikė pirštuose savo plonytę nailoninę kaklaskarę ir prašė manęs pakelti ranką, kad galėtų ją aprišti. Bet aš nepajėgiau; mano ranka buvo it švininis strypas.

Paskiau buvo Arnis ir, žinoma, tai turėjo būti sapnas.

Dėkui, vyruti, sakė jis ir tarsi siaubą aš pamačiau, kad kairysis jo akinių lęšis sudaužytas. Jo veidas buvo sveikas, bet tasai sudužęs lęšis... jis mane gąsdino. Dėkui. Tu šauniai pasielgei. Aš dabar geriau jaučiuos. Manau, dabar visa susitvarkys.

---

* Humoristinės pravardės, nusakant visišką panašumą, kilusios iš kompozitorių Hendelio ir Buonončinio muzikinės konkurencijos.

Neprakaituok, Arni, pasakiau, - ar pabandžiau pasakyti, - bet jis jau buvo dingęs.

Tik kitą dieną - ne dvidešimtąją, bet sekmadienį, sausio dvidešimt pirmąją - aš ėmiau po truputėlį peikėtis. Mano kairioji koja buvo sugipsuota ir vėl pakelta savo įprastinėn padėtin su visais tempikliais ir svarsčiais. Prie mano lovos iš kairės sėdėjo kažkoks žmogus, kurio niekad anksčiau nebuvau matęs, ir skaitė Džono D. Makdonaldo istoriją minkštais viršeliais. Pastebėjęs, kad į jį žiūriu, nuleido knygą.

- Sveikas vėl gyvųjų šaly, Deni,- švelniai tarė jis, ir kruopščiai užsižymėjo knygoje skaitytą vietą degtukų dėžutės dangteliu. Jis pasidėjo knygą ant kelių ir sunėrė viršum jos rankas.

- Jūs daktaras? - paklausiau. Jis tikrai nebuvo daktaras Arouvėjus, kuris paskutinį kartą manimi rūpinosi; šis vyriokas buvo dvidešimčia metų jaunesnis ir mažiausia penkiasdešimčia svarų liesesnis. Atrodė kietas.

- Valstijos policijos inspektorius, - prisistatė jis. - Vadinuosi Ričardas Merseris. Rikas, jeigu nori. - Jis ištiesė savo ranką, ir aš, nerangiai bei atsargiai kilstelėjęs, paliečiau ją. Nepajėgiau kaip reikiant paspausti. Man skaudėjo galvą, norėjau gerti.

- Klausykit, - tariau, - aš iš tikrųjų nieko prieš su jumis kalbėtis ir atsakysiu į visus jūsų klausimus, bet pirma norėčiau pamatyti daktarą. - Nurijau seilę. Jis susirūpinęs pažvelgė į mane, ir aš išliejau, kas buvo susikaupę: - Man reikia sužinoti, ar aš kada nors galėsiu vėl vaikščioti.

- Jeigu tai, ką teigia tasai bičiulis Arouvėjus, tiesa, - pasakė Merseris, - tai tu galėsi vaikščioti po keturių ar šešių savaičių. Tu jos vėl nesusilaužei, Deni, tik stipriai patempei, štai ką jis pasakė. Koja ištino it dešra. Be to, jis pasakė, kad tau pasisekė, jog taip pigiai atsipirkai.

- O kaip dėl Arnio? - paklausiau. - Arnio Kaningemo? Ar žinote...

Jis nusuko akis į šalį.

- Kas? - mygau. - Kas dėl Arnio?

- Deni, - pasakė jis ir paskiau kiek padvejojo. - Nežinau, ar dabar laikas.

- Prašau jus. Ar Arnis... jis mirė?

Merseris atsiduso.

- Taip, jis mirė. Jį ir jo motiną ištiko nelaimingas įvykis Pensilvanijos magistralėje, per sniegą. Jeigu tai buvo nelaimingas įvykis.

Bandžiau kalbėti ir negalėjau. Parodžiau į ropinę ant stalelio prie lovos, pagalvodamas, kaip nyku gulėti ligoninės palatoje ir tiksliai žinoti, kur viskas yra. Merseris įpylė man stiklinėn vandens ir įdėjo į ją kampu sulenktą šiaudą. Aš atsigėriau ir pasijaučiau šiek tiek geriau. Tai yra, geriau tapo mano gerklei. Šiaip niekas neatrodė geriau.

- Ką norite pasakyti - jeigu tai buvo nelaimingas įvykis?

Merseris tarė:

- Buvo penktadienio vakaras, ir ne taip jau smarkiai snigo. Kelio būklė buvo antro laipsnio - danga plika ir drėgna, ribotas matomumas, važiuoti reikėjo atitinkamai atsargiai. Iš smūgio jėgos spėjame, kad jie nevažiavo greičiau kaip keturiasdešimt penkias mylias per valandą. Automobilis išlėkė per ašinę liniją ir atsitrenkė į treilerį. Tai buvo misis Kaningem “Volvo”. Jisai susprogo.

Aš užsimerkiau.
- Regina?
- Taip pat žuvo. Šiaip ar taip, jie tikriausiai ne...
- ...nekentėjo, - užbaigiau aš. - Šūdniekiai. Jie labai kentėjo. - Pajutau akyse ašaras ir nurijau jas. Merseris tylėjo. - Visi trys, - sumurmėjau. - O, Dieve, visi trys.
- Sunkvežimio vairuotojas susilaužė ranką. Tik tiek tenukentėjo. Jis pasakė, kad automobilyje važiavo trys žmonės, Deni.
- Trys!
- Taip. Ir jisai sakė, kad jie tarytum grūmėsi. - Merseris atvirai pažvelgė į mane. - Mes vadovaujamės prielaida, kad jie įsisodino nemalonų tranzuotoją, kuris po įvykio pabėgo prieš atvykstant kelio patruliams.
Betgi tai juokinga, pagalvojau, jeigu pažįsti Reginą Kaningem. Ji ne daugiau paims nuo kelio tranzuotoją, nei mūvės kelnėmis per fakulteto arbatėlę. Kas dera ir kas nedera buvo tvirtai įsėdę Reginos Kaningem galvoje. Tartum cemente, galėtum pasakyti.
Tai turėjo būti Lebėjus. Jis negalėjo būti abejose vietose iškart, štai kur esmė. Ir pabaigoje, kai pamatė, kaip klostosi dalykai Darnelo garaže, jis paliko Kristiną, pabandė sugrįžti pas Arnį. Kas tada nutiko, galima tik spėlioti. Bet aš tuomet pamaniau - ir dabar taip manau, - kad Arnis su juo kovojo - ir mažų mažiausiai pasiekė lygiąsias.
- Mirė, - pratariau, ir dabar jau pliūptelėjo ašaros. Aš buvau pernelyg silpnas ir nusiminęs, kad su jomis kovočiau. Vis dėlto nesugebėjau apsaugoti jo, kad nežūtų. Nesugebėjau paskutinį sykį, kai to iš tikrųjų reikėjo. Kitus - galbūt, bet ne Arnį.
- Papasakok man, kas atsitiko, - paprašė Merseris. Jis padėjo savo knygą ant stalelio prie lovos ir pasilenkė priekin. - Papasakok man visa, ką žinai, Deni, nuo pradžios iki galo.
- O ką pasakė Li? - paklausiau. - Ir kaip ji?
- Praleido penktadienio naktį čia, gydytojų prižiūrima, - pasakė Merseris. - Jai smegenų sutrenkimas ir prakirstas skalpas, kuriam prireikė tuzino siūlių. Laimė, veidas nenukentėjo. Ji labai daili mergina.
- Ji daugiau negu tai, - pataisiau. - Ji graži.
- Ji nenori nieko kalbėti, - pasakė Merseris, ir nenorom jo veidą perkreipė šypsnys - manau, susižavėjimo. - Ne man, ne savo tėvui. Šis, tarkime, yra labai užsiutęs dėl viso to reikalo. O ji sako, kad tai tavo reikalas, ką ir kada pasakoti. - Jis mąsliai pažvelgė į mane. - Kadangi, sako ji, tai tu viską užbaigei.
- Ne tiek jau daug padariau, - sumurmėjau. Vis stengiausi susitaikyti su mintimi, kad Arnis miręs. Juk tai neįmanoma, tiesa? Kai mudviems buvo dvylika, drauge poilsiavome Vinesko stovykloj Vermonte, ir aš pasiilgau namų ir pasakiau jam, kad paskambinsiu ir pasakysiu savo tėvams, jog atvažiuotų mane paimti. Arnis pasakė, kad jeigu aš taip padarysiu, tai jis visiems mokykloje papasakos, kad aš sugrįžau namo anksčiau todėl, jog mane pagavo lovoje valgant snarglius, kai buvo užgesintos šviesos, ir išvarė. Mano kieme mes užlipome į medį iki paties aukščiausio išsišakojimo ir įrėžėme ten savo inicialus. Jis nakvodavo mano namuose, ir mudu iki vėlumos, susi-

gūžę ant sofos po viena antklode, žiūrėdavome "Šiurpo teatrą". Mes slapčia valgydavome visus tuos "Stebuklingosios duonutės" sumuštinius. Kai jam buvo keturiolika, Arnis atėjo pas mane išsigandęs ir susigėdęs, nes sapnuodavo tuos seksualius sapnus, ir jis manė, kad nuo jų jis lovoje pašlampa. Bet dažniau už viską mano mintys sugrįždavo prie skruzdžių fermų. Kaip galėjo būti jis miręs, kai mes drauge statėme tąsias skruzdžių fermas? Dieve brangus, atrodė, kad tai, tos skruzdžių fermos, buvo vos prieš savaitę ar dvi. Tad kaipgi jis gali būti miręs? Pravėriau burną pasakyti Merseriui, kad Arnis negali būti miręs - tos skruzdžių fermos netgi šią mintį darė absurdiška. Paskiau vėl užsičiaupiau. Negalėjau jam to pasakyti. Juk jis tik pašalietis.

Arni, pagalvojau. Ei, vyruti, juk tai netiesa, ką? Dievuliau, mums dar tiek daug reikia nuveikti. Mudu dargi nesame skyrę dvigubų pasimatymų įvažiuojamajame kine.

- Kas atsitiko? - vėl paklausė Merseris. - Papasakok man, Deni.

- Jūs niekad tuo nepatikėsite, - kimiai pratariau.

- Tu nustebtum, kuo aš patikėčiau, - pasakė jis. - Ir nustebtum dėl to, kas mums žinoma. Vienas vyriokas, pavarde Dženkinsas, buvo pagrindinis šios bylos tardytojas. Žuvo netoliese nuo čia. Jis buvo geras mano bičiulis. Savaitę prieš savo mirtį jis man prisipažino manąs, jog Libertivilyje dedasi kažkas, kuo niekas nepatikėtų. Paskiau jis buvo užmuštas. Todėl man tai asmeniškas reikalas.

Aš atsargiai pakeičiau padėtį.

- Jis nieko daugiau jums nepasakė?

- Jis pasakė esąs įsitikinęs, jog atskleidė seną žmogžudystę, - tarė Merseris, neatitraukdamas savo akių nuo manųjų. - Tačiau tai ne tiek svarbu, pasakė jis, nes nusikaltėlis miręs.

- Lebėjus, - sumurmėjau ir pagalvojau, kad jeigu Dženkinsas apie tai žinojo, nieko nuostabaus, kad Kristina jį užmušė. Kadangi jeigu Dženkinsas tai žinojo, buvo pernelyg arti visos tiesos.

Merseris tarė:

- Kaip tik jis minėjo Lebėjaus pavardę. - Jis prisilenkė arčiau. - Ir dar kai ką tau pasakysiu, Deni - Dženkinsas buvo velniškai puikus vairuotojas. Kai dar buvo jaunesnis ir nevedęs, lenktyniaudavo Fili Pleinse serijiniais automobiliais ir laimėjo nemažai languotų vėliavėlių*. Jis išlėkė iš kelio spausdamas daugiau nei šimtą dvidešimt "Dodžo" patruline mašina su forsuotu varikliu. Tas, kuris jį vijosi, o mes žinome, kad kažkas vijosi, turėjo būti velniškas vairuotojas.

- Taip, - pasakiau. - Jis toks ir buvo.

- Aš čia atvažiavau pats vienas. Sėdėjau dvi valandas, laukdamas, kol atsibusi. Buvau ir praeitą naktį, kol jie manęs neišgrūdo. Aš neturiu stenografuotojo, neturiu prie savęs magnetofono ir tikrai neturiu siųstuvėlio. Kai tu padarysi pareiškimą, - jeigu tik tau kada nors prisieis, - tai bus kitas dalykas. Bet dabar tai tarp tavęs ir manęs. Aš privalau žinoti. Kadangi kartais matausi su Rudžio Dženkinso žmona ir vaikučiais. Pagavai mano mintį?

---

* Jomis pamojama lenktynininkui, pirmam užbaigusiam trasą.

Aš viską permąsčiau. Ilgai mąsčiau - bemaž penkias minutes. Jisai sėdėjo ir netrukdė man mąstyti. Pagaliau aš linktelėjau.
- Gerai. Bet jūs vis tiek nepatikėsite.
- Pažiūrėsim, - pasakė jis.
Aš pravėriau burną, pats dar nežinodamas, kas iš jos išsilies.
- Suprantate, jis buvo nevykėlis. Kiekviena mokykla turi tokių bent porą, tai tartum nacionalinis dėsnis. Kiekvienam atpirkimo ožys. Tiktai kartais... kartais jie suranda į ką įsitverti ir išlieka. Arnis turėjo mane. O paskiau turėjo Kristiną.
Pažvelgiau į jį. Jeigu būčiau pastebėjęs mažiausią netinkamą virptelėjimą tose pilkose akyse, taip trikdančiai panašiose į Arnio... na, jeigu būčiau tai pastebėjęs, manau, būčiau šioje pat vietoje užsičiaupęs ir pasakęs jam, kad įsirašytų į savo knygas bet ką, kas jam pasirodytų labiausiai įtikinama ir pasakytų Rudžio Dženkinso vaikučiams, ką tik, po galais, panorės.
Bet jis tik linktelėjo, įdėmiai mane stebėdamas.
- Aš tik norėjau, kad jūs suprastumėt tą, - pasakiau, ir paskiau mano gerklėje užstrigo gumulas, nebepajėgiau ištarti tai, ką galbūt būčiau privalėjęs pasakyti: Li Kebot pasirodė vėliau.
Nugėriau dar šiek tiek vandens ir sunkiai nurijau. Aš kalbėjau ištisas dvi valandas.

Pagaliau baigiau. Nebuvo kokios nors didelės kulminacijos; aš paprasčiausiai išsekau, gerklę man perštėjo nuo tokio ilgo kalbėjimo. Nepaklausiau jo, ar tiki manimi; nepaklausiau, ar ketina uždaryti mane į durnyną, o gal apdovanoti melagių medaliu. Supratau, kad jis patikėjo daug kuo, nes tai, ką aš žinojau, pernelyg gerai sutapo su tuo, ką žinojo jis. Ką jis galvojo apie visa kita, - apie Kristiną ir Lebėjų, praeitį, tiesiančią savo rankas į dabartį, - to aš nežinojau. Ir nežinau iki šios dienos. Iš tikrųjų nežinau.
Tarp mūsų trumpam stojo tyla. Pagaliau jis garsiai pliaukštelėjo delnais sau per kelius ir atsistojo.
- Ką gi! - pasakė. - Be abejo, taviškiai nekantrauja tave aplankyti.
- Aha, turbūt.
Jis išsitraukė piniginę ir išėmė nedidukę vizitinę kortelę su savo pavarde ir telefono numeriu.
- Galima nesunkiai mane rasti. Kai tu vėl kalbėsies su Li Kebot, gal pasakytum jai, ką man papasakojai, ir paprašytum, kad su manimi susisiektų?
- Taip, jeigu norite. Aš tai padarysiu.
- Ar ji patvirtins tavo istoriją?
- Taip.
Jis įdėmiai mane nužvelgė.
- Štai ką aš tau pasakysiu, Deni. Jeigu tu meluoji, tai pats to nesuvoki.
Jis išėjo. Mačiau jį dar tik sykį, ir tai buvo per trigubas Arnio ir jo tėvų laidotuves. Laikraščiai pranešė tragišką ir keistą pasakaitę - tėvas, žuvęs per nelaimingą autoįvykį savo įvažiuojamajame keliuke, o motina ir sūnus - užsimušę Pensilvanijos magistralėje. Polas Harvėjus panaudojo tai savo televizijos programoje.
Nepaminėjo, kad Kristina buvo Darnelo garaže.

Tą vakarą atėjo aplankyti šeimyniečiai, ir tada jau mano nuotaika buvo geresnė - manau, iš dalies todėl, kad atvėriau savo širdį Merseriui (jis pabuvo tuo, ką vienas iš mano psichologijos profesorių koledže apibūdino kaip "dėmesingą pašalietį", tokį, kuriam dažnai lengviausia išsipasakoti), bet labiausiai mano nuotaika priklausė nuo popietę probėgšmom atsilankiusio daktaro Arouvėjaus. Jis buvo piktas ir irzlus su manimi, pasiūlydamas, kad kitąsyk aš paprasčiausiai pakiščiau savo prakeiktą koją po grandininiu pjūklu ir sutaupyčiau mums visiems laiko ir vargo... bet jis taip pat mane informavo (manau, nenorom), kad nepadaryta ilgalaikės žalos. Taip jis manąs. Priminė man, kad aš nepagerinau savo šansų kada nors bėgti Bostono maratoną, ir išėjo.

Tad šeimos apsilankymas buvo linksmas - daugiausia Elės dėka - ji be paliovos čiauškėjo apie tą artėjantį kataklizmą - jos Pirmąjį Pasimatymą. Spuoguotas, smailagalvis nuobodulis Brendonas Harlingas pakvietė ją pasivažinėti riedučiais. Mano tėtis juos nuveš. Gana šaunu!

Mano motina ir tėvas įsijungė į pokalbį, bet mama vis metė primenančius žvilgsnius į tėtį, ir šis kiek užsilaikė, kai mama išsivedė Eleiną.

- Kas atsitiko? - paklausė jis. - Li papasakojo savo tėvui kažkokią beprotišką istoriją apie savaime važiuojančius automobilius ir mirusias mergytes ir nežinau, dar apie ką. Jis mažne pašėlęs.

Aš linktelėjau. Buvau pavargęs, bet nenorėjau, kad Li gautų velnių iš saviškių - arba priverstų šiuos manyti, kad yra melagė ar trenkta. Jeigu ji ketina mane paremti prieš Merserį, turėsiu ją paremti prieš jos tėvą ir motiną.

- Gerai, - pasakiau. - Tai netrumpa istorija. Gal pasiųstumei mamą su Ele salyklinio gėrimo ar dar ko nors? O gal verčiau pasakyk joms, kad nueitų į kiną.

- Tokia ilga?

- Taip, tokia ilga.

Jis pažvelgė į mane susirūpinusiu žvilgsniu.

- Gerai, - pagaliau pasakė.

Ir aš papasakojau savo istoriją antrusyk. Dabar aš ją papasakojau trečiusyk; o, kaip sakoma, trečias sykis atlygina už viską.

Ilsėkis ramybėje, Arni.

Aš myliu tave, vyruti.

Epilogas

Manau, jeigu tai būtų išgalvota istorija, aš baigčiau, papasakodamas jums, kaip lūžusios kojos Darnelo garažo riteris siekė gražiosios damos ir laimėjo ją... rausvosios nailoninės kaklaskarės ir išdidžių šiaurietiškų skruostikaulių merginą, bet nieko panašaus neatsitiko. Dabar Li Kebot tapus Li Ekerman; gyvena Touse, Naujojoje Meksikoje, ištekėjusi už IBM* klientų

* International Business Machines Corporation (angl.) - tarptautinė kompiuterių korporacija.

aptarnavimo agento, savo laisvalaikiu pardavinėja "Amway"* prekes. Augina dvi mažas mergytes, identiškas dvynes, tad, spėju, ji veikiausiai neturi tiek daug laiko. Tam tikru mastu aš domaujuos, kaip jai sekasi; mano jausmai šiai damai iš tiesų nė kiek neišblėso. Mudu pasikeičiame atvirutėmis per Kalėdas, ir aš taip pat nusiunčiu atvirutę jos gimtadienio proga, nes ji niekad nepamiršta manojo. Tokie tad dalykai. Kartais man atrodo, kad praėję kur kas daugiau nei ketveri metai.

Kas mums atsitiko? Tiesą sakant, nežinau. Mes dvejus metus vaikščiojome kartu, miegojome kartu (labai patenkinamai), lankėme tą pačią mokyklą kartu (Driū), ir buvome vienas kitam draugai. Josios tėvas nutilo dėl mūsų keistos istorijos po to, kai mano tėvas pasišnekėjo su juo, nors jis paskiau visad žiūrėdavo į mane kaip į kokios nors abejotinos reputacijos asmenį. Manau, kad ir jis, ir misis Kebot lengviau atsikvėpė, kai mudviejų su Li keliai išsiskyrė.

Jaučiau tą, kai mudu ėmėme tolti nuo vienas kito, ir man šitai buvo skaudu... labai skaudu. Geidžiau jos, kaip tebegeidi toliau kokios nors medžiagos, nuo kurios jau nebesi fiziškai priklausomas... Saldainių, tabako, kokakolos. Nešiau iškėlęs dėl jos meilės deglą, bet, ko gero, nešiau jį droviai ir išmečiau iš rankų mažne su nepriderama skuba.

Ir, galimas daiktas, aš nežinau, kas atsitiko. Tai, kas dėjosi tąnakt Darnelo garaže, buvo mudviejų paslaptis, ir, aišku, įsimylėjusiems reikia turėti savų paslapčių... bet ši buvo ne iš tų, kurias gera turėti. Tai buvo kažkas šalta ir nenormalaus, kažkas, atsiduodančio beprotybe ir blogiau nei beprotybe; tai atsidavė kapu. Būdavo naktų, kai pasimylėję mudu kartu gulėdavome lovoje, nuogi, pilvas prie pilvo ir tatai įsiterpdavo tarp mūsų: Rolando D. Lebėjaus veidas. Kaistantis kylančia aistra aš bučiuodavau jos burną ar krūtis, arba pilvą ir aš staiga išgirsdavau jo balsą: *Tai bene puikiausias kvapas pasaulyje... išskyrus apželtukės.* Aš sustingdavau, mano aistra išgaruodavo, likdavo pelenais.

Būdavo, ir Dievas tai žino, kai ir aš išskaitydavau jos akyse tą pat. Įsimylėjusieji nevisad gyvena po to ilgai ir laimingai, net jeigu jie darė tai, kas atrodė teisinga ir ką galėjo daryti. Čia dar kitas dalykas, kuriam išmokti prireikė ketverių metų.

Taigi mudu išsiskyrėme. Paslapčiai reikia dviejų veidų, kad atsispindėtų iš vieno į kitą; paslapčiai reikia kitos poros akių, kuriose galėtų save matyti. Ir nors aš ją tikrai mylėjau, visi tie bučiniai, visos tos glamonės, visi tie pasivaikščiojimai susikibus už parankių pro vėjo blaškomus spalio lapus... niekas iš tų dalykų negali prilygti tam nuostabiai paprastam poelgiui, kai aprišo savo kaklaskarę man apie ranką.

Li metė koledžą, nusprendus ištekėti, ir tada buvo sudie Driū ir sveikas Touse. Dalyvavau jos vestuvėse be jokios graužaties. Puikus vaikinas. Važinėja "Honda Civic". Šiuo atžvilgiu jokių problemų.

---

* "Amway" - buitinės chemijos priemonių firma, pardavinėjanti savo prekes per platintojus, o ne parduotuvėse.

Man visai neteko rūpintis, kad patekčiau į futbolo komandą. Driū netgi neturi futbolo komandos. Užtat aš kiekvieną semestrą pasirinkdavau papildomą kursą, ir dvejus metus lankiau vasaros mokyklą* tą laiką, kai būčiau prakaitavęs po rugpjūčio saule, galynėdamasis su žaidėjų iškamšomis, jeigu dalykai būtų susiklostę kitaip. Rezultatas buvo toks, jog aš baigiau koledžą anksčiau - faktiškai tris semestrus anksčiau.

Jeigu susitiktumėte mane gatvėje, nepastebėtumėte raišumo, bet jeigu paėjėtumėte drauge keturias ar penkias mylias (savaime suprantama, kasdien aš sukariu po tris mylias - tie gydomosios mankštos įpročiai prilimpa), pastebėtumėte, kad imu šiek tiek daugiau krypčioti į dešinę.

Kairiąją koją lietingomis dienomis man maudžia. Taip pat ir snieguotomis naktimis.

Ir kartais, kai susapnuoju košmarus, - jie dabar nebe tokie dažni, - aš pabundu suprakaitavęs ir įsitvėręs tą koją, kurioje virš kelio vis tebėra kietas iškilumas. Bet visi mano rūpesčiai dėl ratukinių invalido kėdžių, korsetų, paaukštintų kulnų, dėkui Dievui, pasirodė tušti. O aš niekad jau taip labai nemėgau futbolo.

Maiklas, Regina ir Arnis Kaningemai buvo palaidoti Libertivilio Aukštumų kapinių šeimos sklypelyje - niekas jų nepalydėjo iki kapo, išskyrus šeimos narius: Reginos giminiečius iš Ligonjero, keletą Maiklo giminiečių iš Niū Hampšyro ir Niujorko, dar kelis kitus.

Laidotuvės įvyko penkios dienos po tos baigiamosios pragariškos scenos garaže. Karstai buvo uždari. Pats tų trijų medinių dėžių, išrikiuotų it kareiviai ant trigubų pastolių, faktas užgavo man širdį tartum bertuvė šaltos žemės. Prisiminimas apie skruzdžių fermas negalėjo atsilaikyti prieš nebylų šių dėžių akivaizdumą. Aš truputėlį nubraukiau ašarą.

Paskiau nuvažiavau praėjimu savo ratukine kėde prie jų ir spėtinai padėjau ranką ant viduriniojo, nežinodamas, Arnio jis ar ne, man tai nerūpėjo. Sėdėjau taip ilgokai, nuleista galva, kai netikėtai už manęs suskambo kažkieno balsas:

- Parstumti tave zakristijon, Deni?

Perkreipiau atgal sprandą. Tai buvo Merseris, su tamsiu vilnoniu kostiumu, atrodė tvarkingai, teisininkiškai.

- Be abejo, - atsakiau. - Tik paskirsite man porą sekundžių, gerai?

- Puiku.

Aš kiek padvejojau, paskiau tariau:

- Laikraščiai rašo, kad Maiklas žuvo namie, kad automobilis jį pervažiavo, kai paslydo ant sniego, ar kažką panašaus.

- Taip, - linktelėjo jis.

- Jūsų darbas?

Merseris delsė.

---

* Koledžo ar universiteto organizuojama studijų programa norintiems greičiau gauti mokslinius laipsnius, papildyti savo žinias ar išsimokėti paimtus kreditus už mokslą.

- Taip visa paprasčiau. - Jo žvilgsnis nukrypo tenlinkui, kur su maniškiais stovėjo Li. Ji kalbėjosi su mano motina, bet vis neramiai žvilgčiojo mūsų pusėn. - Daili mergina, - pastebėjo jis. Tą jau buvo pasakęs anksčiau, ligoninėje.

- Kada nors aš ją vesiu, - pasakiau.

- Aš dėl to nenustebčiau, - atsakė Merseris. - Ar kas nors tau yra sakęs, kad turi tigro kiaušius?

- Regis, treneris Puferis. Sykį.

Jis nusijuokė.

- Pasirengęs, kad tave stumčiau, Deni? Pakankamai ilgai čia užsibuvai. Važiuojam.

- Lengviau pasakyt, nei padaryt.

Jis linktelėjo.

- Aha. Turbūt taip.

- Pasakysit man vieną dalyką? - paklausiau. - Aš privalau žinoti.

- Jeigu tik galėsiu.

- Ką padarėte... - Aš turėjau stabtelti ir atsikrenkšti. - Ką padarėte... su dalimis?

- Kaipgi, aš pats tuo pasirūpinau, - pasakė Merseris lengvu, mažne juokaujamu tonu, bet jo veidas buvo labai rimtas. - Liepiau dviem vyrukams iš vietinės policijos pakišti visas tas dalis po presu Darnelo garažo kieme. Išėjo maždaug tokio didumo kubas. - Jis kokias dvi pėdas praskėtė rankas. - Vienas iš tų vyrukų velniškai bjauriai prasikirto. Teko siūti.

Staiga Merseris nusišypsojo - pačia karčiausia, šalčiausia iš kada nors mano regėtų šypsenų.

- Pasak jo, šitai jam įkando.

Paskiau jis nustūmė mane praėjimu, kur laukė mano šeima ir mergina.

Štai tokia mano istorija. Išskyrus sapnus.

Aš esu ketveriais metais vyresnis, ir Arnio veidas man išbluko - ruduojanti fotografija iš seno albumo. Niekad nebūčiau patikėjęs, kad šitaip galėtų atsitikti, tačiau faktas lieka faktu. Aš nugalėjau sunkumus, šiaip taip įveikiau pereinamąjį laikotarpį - kad ir kas tai būtų - nuo paauglystės į vyrišką brandą; įsigijau koledžo bakalauro laipsnį, nuo kurio jau beveik nudžiūvęs rašalas, ir dėstau žemesniojoje vidurinėje istoriją. Pradėjau praeitais metais, ir dvejetas iš mano pirmųjų mokinių - abu Badžio Repertono tipo - buvo vyresni už mane. Aš vis dar viengungis, bet mano gyvenime esama keletos įdomių damų, ir beveik visiškai negalvoju apie Arnį.

Išskyrus tik savo sapnus.

Sapnai ne vienintelė priežastis, kodėl aš visa tai išdėsčiau popieriuje, - esama ir kitos, apie kurią aš jums tuojau pasakysiu, - bet meluočiau, jei teigčiau, kad sapnai nebuvo didžiąja dalimi to priežastis. Galbūt tai pastangos prapjauti žaizdą ir ją išvalyti. O galbūt paprasčiausiai aš nesu toks turtingas, kad išgalėčiau nusisamdyti smegenų sunkiką.

Viename sapne aš vėl esu tenai, kur vyko laidotuvių apeigos. Trys karstai guli ant trigubų pastolių, bet bažnyčioje be manęs nieko nėra. Sapne aš

vėl su ramentais, stoviu viduriniojo praėjimo pradžioje, prie pat durų. Nenoriu ten eiti, bet ramentai mane traukia, juda patys. Aš paliečiu vidurinį karstą. Nuo mano rankos dangtis atšoka, ir atlasiniame viduje guli ne Arnis, o Rolandas D. Lebėjus, pūvantis kūnas su armietiška uniforma. Į mane plūsteli stiprus, irimo dujų pritvinkęs tvaikas, ir lavonas tuo pat metu atsimerkia; jo pūvančios rankos, juodos ir gličios nuo kažkokio grybelinio apnašo, siekia aukštyn ir sugriebia mane už marškinių pirma nei suskumbu atšokti; jis pasikelia, ir jo nuožmus, dvokiantis veidas yra vos kelis colius nuo manojo. Ir jis pradeda karkti - vėl ir vėl: *Nepakenčiamas tau tas kvapas? Niekas taip skaniai nekvepia... nebent apželtukė... nebent apželtukė... nebent apželtukė...* Bandau surikti, bet negaliu, nes Lebėjaus rankos pražūtingu, vis labiau susigniaužiančiu žiedu įsitvirtinusios ant mano gerklės.

Kitame sapne - ir tasai kažkaip dar blogesnis - aš užbaigiu pamoką ar budėjimą studijų salėje Nortono žemesniojoje vidurinėje, kur aš mokytojauju. Susidedu į portfelį knygas, susikemšu popierius ir apleidžiu patalpą, nes turiu eiti į kitą pamoką. Ir ten, koridoriuje, įsispraudusi tarp pilkų užrakinamų spintelių abipus sienos, Kristina - naujutėlaitė, tviskanti, su keturiomis naujomis baltašonėmis padangomis, chromuota kapoto "Sparnuotosios Pergalės" statulėlė palinkus į mane. Stovi tuščia, tačiau jos variklis tai užriaumoja, tai prityla... tai užriaumoja, tai prityla. Tai užriaumoja, tai prityla. Kai kuriuose sapnuose iš radijo sklindantis balsas priklauso Ričiui Valensui, seniai žuvusiam per lėktuvo katastrofą kartu su Badžiu Holiu ir Dž. P. Ričardsonu, Didžiuoju Boperiu. Ričis klykauja "La Bamba" lotynoamerikiečių ritmu, ir kai staiga Kristina metasi į mane, palikdama ant koridoriaus grindų gumos dryžius ir savo durelių rankenėlėmis nuplėšdama iš abiejų pusių atdaras spintelių dureles, aš matau, kad priekyje ji turi dabitišką plokštelę - baltą kaukolę juodų juodžiausiame fone. Virš kaukolės įspausti žodžiai: ROKENROLAS NIEKAD NEMIRS.

Ir aš pabundu - kartais rėkdamas, bet visados susigriebęs už kojos.

Tačiau sapnai dabar jau retesni. Aš perskaičiau per vieną psichologijos užsiėmimą, - jų daug lankiau, galbūt vildamasis suprasti dalykus, kurių neįmanoma suprasti, - kad žmonės sendami mažiau sapnuoja. Per praeitas Kalėdas aš nusiunčiau Li kasmetinę atvirutę, pridurdamas eilutę prie įprastinio pasveikinimo. Po savo parašu, staigios paskatos pastūmėtas, aš pabrėžiau: *Kaip tau sekasi su tuo dorotis?* Paskiau aš užklijavau atvirutę ir išsiunčiau ją, kol dar nepersigalvojau. Po mėnesio sulaukiau atsakomosios atvirutės su naujuoju Touso meno centro vaizdu. Kitoje pusėje buvo mano adresas ir vienintelė trumpa eilutė: *Su kuo dorotis? L.*

Vienaip ar kitaip, manau, mes sužinome dalykus, kuriuos turime žinoti.

Apie tą pat laiką - regis, mano mintys dažniausiai sugrįžta prie to apie Kalėdas - aš pasiunčiau Rikui Merseriui laiškutį, kadangi kirbantis mintyse klausimas vis labiau ir labiau nedavė man ramybės. Parašiau jam ir paklausiau, kas atsitiko su tuo metalo laužo bloku, kuris kadais buvo Kristina.

Atsakymo nesulaukiau.

Bet laikas moko mane, kaip irgi su tuo dorotis. Aš apie tai mažiau galvoju. Tikrai.

Taigi, šit aš visiškai baigiu, seni prisiminimai ir seni košmarai sukrauti į tvarkingą puslapių šūsnį. Netrukus aš įdėsiu juos į aplanką, o aplanką įkišiu į savo dokumentų spintelę ir užrakinsiu tą stalčių, ir tatai bus pabaiga.

Bet aš jums sakiau, kad buvo dar kai kas, tiesa? Tam tikra kita priežastis, kad aš tai surašiau.

Jo nenukrypstamas tikslas. Jo begalinis įniršis.

Perskaičiau tai laikraštyje prieš kelias savaites - tik nedidelę žinutę, perduotą AP*, kadangi, manau, ji buvo keista.

Būk sąžiningas, Gilderi, girdžiu Arnį sakant, tad būsiu toks. Kaip tik toji žinutė mane išjudino labiau nei visi sapnai ir seni prisiminimai.

Žinutė buvo apie vyrioką, pavarde Senderis Galtonas, kurio pravardė, kaip kiekvienas logiškai spėtų, tikriausiai buvo Sendis.

Tasai Senderis Galtonas buvo užmuštas Kalifornijoje, Los Andželo įvažiuojamajame kino teatre, kur dirbo. Jis, regis, buvo vienas, pasibaigus filmui uždarinėjo salę. Nuėjo užkąsti į barą. Kažkoks automobilis visu greičiu pralaužė vieną sieną, praskrodė prekystalį, sutraiškė kukurūzų spragėsių automatą ir užklupo jį, besistengiantį atrakinti projekcinės kabinos duris. Kopai sužinojo, ką jis darė tuo metu, kai automobilis jį pervažiavo, kadangi aptiko jo rankoje raktą. Perskaičiau tą žinutę, pavadintą KEISTA ŽMOGŽUDYSTĖ AUTOMOBILIU LOS ANDŽELE, ir prisiminiau, ką man pasakė Merseris - pačioje pabaigoje: pasak jo, *šitai* jam įkando.

Žinoma, tai neįmanoma, bet nuo pat pradžių visa tai buvo neįmanoma.

Aš galvoju apie Džordžą Lebėjų Ohajuje.

Apie jo seserį Kolorade.

Apie Li Naujojoje Meksikoje.

O kas, jeigu tai vėl prasidėjo?

Kas, jeigu ji skinasi kelią į rytus, kad užbaigtų darbą?

Pasilikdama mane pabaigai?

Jo nenukrypstamas tikslas.

Jo begalinis įniršis.

* "Assoced Press" - spaudos telegramų agentūra.

Stephen King

KRISTINA

Romanas

Redaktorius L.Inis
Dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 929. Ofsetinė spauda 12,5 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr.378 Kaina sutartinė.
"Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4.
Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė,
Girelės 22, 4320, Kaišiadorys.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

Kristina nėra ledi,
tačiau septyniolikmetis Arnis
įsimyli ją iki ausų ir daro
viską, kad ją užvaldytų.
Geriausi draugai nepasitiki ja.
Vaikino tėvai, mokytojai ir
netgi priešai netrukus
savo kailiu patiria, ką reiškia
stoti jai skersai kelio.
Nes Kristina nėra ledi.
Ji - neprilygstamas
Stephen'o King'o
keršto demonas...